

༡༡། །བདེ་མཚན་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་འདོད་འཛོད་དང་ཚོགས་རིམ་
དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་བཟུགས་སོ།།

ཆ་རྒྱ་ཡོལ་ཤེལ་ཤེལ་ལྟ་ཡ།

མཛད་པ་སོ། ཡུལ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་སོ།

རྒྱུད་སྐད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

GYUDMED LIBRARY LITERATURE VOLUME (27)

བྱུང་སྐྱད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་ཐེང་། ༩༧༽

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤

First Edition 2024

Copyright © GYUDMED LIBRARY 2024

Published by :

GYUDMED LIBRARY

Post Gurupura, Hunsur Taluk, Mysore District,

Karnataka State-571105 INDIA

Email: gyudmedtus@yahoo.co.in

༡། །ཤེས་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་ཆེར། །སྒྲོམ་མཛད་བཙུམ་ལྷན་དཔའ་བོའི་དབང་ཕྱག་དང་། །

འན་པས་སྤྱིད་ཞིའི་གཏུང་སེལ་རྩེ་བཙུན་མ། །འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཆེལ། །

༡༡། །བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་

རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འདོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་

དཀར་ཆག་བཀྲུགས་སོ།།

ཨོཾ

གང་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

- ༡ བདེ་མཆོག་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ ༣ 23
- ༢ སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ། ༣ 51

དང་པོ་བདེ་མཆོག་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།

- ༡ གཞུང་འདི་གང་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞི་རྩ་བ་དང་བཤད་པའི་
རྒྱུད་ཅིང་ལྟར་གནས་པ། ༣ 23
- ༢ དེ་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞུང་འདིས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཅིང་ལྟར་འཆད་པ་
འཕྲོས་དང་བཅས་པ། 35
- ༣ སྤྱབ་ཆེན་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་པའི་གཞུང་གཞན་ཅིང་ལྟར་བྱུང་པ། 42

དང་པོ་གཞུང་འདི་གང་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞི་རྩ་བ་དང་བཤད་པའི་

རྒྱུད་ཅིང་ལྟར་གནས་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དོས་བཟུང་པ། 23
- ༢ བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་རྩ་རྒྱུད་ཅིང་ལྟར་བཤད་པ། 29

གཉིས་པ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ མཚན་གྱི་དོན། ༡	51
༡ གཞུང་གི་དོན། ༡	53
༣ མཐུག་གི་དོན།	346

དང་པོ་མཚན་གྱི་དོན་ལ་གཉིས།

༡ མཚན་བསྐྱར་བ།	51
༡ མཚན་བཤད་བ།	51

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས།

༡ གཞུང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་བ། ༣	53
༡ མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བའི་ཡན་ལག་༡	326

དང་པོ་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་གསུམ།

༡ བསྐྱེད་པའི་རིམ་བ། ༣	53
༡ རྫོགས་པའི་རིམ་བ།	324
༣ མཐོང་ཆོས་ཀྱི་པན་ཡོན།	324

དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ།

༡ གང་གིས་སྒྲོམ་པའི་རྟེན།	53
༡ གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས།	54
༣ རི་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ། ༡	55

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ༣ 55
- ༢ ཐུན་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ༩ 318

དང་པོ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ ཐུན་གྱི་མགོར་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ༣ 55
- ༢ ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ༣ 112
- ༣ ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ༩ 303

དང་པོ་ཐུན་གྱི་མགོར་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ ཐུན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ། 55
- ༢ རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་ཚུལ། 58
- ༣ གསུངས་པ་དེ་སྐབ་པའི་ཚུལ། ར 58

གསུམ་པ་གསུངས་པ་དེ་སྐབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ རྒྱུ་གསུམ་དག་པར་བྱས་ནས་ཆད་མེད་པ་སྐྱོམ་བ། 58
- ༢ བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ། ༩ 65
- ༣ འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་སྐྱོམ་བ། ༩ 76
- ༤ མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་བསམགས་བ། ༩ 95

གཉིས་པ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འདི་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ། ༣ 65
- ༢ ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ། 76

དང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ ཕྱང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ། 65
- ༢ སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ། 72
- ༣ ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ། 74

གསུམ་པ་འགལ་ཁྱེན་འགོག་པའི་བསྐྱང་འཁོར་སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོར་ནས་བསྐྱང་འཁོར་གསུངས་ཚུལ། 76
- ༢ སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་བཤད་པ། ༡ 82

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱང་བ་བཤད་པ། ༡ 83
- ༢ བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བཤད་པ། ༡ 89

དང་པོ་ར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱང་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ། 83
- ༢ ལྷགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 88

གཉིས་པ་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཁྲོ་མོ་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དབྱུག་པ། 90

༡ བཀྲུག་པའི་བགལ་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	92
--	----

བཞི་པ་མཐུན་རྒྱན་བསྟེན་པའི་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་གཉིས།

༡ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ། ༡	96
-------------------------------------	----

༡ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ། ༤	104
-----------------------------------	-----

དང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་གཉིས།

༡ ཆོགས་ཞིང་བསྐྱབ་པ།	96
---------------------------	----

༡ ཞིང་དེ་ལ་ཆོགས་བསགས་པ།	98
-------------------------------	----

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་བཞི།

༡ སྟོང་ཉིད་བསྒྲམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	104
---	-----

༡ སྟོང་ཉིད་སྒྲམ་པའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ།	105
--	-----

༡ ཚད་པ་སྤང་ཞིང་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	109
--------------------------------------	-----

༤ སྟོང་ཉིད་དུ་སྤྱད་རིམ་ཀྱི་གནད་བཤད་པ།	111
---	-----

གཉིས་པ་ཐུན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

༡ སྟོང་པ་ལས་ལངས་ནས་ནམ་མཁར་རྒྱ་ད་བཞག་པ།	113
--	-----

༡ གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལ་གནས་པའི་རྟོན་བསྐྱེད་པ། ༡	116
---	-----

༡ དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་སྒྲམ་པ། ༡	123
---------------------------------------	-----

གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལ་གནས་པའི་རྟོན་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།

༡ འབྱུང་བ་རིམ་ཅིག་དང་རི་རབ་བསྐྱེད་པ།	116
--	-----

༡ ལྷ་ཚོགས་པསྒྲུད་ལྷ་ཚོགས་ཇི་ཇི་བསྐྱེད་པ།	120
--	-----

གསུམ་པ་དེ་ནས་ནལ་འབྱོར་བཞི་སྟོན་པ་ལ་གཉིས།

༡ སྤྱིའི་དོན། ༣	123
-----------------------	-----

༡ ཡན་ལག་གི་དོན། ༤	140
-------------------------	-----

དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ།

༡ རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གསུངས་ཚུལ།	123
---	-----

༡ དེ་ལ་རྒྱུད་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།	124
------------------------------------	-----

༣ མངོན་བྱང་ལྷ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ། ༤	129
--	-----

གསུམ་པ་མངོན་བྱང་ལྷ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ལ་བཞི།

༡ དངོས་ཀྱི་དོན།	129
-----------------------	-----

༡ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།	133
---------------------------	-----

༣ དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ།	136
--	-----

༤ མངོན་བྱང་གི་དབྱངས་གསལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ།	137
--	-----

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་བཞི།

༡ ནལ་འབྱོར།	140
-------------------	-----

༡ ཇེས་སུ་ནལ་འབྱོར།	141
--------------------------	-----

༣ ཤེན་རྩ་ནལ་འབྱོར། ༤	146
----------------------------	-----

༤ ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ།	300
--------------------------	-----

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་ལ་བྱག

༡ རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྫོགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན།	146
༢ གསལ་གདབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡	147
༣ རྟོགས་མཐུན་གྱི་དག་པ་དང་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲིམ་པ། ༢.....	212
༤ གོ་བགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་པ། ༡.....	268
༥ ལྷ་ནམས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ།	288
༦ ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ། ༡	293

གཉིས་པ་གསལ་གདབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྟེན་གསལ་གདབ་པ། ༡	147
༢ བརྟེན་པ་ལྷ་གསལ་གདབ་པ། ༡	184

དང་པོ་རྟེན་གསལ་གདབ་པ་ལ་གཉིས།

༡ དུར་ཁྲོད་བཤད་པ།	147
༢ དེའི་ལྷག་མ་བཤད་པ། ༡	153

དང་པོ་དུར་ཁྲོད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ དུར་ཁྲོད་དངོས་བཤད་པ།	147
༢ དེ་ན་གནས་པའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ།	150

གཉིས་པ་དེའི་ལྷག་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ འོད་འཕྲེང་ནས་རྟ་བབས་གྱི་བར་བཤད་པ། ༡	153
---	-----

༡ གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ༡	162
--	-----

དང་པོ་འོད་འཕྲུང་ནས་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ འོད་ཕྲུང་ནས་སྒྲ་ཚོགས་རྩི་མེད་བར་བཤད་པ།	153
--	-----

༡ རྟ་བབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	158
-------------------------------	-----

གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་བཤད་པ།	162
-------------------------------------	-----

༡ རྣང་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་དང་ཐོག་བཤད་པ། ༡	172
---	-----

གཉིས་པ་རྣང་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་དང་ཐོག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྣང་གི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ། ༢	172
---------------------------------	-----

༡ ཀ་བ་དང་ཐོག་བཤད་པ།	181
---------------------------	-----

དང་པོ་རྣང་གི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ རྣང་གི་འཁོར་ལོའི་ཁ་དོག་བཤད་པ།	172
---------------------------------------	-----

༡ འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཚད་བཤད་པ།	175
---------------------------------	-----

༡ འཁོར་ལོའི་དཔངས་ཚད་བཤད་པ།	179
----------------------------------	-----

གཉིས་པ་བརྟེན་བ་ལྷ་གསལ་གདབ་པ་ལ་གཉིས།

༡ གཙོ་བོ་ཡབ་ལྷ་བཤད་པ། ༢	184
-------------------------------	-----

༡ འཁོར་གྱི་ལྷ་བཤད་པ།	202
----------------------------	-----

དང་པོ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཤད་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན་བཤད་བ། 184
- ༡ དེ་རྒྱུད་གང་ནས་གསུངས་བ་དང་དག་པའི་དོན་བཤད་བ། 194
- ༣ ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགའ་བ་རྣམས་སྐྱེད་བ་འཕྲོས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་བ། 196

གསུམ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དག་བ་དང་ལུས་དཀྱིལ་སྟོམ་བ་ལ་གསུམ།

- ༡ བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་དང་སྦྲར་བ། ༡ 212
- ༡ ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་བ། ༡ 220
- ༣ སྦྲར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བ། 262

དང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་དང་སྦྲར་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྱིའི་དོན། 212
- ༡ ཡན་ལག་གི་དོན། 213

གཉིས་བ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ ལུས་དཀྱིལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་༡ 220
- ༡ གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་བ། ༣ 249

དང་པོ་ལུས་དཀྱིལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

- ༡ ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་གོ་རིམ། 220
- ༡ རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་༡ 221

གཉིས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

- ༡ རྟེན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག 221
- ༢ བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག ༣ 228

གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།

- ༡ ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་འགོད་པའི་གཞི་དང་བཞུགས་གནས། 228
- ༢ གཞི་དེ་ལ་ལྷ་ཅི་ཅམ་ཞིག་འགོད་པ། 231
- ༣ ལུས་གྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་འགོད་པ་དང་སྐྱེད་ཚུལ། ༥ 233

གསུམ་པ་ལུས་གྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་འགོད་པ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ལྔ།

- ༡ འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་སྐྱེད་པ། 234
- ༢ སྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ། 238
- ༣ སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ། 243
- ༤ གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ། 246
- ༥ ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་དགོས་མི་དགོས་དབྱེད་པ། 248

གཉིས་པ་གཞུང་གི་ཆེན་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ ལུས་དཀྱིལ་མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ། 249
- ༢ གནས་སོགས་བརྒྱ་ས་བརྒྱ་དང་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ། 255
- ༣ གནས་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་དེར་ལྷ་གང་སྒོམ་པའི་ཚུལ། 260

བཞི་པ་གོ་བོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ གོ་ཆ་བྱ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ། ༡ 268
- ༡ དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གདབ་པ། 281

དང་པོ་གོ་ཆ་བྱ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ། 268
- ༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡ 269

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ གོ་ཆ་བཅིང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡ 269
- ༡ ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 277

དང་པོ་གོ་ཆ་བཅིང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྱི་འོ་དོན། 269
- ༡ ཡན་ལག་གི་དོན། 276

བྱག་པ་སྤྱི་འོ་ལོ་བསྐྱོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ལྟ་སྐྱོམ་པ། 293
- ༡ དག་པ་བྲན་པར་བྱ་བ། 297

གསུམ་པ་བྲན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ བསྐྱུས་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། 303
- ༡ གཏོར་མ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། 311

གཉིས་པ་སྐྱུན་སྒྲིལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ལ་གཉིས།

- ༡ དངོས་ཀྱི་དོན། 318
- ༢ སྐྱུན་གཞན་བྱེད་ལུགས། 321

གཉིས་པ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་འདི་ལ་གཉིས།

- ༡ དམ་ཆོག་བརྒྱད་སྒྲིལ་བཤད་བ། 327
- ༢ བྱེད་པར་བྱ་གཡོན་པའི་དམ་ཆོག་བཤད་བ། ༣ 332

གཉིས་པ་བྱེད་པར་བྱ་གཡོན་པའི་དམ་ཆོག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ གཡོན་པའི་ཀུན་སྒྲིལ་ཀྱི་གནད་བཤད་བ། 332
- ༢ ལག་པའི་མཆོད་པ་བཤད་བ། ༣ 336

གཉིས་པ་ལག་པའི་མཆོད་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ བྱི་རོལ་མཆོད་བ། 336
- ༢ ལག་པ་ལ་མཆོད་བ། 340
- ༣ ལག་མཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ་རྒྱུ་བ། 343

༡༡། རྣམ་འབྱོར་དབང་བྱུག་ལྷ་མི་བའི་ཡུགས་ཀྱི་བདེ་མཚོག་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དཔོན་གྲུབ་སྟེ་མའི་
 དཀར་ཆག་བཞུགས་སོ།།
 ཨོཾ

དེ་ལྟར་ན་དེ་འབྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ལ་ལྟ།

༡	རྫོགས་རིམ་འདི་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པ། ༡	352
༢	གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། ༡	356
༣	བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ། ༡	398
༤	ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྒྱད་ལ་མངོན་རྫོགས་སྟེ་བའི་རིམ་པ། ༡	411
༥	རིམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་ཚུལ།	444

དང་པོ་རྫོགས་རིམ་འདི་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡	ཀྱན་སྦྱོང་ནས་འབྱུང་བ།	352
༢	མངོན་བརྗོད་སོགས་ནས་འབྱུང་བ།	352

གཉིས་པ་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡	ལམ་གྱི་སྟངས་པོ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། ༡	356
༢	དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། ༡	387

དང་པོ་ལམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྒྲིང་བསྟན་པ། 356
- ༢ སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པ། ༣ 368

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པ། 368
- ༢ ཐབས་བདེ་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པ། 375
- ༣ ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲིང་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། 381

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཐབས་ངོས་གཟུང་པ། 387
- ༢ དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། ༡ 390

གཉིས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། 390
- ༢ རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་
ཇི་ལྟར་བསྟན་པ། 393

གསུམ་པ་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་གདམས་ངག་གི་རྣམ་གཞག 399
- ༢ ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དངོས། 402

བཞི་བ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྒྲར་བཤད་པའི་ནལ་འབྱོར་ནམས་ཀྱིས་སྟོག་རྒྱ་ཀློང་སྤྱད་ཐུབ་ལུགས། 412
- ༢ ནལ་འབྱོར་དེ་བསྐྱམས་པ་ལས་སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ། 418
- ༣ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་དང་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྟོགས་རིམ་བསྐྱེད་ཚུལ། ༣ 428
- གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་དང་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
- ༡ སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ། 428
- ༢ སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ། 436

༡། །ནལ་འབྱོར་གསང་མཐའ་སྤྲིན་གྲོལ་གདམས་ངག་བརྟུང། །ཐུགས་ཀྱི་བྱམ་པར་ཡོངས་འབྲིལ་ལྷ་མི་བ།།

༡༡། །བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འཛོལ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཀྲགས་སོ།།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལྷ་ཨི་པས་མཛད་པའི་བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་
 བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འཛོལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་
 ལྷ་མ་དམ་པ་རྣམས་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོལ་གྲུས་པས་
 ཕྱག་འཆམ་ལོ།།

རྒྱ་ཆེན་མཁུན་པ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་བཞིན་ཏེ། །དམིགས་མེད་བཙེ་བས་འགྲོལ་འབྱུང་
 པ་བཞིན། །གང་གི་འིན་གྱིས་སྒྲོ་མིག་བསྐྱད་པ་ཀུན། །འཛོམས་མཛད་འཇམ་དབྱངས་
 ལྷ་མས་རྗེས་སུ་སྐྱོངས། །བདེ་བའི་མཆོག་གྱུར་ལྷན་སྐྱེས་གཅིག་ཕུ་ཉིད། །དམ་ཆིག་སྐྱ་
 གསུང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །རབ་འབྱམས་འཁོར་ལོ་ལྷ་ཡི་ལྷ་ཆོགས་སུ། །སྐྱུལ་
 མཛད་ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཞབས་ལ་འདུད། །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་ཆེ། །རྒྱས་
 པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི། །བསྐྱབ་ཕྱིར་ཉིད་སྐྱ་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་མའི་སྐྱར། །
 སྐྱུལ་པའི་རྗེ་བཙུན་མ་ཡིས་རྟག་ཏུ་སྐྱོངས། །མཁའ་འགྲོ་བྱེ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་
 བཙུད། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་བན་ཡིས་ལེགས་བཅིངས་པས། །ཆེ་བའི་སྒྲོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
 བླུ་དཀའ་ཞིང་། །དངོས་གྲུབ་རྒྱབས་ཀྱི་སྤང་བ་འབྲིགས་གྱུར་པའི། །བདེ་མཆོག་རྒྱ་
 མཆོའི་པ་རོལ་སུ་ཡིས་བསྐྱོད། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ཉམས་པ་གསོ་ཕྱིར་དང་། །རང་ཉིད་
 གོམས་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་གྱི་ཕྱིར། །འཕམ་འདི་འགྲེལ་ལ་མི་རིགས་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སྒྲོམ་

པས་གདུངས་པ་ཚུ་གླུང་འགམ་སོན་པས། །ཚུ་དེ་མ་ལུས་འཕྱང་བར་མི་རུས་ན། །ཕྱོགས་
གཅིག་ཅམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་མི་སེལ་ཞེས། །སྤྱོད་པ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནམ། །
འཕགས་པའི་ལུལ་གྱི་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །བདེ་མཆོག་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་
བ་ནི། །དཔལ་ལྡན་ལྷ་ཨི་པ་ཡི་ལུགས་སུ་གྲགས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལུལ་
བགོད་པའི། །སྤྱོད་པ་སྤྱང་དམ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས། །སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པའི་བཤད་
སྟེན་བཅུ་བཞི་ཡིས། །ལུགས་དེ་གངས་རིའི་ཁོད་དུ་གསལ་བྱས་ཞེས། །ཕྱོགས་འདིའི་
བདེ་མཆོག་མང་དུ་སོས་རྣམས་སྤྱ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་པས་པའི་གནས་ཡིན་མོད། །
༥ ། གྱི་རྩི་རྒྱ་འོད་འགོས་དང་ཟངས་དཀར་དང་། །མལ་གྱི་མར་ངོ་ལོ་རྒྱུང་རྒྱ་ལོ་དང་། །སྒྲོན་གྱི་མར་ལོ་བྱ་བོ་
ལོ་རྒྱ་དང་། །བ་རི་མང་ནད་རྩ་མི་འཛིན་ལོའི་ལུགས། །འདི་མཆན་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ལྷ་པའི་ན་བཟང་ཅན་དང་ནི། །རྒྱ་རོ་ཏ་པའི་ལུགས་འཛིན་མཁས་པ་ནི། །
འཕྲོ་རྒྱུ་ཏ་དང་པམ་མཐེང་མཆེད། །སྤྱོད་པ་ཏི་དང་ཀ་ཕྱི་རྣམ་གཉིས་ལས། །བརྒྱད་པའི་
མལ་གྱི་མར་ངོ་ལོ་རྒྱུང་སོགས། །ལོ་ངོལ་ནག་པོའི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་ལས། །འཁོར་ལོ་
སྤྱོད་པ་འཆད་པའི་བཤད་སྟེན་མཆོག་དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བཤད་སྟེན་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣལ་
འབྱོར་དབང་ལྷག་གཞུང་མཆོག་འདིར་བཤད་བྱ། །རྩ་བཤད་ལེགས་པར་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི། །གནད་དོན་ཀུན་གསལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི། །གསལ་བར་འཆད་ཕྱིར་གྲུབ་
ཟིན་སྤྱོད་མིན་པས། །དཔལ་ལྡན་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱིས་ནི། །བགོད་པར་འདོད་
པའི་རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པ་རྣམས། །དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་རྩ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཉོན། །འདིར་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལྷ་ཨི་པའི་སྤྱོད་པ་ཐབས་རྒྱས་པ་ནི། །གང་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་
འཆད་པའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། །བདེ་མཆོག་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། །སྤྱོད་པ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བདེ་མཆོག་གི་ཕྱི་རྒྱུ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་འདི་གང་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞི་
 ཅ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། ³⁵ དེ་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞུང་འདིས་ཅ་རྒྱུ་
 གི་དོན་རྗེ་ལྟར་འཆད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་དང་། ⁴² བྱུ་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་བའི་
 གཞུང་གཞན་རྗེ་ལྟར་བྱུང་བའོ།།

དང་པོ་(གཞུང་འདི་གང་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞི་ཅ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་)ལ་
 གཉིས། ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་རྗེས་བཟུང་བ་དང་། ²⁹ བཤད་རྒྱུ་གིས་ཅ་རྒྱུ་རྗེ་ལྟར་བཤད་
 པའོ།།

དང་པོ་(ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་རྗེས་བཟུང་བ་)ནི། སྤྱིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐམས་
 ཅད་བསྟུན། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ནི་རྒྱ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་པར་
 བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་
 དང་། དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་དང་། བྱི་མ་ནི་བྱ་བ་དང་སྦྱོད་པ་དང་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུ་བཞེར་གྱུར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དེས་པ་དང་།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །འཕྲིན་པ་དང་ཨ་རྒྱ་ཀ་རས། འདུས་པ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་མའི་རྒྱུ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་སྟེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མའི་
 རྒྱུ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མི་བཞེད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ན། གྱུར་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དེ་
 ལྟག་ལའོ། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལྟག་མ་སྟེ་གོང་མ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་བཤད་
 པ་དང་། རྗེ་མེད་འོད་ལས། གསང་འདུས་དང་གི་རྗེར་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་། དེས་དོན་ལ་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་མི་བྱའི་
 དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མེད་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱའོ།།

པམ་མཐིང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ། སྒྲ་མ་མལ་གྱི་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་པ་སྒྲ་མེད་དང་།
མ་སྒྲ་མེད་དང་། མའི་ཡང་མ་སྒྲ་མེད་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་པ་ནི། གྱི་རྟོར་སོགས་དང་།
གསུམ་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པར་འཆད་ཅིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་བྱུག་བྱེད་པ་ཡང་ལྷ་བ་པའི་
དགོངས་པར་འཆད་མོད་ཀྱང་། དེའི་དགོངས་པར་ཡང་མི་སྦྱང་ལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
གྱིས་གཞོད་པས་མི་ལེགས་སོ། །ཅ་རྒྱུད་ལས། མདོ་སྡེ་བྱ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། ། རྣལ་འབྱོར་
གསང་མཐའི་དབྱེ་བ་ཉིད། །ཅས་པས་བྱ་སྦྱོད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་དང་། གསང་
བས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དང་། གསང་མཐས་མ་སྒྲ་མེད་དང་། དབྱེ་བས་མའི་ཡང་མ་སྒྲ་
མེད་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཐ་མ་ནི་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་དེ་རྣམས་སུ་དབྱེ་ཞེས་
པའི་དོན་དུ་གསལ་བས། ཐ་མའི་བཤད་པ་གཞུང་ལ་མ་ཞུགས་ལ། གསང་མཐའི་དོན་ནི་
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་སྒྲ་མེད་སྟོན་པས། རྒྱུད་བཞིར་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འགྲེལ་བ་སུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་མར་དོན་ས་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་བྱེད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་
ལ་པ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ཡང་གྲུར་ལས། རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་
དང་། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་
དུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མདོ་
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གསང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་
ཀྱི། །རིམ་པ་གཞན་ཡང་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་མཆོམས་སྤར་ནས། བདེ་མཆོག་གི་དོན་
རྣམས་བཤད་པས། བདེ་མཆོག་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དོ། །ཡང་དེ་ལས། རྟོན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུད་བཞིར་བཤད་པའི་གཉིས་སྦྱོད་དམ་གཉིས་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། རྣལ་འབྱོར་
དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གཉིས་སུ་བྱེད།

སྒོ་བ་དཔོན་རྗེ་རྗེས་འགྲེལ་པ་ལས། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་འབྲུམ་པ། རྒྱུད་བྱི་མ་ནམ་མཁའ་
 དང་མཉམ་པ་སྒྲོ་ཀ་འབྲུམ་པ། བྱི་མའི་བྱི་མ་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་ཅ་གཅིག་ སྒྲོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་
 པའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཡུང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་
 ལས། དེ་ལྟར་ངེས་བཟོད་འབྲུམ་གསུམ་ལས། །ཕྱུང་བ་བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་སྟེ། །ཨ་ཡིག་ལ་
 སོགས་ཀྱི་ཡིག་མཐར། །ལེའུ་ནམས་རི་ལྟའི་རིམ་པ་ཡིས། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྡན་པར་སྒྱུར། །
 ཞེས་ལྷ་ལི་ཀྱི་ལི་ལྔ་བཅུ་དག་པའི་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་པ་ཉུང་དུ་འཛིན་རྒྱུ། མངོན་བཟོད་འབྲུམ་སྟག་
 གསུམ་པ་ལས་ཕྱུང་བར་བཤད་དོ། །ལེའུ་ད་གཅིག་པ་ནི་ཡི་གེ་ལྔ་བཅུ་སྟེ་དེ་ཉིད་དང་
 ལྡན་པར་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་བྱའོ། །ཀུན་སྒྱུད་ལས། འབྲུམ་དུ་བཟོད་པའི་རྒྱུད་ལས་ནི། །བདེ་
 མཆོག་བདུས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་མཉམ་པའི་རྒྱུད། །འབྲུམ་གཅིག་ན་
 ཡང་འདི་དག་བཤད། །ཅེས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་འབྲུམ་སྟག་གཅིག་དུ་བཤད་
 པ་ནི་སྒྲ་མ་དང་མཐུན་ལ། འབྲུམ་སྟག་གཅིག་པའི་མངོན་བཟོད་ལས། བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་འཛིན་
 རྒྱུད་བདུས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཉེ་དུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། འབྲུམ་སྟག་
 འབྲུམ་སྟག་གསུམ་ལས་བཤད། །རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 མངོན་བཟོད་རྒྱས་པ་འབྲུམ་སྟག་གསུམ་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་འབྲུམ་སྟག་གཅིག་པར་བཤད་
 པས། མི་འགལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་བདུས་པའོ། །ཅ་
 རྒྱུད་ལས། དེག་པ་རྒྱ་མཆོ་ལས་རི་བཞིན། །དཔའ་བོས་མདོར་བསྐྱུས་གསུངས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དེག་པ་རྒྱ་མཆོ་ནི། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་དཔའ་བོ་རྗེ་རྗེས་རྒྱུད་ཆེན་
 པོར་བཤད་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་ཅ་རྒྱུད་འབྲུམ་སྟག་གཅིག་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནམས་ལས་
 ད་ལྟ་ནི། རྟོགས་འདིར་ཉུང་དུ་འཛིན་རྒྱུད་ད་གཅིག་པ་ཁོ་ནའོ། །བཤད་རྒྱུད་མང་པོ་ཡང་
 རང་རང་གི་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལས་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཡིན་པས། བསྐྱུས་རྒྱུད་གང་ཡིན་

ཙ་རྒྱུད་མིན་ཡང་། ང་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཙ་རྒྱུད་དོ།

བཤད་པའི་རྒྱུད་ནི། མི་སྐབ་རྒྱ་བས། མཁའ་འགོ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། །དེ་བཞིན་
མཆོན་མཆོག་སྒྲ་མའི་རྒྱུད། །ཁ་སྐྱོར་རྒྱུད་དང་བཞི་པ་ནི། །བཤད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་མཁའ་འགོ་ནི་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་དང་། སྒྲ་མ་ནི་མངོན་བཟོན་སྒྲ་མ་
དང་། ཁ་སྐྱོར་ནི་སམ་ལྷ་ཉ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་སྤྱིར་ཉེ་རུ་ག་མངོན་འབྱུང་དང་། བག་མོ་
མངོན་འབྱུང་དང་། སྒྲ་མ་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་ན་བཤད་རྒྱུད་ལྟ་ཡོད་
པས་རྒྱུད་དང་ཞེས་པའི་དང་ནི་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་དང་དུ་བྱའོ། །རྩོམ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་
རྒྱུད་བཞིར་བཤད་པའི་གསུམ་ནི། འབྱུང་བ་དང་། མངོན་བཟོན་དང་། དོ་རྩེ་མཁའ་འགོར་
བཤད་ལ། བཞི་པ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བྱེད་པ་དགོངས་པའོ། །མལ་གྱི་འཛིན་པ་འབྲང་དག བམ་
མཐེང་བ་སོགས་རྒྱལ་དཀའ་རྒྱ་བའི་རྩེ་སྤྱ་འབྲངས་ནས་བཤད་རྒྱུད་ལྟར་བྱེད། བཞི་ཉ་
ཐང་ཆུ་བའི་སྒྲ་མ། ལྷ་རོ་བའི་སྒྲ་མ་རྒྱ་གར་དུ་རི་ག་པ་ནི། ལྷ་མ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་སྤྱོར་
བ་དང་། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ལྟེ་སྤྱེད་དུ་བསྒྲུབ་ནས། བཤད་རྒྱུད་བདུན་དུ་བྱེད་
ཟེར། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག སྒྲ་མ་འབྱུང་འགྲེལ་པར་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཡིན། རྒྱུད་ཕྱི་མཁའ་
ཡིན། བཤད་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་པར་བཤད་པས་སྒྲ་མ་འབྱུང་དང་། བག་མོ་མངོན་འབྱུང་ནི།
རྒྱུད་ཉིད་ལས། བཤད་རྒྱུད་དུ་བཤད་པས་བཤད་རྒྱུད་དགྲར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཙ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་གཉིས་སྤྱ་མ་ངེས་ཉེ། ཨ་ལང་
ཀ་ཀ་ལ་ཤས། བཤད་རྒྱུད་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གཉིས་སོ་སོར་བཀྲངས་ཤིང་། སངས་
རྒྱས་གསང་བས་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་དང་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པ་ལྟར་
འདིར་ཡང་མི་འགལ་བས། དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་ན་ཀུན་སྤྱོད་ཁ་སྐྱོར་དོ་རྩེ་
མཁའ་འགོ་གསུམ་ནི་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མངོན་བཟོན་ལ་ནི་འགྲེལ་པར་ངེས་བཤད་

རྒྱུད་དང་། དེས་ཅ་རྒྱུད་དུ་བྱས་ཀྱང་བཤད་རྒྱུད་དུ་བྱའོ། །པག་མོ་མངོན་འབྱུང་ནི་དེ་ཉིད་
ལས། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་པག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་
ལ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་མངོན་བརྗོད་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སྟོང་འགའ་ཞིག་
མ་གཏོགས་པ་དེའི་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་དང་འབྲ་བར་སྤང་བས་དེ་ལས་སྤྱང་བའི་དོན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་བརྗོད་ལས་ལོགས་པའི་བཤད་རྒྱུད་མིན་ནོ། །མི་སྤྱབ་ཆེ་བ་དང་
རྩོ་བོས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་གསལ་ཁ་མེད་ལ། བོད་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཉེ་རུ་ཀ་
མངོན་འབྱུང་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བའི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་མོད་ཀྱང་།
ཅ་རྒྱུད་ལས་མི་འབྱུང་བའི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་ཆེར་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བཤད་
རྒྱུད་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གསལ་བར་མི་སྤང་བས་སྟོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱའོ། །སྟོམ་
པ་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱུད་རྒྱས་པ་འབྱུང་བྲག་གསུམ་པ་ལས། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་རྟོག་པ་བཤད་པ་
འཆད་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། འགྲེལ་པས་བཤད་རྒྱུད་དུ་མཇོང་བ་ལྟར་
བྱའོ།

མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོལ་ས་ཆོགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྩོ་རྩེ་
མཁའ་འགོ་སྟོམ་པ་དང་། །གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ནི། །འདུས་པ་ལ་སོགས་
དོན་ཆེན་པོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུད་འདི་ཡི། །སྤྲ་ཆོགས་དོན་ནི་མངོན་བརྗོད་པ། །དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོགས། །ལྷན་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་འཁོར་ལོ་སྟོམ་
པའི་ལས་ཆོགས་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་བཤད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་བཤད་རྒྱུད་དུ་འཛོག་
ན། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་དང་གསང་འདུས་སོགས་ཀྱི་འད་བཤད་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་འདི་
ཡང་སྟོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་
སྦྱར་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཤད་པ་

ནི་དུག་གོ། །བདེ་མཆོག་གི་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཤད་རྒྱུ་ར་ལི་ཉེར་བཞི་འཕྲོས་
 པའི་རྒྱུད་བརྒྱུད་དེ་སོ་གཉིས་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་འཕྲོས་པའི་རྒྱུད་ལ། ཁ་ཅིག་
 རྟོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱུད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
 པའི་རྒྱུད་གངས་སུ་མི་བགང་བར་རྟོག་མེད་དང་། རི་གི་ཨ་ར་ལི་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱུད་
 དུ་བྱེད་པ་ལ། རི་གི་ཨ་ར་ལི་ནི་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་རྒྱུ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བསྐྱེད་པར་པངས། རྟོག་མེད་ནི་རྒྱུད་ཡང་དག་ཅིག་ཡིན་(མིན་)པ་འདྲ། འདི་
 རྣམས་སྔ་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་ཅོད་པ་ཅན་དུ་གྲགས་ཤིང་། རྒྱུད་ཡང་དག་མིན་པར་ངེས་པ་
 འགའ་ཞིག་སྤང་ལ། གཞན་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞིར་སྤང་བས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་
 གསུང་བྱུགས་གཉིས་སུ་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྟོ་རྩེ་པག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་
 བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ལ་ལེའུ་བཅུ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་ལེའུ་གཉིས་བྱས་པ་དང་། པག་མོ་མངོན་
 འབྱུང་གི་རྒྱུད་ལེའུ་ཉེར་གཉིས་བྱས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་བསྐྱར་ཟེར་བ་གཉིས།
 རྒྱུད་རྩུན་མར་སྤང་གསུང་ཞིང་། འབྲུམ་ཐུག་གསུམ་པ་ལས་སྤང་བའི་སྐྱེ་འབྱུལ་བ་བཞེད་
 མོ་རལ་བ་གཉན་དུ་བརྗེས་པའི་རྒྱུད། སྐྱེ་མ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མི་ཉི་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཅུང་དུ་ཞིག་ལོགས་སུ་བཀོལ་བར་སྤང་ཞེས་གསུངས་སོ།།

བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས་ལ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནས། རི་རབ་ཀྱི་
 ཅེར་གསུངས་པར་བཤད། གཏུལ་བྱ་བཏུལ་བའི་གནས་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་ཡིན་ཞེས་ཟེར།
 ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཨི་རྒྱུ་ཉིས་མཛད་ཟེར་བར། དང་པོར་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་གསུངས་ནས།
 ཕྱིས་འབྲུམ་སྤངས་སུ་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་གསུངས་པ་ནི། སྟོབ་
 དཔོན་རྟོ་རྩེས་མཛད་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པར་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དབང་ཐུག་བཏུལ་བའི་

ཆོ་གསུངས་པར་འདོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་གསུངས་པར་
བཞེད་པ་ནི། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་སའི་ནང་དུ། །བཙམ་ལྡན་མཐའ་
ཡས་པས་འདི་གསུངས། །ཤུག་སེང་གེས་གསུངས་པའི་རྒྱད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་འགྲེལ་
པར་ཡང་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱད་རྒྱས་པ་ཚོད་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་ཤུག་སེང་གེས་གསུངས་
པར་བཤད་ལ། དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་ནོ། །ཅ་རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ནས་བསྐྱར་ནས་
མ་གསུངས་པར་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱང་། སྤྲ་མ་ལྟར་རིགས་ཏེ། བྱར་ལས། སྟིགས་མའི་
དུས་སུ་ཆོ་བུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། ཅ་རྒྱད་རྒྱས་པ་ལས་བསྐྱར་
ནས་གསུངས་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །

སྟོན་པ་སོ་ནི་ཏེ་རུ་ཀས་གསུངས་པར་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར།
ཅ་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། དཔའ་བོས་བསྐྱར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞུ་བ་
སོ་ནི་པག་མོ་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་ལ། བྱག་ན་དོ་རྩེས་ཞུས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །
སྟུང་པ་སོ་ནི་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། བསྐྱར་བ་མཛད་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་
ལས་བསྐྱོད་པ་དེ་ཐོབ་སོ། །མ་མོ་ཐམས་ཅད་འདུས་རྣམས་ཀྱིས། །རྩོམ་པ་གནས་རྣམས་
སུ་བསྐྱར་སོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་བཞེད་པ་ནི། །གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་གསོལ་འདེབས་
མཛད། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡི། །ཆོག་འདི་ལ་ནི་མངོན་པར་དགལ། །ཞེས་
རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྩོམ་པ་གནས་སུ་བསྐྱར་པར་གསུངས་པའི་གནས་ནི། རྩོན་དུ་
འཆད་དེ། སྟུང་པ་སོ་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་²³ (བཤད་རྒྱད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱད་རི་ལྟར་བཤད་པ་)ནི། ཅ་རྒྱད་ང་གཅིག་པའི་དོན་གང་བཤད་
རྒྱད་གང་གིས་རི་ལྟར་འཆད་སྟུམ་ན། བཤད་བྱ་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བསྐྱར་ན་གསུམ་
སྟེ། རྒྱད་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་དབང་གི་སྐོར་དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོལ་བ་དང་། དེ་

གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལས། སྤྲུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བར། །
གང་ཞིག་ནལ་འབྱོར་པ་ཉིད་འདོད། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་རྟེན་དང་། །སྤྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་ནི་
འཐུང་དང་མཚུངས། །ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་ལྷ་ངོ་བསྟན་པ་དང་། །ཞུགས་པ་ལ་
དབང་མ་བསྐྱར་བར་ལམ་སྒྲོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པར་འདོད་པ་ནི། །སྤྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་ལ་འཐུང་བ་
དང་འབྲས་བུར་འདོད་དོན་གཏན་མི་འབྲུག་པར་གསུངས་པས། །དབང་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ་ལ།
དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལེན་གཉིས་པ་དང་། །གསུམ་པ་དང་། །བཞི་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ། །མ་
ཆང་བ་སྒྲོང་བ་ནི་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་ཞེ་བྱག་པ་དང་། །སྒྲོམ་འབྲུང་གི་བཅུ་བདུན་པ་དང་བཙེ་
བརྒྱུད་པས་སྟོན་པས། །བདེ་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་གཞི་ནི་འདི་དག་ལ་བྱ་སྟེ།
རྒྱུད་རྟོག་འཕྲེང་ན་ཡང་གནད་ཆེ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ་གོ་སྤྲོ་བས་ཞིབ་དུ་མ་བྲིས་སོ། །

ལོ་ནག་འིལ་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བའི་རྒྱུད་འཆད་པ་འདི་ལ། །རྩ་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་བཤད་རྒྱུད་གང་གིས་འཆད་
པ་དང་། །དེ་ཡང་བྱུང་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་གང་གིས་ཟེན་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་
བར་སྤང་ནའང་། །ཚུལ་དེ་སྤྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་མཐོང་འདུག་པ་འདིར་བཤད་
ན། །རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་ནི། །ལོ་འིལ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ན་མི་
གསལ་ཞིང་། །ནག་པོ་སྟོད་པའི་གཞུང་ན་གསལ་ཏེ། །དབྱིད་ཐིག་ལས། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སྤྲིན་སྟེན་དང་། །མཆོད་སྤྲིན་
དང་། །བཟླས་པ་དང་། །སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་དང་མཐུན་པར།
ནང་གི་ངོ་མོས་ཡང་དག་པར་རབ་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ནི། །སྐྱབ་པ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ལུས་སོ། །དེའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ནི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་དགྲིལ་འཁོར་ནས་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ། བྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་ནང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤྲུགས་བརྟུ་བ་ལ་ཡང་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། རྣལ་མའི་སྤྱར་བ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར། །བཅོས་མ་ཡི་ནི་བསྒྲོམ་པ་དང་། །བཅོས་མ་ཡི་ནི་བཞུགས་པ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་བཞུགས་སོགས་ལ་རྣལ་མ་དང་བཅོས་མ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱ་སྟེ། སྤྲུམ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ནང་མ་བཅོས་པའི་རྫོགས་རིམ་འདི་བསྐྱར་ཟེར་བ་མ་བྱུང་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱིས་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་བསྐྱར་པའི་དོན་ལ་རིམ་བཤུགས་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་རེ་དགོས་པར་ཤེས་ལ། ཅ་རྒྱུད་ལས། མན་ངག་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་སྟེ། །དཔའ་བོའི་བརྟེན་ཡི་སྐད་དུ་ནི། །ང་ཡིས་རྒྱུད་དུ་སྤྲུས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གང་དུ་སྤྲུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་རིམ་ལྔ་ལས། འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པར་སྤྲུས་པ་ཡི། །བྱིན་རྒྱལ་ས་རིམ་བཤུགས་པར་བྱ། །ཞེས་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་ཏེ་ཅ་རྒྱུད་དོ། །

དགྲིལ་འཁོར་ལ་གཉིས་ལས། རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་པ་ནི། སམ་བྱུ་ཀྱང་ནས་རྒྱས་པར་བསྐྱར་ལ། དེ་ཡང་དབྱིད་ཐིག་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། འཁོར་ལོའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེར་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་འགོད་པའི་གཞིའི་བརྒྱ་སྟེ་བོའི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་དང་། དབྱངས་གསལ་ནི་ཅ་འདབ་དེ་ནས་རྒྱ་བའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་དང་། དབྱངས་གསལ་འགྱུར་པའི་ཆེ་བ་ཁྲད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི། བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། མན་སྟེར། ཉི་ཡིག་ལུས་ཀྱི་བརྟེན་གཡོའི་ཅ་བར་བཤད་པ་ཡང་། ཆེ་བའི་སྟེང་གི་རྒྱ་ཡིག་ནང་ལ་སྤྱར་བ་ལ་འཆད་དོ། །

དེ་ནས་སམ་མ་གཏོགས་པ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནང་ལ་སྤྱར་བས་ནི། རྫོགས་རིམ་པའི་

ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་བསྐྱུན་ས་བསྐྱུན་ནོ། །ཚུལ་འདི་མངོན་བཟོད་ལས་ཀྱང་། དེ་
 ཅམ་དུ་མི་རྒྱས་པ་ཞིག་བསྐྱུན་ཏེ། ལྷ་ཨི་པ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་
 བོ། །སྦྱིན་སྲེག་ནང་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་། སི་བླ་ཏུ་ནས་འཆད་པ་དབྱིད་ཐིག་ལས། ཤེས་རབ་
 མེ་ནི་ཆེར་འབར་བ། །ཞེས་པ་ནས། སྦྱ་ནི་སྤྲགས་ཞེས་བཟོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྦྱོན་
 ཏེ། མཆོད་སྦྱིན་ནང་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་དེར་བསྐྱུན་ནོ། །འདི་ནི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ས་སྦྱི་
 དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏུམ་མའི་གནད་སྦྱོན་པ་ལ་མཁོའོ། །དེ་ནས་བསྐྱུས་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནང་
 ལ་སྦྱར་བ་ཡང་སི་བླ་ཏུ་ལས་གསུངས་སོ། །དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་
 ནས་བསྐྱུན་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྦྱ་བས་མ་བྲིས་སོ། །སི་བླ་ཏུར། བྱ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཉམས་དགའ་བར། །རྫོ་རྩེ་ར་ལི་ནམ་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་
 དབྱས་ན་ཨ་ཡིག་དང་། འདབ་མ་ལ་དབྱངས་གསལ་སྟེ་ཆོན་བརྒྱད་གནས་པར་གསུངས་
 པ་སོགས་ནི། དབྱིད་ཐིག་ལས་སྤྲགས་བཏུ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྲགས་
 བཏུའོ། །འདིར་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཆོས་འབྱུང་གིས་པའི་དབྱས་སུ་དབྱངས་གསལ་བཀོད་ནས།
 བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྲགས་བཏུ་བ་གསུངས་པ་དེ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་
 འཆད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤྲགས་བཏུ་བའི་གཞི་དང་། བཏུས་པའི་སྤྲགས་སྒྲོ་བ་གཉིས་སུ་བྲལ། དང་
 བོ་ལ་བཏུ་གཞི་དབྱངས་གསལ་འགོད་པའི་གནས་སུ་ཆོས་འབྱུང་གིས་པའི་ནང་བཤད་
 པ་ནི། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་སྦྱི་དབྱིབས་ཨའི་དབྱིབས་ཅན་བྱ་གསུམ་དུ་རྒྱུད་དེར་བཤད་
 པའོ། །མན་སྟེར། འདིས་ནི་ལྟེ་བའི་བསྐྱུས་ལ་སོགས་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས་
 དེས་ལྟེ་བའི་བསྐྱུས་བསྐྱུན་པ་མཆོན་ནས། རྩ་འཁོར་གཞན་གསུམ་ཡང་བསྐྱུན་པར་གཞུང་
 རོ། །དེས་ན་དབྱངས་གསལ་འགོད་པས་ནི་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་དུ་མ་ཟད་འཁོར་ལོ་གཞན་གྱི་

ཉེ་བ་དང་འདབ་མ་ལ་ཡི་གེ་འགོད་པ་ཡང་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྲས་ནས་
གཏུམ་མོ་སྒོམ་པ་རྒྱས་པར་ནི། སི་བྱུ་ཤའི་བརྟག་པ་བྲག་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དང་། བཞི་
པ་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བཙུ་པ་ནས་འཆད་དེ། རོ་རྒྱང་གི་ནང་དུ་དབྱངས་གསལ་
འགོད་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བརྟ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་
རིམ་པ་བཞི་པར་ཡང་བཀོད་དོ། །སྒོམ་འབྱུང་གི་སོ་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་བཞི་
ལ་བརྟན་པའི་གཏུམ་མོ་སྒོམ་པ། གནད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྣམས་བསྟན་ཡོད་ལ། ཚུལ་དེ་ལོ་
དེལ་གཉིས་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། ཉག་པོ་སྔོན་པའི་གཞུང་དུ་ཅལ་དུ་བཏོན་
ནས་འཆད་དེ། མ་རྒྱད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བདེ་དབྱེས་ལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེའོ། །

བདུས་པའི་སྤྱིང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་རྒྱ་བ་ལ། ཉེ་བར་སྒྲགས་སྤང་བཀོད་ནས་རྒྱ་
བ། ལྷ་བ་པས་བཤད་པ་བཞིན་འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་ནས། དེ་ནང་ལ་
སྤྱིང་བའི་ངེས་དོན་ཀྱི་བསྐྱེས་པ། རྡོ་རྗེ་བསྐྱེས་པ་ལྟེ་བ་ནས་བྱེད་པ་ཡང་འགྲེལ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་བཤད་དོ། །བདེ་མཆོག་རིམ་ལྔའི་ལུགས་ནི། སྤྱིང་ཁ་ནས་རྒྱང་གི་བསྐྱེས་པ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྲས་ན་སྤྱིང་ཁར་སྒྲགས་སྤང་བཀོད་ནས་རྒྱ་བ་ནང་ལ་སྤྱིང་བའོ། །རྡོར་
བསྐྱེས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྒོམ་འབྱུང་གསལ་ཏེ་དེར་རྫོགས་རིམ་
མང་དུ་ཡོད་དོ། །

རྟན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གཉིས་ལས། བྱི་དགྲིལ་སྤྱིད་པའི་མངོན་བྱང་དང་། ཆོས་སོ་
བདུན་སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྫོགས་རིམ་ནི། འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་
ལ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་འཆད་པར་འདོད་དོ། །ལུས་དགྲིལ་སྒོམ་པས་མཆོན་པའི་རྫོགས་
རིམ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅ་རྒྱད་ལས། དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་
ཅམ་ལས་སྤྱི་མདོག་བྲག་མཆོན་སོགས་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་འཆད་པ་ནི། མངོན་བརྗོད་

ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། སྡོམ་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བཤད་རྒྱུ་གཞན་ལས་
ཀྱང་གསུངས་ཤིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་ལོ་ངེལ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ད་ལྟ་ལག་ལེན་ཏུ་ཡོད་པ་
ནམས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་
དངོས་གྲུབ་ནི་རྒྱས་སོགས་ཅ་རྒྱུ་ཏུ་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྩི་རྩེ་མཁའ་འགོ་
སོགས་ལས་འཆད་དོ།།

རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་པལ་ཆེར་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལས་
ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ན། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་ཏུ་སོང་བའི་རིམ་པས་འཛོལ་བ་རྟོགས་པར་ནུས་
ལ། མཆོག་གྲུབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་འོང་བ་སོགས་ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་
སོ། །ལོ་ངེལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ནམ་གཞག་གཞན་ནི་གཞན་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
ཡང་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་དང་། རིམ་པ་ལྗེ་རྫོགས་རིམ་
གསུངས་ཤིང་། སྡོམ་འབྱུང་ལས། རྩི་རྩེ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་དང་། མངོན་པར་བྱང་
ཚུབ་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་ནམས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
མངོན་བརྙེན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱུད་འདི་ནས་ཅ་སྟོམ་པ་དང་། རྒྱུད་
སྟོམ་པ་དང་། ཐེག་ལེ་སྟོམ་པ་དང་། རྩིད་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྟོམ་པ་
དང་། མཆོན་བཅས་སྟོམ་པ་དང་ལྟ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
སྟོམ་པ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་སྟོམ་པ་
དང་གསུམ་སྟེ། སྟོག་ཨ་ལ་རྩུ་ཏྲིར་འཇུག་པའི་ཐབས། བསམ་གཏན་སྟོམ་པ་ནི་ལྟ་ཡིན་ལ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོམ་པ་ནི་གསུམ་ཡིན། ཞེས་རྫོགས་རིམ་
ལ་རྩུ་ཏྲིར་སྟོག་རྒྱུད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་
སོ་སོར་བྱས་ཏེ། བདེ་མཆོག་ཏུ་མ་ཐད་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གཞན་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་དེ་

གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ།།

ནལ་འབྱོར་མ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་རི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། སྐབས་སྐབས་སུ་
 འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུ་ཨི་པའི་གཞུང་དུ་བཀོད་པའི་རྫོགས་རིམ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ལེའུ་
 བཅུ་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་ལ། འདིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་གིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གང་
 ལྟོན་པ་སོགས་ནི། གཞུང་འདིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བཤད་པར་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།
 མངོན་བརྗོད་དང་སྒྲིམ་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གང་ལྟོན་པ་རྒྱས་
 པར་ནི། དེལ་བྱ་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བཤད་པར་འཆད་པར་འདོད་པས་འདིར་ཞིབ་ཏུ་མ་
 བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ལོ་བྲིལ་ནག་གསུམ་གྱི་མན་ངག་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གྱི་གནད་ཆེ་བ་རྣམས། བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་རི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ།
 ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཕྲིག་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་རྟོག་པའི་ཐབས་དམ་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

གཉིས་པ་²³ (དེ་ལས་བརྒྱས་པའི་གཞུང་འདིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟར་འཆད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་)ནི།
 ཅ་རྒྱུད་ལས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་ལྟོན་པས། བདེའི་སྐད་ཀྱིས་རྒྱུད་དུ་སྤྱོད་པས། མན་ངག་
 ཤིན་ཏུ་རྟོག་དཀའ་བར་གསུངས་པའི་མཁུག་ཏུ། གོས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས། །ཤེས་
 རབ་ཡན་ལག་བྱུར་བྱ་བ། །ཞུ་ལི་ཀླ་ལི་ཞེས་བརྗོད་ནས། །རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྟོན་འགོ་
 བས། །འཇུག་པ་སྤྱོད་པ་སོགས་པ་ནས། །རི་སྤྱོད་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལྟར་ལ། །བདུད་ཅི་
 ཆོམ་བྱེད་སྤྱོད་འདས། །ལག་པའི་མཆོད་པ་དབང་བསྐྱར་བ། །གོ་ཆ་ཆེན་པོས་ཡང་
 དག་བསྐྱེད། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་ནི། །
 མདོར་བསྐྱེད་ནས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་བཅུ་
 བཞིར་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་རྟོག་སྤྱོད་པས། ལུ་ཨི་པ་ལ་

སོགས་པས་ཀྱང་གཞུང་དེ་སྤང་བྱས་ཏེ་བཤད་མ་བཤད་གང་ཡིན་ཀྱང་། དོན་གྱི་མིམ་པ་
དེའི་སྤྱིང་ནས་བཀལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ།།

ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ང་གཅིག་པའི་དང་པོས་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟན། གཉིས་པ་ནས་
ལྷ་བརྩ་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། ཐ་མའི་ལེའུ་ང་གཅིག་པས་མདོ་རྒྱས་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བསྟུས་ནས་དེ་ཉིད་བརྩ་བཞིར་བཤད་པ་འདི་སྒྲ་མ་རྣམས་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་
པའི་རྒྱུད་རྒྱུང་དུའི་ལེའུ་འི་མཆ་མས་སྟོར་ལས། དང་པོར་རེ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩེགས་
པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལེའུ་དང་པོས་མདོར་བསྟན་ནས།
གཉིས་པ་ནས་ལེའུ་ལྷ་བརྩ་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། ཀྱན་གྱི་ཐ་མའི་ལེའུ་ནི་དེ་
རྣམས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་རྒྱུད་རྒྱུང་དུ་འདི་
གསུམ་དུ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་འདི་ནི་རྣམས་པའི་དགོངས་པའོ་ཞེས་སུ་མ་ཏི་གྲིའི་ས་བཤད་
པས། རྣམས་པའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཅ་རྒྱུད་འཆད་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་ཅན་
ཞིག་གོ། །དེ་ཉིད་བརྩ་བཞིའི་གངས་འདི་ལྟར་བྱེད་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་
མ་བཤད་ཀྱང་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་གངས་ཡིན་ནོ། །

གོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ནི་བ་ས་ན་ཞེས་པ་གནས་དང་། གོས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པར་མར་
 དོ་སོགས་བཞེད་དོ། །འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་གོས་ལ་སྟག་ལྷགས་དང་། གཞལ་ཡས་
 ཁང་གི་བཤད་པ་གཉིས་བྱང་བ་ནི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟངས་ཡིན་ལ། གནས་ལ་ནི་སྟབ་
 པ་པོའི་གནས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷའི་གནས་གཉིས་སོ། །དཔའ་བོ་རྩོམ་གོས་
 ནི་གཅེར་བུའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ནི་འཁོར་
 ལོ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་དང་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་བ་སྟུང་པར་འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས་བཤད།

ནག་པོའི་དགྲིལ་ཆོག་ལས་མགོ་བླང་དང་། རལ་པའི་ཅོད་པན་དར་དང་བཅས་མའི་སྤྲུལ་
 སོགས་པས་བརྒྱན་པར་བཤད་པ་ཡང་བསྟུན། །དེ་ནི་གོས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
 དེ། སྤྲུབ་པའི་གནས་སུ་སྤྲུབ་པ་པོ་ཆས་སུ་འདུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཡན་ལག་
 གི་དེ་ཉིད་ནི། འབྲེལ་བ་རྣམས་ལས་ཁ་ལྷོ་གཏམ། ཤེས་རབ་མའི་ཡན་ལག་གིས་འབྱུང་
 པ་དང་། སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །ནག་པོའི་དགྲིལ་ཆོག་ལས། ཤེས་རབ་ཡན་
 ལག་སྟན་གྱི་སྟེང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མར་དོས་ཤེས་རབ་ཡན་ལག་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྟན་
 ཅིག་ཏུ་འཛིན་བཤད། །ཁ་ཅིག་གིས་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་བསྟུས་ནས་རོ་གདན་ལ་འཆད་
 དོ། །སྤྲུབ་ཐབས་སྟན་བཞིར་སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་རོ་གདན་ལ་འདུག་པར་བཤད་ཀྱང་འདི་
 ནི་བུམ་བཞུས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་འགྲིག་པས་བཤད་པ་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་
 བོ།

ཕྱར་བུ་དང་གྱུར་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་འཁོར་སྟོམ་པའོ། །ལྷ་ལའི་དེ་ཉིད་དང་ཀླ་ལའི་དེ་ཉིད་
 ཅས་གཉིས་སུ་བྱའོ། །རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྟོན་འགྲོའི་དེ་ཉིད་དང་། འདུག་པ་སྤྲུལ་སོགས་
 པའི་དེ་ཉིད་དང་། བསྟུས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྟན་པའི་དེ་ཉིད་ཅས་གཉིས་སུ་བྱའོ། །བདུན་ཅི་
 ཆོམ་བྱེད་གྱི་དེ་ཉིད་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་དེ་ཉིད་དང་། ལག་མཆོད་གྱི་དེ་ཉིད་
 དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་དེ་ཉིད་དང་། གོ་ཆ་ཆེན་པོའི་དེ་ཉིད་དང་། སྤགས་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་
 པའི་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའོ། །འདི་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་དོན་
 བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་རྒྱད་ཀྱི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་སྟེད་པ་ལ་སྦྱར་
 བ་ཞིག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བ་ཞིག་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་བ་ཞིག་སྟེ། གསུམ་
 གྱིས་བཤད་དགོས་ཞེས་སྒྲ་མ་འགའ་ཞིག་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་མར་དོས་ནི་འཆད་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། ནག་པོ་པའི་སྤྲུབ་ཐབས་ལྟར་བཤད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཅན་དང་། ལྷ་ཨི་

པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ནི་མུང་འདས་ཞེས་པས་རྫོགས་རིམ་སྟོན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མས་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེས་པ་གཉིས་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། སྤྲ་མ་ནི་ལུ་ཨི་བ་ལྟར་སྟོང་བཅུད་རིམ་གྱིས་སྟུང་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དབྱིད་ཐིག་གི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ཡག་པ་ཟེར་རོ།

མལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་དག་མུང་འདས་གྱི་དེ་ཉིད་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་། རྫོང་སེམས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་བསྟན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྤར་དང་འབྲེལ། །དེ་ལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་ཆེང་ས་བྱས་པའི་སྟོང་ནས་མན་ངག་རྟེན་སྤྲ་བར་སྟོན་པ། དེ་ཡང་ཅ་བཤད་ལེགས་པར་མ་སྤར་བ་ལས་རྟེན་པར་མི་སྤྲ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་ནི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ལེགས་པར་རྟེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྦྱར་བ་ཡང་ལོ་ངེལ་ནག་གསུམ་ལྟ་བུའི་བྱབ་ཆེན་གྱི་མན་ངག་ལེགས་པའི་སྤྲ་མས་བཤད་པ་ལས་ཡིན་གྱི་དེ་མེད་པར་མིན་ཏེ། སྤྲ་འབྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་འབྲུག་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་ལས་ཕྱེར་བ་བསྟན་པ། །སྤྲ་མ་དམ་པའི་གདམས་ངག་ལས། །གསལ་བར་འབྲུང་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བཤད་སྤར་ཏེ་ཅ་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བ་འཆད་པ་ལ་ནི། བཤད་ཐབས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དགོས་ལ། བམ་མཐིང་པ་སྐྱུ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་འདི་ལ་ཡང་བདེ་མཆོག་ལ་ཆོགས་བཤད་དང་། སྟོབ་བཤད་ཅས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །ཞེས་གྲགས་ཆེད།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་རྫོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རྫོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཤད་ཐབས་མཐར་ཐུག་པ་གསུངས་པའི་དོན། སྟོན་གསལ་དུ་བསྐྱས་པ་ལས། རི་བཞིན་སྤྲ་དང་དགོངས་མིན་དང་། །བྲང་བའི་དོན་དུ་འང་གང་གྱུར་དང་། །ཡི་གའི་དོན་དང་སྤྱི་ཡི་དོན། །

ཆོག་པ་པ་ལ་བཤད་ཡིན་པར་བཟོད། །དེ་བཞིན་མིན་སྐྱེས་དེས་དོན་དང་། །དེ་བཞིན་དགོངས་
 ཏེ་བཤད་པ་དང་། །སྤྱི་དང་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི། །སྤྱོད་པ་ལ་ནི་བཤད་པར་འདོད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཚུལ་དེས་བཤད་ན་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པར་རྟོད་
 པས། དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི་བཤད་བྱར་བཀོད་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ལེགས་པས་སྤྱིར་དེ་
 ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །བཤད་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཅམ་ལས་མ་ཐོན་ན་ནི་བྱུང་ཆེན་གསུམ་
 གྱི་མན་ངག་གིས་འཆད་པའི་རྒྱས་པ་མི་རྟོགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱུད་སྤོང་བྱུང་བྱེད་པ་ནི་ཐོག་མར་འབྱུང་ངོ་། །
 ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནི་དབང་གི་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྤྱོད་པ་སྤྱང་བ་ལ་
 ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་བྱེ་མ་དང་། དེའི་ཡང་གཙོ་བོ་གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་སྤྱི་ལ་
 སྤྱོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དམ་ཆེག་ཡིན་ཏེ། འདི་ཙམ་རྒྱུད་ལས་
 གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དུ་མ་ཞིག་ལས་གསུངས་ལ། ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་
 ཆོ་གའི་རིམ་པ་ནི་སྤྱི་ཡང་འདི་ལྟར་བྱེད་པའི་གནད་རྟོགས་དཀའ་བའི་འདི་པའི་བྱེད་ཆོས་
 ཆེན་པོ་ཞིག་གོ།

གོས་དང་ཐུག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ནི། རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་
 ཐུན་མོང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད་ནི། དབང་དུས་དང་། རིམ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དུས་ཏེ་སྐབས་གསུམ་དུ་དགོས། ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་འབྲེན་པ་ལ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕོ་ཉ་
 མོ་རྣམས་དང་། འདུ་བའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཙམ་རྒྱུད་ལས་མང་དུ་བཤད། དེའི་གསལ་
 བྱེད་ཕོ་ཉ་མོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། བདེ་བ་འཕེལ་བའི་ཡན་ལག་སྤྱི་ཙམ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་།
 ཙམ་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་ནི་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་འཆད་ལ། ཕོ་ཉ་མོ་རིགས་བཞི་ལ་ཇི་ལྟར་
 མོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་གཞན་ནས་མི་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་

ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱར་ཉི་བཤད་པ་ལ་མངོན་བཟྃ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱེད་
 རིམ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཤད་པ་སོགས་བསྐྱེད་རིམ་ཀུན་ལ་འབྱུག་མོད་ཀྱང་། འདིར་གཙོ་
 བོར་ཉི་བར་མཁོ་བའི་ལོ་བྱིལ་ནག་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་ན། ཕྱར་བྱ་དང་
 གྲུར་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱུང་འཁོར་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་བསྐྱུས་ལ། དེས་མཆོན་
 ནས་སྐྱོར་བ་ཆོགས་བསག་པ་སོགས་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞིའི་སྔོན་དུ་འགོ་བ་རྣམས་
 ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ནི་མངོན་བཟྃ་སོགས་བཤད་རྒྱུད་ལས་ཤེས་སོ།།

རྒྱ་སོགས་སྟོང་བ་སྔོན་འགོའི་དེ་ཉིད་ལ་མར་དོའི་ལུགས་ཀྱིས་སོགས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་
 དང་པོ་ལའང་འབྱུག་པས། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་པོར་བྱས་ནས་སྟོང་བ་སྐྱོམ་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་། འགེལ་བ་རྣམས་ལས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
 ནས་བཤད་ཅིང་། དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་དང་གཉིས་ཀའི་བཤད་སྐྱར་ལས། ཉི་ནི་རྒྱ་སོགས་སྟོང་
 པ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པས་རྟེན་སྐྱེད་པའི་སྔོན་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་
 པ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་འགོ་བཤོ། །དེས་
 ནི་དེ་ལས་ལངས་ནས་ནམ་མཁར་རྒྱ་ད་སོགས་འཛོག་པ་ནས། གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་
 བཅས་སྐྱེད་པ་ཡང་རྒྱུད་དང་ལོ་ནག་གི་མན་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་ནས་ལྷ་ལི་དང་
 ཀླ་ལིའི་དེ་ཉིད་གཉིས་ནི། དེ་གཉིས་བཟྃ་ནས་ཉི་ཆེའི་གཟུགས་སུ་སྐྱོམ་པ་ལ་ལྷ་བ་བ་
 དང་ལྷ་སྐྱས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། དབྱངས་གསལ་འགོད་པ་འདི་ལྷ་ཨི་བ་ལྷ་བྱ་རྟེན་བརྟེན་
 པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་མ་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་དང་།
 རིམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན་ནི་ཁང་བཅེགས་སོགས་གདན་བཅས་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱལོ། །
 ཆེ་ཉི་སོགས་གང་བསྐྱེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་བ་བ་དང་ལྷ་སྐྱས་ཀྱིས་རྒྱ་སྟེ་བསྐྱེད་

པའི་བྱེད་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ནི་བྱ་
བ་སྐྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་དེ། སྟོང་བ་ནི་ཆེ་ཉི་དང་ས་བོན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་པས་
སྟོང་བ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལ་བསམས་སོ། །དེའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་
བཤད་དོ།

འབྲུག་པ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ལ། ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྤྱོད་ཡིག་དང་། ལ་སོགས་
པས་བསྐྱུས་པ་ཆེ་ཉི་དང་ཕྱག་མཆོན་རྣམས་རྒྱ་རྩོམ་འཛོལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་
བར་དུ་འབྲུག་པར་བཤད་དེ། སྐྱུབ་ཐབས་ཀྱི་སློང་གཞི་ཡང་འབྲུར་བྱུང་ཅམ་མ་གཏོགས་
པ་འབྲེལ། །འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་མི་རྣམས་དང་།
སོགས་ཀྱིས་ནི་བར་སློང་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་གཞན་ཡང་སྤྱད་ལ། འབྲུག་པ་ནི་རྟོན་བརྟོན་
པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། ཆེ་བའི་སྟོང་དུ་བབས་པ་དང་། རྒྱ་རྩོམ་འཛོལ་ལ་ལུས་
མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལ་ནི། ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ལས། སྟོང་ཁ་སོགས་ནས་ཞུགས་ཏེ་ཡུམ་ཀྱི་
བརྒྱར་འགྲོ་བའོ། །ནས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པའོ། །བསྐྱུས་པའི་སྦྱར་བ་དང་
ལྷན་པའི་དེ་ཉིད་ནི། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིམ་བྱོན་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པའི་ལྷ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་སློང་དུ་ཞེས་པ་སྟེ། ཅིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱང་དེ་དང་
འབྲེལ། །ནག་པོ་པ་ལྟར་ན་སྤར་བཤད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ལྷ་སོ་བདུན་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྦྱར་བའི་བར་ལ་བྱའོ།

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་མངོན་བྱང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཆེ་ཉི་མཆོན་མ་གསུམ་
བསྐྱུས་པ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་ལས་སྦྱོས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་སྤྱད་
པ་དང་། མཐར་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་སྤྱད་པ་ལ་འཆད་པ་སོགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་
ལོ། །དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྷ་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་

བ་ཡང་འདིར་སྐྱར་རོ། །བདུད་རྩིས་ཆེན་གྱི་དེ་ཉིད་ནི། བང་མཆོད་དང་གཏོར་མས་
 མཆོད་པ་དང་། སྒྲགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་གཞུང་ན་གསལ་ལ། དེ་དག་གིས་མཆོད་པ་གཞན་
 ཡང་མཆོན་ནོ། །ཁྱད་འདས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནི། མཐར་ཉེ་བར་སྐྱད་པ་ལ་བཤད་པ་མང་ངོ། །
 གོ་ཆའི་དེ་ཉིད་ནི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོའི་གོ་ཆ་གཉིས་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱ་
 ར་སོགས་འགོད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེས་ནི་ལུས་དཀྱིལ་སྒོམ་པ་ཡང་མཆོན་ནོ། །དེ་
 རྣམས་ཀྱང་གཞུང་གསུམ་གའི་ཐུན་མོང་བའོ།།

རྫོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་རྟོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ཏེ་བཤད་པས་ནི། སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ལུས་སྐྱིད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་བཞི་
 ལ་སོགས་པ་སྟོན་ནོ། །སྐྱ་རྩ་ལས། དབྱངས་གསལ་གང་དུ་བཀོད་པའི་བརྒྱ་རྫོགས་
 རིམ་ལ་སྐྱར་བ་ན། སྐྱ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བཤད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ། འཁོར་
 ལོ་གཞན་ཡང་གཟུང་ངོ། །དེར་བཀོད་པའི་དབྱངས་གསལ་སྐྱི་བོའི་ཅ་འདབ་ནས་རྒྱ་བའི་
 བྱང་སེམས་ལ་བཤད་པ་ཡང་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ། འཁོར་ལོ་བཞི་ཀར་དབྱངས་གསལ་
 བཀོད་ནས་གཏུམ་མོ་སྒོམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱར་བཀོད་པའི་དབྱངས་གསལ་
 ལས། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་ཉིདས། ལྷ་བ་དཀར་དམར་རྩྱ་ཡིག་དང་བཅས་པ་རྫོགས་རིམ་
 ལ་བཤད་ན། ལྟེ་བའི་བརྒྱ་རེ་བཞི་སོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱས་སུ་ཐེག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སྒོམ་
 པ་སོགས་སྟོག་རྒྱ་རྩྱུ་རྩྱུད་ཐབས་བྱུ་བ་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སོགས་
 མཐའ་ཡས་ཤིག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས། བཤད་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་
 རིམ་དུ་མ་ཞིག་རྟེན་དེ་སྟོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ།།

23

གསུམ་པ་(བྱུ་བ་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་པའི་གཞུང་གཞན་རི་ལྟར་བྱུང་བ་)ནི། གསང་བདག་
 ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྲམ་བེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ས་ར་ཏ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་སྒོ་གོས་རིན་ཆེན་གྱིས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། དེ་དང་དེའི་སྒྲ་མ་བྱང་
 སེམས་སྒོ་གོས་རིན་ཆེན་གྱིས་སྟོ་སྒྲགས་སྟོ་(སྟོ)ངར་གྱི་རྩོན་པ་དཔལ་ཤུག་པ་རི་དབང་ཕྱག་
 རྗེས་སུ་བཟུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཚུན་གྱི་ཡུལ་ན་ཡབ་ཡིག་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བ་རོལ་པ་དང་།
 ཡུམ་སྐྱེ་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐས་སུ་སྐྱེ་འཁུངས་པ། མཚན་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བ་ཞེས་པ་
 གཅིག་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་བསྐྱབས་སོ། །དེའི་ཆེ་དཔལ་རི་ཁྲོད་དབང་ཕྱག་དང་ཞལ་
 མངལ་ནས་བསྟེན་བཀྱར་དང་མཚོད་པ་དང་གྲུས་པའི་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་
 ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་ཞུ་ཞེས་ཞུས་པས། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་
 དབང་བསྐྱར། རྒྱུད་བཤད་གདམས་པ་གནང་སྟེ། སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པར་བཞུགས་པའི་ཆེ།
 ཚུན་པའི་ཡུལ་ཆོས་གྱིས་ཆོས་བཅུ་རྣམས་གཉིས་ལ་དུར་ཁྲོད་དུ་མཚོད་པ་ལ་འགྲོ་བས་
 དེའི་ཆེ་ཁོང་ཆོའི་རྗེས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བྱོན་པས། གཞན་ཆེ་གྱིས་ཆར་བའི་རྗེས་
 སུ་ཡུལ་ཉར་བཞིའི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཐ་མལ་པའི་ཆ་ལུགས་བཟུང་ནས་
 འཆོགས་པའི་དབུས་ན་སྐྱེ་བདུན་གྱི་རོ་གཅིག་བཞག་སྐྱེག་ཅིང་རོལ་པའི་ཆ་བྱད་དུ་འདུག་
 པ་ལ། ཕྱག་དང་མཚོད་པ་བྱས་པས་མཉེས་ཏེ་དེ་རྣམས་གྱི་ཞལ་ནས་དམ་ཆེག་གི་རྗེས་དེ་ལ་
 ཆོད་ལ་ངེད་རྣམས་ལ་བྱོངས་ཟེར་ནས་བྱངས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་
 འདྲེས་པའི་ཟས་ཡིན་པས། བྱིད་རང་ཡང་ཁམ་གཅིག་ཐོ་གསུང་བས་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་
 ཐོས་པས་དེ་རྣམས་མཉེས་ཏེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁར་དཔལ་འཁོར་ལོ་
 སྟོན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གྱུར་ནས། དེར་སྟོབ་དཔོན་བཅུག་དབང་རྫོགས་པར་
 བསྐྱར། རང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པའི་ཉམས་སྦྱོང་གི་བདེ་བའི་མཚོན་བྱིད་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་
 ལ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་བཟུན་ཞིང་ཐོགས་དབྱུང་བའི་བྱིར་གདམས་པ་ཐོག་སྟེ། ཆེ་འདི་ཉིད་
 ལ་མཚོག་གི་དངོས་བྱུང་ལྟར་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་བསྐྱེལ་བའི་ཆེག་ ཀྱང་པ་བརྒྱད་པ་སྤངས་

ནས་ནི། །འཁོར་བའི་མངག་གཞུག་དོར་ནས་སྟ། །རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཡང་
དང་ཡང་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ།།

དེའི་དོན་བསམས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབད་དགོས་པར་གཟིགས་ནས།
འཆོ་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་སྟམ་པ་ན་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ཆགས་སྣང་སྟེ་
ཞིང་། ཤིང་ཐོག་སོགས་དགུན་དགོན། ལག་གི་ཆུ་སོགས་ནི་སྐྱབ་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བར་དགོངས་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷོངས་དང་དཔེན་གནས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་བྱོན་ཏེ། མཐར་རྒྱ་
གར་ཤར་ཕྱོགས་རྩི་ག་ལ་དུ་བྱོན་པས། དེ་དང་ཉེ་བ་རྒྱ་བོ་གཞུང་འགྲམ་ན་ཉ་བ་མང་པོས་ཉ་
བསད་ནས་ལྷི་ལྷའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་སྤངས་ནས་དེ་ལ་བྱ་དང་། བྱིས་ཟ་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་
སྟེ་བདག་པོ་མེད་ཅིང་རྩྱལ་བ་རྒྱུང་བར་གཟིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ནས་
འཆོ་བ་ཉ་རྒྱལ་མཛད་ཅིང་། སྐྱབ་པ་མཛད་པས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
བརྟེས་ཏེ། གསོལ་ཟས་ལ་མཆོན་དུ་བཏགས་པ་ལྷ་ཁྱི་པ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

རྫོ་རྩེ་གདན་པས་ཀྱང་། ཡིག་མཁན་རིགས་ལས་སྐལ་བར་ལྷན། །ཉ་རྩེ་ཟ་ཞིང་དངོས་
གྲུབ་བརྟེས། །ལྷ་ཁྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །ཆུ་མ་དེ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་
བའི་གྲུབ་ཆེན་དེ་ལ། རང་གི་སྟོབ་མ་རྒྱལ་པོ་དྲ་རི་ཀ་པ་དང་། སྟོན་པོ་རྟོ་གི་པ་ཞེས་པ་
གཉིས་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་སྟོམ་པ་ཞུས་པའི་དོན་དུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་
མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་མཛད་དོ། །འདི་ལ་འགྱུར་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བར།
འགོས་དང་ཟངས་དཀར་གྱི་འགྱུར་ལ། དུར་ཁོད་བརྒྱད་དང་ཤིང་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་མིང་
མང་པོ་བྲས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། སྟོན་གྱི་བོད་ཁ་ཅིག་ལྷ་ཁྱི་པའི་རྒྱ་དཔེ་གཞན་ལ་མེད། ཁ་
ཆའི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་བ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལ་འོང་བ་ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་རོ་པས་བཅུག་ཟེར།
ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེ་བྱང་རྒྱབ་བཟང་པོས་བཅུག་ཟེར་རོ། །ཞེས་སྟེ། སྟེ་མ་ནི་མི་བདེན་ལ།

གཞན་ཞིག་གིས་བཅུག་པར་མངོན་ནོ། །ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་ལ་འགོས་ཀྱིས་འགྲུར་བཅས་
མཛད་པ་ལ། མར་དོས་འགྲུར་བཅས་བྱས་པ་ལ་སྤྲ་མ་ལྟར་བྱང་ཡང་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་
ལ་གཏུགས་ནས་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་མ་བྱུང་ངོ་།།

སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་ཟེར་བའི་བདེ་མཆོག་དཔའ་ལོ་གཅིག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཚུང་
བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བདེ་མཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས་སོ། །གཞུང་སྤྲ་མ་ལ་ལྷ་བའི་
ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་སྤྲུ་རྟེན་
ཏས་ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞིག་མཛད་ལ། འདི་རྟོག་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས་
བསྐྱར་བ་ལས། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་སྤྲུ་རྟེན་ཏས་མཛད་པ། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིད་གཞིར་
བཞག་འདུག་པས། སློབ་དཔོན་དེས་ཀྱང་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་བཞེད་དོ།།

སྤྲུ་རྟེན་ཏ་དང་རྟག་པའི་རྟོ་རྗེས་མཛད་པའི་བྱི་རོལ་མཆོད་པ་དང་། ལག་མཆོད་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚུང་མང་དུ་སྤང་བ་ཡང་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་བཞོད་
པར་སྤང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་འདིས་རྣམ་པའི་སྤྲུ་སྤར་ལོ་གཉིས་བཞུགས་ཏེ་ཆོགས་བཤད་
ལས། སློབ་བཤད་མ་ཐོབ་ཅེས་མལ་གྱི་མི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སློབ་བཤད་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་
ལ་མེད་པའི་བཤད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་ཡང་ལྷ་བ་པའི་
དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་པར་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་ཏི་གྱི་རྟེན་སློབ་མ་མཁས་པ་མར་དོ་ཡང་
ཤས་ཆེར་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་བས་ལུགས་དེའི་སློབ་བཤད་དེ་
ལ་མེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྗེས་ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
སྤྲ་མ་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེགས་པ་ཞིག་མཛད། དེའི་རང་འགྲེལ་

ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་གཞིར་
 བཞག་པ་ཞིག་སྣང་ངོ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ནི་བི་བྱུ་ཏི་ཅ་ལྷའི་གསང་མཆོན་
 འོ། ། ཨ་བྱུ་ཀ་རའི་ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་འབྲུལ་སྤོང་ཡང་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་
 འགས་ཆེ་ལ། རྡོ་བོ་ཆེན་པོ་རྗེས་མཛད་པའི་ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། སྤྲ་མ་རྣམས་བཞིན་དུ་
 མཐུན་འགས་མི་ཆེ་ཡང་བཤད་པ་མང་པོ་སྣང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་ཀུ་མ་ར་བོ་རྣམས་མཛད་པའི་
 ལྷ་ཨི་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཡེ་ཤེས་སློན་མ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལུས་པ་མི་ཆེ་ཞིང་
 འགྲེལ་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །

སྤྲ་ར་བཟླས་མཛད་ཟེར་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དཔའ་བོ་
 རྡོ་རྗེས་མཛད་ཟེར་བ་འདི་རྣམས་དེ་ཤུད་རྣའི་གསང་མཆོན་ཡིན་པས་དེས་མཛད་ཟེར་བ་
 དང་། ཁ་ཅིག་ཟངས་དཀར་གྱི་གསང་མཆོན་ལ་དེ་སྐད་ཟེར་བས་དེས་བྱས་ཞེས་པ་དང་།
 ལ་ལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཅོམ་མཁན་གྱི་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ་ལ་ཁ་གཡར་བྱས་ཟེར་བར་སྣང་
 ལ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་ཁ་གཡར་བྱས་པ་ཞིག་དུ་འདུག་གོ། །དེ་ལ་སྤྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་མར་དོ་དང་། སུ་རངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ནི་བརྒྱ་རྟེན་ཏ་
 དང་མཐུན་འགས་ཆེ་བས་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་འགས་ཆེ་ལོ། །

བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་བརྒྱ་རྟེན་ཏ་དང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལུགས་གཞིར་འཛོག་པར་སྣང་བ་ནི་སློལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པར་གོ་ལོ། །ལྷ་ཨི་པའི་དངོས་སློབ་བྱུ་བ་ཆེན་པོ་རི་ཀ་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྡོ་རྗེ་བྱིས་བྱ་
 པ་ཞེས་གྲགས་པ། བྱུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུ་བ་པ་དེས་ནི་རྒྱུད་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལུས་དཀྱིལ་
 ཀྱི་དབང་ཆོག་དང་། རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ལ་བྱི་དཀྱིལ་ལ་ལྷ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཉང་ལུས་
 དཀྱིལ་སྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་། མཐུག་དུ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་

སྟོན་པའི་གཞུང་གཅིག་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱབ་ཐབས་རྒྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བྱ་པའི་གཞུང་རྒྱུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྟོ་རྟེ་པག་མོའི་སྤྱབ་ཐབས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་དེ། མར་དོའི་འགྱུར་ལས་སྤྱི་མདོག་ལ་གསལ་ཁ་མེད། འགྱུར་གཞན་ལས་པག་མོ་དཀར་མོར་བཤད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱབ་ཐབས་བཞིའོ། །བདེ་མཆོག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཡབ་ཡུམ་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་དོ། །

འདི་ནི་གཞུང་དེར་ལྷ་སྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གསུངས་པའི་གཟུགས་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་གསལ་ལས་ཤེས་ཤིང་། སྤྱི་འཕྱུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་མེ་ལོང་ལ། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གསལ་འདུས་རིམ་ལྷ་རྩེ་བཞིན་དུ་བཀོད་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཕྱག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་གཟུགས་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བདེ་མཆོག་རིམ་ལྷའི་རིམ་པ་ལྷ་པ་བསམ་མི་བྲབ་ཀྱི་རིམ་པར་འོང་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་ཡིན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་མིན་ནོ། །

ལྟན་སྤྱོད་འདི་ལ་འགྱུར་ཆེར་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འགྱུར་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ལའང་བཟང་ངན་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་རྒྱུང་བ་དེ་དག་པར་མངོན་ནོ། །བདེ་མཆོག་རིམ་ལྷའི་རྫོགས་རིམ་ཡང་མཛད་དེ། འདི་ལ་རྫོགས་འགྱུར་དང་། འགོས་ཀྱི་འགྱུར་གཉིས་ལ་མང་ཉུང་ཆེན་པོ་སྤང་ངོ། །འདིའི་རང་འགྲེལ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་སྤང་བ་ལ་བྱིས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་དེ་ཡི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེར་རིམ་ལྷ་རྩེ་རེ་རེ་ལ་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རེ་སྟོམ་པར་བཤད་པ་ནི། ལྷར་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་དུ་བསྐྱུང་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་སྤྱི་སྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་དངོས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་

པའི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པར་འདུག་ཅིང་། ལྷ་ཆོག་པ་རྩོམ་གྱི་ཐུག་པ་འདི་དོན་དང་། ཞེས་པའི་སྒྲིག་པའི་དོན་རང་བདེ་མཆོག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བཤད་པའི་བྱར་དང་། བསམ་མི་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲིམ་པར་བཤད་ཅིང་། སྒར་ནི་རྩྱ་ཡིག་དང་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བསམ་མི་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པའི་ལྷའི་གཟུགས་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ས་བོན་མེད་པར་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱར་རོ། །ཡང་དེར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་ལྷན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སྒྲིམ་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་སུ་གནས་གྱུར་ཏེ་གནས་པ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཉམས་ན་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ག་འཛིག་ཅེས་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲིམ་པ་བྱི་མ་སྒྲངས་པའི་ཆེ་སྒྲིམ་གནས་གྱུར་དགོས་ན་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྷན་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། སྒྲགས་སྒྲིམ་སྒྲངས་པ་དེའི་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་པ་གཞན་གཉིས་གནས་གྱུར་པས་ན། སྒྲགས་ཀྱི་ཅ་ལྷང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱར་འདོད་པ་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་ཞིང་། སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་གཏོང་གི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱར་རོ།

དེས་ན་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། འདི་དོན་ཡོད་རྩོམ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་བྱས་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་གོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ལ་ཁ་གཡར་བྱས་པ་གཞན་ཡང་སྤང་ངོ། །བདེ་མཆོག་རིམ་ལྷའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོབ་མ་ལ་པན་པ་ཞེས་པ་ཀུ་ལྷ་ར་བོ་རྟེན་བྱས་པ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་བ་རྩོམ་མཁན་དེ་དང་གཅིག་ལ་རུས་པ་ཆེ་རྒྱ་མེད་དོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་རྩོམ་སུ་གཟུང་བའི་རུས་སྤལ་ཞབས་དང་། ལྷ་བ་བ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོབ་མ་རྩ་ལྟར་རི་པའི་དངོས་སྒྲོབ་ནག་པོ་སྒྲིད་པ་ལ་ནི། ཏེ་རུ་ཀས་དངོས་སུ་ཆེ་འདིར་མཆོག་མིན་གཞན་དོན་གཞུང་བྱ་ཆོམས་ཤིག་བར་དོར་སངས་རྒྱས་འབྱུག། ཅེས་ལྷང་བསྐྱར་པར་གོང་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལྷ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་དང་། གཙོ་བོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་།

ཞར་ལ་གཏུམ་མོ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟོན་པའི་སྐབ་
ཐབས་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་གསང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་དང་། དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་།
རིམ་པ་བཞི་པ་སྟེ་གསུམ་མོ།

མལ་གྱི་ནས་བརྒྱད་པ་ནམས་སྦྱོར་སྟེག་བསྐྱར་ནས་གཞུང་བྱུ་ཏུ་བྱེད་ལ། མར་དོས་
མཛད་པའི་སྦྱོར་སྟེག་ལས། སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་སྟེག་ཆོག་ནི། །སྦྱོད་པ་བ་ཡིས་མཛད་ཅེས་
གྲགས། །དེ་ཡིས་ངེས་པར་མ་མཛད་པར། །ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱར། །འཛིག་རྟེན་
སོང་བའི་རྗེས་འབྲུག་ཅིང་། །སྒྲོམ་པའི་ངེས་པར་མ་དབྱེད་པར། །བ་ལང་ཁྱུ་བཞིན་འབྲུག་
པར་སྤང་། །དེ་ལྟར་མཁས་པ་འབྲུག་པ་མིན། །ཞེས་འབྲུང་ལ། སྦྱོར་སྟེག་གི་གཞུང་དེ་
ལ་གཟེ་བ་དོན་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཡང་ཡོད་པས་གཞུང་དེ་མར་དོས་མཛད་པ་ཡིན་
ལ། མར་དོ་ནི་ཕྱོགས་འདི་ལ་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་མཁས་པར་སྤང་བ་དང་། རྟག་པོ་བས་མཛད་
ལ་སྦྱོད་པ་བས་མ་མཛད་པ་ཡང་མང་བས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐབ་ཐབས་ནག་པོ་བས་མཛད་པ་ནི་ལོ་རྒྱ་བ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་སྦྱོད་པ་
བས་མཛད་པར་བཞེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སེམས་སོ། །ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ཁ་
ཅིག་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྩ་ཡི་སྟོམ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་ཆོག་གི་སྟོམ། །ཞོ་ལ་བ་ཏི་མངོན་
རྟོགས་སྟོམ། །སྦྱོང་པོ་རྫོགས་པ་དོན་ཀྱི་སྟོམ། །སྒྲོམ་པ་བཤད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ། །བྲག་
ཆེན་ཐིག་ལེ་བྲག་ཆེན་སྟོམ། །སྟེ་སྟོམ་བྱུ་ཏུ་བྲས་ནས་གཞུང་དགུ་བྱ་བཞེད་དེ། སྒྲོམ་
པ་བཤད་པ་སོགས་ནག་པོ་སྦྱོད་པས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། བརྗེ་ཏ་གྱི་ཕྱོད་པས་བྲས་པ་
ཡིན་པས་ནག་པོ་བའི་མིང་དོན་མི་འདྲ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྲས་པའི་སྟོམ་ཀྱི་མིང་ཡང་
ལེགས་པར་མི་སྤང་ལ། བྱད་པར་བྱ་སྟོམ་པ་བཤད་པར། བརྒྱལ་ཞུགས་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་
གཞུང་། །བྲག་གཉིས་དང་ནི་ཞལ་གཅིག་མ། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་དེའི་མཛད་བྱང་

ལ་སྐྱོད་པ་བས་མཛད་པར་བྱས་ཀྱང་དེས་མཛད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་
ནི་རྒྱ་འགྲེལ་ཞིག་སྟོན་བྱུང་འདུག་ནའང་ད་ལྟ་མ་རྟེན་པས་བཅའ་བར་བྱ། དེས་པ་བཞི་པ་
ལ་སྤྱི་རྒྱ་རས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་བོད་དུ་བྱོན་པ་དེ་ཡིན་
གྱི། གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛོལ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་ཁོད་དབང་ལྷག་གིས་བདེ་མཆོག་ལ་
གཞུང་ཁ་ཡར་མཛད་ཀྱང་དེས་གཉིས་མི་རྒྱས་ཤིང་། གཞན་པལ་མོ་ཆེ་ནི་འདི་གསུམ་ལ་
ཆད་མར་འཛོལ་པར་སྒྲུང་ཡང་འདི་དག་གི་ལུགས་ལ་སྤར་སྟོས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་
གསལ་ཁ་བཏོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མི་སྒྲུང་ངོ་།

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ལུགས་འདིའི་གདམས་ངག་གིས་གསལ་ཁ་
བཏོན་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་མ་བྱས་པར་སྒྲུང་སྟེ། པལ་ཆེར་གདམས་ངག་ལོགས་སུ་
བྱེད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱ་རོ་པ་ནས་པམ་མཐིང་པ་ལ་བརྒྱུད་དེ་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་འཆད་
པའི་བོད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་འགྱུར་བའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདི་ཡི་སྟེང་
ནས། འཆད་ཟེར་རྒྱ་མི་སྒྲུང་ནའང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྷ་བ་པས་མཛད་པའི་བཤད་
སྟོལ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། ལོ་བྲིལ་ནག་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པར་སྒྲུང་བ་ནི།
བདེ་མཆོག་གི་བཤད་པའི་སྟོལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་སྒྲུང་ངོ་། །འདི་ལ་ཡང་བསྐྱེད་དེས་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་ནག་གི་ལུགས་གཉིས་མང་དུ་འོང་ལ། རྫོགས་དེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
དེས་པ་བཞི་པའི་མན་ངག་ཅུང་མང་ཞིང་། ལྷ་ཨི་པའི་རྫོགས་དེས་ཡང་ལན་རེ་བྱར་ཅམ་ལས་
མི་འབྱུང་ལ། དེལ་བུ་པའི་མན་ངག་གིས་ཅ་རྒྱུད་འཆད་ཚུལ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་
དེས་འཆད་ཚུལ་ཆ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་ཞིག་ལས་མི་སྒྲུང་ཡང་། སྤར་བཤད་པ་དང་འཆད་འགྱུར་
ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་གསུམ་གྱི་མན་ངག་གི་རྒྱུད་དོན་གྱི་གནད་ཆེ་བ་ཀུན་རྫོགས་པར་བཤད་
པ་ཞིག་སྤྲོ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ་གཞི་བྱས། གྲུབ་ཆེན་གསུམ་གྱི་གཞུང་དང་།

དེ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་དེ། ཅུ་བཤད་ལེགས་པར་འགྱུར་བ་
 དེས་པར་དགོས་པར་རྣམ་དཔྱད་ཅན་དོན་གཉིས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱིས་
 ཤེས། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀའ་བའི་ལམ་སྟོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་
 ཡོད་པ་ནི། རྟོགས་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་རྒྱད་དེ་ནས་རིམ་ལྔར་བསྟན་པའི་འཆད་ཚུལ་མ་
 གཏོགས་པ་རྟོགས་རིམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་
 རྒྱུག་ཉིད་དུ་ཟད་པས་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།
 ལུགས་གཉིས་ཀའང་མ་འདྲེས་པར་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིར་དེའི་བཤད་པ་ཆེར་
 མ་གྲིས་པ་ནི་དེ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བསམས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་གྱི་དོན། ⁵³གཞུང་
 གི་དོན། ³⁴⁶མཐུག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་(མཆོན་གྱི་དོན་)ལ་གཉིས་ལས། (དང་པོ་)མཆོན་བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་
 རྒྱད་རིགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་རྒྱད་དུ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་འདིའི་མཆོན་
 བེ་ལྷེ་ཅག་སོགས་སོ། །དེ་བོད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བསྐྱར་ན། ཟླ་ག་ཙུ་ཉེ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་
 སོ། །ལྷེ་ཅག་སོ་བ་ར་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གོ། །ཨ་རྟེ་ས་མ་ཡ་ནི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའོ།

(གཉིས་པ།) མཆོན་བཤད་པ་ནི། ཟླ་ག་ནི་སྐལ་བ་དང་། ཨ་རྟེ་ནི་ལྷན་པ་ཡིན་པས་
 དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་རྒྱུག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་ལ་དབང་ལྷག་ལྷན་ཆོགས་ནི་སྐྱབ་
 གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །གཟུགས་
 བཟང་ནི་གོང་ན་མེད་པའི་མཆོན་དཔེའོ། །གསལ་པ་ནི་ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་ལྷན་ལས་

ཁྱབ་པའོ། །དཔལ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་ཚོགས་འདོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སོགས་
 མེད་པར་འབྱུག་པའོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གསུང་
 བྱིས་འདོམས་པའོ། །ཕུན་ཚོགས་ནི་གཞུགས་བཟང་སོགས་ལྷ་ལའང་སྤྱར་རོ། །ཡང་ན་
 ལྷ་ཞེས་པ་བཙུན་པ་ལ་ཡང་འབྱུག་པས་བདུད་བཞི་དང་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 བཙུན་པ་དང་ལྷན་པས་བཙུན་ལྷན་རོ། །སྤྱལ་ལྷན་དང་བཙུན་ལྷན་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ལའང་འབྱུག་པས་དེ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་འདས་ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །དཔལ་ནི་ཚོགས་
 གཉིས་སམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའོ། །སི་བ་ར་ནི་བདེ་མཆོག་དང་
 སྟོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུག་པས་འབྱུར་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །སྤྱེ་མ་ལྷར་ན་སི་མམ་ཤི་
 ནི་བདེ་བ་དང་། བ་ར་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོམ་འབྱུང་ལས། བདེ་
 མཆོག་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཨེ་བློ་ཡི་གེ་ལ་རབ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་
 ཨེས་མཆོན་པའི་དོན་རྣམ་ཐར་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། བློ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་དོན་ལྷན་སྤྱི་
 ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་སྤྱར་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
 ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མཆོག་གོ། །

ཡང་རྟེ་རུ་ཀ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བརྩུ་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཡང་བདེ་
 མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གཉིས་གཉིས་
 སུ་ཡོད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་ནི་དེ་དག་གི་ཚོགས་སོ། །ཕྱི་མ་ལྷར་ན་སྟོམ་འབྱུང་ལས། སྤྱི་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡང་དག་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་སྟོམ་པ། །སྟོམ་པ་བདེ་མཆོག་
 བྱང་ཆུབ་སྟེ། །བརྗོད་པར་བྱ་མིན་བསྟན་དུ་མེད། །གསང་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་

གྱིས། །འདུས་པ་སྒྲིམ་པ་དག་གི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་ནི་འདུས་པ་མཆོག་
 གོ། །སྒྲིམ་རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ལས་
 སོ། །དེ་ཉིད་ནི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་ནི་སྒྲིམ་རྒྱ་དེ་ཐམས་
 ཅད་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་སྟེ། བདེ་སྟོང་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་། སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་གསུམ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ཏེ་རུ་ཀ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་རའི་
 རོན་ནི་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །མངོན་པར་ནི་འབྲས་བུའི་བདེ་མཆོག་
 ལ་མངོན་དུ་སྒྲོགས་ཏེ་འགོ་བའི་ལམ་མོ། །རྟོགས་པ་ནི་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རོན་མིན་
 གྱི། སྤར་བཤད་པའི་བདེ་མཆོག་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་རོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་
 རིམ་པ། ལུང་དང་རྟོགས་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་བྲགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ནི་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བཏགས་སོ། །ལོ་རྒྱ་བའི་བྲག་འཆམ་
 བའི་རོན་ནི་རྟོགས་པར་སྦྱའོ།

གཉིས་པ་⁵¹ (གཞུང་གི་རོན་)ལ་གཉིས། གཞུང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ³²⁶ མ་ཆང་བ་
 ཁ་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་(གཞུང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་)ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། ³²⁴ རྟོགས་པའི་
 རིམ་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ།

དང་པོ་(བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་)ལ་གསུམ། གང་གིས་སྒྲོམ་པའི་རྟོན་དང་། ⁵⁴ གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་
 གནས་དང་། ⁵⁵ རི་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(གང་གིས་སྒྲོམ་པའི་རྟོན་)ནི། ཐུགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་སྒྲོ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། བརྟན་ཞིང་དུལ་ལ་

སྒོ་གྲོས་ལྟན། །བཟོད་ལྟན་བདེ་ཞིང་གཡོ་སྤྱུ་མེད། །མི་དགོ་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས། །
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་ལྟ། །འབར་བའི་མེ་དང་དྲུག་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ནོར་
 ལ་མ་རེག་ཅིང་། །རྟག་པར་རྒྱན་དུ་སྒྲ་མ་མཆོད། །དམ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྤྱོད་བ་དང་། །རྟག་
 ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་དགལ། །འདིག་རྟེན་པ་རོལ་མངོན་པར་འདོད། །དེ་དག་སྤྱོད་པར་
 རབ་བསྐྱུགས་ཏེ། །དཀྱིལ་འཁོར་དགོ་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 འབྲུག་པ་ལ། མི་དགོ་བཅུ་སྤངས་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པ་དང་། །སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
 སོགས་སྤྱོད་དྲུག་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། །བསམ་པ་འདིག་རྟེན་སྤྱི་མའི་དོན། །མཆོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་ལ། །དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱངས་པ་
 ལ་རང་འབྱུངས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་འབྲུག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གཉིས་
 ཟུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་དེ་འབྲུག་པ་དེས་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་དོན་རྗེ་སྤྱོད་པ་དཔོན་ལ་འདིའི་དབང་
 རྟོགས་པར་ཐོབ་ནས་སྤྱུགས་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱོད་དུང་དུ་བྱས་ཤིང་། །དེའི་དུས་སུ་སྒྲ་
 མས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཐོབ་པའི་འོག་ཏུ་དམ་ཆོག་དང་སྤྱོད་པ་སྤྱང་
 བ་ལ་བཙོན་པ་ཞིག་གིས་རྩ་བཤད་ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་མན་ངག་ཕྱུག་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་བསྒྲོམས་ན་འབྲུབ་གྱི། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་ནི་མི་འབྲུབ་སྟེ། །སྤྱོད་པ་འབྲུང་ལས། །ཇི་
 ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་བཞིན། །སྤྱི་ནས་དམ་ཆོག་སྤྱོད་པར་བཙོན། །སྤྱོད་དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་
 ལས་ནི། །འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་སྒྲོམ་རིམ་གྱིས། །ཡང་དག་མན་ངག་ཕྱུག་ཆོགས་རྣམས། །
 འབྲུབ་པར་འབྲུར་རོ་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྟན་པ་
 ལ་འབད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁵³ (གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་)ནི། །མངོན་བརྗོད་ལས། །རི་སྐུལ་དང་ནི་རི་ཅེ་དང་། །

ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་དག་དང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དག་དང་། །ཤིང་གཅིག་དང་
 བོ་དག་བའི་གནས། །མ་མོའི་བྲིམ་མམ་དུར་ཁོད་དང་། །སྒྲ་ཆོག་ས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སམ། །ལྷ་ཁང་ངམ་ནི་མཆོད་རྟེན་ནས། །བྲིམ་མམ་བཞི་མདོ་དག་ཏུ་ནི། །སྐྱབ་པ་པོ་ཡིས་
 སྦྱར་བསྐྱབས་ན། །འདོད་པ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་གང་རུང་
 ཡིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་མོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་བདུད་ཅིས་ནི། །ས་ནི་
 བྱག་པ་བྲས་ནས་ཀྱང་། །བཟོད་པར་བྲས་པའི་མེ་རྟོག་གིས། །འབད་པ་ཡིས་ནི་གཏོར་
 བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབ་ཁང་དུ་བདུད་ཅི་ལྷས་བྱགས་པ་དང་། མེ་རྟོག་
 གཅེལ་དུ་དགམ་མོ། །གཞན་ཡང་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་དང་རྫོང་རིལ་སོགས་
 འཆོག་ས་པར་བྱའོ།

⁵³ གསུམ་པ་(རི་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ལྷ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ³¹⁸ ལྷ་
 ལྷ་ཕྱིའི་བར་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(ལྷ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། ལྷ་གྱི་མགོར་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་
 གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ³⁰³ ལྷ་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(ལྷ་གྱི་མགོར་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། ལྷ་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། ⁵⁸ རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ⁵⁸ གསུངས་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལྷ་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་)ནི། ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ཏ་དང་། དེ་
 བཞེན་གཤེགས་པའི་རྫོང་རིའི་འགྲེལ་བ་ལས། སྐྱ་གྲོལ་ཞིང་ཁ་སྦྱར་བལྟས་ཏེ། རོའི་སྤེང་དུ་
 འདུག་ནས་བདུད་ཅི་ལྷའི་རིལ་བུ་ཁར་བཅུག་སྟེ་ཁ་དག་པར་བྱེད་པ་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་
 གསུམ་པ་བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། ལྷ་དུ་གཏོར་མའང་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རོ་

གནད་ནི་དངོས་སམ་བསྐྱེད་པ་གང་རུང་དང་། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་དངོས་སུ་མེད་ན་ནང་
མཆོད་བསྐྱབས་པ་ལྟེ་ཐོག་ཏུ་འཛོལ་བ་དང་། སྐྱ་ནི་དངོས་སམ་བཅོས་མ་གང་རུང་ངོ་།།

སྒྲིན་འགྲོའི་གཏོར་མ་བཏང་ནས་སྐྱབ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་
ནི། ཐུན་བཞི་ཀའམ་ཐུན་དང་པོའི་མགོར་བྱའོ། །སྐྱབས་འདིའི་གཏོར་མ་ནི་ཞིང་སྦྱང་ལ་སྟེར་
བར་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་གསུངས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མའོ། །ལུས་གནད་ནི་
བདེ་བའི་སྟན་ལ་ངོ་རྩེའི་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་འདུག་ཅིང་། ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་བྱ་བར་
གྱར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། མིག་སྒྲ་ཅེར་དབབ་ཅིང་སོ་རྩུང་ཟད་མ་འབྱར་བར་ལུས་མི་
གཡོ་བར་གནས་པར་བྱ་བར་བྲམ་ཟེ་གྲོ་ཀ་རས་བཤད་དོ།།

དེ་ནས་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། མཆོད་པའི་རྣམ་ཅི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། བསང་
གཏོར་ཞབས་བསིལ་མཆོད་ཡོན་དག །ཅེས་དང་། མེ་ཏོག་བདུག་པ་མར་མེ་བྱི། །དེ་
བཞིན་ཞལ་ཟས་དབྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེར་ཞལ་བསིལ་ཡང་གསུངས་པས་རྒྱ་བཞི་
དང་། ཉེར་སྦྱོད་སོགས་སོ། །བཤམ་པའི་ཚུལ་ནི་མངོན་བཛྲོད་ལས། གཡོན་སྒྲོར་དུ་ནི་བསྒྲོར་
བ་ཡིས། །མཆོད་པ་དགོད་དང་། ཞེས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་དགོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །
མཆོད་པ་བསང་བ་ལ། བིར་མ་བས། དེ་རྩེས་ཡིག་གསུམ་སྟགས་གྱིས་ནི། །མངོན་པར་
བསྟགས་པའི་དམ་ཆོག་རྒྱས། །མཆོད་རྣམ་དག་ལ་བསང་གཏོར་བྱ། །ཞེས་དང་། ལྷ་
བ་སྒོ་ལྷན་གྱིས། བི་ལུ་མ་ར་འདི་ལེགས་བཀའ། །བགེགས་ཀྱན་རྣམ་པར་སེལ་བར་
བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། བདུད་ཅི་ལྷའི་རིལ་བྱ་དང་སྦྱར་བའམ་དེ་མེད་ན་ནང་མཆོད་
བསྐྱབས་པའི་རྣམ་དང་། སྤྱི་ལྷ་ནི་ལ་སོགས་པའི་སྟགས་སམ་དུམ་སྦྱེས་མའི་སྟགས་གྱིས་
བསང་གཏོར་བྱས་ལ། མ་དག་པ་དང་བགེགས་བསལ་ལོ།།

སྤྱད་བཞི་སྤྱ་སྤྱ་བའི་སྤྱགས་བཅོད་ལ། ཐ་མལ་གྱི་སྤྱད་བཅོད་གསལ་དུ་སྤྱད་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་བྱའོ། །བསྐྱེད་བཞི་ཨའམ་ཀི་ལས་སྤྱད་གང་ཡིན་ཐོད་པའི་སྤྱད་དང་། རྩས་
 རྩས་སྤྱི་ལས་རང་བཞིན་སྤྱང་ཉིད་རྩས་པ་མཆོད་རྩས་སོ་སོའི་རྩས་པ་ཅན་བྱེད་ལས་
 དབང་སོ་དུག་གི་སྤྱད་ལུལ་དུ་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་བྱེད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་བསམ་
 རྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། སྤྱ་ཆོགས་སྤྱི་ལས་རྩོགས་པ་དང་། །མེ་ཏོག་ལ་སོགས་དབུལ་
 བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་བསྐྱེད་ཅན་ལས་ཀྱང་། སྤྱ་ཆོགས་སྤྱི་ལས་
 སྤྱེས་པ་ཡི། །ཞེས་བཞི་སོ་སོར་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལས་སྤྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞི་སོ་སོའི་སྤྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བྱེད་པར་སྐྱ་མ་རྩས་བཞེད་
 དོ། །དེ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་བའི་བརྒྱས་པ་ཞི་སྤྱན་གྱི་མཐར་གསུངས་པ་མང་ཡང་སྐྱ་མ་རྩས་
 སྐབས་འདིར་མཛད་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ཡང་སྤྱང་སོ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་
 གྱི་སྤྱ་གཅིག་ལྟ། །པད་དཀར་རྒྱ་བའི་དབུས་གནས་ཤིང་། །རྩི་རྩི་བྱ་བྱ་རྒྱས་སྤྱེས་པའི། །
 །རྩི་རྩི་སེམས་དཔའ་ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་ཆོག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་ཅེ་ནི་རེ་
 རེ་བརྒྱས། །ལྷང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་བས། །འཕེལ་བ་རུ་ནི་མི་འགྱུར་ཞེས། །
 གྲུབ་པ་མཆོག་རྩས་ཀྱིས་བཤད་པས། །སྤྱན་མཆོམས་སུ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། །འབུམ་ཕྱག་
 ཏུ་ནི་བརྒྱས་ཀྱང་ན། །རྩས་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སྤྱན་མཆོམས་སུ་རྩི་
 །རྩི་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམས་ནས་ཡིག་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་རེ་མ་ཆག་པར་བརྒྱས་ན་ལྷང་བ་མི་
 འཕེལ་བ་དང་། །འབུམ་ཕྱག་གཅིག་བརྒྱས་ན་ཉེས་པ་རྩས་པར་དག་པར་གྲུབ་པ་མཆོག་
 བརྟེས་པ་རྩས་ཀྱིས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དགོས་
 པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྩི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བརྒྱས་བྱའོ། །འདི་ལ་རང་ཉིད་རྩི་སེམས་
 སུ་བསྐྱོམས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་། །སྐྱ་མ་རྩས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལ་སྤྱི་བོར་

བསྐྱེམས་ནས་མངོན་དོ།

⁵⁵
 གཉིས་པ་(རྒྱལ་འཁྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་ཚུལ་)ནི། སྤང་སོགས་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབས་པ་ནས་ཆོགས་ཞིང་གི་མཐར་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་བར་འདི་རྣམས་དང་། གོ་རིམ་ཀྱང་
 རྒྱུད་གང་ནས་གསུངས་སྟམ་ན། འདི་ལ་ཉུང་དུའི་རྩ་རྒྱུད་ལས་ནི་གསལ་བར་མེད་ལ།
 བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་ལས། དང་པོར་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། ཆོགས་གསོག་པ་
 དང་། དེ་ནས་ས་བོན་བཅུ་བདུན་ལས་སྟ་བཅུ་བདུན་སྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ནས་བསྐྱེམས་འཁོར་
 རྒྱས་པ་བསྐྱེམས་པའི་མཐར་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་སྤྲལས་དོན་སྐྱོམ་པ་བཤད་ལ། སྐྱོམ་
 འབྱུང་ལས། དང་པོར་ཉེ་དུ་ཀ་ཕྱག་གཉིས་པ་སྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤང་སོགས་གྱི་ང་རྒྱལ་
 དང་། དེ་ནས་བསྐྱེམས་འཁོར་དང་། དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། ཆོགས་བསགས་
 པའི་མཐར་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པར་བཤད་དེ། ལྷ་ཨི་པའི་སྤྱབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་བའི་རིམ་
 པ་ནི་རྒྱུད་དེའི་ལུགས་སུ་ཤེས་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །སྤང་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་
 གཞུང་འདིར་བཀོད་པ་ནི། ཀུན་སྤྱོད་གྱི་རྒྱུད་བཞིན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རྒྱུད་རང་ན་དེ་རྣམས་
 སྐབས་འདིར་བྱེད་པ་མི་གསལ་བ། བྱུ་ཆེན་གྱིས་འདིར་བྱེད་པར་བཤད་པས། རྒྱུད་དེའི་
 དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

⁵⁵
 གསུམ་པ་(གསུངས་པ་དེ་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། སྐྱོ་གསུམ་དག་པར་བྱས་ནས་ཆད་མེད་
 པ་སྐྱོམ་པ་དང་། ⁶⁵སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། ⁷⁶འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་
 བསྐྱེམས་འཁོར་སྐྱོམ་པ་དང་། ⁹⁵མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱེམས་པའི་ཆོགས་བསགས་པའོ།

དང་པོ་(སྐྱོ་གསུམ་དག་པར་བྱས་ནས་ཆད་མེད་པ་སྐྱོམ་པ་)ནི། བསྐྱེམས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་
 གཞུང་བྱང་ངོ་། །དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ན་ཆད་མེད་སོགས་སྐྱོམ་པའི་དང་པོར་ངོ་། །གང་སྐྱོམ་

པ་དང་། གང་གིས་སྒྲིམ་ན་སྒྲིམ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་
འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་གིས་བསྒྲིམ་པར་སྟོན་པས། སྟོན་དུ་རྣམ་འབྱོར་གསུམ་བསྒྲིམས་ནས།
དེ་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་སྒྲིམ་པ་རེ་ཞིག་ཅེས་རིམ་བུ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་
དུ་རྣམ་འབྱོར་གསུམ་སྒྲིམ་དགོས་པ་ལ་ཡིད་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ཞེས་པའི་
ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་སྦྱོང་ལས། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་
ཤེས་ཏེ། །ཉེ་ནི་རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་ཡིན། །རུ་ནི་བཀོད་དང་བྲལ་བ་སྟེ། །ཀ་ནི་གང་དུའང་
མི་གནས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་
འཆད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་བཟང་གི་མགོར་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་
མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

དེར། ཨི་ཤི་ལ་སོགས་གཉིས་མེད་ལའང་། །སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིག་དེས་བརྗོད། །ཉེ་
ཡིག་སྟོང་ཁ་ནས་ཀུན་དུ། །ཉེ་རུ་ཀ་སོགས་རང་འཁོར་འགྲོ། །སྒྲིམ་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་
གནས་ལས། །འཛོན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་སྦྱོང་འབྱུང། །དེ་ནི་རྒྱ་སྟོང་བདག་ཉིད་དེ། །རྒྱའི་
བདག་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པའོ། །རང་བཞིན་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད། །དེ་ནི་སྟོང་པའི་རྣམ་
འབྱོར་གནས། །བཀོད་པ་གང་ཟག་བདག་མེད་པ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་ཆེན་པོ་ནི། །རུ་ཡིག་
རྒྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ནི་བདག་གི་བཀོད་བྲལ་བའོ། །སྤྱིར་བརྗོད་ཀ་ནི་མ་ལུས་
པའི། །བདག་གིས་གཉིས་བྱར་མེད་ཤེས་གང་། །གང་ཕྱིར་ཅི་ལའང་མི་གནས་པ། །དེ་ཕྱིར་
ཀ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ཉེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་།
རུས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། ཡུལ་བདག་མེད་གཉིས་དང་། ཀས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དང་། སྤྱིས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་རང་
གི་འཁོར་ལོར་འགྲོ་བ་ནི་སྦྱོང་པའོ། །ཉེ་རུ་ཀ་སོགས་སྒྲིམ་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་

གྲུར་པ་ལས་འཛིན་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱེད་པ་ནི། རང་གི་སྤྲོད་ཁ་ན་རྒྱན་
 དུ་གནས་པའི་སེམས་ཏེ་ཏེ། །རྒྱ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་སྤྲོད་པས་རྒྱའི་ངོ་
 བོ་དེར་བརྟག་ཏུ་མེད་པ་ནི། རྒྱ་སྤངས་པའམ་རྒྱས་སྤྲོད་པའི་དོན་ནོ། །སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་འདིར་
 མ་བྱུང་ཡང་གཞན་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་དང་པོ་ལའང་འཇུག་པས། དང་
 བོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་སྤྲོད་པའོ།

དང་པོ་ལྟར་ན་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་འགྲོ་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཅ་
 ཞེ་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ངེ་ལྟར་འབྱུག། །ཅས་
 གསུངས་པའི་རིགས་པས་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་མེད་པར་འབྱུག་
 བོ། །དམིགས་པ་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་འཁོར་བར་
 འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བ་བ་ཆེན་པོས་བདེན་པར་བཀོད་པ་སྟེ་བརྟགས་པའི་བདག་གི་བཀོད་པ་
 དང་བལ་བ་ནི་རུ་ཡིག་གི་དོན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 འཛིན་སྤངས་གཉིས་མི་མཐུན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཀའི་དོན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་བདེན་པའི་དམིགས་གཏང་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་དེའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་བཞིན་
 དུ་སྒོས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་གཏང་སྤངས་པ་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་
 དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྤང་བ་ནི། ཕྱི་ཡིག་གི་དོན་ཏེ། དེ་ནི་ཨེ་ཤི་ཀྱི་དོན་ཐབས་ཤེས་
 དབྱེར་མེད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་སྒྲིམ་པ། རང་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ལུས་
 དག་པའི་ཐྱོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་ཤུ་ཅུ་རྩ་རྒྱུ་ན་བཟླའི་ཐུགས་དོན་
 སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཏེ་དང་རུའི་དོན་ནི་ཤུ་ཅུ་རྩའི་དོན་དང་། ཀའི་

དོན་ནི་རྩོམ་པའི་དོན་དང་། སྤྱིའི་དོན་ནི་བཟོ་སྟེ་རྩོམ་པའི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེའི་བྱིར་འབྲུལ་སྟོང་ལས། ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་མངོན་དུ་བྱས་ལ། ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་
པའི་ངང་ལས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ལ། ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམ་པ་བྲག་
གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཀྱི། ཁ་ཅིག་གིས་ལུས་དག་པ་སྟོན་དུ་
སྤངས་ནས། དག་ཡིད་དག་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་(རྟགས་)པ་ཡིན་
པས། གོ་རིམ་ནི་འགྲེལ་པ་གསུམ་དང་འབྲུལ་སྟོང་ལྟར་བྱའོ།

ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཡིད་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཀྱན་
རྟོག་གི་བྲི་མས་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནས་ལུས་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྟོང་
པའི་ངང་ནས་རང་ཉིད་ཉེ་དུ་ཀ་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོ་ཞལ་གཅིག་པ། བྲག་གཉིས་ཀྱིས་རྩོར་
བྲིལ་འཛིན་པ། གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པར་བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་བདེའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཉེ་དུ་ཀོ་ཉ་ཉི་ཞེས་ལན་གསུམ་བཟོད་དོ། །ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་
ཡུམ་བཤད། བརྩོ་རྟེན་ཉའི་འགྲེལ་པར་ཡུམ་དང་བཅས་མ་བཅས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་
ལ། འབྲུལ་སྟོང་དང་བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་དུ་ཡུམ་བཅས་སུ་བཤད་དོ། །འོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་
ཅིག་ཡབ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་མོད་ཀྱང་ལྷ་བ་པའི་བཞེད་པ་ལ། ཡུམ་ཡོད་པས་ཁ་བསྐྱངས་
པ་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་སོ། །ཡི་གེ་བཞིའི་མཐར་ཨ་ཉི་སྐྱར་བ་ནི། སྟོང་པར་ཞུགས་པའི་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་དུ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བྲག་གཉིས་པའི་སྐྱར་ཤར་བ་
ཡིན་པས། སྐྱར་གྱི་དེ་ནི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཉེ་དུ་ཀའི་སྐྱར་ཤར་བ་
དང་གཉིས་ཆོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་
དང་བདེ་བའི་བྱིར། ཡི་གེ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ནི། བྱེད་པར་
གསལ་བྱེད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་ལན་གསུམ་བྱ་

བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་བདེའོ། །སྔོན་དུ་ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ། འགྲེལ་
པ་རྣམས་ནས་ཐོག་མར་ཨོྲ་དང་མཐར་ཨ་ཏྲི་སྐྱར་བ་མེད་དོ།

ལུས་དག་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱེད་པར་
གསུངས་པ་ནི། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དག་པར་བྱེད་པའོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྲུབ་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཉེ་དུ་ཀའི་གཟུགས་
སུ་ཡང་མཆོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་དུ་ཐོག་མེད་ནས་གྲུབ་
པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་དང་།
ཚུལ་དུ་བསྐྱར་རོ། །དོན་ནི་ཉེ་དུ་ཀ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་རྣམས་དག་འདྲ་བར་སྟོན་
པའོ། །དེ་ནས་དག་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མགོར་ཨོྲ་དང་མཐར་ཧྲི་ཧྲི་པཎ་དང་ལྡན་པའི་
ཨྲ་ལི་ཀྲ་ལིའི་བྱེད་པ་འོད་ཟེར་ལྡ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ་ལས།
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས་ཏེ། བགལས་བརྒྱག་པར་བྱ་བར་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་
པར་བཤད། དཔྱུ་རྒྱུ་ཏེ། འོད་ཟེར་ལྡ་དང་ལྡན་པ་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་པས་ཡོངས་
སུ་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ་ལས་སྡ་མ་བཞིན་སྟོས་ཏེ། བགལས་རྣམས་བསྐྱད་པར་བསམ་
ཞེས་བཤད་དེ། སྡ་མའི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ངོ། །བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་
ལས་གཡོན་སྐྱོར་གྱིས་ཉྟེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ་ལས་སྟོ་བར་
བཤད་པ་ལྟར། བསྐྱོར་ས་ནི་ཉྟེ་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་ཚུལ་ནི་ཆར་གསུམ་བརྗོད་
པའི་རེ་རེའི་དུས་སུ་འཁོར་བར་སེམས་པ་ལ་བྱས་ན་སྡ་མ་དང་མཐུན། ལྷ་རྣམས་བྱིར་སྟོ་
བ་ན་སྟོ་བྱུག་གཡས་པ་ནས་དང་། མཐར་གཡོན་པ་ནས་ཁྱུགས་ཏེ་ཐིམ་པར་བསམ་མོ།

དག་དག་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐ་མལ་གྱི་དག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དག་པར་
འགྱུར་པའོ། །འདིར་ལྷ་བ་པས་སྟོ་གསུམ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྔོན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་

སུ་ཆད་མེད་སྒོམ་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་དང་། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་པའི་ཆོག་ལས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོའི་དོན་ནི།
ལྷ་ཨི་པའི་གཞུང་ན་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་སྦྱོར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པའི་དོན་ནི་དང་པོར་རེ་ཤིག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་གིས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཟེན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་རེ་ཞིག་དང་པོར་སྒོ་གསུམ་དག་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཏུ་བྱ་ལ། དེ་ནས་དེས་ཆད་མེད་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་
དོན་དུ་ཡང་བཤད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་ཨི་པའི་གཞུང་
གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་གཞུང་གཞན་ནས་ཤེས་བྱེད་གསལ་བ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ།
ཡིད་དག་པ་སྒྲོན་དུ་སྒོམ་པ་ནི། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་བཤད་ལ། ལུས་དག་པ་ནི། སྒོམ་
འབྱུང་ལས། ཕྱག་གཉིས་ཏེ་རུ་ཀ་སྦྱོར་ལྡན། །ཞེས་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་པའི་ཐོག་མར་ཏེ་
རུ་ཀ་ཕྱག་གཉིས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་བྱ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ།
འགྲེལ་པས་ཀྱང་ཕྱག་གཉིས་པ་ལུམ་དང་བཅས་པ་སྒོམ་པར་བཤད་དོ། །

ངག་དག་པ་ནི་ཀུན་སྦྱོང་ལས། ལྷ་ཨི་ཀླ་ཨི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། རྣལ་འབྱོར་པ་
ཡིས་དང་པོར་བཞོད། །ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་གཉིས་མེད་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་
སོ། །ཁ་ཅིག་ངག་དང་ཡིད་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་སུ་ཅ་རྒྱུད་ལས། ལྷ་ཨི་ཀླ་ཨི་ཞེས་
བཞོད་ནས། །རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྒྲོན་འགྲོ་བས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདྲེན་མོད་ཀྱང་ཤིན་
ཏུ་མི་གསལ་བས། འདི་གསུམ་གྱི་ཁུངས་ནི་སྤར་དངས་པ་ཉིད་གསལ་ཞིང་སྐབས་དང་
འབྱོར་རོ། །དག་པ་གསུམ་པོ་འདི་པམ་མཐིང་པ་སྐྱུ་མཆེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལྷ་ཨི་པའི་
སྐབ་ཐབས་ལའང་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་སྤང་ཡང་། སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་མར་དོ་
ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མཛད་པར་སྤང་བ་ལེགས་སོ། །དག་པ་

གསུམ་པོ་འདི་ནི་ལུ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་མིན་གྱི་ཟིལ་བྱ་པ་དང་ནག་པོ་པ་སོགས་
གྱི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ན་ཀ་ཤིས། བདེ་མཆོག་རེ་གཉིས་པའི་ལུས་
དཀྱིལ་དང་། རྒྱུ་ཤིས་སྒྲིམ་འབྱུང་གི་བཙུ་གསུམ་མ་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་དག་པ་གསུམ་བསྐྱེམས་ནས་གང་སྐྱེམ་སྐྱེམ་ན། ཆངས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་དག་
པའི་བྱང་འདས་གྱི་གནས་ཏེ་རྒྱ་བྱམས་སོགས་བཞི་བསྐྱེམ་སོ། །ལྟ་ཆངས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ལའང་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཆངས་པ་པལ་བའོ། །དབང་པོ་རྣམ་པོས་བྱམས་སོགས་བསྐྱེམ་ཏེ་
བསྐྱེམ་པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་བཏོན་ཏེ།
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྟོག་ཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་སོ་
སོར་བྱེ་སྟེ་སྐྱེམ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་འདོན་པ་དང་། བདེ་བ་
ཆེན་པོ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཐོབ་ཟེན་གྱི་བདེ་བ་བརྟན་པར་འདོད་པ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱང་
རྩེ་དང་། བྱམས་པ་དང་དགའ་བའོ། །བྱང་སྦྱོམས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟོག་ཅིག་ཏུ་གནས་
པར་འདོད་པའོ།

འདི་བཞི་བསྐྱེམ་པར་མངོན་བརྟུན་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། གཞན་
པན་བསམ་པ་བྱམས་པ་སྟེ། །སྦྱང་རྩེ་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འཛོམས། །གཞན་བདེས་
ཆེམ་པ་དགའ་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་གཞན་སྦྱོམས་བྱང་སྦྱོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་
གཞན་ལ་བདེ་བ་བྱང་བས་རང་ཆེམ་པ་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་སེམས་
སྦྱོམས་པར་འདོད་པ་བྱང་སྦྱོམས་སུ་བཤད་དོ། །འདི་བཞི་བསྐྱེམས་པའི་དགོས་པ་ནི་ལྷ་བ་
པས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཆད་མེད་བཞིའི་སྐོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་
འདོད་པ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་

པའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལྷ་མ་མང་པོས་ཆད་མེད་བསྐྱེམ་པ་ནལ་
འཁྱོར་སྤང་བ་དང་། སྤང་སོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་བ་བདག་སྤང་དང་། བསྤང་འཁོར་སྒྲོམ་
བ་གནས་སྤང་དུ་བཞིན་པའི་དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་⁵⁸ (སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ནི། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་པར་
བྱས་པས་ཀྱན་ནས་བསྤང་བའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱར་དུ་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བར་
བྱེད་པས་དེ་ནས་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཆུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
⁷⁶སྤྱར་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་(བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཆུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་།
⁷²སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། ⁷⁴ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འོ།།

དང་པོ་(སྤང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ནི། ཆད་མེད་བསྐྱེམས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤང་པོ་ལྷ་བྱིན་
གྱིས་སྒྲོལ་པའི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟོལ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པའི་བར་ལྷ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ནས་རྟོ་རྟེ་སེམས་
དཔའི་བར་ལྷ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉེ་སྤང་པོ་ལྷ་ཀའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་ལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་རྟོ་རྟེའོ། །འདི་བྱུག་གི་
ཁ་དོག་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས། རིམ་པ་བཞིན་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་དཀར་ནག་པོར་
བཤད་དེ། ས་བོན་བྱུག་གི་ཁ་དོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །མངོན་བརྗོད་ལས། བསྤང་
འཁོར་གྱི་སྤྱན་དུ་སྤང་པོ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་
པའི་རྗེས་སུ་སྤང་པོ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་དང་། གོ་ཆའི་ལྷ་རྟོར་སེམས་སོགས་བྱུག་བཤད་
པའི་སྐབས་དང་། ལེའུ་ཉར་བཞི་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བྱུག་གི་འཁོར་ལོར་

བསྐྱར་བ་དྲུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་དང་། ཀྱན་སྦྱོང་དང་། བག་མོ་མངོན་འབྱུང་དང་སྤྱི་ལྟར། རིགས་དྲུག་གཟུགས་
ཕྱང་སོགས་དྲུག་དང་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། གོ་རིམ་གཞུང་འདི་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། ས་བོན་ནི།
བཤད་རྒྱུ་གཞན་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། མངོན་བརྗོད་དང་ཕག་
མོ་མངོན་འབྱུང་དང་། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ཡང་བྱུང་བའི་འབྱུར་ལོ་རྒྱུད་གིས་བཙས་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་དང་པོར། ཨོ་
བྱོ་ཨ་མི་ཉོ་ཉོ་ཞེས་འབྱུང་། མངོན་བརྗོད་རིག་པ་གཞོན་ནུས་བསྐྱར་བ་འབྲོག་མིས་བཙས་
པའི་སྐབས་དང་པོར། ཨོ་ཨ་མི་ཉོ་ཉོ་ཉི་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། མངོན་བརྗོད་ཁ་ཅིག་དང་། ཕག་
མོ་མངོན་འབྱུང་དུ་ཡང་དྲུག་པ་མེད་པར་དང་པོ་ལྷ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །སྐབས་གཉིས་
པར་ནི་འབྱུར་གཉིས་ཀ་ལས། རྣམ་སྒྲུང་གི་ས་བོན་ཨོ་དུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་
ལྷ་འབྲེལ། །སྐབས་གསུམ་པར་ནི། ཨོ་ཉ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དུ་བཤད་ཅིང་། རྣམ་སྒྲུང་
སེར་པོ་དང་། རྟོ་རྟོ་ཉི་མ་དམར་སེར་དུ་བཤད་པས། ས་བོན་དང་སྐྱ་མདོག་ཀྱང་མི་འབྲེལ། །
སྐབས་བཞི་པར་ནི་ས་བོན་དྲུག་ཀྱང་ངེ་བཞིན་མི་འབྲེལ། གོ་རིམ་ཀྱང་མི་བསྦྱོར་བ་རྣམ་སྒྲུང་
རིན་འབྱུང་འོད་དཔག་མེད་རྟོག་སེམས་ཀྱི་རིམ་པས་བཤད་ལ། ཉེ་དུ་ཀ་ཟུར་པ་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་རིགས་དྲུག་གི་ས་བོན་ནི། བསྐྱར་འཁོར་གྱི་སྦྱོན་
དུ་ཕྱང་པོ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ས་བོན་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འབྲོག་མིས་
བསྐྱར་བ་ལྟར་བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལེགས་ཀྱི། དྲུག་ཀ་མ་ཆང་བ་
དང་། ཨོ་དང་བྱོ་གཉིས་འབྱུང་བ་མ་དག་པར་གསལ་ལོ།

དྲུག་པོ་དེ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི། རྒྱུད་དང་འདིའི་འགྲེལ་བ་གཞན་རྣམས་
ནས་མི་གསལ་ཡང་། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། རིམ་པས་དབྱེལ་བ་ལྟེ་བ་མགིན། །

རྒྱུ་མཆོན་ནི། བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་གཟུགས་སྤང་གི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས།
གཟུགས་སྤང་གི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མགོ་བོའི་དབྱུས་སུ་བཤད་དེ། དབྱལ་བ་ཐིག་ལའི་
གནས་སུ་བཤད་པ་ལ་བསམས་སོ། །ཆོར་སྤང་བྱོད་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
ནི་ལྷོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བྱུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་
ལ། དབང་བོ་རྣམས་པལ་ཆེ་བའི་གནས་མགྲིན་པ་ཡིན་པས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་མགྲིན་
པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བའི་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་སོགས་ཀྱི་སེམས་སྤང་གི་རྟེན་རྒྱུད་ཡིན་
ལ། དེའི་གནས་ནི་རྒྱུ་མཆོན་གྱི་ལོང་བུའི་འོག་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་སེམས་ཀྱི་
རྟེན་སོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་སྤྲོད་ཁར་གནས་པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བའི་གནས་སྤྲོད་ཁར་
བཤད་ཅིང་། ཉི་ཡིག་སྟེ་གཙུག་ཏུ་འགོད་པར་བཤད་པ་ཅམ་ལས་རྒྱ་མཆོན་མ་བཤད་དོ། །

གནས་དེ་བྱུག་ཏུ་ཡི་གེ་བྱུག་བཞོད་ནས་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རྣམ་སྤང་
སོགས་བྱུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའོ། །ཕྱག་མཆོན་ནི་
བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། དང་བོ་གཡས་ན་འཁོར་ལོ་འབྱུར། །གཡོན་པ་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་
བརྟེན་པ། །གསུམ་པོ་རིན་ཆེན་བརྒྱ་དམར། །གཡས་པ་སྒྲ་ཆོགས་རྩི་རྩི་འབྱུར། །གཡོན་
རྣམས་བྲིལ་བྱ་ཐུགས་ཀར་བསྐྱམས། །ལྷ་པ་ཐུགས་ཀར་ཕྱག་གཡས་ན། །རྩི་རྩི་གཡོན་
པ་བྲིལ་བྱ་དཀྱར། །བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཡོན་པ་གཞན། །མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཕྱག་གཡས་
ཀྱིས། །ས་གཞོན་ཕྱག་རྒྱས་རྩི་རྩི་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་ཐ་མའི་གཡོན་པས་
ཀྱང་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་བརྟེན་པའོ། །ལྷ་པ་པ་དང་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉས་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་བརྟེན་པ་གསུམ་
ནི་བསྐྱེམས་པ་དང་བཅས་པར་བཤད་ལ། སྟེག་པ་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་དང་
དོན་འབྲས་པའི་འབྱུར་བྱེད་ཅམ་སྟེ། དོན་ནི་འབྲིང་བ་དང་བཅས་པའོ། །

རིན་འབྱུང་དང་སྤང་མཐའ་དང་དོན་གྲུབ་གསུམ་ནི། ལྷ་བ་བས་གཡས་གསུམ་རོལ་
 བ་དང་བཅས་པས་འཛིན་ཞིང་། གཡོན་གསུམ་ལ་སྤྱགས་ཀར་འཛིན་པ་ཅམ་ལས་བྱད་
 བར་མ་བཤད་ལ། བརྒྱ་རྟེན་ཏེ་གཡས་གསུམ་གདེངས་པ། གཡོན་གསུམ་རོལ་བ་དང་
 བཅས་པས་སྤྱགས་ཀར་འཛིན་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། སྤྱག་མཆོན་འབྱར་བ་དང་
 དོན་གཅིག་ལ། རོལ་བ་ཡང་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དེ་གསུམ་གྱི་གཡས་བ་གསུམ་གྱིས་
 དཀྱར་འཛིན་ཞིང་། གཡོན་གསུམ་སྤྱགས་ཀར་སྤྱགས་པ་དང་། ཉེ་རྒྱ་ཀའི་གཡོན་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱག་རྒྱ་ཅན་དུ་བརྒྱ་རྟེན་ཏེ་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་བ་མི་
 ལེགས་ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་རྟོག་འགྱུར་ལས། སྤང་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ། ལྷ་བ་བའི་
 འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་སོ། །མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་བཞི་པར། མི་འབྲུགས་
 བ་དང་ཉག་པའི་རིགས། རྫོང་ཉི་མ་དེ་བཞིན་ཏེ། འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་ཡོད་གྲུབ། །
 རྫོང་མེས་དཔའ་བདེ་བ་ཆེ། ཞེས་དང་། སྤྱག་བ་རྫོང་མེས་དཔའ་ཡིན། །ལྷ་པོ་ཉེ་
 རྒྱ་ཀར་ཤེས་བྱ། རྫོང་དཔའ་པོ་ཡང་དེ་ཉིད། ཞེས་དང་། གདན་གྱི་རིམ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། སྤང་པོ་སང་གེ་ཉིད་དེ། མ་བྱ་དང་ནི་མཁའ་ལྗིང་དང་། །དེ་ཡི་སྤྱིང་དུ་རི་དྲགས་
 གདན། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། རོ་སྤྱིང་དེ་དག་རིམ་བཞིན་དུ། རིགས་
 སྤྱག་གཙོ་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྫོང་ལག་གིས་
 ས་ལ་རེག། རྫོང་རིམ་བྱ་དཀྱར་བཞེན་ཅིང་། ཞེས་གྱི་མཆུ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱུར། །འཁོར་
 ལ་རིམ་བྱ་འགྱུར་དང་བཅས། རིན་ཆེན་རིམ་བྱ་དེ་བཞིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་བྱའི་རིམ་བ་
 དང་། རིམ་བྱ་སྤྲོ་ཆོགས་རྫོང་ཉིད། མཐས་ཅད་བསྐྱེད་པར་རྣམ་བསྐྱེད་ཏེ། ཞེས་
 མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་སྤྱག་མཆོན་དང་། བསྐྱེད་དང་སྤྱིང་དཔུས་སུ་རྫོང་སྤྱིལ་
 གྱུང་གིས་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱག་རྒྱ་སྤྱག་གིས་བཞུན་པར་བཤད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱག་

གི་དབྱས་སྤྱ་རེ་རེས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་སྐབས་སྤྱ་བཤད་དོ། །འདིར་ནི་འགྲེལ་བ་གསུམ་གར་སྒྲུབ་གསུམ་པ། རལ་བའི་ཅོད་པན་ཅན། དུག་རྒྱ་ལྟས་བརྒྱན་པ། གཡས་བརྒྱུད་བཞུགས་པ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་མི་བསྐྱོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་ཕྱག་མཆན་འདྲིན་ཚུལ་ནི་མངོན་བརྙེན་དང་མཐུན་ནོ།།

འདིར་བོད་ཁ་ཅིག་གིས། ཨ་རྒྱ་ཀ་ར་དང་། བི་ལྷ་ཉི་ཅ་རྒྱས་དོར་སེམས་བྱག་པ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་མི་བསྐྱོད་པར་བཞེད་པ། མངོན་བརྙེན་ལས་དོར་སེམས་བྱག་པར་གསུངས་པ་དང་། གདན་བྱག་གི་རིམ་པ་དང་། དུག་མཆན་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར། རྣམ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཉིད། །ཅེས་བའི་འགྲེལ་པར། རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ནི་མི་བསྐྱོད་པའོ་ཞེས་དང་། ལྷ་བ་པས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དོར་སེམས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་བྱག་པར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དོར་སེམས་བྱག་པར་བཤད་པ་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་ནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་རིགས་ལྷ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱག་པ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཕྱང་དེ་དོར་སེམས་བྱག་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། གཞོད་བྱེད་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་སྒྱར་བའི་དོར་སེམས་བྱག་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་སྤང་ནས་བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་སོ་སྒྲུབ་ན། རྣམ་སྤང་ནས་བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཐོག་མ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་བྱས་པའི་བྱག་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉིས་སྒྱར་བ་གཞན་དུ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དུ་མ་ཞིག་ཏུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་དོར་སེམས་སྒྱར་བས་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཕྱང་པོ་དེ་དང་སྒྱིར་བ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་གཞུང་མང་པོར་རྣམ་སྤང་དཀར་པོར་བཤད་ཀྱང་གོ་ཆའི་སྐབས་སྤྱ་སེར་པོར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་ནི་ཉི་ཆེ་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་ནི་བྱས་
བདག་གི་རིགས་སུ་བཤད་ལ། འདིར་ཡང་ཉེ་རུ་ཀ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་ཆོགས་པའི་དེ་ཉིད་ལ་
བཤད་པས་སྤྱིའི་རྣམ་དག་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་སོ་སོའི་དག་བྱེད་ནི་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་པས། རྡོ་རྗེ་
འཆང་ཕུང་པོ་སོ་སོ་བའི་དག་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་བགྱང་བ་མི་འཐད་པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
དང་སྦྱར་བའི་རྡོར་སེམས་ནི། མིང་ལ་དེ་ལྟར་བྱང་ཡང་དོན་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་ནི་
རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་རིགས་སོ་སྣམ་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་དངོས་གཞིར་
སྦྱང་མོད་ཀྱང་རྣམ་སྦྱང་དང་སྦྱང་མཐའ་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གསུམ་སྦྱ་གསུང་བྱགས་རྡོ་རྗེ་
གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ན། དུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་མི་བསྐྱོད་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པར་སྦྱོད་བསྐྱུས་
ལས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་པས། མི་བསྐྱོད་པ་རིགས་ཉི་ཆེ་བར་མ་ངེས་ལ། བདེ་སྟོང་
གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་
ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་རྒྱས་འདེབས་པའི་བྱིར་ཡང་རིགས་ཉི་ཆེ་བར་མ་ངེས་སོ།

སྦྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྷ་བ་པས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། སྦྱབ་ཐབས་འདིར་རྡོ་རྗེ་
སེམས་དཔའ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ།
མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ལ་རྡོར་སེམས་སུ་བཤད་ནས། ཉེ་རུ་ཀ་ཕུང་དུ་བཤད་པ་སྦྱབ་ཐབས་འདི་དང་འདི་
འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ནི། དུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། དུལ་ཆོས་
དབྱིངས་མི་བསྐྱོད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་བསྐྱོད་པར་བཤད་ནས་རྡོར་
སེམས་ཕུང་དུ་འཆད་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་བརྗོད་མེད་བྱེད་པས་བྱེད་པར་གཉིས་པོ་
ལེགས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། །ཕྱག་མཆན་ཁུངས་སུ་བྱངས་པ་ལྟར་ན་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱག་
མཆན་འཛིན་ཚུལ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཕྱག་མཆན་འཛིན་ཚུལ་དུ་འོང་བས་དེ་ཡང་གཞིན་བྱེད་དུ་

མི་འགོདོ། །གདན་གྱི་རིམ་པ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ནས་རྗེར་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་ག་གི་རིམ་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་གྱི་རྗེར་སེམས་ལྷ་པར་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤང་པོ་དང་སྦྱར་བའི་ལྷ་གང་ཡིན་ལ་སྤང་པོ་ཆེའི་གདན་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ལ།
 ཉེ་རུ་ཀ་ལ་རོ་གདན་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །རྫོང་མཁའ་འགྲའི་འགྲེལ་པ་ཨ་ལྷ་སོགས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་ནི་སྤང་འབྲེན་པའི་ཡུལ་དེས་སྤང་དེ་ཆད་མར་ཁས་སྤང་དགོས་
 མི་དགོས་མ་དཔུང་བའོ། །འབྲུལ་སྤོང་དང་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྦྱར་ནས། སྤང་པོ་ལྷའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྗེར་སེམས་སུ་བྱས་པ་དང་།
 ཡང་ན་སྤང་པོ་ལྷའི་དེ་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རྗེར་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྦྱར་
 བའི་གདན་ང་ཅན་དུ་བྱས་ནས། བན་ཚུན་རོ་བོ་གཅིག་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤང་
 སོགས་ལ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ་བའོ། །ཞེས་འདོད་ཀྱི། ཕྱོགས་གཅིག་ངེས་གཟུང་
 དུ་མི་འདོད་དོ། །

ལྷ་བ་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྤང་པོ་བྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེར་སེམས་མི་
 བསྐྱོད་པར་མ་བཤད་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྦྱར་ནས་ཉེ་རུ་ཀ་ཟུར་དུ་
 འཆད་པ་ལྟར་ན། ཉེ་རུ་ཀ་མི་བསྐྱོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་ལྷ་ཨི་བ་ལྷ་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
 ལ་རྗེར་སེམས་སུ་བཤད་ནས། ཉེ་རུ་ཀ་ཟུར་དུ་འཆད་པ་ལྟར་ན་ཉེ་རུ་ཀ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 འཆད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རྣམ་གཞག་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བརྒྱ་དྲུག་ཉལ་སྤང་པོ་ལྷ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དབུ་བ་དང་། རྩ་བ་དང་། སྤྱི་གཟུ་དང་། རྩ་
 ཤིང་དང་། རྩ་མ་ལྷ་བྱ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་པ་འཇམ། ཡང་ན་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་རྣམ་སྤང་ལ་
 སོགས་པའི་ལྷར་མོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལྷ་
 བ་པས། གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་ལྷར་མོས་པ་ཁོ་ན་དེ་རྣམས་རྣམ་

པར་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤར་དབྱ་བ་སོགས་དང་འབྲ་བའི་
 བྱིར་ནམ་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་ནམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱར་མོས་
 བ་དགོས་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་མོས་པ་དང་།
 སྤྱར་སྟོམ་པ་གང་རུང་གིས་ཆོག་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་བ་⁶⁵ (སྟེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བཅུག་པ་)ནི། མིག་གཉིས་སུ་ཨོྲ་དཀར་པོ་ལས་གཏི་མུག་
 ཟད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དཀར་པོ་དང་། རྩ་བ་གཉིས་སུ་རྩྱུ་ནག་པོ་ལས། ཞེ་སྤང་འཛོམས་
 པའི་དོན་དེ་ནག་པོ་དང་། སྤང་བྱག་པ་གཉིས་སུ་ཉི་མེར་པོ་ལས། སེར་སྤ་ཉམས་པར་བྱེད་
 པའི་དོན་དེ་སེར་པོ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ལས། སྤ་གཉིས་ནི་སེར་སྤ་དོན་དེའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་
 བ་པས། སེར་སྤ་དོན་དེ་སྤ་བྱག་གཉིས་སུ་འགོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཀུན་སྦྱོང་ལས།
 ལྷེ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དོན་དེའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་བ་པས་ཀྱང་ལྷེའི་རྩ་བར་འགོད་པར་བཤད་
 པས། ཁ་སྟེ་ལྷེའི་རྩ་བར་ཨོྲ་དཀར་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་དམར་པོ་
 དང་། རྩད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། སྤག་དོག་དོན་དེ་ལུས་དབྱལ་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་རེག་ལ་
 སྟེ་རེག་བྱེད་ལུས་ཀྱི་དབྱལ་བར་ཁྱི་ལྡང་ཁུ་ལས་སྤག་དོག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ལྡང་
 གྱའོ། །འདིར་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་དང་དེ་མར་དོས་བཙས་པ་ལ་སྤ་
 ལ་སེར་སྤ་དང་། རེག་ལ་སྤག་དོག་ཅེས་འབྱུང་ཞིང་། རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དོན་དེའི་གཞུང་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། ཀུན་སྦྱོང་དང་སྤ་སྤྱུ་ཅ་དང་། དོ་
 རྩ་མཁའ་འགྲོར་ཡང་སྤ་ལ་སེར་སྤ་དང་། ལུས་ལ་སྤག་དོག་དོན་དེ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། མངོན་
 བརྗོད་ཀྱི་སྤྱབས་འགའ་ཡར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ལ། སྤ་སྤྱུ་རྟེན་འགྲེལ་པར་སྤ་
 ལ་སྤ་མ་དོན་དེ་ཞེས་བཤད་དོ།།

མར་དོ་རྒྱང་པ་དང་། ཆག་གི་འགྱུར་དང་། ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་

ཀྱི་སྐབས་འགའ་དང་། བག་མོ་མངོན་འབྱུང་དུ་ཡང་སྣ་ལ་སྤྱག་དོག་དོ་རྩེ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་
 རྒྱད་དང་བསྟན་བཅས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས། སྣ་ལ་སེར་སྣའམ་སྤ་མ་དང་།
 ལུས་ལ་སྤྱག་དོག་དོ་རྩེར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ན་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །རེག་བྱ་ལ་ཞེས་
 པ་ནི་འབྱུང་མ་ལེགས་པས། མན་སྟར་རེག་བྱེད་ལ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་བྱ་ལ། རེག་ལ་ཞེས་
 འབྱུང་བའི་དོན་ཡང་དེའོ། །བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། བྱད་ཆུབ་སེམས་དབའ་དབང་ཕྱག་
 སྒྲིན། །སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རང་སྟོང་ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེས་
 སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་སྦྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སྟེ་དེའི་གནས་སྟོང་ཁར་
 ཉི་དཀར་པོ་ལས་དབང་ཕྱག་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་དཀར་པོའོ། །དེ་དག་
 བྱི་རྒྱད་གཞན་ནས་ས་སྟོང་དང་། ཕྱག་དོར་དང་། ཉམ་སྟོང་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་
 དང་། སྒྲིབ་སེལ་དང་། ཀྱན་བཟང་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་པ་ཕྱག་གཉིས་པ། རལ་བའི་ཅོད་བན་ཅན་སྒྲུན་གསུམ་པ།
 ཕྱག་རྒྱ་ལྟེན་བརྒྱན་པ། གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པའི་དང་པོའི་གཡས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་
 འབྱར་ཞིང་། གཉིས་པའི་གཡས་ཀྱིས་ཐུགས་ཀར་དོ་རྩེ་དང་། གཡོན་གཉིས་སྒླེག་པ་
 དང་བཅས་པས་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་
 ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བརྒྱ་དམར་པོ་དང་། སྣ་ཆོགས་དོ་རྩེ་རོལ་པ་དང་བཅས་པས་འབྱར་
 ཞིང་། གཡོན་གསུམ་རོལ་པ་དང་བཅས་པས་བྲིལ་བྱ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ་དང་། འུག་
 པས་གཡས་དོ་རྩེ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་ཞིང་། གཡོན་སྒླེག་པ་དང་བཅས་པས་བྲིལ་བྱ་དཀྱར་
 བརྟེན་པའོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ཀྱི་སྟོན་ནས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་རང་གི་
 རོ་བོའི་སྟོན་གཅིག་ཏུ་བགྱང་པས་སྟོན་མེད་དོ། །འདི་བྱུག་གི་ས་བོན་བྱུག་ནི། འགྲེལ་
 པ་གསུམ་ནས་མི་འབྱུང་ཡང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་སྟོན་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་

སུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །མངོན་བརྗོད་ལས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བྱི་དཀར་པོ། རྩྱུ་ནག་པོ། ཁི་སེར་པོ། ཨ་
དམར་པོ། ཉི་ལྗང་གུ་དང་། ཉི་དཀར་པོ་བྱག་བཤད་མོད་ཀྱང་སྐྱབས་འདིར་ནི་སྤྲ་མ་བྱག་
སྐྱབས་སུ་བབ་པོ། །

གསུམ་⁶⁵པ་(ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་)ནི། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་རྣམས་རིམ་
བས་སྟེ་བ་སྟེད། །མགྲིན་པ་དབྱལ་བ་གསང་གནས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལུས་
གྱི་སའི་ཁམས་ལ་སྟེ་སྟེ་བར་ནི་ལི་སེར་པོ་ལས་ལྷུང་བྱེད་མ་སེར་མོའོ། །རྩེ་ཁམས་ལ་སྟེ་
སྟེད་ཁ་ལ་ནི་ལྷོ་ནག་པོ་ལས་གསོད་བྱེད་མ་ནག་མོའོ། །མའི་ཁམས་ལ་སྟེ་མགྲིན་པ་ལ་ནི་པི་
དམར་པོ་ལས་འགྲུགས་བྱེད་མ་དམར་མོའོ། །རྩུང་གི་ཁམས་ལ་སྟེ་དབྱལ་བར་ནི་ཉི་ལྗང་
ཁུ་ལས་གར་གྱི་དབང་བྱག་མ་ལྗང་ཁུའོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་སྟེ་གསང་གནས་ལ་ནི་ཁི་
དུད་ཁ་ལས་བརྒྱའི་བ་བ་ཅན་མ་དུད་ཁ་སྟེ། དང་པོ་བཞི་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། སྤྱན་
གསུམ་པ། སྤྱོད་པ་གཅེར་བྱ་ཕྱག་རྒྱ་ལས་བརྒྱན་པ། གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པའི་
གཡས་པ་ན་ནི། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་རྩི་རྩི་བད་རལ་གྱི། །གཡས་པའི་
གཞན་ན་གྱི་གྲུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། གཡོན་པ་རྣམས་ན་ནི། གཡོན་ན་མོད་པ་ཁ་ལྷོ་
ག །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ལྷ་པ་ནི་རྩ་ཞལ་དུད་ཁ་གཡས་དཀར་གཡོན་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ།
ཕྱག་བྱག་གི་གཡས་གསུམ་གྱིས་གྱི་གྲུག་ཆངས་མགོ་ལྷགས་ཀྱུ་དང་། གཡོན་གསུམ་གྱིས་
མོད་པ་ཁ་ལྷོ་ག་ཞགས་པ་འཛོལ་བ། ལྷག་མ་ནི་གཞན་བཞི་དང་འབྲེལ། །འདི་རྣམས་རང་
རང་གི་འབྱུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བཞུགས་པར་མངོན་བརྗོད་ལས་སོ། །འདི་ལྷ་ནི་སྤྱན་
སོགས་བཞི་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྩི་མར་འགྲེལ་བ་གཉིས་ནས་བཤད་ལ། མན་སྟེར་
ལྷ་པ་རྩི་རྩི་སྟེམས་མར་བཤད་དོ། །ས་བོན་ལྷ་པོ་འདི་ཡང་འགྲེལ་བ་གསུམ་ན་མི་གསལ་

ཡང་མངོན་བརྗོད་དང་པག་མོ་མངོན་འབྱུང་ལས་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་སྡོན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་
ཡིན་ལ། མངོན་བརྗོད་ལས། དགྲིལ་འཁོར་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་ནས་ཁམས་བྱིན་
གྲིས་རྫོབ་པའི་སྐབས་སུ། ལི་སྒྲི་རི་ཡི་ཁི་ལྷ་བཤད་ཀྱང་འདིར་སྡེ་མ་སྐབས་སུ་བབ་བོ།།

དེ་ནས་ཨོྲ་ཁྱ་གྱི་ཏ་པ་རི་ཤུད་རྩ་སྐྱ་རྩ་ཁྱ་ཁྱ་གྱི་ཏ་པ་རི་ཤུརྩ་ཉྱུ། ཞེས་བརྗོད་ལ་རང་
བཞིན་གྲིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་རའོ་
སྒྲིལ་དུ་སྒྲགས་དོན་ལྟར་ང་རྒྱལ་བརྟན་བོ་བཟུང་ངོ། །སྒྲགས་འདི་མངོན་བརྗོད་ཁ་ཅིག་ལས་
མི་འབྱུང་ཡང་གཞན་ཁ་ཅིག་དང་པག་མོ་མངོན་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །འདིར་རྫོ་བོ་ཆེན་
པོའི་མན་ངག་བཞིན་ལོ་ཆེན་གྲིས་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལས། དབང་བོ་ཐ་མས་སྤང་
སོགས་ལྟའི་སྐར་བསྐྱོམ། འབྲིང་གིས་ཡི་གེ་རྣམས་བསྐྱོམ། དབང་བོ་རབ་གྲིས་རྣམ་སྤང་
ལ་སོགས་པར་མོས་པ་བྱ་གསུངས་ཏེ། ལྟའི་སྐྱ་སྐྱོམ་པ་ལ་མ་བྱང་བའི་དུས་སུ་སྐྱ་མདོག་
བྲག་མཚན་སོགས་རེ་རེ་ནས་སྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ལ་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་ལྟའི་རང་བཞིན་
དུ་ཤེས་ནས་སྐྱོམ་པ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱང་བའི་དུས་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་འབྲུལ། །རབ་
འབྱོར་ཞི་བས་དབང་བོ་རབ་གྲིས་སྤང་བོ་དང་། འབྲིང་གིས་དེ་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་།
ཐ་མས་དེ་གཉིས་དང་ཁམས་དང་གསུམ་ག་བྱིན་གྲིས་རྫོབ་པ་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

མར་དོས་ས་བོན་ལ་མི་ལྟས་པར་བསྐྱེད་གསུངས་མོད་ཀྱང་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་ས་
བོན་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམས་སྐྱོམ་པ་ནི། སྐྱོམ་འབྱུང་ལས། བྲག་གཉིས་ཏེ་དུ་
ཀ་སྐྱུར་ལྷན། །སྤང་བོ་ལ་སོགས་ང་རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་ལྷ་བརྩུ་གསུམ་མ་ལ་ཡང་གསུངས་
ཤིང་། མངོན་བརྗོད་ལས་སྡོན་དུ་སྤང་སོགས་བྱིན་གྲིས་རྫོབ་པ་བཤད་པ་འདི་སྐྱུ་གསུང་
སྒྲགས་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདེ་མཆོག་རིགས་ལྟའི་ལྷ་ལྷ་མའི་བར་དང་། དཔའ་བོ་གཅིག་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལུས་དགྲིལ་ཀྱན་གྱི་ཐུན་མོང་བར་མངོན་བརྗོད་གྱི་འགྲེལ་པར་

བཤད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ལ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག།

གཉིས་པ་⁶⁵ (ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ)ནི། སྤང་པོ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་བྱག་དང་། བྱང་གི་སྐྱེ་
མཆེད་བྱིན་རྫོབ་ལ་བྱག་དང་། ཁམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་ལྷ་ལྷ་སྒྲོམ་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤང་
པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གནས་རྣམས་སྤྱད་དེ་རྣམས་བསྒྲོམས་ནས་དག་པར་བྱེད་
པའི་ལྷ་སོ་སོའི་རྣམ་པར་དག་པ་བཤད་པའི་ཞེས་དོན་བསྟུས་སོ། །ཀྱང་སྤྱོད་ལས། དེ་
ལྟར་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་པོ་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པ་ཅམ་མེན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྐྱེད་པ་
ན་རང་ཉིད་ལྷ་དེ་དང་དེའོ་སྒྲུལ་དུ་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་⁵⁸ (འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བསྐྱང་འཁོར་སྒྲོམ་པ་)ལ་གཉིས། བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོར་ནས་
བསྐྱང་འཁོར་གསུངས་ཚུལ་དང་། ⁸²སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོར་ནས་བསྐྱང་འཁོར་གསུངས་ཚུལ་)ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། ར་བ་རྣམས་
ནི་ཕྱོགས་སུ་དགོད། །འོག་ཏུ་མཆོན་ཆ་དགོད་པར་བྱ། །འཁོར་ལོ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་
མཉམ། །སྤེང་དུ་མདའ་ཡི་བྱ་བ་བྱ། །མཁའ་སྤྱོད་དུ་ནི་གུར་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་གིས་ནི་གོ་
ཆར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་གོ་བགོས་སུ་མ་ཅུ་ནི། །ཅ་གསུམ་པས་ཀྱང་གཞིག་མི་བྱས། །ཞེས་
རྩོམ་པ་གཞི་དང་། ར་བ་རྣམས་དང་། གུར་དང་མདའ་ཡི་བྱ་བ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ།
མཆོན་ཆ་ནི་རྩོམ་པ་གཞིར་བཤད་ལ། མཁའ་སྤྱོད་ནི་སྤེང་གི་ནམ་མཁའོ། །ཀྱང་པ་
གསུམ་པ་ལ། འཁོར་ལོ་བདག་ཉིད་མཆོན་ཆ་མཉམ། ཞེས་ཀྱང་འགྱུང་ལ། དེའི་དོན་འཁོར་
ལོར་གནས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་རང་ཉིད་གཉིས་མཆོན་ཆའི་བྱ་བས་གོ་བགོ་བ་མཉམ་
པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་བཤད་ལ། གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྱུར་དུ། བདག་ཉིད་

འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པ། །ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། དེའི་དོན་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ལྷོ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་
བཤད་དོ།

ཅ་རྒྱུད་གྱི་དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་གྱིས་འགྲེལ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མངོན་
བརྗོད་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། འད་ཟེར་ཕྱགས་བཅུར་སྒྲིམ་པ་ལས། རྗེ་རྗེའི་ས་གཞི་དང་ར་
བ་དང་བྲ་བ་དང་། ལྷ་རེ་དང་། མདའི་བྲ་བ་དང་། རྗེ་རྗེའི་མེ་འབར་བར་བསམས་ནས་མེ་
དེ་ནི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱགས་བྲལ་བརྗོད། དེ་ནས་ཉེ་རྒྱ་ཀའི་བཀའི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བརྒྱུད་
པ་འབར་བ་བལྟས་ནས་དེའི་དབྱས་སུ་ཉི་མ་ལ་རྗོར་སེམས་དཀར་པོ། ཅ་ཞལ་དཀར་པོ་
ཞི་བ་གཡས་སེར་གཡོན་ལྗང་བ་གཉིས་ཁོ་བ། དུག་བྲལ་གི་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྗོར་བྲིལ།
བར་བ་གཉིས་གྱིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་རྒྱུ་ག། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་ཞགས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱ་འཛིན་
པ། རང་འབྲའི་དུག་རྒྱ་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ། སྒྲིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། ཐོད་ཐོང་
དང་མི་བསྐྱོད་པའི་དབྱ་རྒྱ་ཅན། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྗོགས་པ། མཆོན་དཔེ་དང་ལྷན་པ་
བསམས་ལ། འར་ནས་ཕྱགས་ལུགས་བསྒྲིག་ཏུ་རྗེ་རྗེ་ཉག་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་ཉི་མ་དང་། རྗེ་རྗེ་
གཙུག་ཏྲར་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐབ་སྦྱར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྲ་སེར་དམར་ལྗང་བཞི་དང་། འར་སྦྲ་
ནས་མཆོམས་ལུགས་འབྲུང་དུ་རྗེ་རྗེ་གཞོན་སྦྱིན་དང་། རྗེ་རྗེ་དུས་དང་། རྗེ་རྗེ་སྦྲུམ་པོ་
ཆེ་དང་། རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན། དུད་ལ། དཀར་པོ། ཉག་པོ། སྦྲ་དམར་བཞི་སྟེ་
ཁོ་བོ་བརྒྱུད་སྦྱོའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གསུམ་པ། དུག་བྲལ་གི་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་
ཐོད་པ་དང་། ཁ་རྒྱུ་ག། བར་བ་གཉིས་གྱིས་ཞགས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱ། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་
བྲིལ་བྱ་དང་ཅང་ཉེ་ལྷ་འཛིན་པ། རང་འབྲའི་ཤེས་རབ་མས་འཁྱུད་པ། ལྷ་ཆོགས་པ་སྒྲའི་སྟེང་
ན་གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱགས་སྦྱོར་བརྒྱུད་མནན་པ། རབ་
ཏུ་འཛིགས་པའི་ཐོད་པའི་དབྱ་རྒྱ་ཅན། དབྱ་སྒྲ་དམར་སེར་གྱེན་དུ་བརྗེས་ཤིང་། མི་བཟད་

པའི་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། མིའི་རུས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ལྷག་ལྷགས་གོས་སུ་
མནབས་པ། ལྷལ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའོ།

དེ་ནས་སྤར་གྱི་རྟོག་སེམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་རྩྱུ་མཇུག་སྤོ་བོ་སྤོ་
སེར་ལྷང་བའི་ཞལ་གསུམ་པ། དུག་དུག་གི་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྟོག་བྱེད། བར་པ་གཉིས་
གྱིས་ལྷགས་རྒྱ་དང་ཞགས་པ། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་ཁ་རྩྱུ་ག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ། འོད་ཟེར་
འབར་བའི་སྤོང་བ་འཁྲུགས་པ། མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ། རྒྱན་ཐམས་ཅད་
གྱིས་བརྒྱན་པ། མི་མགོ་ལྷ་བརྩའི་དོ་ཤལ་ཅན། ཐོད་སྤོང་གི་སྐར་རགས་ཅན། རྟོ་རྟོ་སེམས་
དཔས་དབུ་བརྒྱན་པ། རང་འབྲེལ་གྱིས་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། གཤུག་པ་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་འཛིགས་བྱེད་དང་། དུས་མཆོན་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྟབས་གྱིས་
མནན་པའོ། །དེ་ནས་སྟེང་དུ་གཙུག་ཏྱར་དཀར་པོ་དང་། འོག་ཏུ་རྟོ་རྟོ་སེམས་འོག་ནག་པོ་ཞལ་
གསུམ་པ། དུག་བརྒྱད་གྱི་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྟོག་བྱེད། གཉིས་པ་གཉིས་གྱིས་ལྷགས་རྒྱ་
དང་ཞགས་པ། གསུམ་པ་གཉིས་གྱིས་མདུང་ཅེ་གསུམ་དང་འཁོར་ལོ། བཞི་པ་གཉིས་
གྱིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་རྩྱུ་ག་འཛིན་པ། གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ་བསྟོམ་ལོ།

དེ་ནས་སྟོང་ཁོ་བོ་བརྩལ་སྤར་ཕྱར་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཕྱར་བུ་བརྩལ་ཕྱགས་བརྩར་
སྟོས་ལ། བགོགས་མེད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁོ་བོ་བརྩལ་ལ་བཀའ་བསྟོད་སྟེ། ཞལ་བཞི་པའི་
སྟགས་བརྟེན་ཅིང་། མཐེབ་མཇུག་གི་སྟོར་བས་ཕྱགས་བཞི་གཡོན་སྟོར་དང་། མཆོམས་
བཞི་གཡས་སྟོར་དང་། སྟེང་འོག་སྟེ་ཕྱགས་བརྩར་སེ་གོལ་བཟུང་བོ། །དེ་ནས་གཡོན་
སྟོར་དང་གཡས་སྟོར་གྱིས་ཕྱར་བུ་འདེབས་པའི་སྟགས་གྱིས་ཕྱར་བུ་གདག། གཡོན་དང་
གཡས་སུ་བསྟོར་བས་ཐོ་བས་བརྟུང་བའི་སྟགས་བརྟེན་ལ་བརྟུང་ངོ། །དེ་ནས་ཨོྭ་ཁ་བཟླ་
རྟེན་བཟླ་རྩྱུ་ཀ་ར་བཟླ་རྩྱུ་པའ། ཨོྭ་བཟླ་ཅུ་བཟླ་རྩྱུ་པའ། ཨོྭ་བཟླ་ཨ་ན་ལུ་བཟླ་རྩྱུ་པའ།

ཨོ་བཟོ་ཕྱི་ཤར་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་བཟོ་ཀུན་ལི་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་བཟོ་ཡལ་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་
བཟོ་ཀླ་ལ་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་བཟོ་མཐུ་ལ་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་བཟོ་ལྷོ་ཤར་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་
བཟོ་ལྷོ་ཤར་ཅན་ལ་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཨོ་བཟོ་ལྷོ་ཤར་ཅན་ལ་བཟོ་རྩྱུ་པར། ཅེས་པ་གཙོ་བོ་དང་
འཁོར་བཅུ་ལྔ་བཟོ་སྤྲོད་པ་ལྟ། འཁོར་གྱི་ཁོ་བོ་ཞལ་གསུམ་པའི་མདོག་ནི་སེར་པོའི་གཡས་ནག་
གཡོན་ལྗང་བ་དང་། དམར་པོ་དང་དུད་ཁ་དང་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་སེར་གཡོན་ལྗང་
བ་དང་། ལྷག་མ་ལྷོ་རྩྱུ་མཛད་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ།།

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དང་པོར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་དབུས་སུ་རྫོང་
 སེམས་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་ཁོ་བོ་བརྒྱད། ཅིབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོ། དེ་
 བས་རྫོང་སེམས་རྩྱུ་མཛད་དུ་བརྒྱུར་བའི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་སྟེང་འོག་གི་ཁོ་བོ་གཉིས་སྟོ། དེ་
 བས་རྩྱུ་མཛད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་ཕྱར་བུའི་ཁོ་བོ་བཅུ་ཕྱེད་སྤྲུགས་བཅུར་སྟོས་ནས་བགོགས་
 ལ་ཕྱར་བུས་འདེབས། དེ་ནས་ཁོ་བོ་བཅུ་ལ་ཕྱེད་སྟོང་སོ་སའི་བགོགས་མེད་པར་གྱིས་
 འེག་ཅེས་ཞལ་བཞི་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟོ། དེ་ནས་བགོགས་མི་འདུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱར་རྩྱུ་མཛད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་རྫོ་རྩེ་ལ་མའི་འོད་ཟེར་སྟོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
 འོག་དུ་རྫོ་རྩེའི་ས་གཞི་དང་། འོག་གི་ས་གཞི་གཉིས་དང་། ལྷགས་སུ་རྫོ་རྩེའི་ར་བ་དང་བ་
 བཉིས་རིམ། སྟེང་དུ་རྫོ་རྩེའི་བླ་རེ་དང་མདའི་བླ་རེ་ཉིས་རིམ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་
 རྫོ་རྩེའི་མེ་འོད་འབར་བ་རྒྱ་ཇི་ཅམ་འདོད་པར་བསྐྱོར་བར་བསམས་ནས། སྤྲུགས་གཅིག་
 དང་གཉིས་དང་། གཉིས་དང་གཅིག་གིས་བྱེན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། ལྷའི་ཁོ་བོ་ཡང་དབུས་
 རྩེ་ལ་གཡས་སེར་གཡོན་ལྗང་དང་། ལྷག་མ་བཞི་རྩྱུ་མཛད་དང་འབྲ་བར་འཆད་དེ། ལྷའི་
 ཞལ་མདོག་འདི་ད་ལྟའི་རྒྱུད་ན་མི་སྟང་ངོ་།

བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་སུ་མངོན་བརྗོད་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྒྲང་ཡང་འགྱུར་

བཟང་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་སོ། །འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ནི་མཐའི་ཅིབས་
ལ་དགོངས། སྟང་འོག་གི་ཅིབས་གཉིས་ནི་དབུས་སུ་ཡོད་དེ་རྩྱུ་ལས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
མན་སྟེ་ལས། འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྒྱ་པའི་ལྷོ་བའི་དབུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞེས་གསུངས་ལ།
ནང་དུ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ལྷོ་བ་སྐབས་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྟེང་རྒྱུད་ལས། ཅིབས་ཀྱི་
ནང་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །བཞུགས་པའི་རྫོང་མེས་དཔལ་སོགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
རོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་དང་མི་འབྲསྟེ། མན་སྟེ་ལས། འཁོར་ལོ་སེར་པོ་གཡས་སྐྱོར་དུ་
འཁོར་བ་ཅིབས་བརྒྱ་པའི་ལྷོ་བའི་དབུས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་
ལྷོ་བ་ཁོང་སྟེང་གི་མན་ཚུན་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ལྟར་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་ལྷོ་
བའི་ཁོང་གསལ་གི་ཡར་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་སྟེང་འོག་གི་ཅིབས་སུ་ཤེས་སོ། །

ཅིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནི། ཅིབས་ཀྱི་ཅེ་མའི་སྟེང་དུ་ཁོ་བོ་དགོད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །
འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བརྒྱ་པ་རྩེ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལ་འདི་ཉིད་གསལ་
ལོ། །སྤྲ་ཆོགས་བདེ་ཉི་ནི་ཀུན་ལ་བྱ་ལ། རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་
ཡང་ཐོག་མར་རྫོང་མེས་དང་རྩྱུ་མཛད་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་ཁོ་བརྒྱ་སྐྱོམ་པར་གཞན་ནས་
བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། ར་གྱུར་སོགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱིས་ཁོ་བོ་སྐྱོམ་
པ་ཡང་ཁུངས་ཐུབ་མང་པོས་བཤད་དོ། །བསྐྱུང་འཁོར་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱེད་ཚུལ་འདི་སྐབས་
གཞན་དུ་ཡང་མཁོའོ། །འདི་ལ་མངོན་བརྗོད་ནས་བཤད་པའི་སྤྲ་གས་རིང་བཏོན་ནས་ཀྱང་
ཕྱིར་སྒྲིག་བྱས་པས་ཆོག་པ་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཆད་
ཕྱིར་སྒྲིག་པ་ལ་མཁོ་བར་སྤྱང་བས་འདིར་བྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྫོང་མའི་ར་གྱུར་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུང་འཁོར་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཕྱིར་གདབ་དང་།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་བརྒྱའི་བསྐྱུང་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་བསྐྱུང་འཁོར་རྒྱས་པའོ། །

ཕག་མོ་མངོན་འབྱུང་ལས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་སྒྲོས་པ་ལས། རྗེ་རྗེའི་ར་བ་དང་བ་བ་དང་།
 ས་གཞི་དང་། སྒྲ་རེ་དང་མདའི་བ་བ་དང་། རྗེ་རྗེའི་མའི་བ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲགས་
 རྒྱག་གིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་སེ་གོལ་
 གཏོག་ཅིང་། ཞལ་བཞི་པའི་སྒྲགས་ཤར་ནས་གཡོན་སྐྱོར་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་དགོད་པ་དང་།
 དེ་ནས་ཕུར་བུ་འདེབས་པ་དང་། དེ་བརྟུང་བའི་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལུགས་
 འབྱུང་དང་ལུགས་བརྒྱུ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། ཁོ་བཅུ་སྟོམ་པ་མ་བཤད་དེ། མངོན་
 བརྗོད་ལས་བཤད་པའི་སྟེང་ནས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་བཞག་པ་འདི་ནི་
 བསྐྱུང་འཁོར་འབྲིང་པོ་སྟེ། འབྲིང་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ།།

ལོ་ནག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་བསྐྱུང་འཁོར་ཡང་བསྐྱུང་འཁོར་འབྲིང་པོ་ལོ།།
 སྟོམ་འབྱུང་ལས། ཞལ་བཞི་པའི་སྒྲགས་བརྗོད་པས་ཕྱོགས་ནི་བཅིང་ཞིང་ར་བ་སྟེ། ཇོ་སྤྱི་རྩ་
 བེ་སྤྱི་རྩ་རྩྱུ་རྩྱུ་པའ། ཤར་དུ་ལོ། ཇོ་གྲི་རྩ་གྲི་རྩ་རྩྱུ་རྩྱུ་པའ། བྱང་དུ་ལོ། ཇོ་གྲི་རྩ་པ་ཡ་གྲི་རྩ་པ་
 ཡ་རྩྱུ་རྩྱུ་པའ། རུབ་དུ་ལོ། ཇོ་ལྷ་ན་ཡ་ཉོ་རྩ་གཞུན་བེདྲ་རྩ་རྩྱུ་རྩྱུ་པའ། ལྷ་དུ་ལོ། ཕྱོགས་
 སུ་སེ་གོལ་བརྒྱབས་པ་ཡིས། །གདུག་པའི་བདུད་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་སུར་གྱི་
 དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་ཁོ་བཅུ་དང་། ཕུར་གདབ་ཀྱི་སྐྱོར་དང་། སྒྲགས་རྒྱག་བཞག་པ་ཞིག་
 གསུངས་ཏེ། བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱུས་པ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་མ་ངེས་སོ། །འདི་ལ་གཡོན་གྱི་
 མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་སེ་གོལ་བརྒྱབས་ནས་སྒྲགས་བརྗོད་དེ་བགེགས་
 སྐྱོད་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅིང་བ་ཡིན་ལ། སྒྲགས་བཞི་བརྗོད་ནས་ར་བ་བྱ་བར་ཡང་གསུངས་པས།
 ར་བ་སྐྱེད་པ་ནི་དེ་རྒྱང་པ་མིན་པས་རྗེ་རྗེའི་ས་གཞི་དང་གྲུར་དང་སྒྲ་རེ་དང་མདའི་བ་བ་
 དང་མེ་དཔུང་ཡང་བསྟོམ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི་དེའི་འགྲེལ་པར་གཡོན་གྱི་མཐེབ་མཛུབ་གྱིས་
 སེ་གོལ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གཡོན་སྐྱོར་དུ་སྒྲགས་

བཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྡེ་ལྡང་དམར་སེར་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་
 སུ་འོག་ཏུ་རྩྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་རྩེའི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་དང་། དེ་ནས་དེའི་
 འོད་ཟེར་ལས་སྐྱེད་དུ་རྩོམ་རྩེའི་མདའི་བྱ་བ་དང་། རྩོམ་རྩེའི་གྱུར་དང་། རྩོམ་རྩེའི་བསམ་པར་བཤད་
 དེ། རྩོམ་རྩེའི་མེས་བསྐྱར་བ་ཡང་དགོས་སོ། །འདི་ནི་ལུ་ཨི་པའི་མན་ངག་ལས་འོངས་པ་ལྟ་
 བ་པས་བཤད་པའི་གདམས་པའོ། །འདི་ལ་བལ་པོ་ཤུ་རྩེ་གྲིས་གཞན་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་
 ར་གྱུར་སོགས་བསྐྱོམས་པའི་འོག་ཏུ་སྤྲུགས་བཞི་པོ་བཟོད་ཅིང་། སྤྲུགས་རྣམས་སུ་སེ་གོ་ལ་
 བཅུ་བས་པས་གདུག་པ་རྣམས་བསྐྱད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་བགོགས་དང་བྲལ་
 བར་མོས་པར་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱུས་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་དང་།
 འགྲེལ་པའི་ལུགས་གཉིས་རྒྱུད་འདིའི་དོན་ཡིན་པས་ལེགས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱུང་འཁོར་གསུམ་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་མངོན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་རྒྱུད་དེ་
 རྣམ་བཤད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་བྱུག་གི་སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་ལ། ལྷ་ལྷ་དང་
 ལུས་དཀྱིལ་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པར་སྤང་བས་ལྷ་མང་
 ཉུང་གིས་བསྐྱུང་འཁོར་རྒྱས་བསྐྱུས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མིན་ལ། ལུས་དཀྱིལ་ལ་བསྐྱུང་འཁོར་
 བསྐྱོམ་མི་དགོས་པ་ཡང་མིན་པས། མ་ན་ཀ་གྲིས་ལྷ་རེ་གཉིས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ཡང་
 བསྐྱུང་འཁོར་འབྲིང་པོ་བཤད་དོ། །དེས་ན་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ལེགས་པར་
 ཞེས་ན་སྐྱབས་དང་དགོས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ནའང་སྐྱེད་ཞེས་ལ། བསྐྱུས་ནའང་
 དེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཆོག་མི་འཆད་པ་ཞིག་འོང་བས་འདིར་བཤད་དོ། །

76

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུང་བ་བཤད་

89

པ་དང་། བགོགས་ལ་སྤར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་།
⁸⁸སྒྲགས་ཀླམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ནི། ལྷ་བཅུ་བདུན་པོ་བསྐྱོམས་པས་སྤང་སོགས་
 སྤངས་པའི་མཐུག་དེ་ནས་རྗེ་རྗེའི་གྲུང་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། བསྐྱེད་
 འཁོར་སྟུན་མོང་བའི་སྤྱི་མིང་ལ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། བན་འདི་ནི་ནལ་
 འབྱོར་རྗེས་སྤང་སོགས་ལས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ལོ་ཆེན་ཀྱི་འགྱུར་དང་། རྗེ་བོའི་འགྲེལ་
 པ་ལས། རྗེ་རྗེའི་ར་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་བ་ར་བར་སོང་བ་ཡང་བོད་དཔེ་མ་དག་པའོ། །
 གྲུང་དང་བ་བ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་འགྱུར་གཉིས་སྤང་ཡང་གྲུང་དུ་བསྐྱུར་ན་
 འབྲུལ་གཞི་ཆུང་ངོ་།

ལྷ་བ་པ་དང་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཕར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་སྟེ་
 དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྗེ་རྗེའི་སྤྱི་རེའོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་ཆོག་བདུན་པོ་འདི་ཀླམས་
 མན་དག་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དགོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཆོག་བདུན་ནི། སྒྲགས་ཆོན་
 རེ་རེ་ཕྱོགས་བཞིར་འགོད་པ་བཞི་དང་། ལྷག་མའི་ཆོག་ཆོན་པ་གསུམ་མོ། །ལག་པ་གཡོན་
 པའི་མཐེབ་མཐུབ་ཀྱིས་སེ་གོལ་ཕྱོགས་རེ་རེ་གཏོག་པ་སྟེན་དུ་འགོ་བས། ཡོ་སྤྱི་རྩ་ལྷ་སྤྱི་
 རྩ་སྤྱི་སྤྱི་པའ། ཅེས་པས་འཕར་དང་། ཡོ་གྲི་རྩ་གྲི་རྩ་སྤྱི་སྤྱི་པའ། ཅེས་པས་བྱང་དང་། ཡོ་གྲི་རྩ་
 པ་ཡ་གྲི་རྩ་པ་ཡ་སྤྱི་སྤྱི་པའ། ཅེས་པས་རུབ་དང་། ཡོ་ལྷ་ན་ཡ་རྟོ་རྩ་ག་ལྷན་བེདྲ་རྩ་རྩ་སྤྱི་སྤྱི་
 པའ། ཅེས་པས་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནག་པོ་དང་། ལྷང་གྲུ་དང་། དམར་པོ་དང་།
 སེར་པོའི་མདོག་ཅན་སྟེང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནས་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་སྤྱག་པར་
 ཁུབ་པའི་འབར་བའི་ལུས་ཆེན་པོ་ཀླམས་རིམ་གྱིས་དགོད་པར་བྱའོ། །སོགས་ཀྱི་སྤྱུས་ནི་
 ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་གཟུང་ངོ་། །འགྲེལ་པ་གསུམ་གར་ཕྱོགས་སུ་འགོད་ལུགས་དེ་བཞིན་

དུ་བཤད་ལ། ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཞི་ནི་ལྷ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུས་གང་ཡིན་གསལ་བར་
མ་བཤད་ཀྱང་ལུ་བ་པས་སྤར་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་བཞོད་པའི་མཛུག་ཏུ། སྤྱི་ཟླ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས། དེའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་ར་བ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
འགྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་དོན་འདྲ་བར་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་ན་སུསྤྲུག་ལ་སོགས་པའི་
སྤྲུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས་དེའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་ར་བ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྤྲུགས་བཞོད་པ་བཞི་
པོ་ལས་སྦྱེད་པ་ཡིན་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྤྱི་སོགས་བཞི་ནི་སྤྲུགས་འོད་ཟེར་དང་
བཅས་པའི་ལུས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྤྲུགས་བཞེད་པས་ཕྱོགས་བཞིར་སྤྲུགས་ཁ་དོག་བཞི་འགོད། དེ་
ནས་དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྱོས་འོད་ཟེར་གྱི་ལུས་ཆེ་བ་བཞི་དགོད། དེ་ནས་སྤྲུགས་འོད་ཟེར་དང་
བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ཁ་དོག་བཞི་པའི་ར་བ་གྲུ་བཞི་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།
འཁྲུལ་སྤོང་ལས། སྤྲུགས་བཞི་པོ་བཞེད་པས་ནག་པོ་དང་། ལྗང་གྲུ་དང་། དམར་པོ་དང་།
སེར་པོ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་འོད་འབར་བ། ཆངས་པའི་གནས་ནས་ས་
འོག་ཏུ་ཁྱབ་པ། ཤར་དང་བྱང་དང་རུབ་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རིམ་བཤར་བཞོད་པས། དེའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་དེའི་ཁ་དོག་དང་མཚུངས་པའི་དོ་རྩེའི་ར་བ་གྲུ་བཞི་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །སྤྲུལ་མར་དོས། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་། མེ་ལ་སོགས་པའི་མཆམས་
སུ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དུ་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་། སྤྲུགས་རྒྱང་རེ་རེ་བཞེད་པའི་ཆེ་
སྤྲུགས་ཁ་དོག་དམར་པོ་འབར་བ་ཡིག་འབྲུ་ཆེ་བ་ཕྱོགས་དེ་དང་དེར་ཁ་ནས་འཕྲོས་པས།
སྤྲུགས་དེ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བྱ་རོག་གཏོང་ལ་སོགས་པ་དམར་མོ། ཞབས་འོག་
གི་ས་ལ་བཞག་ཅིང་དབྱུ་ཆངས་པའི་གནས་སུ་ཐུག་པ། དུག་གཉིས་ཀྱིས་ཐོ་བ་དང་ཐུར་
བྱ་བསྐྱམས་པ་སྤྱོས་ལ། དེ་དག་གིས་བགལས་རྣམས་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་བསྐྱེད་པར་

བསམ་མོ། །དེ་ནས་སྒྲགས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རྟོ་རྩེའི་ར་བ་ཁ་དོག་དམར་པོ་
གྱུ་བཞི་བ་བསྐྱོམ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་ལྷ་མོའི་སྦྱུང་ཆད་དང་། ར་བ་དམར་པོར་བཤད་པ་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་ལྷ་བ་པས། བཅུ་གསུམ་མའི་སྦྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་
ཡིན་ནའང་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབ་ལ། དེལ་བྱ་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་ལྷའི་ལུགས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་
རྒྱུར་སྤང་ངོ་།།

ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་སྒྲགས་བཞི་བཟོད་པས་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྲ་གདོང་མ་ལ་སོགས་
པ་ལུས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བཞི་བཏོད་ལ། སྒྲགས་བཞིའི་འོད་ཟེར་དང་དེའི་ཁ་དོག་ལས་གྱུབ་པའི་
རྟོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པའི་ར་བ་གྱུ་བཞི་བསྐྱོམ་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲ་མ་ལས་ཅུང་ལེགས་ཀྱང་དོན་
དུ་མ་མཐོང་སྟེ། རྩོམ་འབྱུང་ལས། ཞལ་བཞི་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ར་བ་བྱ་བར་གསུངས་པ་
ལྟར་སྒྲགས་ལས་ར་བ་སྦྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རྩོམ་བཞི་ལས་ར་བ་སྦྱེད་པ་གང་ནའང་མི་སྤང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་བཟོད་ལས་སྒྲགས་བཞི་ཕྱོགས་བཞིར་བཟོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ར་
བ་བྱེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེར་ནི་ར་བ་སྤྲོད་དུ་བསྦྱེད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་དེའི་
འགྲེལ་པ་ནས་འཁོར་གྱི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྐྱོད་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་རིན་
ཆེན་རྟོ་རྩེས་བགེགས་འགྲུགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བཀའ་མོ་མངོན་འབྱུང་
ལས་ཀྱང་ར་བ་སོགས་སྦྱེད་པ་སྤྲོད་དུ་སོང་ཟེན་ཞིང་། ཁྲོ་བོ་བཅུ་རྩོམ་པ་མེད་པས་སྒྲགས་
བཞི་ཕྱོགས་བཞིར་བཟོད་པ་ནི་བགེགས་དགྲུག་པའམ་བསྐྱད་པའི་དོན་དུ་ལོ། །རྩོམ་འབྱུང་
ལས་ནི་ཕྱོགས་བཅིང་བ་དང་། ར་བ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་འདིར་ཕྱོགས་བཞིར་
སྒྲགས་བཞི་འཁོད་པ་ནི་རྒྱུད་དེ་དང་མཐུན་ནོ།།

ར་བ་གྱུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡི་གེ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡིས་མཆོན་པའི་སྤྱ་
ཆོགས་རྟོ་རྩེའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་ལས་འོག་གི་ས་གཞི་སྤྱ་ཆོགས་རྟོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་

བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །ར་བ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་གཞི་རྩེ་རི་ས་གཞི་ཡིན་ཞིང་། རྩེ་རི་ས་
སྟོན་དུ་སྐྱེད་པ་ཡང་འདིར་མེད་པས་དུས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པའོ། །སྣ་ཆོགས་རྩེ་རི་ས་བོན་
གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་ལས་སྟེང་དུ་རྩེ་རི་ཆེ་ལྡ་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་མདའི་བྲ་བ་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་རྩེ་རི་གྲུང་དང་། གྲུང་གྱི་འོག་ར་བའི་སྟེང་དུ་རྩེ་རི་སྒྲ་རེ་ནམས་བསྐྱོམ་མོ། །ལོ་
ཆེན་དང་མར་དོ་དང་ཆག་འགྱུར་ལས་རྩེ་རི་ར་བ་དང་སྒྲ་རེ་འོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ལྷ་བ་པའི་
འགྲེལ་པར་རྩེ་རི་གྲུང་དང་། རྩེ་རི་སྒྲ་རེ་ཡང་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། སྤར་གྱི་ར་བ་གྲུ་
བཞི་པ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་རྩེས་སུ་ར་བ་བཤད་པ་མེད་ལ། བརྒྱ་རྟེན་ཏུ་དང་སྟོན་འབྱུང་
འགྲེལ་པར་ཡང་བྱིས་ར་བ་མ་བཤད་དོ། །འབྲུལ་སྟོང་དང་། བྱུང་པར་གསལ་བྱེད་དང་།
ཤལ་གྱིས་བྱིས་ཀྱང་རྩེ་རི་ཆེ་ལྡ་པའི་ར་བ་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྤྲགས་བཞི་ལས་
བསྐྱེད་པའི་ར་བ་དང་། སྣ་ཆོགས་རྩེ་རི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ར་བ་གཉིས་
སྤང་བས་ར་བ་ཉིས་རིམ་བྱེད་པ་འདྲའོ།

ར་བ་ནི་གཞུང་དེ་གསུམ་ལས་རྩེ་རི་ཆེ་ལྡ་པའི་ར་བར་བཤད་དོ། །དཀྱིལ་ཆོག་རྩེ་
འབྲེང་བ་ལས། ཆེ་ལྡ་པའམ་ཆེ་གསུམ་པའི་སྣ་ཆོགས་རྩེ་རི་ར་བ་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་
དོ། །སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་ཞོར་ལས། ར་བ་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་སྤྲགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ། དེ་
ནས་ར་བ་ལས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་འོད་ཟེར་སྟོན་པ་ལས། དབུས་སུ་རྩྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྣ་
ཆོགས་རྩེ་རི། དེ་ལས་འོག་གཞི་སྣ་ཆོགས་རྩེ་རིར་བྱས་ལ། མེ་དི་ནིའི་སྤྲགས་གྱིས་བྱིན་
གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ནས་ས་དང་ར་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་ལས་གྲུང་དང་། དེ་ལས་སྒྲ་
རེ་དང་། དེ་ལས་མདའི་བྲ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་རང་གི་སྤྲགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པར་
བཤད་པ་བཞིན། འདི་ལའང་བྲ་བར་མར་དོ་བཞེད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་
པར། ལྷ་བ་པས་བཤད་པ་བཞིན་བྲ། འིལ་བུ་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་ནི། ལྷ་བ་པའི་

དོན་དུ་མངོན་པར་སྔ་མ་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་ལྷ་བ་པའི་བརྩ་གསུམ་མའི་སྐབ་
 ཐབས་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མཐུན་
 པས་ར་བ་སོགས་སྐྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ར་བའི་དབངས་ནི། བྱངས་
 སྔ་མ་རྣམས་ལས། སྙེང་ཆངས་པའི་གནས་ནས་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་གི་བར་
 དང་། དགྲིལ་ཆོག་རྗེར་ཐོང་ལས། སྙེང་འོག་མིན་ནས་རྒྱང་གི་བར་ལ་བཤད་དོ།

རྒྱར་ནི་རྩི་ཅམ་འདོད་པར་ལྷ་བ་པས་གཞན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་པོའི་དགྲིལ་ཆོག་
 ལས། ཐུགས་རིའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡི་བར། །རྩི་རྩིའི་འཕྲང་བས་མངོན་བསྐྱོར་ཞིང་། །ཞེས་
 གྲང་གསུངས་སོ། །ར་བ་དང་གྲུར་གྱི་མཚམས་སུ་སྒྲ་རེ་བྱས་ལ་བར་མཚམས་མེད་པར་
 བྲ། མདའི་བ་བ་ནི་སྙེང་དུ་བྱེད་པར་འདིའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་བཤད་ལ། ལྷ་བ་པའི་
 བརྩ་གསུམ་མའི་སྐབ་ཐབས་ལས། བྱི་རོལ་ཏུ་སྙེང་དང་ལོགས་ཀྱན་ཏུ་བྲབ་པར་བཤད་
 དོ། །མདའི་བ་བ་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་ར་བ་དང་བ་བ་
 ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གྲུར་བྱང་ན་བ་བ་དང་། བ་བ་བྱང་ན་གྲུར་བྱར་དུ་མི་དགོས་སོ། །

རྩི་རྩི་ཅེ་སྔ་པའི་མདའི་བ་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་མདེའུ་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞལ་
 བཞི་པའི་སྔགས་བཞི་པ་ལ་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་དང་། ཀྱ་སྐར་རོ་རྩིའི་འགྲེལ་པར། རྩ་ག་
 སྐར་བེདྲ་རྩ་རྩ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མར་དོད་དང་ཆག་འགྲུར་ལས་བརྩ་རྩ་རྩ་ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་
 སྐབས་ཀྱི་མངོན་བཞིན་དང་པག་མོ་སྔོན་འབྱུང་ལས། བརྩ་རྩི་རྩི་པར་ཅེས་འབྱུང་ཞིང་། ཐུག་
 མ་རྣམས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་ཡོད་དེ་སྔགས་བརྩ་བ་དང་མཐུན་ནོ། །སྔོན་འབྱུང་འགྲུར་
 གསར་རྩིང་གཉིས་དང་། རྩི་རྩི་སྔོན་འབྱུང་གི་སྐབ་ཐབས་ལས། སྔགས་དང་པོ་གསུམ་
 འབྲེལ། བཞི་པ་ལ་ཨོ་ལྷ་ན་ཡ་རྩི་བེདྲ་རྩ་རྩི་རྩི་པར། ཅེས་འབྱུང་དོ། །ཞལ་བཞི་པའི་
 སྔགས་ལ་སྐྱར་མི་འབྲེལ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྐབས་འདིར་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དང་།

ལུ་ཨི་བའི་སྐྱོར་ནས་རི་ལྷར་བྱང་བའི་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་⁸³ (སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་བསྐྱེས་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་རིགས་
བཞིར་བསྐྱེས་ནས། རྩོམ་གཙུག་ཏྱིར་དང་རྒྱུད་རྩོར་འབྲེང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཐོག་མར་
ཨི་ཡོད་ལ་མཐར་སྐྱེད་མེད་པ་ནི་མཐའ་མེད་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེས་པ་ནི་མགོ་མེད་དང་།
གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི་སྤྲུལ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདིར་ནི་
སྤྲུགས་རྣམས་བཞི་ཆར་མཐའ་མེད་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་
དོན་ལ། ཨི་ནི་ཆེ་མོ་ལས། ཨི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། །མཆོག་དང་ནོར་སྐྱེར་དཔལ་
དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟུལ་ཤིས་དོན། །
ནོར་བུ་འདྲིན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན། །ཞེས་མཆོག་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྐྱེར་བ་དང་། སྐལ་
བ་བཟང་པོ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དམ་བཅའ་བ་སྤྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་མགོ་འདྲེན་པ་དང་། དེ་སྤྱིས་
བསཤེས་པར་འགྱུར་བ་སྤྱི་བརྟན་བཤད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་བཟུང་ནས་གཞན་ཀྱི་འདོད་དོན་
སྐྱོར་བའི་སྤྱིང་པོའོ།།

དེ་ཡང་ཡི་གེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་བྱི་རོལ་པ་འདོད་པ་
ལྷར་ནི་མིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལྷ་བྱུ་ཤེས་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་སྐྱེར་བའི་སྐོ་
ནས་དང་། ཨི་ཡིག་ལ་ཨ་དང་ཨྱ་དང་མ་གསུམ་ཡོད་པ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་དང་དེའི་ལུས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་གཉིས་རོ་གཅིག་པའི་དོ་བོར་
བདག་ཉིད་འདྲིན་པར་བཤད་པ་ལྷར་གྱི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ། ཨི་གྱིས་སྐྱེར་ལྷར་གྱི་བྱ་
བ་བྱེད་པ་སྤྱི། འདི་ནི་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ལུས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་རྩེ་ནི་
ངེས་པར་འདུལ་བ་སྤྱི་འདི་ནི་བོད་པའོ། །ནི་སྤྱི་རྩེ་ནི་མ་ལུས་པར་ངེས་པར་འདུལ་བའོ། །
སྤྱི་ནི་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །གི་རྩེ་གཉིས་ནི་གཞོད་བྱེད་འཕྲོས་པ་ལ་བྱུང་ཅིག་པའོ། །

གྲི་རྩུ་བ་ཡ་གཉིས་ནི་འཁོར་ནམས་ཀྱང་འདྲིན་དུ་རྩུག་ཅིག་པའོ། །རྩྱི་ནི་བསྐྱུལ་བའོ། །རྟོ་
 ཟ་ག་ལྷན་ནི་ཀྱེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། ལྷ་ན་ཡ་ནི་ལྷག་ཅིག་པའོ། །བེདྲ་
 ར་ཇ་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའོ། །རྩྱི་པལ་ནི་གསོད་པའི་སྤྱིར་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་པར་
 སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། བཟླ་རྩ་ཇ་ཞེས་པ་ལྟར་ནའང་རྟོ་རྩེ་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དང་སྐྱར་རོ། །འདིའི་འགྲེལ་བ་གཞན་ནམས་ནས་མ་བྱུང་ཡང་། བྱད་པར་གསལ་
 བྱེད་ལས། རྟོ་རྩེའི་ས་གཞིའི་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲགས་དུག་མངོན་བརྙེན་ནས་འབྱུང་
 བ་འདིར་སྐྱར་བས་དེ་དག་ཀྱང་བརྙེན་ལ་རྟོ་རྩེའི་ས་གཞི་དང་ར་བ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱིན་
 བྱིས་བརྒྱབ་བོ། །

ཨོ་མེ་དེ་ལྟེ་བཟླ་བ་བཟླ་བརྒྱུྃ། ཞེས་པ་ནི་ས་གཞི་རྟོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་
 དང་། ཨོ་བཟླ་སྤྱ་ཀ་ར་རྩྱི་པོ་རྩྱི། ཨོ་བཟླ་བཙུ་ར་རྩྱི་པོ་རྩྱི། ཨོ་བཟླ་བེ་རྩ་རྩྱི་ཁི་རྩྱི། ཨོ་བཟླ་
 ས་ར་རྩ་ལ་ཉི་སི་ཉི། ཨོ་བཟླ་རྩ་ལ་ཨ་ན་ལྷ་རྩྱི་རྩྱི་རྩྱི། ཞེས་པའི་བར་གྱི་བཟླ་སྤྱ་ཀ་ར་
 སོགས་དང་པོ་བཞི་ནི། རྟོ་རྩེའི་ར་བ་དང་། བྱར་དང་། ཟེ་དང་། མདའི་བ་བ་ཡིན་ལ།
 རྩྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བརྩུག་པའི་པོ་གཉིས་དང་། སི་ནི་བྱར་དང་མདའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་
 དང་། ར་བའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ར་ཡིག་བཞག་པ་ལ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་དང་། དེའི་རིགས་
 པས་ཁི་ཡང་སྒྲ་རེའི་ས་བོན་དུ་མངོན་ཏེ་དབྱད་པར་བྱའོ། །མངོན་བརྙེན་མང་པོ་ལས་བཟླ་
 ཟ་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་བཟླ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །མངོན་བརྙེན་ལོ་
 རྩུང་གི་འབྱུར་ལ་ཉི་སི་ཉི་ལོ་རྩྱི་ཏི་རྩྱི་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རྩ་ལ་ནི་འབར་བ་དང་། ཨ་ན་ལ་ནི་
 མེ་དང་། ཨ་རྩ་ནི་ཉི་མའོ། །མེ་རི་བྱེད་པ་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་དགོས་ལ།
 ཟེ་མ་སྤྲ་མ་ནམས་ཀྱང་སྤྲགས་འདི་ནམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་⁸² (བཞེགས་ལ་སྐར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁོ་མོ་བསྐྱེད་ནས་

བགེགས་དགུག་པ་དང་། ⁹²བཀུག་པའི་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་སོ།།

དང་པོ་(ཁྲི་མོ་བསྐྱེད་ནས་བགེགས་དགུག་པ་)ནི། དེ་ནས་ཕྱར་གདབ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོ་མཆམས་མ་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། འབྲེལ་པ་གསུམ་ག་དང་འབྲེལ་སྒྲོང་ལས། སྤྱི་ཟླ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་བཞི་ལས། སྒོ་མ་བཞི་དང་། སྤྲུགས་དེ་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། མཆམས་མ་བཞི་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། སྤར་ལྷར་གཡོན་པའི་མཐེབ་མཚུབ་ཀྱིས་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་། སྤྲུགས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ཤར་ནས་སྤྲུགས་བཞིར་གཡོན་སྒྲོར་དུ་བརྒྱུད་ཅིང་བཀོད་ལ། རེ་རེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྲུགས་བཞིར་ནག་ལྗང་དམར་སེར་བའི་ཁྲ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བསྐྱེད། ཡང་སྤར་བཞིན་བྱས་ཏེ་ཤར་ལྷོར་སྤྲུགས་དང་པོ་ནག་པོ་དང་། བཞི་པ་སེར་པོ་གཉིས་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། དེར་གཡོན་རྗེ་བརྟན་མ་གཡས་སྤྲོ་གཡོན་སེར་བ་བསྐྱེད།།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་བཞི་པ་དང་གསུམ་པ་དམར་པོ་སྒྲོ་རུབ་དུ་བཀོད་པ་ལས། པོ་ཉ་མོ་གཡས་སེར་གཡོན་དམར་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུགས་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་ལྗང་ཁྲ་གཉིས་རུབ་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ལས། དེར་མཆེ་བ་མ་གཡས་དམར་གཡོན་ལྗང་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྲུགས་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་གཉིས་བྱང་ཤར་དུ་བཀོད་པ་ལས། གཡོན་རྗེ་འཛོམས་མ་གཡས་ལྗང་གཡོན་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་པ། ལྷོ་བ་མན་ཆད་ཕྱར་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན། གཡས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ཐོ་བ་དང་། གཡོན་གྱིས་རང་འབྲེལ་ཕྱར་བྱ་བསྐྱམས་པའོ། །འདིར་འཕྲོས་པའི་སྦྱོར་བས་སོང་ནས་སྤྲུགས་བཅུ་འེ་བགེགས་འགྲུགས་པར་ལྷ་བ་པས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འབྲེལ་སྒྲོང་ལས་དེ་དག་གིས་རང་འབྲེལ་མ་སྒྲོས་ནས་འགྲུགས་པར་བཤད་པ་ལྷར་ཡོན་ལ། བཀུག་པ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་ར་བའི་ཕྱི་རོལ་དང་ཉེ་བར་རྩྭ་རིང་པོ་བརྒྱུད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁྲོན་པ་རྣམས་སུ་གཞུག་གོ།

སྒྲ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱུ་ནག་པོ་ལས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་ལྷ་བ་པའི་བརྩ་གསུམ་མའི་སྒྲུབ་
ཐབས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱའོ། །འབྲུལ་སྒྲོང་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ལྷ་
བ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཁྲོན་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་ཀྱང་། དཀྱིལ་ཆོག་དོར་བྲེང་ལས། ཁྲོན་
པ་བརྩར་ཡང་བཤད་ཅིང་། ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་བརྩའི་བགེགས་འགྲུགས་
པར་གསུངས་པས་སྟངས་ལོག་གི་བགེགས་འབྲུག་པའི་ཁྲོན་པ་ཡང་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྟངས་
ལོག་གི་བགེགས་འགྲུགས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ལྷ་མོ་རེ་ཡང་དགོས་ལ། དེ་ནི་རྡོ་བོ་ཆེན་
པོའི་འགྲེལ་པར། རྡོ་རྗེའི་ར་བ་དང་མེ་རིའི་བར་དུ་ཕྱོགས་དང་མཆོམས་སུ་སྒྲོ་མཆོམས་
མ་བརྒྱད་དང་། སྟངས་དུ་ཁྲ་གདོང་མ་དང་། ལོག་ཏུ་བྱི་གདོང་མ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ལེགས་པས་ཚུལ་འདི་སྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་
ལས། སྟངས་ལོག་གི་བགེགས་བསྐྱུང་བ་ཡང་དེ་ནམས་ཁོ་ནས་བྱེད་ཅེས་སྦྱར་བཤད་ཀྱང་། ཁྲ་
གདོང་མ་དང་བྱི་གདོང་མ་གཉིས་པོས་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལས་
གཞན་པའི་ལྷ་མོ་མི་དགོས་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་དོ།

ཐོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཙ་རྒྱད་ལས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྒྲུབ་བརྒྱད་འབྱུར། །དེ་ཡིས་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུང་དོན་དུ། །གདུག་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་གྱིས། །འདི་ནི་རྟེན་པ་ཙམ་
གྱིས་ཀྱང་། །བརྟག་མི་དགོས་པར་འཆི་བར་འབྱུར། །ཞེས་སྒྲགས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པས་
ལྷ་མོ་བརྒྱད་སྒྲོས་ནས། ཁྲ་གདོང་མ་གཅིག་གིས་ཤར་དང་སྟངས་། བྱི་གདོང་མ་གཅིག་གིས་
ལུབ་དང་ལོག་གི་བགེགས་འཛོམས་པའི་བྱིར། ཁྲ་གདོང་མ་དང་བྱི་གདོང་མ་གཉིས་གཉིས་
བྱས་ནས་ལྷ་མོ་བརྩ་བྱེད་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་མོ་དེ་གཉིས་རེ་རེས་ཕྱོགས་གཉིས་
གཉིས་ཀྱི་བགེགས་འཛོམས་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་
དང་། ཁྲ་གདོང་མ་དང་བྱི་གདོང་མ་གཉིས་གཉིས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་མོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་

བ་གཉིས་དབྱེ་བསྐྱུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞལ་བཞི་བའི་སྤྲུགས་ལན་ཅིག་
 བརྗོད་པ་ལས་ལྷ་མོ་བརྒྱད་སྟེད་ན་རང་གིས་སྤྲུགས་བཞི་རེ་རེ་ལས་སྒྲོ་མ་བཞི་སྟེད་
 ཅིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གཉིས་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས་མཆམས་མ་བཞི་སྟེད་པར་བཤད་
 བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་བརྗོད་ལས། ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པར་
 བཤད་པ་དང་། འདིར་ཁྱ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པས་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་ནི་མི་
 འགལ་ཏེ། རྩོ་བོའི་འགྲེལ་པར་དེ་ཡང་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། ཁོ་བོ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སོགས་
 བ། སྒྲོ་དང་མཐའ་ཡི་མཆམས་རྣམས་སུ། སྤྲ་ཆོགས་འདུལ་བའི་ཐབས་ཅན་གྱིས། སེམས་
 ཅན་དོན་ལ་བཅོན་པར་མཛད། ཅེས་པས་སྤྲ་ཆོགས་འདུལ་བའི་ཐབས་ནི་བྱད་མེད་
 གྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་རྣམས་སུ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཀྱང་སྟོན་ཀྱི་ཕྱང་
 དོན་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཅ་ཅ་རྒྱད་ལས། ཞལ་བཞི་བའི་སྤྲུགས་བཅུ་
 བའི་མཐུག་ཐོགས་ཉིད་དུ། ཁོ་བོ་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྟ། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྤྲ་བརྒྱད་
 འབྱུར། ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པས་ཀྱང་དོན་འདི་བསྟན་པར་ཤེས་པར་
 བྱུང་།

90
 གཉིས་བ་(བཀུག་པའི་བགོགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་སོགས་)ནི། དེ་ནས་ཤར་ནས་སྤྲུགས་
 གཡོན་སྒྲོར་དང་། མེ་ནས་མཆམས་གཡས་སྒྲོར་དང་། སྟང་འོག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་ཁོ་མོ་
 རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཨོྫ་ལྷ་ཞེས་སོགས་ཕྱར་བྱས་གདབ་པའི་སྤྲུགས་
 རེ་རེ་ནས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་བགོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཕྱར་བྱ་གཟུགས་ཏེ།
 མངོན་བརྗོད་ལས། བགོགས་ཀྱང་ཀྱི་ནི་ཁྲུང་པ་ལ། རྩོ་རྩེ་ཕྱར་བྱས་དགོད་ཅིང་མཐུག། སྤྲུགས་
 སུ་འབྱུང་དང་བསྒྲོག་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། དེ་ནས་བརྒྱུད་བའི་རིམ་པ་ཡང་
 སྤར་ལྟར་བཤད་པས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཨོྫ་བརྩ་ཐུག་སོགས་བརྒྱུད་བའི་སྤྲུགས་རེ་རེ་

ནས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་གཡས་པའི་བྲག་གི་དོ་རྩེ་ཐོ་བས་བརྟུངས་པས་སྤྱི་གཙུག་
ནས་རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་སོན་པར་གདབ་པོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །འདི་རྣམས་
གྱི་དུས་སྤྱི་རང་ཉིད་རྩྱུ་མཛད་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་པ་མངོན་བརྗོད་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཉེ་
རུ་ཀ་བྲག་གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་པ་སྟོན་འབྱུང་དང་བྱིལ་བུ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ཉེ། འདིའི་འགྲེལ་པ་གསུམ་དང་འཁྲལ་སྟོང་གི་ལུགས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །

ཕུར་གདབ་གྱི་སྤྲུགས་གྱི་དོན་ལ། ཨོ་ནི་ཕུར་དང་འབྲ། ཟ་ཟ་ནི་ཟ་ཏ་ཟ་སྟེ་གསོད་
བྱེད་ཅེས་བོད་པའོ། །རྒྱ་ཏུ་ཡ་གཉིས་ནི་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་ཆོད་པའོ། །གང་ཞེ་ན། སར་ནི་
ཐམས་ཅད་དང་། དུལྱུ་ནི་མ་རུངས་པའོ། །པཎ་ནི་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །
ཀྱི་ལ་ཡ་གཉིས་ནི་ཕུར་བྱས་ཐོབ་པ་མི་འགྲལ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །སར་བྱ་པ་ནི་སྤིག་
པའི་བསམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །པཎ་ནི་དགས་པའོ། །རྩྱུ་གསུམ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱལ་
བའོ། །བརྗོད་ཀྱི་ལ་ཡ་ནི་དོ་རྩེ་ཕུར་བུ་ལ་བོད་པའོ། །བརྗོད་རྒྱུ་ཨ་རྒྱུ་པ་ཡ་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་
བཀའ་ཉོན་ཅེས་བ་སྟེ། བདག་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བཀའ་བསྟོན་པའོ། །
ཀྱ་ཡ་ལྷ་ཀ་ཅི་རྟུ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྟེ། བཞེགས་ལ་བྱའོ། །བརྗོད་ཀྱི་ལ་ཡ་ནི་ཕུར་དང་
འབྲ། རྩྱུ་པཎ་ནི་སྤྲུང་ཡང་བསྐྱལ་བའོ། །འདི་ནི་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཉེ། དཔེ་
རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཐན་ཐུན་ཡོད་དོ། །

མར་དོ་དང་ཆག་གི་འགྱུར་ལ་སྤྲུགས་དང་པོ་ལ་དུལྱུ་འི་མཇུག་ཏུ་བེ་ཟ་རྒྱན་མེད།
སྤྲུགས་གཉིས་པ་ལ་མགོར་ཨོ་མེད་ཅིང་། གཉིས་ཀ་ལ་མཐར་རྩྱུ་གཉིས་དང་པཎ་ཡོད།
སྤྲུགས་གསུམ་པ་ལ་མགོར་རྩྱུ་གསུམ་དང་། པ་ཡ་ཉིའི་རྩེས་སུ་སར་དུལྱུ་བེ་ཟ་རྒྱན་ཡོད་ལ།
ལྷག་མ་སྤྲུགས་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་དང་འབྲའོ། །འཁྲལ་སྟོང་དུ། སྤྲུགས་དང་པོ་ལ་
བེ་ཟ་རྒྱན་མེད་པར་དུལྱུ་འི་རྩེས་སུ། བ་དུལྱུ་དང་། སྤྲུགས་གཉིས་པའི་མགོར་ཨོ་ཡོད། ལྷག་

མ་སྤར་དང་འབྲེལ། །འདི་ནམས་རྒྱད་གང་ནས་བཏུས་པ་ནི། གཙུག་པོར་མངོན་བཟོད་ཡིན་
ལ། དེའི་འགྲུར་ནམས་དང་། བག་མོ་མངོན་འབྱུང་དང་། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲུར་ནམས་ལ་
འབྲེལ་འབྲུ་མ་ཞིག་འདུག་གོ། །བཟླ་སྤྲུང་ག་ར་ནི་དོ་རྩེ་ཐོ་བའོ། །བཟླ་གྱི་ལ་ཡ་ནི་སྤར་
དང་འབྲེལ། །ཨ་གོ་ཏ་ཡ་ནི་བརྟུངས་ཤིག་པའོ། །སྤྲུགས་འདིའི་མཐར་མར་དོ་དང་ལོ་ཆེན་
དང་ཆག་འགྲུར་ལས་རྩྱ་གཅིག་དང་ཕུ་གཅིག་འབྱུང་ལ། མངོན་བཟོད་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་
གཉིས། གཉིས་གཉིས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཕུར་བྱ་འདེབས་པ་དང་བརྟུང་བ་བྱས་པས་
བགེགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ངོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་ཁྲ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པས་བགེགས་ནམས་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱད་ནས། རོ་རྩེའི་
ར་བ་བྱ་བཞི་བ་ལ་ཐེམ་པའི་དུས་སུ། རྩ་ལ་རྩ་བརྟུངས་པས་གཞེགས་མ་ཕྱིར་འཐོར་བ་
བཞིན་དུ། རོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་ར་བ་རྒྱུ་པོ་གསུམ་མཆོམས་བཅིང་བའི་དོན་
དུ་བསྐྱོམ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མེ་རི་འབར་བ་བསམ་ཞིང་སྤར་བཤད་པའི་རོ་རྩེའི་ར་བ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བར་མཆོམས་མེད་པར་དུམ་བྱ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམས་
ལ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བགེགས་དང་བྲལ་བར་མོས་པ་བརྟན་
པོ་བྱའོ། །སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་ལོར་ལས། སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་
འབར་བ་ལྷགས་ཀྱའི་ནམ་པ་ཅན་གྱིས། བགེགས་བྲོས་པ་ནམས་དངས་ནས། རོང་དུ་
བརྟུག་པ་དང་། རོ་རྩེའི་ལྷ་བས་བལྟས་ཏེ། ལྷ་ལྷ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་བཟོད་དེ། ཕུར་
བྱ་རྩྱགས་ཤིག་པར་བཀའ་བསྐྱོས་པས། བགེགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཕུར་བྱ་བརྟུགས་པ་
དང་། བརྟུང་བའི་སྤྲུགས་བཟོད་ནས་ཐོ་བས་བརྟུངས་ཏེ། ཕུར་བྱ་བཏབ་པས་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་ཐོབ་པར་བྱས་ལ། སྒོ་མཆོམས་མ་ནམས་འོད་ཟེར་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། མདའི་བྲ་བ་
ལ་ཐེམ་མ་ཐག་ཏུ་རྩ་ལ་རྩ་བརྟུངས་པའི་རྩལ་དུ་ཕྱིར་འཐོས་པ་ལས་རོ་རྩེའི་ར་བ་རྒྱུ་

པོ་དང་། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་པས་པད་ར་དང་། དེ་ལས་འཁོར་ལོའི་ར་བ་དང་། དེ་ལས་
རྩི་རྩེའི་མེ་འབར་བ་སྙེད་དང་ལོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བ། གཡེན་སྒྲོར་དུ་འབྲིལ་ཞིང་འབར་
བ་བསམས་ཏེ། སྤྲུགས་བཞིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་བཤད་པ་ནི། མར་དོས་ལྷགས་འདི་
ལའང་མཛད་མོད་ཀྱང་། འདི་ནི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས། སྤར་བཞིན་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།

དེལ་བྱ་པས། མོ་བས་བརྟུངས་ཏེ་སྤར་བ་གདབ། །བགགས་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འགྲུལ། །ལྷ་མོ་འོད་གྱུར་འདུས་འཕྲོས་པས་(ལས་)། །རྩི་རྩེ་ལྷ་ཁོར་ལོ་མེ། །ཨོ་བཟླ་
བླ་ཀླ་ར་རྩྱ། ཨོ་བཟླ་བླ་ཀླ་ར་རྩྱ། ཨོ་ཅ་ག་བླ་ཀླ་ར་རྩྱ། ཨོ་བཟླ་རྩ་ལ་ཨ་ན་ལྷ་རྩྱ་རྩྱ་
ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། བཅུ་གསུམ་མའི་སྒྲིབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་པས། དེལ་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱང་འཁོར་ནི། བསྐྱང་འཁོར་འབྲིང་པོའི་ལྷགས་
སུ་བྱེད་ན། ལྷ་ལྷ་བཞིན་བྱ་ལ། བསྐྱས་པའི་ལྷགས་ཀྱང་བྱང་ངོ་། །རང་དོན་དུ་བསྐྱང་བ་
ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཡོད་དང་སེམས་མེད་གཞན་ལ་བགགས་གྱི་གཞོད་པ་སྐྱང་ན་
ནི། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་རྩེའི་འབྲིང་བར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་སོགས་ལ་ཆུ་རྩི་དང་རྒྱང་དང་།
སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་བགགས་གྱི་གཞོད་པ་བྱང་བའི་ཆོ། རྩི་རྩེའི་ར་གྱུར་དང་མདའི་བ་
དང་། ལྷ་རེའི་ནང་གི་ཁོང་སང་ལ་གནས་པའི་ཕྱི་བས་གྱི་ཕྱི་མོ་ལ་བརྟན་པར་གནས་པའི་
ཁོ་བོ་བཅུ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཕྱི་བས་བཅུ་པའི་འཁོར་ལོ་སེར་
པོ། གཡས་སྒྲོར་དུ་འཁོར་བའི་ལྷེ་བའི་དབུས་སུ་བསྐྱང་བྱ་བསྒྲུབས་ནས། རྩི་རྩེའི་རང་
བཞིན་གྱི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པས་བགགས་ཐམས་ཅད་བརྫོགས་པར་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་
ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཛོང་ངོ་།

བཞི་⁵⁸ (མཐུན་རྒྱུན་བསྟེན་པའི་ཆོགས་བསགས་པ་)ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
བསག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་¹⁰⁴གྱི་ཆོགས་བསག་པའོ།

དང་པོ་(བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པ་)ལ་གཉིས། ཆོགས་ཞིང་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞིང་⁹⁸
དེ་ལ་ཆོགས་བསག་པའོ།

དང་པོ་(ཆོགས་ཞིང་བསྐྱབ་པ་)ནི། བསྐྱང་འཁོར་བསྐྱེམས་པའི་མཐུག་ཐོགས་དེ་ནས།
བསྐྱང་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་ཉེ་དུ་ཀར་གནས་པའི་སྤྲིང་ཁར་ཡི་གེ་ཨི་ལས་བྱང་བའི་
ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཨ་ལ་ཁྱད་ཀོར་སྤྲིང་བར་ལྷ་བ་བ་སོགས་གྲིས་བཤད་དོ། །ཟླ་
བ་དེའི་སྤྲིང་དུ་རྩྭ་གི་ནམ་པ་དབུས་སྡོལ། སྤྲི་རོལ་ཉེ་མཐའ་སྐྱུ་བ་དབུལ་ཚུའི་ཁ་དོག་ལྷ་
བྱ་འོད་ཟེར་སྤྲི་ཆོགས་པ་སྤྲི་ཁ་དོག་ནམ་པ་ལྷ་འགྲོ་བ་བསམ་མོ། །རྩྭ་ནི་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པའི་
རང་བཞིན་དང་། རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་ནི་ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཅན་དུ་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
ལྷ་བ་བ་དང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉས་བཤད་དེ། རྩེ་རྩེ་མཐའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། རྩྭ་ཡིག་གི་ཉེན་ཟླ་
བར་བཤད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ལྷར་ནི་མ་དེས་ཉེ། མངོན་བརྗོད་དང་མཐའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས།
ཉི་མ་ལ་གནས་པར་ཡང་བཤད་པས་སོ། །སྤྲིམ་འབྱུང་ལས། རྩྭ་ཡིག་སྤྲིང་ཁའི་རྒྱ་སྤྲིས་
ལ། །འོད་ཟེར་འཕྲེང་བ་སྤྲི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བར་པོ་སེར་སོ་ལས་སྤྲི་
ཆོགས་བསྐྱེའི་གདན་བཤད་ལ། མཐའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱ་བཤད་པ་ལྷར་བྱའོ།

རྩྭ་ཡིག་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མངོན་བརྗོད་དང་བྲིལ་བྱ་ཞབས་གྲིས་
གསུངས་ལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འཛོལ་ཚུལ་ནི་ཨ་བླ་ཀ་རས། རྩྭ་ཡིག་དོན་གྲུབ་དང་། ཉའི་
ལུས་སྤྲིང་མཐའ་དང་། དེའི་མགོ་བོ་རིན་འབྱུང་དང་། ཟླ་ཆེས་ནམ་སྤྲིང་དང་། ཐིག་ལེ་རྒྱ་
ད་དང་བཅས་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་སྤྲིང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩྭ་ཡིག་དེའི་
སྤྲིང་བ་སྤྲི་འོད་ཟེར་གྲིས་རང་གི་ཟླ་མ་དང་། རྩེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉེ་འཆད་འབྱུར་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐུན་དུ་ནམ་མཐར་སྐྱེན་བྱང་རོ། །བལྟས་པ་ནི་བསམས་པའོ། །
དཔའ་གཅིག་ལས། རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྲིས་རང་གི་སྤྲི་བོ་ནས་ཀར་པའི་བར་གང་སྤྲི། ཐོག་

མེད་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དེ་མ་སྤངས་པས། ལུས་ཤེལ་སྒོར་བཞིན་དུ་དག་པར་གྱུར་ཏེ། བ་
སྤེལ་བྱ་གནས་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་འཕྲོན་པར་བཤད་པ་ནི།
དེལ་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་དང་། གཙུག་ལོར་གྱི་ལུགས་སུའང་སྤང་བས་དེ་བཞིན་
དུ་བྱའོ། །རྫོ་པོའི་འགྲེལ་པར་སྒྲ་མ་ནི་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་
དང་། སངས་རྒྱས་ནི་ཏེ་རུ་ཀའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་བདུན་དང་། སོགས་ཀྱིས་ནི་སྒྲ་
མ་གཞན་དང་། མགོན་གྱི་ལྷ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གཞན་སྤྱན་འཕྲོན་པ་སྤྱད་ཅིང་།
བལྟས་པ་ནི་སྒྲ་མའི་དེན་དན་པའི་ཚུལ་གྱིས། བཞུས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱེམས་པས་
ལྷ་དང་སྒྲ་མ་ཐ་མི་དད་པར་ལྷ་བ་ལ་བཤད་དོ། །སྒྲ་མ་སྤྱན་འཕྲོན་པ་ནི་མངོན་བརྗོད་དང་
སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ།།

འདིར་གཙུག་ལོར་ལས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་དབང་པོའི་མདུན་ན། སྒྲ་མ་སངས་
གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པར་བསྒོམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་
རིགས་ཏེ། མངོན་བརྗོད་ལས། སྒྲ་མ་བྱང་སེམས་རྡོ་རྗེ་རིགས་དྲུག་པར་བཤད་པ་དང་།
དཔལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་བདག་རྣམ་པ་ཅན། །སྒྲ་མ། ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ་བས། སྤྱགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ཆེས་ཆེར་འབྲམས་པའོ། །དེས་ན་སྤྱབ་ཐབས་
དེ་བྱེད་པ་སོའང་ལྷ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མ་ངས་བཞིན་དུ་བཀག་
པས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱབ་ཐབས་དེ་ལས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་འལྟར་འགྱིང་
བག་ཅན་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པ་གསལ་བར་བལྟས་ལ། ཞེས་སྒྲ་
མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་སྒོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བལྟ་བར་
གསུངས་པ་རྣམས་ལུགས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་
གསུངས་པས་དུར་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པ་མི་རིགས་སོ་སྟམ་ན། རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གསུངས་པ་

ནི་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། མངོན་བཟློག་ལས། དུར་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། དཔལ་ལོ་འདུས་པའི་མཆོག་དག་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆོག་སྣ་ཆོགས། །ཞེས་དཔལ་ལོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ན་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། བྱལ་ཆེན་རྒྱ་འབྱུང་ཡང་དག་ཐོབ་སྒྲོབ་དཔོན། །ཆོགས་ནི་དུར་ཁྱིམ་དབུས་སུ་བཞུགས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱལ་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་དེར་གནས་པར་གསུངས་པས། སྒྲིམ་མ་དེར་བཞུགས་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ་།།

དེའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་མ་མར་དོས་ཀྱང་སྐབས་ཐབས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་མིན་ནོ། །སྒྲིམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་ཐ་མི་དད་པར་བཞུགས་པ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པས། ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱབ་འཕྲེན་པ་དང་། དེའི་རིགས་བདག་གི་ཚུལ་དང་ལོགས་ཤིག་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་སྐྱབ་འཕྲེན་པ་གང་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། །གནས་གང་ནས་སྐྱབ་འཕྲེན་པ་ནི། མངོན་བཟློག་ལས། མངོན་བྱལ་པ་ནི་བསྐྱལ་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པས། སྒྲིམ་ཏེ་རྒྱ་ཀའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་གར་བཞུགས་ནས་སྐྱབ་འཕྲེན་པ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་། མན་སྟེ་དང་གཉིས་མེད་རྡོ་རྗེའི་སྐབས་ཐབས་ལས་འོག་མིན་ནས་སྐྱབ་འཕྲེན་པ་ནི། གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། སྐྱབ་བྱངས་པ་དང་འོད་ཟེར་སྟོང་ཁར་སྐྱད་པར་དེ་གཉིས་དང་ལྷ་བ་པས་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་། སྒྲིམ་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དང་། ཁྲི་བོས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཏིལ་གྱི་གང་བྱ་ལྟར་གང་བར་བཞུགས་པར་མངོན་བཟློག་ལས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་⁹⁶ (ཞིང་དེ་ལ་ཆོགས་བསག་པ་)ནི། དེ་ནས་ཞིང་དེ་རྣམས་ལ། ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་

དང་གཙུག་ཞོར་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་དུ་མ་སྤྲོད་ཆོག་པར་སྤུལ་ཏེ། རང་གི་
 སྤྱགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་སྤུལ་པའི་བི་ཤི་མ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་མོ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཡང་
 དག་པར་མཆོད་དེ། ལྷག་མ་རྣམས་བྱའོ། །འདིར་ལྷ་བ་བ་དང་བརྒྱ་རྩེ་ཉལ་རིག་མ་བཅུ་
 དྲུག་གིས་མཆོད་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་། དེ་ནས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་འདོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་བས་བདག་ཉིད་ཕྱལ་ནས། སྤྲིག་པ་
 བཤགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་སོགས་
 ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཅམ་བཤད་ནས། དུག་གང་ལ་བྱེད་པ་དང་། བཅོད་
 གསོལ་གྱི་དོན་མ་བཤད་དོ། །ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། དང་པོར་ཕྱག་དེ་ནས་རིག་
 མ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཉིས་ཀ་མཆོད་པར་བསྐྱས་པ་དང་། དེ་ནས་
 སྤྲིག་བཤགས་ཡི་རང་སྐྱབས་འགོ། ལམ་ལ་བརྟེན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལུས་
 དབུལ་བ་རྣམས་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །གཞུང་འདིའི་ཆོགས་བསག་ནི་སྤྲོ་མ་འབྱུང་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་མ་འབྱུང་ལས། འད་ཟེར་ཟེང་བ་སྟོབ་རྒ། །དེ་ཡི་སྦང་བ་ལས་མདུན་དུ། །
 ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་པོར། །ཕྱག་འཆལ་མེ་ཏོག་བདུག་སོགས་ཀྱིས། །མཆོད་དེ་
 བཅོད་གསོལ་ལྷ་ན་མེད། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། འདིར་བྱང་བ་རྣམས་ཆོག་ཚུན་ཆོད་ཀྱང་འབ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་དེར་དེའི་རྗེས་སུ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམ་པ་དང་། ཆོད་མེད་བཞི་སྟོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ནི། སྤར་
 བསྟོམས་ཟེན་ལ།

དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་གསལ་ནས་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་ལ་ཞེས་པ་ལ། ལྷ་མ་ལ་ཕྱག་
 འཆལ་བ་ནི། གང་གི་ཟིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་གནས། །སྤྲད་ཅིག་གིས་ནི་ཐོབ་འབྱུང་བ། །ལྷ་

མ་རིན་ཆེན་ལྟ་བུ་ཡི། །རྡོ་རྗེ་ཅན་ཞབས་པད་ལ་འདུད། །ཅེས་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
དང་། འཁོར་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། སྡོམ་འབྱུང་ལས། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དཔལ་འབོ་ཆེ། །རྣམ་
དག་རྡོ་རྗེའི་དབང་ཕྱག་དང་། །རྗེས་ཆགས་ཆགས་པ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །རྡོ་རྗེ་པག་མོ་དེ་ལ་
འདུད། །ཅེས་དང་། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་དང་ཞིང་། །འདུས་དང་དུར་ཁྲོད་གནས་
པ་ཡི། །དཔལ་འབོ་དཔལ་འཛེའི་དབང་ཕྱག་མ། །ཀྱན་ལ་བདག་ནི་གུས་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།

དེ་ནས་མཆོད་པ་ལ་འདིའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་ཚུ་དང་ཉེར་སྦྱོད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཟུར་
བ་མ་བཤད་ཀྱང་། བྱེད་ནའང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །སྡོམ་འབྱུང་ལས། མེ་ཏོག་བདུག་སྡོམ་
སོགས་ཀྱིས་མཆོད། །ཅེས་བ་ཉེར་སྦྱོད་ཟུར་བས་མཆོད་པ་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་པར་སྦྱང་
ཡང་། འགྲེལ་བ་ལས་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གི་མེ་ཏོག་མ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་ལ་
བཤད་དོ། །འབྲུལ་སྦྱོང་ལས། ཨ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྡོན་དུ་ཕྱལ་ནས། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་
གིས་མཆོད་པར་བཤད། སྒྲགས་ནི་ལ་བ་པས། སྤྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ཨ་རྒྱུ་བ་དྲེའི་སྦྱོར་སྦྱར། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཚུ་གསུམ་དབུལ་བ་མཛད་དེ། ཚུ་གཉིས་དབུལ་བ་ཡང་བཤད་དོ། །ལང་ཀས། ཚེ་
བུམྱེ་བ་དྲེའི་སྦྱོར་སྦྱར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེར་སྦྱོད་དབུལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རམ། རྣམ་པ་
གཞན་ཡང་རུང་ངོ་།

རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སི་ཨི་མ་དང་གླིང་བུ་མ་དང་རྩུ་མ་མ་དང་རྩུ་མ་མ་དང་རྩུ་མ་མ་དང་། ཞལ་གཅིག་
ཕྱག་བཞེ་མ་རིམ་པ་བཞེན་སྡོ་སེར་དམར་ལྗང་། རྩུ་ག་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རོལ་མོ་
སྒྲིག་ཅིང་། ཕྱག་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་རྡོར་རིལ་འཛོལ་བའོ། །བཞད་མ་དང་སྒྲིག་མོ་དང་
སྒྲུ་མ་དང་གར་མ་རྣམས་ནི། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞེ་མ། རིམ་པ་བཞེན་དུ་དམར་སྡོ་སེར་ལྗང་
བ། དང་པོས། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཞད་པའི་སྦྱངས་དང་། གཉིས་པས་བསྐྱེམས་

པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་རྒྱུ་བཟུང་ནས་དཀར་བཞེན་པ་དང་། བཞི་པས་པད་ཀོར་མཛད་པའོ། །
གསུམ་པས་ནི། ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་ཉིང་ཉིང་ཤགས་བརྟུང་བ་ཞེས་དང་། བརྒྱ་རྩེ་ཉ་
དང་འབྲུལ་སྟོང་ལས་འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ་འཛིན་པ་དང་བརྟུང་བ། ཞེས་དང་། བྱད་པར་
གསལ་བྱེད་ལས་ཐེག་རྟོག་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དང་པོ་ལྟར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

ཕྱག་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་ཐོད་པ་དང་། གཡོན་ཁ་རྩྭ་ག་འཛིན་པའོ། །མེ་རྟོག་མ་
དང་བདུག་སྟོས་མ་དང་མར་མེ་མ་དང་རི་ཆབ་མ་ནི། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། རིམ་
པ་བཞིན་བྱ་དཀར་པོ། བྱད་ཁ་མར་མའི་ཆེ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། དམར་མོ། གཡས་ཀྱི་དང་པོ་
ནམས་ནི། མེ་རྟོག་གི་སྟོད་དང་། བདུག་སྟོས་ཀྱི་སྟོད་དང་། མར་མའི་མཆོད་སྟོང་དང་།
རིའི་བྱང་ཆོས་འཛིན་ཞིང་། ལྷག་མ་གཞན་གསུམ་ན། རྩ་མ་བྱ་དང་། ཐོད་པ་དང་། ཁ་རྩྭ་
ག་འཛིན་པའོ། །མེ་ལོང་མའམ་གཟུགས་མ་དང་། རོ་མ་དང་། རེག་བྱ་མ་དང་། ཆོས་མ་
ནམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བྱ། དཀར་དམར་ལྗང་དཀར་བ། གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ནམས་ནི། མེ་
ལོང་། སྤང་ཆང་གི་སྟོད། གོས་སྤྲ་ཆོགས་པ། ཆོས་འབྱུང་འཛིན་ཞིང་། གཡས་ཀྱི་ལྷག་མ་
ན་རྩ་མ་བྱ། གཡོན་གཉིས་ན་ཐོད་པ། ཁ་རྩྭ་ག་འཛིན་པའོ། །དེ་ནམས་ནི་འདིའི་འགྲེལ་པ་
གསུམ་དང་འབྲུལ་སྟོང་ལས་བཤད་པའོ། །

མངོན་བརྟུང་ལས་མེ་རྟོག་མ་སེར་མོ་དང་། རི་ཆབ་མ་དཀར་མོར་བཤད། གཞན་གྱི་ཁ་
དོག་མཐུན། དང་པོ་བཞི་ལ་བི་མི་སོགས་བརྟུང་བའི་སྟངས་སྟབས་ཅན་བྱ་བཤད་ནས།
ཕྱག་བཞི་པར་མི་གསལ། དེ་ནས་བཞིའི་དང་པོ་ལ་འབྲོག་མི་དང་ལོ་ཆུང་གི་འགྱུར་ལ།
ཆོས་རྩམ་གྱི་ལག་སྟངས་ཅན་བྱ་བཤད་པ་ནི། འགྱུར་གཞན་ལས་ལག་པ་གཡོ་བའི་ཚུལ་
ཅན་བྱ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲ། གསུམ་པ་ལ་མཁྲིག་མ་མཉམ་
པར་བྱས་ནས་ནི། ཞེས་པ་སྤྲ་མས། རྟོ་རྟོ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་སྤར་ནས། སྤྲ་འབྲིན་པའི་ཚུལ་

སྤྲིག་བཤགས་སོགས་ནི་འདིར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་མཆོན་ནས་བཟུང་ངོ་། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲིག་བཤགས་བྱེད་པར་བཤད་པ་
ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། །
འགོ་བའི་དགེ་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། །སངས་རྒྱས་
ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །རང་གཞན་དོན་ནི་རབ་
བསྐྱབ་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་
བགྱིས་ནས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་མགོན་དུ་གཉེར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་
ཡིད་འོང་སྤྱད་པར་བགྱི། །འགོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག། །ཅེས་པའོ། །
བདག་དབུལ་བ་ནི་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། །བསྐྱོད་དཀའ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། །
བདག་གིས་འགོ་རྣམས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། །རང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་པས་བྱའོ།

དེས་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ནི། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས། ཕྱག་འཆལ་བ། ལུས་
དབུལ་བ། ཕྱགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་ལས་བྱང་བའི་ཡུལ་དུག་གི་ལྷ་མོས་ཕྱིར་མཆོད་
པ་དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་གསང་བ་བདུད་རྩིའི་མཆོད་པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བས་ལྷ་རྣམས་དགྱེས་པ་དང་། སྤྲིག་བཤགས། ཡི་
རང་། བསྐྱོ་བ། སྐྱབས་འགོ། བསྐྱལ་བ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་པ། སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་
གཉིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱེམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་མར་དོས་
རང་ཆོགས་ཞིང་གིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་བཤད་པ་ནི། གཙུག་
ནོར་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། མངོན་བརྗོད་ལས། སྟོན་བྱུང་བ་ནི་བསྐྱལ་ནས་ནི། །བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པའང་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡང་དོན་ནོ། །མཇུག་ཏུ་ཆོགས་ཞིང་རི་

ལྟར་བྱེད་པ་འདིའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་མ་བཤད་ལ། སྐབ་ཐབས་ཁ་ཅིག་ལས་གཤེགས་
སུ་གསོལ་བ་དང་། གཙུག་ལོན་ལས་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྤང་བར་གྱུར་བ་དང་། འབྲུལ་སྤོང་གི་
དགོངས་པས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བའི་ཞར་ལ་
སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བ་བཤད་ཀྱང་། དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཞུང་གཉིས་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་རང་ལ་བསྟེན་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ།

གཉིས་པ་⁹⁵ (ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པ་)ལ་བཞི། སྤྱོད་ཉིད་བསྟོམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་
པ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཆེག་དོན་བཤད་པ། ¹⁰⁵ ཅོད་པ་སྤང་ཞིང་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། ¹⁰⁹
སྤྱོད་ཉིད་¹¹¹ སྤྱད་རིམ་གྱི་གནད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(སྤྱོད་ཉིད་བསྟོམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་)ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་
པ་དེ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པར་བྱའོ། །འདིའི་དགོས་པ་ནི། རྩ་བའི་ཆེན་པོའི་
འགྲེལ་པར་བྱག་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་སྤྲུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་
བརྗོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བླ་བ་གསོ་བ་དང་། གནས་
པ་བརྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་བ་དང་། རྟོན་དང་བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ།

འདི་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་འགྲེལ་ཆུང་ནས། དང་པོ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་
རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་པོས་སྤྱོད་ཉིད་བརྗོད་པའི་
བླ་བ་གསོ་ཀྱས་པ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་དོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྤྲུགས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟན་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱོད་ཉིད་སྤང་མ་རྟོགས་པ་

གསར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གིས་སྤར་རྟོགས་ཟིན་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྲན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་འཛོལ་
བ་ལ་ཡང་སྤགས་དེ་དག་བརྗོད་པས་རྟོགས་པ་དེ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པ་ནི་སྤྲོད་
འཆར་རྒྱ་བ་དང་། བྲད་པར་དུ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་སྤྲེལ་སྤྲུང་སྤྲེལ་བ་ལ། རྒྱ་ཆོགས་
གཉིས་བསག་དགོས་པའི་ཆོགས་དང་པོ་ནི། སྤྲོད་དུ་སོང་ལ། འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་
བསག་པས་སྤྲེལ་སྤྲུང་འགྱུར་བའོ། །ལྷ་པ་ནི་གཞི་གང་ལྟ་དང་གཞུག་ཡས་ཁང་དུ་སྒྲོམ་
པའི་གཞི་དེ། མཆོག་གི་སྤང་བ་བྲད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། གཞི་དེ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་
སྤྲོག་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་སྒྲོ་ངོར་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་
གྱི་སྤང་བ་དག་པར་སྒྲོམ་པ་ལ། ཡང་དེ་བསྒྲོམ་དགོས་སོ། །

དུག་པ་ནི་དཔེར་ན་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པ་སྤྲོད་དུ་བྱས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྲོད་
མཆོག་ནམས་སྤྲེལ་བཞིན་དུ་འཆར་བས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། འདིར་
ཡང་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་ཉིད་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྒྲོམ་པ་སྤྲོད་དུ་བཏང་ན། དེ་ཕྱིན་
ཆད་གྱི་སྤང་སྤྲོགས་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲེལ་མའི་ནམ་ཐོལ་དུ་འཆར་བའི་
ཆེད་དོ། །དེ་ནམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དགོས་པ་གཞན་ཡང་བསྤང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་
བ་དང་། འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཆོས་སྤྲེལ་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ལ། དེ་ལས་ལངས་པ་
ན་གཞུགས་སྤྲེལ་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་པས། ལམ་འདི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་གནད་
དང་། ཡང་སྤགས་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྤྲེལ་བར་དོ་གསུམ་སྤྲེལ་
དུ་འབྱེད་པའི་ལམ་འབྱེད་དགོས་པ་ལ། འདི་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྤྲུང་འབྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་¹⁰⁴ (སྤྲོད་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་)ནི། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་བསགས་པ་

དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསགས་པ་ལ། ཡོ་ནེ་མཆོད་ཡུལ་དང་། མཆོད་མཁན་དང་།
 མཆོད་རྩས་རྣམས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་ཉེ་བར་མཆོན་པའོ། །ཞེས་བཤད་དེ། ཡོ་གྱི་
 ཡེ་གོ་གསུམ་གྱི་དོན་གསུམ་པོ་དེ་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛོག་པའོ། །སམ་རྒྱུ་
 བྱེ་སྐབས་འདིར་གཟུང་བས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །སྙ་སྒྲ་མ་ཤུད་རྩ་བེ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་དག་པ་སྟེ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །ཨ་ཉི་ནི་ར་སྟེ་འཛིན་པ་པོ་ཡང་གཟུང་བ་
 བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་དག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི། སྙ་སྒྲ་མ་ཤུད་རྩ་གཉིས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སེམས་རྒྱ་ད་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ངེས་པར་གནས་
 པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་། སྒྲར་ཡང་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བསམ་པ་སྟེ། སེམས་
 ཅམ་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་བཤད་དེ། འདི་ནི་ཤུ་
 ཅུ་ཏཱ་ལའི་སྤྲུལ་དོན་སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ལ། མིག་ཡོར་ཉེ་གི་བ་མའི་གཟུགས་སྒྲུང་བརྟན་
 ཅམ་གྱི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། སྙ་སྒྲ་མའི་མཐུག་ཐོགས་སུའོ། །
 ཞེས་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་དེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བར་
 སྟོམ་པའི་སྐབས་སོ། །སྟོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པར་ཡང་སྐབས་འདིར་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པའི་
 སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་བཤད་དོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདིས་ནི་དེ་དང་
 བཅས་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསགས་པར་བསྟན་ནོ། །

དེ་དག་བསྐྱེད་ཆོག་པ་ཞིང་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་པའི་རྩིས་ལ། མཆོད་པའི་འཁོར་
 གསུམ་རྟེན་འགྲེལ་ཅམ་དུ་མོས་པར་བྱས་ཏེ། རང་གི་མགོ་བོ་དང་མགྱུན་པ་དང་སྟོང་ཁར་
 ཉེ་རུ་ཀ་ཞེས་པའི་ཡེ་གོ་གསུམ་དགོད་དོ། །འདིའི་འགྲེལ་བ་གསུམ་དང་འབྲུལ་སྟོང་ལས་
 གནས་གསུམ་དང་ཡེ་གོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པས། ཉེ་སྤྱི་བོ་དང་།
 རུ་མགྱུན་པ་དང་། ཀ་སྟོང་ཁར་དགོད་ཅིང་། ཁ་དོག་ནི་དཀར་དམར་མཐིང་ཁར་ཁ་ཅིག་

བཞེད་དོ། །དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་དང་བཟོད་
པ་དང་བལ་བ་དང་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་དེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་པར་བདག་གཉིས་
སུ་གཟུང་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །དེས་ན་བདག་གིས་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
བྱས་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་ཚུལ་འདི་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོས་ལ་དམིགས་
པའི་སྙིང་རྩེ་བསྐྱེད་ལ། སྤྱ་བླ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་བཟོད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་སོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟའོ། །དེ་ནས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
རང་གི་སེམས་དེ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པའི་ཨོྲཱ་ཀའ་སོ་ལྷུང་དམར་སོ་རྩྱུ་སྟོན་སོར་
བསམ་མོ། །ལང་ཀ་རྒྱལ་བཟང་དང་། དཔའ་སོ་རྩེ་རྩེས་ཡི་གེ་དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
སྟེང་དང་བར་དང་འོག་རུ་གནས་པར་བཤད་དོ། །སྒྲ་མ་མར་དོས་ཉེ་རུ་ཀའི་ཡི་གེ་གསུམ་
སོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རྩེ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེར་སྐྱེད་པ་ནི། ལང་ཀས་ཉེ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་རྩེ་རྩེ་གསུམ་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་སོ། །

དེ་ནས་ཨོྲཱ་ལས་སྐྱུ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སྟོས་ཉེ། འགོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ཁུ་བ་ཨོྲཱ་ལ་བེམ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཉེ་ལྷུང་ལས་གསུང་འཁོར་
དང་། རྩྱུ་ལས་སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་ལྟ་སྟོན་བ་སོགས་བྱས་པའི་མཐར་ཁུ་བ་དེ་གཉིས་ལ་བེམ་པར་
བསམ་མོ། །མར་དོས་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་མཐོ་རིས་དང་མི་ཡུལ་དང་།
ས་འོག་རྣམས་མཁའ་སྟོན་དང་། ས་སྟོན་དང་། ས་འོག་ན་གནས་པའི་རོ་སོར་བྱས་ཉེ། དེ་
ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དཔའ་སོ་རྩེ་རྩེས་
མངོན་པ་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་སོ། །དེ་ནས་ཨོྲཱ་ཡང་ལྷུང་ལ་དང་། དེ་ཡང་རྩྱུ་ལ་དང་།
རྩྱུ་གི་ཞབས་ཀྱི་ནི་ཉ་ལ་དང་། ཉའི་ལུས་ནི་དེའི་མགོ་སོ་ལ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེས་ལ་དང་།

དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་ལ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་དལ་ཐིམ་པར་བསམ་ཞིང་། རྒྱ་དལ་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་
སྟོང་གི་ཆའི་ཆད་ཅམ་དུ་གནས་པར་བསམས་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མ་
རྟོགས་པས་འཁོར་བར་འབྱུངས་ཏེ། དེས་ན་བདག་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་བྱས་ལ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་དམིགས་པ་
མེད་པའི་སྟོང་རྗེའི་རྒྱར་གྱུར་པར་བསྒྲུམས་ལ། སྤྱུ་རྒྱ་རྒྱའི་སྤྲུགས་བརྗོད་ཅིང་། རྒྱ་དལ་ཅམ་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་དོར་བར་བྱའོ།

འདིར་ལྷ་བ་པ་དང་པར་རྒྱ་རྟེན་ཏམ། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེའི་རྒྱ་དང་ས་པོན་དུ་གྱུར་
པ་ཞེས་བཤད་ལ། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཉིད་དུ་བཤད་
པའི་དང་པོ་ནི། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེའི་གཙོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཛོལ་པ་
ལ་དགོངས་ལ། བྱེ་མ་ནི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྤྱིར་སྟོང་
རྗེ་ལ་སྤྲུགས་དང་པར་བྱིན་སྤྲུག་མོང་བ་ཞིག་དང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྤྲུག་མོང་མ་ཡིན་པ་བདེ་ཆེན་ལ་
(ལས)བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དངོས་སུ་ན་སྤྱི་དོན་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་ལ། མོས་
པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་ནི་སྤྲུག་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་རྗེ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོང་རྗེ་གཉིས་ཀ་ཡང་། རྣམ་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་པས། དམིགས་པས་འབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་
དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འགོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ལྷ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འགོ་ལ་སྟོང་རྗེར་གྱུར་གང་། ཞེས་
པ་དང་འབྲེལ་བས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་གིས་དབེན་པའི་མི་རྟག་པའི་ཆོས་
ཅམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞག་ལ། འདིར་ནི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་

པའི་སེམས་ཅན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
སྒྲོན་པ་དབྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཙམ་མིན་གྱི། སྟོང་པར་ཆོས་དེ་གཉིས་
གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་རོ།

ལྟ་བུ་རྟོགས་པར་རྟོགས་པས་ཀྱང་། དམིགས་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་སྒྲོན་པ་སྟོང་
རྒྱུད་གྱི། ཕྱི་མ་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོམ་པ་མིན་པས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །
དེ་ལ་ལྷ་ཐུ་ཏུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྩྭ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ། །བཟླ་ནི་དོ་རྒྱུར་
མི་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ལ་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་སོང་བ་དང་། མོས་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །
སྤྲུལ་བ་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །ལྷ་ཐུ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད་དོ། །ཨ་ཏི་ནི་ང་སྟེ། ཀོ་ཏི་ནི་ཨ་མི་མངོན་
པར་བྱས་ཏེ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ཡིན་ལ། འདི་འབྲའི་སྐབས་ཀྱང་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་
འདིར་སྤྲུལ་པ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་ནི་སྟོམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་ལ། སེམས་ཅན་ཉིད་ལ་རྣམ་
གནས་ཤིང་། །བྱང་ཆུབ་ཆོག་པའི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས།
རྒྱ་སྤྲུལ་སྟོང་པ་སྟོན་འགྲོ་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་
ཚུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་མི་འབྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ལྷ་ཐུ་ཏུ་སྤྲུལ་པ་དོན་སྒྲོམ་པ་ན་
དབྱེ་མའི་ལྟ་བུ་ལེགས་པར་བྲན་པ་དང་། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་
སྤྱད་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱི། སྤྲུལ་པའི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་པ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ།

104

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་ཞིང་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤྱར་གྱི་བསྤང་འཁོར་
གྱི་སྤང་བ་ཡང་དག་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བགེགས་བརྒྱུག་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུད་འདི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྱར་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་
བགེགས་རྒྱུག་ཅིང་སྤང་བའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་འཆད་

དེ། རོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །
འོན་ཕྱིར་ལ་གྱི་གྲིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་རྟོ་རྟེའི་ར་བ་འོར་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ཞེས་པའི་ལན་དུ་གང་གི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ཆོ། དམ་ཆོག་གི་
འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་སྣ་ཆོགས་རྟོ་རྟེའི་འབྲེང་བ་ཡང་རྫོགས་པས་སོ། །ཞེས་
འབྲེང་བ་གསུམ་ནས་དོན་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ནི། བསྐྱེད་འཁོར་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་འོག་
ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཚུལ་སྐྱབ་ཐབས་བཞིན་བྱ་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་
དུ་ཕྱིར་རྟོར་ར་ཡང་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི། གྲིས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཐུན་བཞིའི་
སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཤེས་དགོས་ལ། རྟོ་རྟེའི་ར་བ་སྣ་ཆོགས་རྟོ་རྟེའི་བསྟན་ནོ། །

ནལ་འབྱོར་རྫོགས་ཐེང་ལས། རྟོ་རྟེའི་ར་བ་ལན་གཉིས་སྐྱེད་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་
བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་རྟོ་རྟེའི་ར་
བ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་མཛད་ཅིང་། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་རྒྱ་ད་ཅེས་ཡང་དོར་བའི་སྟོང་ཉིད་
སྒྲོམ་པར་བཤད་ལ། ཕྱིར་རྟོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ན་ཡང་ཕྱིར་རྟོར་ར་དགོས་པས་དེ་
ལྟར་མ་ངེས་ལ། ལྷ་བ་བས་ཀྱང་། ལན་གཉིས་སྐྱེད་པར་བཤད་པས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་ཀྱང་
ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་སྐབས་འདིའི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དབང་རྣམས་
གྱི་བསྐྱེད་བ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་གཞན་མང་པོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྷན་
མང་པོས་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་སྟོང་ཉིད་ནི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་རི་བཞིན་དུ་བཤད་པས། རྫོ་གྲོས་
དམན་པ་མང་པོས་སྐབས་འདིར་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ནི། མོས་མཛོ་
ཅེས་གྱི་ཆད་སྟོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་ནམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་ཆེན་པོའོ། །

སྟོན་བཅུད་ཀྱི་སྣང་བ་དོན་ལ་མ་དག་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པ་ཡང་ཆད་སྟོང་སྒྲོམ་པ་མིན་
ཏེ། དེགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་མ་ཟེན་པར་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་དོར་བ་ནི། སྣང་བ་དག་

པར་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཆད་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ལ་བྱ་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་རྟོགས་ན་ནི། སྤང་བ་སྤྱད་པ་སྐྱོམ་པ་ལ་ཆད་ལྟའི་དོན་མེད་དོ། །
 དགོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་བ་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རིམ་པ་དང་པོ་དང་། ལུས་དབེན་དང་། རྗེར་བསྐྱུས་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་རིམ་པ་
 དང་། སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐར་སྤྱད་བས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་མ། སྟོད་བཅུད་
 ཀྱི་སྤང་བ་བསྐྱུས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་སྐྱོམ་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་དུ་
 མ་ཞིག་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷ་བ་པས་སྤར་བཤད་པའི་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དེ་མ་རྟོགས་པས་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འབྱུངས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྤང་བའི་གྱི་
 གཞུང་གཞན་མང་པོ་ནས་ཀྱང་བཤད་པས། འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་
 སུ་ཐེག་དམན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པ་དང་།
 ཉན་རང་ཁ་ཅིག་གིས་མ་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཉན་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་
 པར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཤེས་དགོས་སོ། །མདོར་ན་སྐབས་འདིར་
 དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ལྟགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ། ཡུན་ཏུ་ཅང་སྤང་བ་མིན་པ་ཞིག་བསྐྱོམ་
 མོ།།

104

བཞི་པ་(སྟོང་ཉིད་དུ་སྤྱད་རིམ་གྱི་གནད་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་ཉེ་བུ་
 ཀ་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་སྟོད་བཅུད་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་
 རིམ་པ་འདི་ནི་འཆི་བའི་ཆོ། སྟོད་བཅུད་གཞན་དུ་སྤང་བའི་རང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་ནས། དཀར་དམར་ནག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དུ་སོང་བའི་
 སྐབས་དང་འབྲེལ། །དེ་ནས་དཀར་པོ་དམར་པོ་ལ་བསྐྱུས་པ་ནི། སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་
 ཐེམ་པ་དང་འབྲེལ། །དམར་པོ་ནག་པོ་ལ་བསྐྱུས་པ་ནི། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་པ་དང་

འབྲེལ། །དེ་ནས་རྩྱུ་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱི་ནས་རྒྱ་དཔེ་བར་དང་། རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་
སོང་བ་ནི། ཐོབ་པ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་དང་འབྲས་སྟེ། འཆི་རིམ་ལ་སྟོང་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་དངོས་གཞི་དང་འབྲེལ།

ཉེར་ཐོབ་མཆོན་པའི་རྩྱུ་ཉིད་ལ་ཐིམ་རིམ་ལྔར་བྱས་པ་ནི། སྤྱང་གཞི་ལ་ཡང་ཉེར་ཐོབ་
ནས་རྩེ་སྤྲ་རྩེ་སྤར་སོང་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ནི་རིམ་པ་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཉེར་ཐོབ་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རིམ་
པས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྟོང་ཁར་གནས་པའི་རྩྱུ་ཡིག་གི་
སྤྱད་རིམ་ཡིན་པས་སྟོས་པ་བསྟུས་ནས་འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་
སྟོང་ཁར་ཡིན་པ་དང་། དེའོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོན། རྒྱ་
ད་ཅུམ་གྱི་གཉིས་སྤང་སྤྲ་མོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའོ། །མངོན་བརྗོད་ལས་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་
འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། བྲིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱི་རིམ་ལྔའི་རིམ་པ་དང་
པོ་བཤད་པའི་གནད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་གྱིས་ཤེས་དགོས་ལ། རིམ་པ་དང་པོར་འདི་ལྟར་
བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་མཐུས། རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་རྩེ་འབྲེལ་
སྟེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེའོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་སྟོང་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་ཐུགས་འདི་དང་། རྒྱད་སྟེ་འོག་
མ་གསུམ་དང་། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་རྣམས་འབྲས་ཡང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་རིམ་
ལམ་འདི་ལ་ཡོད་པ་ཡང་། སྟོང་པ་སྟོམ་པ་དང་འཆི་རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་མཐུན་པར་བྱས་པ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པས་གནད་ཆེའོ།

གཉིས་པ་⁵⁵ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རྩེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། སྟོང་པ་ལས་ལངས་ནས་
ནམ་མཁར་རྒྱ་ད་བཞག་པ། ¹¹⁶གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་བསྐྱེད་པ། ¹²³དེ་ནས་

ནལ་འབྱོར་བཞི་སྟོམ་པའོ།།

དང་པོ་(སྟོང་པ་ལས་ལངས་ནས་ནམ་མཁར་རྒྱ་ད་བཞག་པ་)ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རང་གི་སེམས་རྒྱ་དཔེ་གཟུགས་སུ་ནམ་མཁར་
ལ་གཞག་པར་བྱའོ། །དཔེ་གཟུགས་ནི་གྲེན་དུ་འབྱེད་པ། འེན་ཏུ་སྤྲ་བ། དཀར་ལ་དམར་
བའི་མདངས་ཆགས་པའོ། །འདིར་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལས་ལངས་པའི་ཐོག་མར། རང་
གི་སེམས་རྒྱ་དཔེ་གཟུགས་སུ་ནམ་མཁར་ལ་འཛོག་པར་ལྷ་བ་པས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས། བརྒྱ་རྒྱུ་ཏ་དང་འབྲུལ་སྟོང་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། སྟོམ་
འབྲུང་འབྲེལ་བ་སོགས་ནས་ཀྱང་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་མཆོན་ནི་གཞུང་དེ་དག་ནས་མ་བཤད་
དོ། །དཔེ་རྒྱ་མཆོན་ནི་འདིའི་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་སྤྱང་གཞི་སྟེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་
དང་སྤྱར་ནས་སྟོམ་པ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོམ་འབྲུང་ཉིད་ལས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། མན་སྟེར་བདེ་མཆོག་དོར་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་ནས་འབྲུང་བ་
མ་གཏོགས་པ་འདིའི་སྟོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནས་མི་གསལ་
བ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་བར་སྲིད་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་སོགས་འཛོག་
པ་ནི་མང་བས། འེན་ཏུ་རྟོགས་དཀར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྟོམ་འབྲུང་ལས་ནི་ལེའུ་གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལེའུ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་མ་
བཤད་པར་སྤྱང་གཞི་སྟེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་གསལ་བར་བཤད་པའི་མཐར། སྲིད་པ་སྟེ་
བའི་རིམ་ཤེས་པས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་ཕུང་པོ་ཡོངས་
མཁྱེན་པའི། །དེ་ཉིད་གསུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད། །ཅེས་གོང་དུ་སྤྱང་གཞི་གསུམ་བཤད་
པ་དེ། སྲིད་པ་སྟེ་བའི་རིམ་པར་ཤེས་ནས། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས། སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ནི་ལེའུ་བཅུ་

གསུམ་པར་འཆད་དོ། །གཞི་ལ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན།
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་མ་ཐག འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ཅམ་ལས་བར་སྲིད།
དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཞིང་། ཤ་རུས་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའི་སྤྲ་བའི་ལུས་ཅན་ཐོགས་མེད་
འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ལམ་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་ཡང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་འབྲེ་བའི་སྤར་
བཤད་པའི་སྤྲད་རིམ་གྱིས། འོད་གསལ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་བར་དོ་
དང་འབྲེ་བའི་རྒྱ་དཔེ་ལུས་འགྲུབ་པས། རྒྱ་དཔེ་ནམ་མཁའ་འཛོལ་གོ། །འདི་ལ་བར་དོ་མཆོན་
བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མངོན་བྱང་ལྡ་ལས་དོ་རྩེ་འཆང་བསྐྱེད་བ། མདོར་བྱས་སོགས་
གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ནས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་གཞན་བདེ་མཆོག་
དང་ཀྱི་རྟོག་སོགས་ཀྱི་སྐྱོར་ནས་བར་དོ་མཆོན་པ་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བ་ཡི་གེས་མཆོན་
པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། སྲིད་པ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲེ་བར།
ཁ་ཅིག་ཏུ་རྟོལ་གཏེན་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་
སམ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སམ། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་དཔེ་ཅན་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ག་
ཡང་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛོལ་ནི་འཆི་བའི་རྩེས་ཐོགས་སུ་ཡི་གེའི་གཟུགས་དང་། དེ་
བསྐྱུས་པ་རྒྱ་དཔེ་གཟུགས་ཅི་ཟ་ནི་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་སུ་བསྟན་པ་ལས་སོ། །ས་བོན་
ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དང་རྒྱ་དཔེ། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་
ལྷའི་འབྱུང་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཅི་ཟ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྣ་ཆོགས་པ་
རྣམས་ཉེ་འོང་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བར་སྲིད་མཆོན་
པའི་ཡི་གེ་ལ་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། རྟོལ་གཏེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུད་པའི་ས་བོན་དང་། ཁ་ཅིག་
ཏུ་རྟོལ་གཏེན་མེད་པར་ཡི་གེ་གསུམ་ཅམ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་དཔེ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། དེ་

ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ལྷགས་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞུགས་ཅན་གྱི་ལུས་དབྱིབས་སྣ་
 ཆོགས་པས་དེ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ཡང་སྣ་ཆོགས་སུ་བཤད་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
 རྟོག་ཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡི་གེ་འབྱུགས་པ་བཞག་པ་མང་ལ། མངོན་བརྗོད་ལས།
 སྒྲིང་ཁར་ཆུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །ས་ཐོན་གྱི་ནི་ཡི་གེ་མི། །རྟོག་ཉིས་དང་ནི་བཅས་
 པར་དུ། །སྒྲིན་གྲུབ་པར་ནི་རྗེས་སུ་བསམ། །ཞེས་བདེ་མཆོག་འཇམ་དོར་གྱི་སྐྱབས་སུ།
 རྟོག་ཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཡིག་རྒྱུད་པ་བཞག་པའང་གསུངས་ལ། རྒྱུ་རྒྱུད་པ་བཞག་པའང་
 མང་སྟེ། སྒྲིང་ཉིད་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ནམ་མཁའ་བཞག་ན། བར་སྤིང་
 མཆོན་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱུད་ངེས་སྟེ་ཡང་། དེ་མ་བྱས་པར་ད་གཞོད་ན་ད་ནས་རྒྱུ་དུ་རིམ་གྱིས་
 རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པ་སྒྲོམ་པ་མང་བ་རྣམས་ལ་ནི། དོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་
 ཤིན་ཏུ་ངེས་དགའོ།

དེ་ལྟར་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་འདི་ལྟར་སྐྱུངས་པའི་མཐུས། རྟོགས་རིམ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛོལ་
 བྱུང་པར་ཅན་རིམ་འབྲེལ་གྱི་བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགོ་སྐྱེམ་ན། འདི་ནི་རིམ་བ་གཉིས་པར་
 འོད་གསལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས། རྒྱུ་མའི་ལོངས་སྐྱར་སྐྱེད་པའི་ཆེད་
 ཡིན་ལ། དེས་ན་འདི་ལ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཁྲེང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ཡང་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་ཟད་སྒྱུར་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་སྣང་ནའང་། འདི་ལ་བརྟེན་
 ནས་རིམ་བ་གཉིས་པའི་སྐྱབས་སུ་རིམ་བྱེད་ཀྱི་གོ་བ་མ་ཆགས་པས། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མ་
 རྟོག་པར་སྐྱུང་བས་ལེགས་པར་ཅད་དབྱུད་པར་བྱའོ། །འདིའི་རིམ་བ་དང་ཐོར་བར་དོ་དང་
 མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་གིས་འབྱུབ་ཅིང་། བདེ་མཆོག་འཇམ་
 དོར་ལ་སྐར་ལྟར་བཤད་པ་ནི། དེའི་དགོས་ཆས་མིན་གྱི་གཞན་ལའང་མཆོན་པས། མངོན་
 བརྗོད་ལས་ཀྱང་འབྱུབ་འོ། །དེ་ལྟར་ནའང་རྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་སྣ་ཆོགས་དོན་རྗེའི་བར་དུ། སྒྲོམ་

བ་རྣམས་ལ་ནི་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིམ་པ་མེད་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞག་ཀྱང་དབང་
པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་མ་གཏོགས་རྟོགས་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དང་། འཆི་སྲིད་རྫོགས་མ་ཐག་བར་
སྲིད་འབྲུག་པའི་སྤྱང་གཞི་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། རྟོགས་པར་ཡང་ཅུང་སྤྲ་བས། ལྷ་བའི་ན་
བཟའ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་ལས་ལངས་མ་ཐག་རྒྱ་དེ་སོགས་ནམ་མཁར་
འཛོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ།།

གཉིས་¹¹²པ་(གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། འབྲུང་བ་རིམ་ཅེག་
དང་རི་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་¹²⁰ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་པའོ།།

དང་པོ་(འབྲུང་བ་རིམ་ཅེག་དང་རི་རབ་བསྐྱེད་པ་)ནི། དེ་ནས་འབྲུང་བ་རིམ་ཅེག་དང་རི་རབ་
སྒྲིམ་པ་ལ། དེ་ལ་བྱ་བའི་སྤྲ་ལྡེ་སྤྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ལས། བ་ལང་གནས་དང་
སྟེང་ལྗིང་དང་། །ལྷག་མ་སྒྲིམ་པོ་ཅ་དེ་ནས། །དུང་ཆེན་པོ་ཡི་རང་བཞིན་བྱ། །ཡང་ན་
རུས་སྤལ་དག་གི་ལོ། །ཡི་རི་བུ་ལི་སྤྲི་རྣམས་ལས། །རྒྱུང་མེ་ཆུ་ས་རི་རབ་ནི། །བྱ་བཞི་
རིམ་བཞི་ཅེ་མོ་བརྒྱད། །ཀྱན་ཀྱང་འོད་ཟེར་འབར་བར་བསྒྲིམ། །ཞེས་འབྲུང་བ་རིམ་ཅེག་
སོགས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲུབས་སུ་བཀོད་པ་འདི། ཅ་རྒྱུད་ལས་འབྲུང་བས། དེ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས་
གསུངས་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ལ་བ་ལང་གནས་ནི། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །
ཕྱགས་དང་མིག་དང་རྩོལ་དང་། །མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གོ་སྤྲ་དེས་
གཟུང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱགས་ཉེ་བ་ལང་ལའང་འཇུག་པའི་གོ་སྤྲ་ནི་ས་ལའང་
འཇུག་པས་འདིར་སའོ། །གང་དུ་མེ་ཏོག་སོགས་བཞག་ན། སྟེང་དུ་ལྗིང་བ་ནི་ཆུའོ། །གང་
གིས་ལྷག་མ་མེད་པར་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ནི་མེའོ། །ཅ་ནང་ནས་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱུང་རོ། །སྤྱོད་པ་པས།

མི་བྱེད་པ་དང་རུས་སྤྲུལ་ལོ། །ཞེས་ཡང་ནའི་སྤྱི་མེད་པར་ཡང་འདོན་ནོ། །ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ལས། ལྷ་བའི་ཐལ་བ་ཉིད་དག་དང་། །དེ་བཞིན་ལྷག་མ་མགོ་བོ་སྐྱམ། །
ཞེས་དང་། ཡང་གཅིག་ལས། ལྷག་མ་མགོ་སྐྱམ་མཆོན་ཆའོ། །ཞེས་བཏོན་ནས་ལྷ་བ་ནི་
ས་དང་། ཐལ་བ་ནི་རྩ་དང་། དེ་བཞིན་ནི་རྩུང་དང་། མགོ་སྐྱམ་ནི་མེ་དང་། རྩུང་ཆེན་སོ་
ལས་བྱུང་བས་བྱ། །ཞེས་པ་ལ། རི་ཆེན་སོ་ལས་བྱུང་བས་བྱ། །ཞེས་ཀྱང་འདོན་པས།
དེས་ནི་རི་རབ་དང་། ཡང་ན་ཞེས་པས་ནི། ལྷ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་གཞན་སྒོང་
སྐྱེས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་འཆད་དོ། །ཡང་གཅིག་ལས། མཆོན་ཆ་རྩུང་ལ་འཆད་དེ་གཞན་
འདྲའོ། །

ཀོང་ཀ་ན་དང་། སྐལ་ལྷན་གཤམ་པ་དང་། ལྟ་དང་། དཔའ་བོ་རྩོམ་ཆེན་མས་ཀྱིས་
འབྱུང་བ་རིམ་ཅིག་དང་། རི་རབ་སྐྱེད་པ་ལ་མི་སྦྱར་ཞིང་། དང་པོས་མི་མགོ་འེུམ་བྱ་
སྐམ་སོ་སྤངས་ལ། རྩུང་ཆེན་སོ་བྱའོ་ཞེས་དང་། གཉིས་པས་བ་ལང་དང་མ་ཉེ་སོགས་ཀྱི་
རུས་པ་སྤངས་ལ། ལས་སོ་སོའི་ཐེང་བ་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསུམ་པས་ནི་མགོ་བོ་སྐྱམ་སོ་
ཆག་གྲག་མེད་པ་སྤངས་ལ། རྩུང་ཆེན་སོ་བྱ་བའས། ཡང་ན་རུས་སྤྲུལ་ཀྱི་ཐོད་པ་ལ་བྱའོ་
ཞེས་དང་། བཞི་པས་མི་མགོ་སྐྱམ་སོ་སྤངས་ནས། བདེ་བ་ཆེན་སོ་བྱེད་དོ། །རུས་སྤྲུལ་ནི་
ཐོད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། རིལ་བྱ་པ་དང་། སྦྱོད་པ་པའི་དགོངས་པ་འབྱུང་བ་རིམ་
ཅིག་སོགས་ལ་སྦྱར་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྩུང་ཆེན་སོ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ཡང་བསྐྱར་བྱ་བྱུང་བས།
འབྱུང་བ་རིམ་ཅིག་རྣམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་མོས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་ན་འདི་དོན་ཡང་
ནི་འདི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པས། སྤྱི་མར་མ་ཟད། རུས་སྤྲུལ་ཀྱི་བདམས་བསྟན་པའི་
རི་རབ་ཀྱང་བསྐྱོམས་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་མོས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། ཉག་རིལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱགས་ཀྱིས་ཉེན་སྦྱོད་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་སྦྱར་བར་འདུག་

བས། ལྷགས་དེ་ལ་རུས་སྤལ་དག་གིའོ། །ཞེས་པ་ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རི་རབ་དང་བརྒྱ་ནི་གསལ་བར་ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་སྤྱིང་སྤྱ་ཆོགས་བརྒྱ་ཡི། །ལྷ་བར་
ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་བཤད་པའི་རྒྱུད་སྤྱོམ་འབྱུང་ལས། རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་གཟུགས་སུ་ནི། །རྩེ་རྩི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བསམ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། འབྱུང་
བའི་འཁོར་ལོ་སྤྱོམ་རྟེན་དང་། ཕྱི་མ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་རྩེ་རྩི་དང་། ལ་སོགས་ཀྱིས་མེ་དང་
རྩུ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་སོན་པར། ཡང་དག་པར་གནས་པར་
རྣམ་པར་བསམ་མོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནོ། །རྩེ་རྩི་རྩ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་འཆགས་པའི་
དུས་ཀྱི་རྩི་རྩུང་དུ། འབྱུག་ཀྱི་ཆེན་མོར་བཤད་དོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ས་སོན་གྱི་ཡི་གེ་ནི་ཡི་སྟོན་སོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དཀྱིལ་
འཁོར་ནི། རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཁ་དོག་གི་མདོག་ནི་སྟོན་སོ་དང་། དབྱིབས་ནི་གཞུ་
ལྷ་དུ། མཆན་མ་ནི་རྒྱལ་མཆན་ནམ་བ་དན་གྱིས་མཆན་པའོ། །རྩུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་ས་སོན་
གྱི་ཡི་གེ་རྩི་དམར་སོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཁ་
དོག་གི་མདོག་ནི་དམར་སོ་དང་། དབྱིབས་ནི་ཟུར་གསུམ་བ་དང་། མཆན་མ་ནི་མེ་འབར་
བས་མཆན་པའོ། །མེ་དེའི་སྤྱིང་དུ་ས་སོན་གྱི་ཡི་གེ་ནི་བྱ་དཀར་སོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རྩེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཁ་དོག་ནི་དཀར་སོ་དང་། དབྱིབས་ནི་རྩུམ་སོ་དང་།
མཆན་མ་ནི་བྱམ་པས་མཆན་པའོ། །རྩུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་ས་སོན་གྱི་ཡི་གེ་ལོ་སེར་སོ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞི་བ་དང་། མདོག་
ནི་སེར་སོ་དང་། མཆན་མ་ནི་གྲུ་བཞིར་རྩི་རྩེ་གསུམ་པས་མཆན་པའོ། །སྤྱོད་ཐབས་ཆག་
འབྱུར་ལས། མེ་ལ་རྩི་གྱིས་མཆན་པ་བྱས། ལོ་ཆེན་དང་། མར་དོའི་འབྱུར་ལས་འབར་
བས་མཆན་པར་བཤད་དོ། །སྤྱོམ་འབྱུང་ལས། རྩུང་དང་རྩུང་ལ་མཆན་མ་མ་བྱུང་། མེ་ལ་

དོན་ཅེ་གསུམ་དང་། ས་ལ་གྲ་བཞིར་དོན་ཅེ་གསུམ་པས་མཆོན་པར་བཤད་ཀྱི། འོད་
ཟེར་སྒྲིང་བ་བྱུར་པ་མ་བཤད་ལ། མངོན་བརྗོད་ལས། ལྷུང་ལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མེ་ལ་རྟོ་རྟེ་
དང་། ལྷུང་ལ་བྱུམ་པ་དང་། ས་ལ་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྣ་ཆོག་གས་དོན་ཅེ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་དོན་ཅེ་
མཆོན་པ་དང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བའི་སྒྲིང་བ་དང་། འབར་བའི་སྒྲིང་བ་དང་། འོད་ཟེར་
དགར་པའི་སྒྲིང་བ་དང་། འོད་ཟེར་སེར་པོ་འབྲིགས་པར་བཤད་དོ།

མངོན་བརྗོད་འགྲེལ་པར་མེད་གྲ་གསུམ་དུ་དོན་ཅེ་མཆོན་པ་དང་། སའི་གྲ་བཞིར་
སྣ་ཆོག་གས་དོན་ཅེ་མཆོན་པར་བཤད་ལ། གཞན་འབྲེལ། །དེ་ལ་རྒྱལ་མཆོན་ནི་གཡས་
གཡོན་གཉིས་སུ་དང་། རིང་དང་མེ་འབར་བས་མཆོན་པ་ནི་གྲ་གསུམ་དུ་དང་། བྱུམ་པས་
ནི་དབྱས་སུ་མཆོན་པར་བྱའོ། །འདི་ནམས་སྐྱེད་པའི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས།
ནམ་མཁའ་རྒྱ་དུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་ལས་ཡི། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ལྷུང་སྐྱེད་
པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡི་ནས་དབྱངས་གསལ་གྱི་བར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི། སྐྱོད་པ་
པས། སྐྱ་ཡི་གཞུགས་ལ་སོགས་ལས་འབྱུང་། །རི་ལ་སོགས་པ་རི་བཞིན་བསམ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བསྟན་སྟོན་དུ་མི་གཞུང་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྟེ་ཡི་གེའི་གཞུགས་
ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་རྒྱ་དུ་འཛོག་པ་དེའི་གཞུང་དུ་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐབས་གཞན་གཉིས་སུ་ཡང་། སྐྱ་དང་སྐྱ་གཞུགས་སྟོན་དུ་འགོ་བར་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དུ་ལས་སྐྱེད་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷུངས་
སྐབ་གཞན་གྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགོས་སོ།

ས་དེའི་སྐྱེད་དུ་ས་སོན་གྱི་ཡི་གེ་སྤྱི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རི་རབ་ལྷན་སོ་དབྱིབས་
གྲ་བཞི་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན། ཅེ་མོ་འཕ་སྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་
པ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོན་འབྱུང་དང་མངོན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བཞི་

ནི། བར་ཤེལ། ལྷོ་བློ་རྒྱུ། ལུབ་པར་རྒྱ་རྒྱ་ག བྱང་གསེར་དང་། ཅེ་མོ་བརྒྱད་ནི་ཕྱོགས་
མཆོམས་ཀྱི་ཅེ་མོ་མཐོ་བར། མངོན་བརྗོད་འགྲེལ་བར་བཤད་ཅིང་། ཉིན་མོ་མཛད་ཀྱིས་
ལྷོག་བརྒྱད་དུ་བཤད་དོ། །བོད་ཁ་ཅིག་རི་རབ་ཀྱི་ཟུར་བཞི་ལ་ལྷོག་བཞི་ལས་མེད་ཀྱང་།
ཕྱོགས་བཞི་ནས་བལྟས་པ་ན་ཕྱོགས་རེ་རེ་ན་ལྷོག་གཉིས་གཉིས་སུ་མངོན་པས་ཅེ་མོ་
བརྒྱད་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་པམ་མཐོང་བ་སོགས་བཞེད་ཟེར་མོད་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལྟར་བྱ་དགོས་
སོ།།

¹¹⁶
གཉིས་པ་(སྤྲ་ཆོགས་པར་དང་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་བསྐྱེད་པ་)ནི། རི་རབ་ཀྱི་སྤྲ་དུ་པི་སེར་པོ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྲ་ཆོགས་པར་དང་། སྤྲ་ཆོགས་པར་དེའི་ལྷོ་བའི་སྤྲ་དུ་རྩྱུ་ལས་
བྱང་བའི་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེའོ། །དེས་པར་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་རྩྱུ་ལས་སྤྲ་
བའི་ས་ཐོན་ནི་དེར་དེས་པའོ། །འདིར་མངོན་བརྗོད་ལས། སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་དང་། པར་གང་
ཡང་མ་བཤད་པར་རི་རབ་ཀྱི་སྤྲ་དུ་རྩྱུ་ལས་ནམ་སྤྲ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ལས་གཞལ་ཡས་
ཁང་སྤྲ་བར་བཤད། ཀུན་སྤྲོད་ལས། རི་རབ་ཀྱི་སྤྲ་དུ་པར་མ་གཏོགས་པ་སྤྲ་ཆོགས་དོ་
རྗེ་མ་བཤད། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རི་སྤྲ་སྤྲ་ཆོགས་པར་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་
གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །གཞུང་ནས་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་སྤྲ་དུ་སྤྲ་ཆོགས་པར་སྤྲ་སྤོམ་པར་
བཤད་པ་འདི་ནི་སྤོམ་འབྱུང་ལས། རི་རབ་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། །དེ་ཡི་སྤྲ་དུ་རྩྱུ་བྱང་བའི།
སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེ་ནམ་པར་བསྤོམ། །དེ་ཡི་སྤྲ་དུ་པར་ནི། །ལྷོ་བ་གོ་སར་ལྟན་པར་བསྤོམ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པའོ། །འདིར་སྤྲ་ཆོགས་པར་གཉིས་བྱེད་མི་བྱེད་ལ། ཀུ་
སྤྲ་ར་བོ་རྟེན་དང་། ལོ་ཆེན་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། མལ་གྱོ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་སྤྲ་
ཆོགས་པར་གཅིག་ལས་མི་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་སྤྲ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་སྤྲ་དུ་བྱེད་དོ།།

འཁྲལ་སྤོང་དང་། སྤོམ་འབྱུང་འགྲེལ་བ་དང་། ལྷོ་བའི་སྤོམ་འབྱུང་གི་སྤྲ་བ་ཐབས་

ལས་ཀྱང་། འདབ་གངས་མ་སྟོས་པར་བསྒྲ་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྣ་ཆོགས་
ནི་རྩེའི་འོག་ཏུ་བྱེད་དོ། །སྟོམ་འབྱུང་འགེལ་པར་དེའི་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་དེའི་གོང་དུ་ཞེས་པའི་དོན་
དུ་བཤད་དོ། །མར་དོས་སྣ་ཆོགས་ནི་རྩེའི་སྟེང་གི་བསྒྲ་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་ཚུང་དུར་བཤད་ཅིང་།
དེའི་རྩེས་འབྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་འདབ་མ་སོ་གཉིས་པ་
གཅིག་ དེའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་ནི་རྩེ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་
གཅིག་བཤད་དེ། སྣ་མ་བསྒྲ་ཆེ་བའོ། །མར་དོས་འབྱུང་ལ་བསྒྲ་གཅིག་དང་གཉིས་བྱས་པ་
སྟེང་ཡང་བྱེ་མ་མཆན་དཀྱུས་ཤོར་ཀྱི་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རྩེས་
ཀྱང་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲ་འདབ་གངས་མ་སྟོས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་ནི་
རྩེ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཞིག་བཤད་དེ། ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་
ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཚུབ་དོན་རྩེས་བྱས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ལས་འདིར་གང་གཟུང་སྟམ་ན། ལྷ་བ་པའི་འགེལ་པ་
ལས། དེའི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་རྩྱུ་ལས་ངས་པར་བྱང་བའི་སྣ་ཆོགས་ནི་རྩེའོ། །ཞེས་པ་འདིའི་དོན་
ནི། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་པི་ལས་བྱང་བའི་སྣ་ཆོགས་བསྒྲའི་སྟེང་དུ་ཞེས་པའོ། །

སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྟེ་བ་དང་གེ་སར་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་འདིའི་བསྒྲའི་
ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་རིམ་པས་གསུངས་པ། ཤར་སོགས་ཕྱོགས་གནས་འདབ་
མ་ཉི་འོད་འབྱ། །རྒྱང་དང་མེར་ཕྱོགས་འདབ་མ་སེར་སོ་ཉིད། །ཡི་དྲགས་བདག་ཕྱོགས་
དབང་ལྷན་དུར་བ་ལྟར། །ལྷང་དང་སྟོན་ནག་སྣ་ཆོགས་བསྒྲ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ཞེས་བྱངས་
ནས་ཕྱོགས་བཞི་དམར་ཞིང་བདེན་བྲལ་ལྷང་གྲུ་དང་དབང་ལྷན་ནག་སོར་བཤད་དོ། །དེ་
དང་མཐུན་པར་བསྒྲི་རྟེན་ཏའི་འགེལ་པར་ཡང་འབྱུང་བས། འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོམ་འབྱུང་
གི་འགེལ་པ་ལྟར། དོན་རྩེ་དང་། བསྒྲ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་འོག་བསྒྲིག་ནས་བསྒྲ་འདབ་མ་བརྒྱད་

པ་དྲོ་རྩེའི་འོག་ཏུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་འབྲས་མོ་ཞིག་འདུག་ནའང་། གཞུང་ནས་དྲོ་རྩེའི་སྤྲོང་
དུ་བསྐྱེད་འདཔ་བརྒྱད་པ་བཤད་པ་སྤྱི་མོར་བཞག་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་རབ་ཀྱི་སྤྲོང་ཉིད་དུ་སྤྱི་
ཆོག་ས་དྲོ་རྩེ་སྤྲོད་པ་འབྲས་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ནི། བར་དུ་སྤྱི་ཆོག་ས་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱོད་ས་སུ་འབྲེལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲོ་རྩེ་དང་། བྱང་ཆུབ་དྲོ་རྩེས་བཤད་པ་ལྟར་
བྱས་ན། སྤྱི་ཆོག་ས་དྲོ་རྩེ་གནས་པའི་པད་འདབ་རྣམས་སྤྱི་ཆོག་ས་དྲོ་རྩེའི་རྩ་ཅེ་བྱང་
མཆོམས་ནས། པད་ར་སྐོར་བ་དེར་བྱ་དགོས་ལ། བསྐྱེད་འདཔ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་དེ་དང་མི་
འགྲིག་པས་བསྐྱེད་གཉིས་བྱེད་པ་ལེགས་སོ།།

བསྐྱེད་མ་ནི་སྤྱི་ཆོག་ས་དྲོ་རྩེའི་ལྟེ་བར་ཆུད་པ་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་། བསྐྱེད་ལྟེ་བར་
དབྱེད་ས་གསལ་འགོད་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱས་ན་སྤྲོམ་འབྱུང་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་
ལ། ཅ་ཆུད་དང་ཀྱན་སྦྱོད་ལས། བསྐྱེད་ལྟེ་བར་ལྷ་ལི་ཀྱ་ལི་སྦྱོད་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །
སྤྱི་ཆོག་ས་དྲོ་རྩེ་ནི་ཅེ་མོ་བཅུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་མང་ཡང་། དྲོ་རྩེ་འབྲེང་བར་བཤད་པ་
ལྟར་ཉི་ཤུ་པའང་ཡོད་ལ། ཁ་དོག་ནི་ཤར་དཀར་ལྷོ་སེར་རུབ་དམར་བྱང་ལྷང་དབུས་སྤོ་བ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་པའི་ཆུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྤྱི་ཆོག་ས་དྲོ་རྩེའི་ལྟེ་བའི་སྤྲོང་
དུ་པི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཆོག་ས་བསྐྱེད་པ་མ་བརྒྱད་པ་ཟེའུ་འབྱུང་དག་
སར་དང་ལྷན་པ་བསྐྱོམ་སོ།།

སྤྱི་ཆོག་ས་བསྐྱེད་མངོན་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྩི་ཏ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དྲོ་རྩེས་བཤད་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག དེ་ནི་ཁོར་བ་ཡིན་ཏེ་དྲོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་དང་། སྤོམ་
འབྱུང་ལས། ཤར་དཀར་ལྷོ་སེར་རུབ་དམར་བྱང་ལྷང་དབུས་ནག་པོར་བཤད་པས་སོ། །
ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཡང་པརྩི་ཏ་བགེས་པོ་རྣམས་ནི་ཤར་སྤོ་སྤོ་སེར་རུབ་དམར་བྱང་ལྷང་
མཆོམས་བཞི་གང་མངོན་སུ་སྤྲོམ་པར་འདོད་ཅེས་བ་ནི། ཁུངས་མ་དག་ཅིང་། བལ་པོའི་

བརྩེ་ཏ་བགེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངག་བགྲོས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེས་ལྷ་བ་བ་དང་བརྩྭ་རྩྭ་ཏ་མི་
 བཅགས་ལ། ལུང་དེ་དག་ནི་བརྩེ་ཏ་བགེས་པོའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤང་ངོ་། །
 སྤྱིར་ནི་སྣ་ཆོགས་བརྩྭ་ལ་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡང་མ་ངེས་སོ། །སྟོང་བ་ལས་ལངས་ཏེ་རྒྱ་
 ད་འདོག་བ་ནས་བརྩྭ་ཆུང་དུའི་བར་སྒོམ་བར་ལུ་ཨི་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་ལ།
 སྐྱབ་ཐབས་འདི་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དང་། ལུས་དཀྱིས་བྱམ་མོང་བ་ཡིན་པས་ཚུལ་དེ་ལུས་
 དཀྱིས་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་མིན་ནོ།།

གསུམ་བ་¹¹² (དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་སྒོམ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།། ¹⁴⁰

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གསུངས་ཚུལ་
 དང་། ¹²⁴ དེ་ལ་རྒྱད་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ¹²⁹ མངོན་བྱང་ལྔ་རིམ་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གསུངས་ཚུལ་)ནི། སྤྱིར་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོར་ནས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། སྤྲ་བྱིར་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་གསུངས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སྒོམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་ཏེ། དེར་རྒྱུད་གི་དཀྱིས་
 འཁོར་ནས་རི་རབ་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་སྣ་ཆོགས་རྩོུ་རྩོུ་དང་། དེ་ནས་བརྩྭ་དང་། དེའི་
 དབུས་སུ་དབྱངས་གསལ་སོགས་ལས་ཏེ་རུ་ཀ་འཁོར་བཅས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་
 སྐབས་སུ། ཤར་སྒོ་སོགས་སུ་ཁྱ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་འགོད་པར་བཤད་ལ། གཞལ་
 ཡས་ཁང་སྒོན་དུ་སྒོམ་པ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དཀྱིས་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་
 བ་དང་། དེའི་ཐེག་གསུངས་པའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་རྟེན་གྱི་དཀྱིས་འཁོར་གསལ་བར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ་། །དེས་ན་རི་རབ་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་བརྩྭ་དང་སྣ་ཆོགས་རྩོུ་རྩོུ་མ་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་གཉིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྣ་ཆོགས་རྩོུ་རྩོུ་

སྟེང་དུ་བསྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ལྟེ་བར་དབྱངས་གསལ་འགོད་པ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་སོ། ། ཀྱུན་སྦྱོང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་པའི་ལུགས་
སུ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་རྟེན་ཏས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་¹²³ (དེ་ལ་རྒྱད་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ནི། མངོན་བརྗོད་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྤ་
བྱུ་ལའི་བདེ་མཆོག་རྗོད་པའི་སྤྱད་པས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
དོན་དུ་གཟུང་དགོས་པས། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྗེའི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་
པར་ཤེས་དགོས་སོ། ། དེ་ལ་ལྷུ་ཨི་བས་ནི་སྤྲོམ་འབྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་
མཛད་ལ། རྟག་པོ་སྦྱོང་པ་སོགས་ཀྱིས་ནི་མངོན་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པ་
མཛད་དོ། ། སྤྲོམ་འབྱུང་ལས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་ལ་གསུངས་ཀྱང་།
ལྷུ་ཨི་བས་ལྟ་བུ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་བུན་མོང་དུ་གསུངས་པས།
དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ཡང་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲུག་གོ། རྟེན་སྤ་
ལ་བརྟེན་པ་རྗེས་སུ་སྐྱེད་པ་ནི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱི་དཀྱིལ་
དང་ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་ཀ་དང་། ལྟ་བུ་སོགས་ལའང་གསུངས་ལ། རྟག་པོ་བའི་དགོངས་
པ་ཡང་ཕྱི་དཀྱིལ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་ཀའི་བུན་མོང་རོ། །

དེས་ན་དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། རྟེན་བརྟེན་པ་དུས་གཅིག་
པ་དང་རིམ་ཅན་པ་གཉིས་མི་གསལ་ཡང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ནི་དགོས་ལ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་དེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་། ལྷུ་ཨི་བ་ལ་ཉེ་བར་སྤང་རོ། །
རྟེན་བརྟེན་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་རྗེའི་འཛོལ་པ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
གཉིས་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་མི་བྱེད་པར་དེས་སོ། ། རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་མངོན་བརྗོད་ལས།
ཡབ་ཡུམ་ཆོན་པ་གཉིས་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། མངོན་

བརྗོད་ལས་གསུངས་པའི་ལུས་དགྲིལ་དང་། བག་མོས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ནམས་ལ་ནི། ལྷ་བ་ལ་སྤྱུས་བསྤྱུལ་ཏེ་ལྷང་
བ་ཡང་མེད་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆོན་སོ་སོ་བ་ལ་ནི། ལྷ་བ་ལ་སྤྱུས་
བསྤྱུལ་བ་ཡང་ངེས་པར་གསུངས་སོ། །དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་ལུས་
གཉིས་གཉིས་སྐྱེད་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་གཉིས་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྷ་
བ་པས་གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་གཉིས་བཤད་ལ། མན་སྟེར་ཡང་ལྷ་བ་
ལ་སྤྱུས་བསྤྱུལ་བ་མེད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་གཉིས་བཤད་ཅིང་། བདག་མེད་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
གཉིས་བཤད་དོ།

དེ་ནི་འདིར་ཡང་ལུས་གྲིས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་པ་ལ་ཡང་གཤམ་པར་བྱའོ། །
འདིར་མངོན་བརྗོད་ལས། མངལ་སྤྱེས་སྤྱི་ཡོད་སྤྱོད་བ་ཡིས། །བསྐྱོམ་པ་ནམས་ནི་ཡོངས་
སྤྱོད་ལ། སྤྱོད་སྤྱེས་སྤྱི་ནི་མེད་པ་སྟེ། །སྤྱོད་སྤྱེས་ཉམས་སྤངས་པ་འོ། །ཞེས་ལྷ་བ་ལ་
སྤྱུས་བསྤྱུལ་བའི་ཏེ་དུ་ཀའི་སྐྱེད་ཆོག་མངལ་སྤྱེས་དང་། སྤྱུས་བསྤྱུལ་མེད་པའི་མངོན་བྱང་
ལྷ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱེས་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ལོགས་པར་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་
ཉམས་ནི་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་སྤྱེས་སྤངས་པ་འོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ནམས་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་ནི། སྤྱོད་སྤྱེས་ཡིན་པས་མངལ་སྤྱེས་དང་མི་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ། །
དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི། སྤྱོད་འབྱུང་ལེའུ་གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལེའུ་ལས།
མངལ་སྤྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པར་སྤྱུས་བསྤྱུལ་མེད་
པར་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་སྐྱེད་པ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། སྤྱོད་སྤྱེས་གཞི་མངལ་

སྐྱེས་ལ་བཤད་པ་དང་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

མངལ་སྐྱེས་བཤད་ཚུལ་ནི། ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །མི་རྣམས་
 གྱིས་རབ་མི་ཤེས་ཏེ། །ཐོག་མེད་དུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །བག་ཆགས་རབ་དུ་བསགས་
 བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོན་བྱས་ལས་ཀྱིས་ནི། །སྐྱེ་དང་འཆི་བ་ཡང་དག་འབྱུང་། །ཆོགས་པ་
 མ་རྟེན་དེ་སྤིང་དུ། །ཞག་བདུན་བར་དོའི་སྤིང་པར་གནས། །སྤིང་པ་བར་དོའི་སེམས་ཅན་
 ནི། །མགོན་པོའི་བགོད་པ་རི་བཞིན་དུ། །འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཡིས། །འགོ་བ་བྱག་
 དུ་རབ་དུ་སྐྱེ། །པ་མའི་ཀྱན་དུ་སྐྱར་སོགས་ནི། །སྤིང་པའི་སྐྱེ་བོས་མཐོང་གྱུར་ནས། །རྟ་
 ལ་ཞོན་བཞིན་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཞོན་ནས་སུ། །སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཉིད་ལ་
 ནི། །ཤིན་དུ་སྐྱར་བར་འོངས་གྱུར་ནས། །ཤིན་དུ་དགའ་དང་བཅས་སྟོབས་ཀྱིས། །ཁ་
 ཡི་ལམ་ནས་འབྲུག་པར་འབྱུང། །རྩ་ནི་སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་གཉིས། །རབ་བསྐྱུལ་དེ་ཡི་
 སྐྱད་ཅིག་ལ། །ལྷ་ཡི་ཀྲ་ཡི་ལྷ་བྱས་པས། །མཆོག་དུ་དགའ་བ་ཡང་དག་འཛོལ། །ཁུ་བ་
 ཁྲག་དེའི་དབྱས་སུ་ནི། །ཐིག་ལེའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་སྐྱུང་གཞི་ལ་སྐྱེ་
 ཤི་བར་དོ་གསུམ་བཤད་ནས། །བར་དོས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་ན། །དང་པོར་པ་མའི་ཀྱན་
 སྐྱར་མཐོང་བ་དང་། །དེ་ནས་པའི་ཁ་ནས་ལྷགས་ཏེ་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་ལྷགས་ནས་
 གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྐྱོང་སྐྱེས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །བར་དོ་མཆོན་པའི་
 ལྷ་ད་བབས་ནས། །ཆེ་བ་དཀར་དམར་གྱི་དབྱས་སུ་འབྲུག་པར་འཆད་པ་ཡང་འདི་དང་སྐྱར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སྟོན་འབྱུང་གི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། །དང་པོར་སྐྱེ་གནས་བཞི་དང་། །དེ་ནས་
 སྐྱིད་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་སྐྱུན་མོངས་བྱེ་བྲག་མི་བྱེད་པ་དང་། །འཛམ་བུ་སྐྱིད་གི་དབྱས་
 སུ་སྐྱེས་པའི་མི་མཆོག་དུ་གསུངས་ཤིང་། །དེ་ནས་མིར་འབྱུངས་པ་དང་། །བྱིས་ནས་རབ་

ཏུ་བྱང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱང་ནས་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་
པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འདོད་ཁམས་སུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་གསུངས་ནས། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་སོགས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། ལམ་འདིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟོན་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་
ལ། དེས་ན་སྐྱེ་གནས་བཞི་བཤད་པ་ནི། ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་བཞི་སྟོན་པ་སྟོམ་འབྱུང་འབྲེལ་
བས་བཤད་པ་ལྟར་མིན་གྱི། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ནང་ནས་མི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོན་ངོས་འཛིན་
པའོ།།

དེ་ནས་མི་ལ་གླིང་བཞི་པ་ཡོད་ཀྱང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྟོན་བསྐྱགས་ཏེ། འདོད་ཁམས་
སུ་སྐྱལ་སྐྱར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟོན་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིར་འབྱུངས་པ་སོགས་དགོས་པ་
དང་མཚུངས་པའི་བྱེད་འོ། །དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
འཆང་རྒྱ་བའི་རྟོན་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཁམས་དྲུག་ལྟན་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་
འབྲེལ། རྟོན་དེས་ལམ་འདི་སྟོམ་པ་ན། འདི་ནས་ཤི་ནས་བར་དོ་བྱུབ་སྟེ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
འཛིན་པ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་སྟོམ་པས་ན། ཆོས་མཐུན་བྱད་པར་ཅན་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱི་
གཞན་ལ་མེད་པས། རིལ་བུ་ཞབས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་བརྩམས་ཏེ་འབྱུང་བ་བཞིན། །ས་
བོན་མེད་པར་ནམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྟོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་
གྱི། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་མིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་དགོངས་བསྐྱེད་ལ་དེའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་། བྱད་
པར་ཅན་ཀྱི་སྐྱུང་གཞི་དང་སྦྱོར་བའི་མངོན་བྱང་ལྟ་སྐྱེད་ནི། མངལ་སྐྱེས་དང་ངེས་པར་སྐྱར་
དགོས་སོ། །མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་བསྐྱལ་མེད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་བྱང་ལྟས་
སྐྱེད་མངལ་སྐྱེས་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མངོན་བརྟོན་ལས་སྐྱེས་བསྐྱལ་མེད་པ་ལྟ་ཡི་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེད་ཆོག་

ནམས་སྒྲོང་སྒྲེས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་ངེ་ལྟར་སྤང་སྤུམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་
བཟོད་ལས་སྐྱུས་བསྐྱུལ་མེད་པ་ནམས་མངལ་སྒྲེས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནམས་ནི། མངལ་
དུ་ས་བོན་འདེབས་པའི་པ་ལྟ་བུའི་ལྟ་ཡབ་དང་། མངལ་དུ་ས་བོན་འཛིན་པའི་པ་ལྟ་བུའི་
ལྟ་ཡུམ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་མེད་ཀྱང་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་གི་དོད་ཆེ་ཉིའམ་ཆེ་བ་དཀར་
དམར་ཡོད་ལ། པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལ་འབྱུག་པའི་བར་དོའི་དོད་རྒྱ་དེ་སོགས་ཡོད་པས། མངལ་
སྒྲེས་དང་སྒྲུར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྲོམ་པ་ནི། རྩོགས་
རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་མཉམ་པར་
སྒྱར་བ་ལས་དམར་ཆ་དང་དཀར་ཆ་གཉིས་འདུ་འཕྲོད་ལས། རྩོགས་རིམ་པའི་ལྟ་སྒྲེས་གྱི་
བདེ་ཆེན་སྒྲེ་བའི་རྒྱུད་སྤིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མངལ་སྒྲོང་གཉིས་གྱི་ནང་
ནས་མངལ་སྒྲེས་ལ་ནམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མངལ་སྒྲེས་དང་སྒྱར་དགོས་སོ། །
དེ་ལྟར་ནའང་སྒྲོང་སྒྲེས་སུ་གསུངས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་འབྲུག་བའི་མངལ་སྒྲེས་མེད་པ་དང་།
སྒྲོང་སྒྲེས་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དུ་ཡོད་པ་ཅུམ་ལ་དགོངས་ནས། སྒྲོང་སྒྲེས་སུ་གསུངས་
པས་མི་འགལ་ལོ། །སྒྲོང་སྒྲེས་དང་འབྲུག་པའི་ཆེ་ཆེ་ཉིའམ་ཆེ་བ་ནི་སྒྲོང་དང་འབྲུག་དེའི་
དབྱུས་གྱི་ས་བོན་ནི་བྱིཅ་སྤྱག་དང་འབྲུག་དེ་ལས་ལྟ་སྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་སྒྲོང་བཅག་ནས་
བྱིཅ་སྤྱག་ཆར་བ་ལྟ་བུར་མངོན་བཟོད་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་ མན་སྒྲེར་བཤད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱེད་ཆོག་མངལ་སྒྲེས་དང་
སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་མེད་པས་རང་གིས་སྒྲོང་སྒྲེས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་གཉིས་
གྱི་འགལ་སྒྲོང་ལ། སྒྲོང་ལས་སྒྲེས་པ་ལ་དང་པོ་མངལ་ནས་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་། སྒྲོང་འི་ནང་
ནའང་རྒྱར་རྒྱར་པོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མན་སྒྲེར་
མངལ་སྒྲེས་དང་སྒྱུར་བ་ན། དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནའང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་པ་མའི་ཁུ་

ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། དེ་ནས་མངལ་དུ་ཆོ་བ་བཅུར་གནས་
པར་བཤད་པས། མའི་ལྟོ་ནས་སློང་བྱང་བ་ལ་དེའི་མངལ་དང་སྦྱར་ཚུལ་མི་འགྲིག་པའི་
ཕྱིར་དང་། སློང་འེན་དུ་བྱར་བྱར་སོ་དང་མེར་མེར་སོ་འདོད་པ་ནི། མངལ་སྐྱེས་དང་སྦྱར་
བའི་མེར་མེར་སོ་སོགས་དང་དོན་གཏན་མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཁུ་བའི་རྩ་སྐྱ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། ལན་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས་སོ།།

གསུམ་པ་¹²³ (མངོན་བྱང་ལྗེ་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་)ལ་བཞི། དངོས་ཀྱི་དོན། དེ་ལ་¹³³ཚུད་པ་སྤང་བ།
དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ། མངོན་བྱང་གི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཐག་ཏུ་བཤད་པའོ།།
¹³⁶

དང་སོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། འདིར་མངོན་བྱང་ལྗེས་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མ་མལ་ནས་བརྒྱད་པ་
དང་། ཀྱ་ལྔ་ར་བོ་རྟེན་འཁྲུལ་པ་ནས། ལྔ་ལི་ལས་སྐྱ་བ་དང་། ཀྱ་ལི་ལས་ཉི་མ་བཤད་དེ། རྩ་
བོ་ཆེན་པོའི་འཁྲུལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་རྩེ་སོགས་མང་སོས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
དང་། ས་བོན་ལས་ཕྱག་མཆན་སྐྱེད་པ་བཤད་དོ། །སྐྱ་མ་མར་དོ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་སྐྱ་བ་དམར་སོ་ཞིག་དང་། ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་དེ། འཁྲུལ་སྦྱང་
དང་རྒྱལ་བ་བཟང་སོ་དང་། དཔལ་བོ་རྩ་རྩེ་དང་སྦྱོམ་འབྱུང་འཁྲུལ་པ་སོགས་ལས་ཉི་མ་ཡང་
མ་བཤད་ལ། སྐྱ་བ་གཉིས་པ་ཡང་མ་བཤད་པར། སྐྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བཤད་དེ།
སྐྱ་བ་གཅིག་ཏུ་འདུག་ལ། རྩ་རྩེ་ཕྱིས་ནི་སྐྱ་བ་གཅིག་ཏུ་ཆེག་གིས་ཟེན་པར་བཤད་དོ། །
འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་དང་ནལ་འཕྱོར་དབང་ཕྱག་
གི་དགོངས་པ་མེན་ཏེ། སྤྱི་ལྟ་ལས། སྐྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་སུ་ནི། བྱང་ཚུབ་སྐྱ་བ་
གཉིས་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་བ་གཉིས་དགོས་སོ། །ལྔ་ལི་ཀྱ་ལི་ལས་སྐྱ་
ཉི་སྐྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འདི་གང་ལ་བརྟེན་པའི་
སྦྱོམ་འབྱུང་ལས་ནི། བསྐྱ་ཚུང་དུ་བཤད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་དབྱས་ནལ་འཕྱོར་བསྐྱོམ་

པར་བྱ། །ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་རྣམ་དག་ལས། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་ཡི་གེ་རྒྱ། །རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་
རང་བཞིན་ཅན། །ཞེས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཆེ་ཉི་གང་ཡང་མི་
གསལ་ལོ།

མངོན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱ་ཡིག་སྟོམ་པ་བཤད་ཀྱང་། དབུངས་གསལ་
ལས་ཆེ་ཉི་གཉིས་སམ། ཆེ་བ་གཉིས་སམ། ཆེ་བ་གཅིག་སྟོམ་པ་གསལ་བར་མི་སྣང་ངོ་། །
སྟོ་རྒྱ་ཅེ་ལས། དབུངས་ལས་ཆེ་བ་དང་པོ་དང་། གསལ་བྱེད་ལས་ཆེ་བ་གཉིས་པ་སྟེད་
པར་བཤད་པ་དེ། བདེ་མཆོག་རྫོང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། ཚུལ་དེ། འདིར་ངེས་པར་
སྟུང་དགོས་པ་ལ་སྟུབ་བྱེད་མི་སྣང་ངོ་། །འདིའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་བ་པས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་སྟུང་
བ་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལིའི་འཕྲེང་བ་གཡོན་སྟོར་དང་། གཡས་སྟོར་དུ་གནས་པ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། དེའི་གཟུགས་བརྙན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་
པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་དབུས་སུ་ཞེས་པ་ནི། ཆེ་བའི་དབུས་སུའོ། །
ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཞེས་པ་ནི། ཆེ་བ་དང་ས་ཐོན་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉི་མ་མ་བཤད་ཅིང་། ཆེ་བ་གཉིས་
ཀྱང་ཆོག་གི་རྒྱར་ཅམ་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དེའི་དགོངས་པ་ནི། ཆེ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ། བརྒྱ་
དཀྱི་ཏའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།

ཆེ་ཉི་གཉིས་སྟེད་པའི་པར་ཉ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་། མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་གཞན་ནས་འགོབས་པ་མིན་ནོ། །
ཆེ་བ་གཉིས་བྱེད་པ་ན་ཀླ་ལི་ལས་སྟེད་པའི་ཆེ་བ་དམར་པོར་མན་སྟེ་ལས་བཤད་ལ། དེ་
ལྟར་བཤད་ཀྱང་ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ལྟར་དུ་འཆད་པའི་སྟུབ་ཐབས་འབྲུལ་སྟོང་ལས་ནི། ཨ་
རྒྱ་ཀ་རས་ཀྱང་། ཆེ་བ་གཉིས་མ་བཤད་པས་སྟོ་རྒྱ་ཅེའི་ལུགས་དེ་འདིར་ཁས་མ་ཆངས་

སྤང་ངོ། །འོན་ལྟགས་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་ན། རྒྱ་
 ཉི་གཉིས་དང་རྒྱ་བ་དཀར་དམར་གཉིས་དང་། རྒྱ་བ་གཅིག་བྱེད་ནའང་དཀར་ལ་དམར་བའི་
 མདངས་ཆགས་བར་དཔའ་བོ་དྲེ་རྩེས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་ནི་གཞི་
 ལ་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་བར་དོ་འཇུག་པ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་བྱས་ཏེ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་
 གྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཛོད་ལས། དེས་དོན་གྱི་ཉི་རུ་ཀ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་
 ཆེན་འཕྲོན་པ་ཡིན་པས། ཉེན་འབྲེལ་བྱད་པར་ཅན་དེ་སྤྲིག་པ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་གྱི་རྒྱས་པས་
 འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སེམས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་གཙོ་ཆེར་འདིའི་འབྲེལ་པ་
 ལྷ་བ་པས་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ།

རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་བྱང་ལྡན་སྤྱད་པ་ཡང་རྒྱད་གཞན་རྣམས་འབྱོར་
 རྒྱད་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་ལྷ་ཡབ་ལྷ་མ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་ཅིང་། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་
 གྱི་རྒྱ་ཉི་དང་རྒྱ་བ་དཀར་དམར་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་ཆེན་
 མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ནི། རྣམས་འབྱོར་རྒྱ་མེད་གྱི་རྒྱད་གཉིས་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ།
 མན་སྟེ་ལས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་ཉིད་ནི། དེ་ཡོངས་སུ་གསལ་
 ལོ་ཞེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉི་བར་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་རྒྱད་གཞན་རྣམས་སུ་རྒྱ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམས་པ་ལྷ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་ན་ཡང་། བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །རྣམས་པ་འདི་ལྷ་བྱའི་རྣམས་འབྱོར་དང་རྣམས་
 འབྱོར་མའི་རྒྱད་རྣམས་ཁོ་ནར་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དྲོ་རྩེ་འཛོལ་པའི་ས་ཡོངས་
 སུ་གསལ་ཞིང་། དེའི་རྩེས་སུ་འབྱང་བ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའི། ལྟན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་དབང་མེད་པར་ཉི་བར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཁོ་

ནས་སོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་ནི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱད་རྣམས་ཁོ་ནར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པར། བདེ་
ཆེན་དེ་བསྐྱན་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་འདྲ་བའི་དབང་ཡང་རྒྱད་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཤོ།

ཚུལ་དེ་ནི་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། གྱི་རྡོ་རྗེ་ལས། ལྷ་བའི་སྟངས་དུ་ས་བོན་
ཉིད། །ཕྱི་ནས་བདུད་ལས་རྒྱལ་བས་མཐོན། །གཉིས་འདུས་པ་ལས་བདེ་ཆེན་སོ། །ཞེས་
མངོན་བྱང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷ་ཉི་འདུས་པ་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
སྒར་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་ཡང་། དེ་དག་གི་དབྱུས་
ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ལི་ལྷ་བ་ཀླ་ལི་ཉི། །ས་བོན་ནང་དུ་
སོན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱར་བཟོད། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་
ཅན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། ལྷ་བ་པས་ཉེ་རུ་ཀ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བར་
གསུངས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། ལྷ་བ་དཀར་དམར་གཉིས་དང་། དཀར་ལ་དམར་
བའི་མདངས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་དེ་རྣམས་ཡོད་དོ།

ལྷ་ཉི་པས་མངོན་བྱང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ས་བོན་དང་། དེ་ནས་དེ་འགྱུར་བའི་ཕྱག་
མཆོན་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་མཆོན་པའི་ས་བོན་གསུམ་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་རྗེས་
ཀྱི་བདེ་བར་ཡང་བཤད་དོ། །དེས་ན་མན་སྟེ་ལས། འདིར་རྒྱུའི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རང་བཞིན་
ཉིད་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མོས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་རྒྱ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་
བཟོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ལྷ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལྷག་པར་
མོས་པ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷ་མོ་དང་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་
མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཁོ་ན་ལས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྦྱེད་པའོ། །ཞེས་

བས་དེ་ཁོ་ན་དངོས་པོར་ན་རྣམ་པ་ལྷ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །ཞེས་ཡབ་ཡུམ་མཉམ་
 བར་སྐྱར་བའམ། དེའི་དོད་ཁམས་དཀར་དམར་མཆོན་པའི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པ་ཁོ་ན་ལས། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་སྐྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཆུལ་འདི། ཤེས་རབ་
 ཅན་གྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་ན། རིམ་བ་དང་པོ་བསྐྱེམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སློན་
 བྱེད་དུ་འགོ་ཆུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། མཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 མི་དགོས་སྟམ་པ་དང་། ཆོས་འདི་བ་དང་གཞན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་ཅུམ་ལ་སླ་
 མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་དམ་པར་འཛིན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་འབྲས་བུངས་པའི་བདེ་བ་ལ་
 ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་ཆེན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་ལྷོག་གོ། །དེ་ལྟར་
 བཤད་པས་མཆོན་ནས་སྐྱིར་སྟངས་པ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ངང་ནས། ལྷའི་སྐྱར་ལྷང་
 བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བར་དོ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་སོགས་སུ་ལྷང་བ་ཡང་། ལྷ་དང་སྤྲུགས་དབྱེར་
 མེད་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་བསྐྱེམ་པ་ཡང་། རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྲང་ཕྱོགས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱ་
 མའི་སྐྱའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སློན་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

¹²⁹
 གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རིམ་བ་དང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཡབ་ཡུམ་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་སྐྱོམ་པ་སྟེ། རྫོགས་རིམ་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་
 སློན་བྱེད་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་མ་པག་མོ་དང་བདག་མེད་མ་སོགས་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་
 སྐྱོམ་པ་ལ་མཆོག་སྐྱབ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། དེའི་
 དོགས་པ་ནི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་བདེན་ཡང་སྐྱོན་དེ་ནི་མེད་དེ། འདིའི་དོགས་གཙོད་
 བཙུན་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྱི་རྗེ་རྗེ་ལས།
 བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལྷན་པ་ཡིས། །ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། །ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་
 རྒྱ་གཉིས་དག་གིས། །ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་བྱུང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་ལམ་འདིས་ཕྱག་རྒྱ་

མ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་བྱུང་འབྱུང་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདག་མེད་མ་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་བྱུང་མི་འཐོབ་སྟེ། རིག་མ་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་
ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་བྱུང་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་མ་གཞན་ཞིག་སྒྲིམ་ན།
ཕྱག་རྒྱ་མ་གཉིས་སྦྱར་བར་བདེ་ཆེན་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འབྲེལ་བ་དེས་ཕྱག་རྒྱའི་
དངོས་བྱུང་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བུད་མེད་གཟུགས་ནི་སྤངས་
ནས་གཞན། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བྱ། །རྒྱ་མ་སྤངས་པ་ལོ་ལར་འགྱུར། །
ཀའློ་ལ་དབྱས་ཡང་དག་གནས། །འགམ་གཉིས་ཟླ་བ་བྱེད་དུ་འགྱུར། །ཟེའུ་འབྲུ་ལོ་ལ་
ཅན་དུ་འགྱུར། །ལྷག་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད། །དགའ་ཆེན་ཉེ་བུ་ཀ་ཡི་གཟུགས། །ཞེས་
སོ།།

དེ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ནི། བུད་མེད་དེ་ལྟ་མའི་གཟུགས་སུ་སྒྲིམ་པ་སྤངས་ནས། དེ་ལས་གཞན་
བཙུག་ལྷན་འདས་ཉེ་ལྟ་ཡང་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་
མ་སྤངས་ནས་ལོ་ལ་དང་། ཀའློ་ལའི་འགམ་གཉིས་ཟླ་བ་སྟེ་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཞེས་པ་
ནི་ཉེན་དེའི་སྤང་ནས་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པས་དེ་དག་མི་མངོན་
པར་བྱས་ནས་དོ་རྩེ་སོགས་སུ་སྦྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
ཡུམ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་བསྒྲིམས་ནས་ལྷན་སྦྱེས་འདེན་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་གྱི།
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ལྟ་མོ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤུཌི་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
བུད་མེད་ནི་བདག་མེད་མའོ། །ཞེས་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སྤངས་པ་བདག་མེད་མར་
བསྒྲིམས་པའི་གཟུགས་ལ་བཤད་པས། ཉེན་བུད་མེད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་དོན་ལ་སྤངས་པར་ཁ་ཅིག་འཆད་པ་ལྟར་ནི་མིན་ཉེ། ཡིན་ན་ནི་ཉེ་
བུ་ཀའི་གཟུགས་སུ་ཡང་དོན་ལ་སོང་བར་འདོད་དགོས་པས། དེ་ནས་སྦྱོད་པ་བྱེད་པར་

འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་པས་བདག་མེད་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་
དོགས་པ་དེ་གཅད་དགོས་པས་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྤྱོད་བྱ་བྱ་བྱས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་སྤྲད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བྱར་བསྐྱོམས་
ནས་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལས། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མཆོན་པའམ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་
བྱུང་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དམིགས་པས་སྦྱར་བ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། ཡང་
ན་བདག་མེད་མའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྦྱོད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་བདག་མེད་མར་སྒྲོམ་པ་འབའ་
ཞིག་གིས་འབྱུག། ཅས་བཤད་ཡམས་གཉིས་བྱས་པའི་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་རྒྱད་ལས། བྱད་མེད་
ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིག་པས་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྦྱོད་པའི་དུས་
ཁོ་ན་མེན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་བཞིར་སྒྲོམ་པའི་དུས་ནས་དགོས་སོ། །ཀྱི་རྟོག་གི་འགྲེལ་
པ་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་ལ་སྦྱར་བར་བཤད་པ་མི་སྤྲང་ངོ་།།

ནག་པོ་དམ་ཆོག་རྟོ་རྟེས་བྱས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་ཤུཌི་པ་བཞིན་བཤད་
ལ། དེས་བྱས་ཟེར་བའི་བྲན་པའི་འབྲུང་གནས་སུ་ནི་གཟུགས་དོན་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་བཤད་
མོད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་སྤང་ངོ་། །མངོན་བརྗོད་ལས། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་དབུས་དག་ཏུ། ཉེ་
རུ་ཀ་ནི་མཆོག་ཉིད་བསྐྱོམ། མོད་པ་ལྟན་ཅིག་མཉམ་པར་ནི། །ལྷ་ཡི་དབྱེ་བ་དག་སྦྱོར་
ཉེ། རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རིམ་པ་བསྐྱོམ། ཞེས་དང་། རང་རང་གི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ། །སྦྱོར་
དུ་སྤྲས་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། ཞེས་ཉེ་རུ་ཀ་རིགས་ལྡས་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྣལ་
འབྱོར་མ་རིགས་ལྡས་ཀྱང་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མ་ལྡས་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ན། རང་རང་
གི་རིགས་ཀྱི་ཡུམ་རང་གི་སྦྱོང་ཁར་སྦྱོད་པར་གསུངས་ལ། འདིའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
ཡབ་ལྡས་ཡུམ་ལྷ་སྦྱོང་ཁར་སྦྱོད་པ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་མ་ལྡས་ཀྱང་རང་གི་སྦྱོང་ཁར་
དཔའ་བོ་ལྷ་སྦྱོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྒྲོམས་འབྲུག་དགོས་པའི་དུས་སུ། སྦྱོང་ཁ་ནས་

ཡལ་དང་ཡུམ་བཏོན་ནས། དེ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་འབྲ་བ་ཞིག་
སྤང་ནའང་། མངོན་བརྗོད་ཁ་ཅིག་ལས། རང་རང་གི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ། །སྤྱང་ཁར་འབྱུང་
བ་རྣམས་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་སྡུ་མ་ལ་ངེས་བ་ཐོབ་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་། །
དེས་ན་གྱི་རྟོག་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་པག་མོས་གཙོ་བོ་བྱས་པ་ལའང་སྤྱར་ན་འཐད་
དམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །དེས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ལྷ་པོ་ཡུམ་མ་བཤད་པ་རྣམས་
གྱི་དོགས་གཙོད་ཀྱང་ཞེས་པར་བྱའོ།།

129

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་དོགས་གཙོད་སྤར་ལྟར་མཛད་
པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་བྱུན་བཞིར་སྒྲིམ་པ་འདི་ལ། རྟོགས་རིམ་པའི་བདེ་ཆེན་སྤྱི་བའི་སྤོན་བྱེད་
ཅིག་གལ་ཆེ་བར་གཞིགས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་ན།
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རེལ་དུ་ཤར་བར་སྒྲིམ་པ་གལ་ཆེ་བས། དཔལ་
ཡན་ལག་མེད་པའི་དོ་རྗེས། དགྲིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་བདེ་བའི་རང་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མན་སྟར་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ལོ་ཞེས་པ་
འདིས། འདི་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཁོ་ནས་བྱའོ། །
ཞེས་གསལ་བར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་
པ། རིགས་ལྡན་རྣམས་སུ་འདུས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟོ་རྗེ་འཛོལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཁོ་ནས། །ཞེས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་
ཐམས་ཅད། བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་ནས་ངེས་པར་
བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་མང་པོར་
ཡང་། དང་པོར་ལྷ་བ་བྲན་པར་བྱ། དེ་ནས་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱིས་
པའི་ཞུ་བདེ་རྒྱུད་དུ་ཡན་ཆད་བྲན་པར་བྱས་ལ་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར། དེ་ནས་ལྷ་དང་

ལྷགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་པའི་མོས་པ་བརྟན་སོ་ཡང་ཡང་
བསྐྱེད་ལ་བྱ་བ་ནི། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སླིན་པའི་ཐབས་དམ་པར་བྱངས་ཤིག།

བཞི་¹²⁹པ་(མངོན་བྱང་གི་དབྱངས་གསལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། མངོན་བྱང་གི་སྐབས་ཀྱི་
དབྱངས་གསལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་ཉིས་འགྲུར་དུ་མ་བྱས་པ་མང་ཞིང་། རྫོ་བོ་ཆེན་
པོའི་འགྲེལ་པ་དང་། དཔའ་བོ་རྫོ་རྗེས་བྱས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ལི་བརྟ་དུག་
དང་ཀླ་ལི་སོ་བཞིར་བཤད་ལ། འགྲེལ་པ་གཞན་གསུམ་ལས། ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལིའི་འཕྲེང་
བ་གཡོན་སྐྱོར་དང་གཡས་སྐྱོར་དུ་གནས་པ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས། ཉིས་འགྲུར་བྱེད་མི་བྱེད་
མི་གསལ་ཡང་། མངོན་བརྫོད་ལས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་བརྒྱུ་གི་
ཚུལ་དུ་ཉིས་ལྷ་བ་དུ་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབ་ཐབས་གཙུག་ཁོར་ལས་ཀྱང་
གསུངས་པས། དབྱངས་གསལ་གཉིས་སོ་སོར་ཉིས་འགྲུར་དུ་བྱའོ། །གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་
ལ་ལི་གོ་ལྷག་སོ་དུག་སྐྱོན་ལུགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབ་ཐབས་གཙུག་ཁོར་ལས། ཏ་རྩ་
ད་རྩ་ཡ་ལ་དུག་བསྐྱར་པ་ལྟར་རམ། མན་སྟེ་ལས་ཏ་རྩ་ཡ་ར་ལ་ཕ་དུག་བསྐྱར་པ་ལྟར་
བྱའོ། །ཀྱ་སྤྱ་ར་བོ་རྩའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབྱངས་སྤག་གཉིས་ཀ་གཡོན་དང་། གསལ་བྱེད་
སྤག་གཉིས་ཀ་གཡས་སྐྱོར་དུ་བཤད་ཀྱང་། མངོན་བརྫོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དབྱངས་སྤག་
གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གཡོན་དང་། གཅིག་གཡས་སྐྱོར་དུ་བྱེད་པར་མངོན་ཏེ། གསལ་བྱེད་ལ་
ཡང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀའང་སྐྱོར་ཐབས་རེ་རེ་བྱའོ། །ཁ་དོག་ནི་མར་དོས་དབྱངས་
དཀར་སོ་དང་། གསལ་བྱེད་དམར་སོ་དང་། སྐྱོར་ལུགས་ནི་དང་སོ་ནང་དང་གཉིས་པ་
བྱེ་ནས་བསྐྱོར་བར་བཞེད་དེ། དཔལ་འབྲས་རྫོ་རྗེ་དང་མཐུན། སྐན་ཞབས་ཀྱིས་དབྱངས་
འོག་དང་གསལ་བྱེད་སྟེང་དུ་དགོད་པར་བཞེད་དོ།

དབྱངས་གསལ་གྱི་ཆར་རེ་རེ་ལ་ཉིས་འགྲུར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་གྱིས་

གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། མན་སྟར་ནི་ལྷ་ལིའི་མཆོན་དོན་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་ལུས་གྱི་གནས་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། གྱི་རྡོ་རྗེ་ལས། ཁུ་བའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ལྟན་འགྱུར། །དེ་ཡི་བདེ་
བ་འདོད་མར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ལུས་གྱི་གནས་གྱི་
དབྱེ་བས་འབྱེད་ཚུལ་ནི་མན་སྟར་རྒྱུད་གཞན་ཞིག་དངས་ལ། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པ་ནི། སྟོམ་འབྱུང་ལས། དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཐེག་ལའི་གཟུགས། །འཕོ་བ་ཡང་
དག་བཤད་པར་བྱ། །དཀར་པོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བརྩམས་ཏེ། །རི་སྤྱང་རྩ་བ་རྩོགས་པའི་
བར། །དཀར་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་ཨ་ཡིག་། ཀླང་པའི་སོར་སོར་ཡི་གེ་ལ། །གཉིས་པ་བྱིན་
པར་ལྷུ་ཡིག་སྟེ། །གསུམ་པར་བརྒྱ་ལ་ཨ་ཡིག་གོ། །སྟེ་གནས་བཞི་བ་ཨྲི་ཡིག་ཡིན། །ཉེ་
བར་ལྷ་བ་ལྷུ་ཡིག་སྟེ། །སྟོང་ཁར་དྲུག་པ་ལྷུ་ཡིག་གོ། །བུ་མར་བདུན་པ་རི་ཡིག་དང་། །
མགིན་པར་བརྒྱད་པ་རྩི་ཡིག་སྟེ། །ལག་མཐེལ་དགུ་པར་ལི་ཡིག་གོ། །མཁུར་ཆོས་བཅུ་པར་
ལྷི་ཡིག་ཡིན། །མིག་ལ་བཅུ་གཅིག་པ་ཨ་ཡིག་། །རྩ་བར་བཅུ་གཉིས་པ་ཨྲི་ཡིག་། །དངུལ་
བར་བཅུ་གསུམ་པ་ཨོ་ཡིག་། །སྟེ་བོར་བཅུ་བཞི་པ་ཨྲི་ཡིག་། །ཆང་གི་གཡོན་དང་གཡས་སུ་
ཉ། །ཨྲི་ཨྲི་ཡི་གའི་རང་བཞིན་ནོ། །ནག་པོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བརྩམས་ཏེ། །རི་སྤྱང་གནས་
སྟོང་དེ་སྤྱད་ལ། །འཕོ་བ་དེ་ཉིད་བཞིན་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས། གཡོན་པ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་
ལ་མཐེ་བོང་ནས་སྟེ་བོར་ལུས་གྱི་གཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ནག་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟེ་བོ་ནས་མཐེ་བོང་དུ་ལུས་གྱི་གཡས་ལ་བརྟེན་ནས་འབབ་པར་བྱེད་དེ།
ཞེས་བཤད་དེ་ཡར་རོལ་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྟེ་གཞུག་གི་བར་
དུ་སྟོང་དུ་འཛོག་པ་དང་། མར་རོལ་སྟེ་གཞུག་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱང་པ་གཡས་པའི་མཐེ་

བོད་གི་བར་དུ་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་འབབ་པའོ། །འགྲུར་རྟིང་ལས། རི་སྤྱིད་ཉི་ལི་བར་དུ་སྟེ། །
 ཡར་ངོ་ཡི་ནི་ཆེས་གཅིག་ལ། །རྒྱང་པའི་སོར་མོར་ཡི་གེ་ཨུཤེས་དང་། །ཉི་ལ་སྤྱི་གཙུག་
 གཡས་གཡོན་དུ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །མར་ངོའི་གནས་གང་གི་གནས་གཉིས་ནི་མཐེ་བོད་
 གི་ངོས་གཉིས་སུ་བྱེད་དགོས་སམ་བརྟག་གོ། །གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡང་གསུངས་ཏེ། །ཀླ་ལི་རྣམས་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྷར་བསྐྱས་ནས། དེ་རེ་
 རེ་ལ་བཞི་བཞིར་དབྱེ་སྟེ་སྟོན་འབྱུང་ལས། །གང་དུ་གཅིག་ནི་གནས་པ་དེར། །བཞི་པོ་དེ་
 གུན་ཉི་བར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། །ཀྱི་རྟོར་ལས་དགའ་བ་ནམ་མཁའི་
 ཁམས་སུ་བཤད་ལ། དེ་ལ་དགའ་བ་བཞི་ཡོད་པས་བཞི་ལྟེ་བྱུངོ། །ཁམས་ཉི་བྱུ་པོ་རེ་
 རེ་ཡང་རྒྱའི་རྩལ་རེ་དང་ལྷན་པས་དེ་དང་བཅས་པ་བཞི་བརྒྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་
 དང་། ཐབས་བདེ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། །ཀླ་ལིས་མཆོན་པའི་དོན་རྩལ་
 ཡིན་ལ། དེའི་ཁམས་ལྷ་དང་རྩལ་གྱི་ཆ་སོ་སོར་བཅིས་ཤིང་། །འབྱུང་བ་དང་རྩལ་ཡིན་པའི་
 རྩལ་གྱིས་དགའ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པར་མི་འབྱེད་ཀྱང་། དེ་དག་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའོ། །

གསལ་བྱེད་རྣམས་ཁམས་ལྷར་སྐྱད་ལུགས་ནི། །ཀ་ང་ཉ་ཏ་ན་མ་ཏ་ལྷ་རྣམས་ནམ་
 མཁའི་གསལ་བྱེད་དོ། །རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་ཡ་ཡ་ཤ་རྣམས་རྒྱང་གིའོ། །ག་ང་ཏ་ཏ་ད་བ་ར་
 ར་ཏ་རྣམས་མའི་འོ། །ཁ་ཆ་ཐ་ཐ་པ་ཕ་ཕ་རྣམས་རྒྱའི་འོ། །ཅ་ཏ་ཉ་པ་ལ་ལ་ས་རྣམས་སའི་
 གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་སྟེ། མན་སྟེའི་ལུགས་སོ། །རྩལ་འདི་རྩ་ཉི་གཉིས་དང་རྩ་བ་དགར་
 དམར་གཉིས་བྱེད་པ་ལ་འཆད་པར་མ་ཟད། །རྩ་བ་དགར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་
 གཅིག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དེས་མཆོན་པའི་ཁུ་རྩལ་ཡོད་ཅིང་། །ཡི་གེ་ཡང་སོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་
 ཅུར་བྱེད་པས་འདི་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མངོན་བྱང་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སོ་སོར་སྦྱར་བ་འདིའི་འགྲེལ་པ་གསུམ་ནས་མི་གསལ་ཡང་།
 རྩ་བའི་ཁ་དོག་དཀར་པོའི་ཆ་དང་ལྷ་ལི་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་བྱ་དང་། རྩ་བའི་ཁ་དོག་དམར་པོའི་ཆ་
 དང་ཀླ་ལི་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་
 བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཡང་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་དོ། །རྣམ་འབྱོར་དུ་གསུངས་པའི་
 དོན་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་གཉིས་རྩ་བ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྦྱར་བ་དང་།
 རྩ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱར་བའི་དོན་དུ་བྱའོ།

¹⁴⁰
 གཉིས་པ་(རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱོར་)ནི། དེ་ནས་རྩ་བ་དེའི་དབྱས་སུ་སྤར་ནམ་མཁར་བཞག་
 པའི་རྒྱ་དྲ་བབས་པ་ནི་བར་དོ་པ་མའི་ཁུ་ཁག་གི་དབྱས་སུ་འཇུག་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ལྷ་བྱས་པའི། །ཁུ་ཁག་དེ་དག་གི་དབྱས་སུ། །
 ཐེག་ལའི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བར་དོ་མངལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 བཤད་ལ། དེ་ནི་འདིར་སྤར་ཡང་རྩ་བ་ལ་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་སྤང་བས་བསྐྱོར་བའི་དབྱས་སུ་རྒྱ་
 དྲ་འཇུག་པ་དང་མཐུན་ཆ་བས་ཆེ་ཞིང་རྣམ་པ་གསལ་ཡོ། །རྒྱ་དྲ་ནམ་མཁར་བཞག་པ་ནས་
 རྩ་བ་ལ་ལྷགས་པའི་ཐོག་མའི་བར་ནི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་སྐབས་དང་སྦྱར་དོ། །རྒྱའི་ངོར་འཛོལ་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷའི་རྣམ་པར་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ། བར་དོ་ཁུ་ཁག་གི་དབྱས་སུ་འཇུག་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱ། ཡང་ཁུངས་སྐབ་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནས། ནམ་མཁའ་ནས་བབས་པ་མེད་
 པར་རྩ་ཉི་གཉིས་དང་། རྩ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་རམ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་དང་། རྩ་བ་གཅིག་
 གི་སྤྱང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་སྦྱེད་པ་ལྟར་ན། རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་ན་རྒྱ་དྲའི་དུས་སུ་བར་དོ་
 ལྷགས་པའི་དོད་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ན་རྩྱུ་ཡིག་དེར་བྱབ་པའི་དུས་ཉིད་
 ན་བར་དོ་ལྷགས་པའི་སྐབས་དང་སྦྱར་དོ། །བར་དོ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་རྟོ་ཡིག་དམར་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུད་པ་ནི་བར་དོའི་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་པ་མཆོན་པའི་

དོན་དུ་བཞེད་པ་དང་། བ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བའི་ཆགས་
པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལུགས་གཉིས་མན་སྟེར་བཀོད་དོ། །རྒྱ་དོན་འཛིན་པའི་
ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཉམ་མཁའ་ནས་བར་སྤྱད་མཆོན་པའི་ཡི་གེའི་འཇུག་
ཚུལ་ནི། མན་སྟེར་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་
སྒོ་ནས་བྱི་ཟའི་སེམས་ཅན་འཇུག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་ནས་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་
པ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤེ་རྣམས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསེར་གྱི་སྒོ་ནི་སྤྱི་གཙུག་སྟེ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་རྣམ་སྤང་གི་སྒོ་
ནས་བར་སྤྱད་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

རྣམ་པ་གཞན་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པ་ནས་མངལ་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། འཇུག་པའི་སྒོ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་མཚུའི་སྤང་ཅི་འཛིན་པར་
འདོད་ནས་ཁ་དང་། སྤྱ་ནས་འཛིན་པ་སོགས་བྱེད་འདོད་ནས་རྣམ་སྤང་གི་སྒོ་ནས་དང་དེ་
ཡང་སྤྱེས་པ་ལ་ཆགས་ནས་བྱེད་ན་པའི་དང་། བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་ནས་བྱེད་ན་མའི་སྒོ་
དེ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་མའི་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་དང་། མཐར་
སྤྱི་གནས་ནས་འཇུག་པ་འདྲ་བར་མན་སྟེར་ལས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་དོར་འབྲེང་དང་ཕྱག་
ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས་པའི་ཁ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོམ་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་
ལྟར་བཀའ་ལོ། །བར་སྤྱད་འཇུག་ལུགས་སྤྲོ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་པས་གཞུང་རྣམས་སུ་སྤྱིད་
ཆོག་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །

བར་སྤྱད་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་འཇུག་པ་ན། ཡི་གེ་དེ་ལ་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ།
དེས་རྒྱ་དོར་འཛིན་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་
མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ། དེ་ནས་ངས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཡུམ་གྱི་

པར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་བརྟན་པོར་བྱས་ནས་འཇུག་པར། དཔལ་འབྲས་
 རྟོ་རྟེན་བཤད་པ་ནི། བར་དོའི་དོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་སྦྱར་བའི་ཡུམ་གྱི་མངལ་
 ཏུ་སྦྱེ་བ་འཛིན་པའི་འཕེན་པ་གཏོང་ལུགས་ཡིན། དེ་འབྲའི་བསམ་པ་གཅིག་སྦྱང་བ་ནི་སྦྱང་
 ཆོག་སྔ་མ་ལ་ཡང་དགོས་པས། རྒྱ་བ་དཀར་དམར་སོགས་མཐོང་བ་ན། ངས་སངས་རྒྱས་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབུས་སུ་སྦྱེ་བ་བྲངས་ལ་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྟུང་ཏུ་འཕེན་པ་བཏང་ངོ་།།

དེ་ལ་སྦྱང་ཆོག་སྔ་མ་ལྟར་ན་དང་པོར་སྦྱང་ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་ངང་ནས། རྒྱ་དར་
 ལངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་རྒྱ་ད་ལུགས་པའི་ཐོག་མའི་མཆོམས་
 ཡན་ཆད་བར་སྦྱང་གྱི་སྐབས་དང་སྦྱར་དགོས་ཤིང་། སྦྱང་ཆོག་སྦྱི་མ་ལྟར་ན། གང་ནས་
 བརྟམས་པ་སྤར་དང་འབྲ། ཡབ་ལ་སོགས་པའི་ཞལ་ལ་སོགས་པར་ལུགས་པ་ནས་བཟུང་
 སྟེ། ཡུམ་གྱི་མངལ་ཏུ་ཡི་གེ་ནམས་མ་ཁྱུ་ཚུན་ཆོད་བར་དོའི་སྐབས་དང་སྦྱར་ལ། ཡི་གེ་
 ལྷ་བའི་རྟེན་སུ་ཡབ་ཡུམ་ལྷ་བ་བྱ་སྟེ། འཁྱེད་པས། ཉམ་གཉིས་ཀྱི་ནི་བར་གནས་པའི། འབར་
 བའི་ས་བོན་གཉིས་པོ་ནི། །དགའ་ལྡན་དེ་ཡི་ཞལ་ནས་ལུགས། །པར་དེ་ཡི་མཐའ་བྱ་ལ། །
 དེ་ནས་རྟོ་རྟེན་འཆང་ཆེན་ནི། །རིག་མ་དང་ནི་ལྟན་ཅིག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་།།

རྒྱ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱ་ད་བབས་པ་ལས་ཡི་གེ་རྩྱ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱ་བར་འབྲེལ་
 པ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ནི། རྒྱ་ད་ལས་ཐིག་ལེ། དེ་ལས་རྒྱ་བྱེད། དེ་ལས་མགོ་བོ།
 དེ་ལས་ཉའི་ལུས། དེ་ལས་ལྷ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
 བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྩྱ་ཡིག་གི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །རྩྱ་གི་ཁ་དོག་ནི་
 ཆོགས་གསོག་དང་། གཏོར་མའི་སྐབས་སུ་དབུལ་ཚུའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུར་བཤད། དཀྱིལ་
 འཁོར་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུ་སིན་རྒྱ་རས་བྱུགས་པའི་སྤྱ་ཏིག་ལྟ་བུར་བཤད། བརྒྱས་པའི་

སྐབས་སུ་ལྷོ་བའི་རྩྭ་ཡིག་དཀར་དམར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་
 བས་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་དུ་བྱའོ། །རྒྱ་ད་ཆེ་བ་ལ་བབས་པའི་དུས་གཉིས་པ་
 ནས་མངོན་བྱང་བཞི་པའི་བར་ནི་བར་དོ་ཁུ་ཁག་གི་དབུས་སུ་ཆེད་དུས་བྱས་ནས་སྐྱེ་སྤྱོད་
 དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ཏེ། མངལ་ན་གནས་པའི་བར་དང་སྐྱར་དགོས་སོ། །སྐྱེད་ཆོག་ཕྱི་
 མ་ལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ཡི་གེ་ཁུ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། འབྲས་བུའི་ཉེ་རུ་ཀ་མ་རྫོགས་ཚུན་
 ཆོད་མངལ་གྱི་སྐབས་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་རྫོགས་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་པའི་སྐབས་དང་སྐྱར་
 བར་བཤད་དོ།

མན་སྟེར་རྩྭ་ཡིག་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་བྱས་ནས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཅེ་མོ་ལྷ་ནི།
 ཀླང་ལག་བཞི་དང་། མགིན་པ་ནས་མགོའི་བར་ལྷ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཅེ་ལྷ་ནི་ཀླང་ལག་
 ལ་སོར་མོ་ལྷ་ལྷ་དང་། མགོ་བོ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དེ། ལྷ་ཆོན་གཅིག་དུ་
 བསྐྱས་པའོ། །འདིར་ནི་ལྷ་བ་བ་དང་པ་རྩྭ་རྩྭ་ཉས་ཕྱག་མཆོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེད་པར་
 བཤད་པས་ཕྱག་མཆོན་མེད་དོ། །མངོན་བཟོད་ལས་ཀྱང་སྒྲོང་སྐྱེས་ལ་ཕྱག་མཆོན་མེད་
 པར་བཤད་ལ། ས་བོན་ཡང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། ཕྱག་མཆོན་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་མཆོན་
 པའི་ས་བོན་ལ་དགོངས་ཏེ། སྒྲོང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ནོ། །རྩྭ་ཡིག་གི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་
 ལྷ་སྐྱར་རིགས་ལྷར་བཤད་ཟེན་ལ། སྟོམ་འབྱུང་ལས། མི་བསྐྱེད་གཟུགས་ཀྱིས་བྱར་བྱར་
 སོ། །མེར་མེར་པོ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་། །དཔག་མེད་མགོན་ཡང་ལྷར་ལྷར་སོ། །དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པ་གོར་གོར་སོ། །འབྲང་འབྲུང་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དེ། །རྣམ་པ་ལྷར་ནི་བསྟན་པ་
 ཡིན། །དི་ཆུ་ཁག་ནི་མི་བསྐྱེད་པ། །ཁུ་བའི་གཟུགས་ཅན་འོད་དཔག་མེད། །གོང་བྱ་ཅམ་
 ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་། །འབྲེས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་
 མི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་སྐྱར་ནས་དོན་གྲུབ་དང་མ་སྐྱར་རོ།

རྒྱ་དང་མ་གཏོགས་པའི་རྩྱུ་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་ལྷ་གནས་སྐབས་ལྷ་དང་སྦྱར་ཏེ་མངལ་ན་
གནས་པའི་ལུས་སོ། །དོན་འདི་རྣམས་སྤྱ་བྱང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། མེར་མེར་པོ་དང་།
ལྟར་ལྟར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོ་དང་། འབྲང་འབྲུར་དང་། རྩང་ལག་འབྲུས་པའི་གནས་
སྐབས་ལྷར་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཁུ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཁྲག་ལས་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་
ལྷ་ལྷར་བྱས་ནས། ལྷ་མ་ལྷར་མི་བསྐྱོད་པ། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ།
རྣམ་སྣང་ལྷ་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་ལ་ཁུ་བ་མི་བསྐྱོད་པ། དམར་པོ་འོད་དཔག་མེད། གོང་བྱ་རིན་
འབྱུང་། འབྲང་འབྲུར་དོན་གྲུབ། འདྲེས་པ་རྣམ་སྣང་དུ་བཤད་པའི་དང་པོ་གསུམ་མེར་
མེར་པོ་སོགས་གསུམ་དང་། ལྷ་པ་རྩང་ལག་འབྲུས་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་ནོ། །རྟིང་ནས་
གྲང་རྒྱ་དང་གནས་པ་ནི་བར་དོའི་མཆོན་བྱེད་མིན་གྱིས་མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་མཆོན་
པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྩྱུ་ཡིག་རྟོགས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མོས་པར་བྱའོ། །
རྩྱུ་ཡིག་དེ་ལ་རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་རྟོ་རྟོ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །

ཁ་དོག་སྤྲ་ལྷ་པའི་འོད་ཟེར་སྤྲ་ཆོགས་འཕྲོ་བའི་རྩེ་མོ་ལས། འཁོར་ལོ་ལྷའི་སྤྲ་ཆོགས་
རྣམས་འཕྲོན་ཏེ། འཕྲོ་བ་རྣམས་དེའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་ནས། སྤྱད་པའི་ཆེ་སྲོན་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་གྲུབ་པའི་དཔའ་བོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྱེགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་
ན་བཞུགས་པ་རྣམས་སྦྱན་བྲངས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་དུ་འཕྲོ་བས།
ཁུ་བར་གྱུར་ཏེ། རྩྱུ་ཡིག་གི་རྒྱ་དང་ལ་ཐིམ་པར་བསམས་ལ། དེའི་ཆེ་མཆོག་དུ་དགའ་བ་ལྟན་
སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། ས་བོན་རྩྱུ་ཡིག་དེ་ཡིད་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་
བསམ་པར་བྱ་བ་ནི། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཁུ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་
དེས་ན་རྩྱུ་ཡིག་ རྒྱ་རྟོ་རྟོ་འཆང་གི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། །

བཙམ་ལྷན་འདས་ནི་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་དགའ་ཡོངས་

སྤྱི་ཤོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་རྩི་རྩི་འཛོལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་
 གཉིས་ནི་རྩིས་སྤྱི་ཤོད་འབྱོར་རོ། །རྩིས་སྤྱི་ཤོད་ནི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་ཅམ་མིན་གྱི། དེ་དེའི་
 རྩིས་སྤྱི་ཤོད་ཅེས་པ་ལྟར་འབྲས་བྱ་ཤོད་དུ་དག་ནས་གི་འབྲེལ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ལ་ས་
 བཤད་ལ། དེར་འབྲས་ལུགས་གཞན་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྩིས་འབྱོར་དུ་བཤད་པའི་ཆེ་བ་
 དཀར་དམར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་གནས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དཀར་དམར་ཅན་གྱི་
 རྩི་ཡིག་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པས། བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱར་
 གནས་པ་རྩིས་སྤྱི་ཤོད་པའོ། །འདིར་སྤྱུགས་གསུམ་བཅོལ་པ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་
 འབྲེལ་པ་རྩིས་སྤྱི་ཤོད་སྤྱི་ཤོད་པའི་སྤྱུགས་སྤྱི་ཤོད་པར་བཤད་ཀྱང་། སྤྱུགས་འདིར་ནི་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱི་ཤོད་ཅིག་གིས་སྤྱི་ཤོད་པའི་སྤྱུགས་སྤྱི་ཤོད་པའོ། །མཆོམས་འདིར་བཅོལ་
 པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཤོད་ཡང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

¹⁴⁰
 གསུམ་པ་(ཤིན་ཏུ་རྩིས་འབྱོར་)ལ་དུག་ རྟེན་དང་བཟེན་པ་རྩིས་སྤྱི་ཤོད་མཛོར་བསྟན་དང་།
 གསུམ་པ་གདབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ²¹² སྤྱུགས་སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་དག་པ་དང་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་
 པ་དང་། ²⁶⁸ གོ་བོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ²⁸⁸ ལྷ་རྩིས་ལ་མཆོད་
 ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། ²⁹³ ལྷ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པའོ། །

དང་པོ་(རྟེན་དང་བཟེན་པ་རྩིས་སྤྱི་ཤོད་མཛོར་བསྟན་)ནི། ཆེ་བ་དབྱངས་གསུམ་དང་བཅས་པ་
 དང་ས་བོན་དེ་དག་ཡོངས་སྤྱི་ཤོད་པ་ལས། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་རྩི་རྩི་མའི་གདན་ལ་ཡང་དག་
 པར་བཞུགས་པའི་གཙོ་བོ་རྟེན་དང་བཟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་
 དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སྤྱི་ཤོད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་
 བརྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །སྤྱུགས་འདིར་སྤྱི་ཤོད་འབྱོར་ལས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་
 བཞུགས་པ། །དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་རྩི་བསྒྲོམ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བཤད་

པའི་ཉི་མའི་གདན་ཅན་ནི། ཁྲོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ནི་ཉི་མའི་གདན་ཅན་དང་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པ་ནི་སངས་
རྒྱུ་པ་ན་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པ་ལྟར་ཏེ། གཞི་ལ་
འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་འོང་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་འོང་བས། འབྲས་བུ་ལས་བྱེད་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྣམ་
ཤེས་བརྒྱད་བདག་མེད་པར་མཆོན་པར་ལྷ་བ་པས་བཤད་ལ། རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་མི་རྟག་པ་
དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྦྱིད་པའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཅེས་
འབྱུང་བ་ལ་ཡང་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་གཉིས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་
པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལ་ལྷོག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དུ་བཤད་
པ་གཉིས་སྒྲུང་བས་ངེ་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་དོ།

གཉིས་པ་¹⁴⁶ (གསལ་གདབ་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟེན་གསལ་གདབ་པ་དང་།
བརྟེན་པ་¹⁸⁴ ལས་གསལ་གདབ་པ་ལོ།

དང་པོ་(རྟེན་གསལ་གདབ་པ་)ལ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་བཤད་པ་དང་། དེའི་¹⁵³ ལྷག་མ་བཤད་
པ་ལོ།

དང་པོ་(དུར་ཁྲོད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེ་ནི་¹⁵⁰ གནས་པའི་
ཤིང་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་(དུར་ཁྲོད་དངོས་བཤད་པ་)ནི། དུར་ཁྲོད་ལ་ནི་ཤུ་ས་ཏི་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཤུ་ནི་རོ་དང་།
བ་ས་ཏི་ནི་གནས་ཏི་རོའི་གནས་དང་། ཡང་སྒྲ་ཤུ་ཞེས་པ་དུར་ཁྲོད་དེ། ཤ་བ་ནི་བ་ས་
ན་ཞེས་པ་ལ། ཤ་བའི་འོག་གི་བ་མར་བྱས་ཏི་ཤ་ལ་བཏགས་ན་སྒྲ་དང་། བ་བྱི་མ་ཨར་

བསྐྱར་ཏེ་ས་ལ་བཏགས་པས་སྤྱིར་པོར་བྱས་པས་ཤེ་བ་སོགས་ལྷ་སྤྱན་འགྱུར་བར་
ལྷ་ཏིག་ཐེང་བ་ལས་བཤད་དེ། རོ་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །རོས་གནས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་
ནི། རོ་མགོ་མེད་གྱིས་འཆག་པ་དང་། འགགས་ཏེ་དབྱངས་པས་ལངས་པ་དང་། འགྲེལ་
བས་ནི་ཉལ་བ་དང་། གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པས་ནི་འདུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་དུར་གྱི་གནས་ལ་དུར་ཁྱོད་ཅེས་བྱའོ། །དུར་ཁྱོད་དེར་ཏེ་རུ་ཀ་རོལ་བར་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མན་སྟེ་ལས། ཇི་ལྟར་དུར་ཁྱོད་ན་རོ་རྣམས་བདག་མེད་པ་
དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལའོ་ཞེས་པས་བདག་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་པ་ནི་
དུར་ཁྱོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གྱི་གནས་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་དུར་ཁྱོད་
གྱི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་གནས་དེ་ཁོ་ནར་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་
ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་བཅོམ་ལྷན་
འདས་རོལ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བཤད་དེ། སྟོང་བཅུད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་སྟོང་རྗེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་རོལ་པ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་
བཤད་པ་ལེགས་ཤིང་། རོ་གནས་བཤད་པའི་ངེས་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། ལམ་འདིར་
བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲིམ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་དུར་ཁྱོད་ཅི་ཅུམ་ན་གནས་པ་ནི། སྒྲིམ་འགྱུར་འགྱུར་རྟིང་ལས།
རྟིང་རྗེ་ར་བའི་ནང་དུ་ནི། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱད་དེར། ཐིག་
གི་མཆོན་མ་དུག་ཅུ་བཞི། །ཀྱན་རུ་འཁོར་ལོའི་མཐར་ཐུག་པར། ཞེས་ཆ་ཐན་དུག་ཅུ་ཙ་
བཞི་པས་རྟིང་རྗེའི་ར་བ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་ཉེས་པ་ཡིན་པས། འགྲེལ་པ་
དང་བསྐྱར་ནས་འགྱུར་གསར་ལས། རྟིང་རྗེ་ར་བ་ནང་དུ་སྟེ། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་

པའོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་གསུང་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ལ། འགེལ་བས་མེ་རིའི་ཡང་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱས་སོ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར། ཆོན་གྱི་ས་ཡི་ཉིས་འགྱུར་དུ། །ཕྱི་རོལ་འོད་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་བ། །འཁོར་ལོ་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ། །ཤིང་ལ་སོགས་པའི་དུར་ཁྲོད་བ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་སྤང་བར་དངས་པ་ལས། འཁོར་ས་དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ། །ཤིང་སོགས་
དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་ཆག་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ལ། དཔང་འགྱུར་ལས། ཁོར་ཡུག་དེ་
ཡི་ཕྱི་རོལ་ཏུ། །ཁོར་ཡུག་དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་ནི། །ཤིང་སོགས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་
འབྱུང་བས་དུར་ཁྲོད་ནི་མེ་རིའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཤད་དོ། །མན་སྟེ་ལས་ནི། རྡོ་རྗེ་གྲུར་གྱི་ནང་
དུ་དུར་ཁྲོད་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་འབྱུང་དང་། རྒྱ་སྟེས་དང་། ལྷ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་
ལ་གནས་པའི་ཁང་བ་བརྟེགས་པ། ཞེས་རྡོ་རྗེ་ར་བའི་ནང་དུ་དུར་ཁྲོད་འོང་བ་ཡང་བཤད་
དེ། རྒྱ་སྟེ་པས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་ར་བའི་ནང་དུ་དུར་ཁྲོད་འོང་བ་བཤད་དོ། །

རྡོ་རྗེ་གྲུར་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱར་འཁོར་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་མིང་དུ་ཨ་བློ་ཀ་ར་བཞེད་དོ། །
དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་དངོས་ནི་སྟོན་འབྱུང་ལས། གཏུམ་དག་དེ་བཞེན་ཆང་ཆེང་དང་། །རྡོ་རྗེ་
འབར་བ་ཀོང་རུས་ཅན། །དབང་ལྡན་དུ་ནི་མི་བཟད་བཞད། །ཕྱིན་ཟ་རུ་ནི་བཟ་གིས་མཆོག་།
ཐུན་པ་དག་ལོ་བདེན་བལ་དུ། །རྒྱང་ཕྱོགས་ཀི་ལི་ཀི་ལིའི་སྤྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བརྒྱད་
དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆང་ཆེང་འབྲིགས་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་དག་ཏུ་གྲོད་པ་དང་། ཏ་ཏ་གྲོད་པ་
དང་། རྟུག་པ་ལ་བཟ་གིས་ཆལ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། འདི་རྣམས་ལ་མིང་མི་འབྲུ་བ་མང་ངོ་། །
དེ་རོ་དང་ཀོང་རུས་སོགས་གྱི་གནས་སུ་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་འབྱུང་ལས། ཀོང་རུས་དང་
ནི་མདུང་གིས་ཕྱག་། འབྲུང་དང་ཕྱེད་ཆོག་པ་དང་མགོ། ཁྲོད་པ་ཕྱིན་པ་མགོ་དུམ་དང་། །
གཅིགས་པའི་མགོ་དང་རུས་པ་དང་། །ཞེས་མགོ་བོའི་ཐོད་རུས་དང་། ཕྱིན་པའི་རུས་པ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རུས་པ་འཕྲོར་བ་དང་། མ་འཕྲོར་བའི་ཀོང་རུས་དང་། མདུང་གིས་

ཕུག་པའི་རོ་ལ་སོགས་པ་གཅུལ་དུ་བཀྲམ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་བརྒྱད་ནི་དུར་ཁོང་
དངོས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཤིང་དང་ཕྱོགས་སྐྱོང་སོགས་ནི་དེ་ན་གནས་པ་ཡིན་གྱི་དུར་ཁོང་
དངོས་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་¹⁴⁷ (དེ་ན་གནས་པའི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དུར་ཁོང་བརྒྱད་པོ་རེ་
རེ་ན། ཤིང་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་དང་། ལྷ་དང་། སྤྲིན་གྱི་བདག་པོ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་རེ་རེ་སྟེ་
བཞི་བཞི་གནས་པར་སྟོམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །ལྷ་བ་པ་དང་འཕྲོ་རྩྭ་ཉའི་འགྲེལ་
པ་ནས་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་མ་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟེན་འགྲེལ་པར་སྟེར་
བཤད་པའི་སྟེང་དུ། རང་རང་ཕྱོགས་བདག་བཞོན་པའི་གཤོང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཞིང་
སྐྱོང་བརྒྱད་དང་། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་རེ་ལ་གནས། །བྱུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ། །
ཞེས་མཆོད་རྟེན་དང་རི་དང་། བྱུ་ཆེན་བརྒྱད་བཤད་དེ། སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་གངས་
མ་སྟོམ་པར་བྱུ་ཆེན་རྣམས་གནས་པར་གསུངས་སོ། །སྟོ་བྱུ་ཅུ་ལ། ཤིང་བརྒྱད་དང་།
དེ་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད་བཤད་པའི་མན་སྟེར། ཞིང་སྐྱོང་དང་། ལྷ་དང་སྤྲིན་
བརྒྱད་དང་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀ་བཀའ་ནས་བཤད་ལ། བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེན། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མེ་བརྒྱད་དང་། སུགས་རྟེན་ཆུ་བརྒྱད་བཤད་ཅིང་། བསྟོད་པ་གཙུག་ལོར་ལས་ཀྱང་།
དེ་གཉིས་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་། བྱུ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། སྟོ་མེན་མ་བརྒྱད་བཤད་དོ།

ཤིང་བརྒྱད་ནི་སྟོམ་འབྱུང་ལས། ཤིང་དུ་ཤིང་པ་ཨ་ཤུ་ཤིང་། །ཀར་ཀལ་ཁྲུང་པར་ཅུ་
ཉའི་ཤིང་། །བ་རྒྱ་དེ་བཞིན་ཀ་ར་ལྷ། །ལ་ཅ་བརྒྱ་པར་ཐེ་བ། །ཞེས་སོ། །ཀར་ཀལ་ཆུ་ཤིང་དང་།
ཅུ་ཉ་ཨ་མར་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ལ། བ་རྒྱ་ལ་ནི་ཅུ་གེ་དང་། པར་ཐེ་བ་ལ་ནི་ཨ་རྩུ་ན་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་སྟེ། འདི་རྣམས་ལ་གཞུང་སོ་སོ་ནས་མིང་སྟོ་ཆོགས་ཤིག་སྟུང་ངོ་། །ཤིང་གི་ཅུ་བའི་
ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད་ནི། དབང་པོ་མེར་པོ་རབ་བརྟན་དཀར་པོ་དང་། ལོར་སྤྲིན་མེར་པོ་མེ་

དང་། རྩ་ལྷ་དཀར་པོ་གདེངས་ཀ་བདུན་ལྷན་རྩ་སྤྱོད་དང་། གཤེན་རྩེ་སྤྱོད་པོ་མ་ཉེ་དང་།
 དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཀར་པོ་སྤྱང་དང་། མེ་ལྷ་དམར་པོ་ར་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོ་གཅེར་
 བྱ་མི་མགོའི་སྤྱང་བའི་ཅོད་པན་ཅན་རོ་ལངས་དང་། རྩ་ལྷ་དུད་ཁལ་བ་ལ་ཞོན་པ། ཞལ་
 གཅིག་པ། ཕྱག་བཞེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་བ། ལྷག་མ་གཡས་རྣམས་ན་རྩེ་རྩེ་
 དང་། རེའུ་ལེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱག་པ་དང་། སྤྱལ་ཞགས་དང་། དབྱུག་པ་དང་། ཅེ་གསུམ་དང་།
 སྤྱང་བ་སྤྱི་སྤྱགས་དང་བཅས་པ་དང་། རལ་གྱི་དང་། བ་དན་སེར་པོ་དང་། གཡོན་རྣམས་
 ན་ཐོད་པ་འདྲིན་པས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་བར་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་འབྱུང་ལས་བཤད་དོ། །ཐམས་ཅད་
 གྲང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཅན་དང་། གཡོན་གྱིས་ཡུམ་ཞལ་ཐས་སྟོབ་པ་ལ་འབྱུང་ཅེས་ཁ་ཅིག་
 གིས་སོ།།

ཤིང་གི་ཡལ་གའི་གསེབ་ནས་ལུས་བྱེད་འཐོན་པའི་ཞིང་སྤྱོད་བརྒྱད་ནི། རང་ཕྱོགས་
 གྱི་ཕྱོགས་སྤྱོད་གི་བཞོན་པའི་གདོང་ཅན་དུ་མན་སྟེ་དང་། འབྲེལ་བ་སྤྱོད་འབྱུང་ལས་བཤད་
 པ་ལྷ་བྱ་རིམ་པ་བཞིན། དཀར་སེར་དཀར་ནག་ དཀར་དམར་ནག་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་གྲང་
 དག་ཅིང་གཏུམ་པ་རྩ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་བའོ། །ཕྱག་གཉིས་ནི་མན་སྟེ་ལས། ལུས་སྟོད་བྱེད་
 མཐོང་ཕྱག་རྣམས་ཀྱིས། ཐོད་པ་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །གཞན་གྱིས་བྱིན་པའི་གཏོར་མ་
 ལ། །གཡས་པས་འདྲིན་པའི་རྩལ་གྱིས་བྲེལ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་གི་ཐོད་ཅན་དུ་
 བཞེད་དོ། །རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱོད་ཐབས་ཁ་ཅིག་དུ། འདིར་བཤད་པ་ལས་གཞན་པའི་གདོང་
 ཅན་དུ་འང་བཤད་དོ།།

རྩ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་ནོར་རྒྱས། འདྲིན་པོ། ཀའོ་ཀ། བརྒྱ་དང་། བརྒྱ་ཆེན་པོ།
 མཐའ་ལས། རིགས་ལྷན། དུང་སྤྱོད་སྟེ་སྤྱོད་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དཀར། དམར།
 སྤྱོད་པོ། དཀར་པོ། དཀར་པོ། མ་བྱའི་མགྱིན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཆོགས་པ། དཀར་པོ། སེར་

པོའི་མདོག་ཅན། དེམ་པ་བཞིན་གདེངས་ཀ་ལ་ལྷན་ལ་སྤྲོད་པོ་དང་། དཔལ་བེུས་མཆོན་
པ་དང་། མགིན་པར་རི་མོ་གསུམ་པ་དང་། དབུ་ལ་ཐིག་ལེ་མང་པོ་དང་། གདེངས་ཀ་ལ་ཅེ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་དང་། མགོ་ལ་བརྒྱ་དང་། གདེངས་ཀ་ལ་རྩ་བྱེད་གྱིས་མཆོན་པ་
དང་། ཐིག་ལེས་མཆོན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོད་མི་འདྲ་བ། དུག་གཉིས་གྱིས་ཐལ་མོ་
སྒྲར་ནས་གཙོ་བོ་ལ་འདུད་པར་འགྲེལ་བ་སྟོམ་འབྱུང་ལས་བཤད་དེ། སྤྲད་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་
མཐུག་ཏུ་འབྲིལ་བའོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྤྲོན་བརྒྱད་དེ། སྟོགས་པ།
ཆེར་སྟོགས་པ། དྲག་པོ། གཡོ་བ་དང་། བརྟན་པ། གང་བ། འབེབས་པ། གཏུམ་མོ་སྟེ།
སྟོག་སྟེང་འབྲུག་ཅིང་འབྲུག་སྐྱ་སྟོགས་པ། འགའ་ཞིག་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཅན་དང་། ཁ་དོག་སྐྱ་
ཆོགས་པར་མན་སྟེར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་སྟོད་སྒྲུལ་མགོ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ། སྤྲད་
སྤྲོན་དུ་འཁྲིགས་པ། ཁ་དོག་སྐྱ་དང་འདྲ་བར་འཆད་དོ། །

རི་བརྒྱད་ནི་རིན་པོ་ཆའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷན་པོ། མཐུ་ར་ལྷང་གྲ། ཀེ་ལ་ཤ་དཀར་པོ།
མ་ལ་ཡ་སེར་པོ་དང་། དབང་ཆེན་ནག་པོ། སྟོས་ངད་ལྷང་སེར་པོ། གངས་ཅན་དཀར་
པོ། དཔལ་གྱི་རི་སྤྲོན་པོ། ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་ལ། རི་ལ་གནས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀ་
དཀར་པོར་འགྲེལ་བ་སྟོམ་འབྱུང་ལས་བཤད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་དཀར་པོ། དོ་
རྩེ་འདུས་བྱས་སེར་པོ། དོ་རྩེ་ཆགས་པ་དཀར་པོ། དོ་རྩེ་ནག་པོ་ནག་པོ། ཐུགས་དོ་རྩེ་དཀར་
པོ། སྐྱ་དོ་རྩེ་དམར་པོ། རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་ནག་པོ། ཆོས་དོ་རྩེ་ལྷང་གྲའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤར་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤར་མ་བཞི་བཞི་ནི་སྟོགས་སུ་སྟེ། ཤར་ནས་གཡོན་སྟོར་དང་། ལྷག་མ་
བཞི་བཞི་ནི་མཆོམས་སུ་སྟེ། དབང་ལྷན་ནས་གཡས་སྟོར་དུ་བྱའོ། །རི་བརྒྱད་ལ་གནས་
པའི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ནི། རྟོག་བདུན་ལས། སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་གི། བཙུམ་ལྷན་འདས་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ། གཅེར་བྱ་སྐྱ་བཞེག་པ། དུག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། ཅང་ཉེུ་དང་། མོད་

པ་དང་ཁ་རྩི་ག་འཛིན་པ། མོད་པས་སྤྱི་བོར་བརྒྱན་པ། རྟོད་ཅིང་དུར་ཁྲིད་དེར་འཇུག་
 པ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྙམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་མེ་
 བརྒྱད་དང་། རྩོམ་འབྱུང་ལས། ཁྱ་དང་འུག་པ་བྱ་རྟོད་དང་། །ཅེ་སྤྱང་ཅེ་སྤྱང་མོ་དང་ནི། །
 འོལ་བ་དང་ནི་འོལ་བ་མོ། །མེད་གེ་གདོང་དང་སྟག་གི་གདོང་། །དྲག་ཅིང་འཛིགས་པའི་
 གདོང་ཅན་མ། །སྤྱལ་ནི་བ་ལང་མགོ་ཅན་དང་། །གདོང་གཉིས་ལ་སོགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ། །
 ཞེས་དང་། དེག་འཛིན་གྲུབ་པ་དུ་མ་དང་། །དམ་ཆོག་སྤྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་པ། །ནལ་འབྱོར་
 མ་ཡི་ཆོགས་ནམས་དང་། །གཞོད་སྤྱིན་རོ་ལངས་སྤྱིན་པའི་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས། །ཀྱི་ལི་
 ཀྱི་ལ་ཆེན་པོ་སྤྱོགས་ནམས་དང་། །ཞེས་དེ་ནམས་དུར་ཁྲིད་ཀྱི་དབྱུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད།

གཉིས་པ་¹⁴⁷ (དེའི་ལྷག་མ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འོད་འཕྲེང་ནས་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་
 དང་། གཞུལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ།¹⁶²

དང་པོ་(འོད་འཕྲེང་ནས་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འོད་ཕྲེང་ནས་སྙེ་ཆོགས་རྩེ་
 རྩེའི་བར་བཤད་པ་དང་། རྟ་བབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།¹⁵⁸

དང་པོ་(འོད་ཕྲེང་ནས་སྙེ་ཆོགས་རྩེ་རྩེའི་བར་བཤད་པ་)ནི། འོད་ཟེར་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ནི་མེ་ཁ་དོག་སྙེ་
 ལྷ་པ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བ། གདུག་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་བར་
 མི་བཟོད་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་རྩེ་རྩེའི་ར་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། འཁོར་ལོ་དང་བརྒྱའི་ར་བ་
 གཉིས་ནི་དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནམས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་གཞུལ་ཡས་ཁང་གྲུབ་པའི་
 དུས་སུ། སྤར་ཡང་རྩེ་རྩེའི་ར་བ་གྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི་གཞན་གཉིས་མ་བྱུང་བས་མེད་ཀྱང་
 ཆོག་གོ། །ནག་པོ་སྤྱོད་པས། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་དུ་ནི། །དེམ་གཉིས་ཐིག་ནི་གདབ་

པར་བྱ། །ཞེས་བྲི་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ར་བ་གཞན་གཉིས་བཤད་ལ། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
ལྷ་ཨི་བ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་བྱི་རོལ་དུ། །ར་བ་གསུམ་གྲིས་བསྐྱོར་
བ་སྟེ། །དོ་རྩེ་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་ནི། །ར་བ་ཞེས་ནི་གྲགས་པ་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་ར་
བ་གཞན་གཉིས་བྱེད་ནའང་འགལ་བ་མེད་དོ།

དེའི་བདར་ར་ནི་འོག་ནས་སྟེང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྩེ་ཅེ་
མོར་ཐེག་ལ་འཆར་བའི་བདར་ར་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་ལ་གནས་
པ་ཅམ་ཡིན་པས་མི་གཅིག་གོ། །བསྐྱེད་དེའི་ལྷེ་བའི་ཁ་དོག་ནི་ལྡང་ཁུ་དང་། དེའི་མཐའ་དང་
འདབ་མའི་བར་གྱི་གོ་སར་ནི་སེར་པོ་དང་། འདབ་མ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་ཆོགས་པར་སྐྱེད་
བར་བཤད་ལ། བསྐྱེད་གནས་པའི་གཞི་ནི། འདིར་ནི་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞི་ཡིན་ལ། ཆོས་
འབྱུང་ཡོད་པ་ལ་ནི་དེ་དེའི་གཞི་དང་། ཁ་དོག་ཀྱང་དམར་སྐྱར་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་དོ། །
བསྐྱེད་དེའི་ལྷེ་བའི་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་དུ། རྩྱགས་གཅིག་གི་ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྩེ་ཅེ་ནས།
རྩྱགས་གཞན་གྱི་རྩེ་ཅེས་འོན་པའི་ཁ་དང་ཆད་དོ། །ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྩེ་གངས་ནི་རྩྱགས་
རེར་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། རྩྱགས་རེར་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པའི་ཚུལ་གཉིས་
སོ། །ཁ་དོག་ནི་དོར་སྐྱེད་དུ། དེའི་ལྷེ་བ་ནི་ནག་པོ་ལས། ཡང་ན་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་
བོའི་ཁ་དོག་དུ་བྱ་བར་བཤད་པའི་བྱི་མ་ནི། རང་གི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་དང་གཙོ་
བོའི་མདོག་གཉིས་མཐུན་ན། དེས་ཆོག་ལ། གསང་འདུས་འཇམ་དོར་ལྷ་བྱ་མི་བསྐྱེད་པ་
རིགས་བདག་ཡིན་ཀྱང་། གྲུར་གྲུམ་མདོག་དུ་བཤད་པ་ལྷ་བྱ་ལ་ནི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་
དབང་བཅན་པར་བྱའོ།

རྩྱགས་ཀྱི་རྩེ་ལ་དབུས་རྩེ་རང་རང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་དུ་བྱ་བར་
བཤད་དེ། འདི་ལ་ཡང་རྩྱགས་སུ་རྣམ་སྐྱང་སོགས་ཁ་དོག་གསལ་བར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་

དུ་བྱ། དེ་མེད་ན་ལུ་ཨི་པའི་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་བདག་ཅན་ཡིན་ན།
ཕྱོགས་མདོག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལྟར་བྱའོ། །
གཡས་གཡོན་གྱི་རུ་གཉིས་ནི་དེའི་སྒྲིའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་ཏུ་བྱ་བར་རྟོག་སྤང་
ལས་གསུངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཤར་གྱི་རུའི་ཁ་ནང་ལྟའི་གཡས་ལྗང་ཁུ་དང་།
གཡོན་སེར་པོ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞན་གསུམ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རུ་ལྗང་པ་ལ་ནི་དབུས་
རུ་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་རུ་གཉིས་སྤར་དང་འབྲེལ། མདུན་རྒྱབ་གྱི་རུ་གཉིས་ནི་རུབ་གྱི་
སའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་། དབུས་གྱི་མདོག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གི་རུ་གསུམ་
མམ་ལྗང་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ཕྱོགས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་ཏུ་བྱ་བར་ཁ་ཅིག་
ཏུ་བཤད་ཅེས་སྤང་བར་བཤད་དེ། གཙུག་ཁོར་ལས་རུ་བཙུ་གཉིས་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་
དོ། །རུའི་ཕྱོགས་མདོག་གཙོ་ཐོའི་ཞལ་མདོག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད་
དོ།

རུའི་སྤྱིད་གྱི་ཆད་ལ་ཐེག་སྐྱེད་གྱི་རིང་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འགྱུར་དུ་གསུངས་
པ་ལ་གཉིས་ལས། ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་ཉིས་འགྱུར་
དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་སྐྱེད་ཆ་རྒྱང་རེ་བཞི་པའི་ཕྱོགས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲིལ་ཆད་
གཅིག་མའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ཆ་ཆེན་གཉིས་ཡོད་དོ། །མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་
གྱི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ནས། དེའི་ཉིས་འགྱུར་ལ་བྱེད་
ན་ནི། ཐེག་སྐྱེད་ཆ་རྒྱང་གོ་དུག་པའི་ཕྱོགས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲིལ་ཆད་གསུམ་མའི་
ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་ཆ་ཆེན་བཞི་ཡོད་དོ། །རུ་ཆ་རྒྱང་བཙུ་བཞི་པར་འདོད་པ་ནི།
ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་པའོ་ཞེས་སྤང་བར་བཀག་གོ། །བདེ་མཆོག་ལ་རྒྱུད་གཞན་
དུ་མི་གསལ་ལ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་རྒྱུམ་པོ་ནང་མའི་མཐའ་ནས་མཐའ་

ལ་རེ་བཞིར་བཤད་པའི་ཆ་རེ་ནི། དེའི་འགྲེལ་པར་འགྲུང་བ་ལྟར་ཆ་རྒྱུང་ཡིན་པས། དབུས་
ནས་རྩ་ཆེའི་བར་ལ་ཆ་ཆེན་བརྒྱད་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་
གཅིག་མའི་ལུགས་ཏེ། ཐེག་སྐྱད་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སོ།།

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར། ལུན་པའི་སྒྲུལ་བྱ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལུན་སྒྲུལ་ཆ་རྒྱུང་གཅིག་
གཅིག་བཤད་པས་དེར། སློ་ལས་སུམ་འགྲུར་ཏྲ་བབས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ནི་དབངས་ལ་
བྱ་ལྟེ། སུམ་འགྲུར་འབྲེད་ལ་བཅིས་ན་ལུན་སྒྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་
གསུང་བ་ནི། རང་གིས་གཞན་དུ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ལུན་པའི་སྒྲུལ་བྱ་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཀ་བའི་ཆེན་མོ་འཛོན་ཆེ་མོ། །སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་འོད་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུང་
པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བཞེན་ནས། ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མར་བསྐྱབས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །འོ་ན་དོ་རྩེ་སྤང་བར། ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ། བྱི་བྱ་ལ་
ལུན་སྒྲུལ་མེད་པར་བཤད་པ་སྒྲ་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། ཏྲ་བབས་དབངས་
སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ། ལུན་སྒྲུལ་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་བ་པས་མཛད་པ་ལྟར། སྒྲུལ་བྱ་འོག་མའི་
མཐའ་ནས་མཐའ་ལ་སློ་ཆད་བཞི་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སློ་ལས་སུམ་འགྲུར་
ཏྲ་བབས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀ་བའི་ནང་མཐའ་ནས། ནང་མཐའི་བར་ལ། ཏྲ་བབས་
ཀྱི་རྒྱ་ཆད་དུ་བྱས་པ་ལ། དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཡང་ཀས། ལུ་སྤོན་ཁ་ནས་ལུ་སྤོན་
བར། །ཏྲ་བབས་སློ་ལས་སུམ་འགྲུར་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། སྤང་བ་ནས་བཤད་པ་ནི། ཀ་
བའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའི་བར་ལ། སློའི་སུམ་འགྲུར་བྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ཡང་ཁུངས་སྐབ་ཀྱི་གཞུང་ཁ་ཡར་ལས་བྱུང་བས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་ཡོད་པར་གསལ་ལོ།།

ལུགས་དེ་ལ་རྩ་རྒྱུ་ཏས། སློ་ལོགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་ལུན་སྒྲུལ་མེད་ཀྱང་། སློ་
སྤྲང་དུ་ཆེག་པ་ཆད་པའི་ལུན་སྒྲུལ་ཆ་སྤོན་གཅིག་འཆད་མོད་ཀྱང་། མི་ལེགས་ཏེ། སློ་བ་

དཔོན་དེ་ནི་སྤང་བའི་རྗེས་འབྲང་དུ་འདུག་ལ། སྤང་བ་ལས། དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་
མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ། སྒྲོ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་བྱི་བྱ་ལ་
མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་སྤང་དུ་བྱི་བྱ་ལ་སྐྱམ་སྐྱམ་བྱས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་
ཀྱི་སྐྱམ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་སྒྲོ་ལོགས་ནང་མའི་ཐེག་གཉིས་
ལ། ཆ་ཆུང་གསུམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྒྲོ་སྤང་དུ་ཅིག་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་བྱེད་པ་དགོངས་པར་
མཐོང་དོ། །

སྒྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། འར་བྱ་བ་དང་སྒྲོ་བྱང་དང་
ཕྱོགས་རའི་ཆད་ནི། སྤང་བར། སྒྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་ནི་སྒྲོ་ཆད་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་འཛོན་མཆམས་ནི། དེའི་སྤྱིད་སྒྲོ་ཆད་བཞི་
མ་ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་བཞི་དོར་བའི་མཆམས་ནས་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་
ལས། རྟ་བབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནམས་སུ་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱམ་བུའི་སྤང་དུ་རྒྱ་སྤོར་ཀྱི་ཁ་ལས་བྱུང་
བའི་སྒྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་རྩ་ནམས་ནི། རྩང་ཐད་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ་དབྱས་ཀྱི་
རྒྱར་ཆ་ཆུང་གསུམ་དང་ལྟན་པ། སྤྱིད་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པའོ། །ཞེས་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱམ་
བུའི་སྤྱིད་ནས་རྩའི་རྩ་བའི་རྒྱ་སྤོར་ཀྱི་ཁ་ནས་རྩ་འཛོན་པར་བཤད་ལ། རྩ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་པ་
ལ་དར་དབྱངས་ནས་དར་དབྱངས་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཆད་
སྤང་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དབྱས་རྩ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་རྩ་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
ཆ་ཆུང་གཉིས་གྲག་པའི་ཆ་ལ་སོང་བས། དེ་ཅམ་གྱིས་དབྱས་རྩ་ཕྱིར་ལྟག་པའོ། །དེའི་
ཕྱིར་གཡས་གཡོན་ཀྱི་རྩ་རི་ལྟར་སོང་བ་བཞིན་དུ། ཐག་པ་བཞག་ནས་དེ་ནས་བྱང་པོར་
ཐེན་ན་དབྱས་རྩ་དང་ཆད་མཉམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྩའི་ཕྱི་ཐེག་དར་དབྱངས་ཀྱི་ཕྱི་ཐེག་

ལས་མ་འདས་པའི་ནང་ཐིག་ལ་ཆད་ན་འོང་གི། དེ་ལས་རིང་བ་ནས་རྒྱ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་
ལུགས་ལྟར་ན་མི་འགྲིག་པ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འདིའི་རིགས་པ་རྒྱ་སྐྱོར་ཆད་གཉིས་མའི་
ལུགས་གཉིས་ལ་ཡང་འབྱེད་དགོས་སོ། །ཕྱ་མ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་མ་བྱེད་ན། མདུན་
རྒྱབ་ཏུ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཅེ་ལྷ་པ་བྱེད་ན་ནི་མདུན་རྒྱབ་ཏུ་འང་རྒྱ་དགོས་ལ། དེ་ནི་དབུས་
རྒྱའི་ནང་གི་དབུས་ནས་གཞལ་བའི་ཅིས་བཏང་ན། གཡས་གཡོན་གཉིས་བཞིན་དུ། སྒྲོ་
ཆད་གཉིས་གཉིས་སོང་བའི་མཆམས་ནས་རྒྱའི་ཕྱི་ངོས་ཡོད་པ་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་འདི་
དག་རྒྱ་སྐྱོར་ཆད་གཉིས་མ་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟོག་རྒྱུ་ཀྱི་ཆག་ཆད་ཀྱི་རྟོག་རྒྱུ་སྐྱོར་
སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱའི་མིང་དང་། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཐུག་མཆམས་ནས། ཕྱོགས་གཞན་
ཀྱི་ཐུག་མཆམས་ཀྱི་བར་མཉམ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། འདིའི་ལྟེ་བ་དང་རྒྱའི་ཆད་མི་
མཐུན་ཀྱང་། རྣམ་གཞག་མི་གཅིག་པས་སྒྲུབ་མེད་དེ། ལྷ་ཆོགས་རྟོག་རྒྱུ་འོག་གི་བསྒྲུབ་
འབྲེལ།

གཉིས་པ་¹⁵³ (རྟོག་བཟས་ཀྱི་རྟོག་བཤད་པ་)ནི། རྟོག་བཟས་ཅེ་ཅམ་ན་གནས་པ་ནི། ཐེང་བར་སྒྲོ་
དང་རྟོག་བཟས་ཀྱི་བར་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་ཐུན་སྒྲུལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་བཤད་
ལ། རྟོག་བཟས་ཀྱི་ཀ་བ་རྣམས་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་ཅུང་ཟད་རིང་བར་གནས་པར་
བཤད་དོ། །གསང་ལྡན་ལས་ཀྱང་། སྒྲོ་ཡི་མཆམས་དང་ཏ་ར་ན། །ཤིན་ཏུ་གཅིག་ཉིད་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོ་དང་རྟོག་བཟས་ལ་བར་སྒྲོང་མེད་པ་བཀག་ཅིང་། ཤད་རྣམས་ཀྱང་། རྟོག་བཟས་
ལ་ཕྱགས་དག་ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་དོར་བའི། ཞེས་སྒྲོའི་ལ་ཕྱགས་ལས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་
དོར་བར་རྟོག་བཟས་བྱ་བར་བཤད་དོ།

སྒྲུལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་གསང་བས། སྒྲོ་ཁང་ཕྱི་ཐུར་བཞི་ལོ་ལ། །ཀ་བ་བཞི་བཞིས་
གཏུང་སྒྲུབ་ནི། །བརྒྱད་བརྒྱད་བཏེག་པ་རྟོག་བཟས་མང་། །ཀ་གདན་ཀ་གཞུ་ཅེ་རིགས་པའོ། །

ཞེས་ཟེར་ནས། སློ་ལོགས་ཀྱི་བྱར་བཞིར་ཀ་བ་བཞི་བཅུགས་ནས། ཏྲ་བབས་སློ་ཁང་གི་
སྟེང་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། སློ་ཁང་གི་སྟེང་ན་ཡོད་
པར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཞེས་ཤུག་བཤེས་གཉེན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་ཀྱིས།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སློ་ཡི་བྱི་རོལ་དུ་བྱ་བར་བཤད་པའི་ལུང་གིས་འགོག་ཅིང་། ཏྲ་བབས་
ཀྱི་ཀ་བ་ལ་དཔངས་སུ་ཆ་ཐུན་ལྷ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་བཏེག་པའི་ཏྲ་བབས་སློ་ཁང་
གི་སྟེང་དུ་མི་སླེབ་ཅིང་། སླེབས་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དཔངས་ལ་ཆ་ཐུང་ལྷ་ལས་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་མདའ་ཡབ་ནི་སློ་ལོགས་ཀྱི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་བོ་ནི་ཕྱོགས་ལྷ་སྤྱོད་བ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཡིན་ན། དེས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཆད་མར་འདོད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པས། ལུང་གིས་འགོགས་པ་མི་འཐད་
ཀྱང་། གཞོད་པ་བྱི་མ་ནི་ལགས་སོ།།

རང་ལུགས་ནི་སློ་སྟེང་དུ་ཏྲ་བབས་འོང་བར་བཤད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་
ལུགས་ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞིར་སྤང་ཞིང་། ལུངས་བྱབ་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ཡང་
མེད་ལ། ལུང་ལ་བཞེན་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། ལུང་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་མང་ངོ་། །ཏྲ་བབས་སློ་
སྟེང་དུ་འོང་ན། དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུན་སྤྱོད་འདོད་དགོས་པས། དེ་འདི་འདྲ་བ་
ཞིག་གི་བར་སྟོང་གི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་མི་རུས་སོ། །ཆ་ཐུན་ལྷ་པའི་ཀ་བ་འོག་གཞི་ནས་
འཇུགས་ན་ནི། སྤྱར་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་ལ། བྱི་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་ཡང་གནས་ཆོད་ལ་སློ་
སྟེང་ནས་ཏྲ་བབས་འདེགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་སྤྱོད་མི་རུས་ཏེ། འོག་གཞི་ནས་འཇུགས་པ་
བྱི་བྱ་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོད་པའང་ཅི་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་སྟོན་དེ་
ནི་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོ་རྟེ་བྱེད་པ་ལས། ཏྲ་བབས་དཔངས་སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་བར་
སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། བྱི་བྱ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དོན་ལ་མེད་པ་མིན་ཏེ།

དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གསུམ་མ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་
པའི་བྱེད་རོ།།

གསང་ལྡན་གྱི་ཐིག་ཅ་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་། ཏྲ་བབས་སྒོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ། །
སྒོ་དང་བར་དུ་ཆ་ཅུང་གཅིག །བྱས་པ་དེ་གསང་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། བྱད་རྒྱས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བར་སྟོང་དོན་ལ་ཡོད་དོ། །བྱད་རྒྱས། ཏྲ་བབས་ལ་སྤྱབས་དག་
ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་དོར་བའི་ཆ་ཆེན་ཆད། །མཚུར་ནི་ཆ་ཆེན་བཞི་པ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་
པ་ལྟར་ན། དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་མ་ལའང་ཐུན་པ་དང་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་ཡང་
བྱས་ས་ཡོད་ལ། སྤང་བའི་ལྷགས་འཆད་པ་ན་གྱི་བྱ་ལ་ཐུན་སྒྲུབ་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་
བྱེད་དགོས་སོ།།

ལྷ་ཨི་པའི་གཞུང་ནས་ཏྲ་བབས་དང་གཞུང་ལས་ཁང་གི་སྒྲོར་མ་བཤད་ལ། དེའི་
དགོངས་པ་བཞིན་འཆད་པའི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། ཅུ་སྤྱན་ཁ་ནས་ཅུ་སྤྱན་བར། །ཏྲ་བབས་
སྒོ་ལས་སུམ་འགྱུར་ཏེ། །སྟེགས་བྱ་བུམ་པའི་སྟེང་གནས་པའི། །ཏྲ་བབས་ཀ་བ་བྱང་པོར་བྱ། །
ཞེས་བཤད་ཅིང་ཨ་བླ་ཀ་རའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་ཨི་པ་ལ་ཡང་། ཐིག་སྐྱད་རིང་སྤང་གང་བྱས་
ཀྱང་འབྲེལ། །དྲ་རི་ཀ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། དགྲུ་ཡིས་ཏྲ་བབས་ཀ་བར་བཅས། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡང་། མཁས་པ་དག་ཀ་བ་ལ་ལྟ་དང་། ཏྲ་བབས་དངོས་ཀྱི་དབངས་ལ་བཞི་སྟེ་
ཆ་ཐུན་དགྲུང་འཆད་དོ། །ནག་པོ་སྟོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། བྲ་ནས་ཐིག་གིས་བསྒྲོར་བ་
དག །ཏྲ་བབས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བྱ། །ཞེས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཐུར་ནས་རྒྱུ་པོར་བསྒྲོར་བའི་
ནང་ཏྲ་བབས་ཀྱི་གནས་སུ་བཤད་ལ། དེ་ལ་ཆ་ཐུན་བཅུ་ཡོད་པ་རགས་ཅིས་སུ་བྱས་ནས།
དབངས་སུ་སྒོ་འི་སུམ་འགྱུར་དུ་བྱས་ན་དགོངས་པར་འགྲོ་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། དེའི་
བཞེད་པ་ཐིག་སྐྱད་རིང་བའི་ཕྱགས་སུ་བྱའོ། །འདི་ནི་རྒྱལ་ཆོན་གྱིས་འབྲི་བ་ལ་བདེ་ཡང་།

ཐིག་ཚོན་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཐིག་ལའང་ཆོད་བཞིན་བཏབ་སྟེ། ལྷ་རེ་གཉིས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་འབྲི་ན། རས་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེན་མ་གཏོགས་པ། རྟ་བབས་སྒོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་
བྱས་ན་གྲི་བ་བདེ་བས། རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྣམ་བྱ་ལྷ་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ཆ་རྒྱུད་དང་གཉིས་པ་དང་། གཞན་དགུ་རེ་
བར་འབྲེལ་བའི་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་དང་། སྣམ་བྱ་གསུམ་པ་བདུན་པ་དགུ་པ་གསུམ་
ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་དང་། བཞི་པ་དྲུག་པ་བཅུ་པ་གསུམ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་། ལྷག་མ་ལྷ་བྱེད་དང་
གཉིས་པར་མཉམ་པའི་ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་སྟེ་གཉིས་དང་དུས་འཁོར་ནས་
གསུངས་པའི་རྟ་བབས་དང་། སྒོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ལྷ་མཉམ་གསུམ་གསུམ་མཉམ་གཅིག་
སྟེ། རྟ་བབས་མི་འབྲེལ་བ་བཞི་བཤད་ལ། སྣམ་བྱ་ནི་བཅུ་གཅིག་པར་བཤད་དོ། །རྟ་བབས་
ཀྱི་དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གཉིས་མ་ཡང་། རྒྱ་གར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་ལ། རྒྱུ་བས་
ཀྱང་དབངས་སུ་རི་ལྟར་མཛོས་པར་བྱ་བར་བཤད་དོ།

རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བའི་བྱངས་ལ། བོད་སྤྱི་མ་རྣམས་སྟོགས་རེར་བཞི་བཞིར་འདོད་པ་ལ་
ཁ་ཅིག་གིས་དེ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་འབྱུང་བར། རྟ་བབས་བཞི་དང་ཀ་བ་བརྒྱད། །ཅས་
དང་། མན་སྟེ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་
དོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། ཡང་དག་སྤྱོད་བ་བཞི་པོ་
ནི། །རྟ་བབས་རྣམས་དང་ཀ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་ཀ་བ་བཞིར་བཤད་པ་དང་མི་འགའ་ཏེ།
དེའི་འགྲེལ་པར་རྒྱུ་བས། ཡང་དག་སྤྱོད་བ་བཞི་པོ་ནི། རྟ་བབས་དང་ཀ་བ་བྱུང་གི་འོ། །
ཞེས་རྟ་བབས་རེ་རེ་ལ་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་མོད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས་རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱ་བ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས། སྒོ་ལྷན་
རྣམས་སོ། །ཞེས་སྤྱི་སྒྲིལ་ཞབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ལྷ་བྱང་གི་དགྲིལ་ཆོག་

ལས། རྟོགས་རེའི་སྒོ་བྱུང་གཉིས་རྟོགས་དེའི་སྒོ་བྱུང་ཅེས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པ་ལ་
དགོངས་ནས། སྒོ་བྱུང་བཞིར་གསུངས་པ་བཞིན། ཏྲ་བབས་ཀྱི་རྟོགས་རེར་ཀ་བ་བཞི་བཞི་
ཡོད་ཀྱང་། གཡས་གཡོན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་སུ་སྤྱད་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་ཐར་དང་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་དག་གསུངས་ལ། དེ་དང་ཡང་དག་སྒྲོང་བའི་རྣམ་དག་གསུངས་པ་ཡང་
མི་འགལ་ཏེ། དབྱེ་བསྟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་རེར་ཀ་བ་བཞི་བཞི་མེད་ན་ཀ་བ་
གཉིས་ཅམ་ལ་ཏྲ་བབས་སྤྱད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྤང་བར་ཏྲ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ། ཏྲ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བར་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལས་
སྐྱེས་པའི་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་རྣམས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་དང་ལྗན་བའི་ཞེས་བཤད་
པའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཅེབས་བརྒྱད་མེར་པོ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ནི་མཆེ་བ་དྲུག་པ་དཀར་པོ་དང་། ཏྲ་
ལྗང་གུ་དང་། བུད་མེད་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྣམ་པ་སྟོ་བསངས་དང་། འོར་བུ་ཅེ་དྲུག་པ་མེར་
པོ་དང་། བྱིས་བདག་དམར་པོ་མཛོད་མི་ཟད་པ་དང་ལྗན་པ་དང་། དམག་དཔོན་ནག་པོ་གོ་
ཆ་དང་བཅས་པ་མདུང་དང་རལ་གྱི་འཛིན་པར་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་ལ།
མདོ་ལས་འོར་བུ་སྟོན་པོ་བྱར་བརྒྱད་པར་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་བྱའོ། །བར་བར་དུ་
གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། སྟོན་གྱི་སྤྱབས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་ལུས་ཅན་མེ་ཏོག་གི་སྤང་
བ་བཟུང་བ་རྣམས་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་ནི་བྲིས་སྒྲུ་དང་ཁང་པ་བསྐྱང་བ་སོགས་ལ་དགོས་
པས་བྲིས་སོ།

གཉིས་པ་¹⁵³ (གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདའ་ཡབ་ནས་
ཅིག་པའི་བར་བཤད་པ་དང་། ¹⁷²ནང་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་དང་ཐོག་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མདའ་ཡབ་ནས་ཅིག་པའི་བར་བཤད་པ་)ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་མཆན་ཉིད་ནི།

མངོན་བཟློག་ལས། ཁང་པ་བཅེགས་པ་རྣམ་པར་བསམ། ཟུར་བཞི་པ་ལ་སྒོ་བཞི་པ། ཏྲ་
བབས་བཞིས་ནི་རྣམ་པར་བརྒྱན། བ་བ་བ་བྱེད་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་། བ་དན་འབྲེང་བས་
རྣམ་པར་བརྒྱན། ཟུར་གྱི་ཆ་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། སྒོ་དང་སྒོ་ཁྱུང་མཆོམས་རྣམས་སུ། རྩོ་
རྩོ་རྩོ་རྩོ་ཆེན་གྱིས་བརྒྱན་པ། བྱི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་གདབ་པོ། ཞེས་གསུངས་ལ།
དེ་དག་གི་ཆ་དེ་ནི་རྩོ་རྩོ་མཁའ་འགྲོ་ལས། སྒོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱད་ཆ་རུ། སྐུ་ཁྱུང་མེད་
པར་འདོད་པ་ཡིན། སྒོ་ཡི་ཆ་དེ་གྱིས་སྒོ་ཁྱུང་དེ། དེ་ཡི་བྱེད་ཀྱིས་འགྲམ་པ་བྱ། ཞེས་
དང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་ཡང་། སྒོ་འཁོར་ལོ་འེ་བརྒྱད་ཆར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་རྩོ་
ཐིག་ནས་རྩོ་ཐིག་གི་བར་ཆ་ཆེན་བརྒྱད་དུ་ཡང་སྟོན་ནོ། སྐུ་ཁྱུང་མེད་པ་ནི་སྒོ་འེ་ཐད་ཀར་
འདོད་སྒྲུལ་མེད་པའོ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་ལས། སྒོ་ལོགས་དང་འདོད་སྒྲུལ་སྒོ་ཆ་དེ་བྱེད་
དང་། ག་མ་ཤིར་པ་དེའི་ཡང་བྱེད་དུ་བཤད་དེ། བ་བ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ཡང་དེ་དང་འབྲེང་ལ།
ཅིག་པ་དང་པ་གྲུ་དང་ཤར་བྱའི་སྒྲུལ་བྱ་ནི་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་བར་སྟོན་འབྱུང་གི་ཐིག་གི་སྐབས་
ལས་ཤེས་སོ།།

འགྲམ་ལོགས་སྒོ་ཆ་དེ་བྱེད་བྱེད་དུ་མཉམ་པ་ནི། ཏྲ་བབས་ཀྱི་དབངས་སྒོ་ཆ་དེ་གསུམ་
མ་ལ་བྱ་སྟེ། ལྷ་བྱང་གིས་གསུམ་ག་ཆ་དེ་མཉམ་དུ་ཡང་བཤད་དོ། དེ་ལ་ཅིག་པ་ནི་བྱི་ནང་
དུ་ལྷ་སྐྱུ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ལྷེད་ནས་ལྷེད་དུ་བཅེགས་པའི་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷར་བྱ་སྟེ། སྤི་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ལྷར་སྒོ་མ་དོན་ལ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་གཞོད་
པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྤི་མ་ལྷར་ན་ཅིག་ཞེང་ཏ་ཅང་འགྲམ་པའི་སྒྱུ་ལོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཞེང་ལ་ཅིག་པའི་ལྷ་ཆ་གཅིག་ལས་མེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ཅིག་པ་དེའི་ཞེང་ཆ་དེ་ནི།
བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། སྒོ་འེ་ཉི་ཤུ་ཆར་ཡང་གསུངས་ལ། རི་མོ་པན་ཚུན་ནས་གང་གིས། མ་
རེག་པར་ནི་བྱི་བར་བྱ། ཞེས་བཤད་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ རེ་ཁའི་སྟོམས་སུ་སྒོ་འེ་ཉི་ཤུ་ཆ་

ཡིན་ལ། ཅིག་པ་ལྷ་ག་བསྐྱེམས་པས་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པས། བར་སྟོང་གཞག་ས་མི་
འོང་བའི་ཕྱིར། རང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོམ་འབྱུང་ལས།
རི་མོ་པན་ཚུན་དག་གི་བར། །ནས་ཅམ་དུ་ནི་གདབ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་
རང་འགལ་ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཡང་ལྷགས་ཡིན་
པས། ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་ལྷར་བགོས་པ་ན་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་
གཉིས་ནི་རྩ་ཐིག་ཁྱ་གང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲིའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ལ་ནས་ལྷ་དང་།
ནས་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ལས་མེད་པས་རི་མོ་རེ་རེའི་ཞེང་གི་པ་མཐའ་ནས་ཚུར་མཐའི་བར་
ལ། རྒྱ་རེ་རེར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རི་མོ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ནས་རེ་རེ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་མིན་ནོ། །ནས་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས་
རགས་རྩིས་མཛད་པའོ།

མ་རེག་པ་ནི་དེ་རིག་པས། རྒྱ་གང་གིས་ནི་མ་འདྲེས་པས། །རི་མོ་ཀུན་ཏུ་བྱི་བར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོན་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་མ་རེག་པའི་བར་སྟོང་
སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཤུའི་པས་ནས་གང་གིས་མ་རེག་པ་ཞེས་པ་ནི། འོག་གི་ཆའི་ཆད་དེ་སྟོང་
དུ་རི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་བྱི་བྱ་ལ་ཅིག་པའི་རྩ་བ་སྟོམ་པས། རྒྱ་གང་གི་
ཆད་ཡོད་པ་ལྟར་རྩ་མོ་ལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྟོམ་དོན་ལ་མིན་ནོ། །བྱི་ནང་གི་ཁ་དོག་
ནི། རྩ་རྩེ་མཐའ་འགོ་དང་སྟོམ་འབྱུང་གཉིས་ཀ་ལས། བྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀར་སེར་
དམར་ལྷང་སྟེ་བར་བཤད་དོ། །རིམ་པ་འདི་ཡང་སྟོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་
གསལ་བར་ཡོད་ན་དེའི་ཁ་དོག་དང་། དེ་མེད་ན་སྟོགས་དེའི་ལྷའི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་
གིས་ཤར་ནས་དབྱས་བར་དུ་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་བསྒྲོར་བ་དང་མཐུན་པར། ཅིག་པའི་བྱི་མ་
ནས་ནང་མའི་ཁ་དོག་ཏུ་བྱི་བར་བྱེད་པར་བཤད་ལ། འདི་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་གཞན་

ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཅིག་པ་ལྟ་ནི་ཕྱོགས་མདོག་གིས་མི་འབྲེད་ལ། ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ཐད་ཀར་ཇི་ཅུ་དུ་
འགོ་བ་ནི། འགམ་ལོགས་སྒོ་དང་མཉམ་པ་ལྟར་ན་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་དང་ཁ་ད་ཆད་
དུ་འགོ་ཞིང་། ཅིག་གཞིར་ལྟ་ཡང་མཉམ་མོད་ཀྱང་། འགམ་ལོགས་སྒོ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་ནི།
འོག་གི་ཅིག་གཞིར་ནས་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་ཟད་མཆོམས་བར་ལ། ཆ་ཆུང་གཅིག་
ཡོད་ཅིང་། འོག་གི་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གཞིར་ངོས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྟ་རིང་ཐུང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་
ཐུང་ཟད་རེ་ངོས་སུ་འོང་བ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །ཅིག་པའི་དཔངས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་ཅེ་ནས། དེའི་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་དང་། ཅིག་
པ་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་ཐུན་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་གི་བྱ་ལ་
ཡིན་ཀྱི། བསྒྲུལ་བྱ་ལ་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གཞིར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པས། སྒོ་དང་
རྟ་བབས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྟོང་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་ཡ་ལུབས་
འདེགས་པའི་གཞིར་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་གཞིར་དུ་བྱས་ནས་གི་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཞེངས་
པ་ལ་ཡང་། དེའི་སར་ཅིག་པ་ཡོད་པ་བྱས་ན་གཞིར་གིས་ཀ་བའི་ཅེར་མི་སྟེན་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཐེང་བ་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་འབྲེལ་པ་དང་། བི་རྒྱ་ཉིའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་སྒོ་ལོགས་ནང་མའི་
ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པའི་ཐེག་ནི་གཞིར་མཆོན་པར་བྱེད་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་གཞིར་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་གཞིར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒོ་ལོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཐད་ཀ་
གཉིས་སུ་བརྩམས་པས་ཆོག་གས་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡ་ལུབས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཆུང་བརྩ་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་པ་བར་སྤང་ལ་ལིང་རེ་སྟོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟེ། །
འདི་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞིར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པར་ངོས་པ་དང་། ངོས་སུ་འོང་བའི་ཅིག་པ་

ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ། གཤུང་མེད་པའི་སར་ཅིག་པ་བར་སྤང་ལ་
སྤོད་མི་ཉན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སློ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་གདོང་གཞན་གྱི་བར་དུ་
གཤུང་བྱེད་ན་གཤུང་ལ་ཆ་སྤན་བརྒྱུད་ལས་མེད་པས་དེའི་བར་དུ་དེས་མི་སྤྲོད་པ་དང་། སློ་
ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་གྱི་བར་དུ་གཤུང་ཡོད་པ་བྱེད་ན། ཅིག་པ་ལ་
ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་ཡོད་པས་གཤུང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཅིག་པ་ཆ་སྤན་རེ་རེ་བར་སྤང་
ལ་སྤོད་དགོས་པའི་སྤྱོད་རང་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལུགས་ལའང་ཅིག་པ་ལ་ཆ་
རྒྱུད་བརྩུ་ཡོད་ཅིང་། གཤུང་ལ་ཆ་རྒྱུད་ལས་མེད་ལ་གཤུང་གིས་མ་བཏེག་པའི་ཅིག་
པ་ཡང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་དེ་ནི་གཤུང་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་བར་བཤད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་འདུག་པས།
དེའི་དོན་ནི་སྤོང་གི་སློ་ལོགས་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྷ་པོ་རིང་མུང་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཞེང་
དུ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གཤུང་ཡང་བསེགས་ཁར་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་གཤུང་གི་ནང་གི་
མཐའ་ནས་མཐའི་བར་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་དང་། དེའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་
རྩུང་མེད་ཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤོང་བར་སློ་ལོགས་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་གཞན་གྱི་ཅེའི་བར་གྱི་
ཐིག་ལ་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སར་ཡང་གསུངས་པ་ལ།
ཆོན་སྒྲ་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་ནང་མ་བཞིའི་ས་ལ་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་
གཤུང་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་བ་ཡང་ནང་གི་འགྲོ་མཚམས་ཡིན་གྱི་ཕྱི་ལ་ཆད་དེར་ངེས་མི་དགོས་
སོ། །སྤོང་འབྲུང་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་པའི་སྤོང་དུ་གཤུང་། །ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་
པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གཤུང་ཆ་རྒྱུད་བརྩུ་བར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

སློ་ལོགས་ཀྱི་གཤུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ནི་ཐིག་ལ་མ་ཤར་ཡང་དོན་ལ་
ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཐེང་བ་ལས། གཤུང་གི་འོག་ཏུ་ཀ་བ་གཉིས་མ་ཐིག་ཀྱང་བསྐྱོམ་བྱའི་

དགྲིལ་འཁོར་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ། །ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་
མཛེས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་སོ། །འདིར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་མ་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མེད་ལ། ཀ་བ་བརྒྱད་
ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་གསུངས་པ་ནི། བརྗེ་ཏུས་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་སྟེ། དགྲིལ་
འཁོར་བྱ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་དང་། ལྷུ་མ་པོ་སྟོ་བཞི་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་
མཆོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཀ་བ་སྟེན་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ལས། རེ་འུ་མིག་དགུ་པའི་
བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་བཤད་པས། བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་
ཡང་ནང་དུ་ཀ་བ་འོང་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱུར་རྟོ། །ཞེས་གསུང་པ་ནི་སྟོགས་སྡུ་མ་ལོན་པར་
སྤང་བས་རིགས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །

སྒྲེང་བའི་ལུང་དེས་དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
མཛེས་པ་གཅིག་ལུ་བཤད་ཀྱི། སྟོ་བཞི་དང་བྱ་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོག་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་ཞེས་པ་ཡང་། དགྲིལ་འཁོར་
ཅམ་མེན་གྱི། བྱ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཀུན་ལ་བྱེད་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བས། དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་སོགས་རྒྱད་
ལས་བཤད་པས་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲེང་བ་ཉིད་ནས་ཆོས་དབྱིངས་
གསུང་དབང་གི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་པ་ལྷུ་མ་པོར་བཤད་པ་ཡང་དེས་མ་བློན་པར་འགྱུར་རོ། །
དགྲིལ་འཁོར་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་པས་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། དེའི་དོན་ནི་སྟོ་
ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཀྱི། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་

ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་བྱའོ་སྟུང་པ་ལ། དེ་དག་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། བདེ་
མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཀ་བ་བརྒྱད་གཏན་མེད་པར་སྟོབ་མིན་གྱི།
ལྷ་བྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ལྷ་བྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོངས་སོ།།

དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཚན་གསུམ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་།
དེ་ནི་གཞིའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་བ་སྟོབ་ཞི་བ་དེའི་སྟོས་ཀྱི་ཀ་བ་མིན་ལ།
གྱུ་བཞི་བ་ལ་སྟོབ་ཞི་བ། ཞེས་པ་བྱུང་བྱས་པའི་བྱུང་བྱེད་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་
པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནི། གྱུ་བཞི་སྟོབ་ཞི་བ་དེའི་སྟོས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོབ་ཞི་བ་གཞན་ལ་དེའི་སྟོས་ཀྱི་
ཀ་བ་བརྒྱད་བྱུང་བ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་འདེགས་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་བྱུང་ཡང་ཅི་
ཡང་མི་གཞོད་དོ། །དེས་ན་གྱུ་བཞི་སྟོབ་ཞི་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟོས་ཀྱི་ཐོག་འདེགས་
པའི་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མེད་པ་དགོས་པར་མི་འདོད་དོ།།

ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་ཞེས་པའི་མཛེས་ས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་བ་ཡིན་ལ། ཏ་
བབས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་མི་གཏོགས་པས། སྟོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཐིག་ལ་ཤར་བའི་
ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡང་བཤད་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཏ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་མཐའ་གཞན་ཞིགས་པས། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་ཞེས་པའི་ཀ་བ་ནི། སྟོ་
ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་ལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྟོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་ཀ་བ་
གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་འདེགས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྟོ་ཁྱུང་དང་འབྲམ་པ་དང་།
ལོགས་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་ལངས་པར་འདོད་པ་སྟེང་བར་བཀག་པ་ནི། འབྲམ་པ་བར་
སྒྲུང་ལ་སྟོང་མི་ཉན་པས། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོ་ལོགས་ཀྱི་ན་དུ་ལྷང་རྒྱ་མེད་པས་སྟོ་ལོགས་ཀྱི་

གཏུང་མེད་དོ། །དེ་མེད་པས་གཏུང་དེ་འདེགས་པའི་ཀ་བ་མེད་པས་སོ་སྣམ་དུ་དགོངས་སོ།།

ཅིག་པའི་སྤྱི་རྩལ་གྱི་འདོད་སྣམ་ནི་ཅིག་པའི་འོག་མཐའ་ནས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་སྒྲིའི་ཐད་ཀར་ཆད་ནས་མེད་པར་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་བཤད་པ་ལྟར་གཞན་
ཡང་མང་བས། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། དུན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་པོ་ནི། །ཁ་བྱིར་བཞིར་ནི་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་བྱིར་དང་སྟེགས་བྱ་དང་གཞུངས་དང་། འདོད་པའི་
སྣམ་བྱ་ཞེས་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཁ་བྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་འབྲུལ་ནས།
ཅིག་པའི་སྟེང་དུ་ཁ་བྱིར་གྱི་ཚུལ་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་ལ། ཐམས་ཅད་གསང་བར་
མཐའ་མར་བྱམས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བས་ན་དོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་སྤྱི་
རྩལ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་མཐར་བྱམས་དང་ལྷན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ནང་གི་ལྟ་སྣམ་གྱི་
ཤུགས་གྱིས་དེ་དང་མཉམ་པར་འདོད་ཡོན་གྱི་སྣམ་བྱ་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང་།
དོ་རྩེ་ཅེ་མོར། ཀུན་ནས་སྤྱི་རྩལ་གནས་དག་ཏུ། །དོ་རྩེ་ཁ་བྱིར་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤྱིར་འོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ནང་གི་བསྐྱལ་བཟང་གི་
གནས་ལྟ་སྣམ་ལའང་ནང་གི་ཁ་བྱིར་ཞེས་བཤད་པས། དེའང་ཅིག་པའི་སྟེང་དུ་འོང་བར་
ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ།།

ཞེས་པ་ནི་ལེགས་པར་སྒྲིམ་པའོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་འཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཡོན་སྣམ་
བྱ་ཤེལ་དང་གསེར་དང་བརྒྱ་རྩ་གའམ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ལས་བྱས་པ་ཞེས་ཁ་དོག་མང་
དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྐྱེ་མདོག་སྐྱེ་ཆོགས་པ། རྒྱན་དང་གོས་སྐྱ་
ཆོགས་པ་དང་། བཀྲུགས་སྐབས་སྐྱེ་ཆོགས་པ་དང་། བྲག་ན་མཆོད་རྩས་སྐྱེ་ཆོགས་པ་
ཐོགས་པ་རྣམས་འཁོད་དེ། གངས་ནི་བཙུ་བྱ་ཏུ་སྤྱད་པ་ལྟར་རོ། །སྣམ་བྱ་དེ་ནི་འཕྲེང་
བར། ཏུ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་གནས་པའི་གཞི་དང་མཐོ་དམན་མཉམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་

ལ། དེས་ནི་སྤྲུལ་ཆོག་སྤྱི་ཤིང་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བར་འདོད་པ་ཅེས་དུ་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །
པ་གྲུ་ནི་གཞི་གོང་མ་རྒྱུ་སེར་པོར་བཞེད། སྤང་བར་ཅིག་པ་ལྷ་སྤྲུག་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་
གཞི་དམར་པོ་དང་། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་བྱ་ལ་ནི་བྱུར་གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་དང་། བྱ་བཞི་
དང་རྒྱུ་པོ་རྒྱུ་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲུལ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་སྤྱིང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ནི། གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་བཞིའི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཆུ་སྤྲིན་མ་ཀ་རའི་ཁ་
ནས་འཕྱར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞི་ནག་པོར་བཤད་པས་བར་སྟོང་ལ། བར་སྐྱབས་སུ་སྐྱ་རགས་
འདེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲེ་སྤྲུལ་བྱ་ཞིང་སྤྱིང་གི་དབངས་བྲེ་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དོ་ཤལ་
ནི་སྤྲུག་པ་དམར་པོ་ལ་བརྒྱས་པའི་སྤྲུ་ཏིག་གི་འཕྲེང་བ་སྟོ་གཉིས་དང་སྤྱིང་དང་འོག་ཏུ་
གསེར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ནོར་བུ་དབྱས་ན་ཡོད་པའོ།

དོ་ཤལ་བྱེད་པ་ནི་དོ་ཤལ་གྱི་སྟོ་གཉིས་སུ་དོ་ཤལ་ལས་རྩང་ཟད་བྱུང་བར་འཕྱར་བའི་
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་བ་བྱུང་པོར་བྱ་བར་གསུངས་པས། དོ་ཤལ་ནི་ཁྲག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་
ནོ། །དོ་ཤལ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གསེར་གྱིས་བསྐྱམས་པའི་ནོར་བུ་སྤྲིན་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་
ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡབ་དང་བྲིལ་བུའི་མཐར་རྩ་ཡབ་འཕྱར་བའི་ཆུ་ལ་གསུམ་
གསུངས་པས་རེ་རེའི་ཅེ་མོ་ལ་དེ་གསུམ་གང་བྱུང་རེ་བྱས་ཏེ་སྤྲེལ་ལོ། །དོ་ཤལ་གྱི་ནང་དུ་
ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་རྒྱ་ཆེས་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཉི་མ་ལ་རྩི་བྱེད་པས་མཆན་པའོ། །ཁ་
ཅིག་ཏུ་ནི་རིན་པོ་ཆེའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བརྒྱ་ལ་གནས་པའི་རྩི་བྱེད་བར་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་
འདི་རྩི་བྱེད་ཆོག་པའོ། །ཤར་བུའི་སྤྲུལ་བྱ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤར་བུ་འབྲི་བ་གདམ་ང་ཅན་
དུ་བཤད་པའི་སྤྲུ་མ་ནི་པ་གྲུ་དང་འབྲ་བར་མངོན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དབྱལ་གྱིས་བསྐྱར་བའི་སྤྲུ་
བྱུང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཟ་ར་ཆགས་དང་བྲེ་སྤྱིང་སོགས། །ཞེས་ཤར་བུ་ཟ་ར་ཆགས་སུ་
བསྐྱར་བ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་བྲེ་བྱུ་ལ་བྲ་བའི་སྤྲུལ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ནི་སྤྲུལ་བུ་

དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་སྲུང་བྱ་འདབ་ཀྱི་ལྷ་མ་སྟེ་ལས་འབྲུང་བའོ།།

བྱ་འདབ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྲུང་ཆུང་མ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གཞིའི་ཐོག་བཀའ་བའི་སྤྱོད་སྲུང་ཆུང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དང་མཉམ་པ་ཅི་མ་དུ་བཞུགས་པ་ལ། སྒོ་ཁྱུང་དང་སྒོ་འགམ་ཀྱི་ཐད་དུ་ཆད་དེ་བྱས་མི་བདེ་བས་བཞེངས་པ་ལ་གཅིག་པུ་གཅིག་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་མཛེས་བྱ་གསུང་རོ། །མདའ་ཡབ་ནི་རྩ་ཐེག་ནས་ཆ་རྒྱུད་སོང་བའི་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡོད་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛེས་ཀྱི། བདུན་པ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱས་ན་ཤར་བྱ་རྣམས་མགོ་བཅད་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་མི་མཛེས་བར་གསུངས་པས། འོག་གི་ཤར་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་སྟེང་ཉིད་ན་ཡོད་པར་བྱའོ། །འདིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་མ་ཤིང་ཞེས་པ་བྱུང་བའི་བསྐྱུར་ན་མགོ་བོའི་རིམ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་བྲི་བྱ་ལ་དར་དབྲུངས་ཀྱི་ཐེག་གི་བར་ལས་མེད་ཀྱང་། བསྐྱུར་བྱ་ལ་སྒོ་འོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དེའི་འོག་གི་ཤར་བྱ་དང་བ་བ་བྲེད་དང་པ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཅི་མ་དུ་ཡོད་རོ།།

མདའ་ཡབ་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་བསྐྱུར་འདབ་མ་བྲེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་སྤྱོད་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་ནི་སྤྱོད་བ་ལས། རྟོགས་རྣམས་སུ་བསྐྱུར་འདབ་མ་བྲེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་མདའ་ཡབ་རྣམས་ལ་གསེར་ཀྱི་བྱམ་པའམ། རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནས་བ་དན་བརྒྱུད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུག་ འཇུགས་ས་ནི། ཁ་ཅིག་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྲུང་བྱ་ལ་བྱའི། མདའ་ཡབ་མིན་པའམ་ཡང་ན་མདའ་ཡབ་ཀྱི་དབྲུང་པ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། བསྐྱུར་བའི་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་མདའ་ཡབ་ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་མདའ་ཡབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དབྲུང་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྲུས་མ་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ཁར་གཟུག་གོ། རྒྱལ་མཆོན་ནི་སྤྱོད་སྲུང་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྟོ་རྩེ་དང་ལྷན་པའི་རྩེ་

མོ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཅིངས་ཤིང་། རྩལ་བྱ་འཁོལ་བ་བཅིངས་པའི་དར་ལྗེ་
གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷ་ཟ་བ་དང་། ཉ་
སྤྱ་རྒྱས་པ་དང་། རྩ་སྤྱི་གྱིས་མཆན་པ། རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པས་སྤུམ་ཁྲགས་སྤྱ་འབྲིག་ཅིང་
འགྱིང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན་རྩལ་རྒྱུང་གི་སྤྱ་སྤྱོགས་པ་ལས་སིལ་སིལ་ཞེས་ཟེར་བ་རྩ་ཡབ་དང་
བཅས་པའོ། །སློག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་དར་ལྗེའི་ཅེ་མོའོ། །བ་དན་ཡང་
སློག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་རྣམས་ནི་སྤྱོགས་རེ་རེར་བཞི་
བཞེདོ།

གཉིས་¹⁶²པ་(ནང་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་དང་ཐོག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རང་གི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ་
དང་། ཀ་¹⁸¹བ་དང་ཐོག་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ནང་གི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རང་གི་འཁོར་ལོའི་ཁ་དོག་བཤད་པ་དང་།
འཁོར་ལོའི་¹⁷⁵རྒྱ་ཆེད་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོའི་¹⁷⁹དཔངས་ཆད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ནང་གི་འཁོར་ལོའི་ཁ་དོག་བཤད་པ་)ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཁ་དོག་ནི་རྩི་རྩི་
མཁའ་འགྲོལ། སྤྱི་རོལ་ཤར་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀར། །སྟོ་ནི་སེར་ཞིང་རུབ་ནི་དམར། །བྱང་ནི་ལྗང་
ཁུར་གསུངས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་འདི་ཡི་ཆོ་ག་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བཞི་ཡི་གདན་དུ་གནས། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུང་པ་བཞི་པས་ནི་སྤྱོགས་བཞིའི་ཁ་དོག་བཞི་བཤད་ལ། དེ་ཡང་
རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཞུགས་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་སྤོང་བ་
དང་མཐུན་ནོ།

སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་སྤྱོགས་བཞིའི་མདོག་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་། དབྱུས་ཀྱི་ས་གཞི་
སྟོན་པོར་བཤད་དེ། དེ་ནི་སྤྱ་མ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་ནང་

གི་ཕྱོགས་བཞིའི་མདོག་གཙུག་མའི་ཞལ་བཞིའི་ཁ་དོག་གིས་འབྲེད་ལ། དབུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི།
དཀར་ཕྱོན་དུ་བྱེད་པ་ཡབ་ཀྱི་རིགས་བདག་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུམ་ཀྱི་རིགས་བདག་ནམ་
སྒྲུང་ཡིན་པ་ལ་བསམས་པ་སྟེ། རྩལ་ཆོན་ཤར་དང་བྱང་དང་ནི། འབྲུག་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་
ནི། །དེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ། །ཞལ་ཀྱི་མདོག་དུ་བྱི་བའོ། །དཀར་པོ་ཕྱོན་པོ་བསེས་
པའི་མདོག་ །དབུས་ཀྱི་ཆར་ནི་བྱི་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཅིག་པའི་རིམ་པ་ཡང་བྱི་
ནས་སྡོ་སེར་དམར་ལྗང་དཀར་བར་བཤད་དོ། །དབུས་སྡོ་བ་དང་ལྷག་མ་ཕྱོགས་མདོག་
དུ་བྱེད་པའི་ས་མཆམས་ནི་ནག་པོ་སྐྱེད་པས། ཡིན་ཀྱི་ལའི་ས་གཞི་ལ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་
ཀྱི་བདག་ཉིད་བསམ། །ཞེས་དང་། ཅ་ཐིག་ནས་ནང་དུ་ལྷ་སྒྲུམ་སྒྲོ་ཆད་བྱེད་བྱ་བར་བཤད་
པས། ལྷ་སྒྲུམ་རྫོགས་མཆམས་ནས་དབུས་སུ་བྱ་ལ། ལྷ་སྒྲུམ་ཕྱོགས་མདོག་དུ་བྱའོ།

ལྷ་ཨི་བ་ལ་ཡང་ལང་ཀས། ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་ཁྱུང་དང་། ཅ་ཐིག་གི་བར་ན་
ལྷ་སྒྲུམ་མེད་པར་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་ཕྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་མདོག་ཀྱང་བྱ་བར་
བཤད་དོ། །ཕྱོགས་མདོག་དང་དབུས་ཀྱི་མཆམས་ནི་བྲེང་བ་ལས། སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱུ་ཐིག་
བྱི་མ་ཅ་ཐིག་ལ་ཐུག་པར་བསྐྱོར་བ་ཡང་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་ཅིབས་ཀྱི་བར་ནམས་ཀྱི་ཁ་
དོག་ནི་ཤར་དཀར་ལྷོ་སེར་འབྲུག་དམར་བྱང་ལྗང་གུར་བྱེད་པ་ལྟར་ན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་
མཆམས་ནས་དབུས་སུ་བྱེད་པར་མངོན་ཅོ། །བྲེང་བར་ཅིག་པ་བྱི་ནས་ལྗང་དཀར་དམར་
སེར་སྡོ་བར་བཤད་པ་ནི། བྱི་ནས་ནང་དུ་དམ་ཆོག་སྐྱེ་གསུང་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འདབ་མའི་ལྷ་
དང་། དབུས་ཀྱི་གཙུག་མའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། གསུང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡོད་
ཀྱང་། ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དབུས་ན་ཡོད་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པའོ།

འོག་གི་ཕྱོགས་མདོག་བཞིན་དུ་སྟེང་གི་ཐོག་གི་མདོག་ཀྱང་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་
འཁོར་ལོ་ལྷ་ལས། དབུས་སུ་ཐུགས་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་བའི་ནང་དུ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། ལྷ་

ཨི་བས་དབུས་སུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་ཡང་རྩོམ་ཁའ་འགྲོ་
ལས། དབུས་སུ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད། །གེ་སར་དང་ནི་ལྷན་པ་ལ། །ཞེས་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་
གསུངས་ཏེ། དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལྷར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ལྷ་བར་ཉི་གདན་དམར་པོ་དང་།
དེའི་སྤང་དུ་འཛིགས་ཐེད་དང་དུས་མཆོན་གྱི་གདན་ཏེ། །ཁ་དོག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
འདི་ལ་མངོན་བརྟུན་དང་ལྷ་ཨི་བའི་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་དང་། བཀ་པོ་སྤྱོད་པ་དང་། འབྲུལ་
སྤྱོད་ལས་སྤང་བ་མ་བཤད། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོལ་ས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་དཀའ་སྒྲ་བ་
དང་བྱང་ཆུབ་རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐབས་སུ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་བཤད་དེ། སྤྱང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་
མ་བཞི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་སུ་འཛོགས་པ་ལ་བསམས་པ་འདྲ། དྲ་རི་ཀ་བ་དང་རིལ་བུ་བས་
གི་གྲུག་གི་སྤང་བས་བསྐྱོར་བར་བཤད་ཅིང་། སྒྲ་མ་སྤྱ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་
དོ།

དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་སྤང་དུ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཐུགས་གྱི་
འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་བརྒྱུད་པ། །ཁ་དོག་སྤྱོད་པོ་རྩོམ་སྤྱོད་པོའི་སྤང་བའི་སྤྱུ་ཁྱུད་གྱིས་རྣམ་
པར་བརྒྱན་པའོ། །དེའི་ཅིབས་གྱི་བར་སྤྱོད་རྣམས་ནི་དམར་པོ་སྤྱོད། གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤྱུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་སྤང་དུ། གཉིས་པ་གསུང་གི་འཁོར་
ལོ་ནི་ཅིབས་བརྒྱུད་པ་དམར་པོ། བསྐྱེད་དམར་པོའི་སྤང་བའི་སྤྱུ་ཁྱུད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་
བའོ། །དེའི་བར་སྤྱོད་རྣམས་ནི་དཀར་པོ་སྤྱོད་སྤྱུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་གསུམ་པ་སྤྱུའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་བརྒྱུད་པ་དཀར་པོ། འཁོར་ལོ་དཀར་པོའི་སྤང་
བའི་སྤྱུ་ཁྱུད་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པའོ། །དེའི་བར་སྤྱོད་གི་ཕྱོགས་གྱི་ཁ་དོག་ནི། རྣམ་སྤྱང་
ལ་སོགས་པའི་མདོག་ཏུ་སྤང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་མདོག་མཆོལ་འདི་བར་
དུ་ཐེད་པ་འདྲ་སྤྱོད་བཏག་གོ།

འཁོར་ལོ་གསུམ་དཀར་དམར་སྟོ་བ་དང་། བྲེང་བ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་བ་ནི་མངོན་
བཟོད་ལས་གསུངས་ལ། བར་སྟོང་གི་ཁ་དོག་དང་། རང་གི་འཁོར་ལོ་ལྷ་མའི་ལྟེ་བར་བྱི་མ་
ནམས་གནས་པར་བྲེང་བར་བཤད། རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཙ་འགྲེལ་ལས། ལུ་ལྷན་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་དཀར་དམར་སྟོ་བ་གསུམ། བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་པར་གསུངས་སོ། །
འཁོར་ལོ་ལྷ་པ་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་འོག་གཞི་སྟེ། དེ་ལ་སྣ་
ཆོགས་རྟོ་རྩེའི་བྲེང་བས་བསྐྱར་བར་མངོན་བཟོད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། རྒྱལ་དཀའ་ཆེ་
བ་དང་། བྲེང་ཆུབ་རྟོ་རྩེ་སོགས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། ལོ་ནག་གཉིས་ལ་ནི་དེ་མེད་དོ། །སྟོ་
མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལ་རོ་གདན་བཤད་པའི་ཁ་དོག་ནི་མངོན་བཟོད་ལས། བྱི་རོལ་གྱི་དུར་
ཁོད་དུ་ཡི་དྲགས་ལུས་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་ལ། རྒྱལ་དཀའ་ཆེ་བས་ཡི་དྲགས་ཁ་དོག་ལྷ་
ཞེས་དང་། བྲེང་ཆུབ་རྟོ་རྩེས་རིགས་ལྷའི་རོས་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རོ་གདན་ལ་
དབུས་དང་ཕྱོགས་མདོག་ཅན་བྱ་དགོས་པ་འབྱུང་། །མངོན་བཟོད་འགྲེལ་པར་ནི་ཅིག་པ་
ལྷ་རོའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་བསྐྱར་བ་ལ་བཤད་དོ། །བྲེང་བར་ཀ་བ་ནམས་ཕྱོགས་མདོག་
དང་། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་གི་ཐོག་གི་ཕྱོགས་བཞི་དང་དབུས་གྱི་ཁ་དོག་ནི། འོག་གི་ཁ་
དོག་བཞིན་བྱ་བར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་¹⁷² (འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་)ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་འོག་གི་འཁོར་ལོ་
ནམས་ལ་རྒྱ་དབངས་གྱི་ཆོད་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། འདི་ལ་སྐུ་འཁོར་གྱི་ལྷུ་མ་ཐེག་བྱི་མ་ཙ་
ཐེག་ལ་ཐུག་པར་བསྐྱར་བ་དང་། མི་བསྐྱར་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས། མངོན་བཟོད་དུ་མི་
གསལ་ལ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་སྟེག་བཤད་པའི་ནང་མ་སྣ་རེ་གཉིས་
པ་ལ། སྐུ་འཁོར་དང་ཙ་ཐེག་གི་བར་དུ་ལྷ་སྟེ་མ་རེས་པར་འཛོལ་སྟེ། སྐལ་བཟང་ནམས་
འགོད་པའི་གནད་གྱིས་སོ། །འཁོར་ལོ་ལྷ་ལ་སྣ་རེ་གཉིས་མིན་པ་མི་འགོད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་

བཟང་པོས་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ཐིག་ཕྱི་མ་ཅུ་ཐིག་ལ་ཐུག་པར་བསྐྱོར་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་
ཨ་ལྷ་ཀ་ར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེ་རྗེས་ཀྱང་མཛད་དོ། །ནག་པོ་སྤྱོད་པའི་དགྲིལ་
ཆོག་ལས། ཅུ་ཐིག་ནས་ནང་དུ་ལྷ་སྣམ་དོར་ནས་སྐྱེ་འཁོར་མཛད་ལ། རྒྱ་རི་ཀ་བས་དགྲིལ་
ཆོག་ལས་ནང་དུ་ཆ་ཆེན་གཅིག་གི་ལྷ་ཆ་དོར་བ་ནས་སྐྱེ་འཁོར་བྱེད་དོ། །

ཐོད་གྱི་མཁས་པ་དག་ལྟའི་སྐྱེ་ཆད་ལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་བྱས་ན། བརྒྱའི་
ལྟེ་བ་དང་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་ལ་སོགས་པ་ལ། ལྟའི་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྟབས་མི་ཞོང་བའི་
སྤྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ཆད་ཆ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ། ནག་པོའི་
དགྲིལ་ཆོག་ལས། འཁོར་ལོའི་རྩིབས་དང་བད་འདབ་མཉམ་པར་བཤད་ཅིང་། ཐིག་གཞན་
གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་ལ། ཆ་བགོ་ལུགས་ནི་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལ་སྤྱ་ཁྱུང་མེད་པར་
བྱེད་ན། ལྷ་སྣམ་ཡན་ཆད་གྱི་ཆ་ཆེན་གསུམ་པོ་ཆ་བདུན་བདུན་དུ་བགོས་ལ། གཉིས་ལ་
བརྒྱའི་ལྟེ་བ། བཞི་ལ་བད་འདབ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་ལ་བཞི་བཞི། སྤྱ་ཁྱུང་གསུམ་པོ་
ལ་རེ་རེའོ། །བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལ་སྤེང་བ་ཡོད་པ་བྱེད་ན། ཆ་ཆེན་གསུམ་པོ་ཆ་མཉམ་ཉེར་
གཉིས་སུ་བགོའོ། །གཉིས་ལ་བརྒྱའི་ལྟེ་བ། བཞི་ལ་བད་འདབ། གཅིག་ལ་གྲི་གྲུག་གི་
འསྐྱེང་བ། འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་བཞི་བཞི། སྤྱ་ཁྱུང་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ལྔ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ལྟའི་གནས་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ་ལྷ་དེའི་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྟབས་
ཞོང་མི་ཞོང་དཔྱོད་པ་ནི་དཔྱོད་ཚུལ་ལེགས་ཀྱང་། ལྟའི་གནས་སུ་གཡས་བརྒྱུད་མི་ཞོང་
བའི་སྤྱོན་ནི། རང་གི་ལུགས་དེ་ལའང་འོང་སྟེ། ལྟའི་སྐྱེ་ཆད་ཆ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ན། རང་
གི་ཁྱ་རེ་ཆ་རྒྱུད་ཅེའི་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱ་བ་བ་དང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉའི་འགྲེལ་བ་དང་།
སྤེང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་། གཡས་བརྒྱུད་མཐོ་ལྔ་གསུངས་པས། གཙོ་བོའི་གནས་ལ་ཆ་
རྒྱུད་བྱེད་པ་ལྷ་དགོས་ན། གཙོ་བོའི་གནས་ལ་ནི་ཆ་ཆེན་གཅིག་གི་བདུན་ཆ་བཞི་ལས་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆ་ཆེན་གསུམ་ཆ་མཉམ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་བཞི་ལ་ཆ་རྒྱུད་ཕྱེད་པ་ལྟ་མེད་
ན། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ཉེར་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་བཞི་ཆ་ལའང་ཆ་རྒྱུད་ཕྱེད་པ་ལྟ་མི་འོང་
བས་མི་འགྲིག་གོ། འོ་ན་རྩི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། ཉག་པོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། སྒོ་ནི་འཁོར་ལོའི་
བརྒྱུད་ཆ་སྟེ། །བྱམས་ནི་དེ་ཡི་ཕྱེད་དུ་བྱ། །སྒོ་རྒྱུད་དག་ནི་སྒོ་ཡི་ཆད། །ལྟ་ཡི་སྟམ་བྱ་
དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་ལྟ་སྟམ་དང་བྱམས་སོ་སོར་གསུངས་པས་བྱམས་ནི་འདོད་སྟམ་མོ། །
དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་བྱམས་ལ་སྟོག་པ་ཡིན་གྱི། སྒོ་ཆད་ལ་སྟོག་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བྱས་
ན་སྒོན་སྒར་ལྟར་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་ཐོན་གཉིས།
འདབ་མ་ལ་ཆ་ཐོན་ཕྱེད་དང་གསུམ། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལའང་དེ་དང་མཉམ་པར་བྱ། ལྟ་
རྒྱུད་བཞི་ལ་ཆ་ཐོན་ཕྱེད་ཕྱེད་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ལྟ་བུ་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རེ་ཅུ་
མིག་བདུན་བདུན་ལྟར་པར་ནི། །ཐིག་སྐྱད་བསྒྲོར་བ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་སྟོང་པོ་
དེ་ལས་བྱུག་ །ཅིབས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དེ་ལྟར་བྱ། །ལྟ་བུ་དང་ནི་བསྒྲུ་ནམས། །རེ་ཅུ་མིག་
བཞི་དང་གསུམ་དུ་བྱ། །ཆངས་པ་ཡི་ནི་ངོས་གཉིས་སུ། །ཅིབས་ཀྱི་ནང་དུ་མཛེས་པར་
བྱ། །གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །རྟག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ནས་རྩི་རྩི་བསྒྲུ་འཁོར་ལོའི་འཕྲེང་བས་བསྒྲོར་བ་དང་། །ལྟ་མ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་
བཤད་པའི་དོན་ནི། །ལྟ་སྟམ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་གཉིས་ཐོན་ཕྱེད་མ་
གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ལྟ་སྟམ་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆངས་ཐིག་གི་ལོགས་རེ་རེར་ཆ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་དུ་
བཤད་པ་ནི། ཆ་ཆེན་དུ་སྒྲུང་ལ། དེ་ནས་དེ་ལ་ཆ་རེ་བཞིར་བཤད་པ་ནི་ཆ་རྒྱུད་རོ། །དེ་
ནས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་དང་། །ཐུགས་དང་གསུང་སྐུའི་ཆད་བྱ་བ། །ཆ་ཐོན་བདུན་བདུན་

དང་མཉམ་ལྗོངས། །སྤྱད་པ་མཆོག་གིས་བསྐྱོར་བར་བྱ། །འཁོར་ལོའི་ཆེབས་ནང་ཆ་སྤན་
 རྒྱལ། །དེ་ཡིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པར་མཐོང་། །ལྟེ་བའི་ཆད་དང་འདབ་མ་རྣམས། །ཆ་
 སྤན་བཞི་དང་གསུམ་ཉིད་དུ། །བྱ་བ་འདབ་མ་ཡིས་མཛེས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་རེ་འུ་
 མིག་བདུན་ནི་ཆ་རྒྱུད་བདུན་ཡིན་གྱི། ཆ་ཆེན་རེ་ལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་ཆ་བདུན་དུ་
 འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །

ལྟེ་བའི་ཆད་ཆ་རྒྱུད་བཞིར་བཤད་པ་ནི། རྩོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའི་རྩོགས་གཅིག་མིན་
 ནོ། །ཆ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་འདབ་མ་ནི་རྩོགས་རེའི་ལོ། །ཆེབས་ལ་ཆ་རྒྱུད་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི་
 རྩོགས་གཉིས་བསྐྱོམས་པའི་ལོ། །ཆ་སྤན་རེ་རེ་སྤང་བའི་གནས། །ཞེས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་གྱི་སྤང་བའི་ཆད་ལ་ཆ་སྤན་རྩོགས་པ་རེ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པས། དེས་ན་ལྷག་མ་
 རི་ལྟར་མཛེས་པའི་དོན་ནི། ཆ་སྤན་བཅུ་བཞིའི་ལྷག་མ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་བསྟན་པས།
 བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ལྷུང་མ་གསུངས་ཀྱང་དགོས་པས། ལྷ་ལྷུང་རེ་རེ་ལ་ཆ་རྒྱུད་སྤང་
 པ་རེ་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་ཀ་པའི་དགྱེལ་ཆོག་ལས། ཆངས་པའི་ཐིག་གི་ངོས་རེ་དུ། །རེ་རེ་
 ལྷར་བྱ་ཉི་ཤར་གདབ། །ཐོ་བྱང་ལ་གཉིས་གེ་སར་གཅིག། །གསུམ་གསུམ་གྱིས་ནི་འཁོར་ལོ་
 རྣམས། །ཀ་བ་རྟོ་རྟེ་གི་གྲག་སྤང་། །བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་རེ་རེ་བྱ། །གཅིག་གིས་བྱི་ཡི་བྲམས་
 ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་དབྱས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གནས་ལ་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་པད་འདབ་
 སོགས་ལ་ཆ་རྒྱུད་སྤང་བ་ལྷ་མེད་པས། སྟོན་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བ་རི་ལྟར་བྱ་སྟེ་
 བ། འདི་ནི་བྱི་བྱ་ལ་སྐྱུ་མ་བཀོད་ཀྱང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་ཡི་གེ་བཀོད་པས་ཀྱང་ཆོག་པ་ལ་
 དགོངས་པ་འབྲས་ལྟེ་བཟླ་གོ། །

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་ངོས་རེར་ཐིག་སོ་གཉིས་སུ་གདབ་པར་གསུངས་པ། ཅུ་ཐིག་ཚུན་
 ཆད་ཀྱི་རྩོགས་རེའི་ཆ་ཆེན་རེ་རེ་བརྒྱད་བརྒྱད་དུ་བགོས་པར་འཆད་པ་དོན་མིན་པ་ནི།

དེའི་ལེན་བརྩུ་བ་དང་ཉེར་བཞི་བ་གཉིས་བསྒྲིགས་ཏེ། ར་ཡ་སེ་ནའི་དགྲིལ་ཆོག་ལ་བལྟས་
བས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །ལང་ཀ་དང་ཨ་བླུ་ཀ་ར་དང་། བེ་བླུ་ཉིའི་ལུགས་ལྟར་
ན་གཙུག་པོའི་གནས་ལའང་ཆ་རྒྱུད་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །བྲིས་སྐྱ་བཞེངས་ནའང་ཐིག་ཆོན་
བྱིན་རྒྱབས་དང་། ཐིག་བཤད་ཆོད་བཞིན་བཏབ་ན་ཁྲད་ཆེ་ལ། འོན་ཀྱང་ཐིག་འདེབས་པ་
རྣམས་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གཙུག་པོར་མཛད་ནས་གསུངས་སྒྲུང་བས། ཆ་རྒྱུད་ཕྱེད་དང་
གསུམ་པ་ལའང་རྒྱུན་ཆེ་བར་སྒྲུང་རོ། །ལྷ་རྣམས་མེད་པའི་ལུགས་དང་། ལུ་ཁྲད་
རྒྱུད་ཤོས་གྱི་ལུགས་དང་། གཙུག་པོའི་གནས་ཆེ་བའི་ལུགས་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཇི་
ལྟར་རིགས་པར་འདེབས་པ། བན་རྒྱུན་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བྲུས་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ་སོ། །

172

གསུམ་པ་(འཁོར་ལོའི་དབངས་ཆད་བཤད་པ་)ནི། འཁོར་ལོ་ལྷ་གཅིག་སྟེང་དུ་གཅིག་
བཅེགས་པར་འདོད་དགོས་ནའང་། མཐོང་མཐོང་ཅི་ཅམ་རེ་ཡོད་པ་ནི། བདེ་མཆོག་གི་སྐྱོར་
གྱི་གཞུང་གཞན་ནས་མི་གསལ་ལ། ལང་ཀ་རྒྱལ་བཟང་གི་དགྲིལ་ཆོག་ལས། ཕྱི་བས་ནི་
བརྒྱད་བརྒྱད་འཁོར་ལོ་ནི། །དེ་ནི་འཕར་མ་སུམ་ཅིག་གོ། །དཔའ་ལོ་མགོན་པོའི་ཞབས་
ནས་ནི། །ཞེད་པའི་བར་དུ་གནས་པ་སྟེ། །སྐྱ་ཡི་འཁོར་ལོ་འདི་བཟོད་པ། །སྟོབས་པོ་ཆེ་
ལ་སོགས་བརྒྱད་དོ། །ཞེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་བརྩམས་ནས་ནི། །བྱ་མ་གཉིས་བར་ཡང་
དག་གནས། །གསུང་གི་འཁོར་ལོ་ཇི་ལྟར་བར། །སྐྱ་གུ་ཅན་ལ་སོགས་བརྒྱད་དོ། །བྱ་མ་
ནས་ནི་བརྩམས་ནས་སུ། །མགྲིན་པའི་བར་དུ་གནས་པ་ནི། །ཐུགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་ལྟར་
བར། །ཐོད་པའི་དུམ་བུ་སོགས་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུགས་གྱིས་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་
ལོའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་འཁོར་བཅེགས་པ་དང་། ཐུགས་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་
བཅེགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག །དཔའ་བོ་ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་
 དཔངས་ཆ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིལ་གཅིག་གིས་གསུང་འཁོར་གྱི་དཔངས་ཆ་
 སྤུངས་གཅིག་ཏུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིལ་གཅིག་གིས་ནི་སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་དཔངས་ཆ་སྤུངས་
 ཏུ་བསྟན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལྟ་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེའི་དཔངས་ཆ་དེ་ཆ་ཆེན་རེ་ཡིན་ལ། སྐྱེའི་འཁོར་
 ལོའི་ལྟ་རྒྱུ་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་། གཙོ་བོའི་རྟེན་པ་མཉམ། གསུང་འཁོར་གྱི་ལྟ་དང་རྒྱ་མ་
 མཉམ། སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་ལྟ་དང་མགྲིན་པའི་བར་མཉམ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་
 ལ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོའི་ལྟ་དང་གཙོ་བོའི་ཞབས་ལོག་མན་ཆད་མཉམ་པར་བསྟན་ལ།
 བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ལྟ་ལོ་བཞི་ལས་གཙོ་བོའི་ཟུང་འབྲུ་རྒྱུ་ཟད་འཕགས་པ་དང་། འཇིགས་
 བྱེད་དུས་མཚན་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཆས་གཙོ་བོ་རྒྱུ་ཟད་མཐོ་བ་ཙམ་དུ་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་དེ་དག་གིས་འཁོར་ལོའི་དཔངས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཆུང་
 བེ། ལང་ཀ་ལྟར་ན་ཆ་རྒྱུ་བྱེད་དང་གསུམ་ལ་མཐོ་ལྟར་བྱ་དགོས་པས། ལྟའི་སྐྱེ་ཆད་ཆ་
 ཆེན་གཅིག་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་འཁོར་ལ་སྐྱེ་ཆད་རིང་ཐུང་མེད་པའི་ཤུགས་དང་། ལྟའི་
 ཞབས་ནས་རྟེན་པའི་བར་ནི་སྐྱེ་ཆད་ཀྱི་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆ་སྤུངས་གཉིས་ཡིན་པ་དང་།
 རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཆ་སྤུངས་གཉིས་ཡིན་ལ། རྟེན་པ་ནས་རྒྱ་མའི་དབྱས་ཀྱི་བར་ནི་གོང་
 མའི་བྱེད་ཡིན་པས་ཆ་རྒྱུ་གཅིག་དང་། རྒྱ་མའི་དབྱས་ནས་མགྲིན་པའི་བར་ནི་བྱེད་གོང་
 མའི་བཞི་ཆ་ཡིན་པས་ཆ་སྤུངས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་ལྟའི་ཞབས་བཙུགས་
 ས་ནས། ལྟེང་དུ་ཆ་སྤུངས་གཅིག་གིས་མཐོ་བའི་ས་ནས་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྟའི་ཞབས་
 བཙུགས་པར་གསལ་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐྱེའི་རིང་ཐུང་མཚུངས་ཤིང་གཉིས་ཀ་བཞེངས་པ་ལ།
 ལྟེང་དུ་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལས་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྟའི་སྐྱེ་བོང་ཆ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་རིང་བའི་
 བྱེད་དོ།

སྟེང་དུ་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལས་སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆ་ཆུང་བྱེད་གྱིས་རིང་བས་ན།
 འོག་དུ་གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་འི་ཞབས་བཞག་ས་ནས་སྟེང་དུ། ཆ་ཆུང་བྱེད་གྱིས་མཐོ་བ་
 ནས་སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་འི་ཞབས་བཅུགས་སོ། །གསུང་འཁོར་གྱི་མཐོ་བའི་ཆད་གྱི་བྱེད་
 སྤྲུགས་འཁོར་གྱི་མཐོ་ཆད་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གསུང་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་
 ཆད་ཀྱང་སྤྱི་འཁོར་འཕགས་པའི་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས། སྤྱི་འཁོར་འོག་གཞི་ལས་ཆ་ཆུང་
 གཉིས་གྱིས་འཕགས་པ་ཤེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་རྣམས་གྱིས་ནི་ལྷ་འི་སྤྱོད་པའི་ཆད་ཆ་
 ཆེན་གཅིག་དུ་འང་འགྲུབ་པར་སྣང་ངོ། །དེ་ལྟར་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་ཡར་
 འཕགས་པ་འང་། འཁོར་ལོ་བཞི་གང་ལ་གནས་པའི་གཞི་ལ་བྱ་ལ། འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་
 རྣམས་དང་། སྤྱི་ཆུང་རྣམས་ནི་ཆད་དེ་ལས་མཐོ་བ་མིན་པས་ངོ་མཐོང་ཅུང་དུ་བྱའོ། །སློབ་
 དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་གཞུང་གིས་མཐོ་དམན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པར་སྣང་ངོ། །

གཉིས་པ་¹⁷² (ཀ་བ་དང་ཐོག་བཤད་པ་)ནི། འཁོར་ལོ་ལྷ་པའི་ལུགས་འདི་ལ་མཁའ་འགོ་རྒྱ་
 མཆོར། ཀ་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་སྤྱིན། །བརྒྱད་གསུམ་འཁོར་ལོ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་པོ་སོ་སོ་ལ་ཀ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དྲ་རི་ཀ་པའི་སྤྱོད་ཐབས་ལས།
 ཀ་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སམ་བརྒྱད་གྱིས་སྤྲུས་པ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱི་མ་ནི་ལྷ་ལྷ་དང་བཅུ་
 གསུམ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཅེག་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡིན་པས། སྤྱི་འཁོར་
 ནས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བར་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་པ་བསྟན་འོ། །འདི་ལ་ནག་པོ་
 སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་གི་འགྱུར་གསར་རྟོང་གཉིས་ལས། རྗེ་རྗེ་དང་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་ཀ་
 བ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་པས་བཞི་པ་ལ་ནི་གྲི་གྲུག་གས།
 རིན་པོ་ཆེས་མཆན་པའི་ཀ་བ་བྱ་སྟེ། ཀ་པའི་ཞེང་ནི་དྲ་རི་ཀ་པས་ཆ་ཆེན་རེའི་ལྷ་ཆར་

བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀ་བ་བཤད་པ་མང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཐོག་གསལ་བར་མ་གསུངས་
 གང་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀ་བའི་དབངས་ནི་དབྱའི་སྤེང་ནས་ཁྱ་གང་ཅམ་
 གྱིས་འཕགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་ལ། སྤེང་མ་གཞན་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱི་སྤྱི་ཆད་
 ཆ་ཆེན་གཅིག་ལས་སྟག་པ་བྱས་ན་ནི། གཡས་བརྒྱུད་མི་ཤོད་བའི་སྟོན་ཡོད་ལ། ཆ་ཆེན་
 གཅིག་བྱེད་ན་ནི་ཐོག་དབངས་དམའ་བའི་སྟོན་ཡོད་ཅིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ནས་ནང་གི་
 ཀ་བའི་རིང་ཐུང་གི་ཆད་རྒྱུ་བྱེད་ཆད་དུ་བྱས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་
 ཅིང་། ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་ལ་ཤེས་བྱེད་གསལ་པོ་མི་སྤང་བས་ཡི་གེར་མ་བཀོད་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །ལྟ་རེ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱང་བ་འདི་ནི་དཀའ་བར་སྤང་ནའང་བཤད་
 པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་པ་ལ་ནི། བྱེད་དུ་སྒྲིམ་གྱི་ཀ་བ་བརྒྱུད་
 མེད་པར་ངེས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་པ་གཞན་ལ་འོང་བ་ལྟར་གྱི་ཤར་ལུབ་དང་། ལྟོ་བྱང་
 དུ་བསྒྲིལ་མར་བཏང་བའི་གདུང་འདེགས་རྒྱ་ནི་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་
 གྱིས་བཅད་པས་གདུང་དེ་ལྟར་གཏོང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོ་འཁོར་གྱི་ཐོག་གིས་མ་
 ཞེས་པའི་ཐོག་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཀ་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ཀ་བས་ཆོག་ལ། དེ་འཇུགས་མཆོམས་ནི། འཁོར་ལོའི་རྩིབས་
 དང་པད་འདབ་གྱི་ཐད་ཀར་བཅུགས་ན་ལྟ་སྤྱིབ་པས། དེ་རྣམས་སུ་མི་བྱ་བར་མཆོམས་སུ་
 བྱའོ། །ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་ནི་པལ་ཆེ་བ་ལ། དབྱས་སུ་ས་འབྲུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱས་པ་
 ལ། ལུམ་ལུས་གཏད་ནས། སྒྲིང་ཁང་འབྲུབས་པའི་ལུགས་ལྟར་འཁོར་ལོའི་ཐོག་རྣམས་
 ཡོད་པ་ཞིག་འཆར་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མིན་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་གོང་མའི་
 གནས་ནས་འོག་མའི་ལྟ་དང་། འོག་མ་ནས་ཀྱང་གོང་མ་མི་མཐོང་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲིང་ཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་གི་རིམ་པ་

ནི་འཁོར་ལོ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་པ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་ཀ་བའི་སྤྱིད་ཀྱི་ཆད་ལ་སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་ཀ་བའི་དབངས་ལ།
 གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ཀྱི་ཐོག་འདེགས་པའི་ཆད་དང་མཉམ་པར་བྱ་སྟེ། འོག་གཞི་
 ལས་འཕགས་པའི་ཆ་སྤྲོད་གཉིས་དང་བཅས་པའོ། །འཁོར་ལོ་གཞན་གསུམ་ཀྱི་ཀ་བ་ནི་
 འོག་ཏུ་རང་རང་གི་འཁོར་ལོའི་ས་གཞི་ནས། སྤྱིང་དུ་སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་ཐོག་གི་དབངས་ལས་ཆ་
 སྤྲོད་གཅིག་གིས་མཐོ་བ་དང་། གསུང་འཁོར་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཆ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱིས་མཐོ་བ་དང་།
 ཐུགས་འཁོར་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་གི་བཞི་ཆས་མཐོ་བའི་དབངས་ཆད་བྱའོ། །

གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ཀྱི་ཀ་བའི་སྤྱིད་ཀྱི་ཆད་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག ཀ་བ་
 ནི་རྩ་བ་རྩིག་པ་ནས་རྩེ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབྱུས་སུ་སྟེབ་པ་ཆ་ཆེན་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཀོ་ས་
 ལར། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། སྒོ་རེ་རེའི་ཐད་ཀར་ཡང་ཀ་བ་གཉིས་
 གཉིས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ནི་རྩོམ་ཐོག་ལ་བརྟེན་པ། མཐའ་གཅིག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལྟ་
 བ་ལ་བརྟེན་པོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒོ་བཞིའི་ཐད་ཀར་ཀ་བ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཞེས་བྱེད་
 དུ་བངས་ནས་རྩིག་པའི་དབངས་ཆ་སྤྲོད་བཅུ་གསུམ། བ་གྲུ་ལ་གཅིག བ་བྱེད་ལ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཆད་དང་མཐུན་པར་ཆ་སྤྲོད་བཅུ་གསུམ་པར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་འདི་
 ལ་རྩོམ་ཐོག་ལ་སྐྱེ་ལོ་ནང་མ་ལ་རེག་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དེའི་ཞེང་ཆད་ཅུང་ཟད་རྩིག་མ་
 གཏོགས་ལ། རྩ་བ་རྩིག་པ་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཤུག་བཞེས་གཉིན་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མ་ལ་
 སྒོ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ། རྩེ་མོའི་ལུང་གིས་བཀག་པ་དང་འགལ་བར་སྤང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
 སྤྱིང་ནས་གདུང་རྒྱུ་འཁོར་མར་བཏང་བ། ཀ་བས་བཏེགས་པའི་སྐྱེ་འཁོར་ཀྱི་ཐོག་གིས་
 ཅུང་མ་ཁེབས་པའི་གྲུ་ལ་སོགས་པར་གདུང་ལ་སོགས་པ་འཐུང་ནས་བཏང་སྟེ། དམ་ཆོག་
 གི་འཁོར་ལོའི་ཐོག་ཅུང་ཟད་འོང་བ་དབྱུག། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་ལྷག་མ་ལའང་ཆ་སྤྲོད་གཅིག་

པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་བཞི་དག་པའི་ཞལ་བཞི་པ། ཅ་ཞལ་
ནག་པོ་དང་། གཡོན་ལྗང་གྲུ་དང་། རྒྱབ་དམར་པོ་དང་། གཡས་ཞལ་སེར་པོའོ། །དུས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་སྤྱན་གསུམ་པ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འགོག་པས་བྱུག་བཅུ་གཉིས་པ། ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་
དབྱལ་བར་རྟོ་རྟེ་ཅེ་ལྟ་པའི་འབྲེང་བ་འཛིན་པའོ།།

ལོ་ཆེན་དང་མར་དོ་དང་བཅས་དཀར་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལས། རྟོ་རྟེའི་འབྲེང་བ་མ་བྱུང་
ཡང་། ཆག་འགྲུར་ལས་འབྱུང་བ་ནི་འབྲེལ་བ་གསུམ་དང་མཐུན་ནོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱད་པས། གཡོན་པའི་ཞབས་བསྐྱམས་ནས། མཐོ་ལྗང་ཞབས་གཡས་
བརྒྱུད་པས་བཞུགས་པར་ལྷ་བ་པས་བཤད་པས་སྤྱད་པ་ནི། བརྒྱ་དཀྱི་ཏས་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཞབས་
གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་དེ་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་ནི། འདིའི་ཞབས་ཀྱིས་གང་
མནན་པ་ནི། དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བའོ། །མི་
གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། རྟོག་མཐའ་འཁོར་བ་མཆོན་
པའི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་སྟེ་དབང་བྱུག་དང་། ཆད་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་ཆད་མཐའ་ཞི་བ་ཕྱོགས་
གཅིག་པའི་མྱང་འདས་མཆོན་པའི་དུས་མཆོན་མ་སྟེ་ལྟ་མོ་ལྟ་མ་མནན་པའོ། །དབང་བྱུག་
ནི་ནག་པོ་ལག་པ་བཞི་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་བ། ལྷག་མ་གཉིས་ལྷ་མ་རུ་དང་
རལ་གྱི་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་མ་ནི་དམར་མོ་ལག་པ་བཞི་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་
བ། ལྷག་མ་གཉིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་རྒྱུ་གཏེན་པའོ། །གཉིས་ཀའང་གཏོང་གཅིག་པ་མིག་
གསུམ་པ། བྱུག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྤྱན་པར་བྱེད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་དོ། །བདེ་མཆོག་

ལ་མངོན་བརྗོད་ལས་གཡས་བརྒྱུད་དང་། ཞབས་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་བ་དང་། སྐྱེལ་ཀྱང་
བྱེད་པ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། ལོ་ནག་དེའི་གསུམ་གྱིས་ནི་གཡས་བརྒྱུད་གི་
ལུགས་སུ་མཛད་དོ།

འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཆོན་གཉིས་ཞབས་གཡས་གཡོན་གང་གི་འོག་ཏུ་འོང་བ་
ནི། འདི་དང་ལྷ་བ་པ་དང་། བརྒྱ་དཀྱི་ཏ་དང་། ཀྱུ་མ་རའི་འགྲེལ་བ་དང་། དཔལ་ལོ་རྩོམ་
བྱས་ཟེར་བའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ལ། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་དུས་མཆོན་
གཡས་དང་། འཛིགས་བྱེད་གཡོན་དུ་བྱས་སོ། །རྩོམ་ཆེན་པོའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་
ལས་དེ་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་མཛད་དོ། །རྒྱ་གཞུང་གི་སྐབ་ཐབས་གཞན་དུ་མ་ལས། གཡས་
བརྒྱུད་གིས་འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཆོན་མནན་ཟེར་བ་ཅེས་ལས་གཞན་གསལ་བར་མི་
སྤང་ངོ། །འོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལའང་མི་གསལ་བ་དང་། གསལ་བའི་ལུགས་ལའང་ཕྱོགས་
གཅིག་པའི་ངེས་པ་མི་སྤང་ངོ། །མངོན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། མི་གསལ་བར་སྤར་བཞིན་བཤད་
པ་མང་ངོ། །ལེའུ་སོ་གཉིས་པར་གཡས་བརྒྱུད་གི་གཡས་ཀྱིས་འཛིགས་བྱེད་དང་། གཡོན་
ཀྱིས་དུས་མཆོན་དང་། ལེའུ་ད་གཉིས་པར་ཡང་གདན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་བཞིན་དུ་དང་
ཞབས་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་བས་གཞོན་པར་བཤད་དོ། །མི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འང་དགོངས་
པ་དབྱེད་ན་འཛིགས་བྱེད་གཡས་པས་གཞོན་པ་ལ་ཉི་བར་སྤང་ངོ། །

ཞབས་རེ་རེས་གཞོན་ལུགས་ནི། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སོ་གསུམ་པ་ལས། ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་
མའི་གཙོ་བོ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་པ་སྐྱེལ་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་བཞུགས་པས་དུས་མཆོན་
ཁ་སྐབ་ཏུ་མནན་པ་དང་། ཉེར་དགུ་པར་ལྷ་དགུ་མའི་གཙོ་བོ་ཞལ་ཕྱག་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་
པས་གཡས་བརྒྱུད་གིས། འཛིགས་བྱེད་དང་ནི་འཛིགས་བྱེད་མོ། །ཁ་སྐབ་ཞབས་ཀྱིས་
མནན་པས་བཞུགས། །ཞེས་འགྲུར་མང་པོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཉི་ལུ་པར་ཞལ་བརྒྱུད་

ཕྱག་བཙུ་བྱུག་པ་དང་། ཞལ་བཙུ་གཉིས་ཕྱག་ཉེར་བཞི་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་མང་བ་དང་།
འཁོར་དང་ཕྱག་གངས་མ་ངས་པའི་ཁ་དོག་དང་། ཕྱག་མཆོན་སྒྲ་ཆོགས་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་
བོས་འཛིགས་བྱེད་དང་། ཏུས་མཆོན་དང་། ཆངས་པ་དང་དབང་བོ་སོགས་ཏུ་མ་ཞིག་ཁ་
སྒྲུབ་ཏུ་གཞོན་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལེན་དགུ་པར་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་པ་
གཡས་བརྒྱུད་ཅན། ཡུམ་དང་ལྷན་པའི་ཡབ་ཀྱི་སྒྲུ་ལ། ལྷ་བྱུག་ཏུ་བཞོད་པའི་ལྷ་རེ་གཉིས་
པའི་སྐབས་སུ་དང་། ཡང་བཙོ་བརྒྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པས་ལྷ་རེ་གཉིས་
པའི་སྐབས་སུ་དབང་ཕྱག་གི་མགོ་བོ་དང་། ཏུས་མཆོན་གྱི་ཏུ་མ་གཞོན་པར་གསུངས་
ཤིང་། ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། མི་སྒྲུབ་ཆེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་རྩི་རྩེ་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་རེ་གཉིས་པའི་གཙོ་བོ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་པ་གཡས་བརྒྱུད་
ཅན་གྱི་སྐབས་སུ། མགོ་བོ་དང་ཏུ་མ་གཞོན་པར་བཤད་པ་ལྟར། ལོ་ན་ག་ངེས་གསུམ་གྱི་
རེ་གཉིས་པ་ལའང་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཨུ་མ་ནི་གན་རྒྱལ་དང་། མགོ་བོ་གཞོན་པ་ཡང་མངོན་བཟོད་ཏུ་མང་ཏུ་
བཤད་དོ། །འཛིགས་བྱེད་གྱི་མགོ་གཞོན་པར་མང་ཏུ་བཤད་ཅིང་། གན་རྒྱལ་ཏུ་གཞོན་པ་
རྒྱུད་ན་མེད་པ། ལྷ་ཨི་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱགས་འདི་ལ་ཁ་སྒྲུབ་ཏུ་གཞོན་པ་ཡང་མ་བཤད་
པས། གཡས་སུ་འགྲེལ་བའི་རྣ་བ་གཡོན་པ་ནས་གཞོན་པར་སྒྲུབ་ཐབས་འགའ་ཞིག་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་གཞོན་ཕྱགས་འགའ་རེ་བཤད་ཀྱང་མ་
བྲིས་སོ། །བོད་ཁ་ཅིག་རྣམས་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་། རྩི་རྩེ་ཆེ་མོར་རིམ་པ་
བཞིན་ཏུ་ཞབས་གཡོན་པས་དབང་ཕྱག་གི་རྣ་བ་གཡོན་པ་དང་། གཡས་པས་ཨུ་མའི་ཏུ་
མའི་བར་ཏུ་གཞོན་པར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བྱ་དགོས་ལ། རྩི་བོ་ཆེན་བོས་དབང་ཕྱག་མ་
ཤི་བར་བཞེད་པ། ཆེ་མོར་ཤི་བར་བཤད་པས་འགོག་པ་ནི་ལེགས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤེ་གོང་

འོག་མི་གཅིག་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནས། གཞོན་པ་པོ་མི་འབྲ་བ་
 རྒྱག་རྟོར་དང་། བདེ་མཆོག་གིས། མནན་བྱ་དབང་རྒྱག་དང་མུ་མ་གཞོན་པར་བཤད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་གཞོན་ལུགས་མཐུན་དགོས་ན། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་གཅིག་ནས་གཞོན་
 པ་པོ་བདེ་མཆོག་ཏུ་མཚུངས་ཤིང་། མནན་བྱ་འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་དུ་མཚུངས་པ་
 གཉིས་གཞོན་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་དགོས་པ་ལ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ལུ་ནས་མི་
 མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་རྒྱད་དེའི་ལེའུ་སོ་གསུམ་པར་ཞབས་གཉིས་ལས་མང་བ་ནི་མ་བཤད་ཅིང་།
 སྦྱིལ་ཀྱང་བྱེད་པས་བཞུགས་ནས་དུས་མཚན་ཁ་སྐབ་ཏུ་བྱས་ཏེ། འཛིགས་བྱེད་དང་
 གཉིས་ཀ་གཞོན་པ་བཤད་པའི་དོན། སྐབ་ཐབས་གཙུག་ལོར་ལས། སྦྱིལ་ཀྱང་བྱེད་པས་
 གཉིས་ཀ་བཅེགས་ནས་གཞོན་པར་བཤད་དེ། ཞབས་གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་དང་། རེ་རེས་
 རེ་རེ་དང་། གཡས་བརྒྱང་དང་གཉིས་ཀ་བརྒྱང་པས་གཞོན་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་
 རོ། །ཡང་ལེའུ་ང་བཞི་པ་ལས། འཛིགས་བྱེད་དང་ནི་དུས་མཚན་དག །བརྒྱལ་ཞིང་རྣམ་
 པར་སྦྱོས་པ་ཡི། །ཁྲད་པ་ལ་ནི་ཞབས་ཀྱིས་ནི། །གཅེར་བྱ་འོ་དོད་འབོད་པ་མནན། །ཞེས་
 ཀྱང་གསུངས་པས། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་འཛིགས་བྱེད་གསོན་པོར་འདོད་
 པ་ཡོ་གའི་རྒྱད་ནས་དབང་རྒྱག་ཤི་བར་བཤད་པས་འགོག་མི་རུས་སོ། །མངོན་བརྗོད་
 ལས་འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་མནན་པས་ནི་སྤེད་པ་དང་སྤང་བ་དང་། ཉག་ཆད་ཀྱི་
 རྣམ་རྟོག་གཞོན་པར་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། གོ་སྒྲའོ།

གཉིས་པ་རྟག་པ་འཁོར་བའི་ཡོད་མཐའ་ནི། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཆད་
 པར་འཇུག་པའི་སྦྱོགས་དང་། ཆད་པ་སྤང་འདས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ནི། ལས་ཉོན་ཅམ་ཞིག་ཆད་
 པའི་ཞི་བ་སྦྱོགས་གཅིག་པའོ། །ཡུལ་སྤོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་སྤོང་རྗེ་རོ་མཉམ་པས་རྗེ་རྗེ་

པག་མོ་ལ། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་
 བས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་རོམ་ཉམས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། རྟོ་རྟེ་ཅེ་ལྟ་བུ་དང་། གཡོན་བས་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་རང་བཞིན་དེའི་བྱ་བསྐྱམས་པའོ། །མངོན་བརྟོག་ལེན་དགུ་པར་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ལ།
 རྟོ་རྟེ་ཅེ་དགུ་པར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ཅེ་ལྟ་བུ་དང་། འགྲོ་བའི་གཏི་མུག་འཛོམས་པས་
 ཕྱག་ལྟ་མ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས། སྤང་བོ་ཆེའི་བགས་པ་དཀར་པོ་
 གྲག་དང་བཅས་པའི་ན་བཟའ་རང་གི་རྒྱབ་ཏུ་མན་བས་པ་སྟེ། སྤང་བོས་གཏི་མུག་མཆོན་
 ལ། དེའི་བགས་པ་བཤུས་པས་ནི་གཏི་མུག་དཔལ་བ་མཆོན་པའོ། །དེ་ཡང་ཕྱག་གཡས་
 བས་ལག་པ་གཡོན་པ་དང་། གཡོན་བས་རྒྱང་བ་གཡོན་པའི་བགས་པ་སྒྲིགས་མཛུབ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱག་གིས་བརྒྱུངས་ཏེ་འཛིན་པའི་སྒྲིགས་མཛུབ་ཀྱི་ཅེ་གཉིས་སྒྲིན་མ་དང་
 མཉམ་པར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེས་བཤད་དོ། །ཆོགས་བདག་སྤང་བོའི་
 གཟུགས་སུ་གནས་པའི་བགས་པ་ཡིན་པས། མངོན་བརྟོག་ལས། ཆོགས་བདག་གི་བགས་
 པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གཡས་པའི་ཕྱག་གསུམ་པ་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྐྱུ་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་མ་རུ། བཞི་པ་ན་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་གཅོད་པའི་དབང་སྟེ། ལྟ་
 པ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཅོད་པའི་གྱི་གྲག་བསྐྱམས་
 ཤིང་། དུག་པ་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་སོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འབྲེགས་པའི་མདུང་ཅེ་གསུམ་
 པ་སྤྲོད་བའོ། །

གཡོན་པའི་ཕྱག་གསུམ་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ལྷོ་ག་དཀར་
 པོ་རྟོ་རྟེས་མཆོན་པའོ། །ཁ་ལྷོ་ག་ནི་མངོན་བརྟོག་ལེན་དགུ་པར། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་
 འབྲེལ་བའི་རྟོ་རྟེ་ཁ་ལྷོ་ག་ །སྤང་དུ་རྟོ་རྟེ་ཅེ་ལྟ་བུ་པའི་རྟོ་རྟེ་རབ་ཏུ་འཛིགས་པ། རྟོ་རྟེ་དེའི་བྱ་བ་
 ཏུ་འབྱུང་ཞིང་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་བ་དན་རབ་ཏུ་དབྱེདས་པ། དབྱས་སུ་སྤྲོ་ཆོགས་རྟོ་རྟེས་མཆོན་

པ་འོག་ཏུ་རྩོམ་ཅི་གཅིག་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕག་མོ་ཤེས་རབ་སྤང་བའི་སྤྱབ་ཐབས་
ལས། ཁ་ལྷོ་ག་ཡུ་བ་དཀར་པོ། མགོ་ཅི་གཅིག་པ། སྤང་ནག་པོ་ཅི་ལྷ་བ་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་མགོ་བོ་སྤྲུལ་པོ་དང་། རྩེང་བ་དང་ཆོན་བ་དང་། སྤྲུལ་གསལ་རྩོམ་པོ་དང་། གསེར་གྱི་བྱུང་
པའི་རྩ་བ་ལ་བཏགས་པའི་འཕྲུ་བྱ་སྤྲུགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུལ་གསལ་པའི་བ་དན་གྱིས་
མཛེས་པར་བྱས་པ། ཞེས་བཤད་པའི་ཡུ་བ་ནི་དབྱུག་པ་དང་། མགོ་ཅི་གཅིག་པ་ནི་མར་
ཅི་དང་། སྤྲུལ་གསལ་རྩོམ་པོ་དང་། མགོ་བོ་གསུམ་གྱི་ཁ་དོག་ནི་ཁྲད་
པར་གསལ་བྱེད་ལས། སྤྲུལ་གསུང་བྱུགས་རྣམ་པར་དག་པས། དཀར་པོ་དམར་པོ་ནག་
པོའི་མགོ་བོ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཁ་ལྷོ་གའོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཡས་རིམ་ནས་སྤྲུང་ཏེ་བྱེད་ཏེ།
བཞི་བ་ན་བདེ་བ་དང་སྤྲུང་རྩོམ་པོ་དང་མཛེས་པོ་དང་བཞིན་ཁྲག་གིས་བཀང་བའི་ཐོད་བ་སྟེ།
ཁྲག་དང་ཐོད་བ་ལ་རེ་རེ་སྤྲུང་རོ། །ལྷ་བ་ན་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཅིངས་པས་
རྩོམ་པོ་ཞེས་ཞགས་པ། དབྱུག་པ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཐར་པ་ཆངས་པའི་མགོ་བོ་བསྐྱུལ་པ་སྟེ། གྱི་རྩོར་ལས། ཆངས་པ་སྤྱིབ་བྲལ་
སངས་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རལ་པའི་ཅོད་པན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། སྤྲུལ་
གསལ་རྩོམ་པོ་མཆོན་པའི་དབྱུག་རྒྱན་ཅན་ཞེས་སོ་སོར་འབྲུང་བའི་དོན་ནི། འབྲུལ་སྤྲོང་ལས།
སྤྲུལ་གསལ་རྩོམ་པོ་མཆོན་པའི་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ཅན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། མཆོན་
དོན་ནི་དག་ཅི་མཐར་གྱིས་འཕྲེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ།

སྤྲུལ་གསལ་རྩོམ་པོ་མཆོན་པ་གཞོན་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མིན་ནོ། །ཐོད་པ་
སྤྲུལ་པོ་ལྷའི་སྤང་བའི་ཐོད་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་ཤེས་རབ་སྤང་བའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། རྩོམ་པོ་ནག་
པོའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུགས་སུ་ཐོད་པའི་སྤང་བ་བྱེད་པར་བཤད་པས། སྤྲུང་སྤྲུང་ནས་སྤང་
བ་དེ་ལ་བརྒྱས་པའོ། །དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་པ་མཆོན་པར་ལྷ་བ་པ་དང་།

པ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏའི་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། མོད་སྐུམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་དང་། གྱེན་དུ་
འགྲེང་བས་དེ་ལས་བཞེངས་པ་མཆོན་པར་མངོན་ནོ། །དབུ་ལ་རྩ་བ་བྱེད་པ་འཆང་བ་ནི།
ཅུང་ཟད་གཡོན་དུ་ཡོ་བར་འཁྲུལ་སྤོང་དང་། ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། དེས་
བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་འབབ་པ་མཆོན་ནོ། །མངོན་བཛྲོད་ལས་ཀྱང་ལན་དུ་མར་རྩ་བྱེད་དུ་
གསུངས་པས། ཆེས་གཅིག་གི་རྩ་བར་འཆང་པ་དོན་མིན་ནོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ལས་
ལོག་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་ཞལ་རྣམས་པར་འགྱུར་བའོ། །བདུད་བཞི་
འཛོམས་པས་མཆེ་བ་བཞི་གཅིགས་ཤིང་འཛིགས་སུ་རུང་བའོ། །

རྣམས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་དང་། སྤུན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་བཞིའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཤིན་དུ་དགའ་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས། སྒྲིག་པ་
དང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱུས་པ་དཔའ་བ་དང་། མི་སྤྲུག་པ་གསུམ་སྤྱིའི་དང་། མོད་པ་
དང་བྲག་འཁྲུལ་དང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གསུམ་གསུང་གི་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དང་རྩམ་པ་དང་ཞི་
བ་གསུམ་བྲགས་གྱི་ཉམས་ཏེ་ཉམས་དགུ་དང་ལྡན་པའོ། །ཆགས་སོགས་གྱི་ཉོན་མོངས་
སྤྱོད་བས་སྤྲུག་གི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་མན་སྟེ་ལས། སྤྲུག་གི་བགས་
པའི་གོས་ཏེ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ན་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ཁོ་ནར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྩ་མ་ཁ་ཅིག་སྤྲུག་གི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་རྫོན་པ་ཁྲག་འཛག་བཞིན་པ་མགོ་
བོ་གཡམས་དང་། མཐུག་མ་གཡོན་དུ་བསྐྱར་ནས་བགོས་པ་ལས། ཡུམ་དང་སྤྱོད་བའི་དུས་
སུ་རྒྱལ་གྱི་ཆར་བཤུགས་ནས་མགོ་བོ་གཡོན་དང་། མཐུག་མ་གཡམས་སུ་བྱས་ནས་མཐུན་
གྱི་ཆར་མེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལྟ་ལི་དང་ཀླ་ལི་ལྔ་བཅུའི་རང་བཞིན་གྱི་མི་མགོ་རྫོན་པ་ལྔ་བཅུའི་འབྲང་བ་འབྱུང་
བའོ། །ཕྱག་རྒྱ་དུག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དུག་ནི། མགུལ་རྒྱན་དང་།

གཏུ་བྱ་དང་། རྩ་ཆ་དང་། དབུ་སྟེ་སྟེ་གཙུག་ཏུ་རྩམ་པར་བརྒྱན་པའི་ཞོར་བྱ་དང་། མཆོད་
ཕྱིར་ཐོགས་དང་། ཐལ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། དུག་རྒྱ་བྱག་ཏུ་རབ་ཏུ་བཟོད་དོ། །དེ་ལ་སྟེན་
པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྩམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བྱག་
གིས་རྒྱས་བཅུབ་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་སྦྱོང་དང་མངོན་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་དང་མཐུན་
ལ། མངོན་བཟོད་ཀྱི་ལྷ་པ་ལས། སྟེ་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་མ་བགངས་པར། མགོ་སྤང་བགངས་
ཤིང་གཞན་སྤར་དང་འབྲེལ། །སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་མགོ་འསྤང་གཅིག་ཏུ་བགངས་པ་འབྱུར་མ་
དག་པའས། དཔེ་མ་དག་པར་འཆད་མོད་ཀྱང་། མངོན་བཟོད་ཀྱི་འབྱུར་པ་ལ་ཆེ་བ་ལས་
དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་དབྱེད་དོ། །ཕྱིན་དུག་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་རི་བཞིན་དུ་བྱའོ། །
འཁྲལ་སྦྲིང་ལས་སྟེ་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་དང་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་མ་བགངས་པར་འཁོར་ལོ་
དང་ཞིང་རྒྱན་བགངས་ཏེ་ཀྱི་རྟོར་དང་མཐུན། བཙོན་འབྲུས་དཔལ་བཤེས་གཉིན་གྱིས་
འཁོར་ལོ་དང་ཞིང་རྒྱན་སོགས་ཉེ་བའི་ཕྱག་རྒྱར་བཤད་དོ། །

སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ལ་སྟེང་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱ་
ཆོགས་རྩི་རྩི་བྱ་གསུངས་ཀྱང་། སྟེ་གཙུག་གི་ཞོར་བྱས་མཆོན་པའི་འཁོར་ལོ་བྱས་ན་རུང་
ངམ་སྟུམ། དེ་དང་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མའི་རྒྱན་གསུམ་མི་རུས་ལས་བྱས་
པ་གཞན་དང་མཐུན་པར་བྱ། འཁྲལ་སྦྲིང་ལྟར་ཞིང་རྒྱན་ཀྱང་བྱའོ། །མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ནི་མི་
རུས་ལས་བྱས་པར་འཁྲལ་སྦྲིང་དང་། བྱང་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། མིང་གཉིས་
པ་ཆངས་སྐྱད་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། སེ་རལ་ཁར་ཐོགས་པའོ། །མི་རུས་ཀྱི་ཐལ་བ་ནི་ལུས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་པ་སྟེ། དེས་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྱབ་
པ་མཆོན་ནོ། །གཙོ་བོ་དེའི་མདུན་དུ་སྟེ་དེ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་
རྩི་རྩི་པག་མོ་སྐྱ་མདོག་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་དབུ་སྟེ་རྒྱ་བྱ་སེལ་བྱར་

བཞིག་པ། རྟོན་པའི་དུམ་བུས་བརྒྱན་པའི་འོག་པག་གི་སྐར་གས་ཅན། ཕྱག་གཡོན་པས་
ཡབ་ཀྱི་མགུལ་བ་ནས་འབྱུང་པའི་ཐོད་པ་ན། གདུག་པའི་བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཁྲག་
དང་རྒྱ་མས་བཀང་བ་བསྐྱམས་པ། གཡས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་སྤང་བ་སྟེ་གདུག་པ་ཅན་
ཀུན་ལ་རྟོ་རྟེ་དང་བཅས་པའི་སྟེགས་མཛུབ་ཀྱིས་བསྟེགས་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཚུལ་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མི་དམིགས་པར་མཉམ་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་
མེ་ལྷ་བྱར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་ལྡན་པས་གཟི་བརྟེན་ཆེ་བའོ། །
དེས་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འོད་ཅན་ནོ། །ཁྲག་ལ་དཀྱེས་ཤིང་མཆོན་དང་ལྡན་པས་
ཁྲག་འཛིག་པའོ། །བྱིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་ལེགས་པར་འབྲིལ་བ། ལྷག་
མཐོང་གི་རང་བཞིན་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་གནས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པས་ཐུགས་རྗེའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །

ཡུམ་ཡང་ཐལ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ལྡན་བརྒྱན་པ་སྟེ། གདུ་བུ་ལ་རྒྱུ་གདུབ་
དང་ལག་གདུབ་གཉིས་དང་དབྱུང་རྒྱན་དང་འཁོར་ལོ་དང་། མི་མགོ་སྐམ་པོ་ལྟེན་ཐོད་དང་།
སྐམ་པོ་ལྟེན་བཅུའི་དོ་ཤལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ལྷ་བ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས།
ཅུང་ཟད་རྟོན་དང་ཡོངས་སུ་འབྱུང་། །གཅེར་བུ་ཉིད་དང་སྐྱ་གྲོལ་བ། །སྤྱུ་ལྡང་བདེ་བ་སྦྱེད་
པ་ཡི། །རྟགས་ལྟ་པོ་ནི་བྱི་རོལ་ཏུའོ། །རྟགས་གསུམ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཡིས། །དེས་
ན་རྟགས་གཉིས་རྟོགས་བྱས་ཏེ། །འཁོར་ལོ་ལྡར་གནས་ལྷ་མོ་རྣམས། །རྟགས་ལྟ་ཡིས་
ནི་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟགས་གསུམ་ནི་གཙོ་མོ་དང་། དཔའ་མོ་ཉིར་
བཞི་ལ་ནི་འབྱུང་པ་དང་། གཅེར་བུ་དང་སྐྱ་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་མོ་ལྷག་མ་ལ་ནི་འབྱུང་
པའི་ཆབ་མར་ཅུང་ཟད་རྟོན་པ་དང་གསུམ་སྟེ། །འབྱུང་པ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འདིས་ནི་ལྷ་མོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་གི་ཐོད་ཐུགས་ཀར་བཟུང་བས་འབྱུང་ཚུལ་བྱེད་པ་

ཡང་བསྟན་ནོ།

གཉིས་པ་¹⁸⁴ (དེ་རྒྱུད་གང་ནས་གསུངས་པ་དང་དག་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཡབ་ཡུམ་འདི་ལྟར་
བཤད་པ་འདི་རྒྱུད་གང་ནས་གསུངས་སྟུང་ན། ཅ་བའི་རྒྱུད་དུ་ནི་སྤྲུལ་པར་གསུངས་པས་
མི་གསལ་ལ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་སྤྱོད་ལས། བྲག་གཉིས་ཡང་དག་འབྱུང་པ་དང་། །
གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུང་བའི་བགས་པ་འཛོལ། །དག་སྟ་མཐུང་ཅེ་གསུམ་གྱི་གྲག་ །རྩ་མ་རུ་ནི་
གཡས་པས་འབྱར། །ཁ་རྩྭ་ག་དང་ཐོད་པའི་ཁྲག་ །ཞགས་པ་མགོ་བོ་འཕར་བ་སྟེ། །གཡོན་
པ་རུ་ནི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་དང་ཞལ་གྱི་གངས་མ་སྟོས་ཤིང་། བྲག་
མཆན་རྣམས་རིམ་བུ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་བཤད་ཀྱང་། བྲག་དང་བྲག་མཆན་རིམ་བུ་དེས་
པ་ཅན་མ་སྟོས་པས་ལྷ་ཁྱིའི་པ་བཞུགས་བས་ཆོག་གོ། །མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ལེན་བདུན་པ་
ལས། བྲག་མཆན་གཉིས་དང་། དམ་ཆོག་གི་དོན་པག་མོ་ལ་འབྱུང་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་
པ། ཞལ་གྱི་གངས་དང་། དེའི་མདོག་དང་། སྐྱེ་མདོག་དང་། བྲག་མཆན་ལྷག་མ་དང་། རལ་
པ་ལ་སོགས་པ་འདི་བཞུགས་དུ་བཤད་ལ། གཡས་པའི་བྲག་པ་ན་དོན་མཐུང་ཞེས་པ་ཅན་
ལས་ཅེ་གསུམ་པ་མ་བཤད་དེ་མི་འགལ། གཡོན་པའི་བྲག་པས་བདུན་བཞུགས་མགོ་བོ་
བསྟུངས་པར་བཤད་པས་ནི་ཆངས་མགོ་གདོང་བཞི་པར་སྟོན་ནས་བརྟག་གོ།

ཡུམ་ནི་སྟོན་འབྱུང་དང་། གཡས་པའི་གྲག་མ་གཏོགས་པ་ཀྱན་སྤྱོད་དང་མཐུན་
ལ། ཡུམ་གྱི་གཡས་པས་དོན་འཛོལ་བ་ནི། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབས་མང་བོར་གསུངས་
སོ། །དེས་ནི་དེའི་བྲག་པས་ཞལ་བཞི་བྲག་བཅུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་ཡང་རྒྱུད་གང་ནས་
གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞལ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཐར་བཞི་ལ་སོགས་པར་བཤད་
པ་ནི། ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར། ཐལ་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲགས་པ་ནི། ལུས་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྲབ་པ་མཆོན་པར་གསུངས་པས། གཞན་རྣམས་ལ་འང་སྐྱེའི་

སྒྲུང་བ་དེ་དང་དེས་རྣམ་ཐར་བཞི་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱའོ། །ཡལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་དང་།
དེས་ཀྱང་ཡལ་ལ་འབྱུང་བ་ནི་ཐབས་ཤེས་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་མཆོན་དོན་
ནི་སྟོང་བ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་རྗེའི་སྐད་དོད་ཀ་རུ་ཤའི་ཀ་ལ་རྗེས་
སྲུང་རོ་བྱེན་པས་ནི་བདེ་བ་དང་རུ་ཤ་འགོག་པའི་དོན་དུ་བྱ་སྟེ། འགྱུར་བ་འཛག་བདེ་
འགོག་པར་བསྟན་པའི་བྲགས་གྱིས་མི་འགྱུར་བ་དང་མི་འཛག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་
པར་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། མཆོ་སྐྱེས་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་
རྒྱ་ཀློན་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རུ་ཤ་སྐད་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཡིན་པས། སྟོང་
རྗེ་ལ་སྐྱེར་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་
ལ་བཤད་པ་ལྟར་མི་བྱའོ། ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་ཆེན་ལ་བྱ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ལས། བདེ་ཆེན་
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ལུ་ཨི་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །
དེ་གཉིས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱིས་
བསྐྱེམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བས་སྐྱེམ་དགོས་པར་བསྟན་
པའི་བྱིར་དུ་ཡལ་ཡུམ་པན་ཚུན་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་ནི། ལམ་འདིའི་གནད་
དམ་པ་ཡིན་པས། སྐྱེར་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་མཆོན་ཞེས་པ་ཅམ་མིན་པར་
ཁྱད་པར་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

མཆོན་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་དེའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་ནི་རྣམ་ཐར་བཞི་
ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་ཁ་རྒྱུ་ག་དང་ཐོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡང་རྟོར་བྱེས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ནོ། །
དེའི་བྱེད་ལས་ནི་གཉི་ཐུག་མ་ལུས་པར་བྲལ་བ་དང་། དེས་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་བསྐལ་བ་དང་། གཡས་གྱི་ཐུག་མཆོན་གསུམ་དང་། གཡོན་གྱི་ཐུག་མཆོན་
ལྡ་པས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་འཆིང་བ་དང་། གཡས་བརྒྱུད་གི་སྟབས་གྱིས་བྲེལ་གྱིས་

གཞོན་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་གཞོན་པའོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པས་སྐྱོན་ཟད་
 པའི་སྤངས་པ་ནི་ཆངས་མགོ་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 རྟོགས་པ་ནི་རལ་པ་ཡར་ལ་བསྐྱས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྗེ་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཕྲེང་
 པའི་མཆོན་དོན་ནོ། །ཞི་མཐའ་སྤངས་པའི་འོད་གསལ་ལས་གཟུགས་སྐྱར་བཞེངས་པ་ནི་ཐོད་
 གླུ་ལྟ་དང་། དེ་འདྲ་དེས་འཕྲིན་ལས་བཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ནི་སྣ་ཆོགས་རྩོ་
 རྩེའི་མཆོན་དོན་ནོ། །

སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་གཟེགས་པ་ནི་
 སྐྱུན་གསུམ་དང་། འཁོར་བའི་མཐའ་གཞོན་པའི་ཚུལ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་དང་།
 ཕྱིན་དུག་གི་ལམ་རྩོགས་པར་མཛད་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དུག་གིས་མཆོན་ནོ། །བདེ་ཆེན་འཕེལ་
 པའི་རྒྱ་ནི་ཡུམ་དང་སྦྱར་བ་སོགས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩྭ་བ་
 རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མགོ་བོ་ནས་འཛག་པ་ནི་རྩྭ་ཕྱེད་དང་། འཛགས་པས་ལུས་ཀྱན་ལ་བྲབ་པ་
 ནི་ཐལ་བས་བསྟན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སྤྱོད། །དེ་འདྲ་བའི་མཆོན་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ནི།
 ལམ་འདི་ལ་ངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་བར་མཐོང་ནས་གོ་བདེ་བར་བཤད་དོ། །

184

གསུམ་པ་(ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགའ་བ་རྣམས་སྐྱེད་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་)
 ནི། དེ་ནས་རྩོ་རྩེ་དང་བསྐྱར་བ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། ཡབ་ཀྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པ་
 ལས། རྩྱ་དཀར་པོ་ལས་རྩོ་རྩེ་དང་། བྱ་ཡིག་དམར་པོ་ལས་བྱང་བའི་ནོར་བུ་དམར་པོ་ཅེ་མོ་
 ལ་བྱ་ཡིག་སེར་པོས་མཆོན་པ་དང་། ཡུམ་ཀྱི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པ་ལས། ཨ་ལས་
 བསྐྱར་དམར་པོ་འདབ་མ་གསུམ་པ། བྱ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོན་པའི་
 ཟེའུ་འབྲུ་སྟེ་སྟེ་བ་དཀར་པོ། ཅེ་མོར་བྱ་ཡིག་སེར་པོས་མཆོན་པར་བསམ། རྩོ་རྩེའི་ཁ་དོག་
 ལ་བ་པས་མ་བཤད་ལ། བརྒྱ་རྟེན་ཏ་དང་འབྲུལ་སྦྲོང་གིས་ནག་པོ་དང་། བྱད་པར་གསལ་

བྱེད་ལས་དཀར་པོར་བཤད་དེ་ཅེ་ལྷ་པར་བྱའོ། །བྱ་ཡིག་དང་པོ་དམར་པོ་དང་། གཉིས་པ་
སེར་པོར་འབྲེལ་བ་གསུམ་དང་འབྲེལ་སྔོང་ལས་བཤད། བྱ་ཡིག་སྔ་མ་དཀར་པོར་འབྲེལ་
སྔོང་ལས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཉྱེ་བ་དང་སྤྲུགས་ཀར་ཡུམ་ཀྱི་སྦྱང་པོ་དང་ཉེ་སྦྱང་དང་།
མགིན་པ་དང་དབྱལ་བར་རང་གི་སྦྱང་པོ་དང་ཉེ་སྦྱང་འགོད། ཡུམ་ཀྱི་ཉྱེ་བ་དང་སྤྲུགས་
ཀར་ཡབ་ཀྱི་སྦྱང་པོ་དང་ཉེ་སྦྱང་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བར་རང་གི་སྦྱང་པོ་དང་ཉེ་སྦྱང་
དགོད་ལ། སན་ཚུན་དུ་ཅུ་ལྷ་ན་བྱ་ཞིང་། ཡི་གེ་གསུམ་བཟོད་ལ་དགའ་བ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་མངེས་མ་དང་སྔོར་བ་ལ་ཡང་ཆོག་འདི་ཉིད་དོ།།

མར་དོས་ཡུམ་ཀྱི་སྤྲུགས་གཉིས་ཆེ་གདན་དང་། ཡབ་ཀྱི་སྤྲུགས་གཉིས་ཉི་གདན་ལ་
དང་། བཞི་ཀའང་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་འཁོད་ཅིང་། སྦྱོམས་འབྲུག་གི་
ཆེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འབྲས་པས་འབྲུད་པ་དང་འོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་འབྲེལ་བ་གཞན་
གཉིས་དང་། བརྒྱ་རྟེན་ཏའི་འབྲེལ་བ་རྫོགས་འགྱུར་དུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་སན་ཚུན་གྱི་
མགིན་པ་དང་དབྱལ་བར་ཅུ་ལྷ་ན་བྱ་བར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་སྔོང་ལས་སྤྲུགས་བཞི་ཡབ་
ཀྱི་གནས་བཞིར་བཀོད་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཡུམ་ལ་ཅུ་ལྷ་ན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་ལ་འང་བཀོད་
ནས་ཡུམ་ཀྱིས་ཡབ་ལ་ཅུ་ལྷ་ན་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར། བརྒྱ་རྟེན་ཏའི་འབྲེལ་བའི་འགྱུར་
གཞན་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་དགོས་ཤིང་། སྔ་མའི་དོན་ནི་མར་དོ་བཞེད་
པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་འབྲའོ།།

དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་པ་ནི་ཀུན་སྦྱོད་ལ་བཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤྲུགས་པས་
དཔའ་བོ་རྣམ་འབྱོར་མ་བྱིན་བརྒྱུ། །ཡི་གེ་དྲུ་ནི་སྔ་ཅེར་ཡང་དག་སྟར། །བྱ་ནི་མཆོན་
ཀྱི་ཉྱེ་བར་རྣམ་པར་དགོད། །ཉྱེ་བ་སྦྱང་གཤམ་དང་དབྱལ་བ་བྱ། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོགས་དང་

བཅས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། །ལྷོ་བ་སྤྱང་གར་རྣལ་འབྱོར་མ། །སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་
མ་ཡིས་ཏེ། །ལྷོ་དང་སྤྱི་བོ་གཉིས་སུ་ནི། །དཔའ་བོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ། །རྣལ་
འབྱོར་མ་དང་དཔའ་གཉིས་མེད། །ཅེས་མར་དོའི་འགྲུར་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྣ་ཅེ་ནི་
བརྒྱའི་སྣ་ཅེ་དང་། མཆོན་ནི་རྩོ་རྩོ་དང་། །ལྷོ་བ་ནི་དེའི་ཅེ་མོ་དང་། །དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་
གྱིས་གཙོ་མོའི་གནས་བཞིར་སྤྲུགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་དང་། །དེ་ནས་ལྷོ་བ་དང་ཞེས་
པ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡབ་ཀྱི་གནས་བཞིར་སྤྲུགས་གྱིས་
བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་སྟེ། །དཔའ་བྱིན་བརྒྱབ་ཅེས་དཔའ་བོ་གཙོ་བོའི་ལྷོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སུ་བྱའོ་ཞེས་དང་། །ལྷོ་དང་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྩེ་གཉིས་ཞེས་འགྲེལ་པར་འདོན་ཞིང་བཤད་དོ། །ལོ་
ཆེན་དང་འཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་གྱི་འགྲུར་ལས། །ཨ་ཤ་རྒྱ་རྩེ་གཉིས་གྱིས་དཔའ་བྱིན་
བརྒྱབ། །ཅེས་འབྲུང་བ་ནི་འགྲུར་མི་ལགས་ལ། །ལྷོ་དང་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྩེ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྟེ་ནི་
མགིན་པ་སྟེ་ཁ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་རྩེ་ནི་དེའི་ཡར་སྣ་སྤྱོད་མཆོམས་སོ། །

ཡབ་ཀྱི་ལྷོ་བར་རྣལ་འབྱོར་མ་སྟེ། །ཡུམ་ཀྱི་སྤྱང་བོ་དང་། །སྤྱང་ཁར་སངས་རྒྱས་མཁའ་
འགྲོ་མའི་སྤྲུགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། །ལྷོ་དང་སྤྱི་བོ་གཉིས་སུ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱང་བོ་དང་ཉེ་སྤྱང་
གིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་མར་དོའི་འགྲུར་ལགས་སོ། །རྒྱུ་ལ་ཐ་མ་ནི་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་ལུང་སྤྱ་མའི་མཐུག་ཉིད་
ནས། །དང་བོ་དགའ་བ་དཔའ་བོ་སྟེ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྣལ་འབྱོར་མ། །རབ་ཏུ་དགའ་
བ་མ་ལུས་ཉིད། །བདེ་དེ་ཐབས་དེ་ཀུན་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པར་སྤྱོད་པ་ན་དགའ་བཞིའི་
དང་བོ་དགའ་བ་སྐྱེ་སྟེ། །འགྲེལ་པར་དཔའ་བོ་ལྟ་བུར་བཤད། །མགིན་པ་ནས་སྤྱང་ཁར་སྤྱོད་
པ་ན་མཆོག་དགའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་སྟེ། །འགྲེལ་པར་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྟ་བུར་བཤད། །སྤྱང་ཁ་

ནས་ལྟེ་བར་སླེབ་པ་ན་མཆོག་དགའ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་པར་གྱི་དགའ་བ་སླེ་སྟེ།
འགྲེལ་པས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཆར་ལ་བཤད་དོ།

མར་དོས་སྤྱབ་པ་ནས་བཅུ་མས་ཉེ་དྲུག་ཕྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་རགས་པའི་
ཕྱིར་ཐབས་ཡིན་པས་དཔའ་ལོ་དང་། ཁོར་བྱ་དང་ཉེ་བར་ཕྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་སྤྱ་བས་ན་
ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། ཁོར་བྱར་ཕྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་
གཉིས་ཀ་བསྐྱས་པས་བྱང་དགའ་དང་། ཁོར་བྱའི་ཅེར་སོན་པའི་བདེ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་སླེས་
དགར་འཆད་དོ། །མ་ལུས་ཉིད་ནི་དགའ་བ་གསུམ་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་གསུངས་པ་ནི་
དགའ་བ་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དེ་གསང་གནས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་
རིག་ཅེས་པའི་ཀུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཁོར་བྱའི་ཅེར་རྫོགས་ཉེ་གནས་པའོ། །
རིག་པ་ནི་དེ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པའི་སྐྱུའི་བདག་ཉིད་ལྷན་སླེས་སོ། །དེའི་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་རིག་
པའོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། མཐོ་རིས་ས་སྟངས་འོག་ཏུ། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་
ལུས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་ཉེ་ལྷན་སླེས་གྱི་
དགའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གསུམ་པོ་རྣམས་ལུས་གཅིག་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་
ཏུ་འགྱུར་བར་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །ལྷན་སླེས་གྱི་བདེ་སྟོང་བྱང་པར་བ་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོད་བཅུད་ཀུན་ལ་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམས་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བདེ་སྟོང་
ཏུ་འཆར་བའི་དོན་ནོ། །དེ་གོམས་ན་རིམ་བ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེའི་ཉམས་ལུགས་ཅན་
འཆར་རོ། །

རིམ་བ་དང་པོར་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ཅོམ་པའི་
དམིགས་པ་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པ་དང་། དལ་བྱས་བརྟན་པར་བྱས་ལ་མོས་པ་ཚུན་ཆོད་
གྱིས་ཀྱང་དགའ་བཞི་བསྐྱོད་པའི་མཐར་བདེ་སྟོང་སྤྱར་ལ་བསྐྱོམ་ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་

ཀྱང་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་པར་བྱས་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་སྐྱོམ་
པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་ཐབས་
གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཆེ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོ་སྟེན་བཞིར་སྐྱོམ་པ་ཀྱན་
ལ་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིར་ལྷ་བ་པ་དང་བརྒྱ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་པར་ཡབ་ཡུམ་གསལ་གདབ་
པ་རྫོགས་མ་ཐག་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་སྟོར་བ་སོགས་བྱས་ནས་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པའི་འོག་དུ་མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་གསལ་འདེབས་སོ། །

འབྲུལ་སྟོང་དང་བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། ལྷ་རེ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གསལ་གདབ་པ་
རྫོགས་པ་དང་། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྩི་
ཡིག་སྟོན་པོ་དང་། འཆད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱོམ་བའས།
ཡང་ན་སྟོང་གར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་སྤྱགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྟེ་
སེམས་དཔའ་གསུམ་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྤྱགས་གསུམ་བརྩོན་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་
དྲུག་ལ་གཉི་ལྷག་དོ་རྩེ་ནས། དབང་ལྷག་དོ་རྩེའི་བར་དྲུག་བསྐྱེད་དེ། གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ནས་
ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མའི་བར་གྱི་ལྷ་མོ་དྲུག་བསྐྱེད་པས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་བ་སོགས་བཞི་དང་
གསང་གནས་སུ་ལྷུང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྣམ་སྤྲང་ནས་རིན་འབྱུང་གི་
བར་ལྷ་དང་། སྤྱི་གཙུག་དུ་དོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་འོད་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་འབྱུང་པར་
སྐྱེད། དེ་ནས་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་གསུམ་དུ་རྣམ་སྤྲང་འོད་དཔག་མེད་མི་བསྐྱེད་པ་
གསུམ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་དེ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ཏེ་ཞུ་ནས། སྤྱི་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་། དུང་བོ་དང་། སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་ལ་བསྟེམས་པའི་
འོག་དུ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་གསང་གནས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་
ཅིང་། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་དེ་སྐྱོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པའི་དབང་

དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །ཕུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་ལྷ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྐབས་
མ་གཏོགས་པ་བྱིས་སྟོམ་པ་ལྷ་བ་པ་དང་བརྗེ་རྟེན་ཏའི་འདི་ནི་འགྲེལ་པར་མ་བཤད་ཅིང་།
སེམས་དཔའ་གཞན་གཉིས་སྟོམ་པ་ཡང་མ་བཤད་དོ།

སྤམ་མར་དོས་ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། གསང་གནས་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་འོག་
ཏུ་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚུལ་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱེད་པར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོ་
སྒྲེགས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མ་ན་ཀ་ལྷོ་རྫོན་བཞེད། མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྗེ་
རྟེན་ཏའི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱེད་པར་བཞེད།
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷོ་རྫོན་ནི་སྤམ་གཉིས་ཀའི་ཞལ་སྤར་གསན་མོད་ཀྱང་
ལུགས་དང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཀུན་སྦྱོང་ལེའུ་ཏུག་པར་ལྷ་རེ་
གཉིས་སྟོམ་པར་བཤད། བདུན་པར་གོ་ཆ་གཉིས་བགོ་བ་བཤད། བརྒྱད་པར་ཡེ་ཤེས་པ་
སྦྱན་བྲངས་ཏེ་དམ་ཆོག་པ་ལ་བཅུག་པ་རྣམས་བར་མ་ཆད་དུ་བཤད་པའི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་གསང་གནས་སྦྱོང་བ་སོགས་སྤར་བཞེན་བཤད་པས་དེའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་
རོ་བ་བཞེད་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྷ་ཨི་པའི་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་
ནས་མ་བཤད་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

བརྗེ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་པར་སྐབས་འདི་ཉིད་དུ་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་བ་པས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་བཤད་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་ངེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ལ་དགོས་པ་བྲུད་པར་
ཅན་རེ་རེ་ཡོད་པས་སྐབས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་བཤད་པས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་མི་འགོག་
པས། སྐབས་གཅིག་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་ངོ། །མངོན་བརྗོད་ལས་ཆོགས་ཞིང་གི་གོང་དུ་ལྷ་
བཅུ་བདུན་སྟོམ་པར་མ་ཐད་བྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོམ་པ་ནའང་ལུས་དཀྱིལ་དང་བྱི་དཀྱིལ་
གཉིས་ཀ་ལ་ལྷ་ཉི་ཤུ་བསྟོམས་ཏེ་ཕུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མང་དུ་བཤད་དོ། །ལོ་ན་ག་

དེའི་གསུམ་གྱིས་མ་བཤད་ཅིང་། ལུ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་
ལ། སྒྲ་མ་མལ་དང་། མར་དོ་དང་། བྱ་རངས་པ་སོགས་པམ་མཐོང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་སྒྲུང་བས། དེ་ཞིག་ལ་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཆོག་པ་ནི་བྱེད་པར་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་¹⁸⁴ (འཁོར་གྱི་ལྷ་བཤད་པ་)ནི། མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་མཆོག་
དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་བཞི་ནི་དབུས་ཀྱི་སྐ་
ཆོགས་པ་སྒྲུ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཏེ་འདབ་མ་
བཞི་ལ་ཤར་ནས་གཡོན་སྒོར་གྱིས་དགོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་
ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་དགོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། ལྷ་མ་
ནི་བསྐྱར་ན་མངོས་མའོ། །སྐྱ་མདོག་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནག་མོ། ལྷ་མ་ལྗང་གྲ། དུམ་སྐྱེས་
མ་དམར་མོ། གཟུགས་ཅན་མ་སེར་མའོ། །བཞི་ཀའང་ཞལ་གཅིག་མ་ལ་ཕྱག་བཞི་མ།
ཕྱག་གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་ཁ་རྒྱ་ག དང་པོ་ན་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་བཀང་བ་དང་། གཡས་
ཀྱི་ཕྱག་གཉིས་པ་ན་རྩ་མ་བྱ་དང་། དང་པོ་ན་གི་གྲག་བསྐྱམས་པའོ། །སྐྱན་གསུམ་པ།
དབུ་སྐྱ་ཐུར་དུ་གྲོལ་བ། གཅེར་བུ་མོ་གཡོན་བསྐྱམས་ཤིང་གཡས་བརྒྱད་བས་གདན་ལ་
བཞུགས་པ། མཆེ་བ་བཞི་ནམ་པར་གཅིགས་ནས་ཅུང་ཟད་ཁོད་པའི་ཞལ་ཅན། ཐལ་བ་
མ་གཏོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ཡིས་ནམ་པར་བརྒྱན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་རྟེན་རྒྱན་སོགས་
ཀྱང་དགོས་སོ། །ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཐུགས་ཀར་འཁྱུད་པའི་རྩལ་ཅན། དགའ་བས་བ་སྐྱ་
ལངས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པ་མའོ། །འདི་བཞིའི་སྐྱ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་།
ཕྱག་མཆོན་དང་བཞུགས་རྩལ་ནི་དེ་བཞིན་དང་། སྐྱན་གསུམ་པ་སོགས་པལ་ཆེ་བ་མངོན་
བརྗོད་ཀྱི་ལེན་བཞི་པ་ལས་གསུངས་སོ།།

བད་འདབ་ཀྱི་མཆོམས་རྣམས་སུ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དཀར་པོ་དང་། ལ་སོགས་
 པའི་སྤྲུལ་རྟུང་དང་། ཇི་ཆེན་དང་། ཇི་ཆུ་བསྐྱེ་སྟེ། ལྷ་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་ལྷ་
 ཡིས་གང་བའི་ཐོད་པའི་སྟོད་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དགོད་དོ། །ལོ་ཆེན་དང་ཟངས་དཀར་ཀྱི་
 འགྱུར་དང་། ཀྱུ་སྒྲ་རའི་འགྲེལ་པར་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ལྷག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་དག་
 པས་སེམས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་པ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་ཅེས་
 འགྱུར་ཡང་མར་དོད་དང་ཆག་འགྱུར་ལ་ལྷག་པོ་དེ་རྣམས་མེད་དོ། །སྟོད་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ལ་
 ལྷ་བ་པ་དང་སྤྲྀ་རྟུང་ཉ་དང་། རོ་བོའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རྡོ་རྗེས། རྟོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་བྱམ་སྟེད་དུ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་སོགས་སྟོད་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མངོན་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་མང་པོར་བདུད་ཅི་ལྷས་གང་
 བའི་བྱམ་པའི་སྟེད་དུ་བྱང་སེམས་དཀར་པོས་གང་བའི་ཐོད་པ་བཞི་འཛོག་པར་བཤད།
 ཀྱན་སྟོད་ལས། རྟོགས་བྲལ་ཀྱི་ནི་བཞི་པོ་དག །ལྷ་ཡིས་གང་བའི་ཐོད་པ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་ཤིང་། སྟོམ་འགྱུར་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བདུད་ཅི་ལྷའི་སྟོད་དུ་བཤད་དོ། །
 དེ་ལྷར་གསུངས་པ་ལས་འདིར་ནི་བཤད་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྷར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་སྟོང་
 ལས། ཐོད་པ་དང་པོ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དང་། གཉིས་པ་དམར་པོ་ཉི་མ་དང་། གསུམ་
 པ་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་། བཞི་པ་སྟོན་མ་སྟེ་ལྷས་གང་བ་དང་། བཞི་ཀའང་བདུད་ཅི་ལྷས་
 གང་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལྷར་བྱའོ། །མར་དོའི་རྒྱུད་འཛོལ་རྣམས་ཐོད་པ་ལ་
 རྩ་གདན་འདོད་དོ། །ཐོད་པ་ནི་མེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཡས་སྐྱོར་གྱིས་དགོད་དོ། །

སྒར་བཤད་པའི་ཐུགས་འཁོར་དེའི་ཤར་ཀྱི་ཅིབས་བྱ་སྤྱི་ར་མ་ལ་ཡར་དཔའ་པོ་ཁུ་ཀ་
 སྤ་ལ་དང་། དཔའ་པོ་རབ་གཏུམ་མའོ། །དེ་ལ་ཁུ་ནི་དུམ་བྱ་དང་། ཀ་སྤ་ལ་ནི་ཐོད་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི་སྤ་ཅ་ཅེ་སྟེ་སྤ་ནི་རབ་དང་། ཅ་ཅེ་ནི་གཏུམ་མའོ། །བྱང་ཅིབས་རྩ་ལན་རྩ་རའི་

རྩེ་ལན་ནི་བ་བ་དང་། རྩེ་ར་ནི་འཛིན་པ་སྟེ་དེར། མཐུ་ཀླུ་ལ་སྟེ་ཀེང་རུས་ཆེན་པོ་དང་།
གཏུམ་མིག་མ་སྟེ་ཅཱྱེ་ཨཱྱེ་ཞེས་པ་བསྐྱར་བའོ། །རུབ་ཅིབས་ཨཱྱེ་ཡ་ཏའི་སྐད་ཟུར་ཆག་
པ་ཁྱོན་དུ་ཀླུ་ལ་སྟེ་ཀེང་རུས་དང་། འོད་ལྗན་མའོ། །སྤྱི་མ་ལ་སྤྱ་ལྷ་བ་ཏུ་ཞེས་པ་ཡང་
དེ་ཉིད་དོ། །ལྟོ་ཅིབས་ཨཱྱེ་ཏར་མཆེ་བ་རྣམ་པར་གཅིགས་པ་དང་། ལྷ་ཆེན་མའོ། །དེ་
གཉིས་ལ་བི་ཀ་ཏ་དྲི་ཏ་དང་། མཐུ་ན་སེ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །མེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅིབས་གོ་
དུ་བ་རི་སྟེ་བའི་མཆོག་སྤྱིན་པར། སུ་ར་ནི་ཆང་སྟེ་ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། བི་རི་ཏ་
ནི་འཁོར་ནམ་དག་སྟེ་བསྐྱུ་ན་ཆང་དག་དང་། དཔའ་བོའི་སྒོ་ཅན་མའོ། །སྤྱི་མ་ལ་བི་ར་མ་ཏུ་
ཞེས་པའང་དེའོ། །བདེན་བྲལ་གྱི་ཅིབས་ར་མེ་ཤུ་རི་དགའ་བའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་འོད་དཔག་
མེད་དང་ཁྱར་རི་སྟེ་མིའུ་ཐུང་མའོ། །སྤྱི་མ་ནི་ཨ་མི་ཏ་ལྷ་མ་ཞེས་སོ། །

རྒྱང་མཆོམས་ཀྱི་ཅིབས་དེ་བི་ཀོ་ཏེ་སྟེ་ལྷ་མའི་མཁར་དུ་རྟོ་རྟེའི་འོད་དང་། ལང་ཀའི་
དབང་ཕྱག་མའོ། །དེ་གཉིས་ལ་བརྩ་སྤྱ་ལྷ་བ་དང་། ལི་གི་ཤུ་རྩེ་ཞེས་ཀྱང་དོ། །དབང་ལྗན་
གྱི་ཅིབས་སྤྱ་ལ་བ་སྟེ། ཐེང་བ་ཅན་མར། རྟོ་རྟེའི་སྐྱུ་དང་འོང་གི་བ་མའོ། །དེ་གཉིས་ལ་བརྩ་
དེ་ཏ་དང་། ལུ་མ་རྩེ་ཞེས་ཀྱང་དོ། །དཔའ་བོ་བརྒྱད་དང་དཔའ་མོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་
ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། །གསུང་གི་འཁོར་ལོ་དེའི་ཤར་གྱི་ཅིབས་ཀ་མ་རྩུ་པ་སྟེ་འདོད་པའི་
གཟུགས་སུ། དཔའ་བོ་སྐྱུ་གུ་ཅན་དང་། དཔའ་མོས་སྐྱངས་མ་སྟེ། ཨཱྱེ་རི་དང་། ཨི་ར་བ་
ཏུ་ཞེས་སོ། །བྱང་ཅིབས་ཨོ་ཏེར་རྟོ་རྟེ་རལ་པ་ཅན་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཆེན་མོ་སྟེ། བརྩ་
རྩ་ཏ་ལ་དང་། མཐུ་བི་ར་སྤེ་ཞེས་སོ། །རུབ་ཅིབས་ཏི་ནི་གསུམ་དང་། ཤ་གུ་ནི་ནི་དག་
མཆོན་ཏེ་དེར། དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱང་གི་ཤུགས་ཅན་མ་སྟེ། མཐུ་སྤེ་ར་དང་། ལྷ་ཡུ་བེ་
ག་ཞེས་སོ། །ལྟོ་ཅིབས་ཀོ་ཤ་ལ་སྟེ་དག་བ་ཅན་དུ་རྟོ་རྟེ་རྩྱི་མཛད་དང་། ཆང་འཐུང་མ་སྟེ་
བརྩ་རྩྱི་གྲ་ར་དང་། སུ་ར་སྤྱ་ཏུ་ཞེས་སོ། །མེ་མཆོམས་ཀྱི་ཅིབས་ཀ་མི་རྒྱར། རབ་ཏུ་བཟང་

པོ་དང་། ལྷང་ལྷ་མོ་སྟེ། སུ་རྩ་བེ་དང་ལྷ་མ་དེ་བླེ་ཞེས་སོ། །བདེན་བཤམ་གྱི་ཅིབས་ལི་པ་ཀ་
སྟེ་འབྱང་བ་ཅན་དུ། རྟོ་རྟོ་བཟང་པོ་དང་། བེན་ཏུ་བཟང་མོ་སྟེ། བཟོ་རྩ་བེ་དང་། སུ་རྩ་བེ་ཞེས་
སོ། །རྒྱང་མཆོམས་གྱི་ཅིབས་ཀའི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་། ཏ་ན་མ་སྟེ། མཉུ་བེ་ར་བ་
དང་། ཏ་ཡ་ཀུར་རྟོ་ཞེས་སོ། །དབང་ལྷན་གྱི་ཅིབས་ཏི་མ་ལ་ཡ་སྟེ་གངས་ཅན་དུ། མིག་མི་
བཟང་དང་། བྱ་གདོང་མ་སྟེ། བི་རུ་པ་ཨ་ཁྱི་དང་། ལ་གཡ་ན་ནེ་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་བྱ་གདོང་
མར་བསྐྱར་རོ། །སྐྱུ་གུ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་གསུང་གི་འཁོར་ལོ་འོ། །

སྐྱུ་འཁོར་དེའི་ཤར་གྱི་ཅིབས་བྲེ་ཏ་བྱ་རིར་ཏེ་ཡི་དྲགས་གྱི་ཁྱོང་དུ་སྟོབས་པོ་ཆེ་དང་།
འཁོར་ལོའི་ཤུགས་ཅན་མ་སྟེ། མཉུ་བླ་ལ་དང་། ཅག་བེ་གེ་ཞེས་སོ། །བྱང་གི་ཅིབས་གྱི་ཏ་
དེ་བ་ཏུ་སྟེ་ཁྱིམ་གྱི་ལྷར། རིན་ཆེན་རྟོ་རྟོ་དང་། དུམ་སྐྱེས་མ་སྟེ། རྩ་བཟོ་དང་། ལྷ་རོ་རྟོ་
ཞེས་སོ། །རུབ་ཅིབས་སོ་རྩ་སྟེ་ཡུལ་འཁོར་བཟང་པོར་ཏ་མ་གྱིན་དང་། ཆང་འཆོང་མ་
སྟེ། ཏུ་ཡ་གྱི་བ་དང་། འོ་རྩ་རྟོ་ཞེས་སོ། །ལྷོ་ཅིབས་སུ་བར་ཏ་བློ་པ་སྟེ་གསེར་གླིང་དུ་ནམ་
མཁའི་སྟོང་པོ་དང་། འཁོར་ལོའི་གོ་ཆ་མ་སྟེ། ལྷ་ཀུ་ཤ་གཞན་ད། ཅག་བ་སྐྱེ་རྟོ་ཞེས་སོ། །
མེ་མཆོམས་གྱི་ཅིབས་ན་ག་ར་སྟེ་ཁྱོང་ཁྱོང་དུ་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། བེན་ཏུ་དཔལ་མོ་སྟེ།
ཕྱི་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། སུ་བློ་རྟོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་དབུ་ན་ག་རའི་བཤད་པར་པ་ཏ་ལི་ཞེས་པ་སྐྱེ་བོ་
སྟེ། སྐྱེ་བོའི་བྱ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་ཁྱོང་ཁྱོང་སྐྱེ་བོའི་བྱའོ། །བདེན་བཤམ་གྱི་ཅིབས་སིན་རྩུ་ར་
བསྐྱེ་གང་གྱི་དབང་ལྷག་དང་། སྟོབས་ཆེན་མ་སྟེ། བསྐྱེ་ནི་རྩུ་ཤར་དང་། མཉུ་བླ་ལེ་ཞེས་སོ། །
རྒྱང་མཆོམས་གྱི་ཅིབས་མ་རུ་སྟེ་སྐྱེ་དམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་སྐྱང་མཛད་དང་། འཁོར་ལོ་
སྐྱར་མ་སྟེ། བེ་རོ་ཅན་དང་། ཅག་བརྩ་རྟོ་ཞེས་སོ། །དབང་ལྷན་གྱི་ཅིབས་ཀུ་ལུ་ཏུ་སྟེ་རིགས་
ཉིད་ཅས་པར་རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔལ་དང་། བཅོན་འགྲུས་ཆེན་མོ་སྟེ། བཟོ་སྐྱེ་དང་། མཉུ་བློ་
ཅེ་ཞེས་སོ། །སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེའི་འཁོར་ལོ་འོ། །

ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་ཉིར་བཞི་རྣམས་ནི་ཞལ་གཅིག་པ། སྤུན་གསུམ་པ། བྲག་བཞི་པ། རལ་བ་སྤྱི་བོར་བསྐྱས་པའི་ཐོར་ཚུགས་ཅན། དར་དབྱངས་ཅན་ནི། ལྷ་བ་བས་དབང་བོའི་ཐོད་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྤྲུལ་གྱི་ཉས་དབང་བོའི་དར་ཐོད་ཅན་དུ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲུལ་སྤྱོད་ལས། རྡོ་རྗེའི་སྤོང་བས་མཆོན་པའི་དབང་བོའི་དར་གྱིས་དབྱལ་བར་བཅིངས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡུམ་ལ་འབྲུད་པའི་བྲག་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། གཡོན་ན་བིལ་བུ་དང་། བྲག་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་གཡོན་ན་ཁ་རྩྭ་ག་དང་། གཡས་ན་རྩ་མ་བུ་འཛིན་པ། བྲག་རྒྱ་ལྡན་དང་། ལ་སོགས་པའི་སྤྱས་ཐལ་བ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་། ཐོད་སྐམ་ལྡན་དང་། ཐོད་ཆོན་ལྡན་བཅུའི་སྤོང་བ་དང་། ཞེད་རྒྱན་སོགས་དང་ལྷན་པའི་སྤྱ། གཡོན་བསྐྱམས་ཤིང་གཡས་བརྒྱུད་གིས་གདན་ལ་བཞུགས་པའོ། ། ཀུན་སྦྱོང་ལས། དབང་བོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནི། །བྲག་རྒྱ་ལྡན་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉེ་བུ་ཀ་དཔལ་ལ་སོགས་ཀྱང་། །གཡས་བརྒྱུད་པ་ཡི་གདན་དང་ལྷན། །མགུར་ཆུ་གདུ་བུ་གདུབ་ཀོར་དང་། །ཞེས་སོགས་སྤར་བཞིན་བྲག་རྒྱ་དུག་གིས་བརྒྱན་པར་ཡང་བཤད་པས། བྲག་རྒྱ་ལྡན་ཞེས་འབྲུང་ཡང་ཐལ་ཆེན་གྱི་རྒྱན་མི་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །

གཙོ་མོ་ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས་མར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རབ་གདུམ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ཉིར་བཞི་ཡང་ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས་མ། ཡབ་ལ་འབྲུད་པའི་བྲག་གཡོན་གྱིས་ཐོད་པ་ཐུག་གིས་བཀང་བ་དང་། སྤང་བ་ལ་བསྒྲིགས་པའི་སྒྲིགས་མཛུབ་དང་བཅས་པའི་བྲག་གཡས་པས་གྱི་གུག་འཛིན་པ་ཅན། སྤུན་གསུམ་པ། དག་བོའི་གཟུགས་ཅན་མ། སྤྱ་གྲོལ་བ་ལ་སྤྲེད་བུ་སྤྱ་སིལ་བུར་གྲོལ་བས་ནི་རྣམ་པར་མཛེས་ཤིང་ཡབ་རྣམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་གོས་ནི་འཆང་བའི་མཆོག་ནི་གཅེར་བུ་ལ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་གོས་ཅན་དུ་གསུགས་པའི་དོན་ནོ། །

མགུལ་རྒྱན་དང་། གཙུག་པུད་དེ་གཙུག་རྒྱན་གྱི་ཁོར་བུ་དང་། བརྒྱ་རྩེ་ཉའི་འགྲེལ་པར་གདུ་བུར་བསྐྱར་མོད་ཀྱང་། ལཱ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་ཁོར་བུ་ནི་གདུ་བུའི་རྣམ་གངས་སོ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ་ཆག་འབྱུར་དང་མཐུན་ནོ།།

དཔུང་རྒྱན་དང་། རྣ་ཆ་དང་། ཆངས་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱན་ཅན། མགོ་བོ་སྐམ་པོ་ལྔ་བཅུའི་སྒྲིབ་བས་མགུལ་བ་ནས་བརྒྱ་པ་སྟོམ་གྱི་བར་དུ་བརྒྱན་པ། འོག་པག་སེལ་སེལ་གྱི་སྐྱ་སྟོགས་པའོ། །སྐེ་རགས་ཁྱད་པར་བ་ཟར་བུ་ཅན་ཅེ་ལ་དེལ་ཚུང་གི་སྐྱ་སྟོགས་པ་ལ་འོག་པག་ཅེས་ཟེར་བས། སྐད་དོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་སྐེ་རགས་དང་འོག་པག་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་འདྲའི་སྐྱབས་སུ་མར་དོས་འོག་པག་སེལ་སེལ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་འོག་པག་ཏུ་བསྐྱར་ན་ལེགས་སོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་སྐྱ་མདོག་ལ། གཞུང་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་སྟོ་དམར་དཀར་བར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་སྦྱོང་དང་། འགྲེལ་པ་གསུམ་དང་། འབྲུལ་སྟོང་ལས་ཀྱང་མི་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་རྩོ་བོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པར། འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་བཀའ་བསྟོན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་མདོག་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་ལས་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་བཤད་པས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁ་དོག་གསུངས་པ་ནི་རྟོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱ་བར་བརྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཡང་བྱའོ།།

འོ་ན་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་བརྒྱད་ཆེན་གསུམ། སྟོ་དམར་དཀར་བོ་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་། ཕྱག་མཆོན་འདིར་བཤད་པ་དེ་རྒྱུད་གང་ནས་གསུངས་སྟམ་ན། མངོན་བརྗོད་ལས། སྐྱར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལེའུ་བཅུ་བཞི་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་མཐུག་ཏུ། ཡང་ན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ནི། །རི་འདོད་

མདོག་ནི་དབྱེ་བ་བྱ། །ཞེས་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རི་ལྗར་འདོད་པའི་ཁ་དོག་ཏུ་བྱ་
བར་བཤད་པ་ནི། སྐྱ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དཀར། གསུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་དམར། བྱགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་
སྟོན་པོར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྤར་འཁོར་ལོ་རེ་རེའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བར་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟར་མི་བྱ་བར་ཁ་དོག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པས་ཡང་ན་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ནག་པོ་སྟོད་པའི་སྐྱ་བ་ཐབས་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་ཁ་དོག་མི་གསལ་ཡང་།
དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ། དཀར་མིན་དཀར་དང་དམར་པོ་ཡིས། །ཐ་མ་མཆོག་དང་བར་མ་
སྟེ། །ཐམས་ཅད་རིམ་བཞིན་དགོད་པ་ནི། །སྤར་མའི་རིམ་གྱིས་བྲིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་ཁ་དོག་སྤར་མ་བཞིན་གསུངས་སོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་ལྷ་བྱག་ཏུ་པོ་ཐམས་
ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དང་། ཕྱག་མཆན་རྟོག་དེའི་སོགས་བཤད་པ་ནི། ཀུན་
སྟོད་ལས་གསུངས་ལ། དེར་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་
ཅན་དང་། མཆོམས་མ་བཞི་གཟུགས་གཉིས་པར་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་
གསལ་བར་མ་བཤད་པས། ཁ་དོག་ནི་མངོན་བརྗོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ན་ལེགས་ལ། ལྷ་
ཨི་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ལྷོ་བས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
བཞི་དང་། གཡས་བརྒྱད་དང་། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོས་འཁོར་ལོ་འཛིན་པར་བཤད་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཕྱག་མཆན་གསུམ་མཐུན་ནོ། །དེའི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས། ལྷ་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱང་། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོས་བརྒྱ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་
དང་འདྲའོ། །དེའི་ལེའུ་བྱག་པ་ལས་ནི། མོད་པའི་དུམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད། ཞལ་ཕྱག་
སོགས་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མཐུན་ལ། རྣལ་འབྱོར་མ་ཉེར་བཞི་ཞལ་
གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མར་བཤད་ཀྱང་ཕྱག་མཆན་ལ་གྱི་བྱག་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་

མ་ཉེར་བཞིའི་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་། ཕྱག་མཆོན་ཀུན་སྟོང་དང་མཐུན་ཞིང་། དཔལ་ལོ་
ཉེར་བཞིའི་ཕྱག་གཡམས་ཀྱི་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའང་ཀུན་སྟོང་ལ་བརྟེན་
བཤོ།

འོ་ན་མངོན་བརྗོད་ལས། བདེ་མཆོག་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་ལ། སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས། བདེ་མཆོག་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བཤད་
པ་ལས། ལོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་འདི་རིགས་རྗེ་འབྲུ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་སྐྱམ་
ན། རྡོ་བོ་ཆེན་པོའི་འབྲེལ་པར། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་ལྷ་ཨི་པས་རིགས་དྲུག་པ་ཉེ་དུ་ཀའི་
སྐྱབ་ཐབས། ཅ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་པའི་དོན་རྒྱུད་ལྟར་བཀོལ་བ། ཞེས་ལྷ་
ཨི་པའི་ལུགས་འདི་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་དྲུག་པ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་ཅ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཉེ། མངོན་བརྗོད་ལས། རིགས་བྱེ་བྲག་པ་
བཤད་པའི་སྐྱབས་སུ་དཔལ་ལོ་རྣམས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། བརྒྱ་དང་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་རང་རང་
གི་རིགས་སོ་སོའི་ཕྱག་མཆོན་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་དཔལ་ལོ་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཕྱག་མཆོན་གྱི་གཙོ་བོ་གཡམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོའི་ཕྱག་མཆོན་ནི་རྡོ་རྗེ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྐྱའི་དཔལ་ལོ་རྣམས་དབྱལ་བར་འཁོར་ལོའི་འབྲེང་བ་དང་། གསུང་གི་དཔལ་
ལོ་རྣམས་དབྱལ་བར་བརྒྱའི་བྲེང་བ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི། དཔལ་ལོ་རྣལ་འབྱོར་མ་
ཀུན་གྱི། །དབྱལ་བར་རྡོ་རྗེའི་བྲེང་བཤོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གཞན་
དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པལ་ཆེ་བ་དགྲིལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ལ་སྟོན་འབྲིད་བྱས་
པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བུ་ཞབས་ཀྱི་རེ་གཉིས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

དེས་ན་དགྲིལ་འཁོར་འདི་ནི་བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་སུ་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་སྒྲུང་དང་། སྒྲུང་མཐའ་དང་།

མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་རིགས་བསྐྱུས་ཡིན་
 བས་རིགས་སོ་སོ་བ་ཡང་ཡོད་དགོས་མོད་ཀྱང་། རིགས་མ་བསྐྱུས་པའི་རིགས་རྒྱང་སོ་སོ་
 བའི་རིགས་དང་མི་འབྲེལ། །མངོན་བརྗོད་ལས། ཐུགས་གསུང་སྐྱེའི་ལྷ་རྣམས་ནམ་མཁའ་
 ལ་སྐྱོད་པ་དང་། ས་ལ་སྐྱོད་པ་དང་། ས་འོག་ན་སྐྱོད་པ་ཞེས་དང་། ཀྱན་སྐྱོད་ལས་དེ་དག་
 ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ལྷ་
 བཞི་དང་། ཇི་ཟ་བཞི་རྣམ་མཁའ་ལ་སྐྱོད་པས་བྱ་སྤྱི་ར་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བརྒྱད་
 བཟུང་བ་དང་། ལྷ་གུ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞོད་སྤྱོད་བཞི་དང་། སྤྱོད་པོ་བཞི་
 ས་ལ་སྐྱོད་པས། ཀྲ་མ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བརྒྱད་བཟུང་བ་དང་། སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བཞི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་བཞི་ས་འོག་ན་སྐྱོད་པས། བྲེ་ཏ་བྱ་རི་ལ་
 སོགས་པའི་ཡུལ་བརྒྱད་བཟུང་བ་རྣམས་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་ཐུགས་གསུང་སྐྱེའི་ལྷ་ཡབ་
 ཡུམ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་ནས་མིང་དང་ཆ་ལུགས་སོགས་འབྲ་བར་བྱས། ཞེས་ཟངས་དཀར་
 གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་གསུང་བ་ནི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནའང་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་
 བ་འདུག་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདུལ་བྱེད་རྣམས་ལ་འང་གནས་དང་། འདུལ་བྱེད་སྒོ་ནས་མཆོན་
 དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། མིང་དོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།

འཁོར་ལའི་རྩིབས་ཉར་བཞི་ཡུལ་ཉར་བཞིར་མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད་ལ། དེའི་དགོས་
 བ་ནི་ལྷའི་གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཉར་བཞི་དང་། དེར་བཀོད་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཡང་།
 ཡུལ་དེ་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་དངོས་ཡིན་པའི་མོས་བ་བཏྲན་སོ་བསྐྱེད་
 རས་བསྐྱོམས་ན། ཡུལ་དེའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་སྤྱར་བའི་གནད་ཆེན་སོ་ཡོད་
 བས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་གལ་ཆེན། །གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་དང་བྱང་དང་རུབ་དང་སྟོའི་
 སྒོ་རྣམས་སུ་ཤར་ནས་བཅམས་ཏེ་གཡོན་སྒོར་གྱིས་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་ཁྲ་གདོང་མ་དང་།

འུག་གཤོང་མ་དང་། བྱི་གཤོང་མ་དང་། བག་གཤོང་མ་རྣམས་དགོད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མེ་
དང་བདེན་བྲལ་དང་རྒྱུད་དང་དབང་ལྡན་གྱི་མཆོམས་རྣམས་སུ། མེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཡས་
སྐོར་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡ་མ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་གཤིན་རྗེ་བརྟན་མ་དང་། གཤིན་རྗེ་པོ་ཉ་མོ་དང་།
གཤིན་རྗེ་མཆེ་བ་ཅན་མ་དང་། གཤིན་རྗེ་འཛོམས་མ་རྣམས་དགོད་དོ། །ཞལ་ཕྱག་གི་
གངས་དང་ཕྱག་མཆོན་ལ་སོགས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་པོ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བྱ་རོག་གཤོང་ལ་སོགས་པའི་གཤོང་བརྟན་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་
དབྱེ་བས་དེ་རྣམས་ལས་དབྱེ་ཞིང་མི་འདྲ་བར་བྱའོ།

བྱ་རོག་གཤོང་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབྱེ་རིམ་པོ་མིན་གྱི། གཤོང་གི་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་དེ་
རྣམས་ཀྱི་གཤོང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱས་སོགས་གདགས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བོད་
གྱི་མཁས་པ་དག་གསུངས་སོ། །བྱ་རོག་གཤོང་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནག་ལྡང་དམར་
སེར་བའི་མདོག་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་། མཆོམས་མ་བཞི་མི་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ནི། བྱ་རོག་
གཤོང་མ་སོགས་གཤོང་གི་སྐོ་ནས་མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་
དུ་མེ་ལ་སོགས་པའི་མཆོམས་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་བཞི་ནི་མིའི་བྱ་མོ་མཛེས་པ་ལྟར་ཡིད་
འཕྲོག་པ། སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་ཕྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་པ་སྟེ། ཕྱེད་གཡས་
ནི་གཡས་ཀྱི་སྐོ་མའི་ཁ་དོག་དང་། ཕྱེད་གཡོན་ནི་གཡོན་ཀྱི་སྐོ་མའི་ཁ་དོག་ཅན་མའོ། །
བརྒྱད་ཆར་ཡང་ཡི་དྲགས་ཏེ་རོའི་སྟན་ལ་གནས་པ། དྲག་མོ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
དོན་མཛད་པ་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ། དུར་ཁྲིད་ན་གནས་པས་རོའི་གདན་ཅན་འོ། །དཔའ་བོ་དང་
རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་གྱི་ནི་དཔལ་བར་དོ་རྗེའི་འཕྲེང་བ་འཛིན་པའོ།

འདི་རྣམས་ནི་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་མིའམ་ཅི་མོ་བཞི་དང་སྤ་མེན་མ་བཞིས་དུར་ཁྲིད་
བརྒྱད་དམ། འཕྲུང་གཅོད་དང་ཉེ་བའི་འཕྲུང་གཅོད་དང་། གྲོང་མཐའ་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་མཐའ་

བཟུང་བ་བརྟུལ་བའི་ཆོ། ཁྱོ་པོ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་དང་ལྷ་མོ་གློ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་
 ཡུམ་བརྒྱད་ལ། སྒོ་མ་བཞིས་ཡལ་རྣམས་གདོང་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས། མཆོམས་མ་བཞིས་
 ཡལ་རྣམས་བྱེད་གཟུགས་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས་ནས་མ་མོའི་སྐྱར་བཟན་བས་སྤར་བཤད་པ་
 བརྒྱད་བརྟུལ་བ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་ན་གནས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་
 གདུག་པ་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིས་ནི་དབང་ཕྱག་མཆོད་པར་བྱེད་ལ། དབང་ཕྱག་གི་དག་པོའི་སྐྱ་
 འཛིགས་བྱེད་ནག་པོ། རྩང་མ་དུས་མཆོན་དང་བཅས་པ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དབུས་མ་ག་
 རྩ་ན་གནས་པ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཆོ། རྩོ་རྩེ་འཆང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བདེ་
 མཆོག་ཞལ་བཞེས་ཕྱག་བརྟུ་གཉིས་པར་སྤུལ་ནས། འཛིགས་བྱེད་རྩང་མ་དང་བཅས་པ་
 བརྟུལ་ཏེ་ཞབས་འོག་དུ་མནན། དག་པོའི་རྩང་མ་བཞི་ནི་ལྷ་མ་གྱི་ལ་སོགས་པ་སྤྱིང་པོའི་
 རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིར་སྤུལ་བས་བརྟུལ་ལོ། །ཞེས་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་དག་གསུངས་ཏེ། མངོན་
 བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནའང་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་སྤྲང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དག་པ་དང་ལུས་དཀྱིལ་སྒོ་མ་པ་ལ་གསུམ། བྱང་ཕྱོགས་
 སོ་བདུན་ལྷ་དང་སྐྱར་བ་དང་། ²²⁰ ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པ་དང་། ²⁶² སྤར་གསུངས་པའི་
 དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་(བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྷ་དང་སྐྱར་བ་)ལ་གཉིས། ²¹³ སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
 བོ།།

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ནི། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དག་པ་སྒོ་མ་པའི་སྐྱབས་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས།
 མ་ངལ་བར་དུ་ལྷ་སྒོ་མ་པ་དང་སྤྲགས་བསྐྱབ་བ་བྱ་བ་དང་། ངལ་ན་དག་པ་དེ་སྒོ་མ་པར་བཤད་
 ལ། ལྷ་མི་བས་སྐྱབས་འདི་དང་བྱིལ་བུ་བས་ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སྒོ་མ་པ་རྫོགས་མ་ཐག་

སྒྲིམ་པར་བཤད། ཉག་པོ་པས་ལྷ་རྟོགས་པར་སྒྲིམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་
བསྐྱར་ཉེ་མཆོད་པ་བྱས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པས། སྐབས་གཅིག་
ཁོ་ནར་མ་ངེས་ལ། སོ་སའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱའོ། །འདི་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ནི་
འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས་ལྷའི་རྣམ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་སྐབས་ན་གཉིས་
མེད་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྷར་ཤར་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་
ལམ་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སོ་བདུན་པོ་ཐེག་ཆེན་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ལྷར་སྟོན་
པ་དང་། ལྷ་སྐྱེལ་རུས་ལ་སོགས་པའི་གདོས་བཅས་མིན་པར་འཇུག་ཆོན་ལྷར་སྒྲིམ་པ་
ཙམ་གྱི་དོན་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་²¹² (ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི། དུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་དམ་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །རྩོམ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་
པར་དགོས་པ་བཞི་བཤད་པའི་དང་པོ་ཉེ་རུ་ཀའི་ལྷ་རྟོགས་རྣམས་ཆོས་སྐྱེའི་རང་བཞིན་
དུ་བསྟན་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་རོ། །ལྷར་ཞེན་པ་བརྟོག་པ་ནི་སྤར་མའི་ངོ་བོར་བསྒྲོམས་པས་དེའི་ངོ་བོར་མ་ཤར་བའི་
ལྷའི་སྐྱེ་ཙམ་ལ་ཞེན་པ་རྟོག་པའོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་མ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་མེད་དུ་མཆོན་པ་ནི་
བདེ་སྟོང་གི་ཐུགས་དང་སྐྱེ་མའི་ལྷ་སྐྱེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །
བཞི་པ་ཅིག་ཅར་ལམ་དུ་བྱས་པ་ཐེག་པའི་བྱེད་པར་ནི་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྷ་སྐྱེ་དང་།
པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ལམ་དུ་བྱེད་པའོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་
ནི་མན་སྟེ་ལས་གྲུར་དུ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །གང་དུ་སེམས་ནི་རབ་སྒྲིམ་པ། །
དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། །དགོ་འདུན་གྱི་ཡང་བསྟན་པ་འོ། །ཞེས་བྲངས་ནས།

བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནང་དུ་འདུས་ཀྱི། མོག་པར་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དེ་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྡེ་མ་ལྟར་བྱེད་ན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ཀྱི་སྐོན་ས་ལུས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་སུ་ཐ་སྟོན་བྱེད་པས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྗོག་པས་བྱེ་བའི་ཆོས་སོ་བདུན་དུ་བྱས་ནས། ལྟ་སོ་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་ལྟ་བུ་འདི་ནི་གཙོ་བོའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སོ་བདུན་སོ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ལམ་འདིའི་སྐབ་པ་པོས་ཀྱང་ལམ་སྟན་མོང་བ་ལ་འདྲིས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མདོ་སྟེའི་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་སོ་བདུན་དང་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་འགྲེལ་བ་གསུམ་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ལྟ་བུ་འདི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་ལྟ་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་ལྟ་བུ་འདི་དབང་རྣམ་དང་། དེ་ལྟར་མི་རུས་པས་ནི་སྟན་མོང་བའི་ཆོས་སོ་བདུན་སོ་རེ་རེ་ནས་ལྟའི་ངོ་བོར་ལྟ་བུ་འདི་དབང་སོ་དམན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དེ། འབྲུལ་སྟོང་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་བཞེངས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་མའི་ལྟའི་རང་བཞིན་སོ་སོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི་དབང་སོ་དམན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་འདིར་མ་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྐད་ཅིག་ལ་སྦྱར་བས་ཆོག་པ་དེ་ཡང་དང་པོར་ལྗོག་པས་བྱེ་བ་ལ་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་བ་

མི་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ལ། དེ་ཞིག་གི་བར་དུ་ཐུན་མོང་བའི་སོ་བདུན་ལ་འདྲིས་པར་མི་བྱེད་
པ་ཡང་མིན་མོད་ཀྱང་། ཆོས་སོ་བདུན་ལྟ་སོ་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་ལྟ་བུ་ནི་གཙོ་བོའི་དོན་ལ་བྱེད་
དོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་བདུན་གྱི་དག་པ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་
དཀྱིལ་གྱི་དམ་ཆོག་པ་རྣམས་རྫོགས་པའི་མཐུག་འདིར་སྤར་ལྟར་གནས་བཞི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་སོགས་བྲན་པར་བྱས་ནས། བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་སྤོང་བ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་
ནས་དེའི་ངོ་བོར་ལྟ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སུ། སྦྱིར་བསྐྱུས་ནས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་སོ་བདུན་
གྱི་ངོ་བོར་ལྟ་བའི་གཙོ་བོའི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་དེས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་
པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་དཀྱིལ་བསྐླུ་མས་པའི་མཐུག་དེ་ནས་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཟད་པ་དང་
མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འཕྲོལ་བའི་ཕྱོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཉེ་དུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་སོ་བདུན་དང་སྦྱོར་བས་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།
སྦྱོར་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་། ཆོར་བ་དང་། ཆོས་དང་། སེམས་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ནི། དེམ་པ་བཞིན་གཤམས་སྒྲོར་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་མ་ནས་
གཟུགས་ཅན་མའི་བར་བཞིར་བལྟོ། །ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། དེམ་པ་བཞིན་གཟུགས་སྤང་
དང་ཆོར་སྤང་ཤེས་པ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་
སྦྱ་མ་ལྟ་སྤང་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་འབྱེད་པར་
འགྲེལ་བ་གསུམ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྫོང་བོའི་འགྲེལ་པར་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བཞི་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།
སྦྱིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བཤད་དེ་སྤར་ལྟར་བཤད་དོ། །རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་
ལྟར་གཏན་ལ་བབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དེ་ལ་བྲན་པ་བཞག་པས་ན་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་

གོ།

གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལས། འདིར་ཐ་མ་གཉིས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་
དང་མངོན་བརྗོད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །འདུན་པའི་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དང་།
སྤྱོད་པའི་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱ་ཆར་བ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞུང་མིག་མ་ནས་
སྤྲ་ཆེན་མའི་བར་ཀྱི་བྱུགས་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཞིར་བལྟོ། །དེ་ལ་རྩུ་འབྲུལ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་
འགོ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱ་ཆར་བ་ནི་དེའི་གནས་སོ། །འདུན་པ་ནི་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་ལ་
ཤིན་ཏུ་གྲུས་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལས་མི་སྣེ་ག་པར་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །
དཔྱོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པའོ།

པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་འདུན་པ་སོགས་བཞི་རྩུ་འབྲུལ་རྒྱ་ཆར་པར་མི་བྱེད་པར་འདུན་
སོགས་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བྱེད་ལ། སི་བྱུ་ཅ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྩུ་འབྲུལ་
སྤྱོད་རྒྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲུག་པ་ལ་སྒྲོ་བཞི་སྟེ་འདུན་པ་བྲག་པོ་དང་། བཙོན་འགྲུས་
རྒྱུན་རིང་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་གོམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ས་
བོན་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་པའོ། །རྫོ་བོའི་འབྲེལ་པར་སྤར་བྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གྲོགས་བྲས་པའི་སྒྲོ་ནས་
རབ་གཞུང་ལ་སོགས་པ་བཞིར་བཞག་པར་བཤད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞིའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་གྲོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྩུ་འབྲུལ་
ཀྱི་རྒྱ་ཆར་བ་བཞིར་མིང་བཏགས་ཞེས་པའི་ལུགས་ཏེ། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི། རྒྱུད་གཉིས་ལས་སྤར་ལྟར་བཤད་པས་འདིར་ཡང་དེ་
ལྟར་མཛད་དོ། །དད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་།

དབང་པོ་ནི་འདི་ནི་དེའོ་ཞེས་ངེས་པར་འཛིན་པའོ། །བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ངེས་པར་
བྱ་དགོས་པ་ཉིད་ངེས་པར་བཟུང་བའོ། །

བླ་པའི་དབང་པོ་ནི་མི་ཚུགས་པའི་མི་བརྗེད་པས་མ་རིག་པ་སྟེ་ཚུགས་པའི་སྐབས་
མི་འབྱེད་པའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྤང་སྦྱང་འབྱེད་པ་ལ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་
གསུམ་ནས་བཤད་ལ། བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་
སེམས་དང་བ་ནི་དད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ནི་སེམས་མངོན་པར་སྟོབ་པ། དད་པའི་དབང་
པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་གིས་ཉེ་བར་སོག་པ་ནི་བཙུན་འགྲུས་དང་། དེའི་དབང་པོ་
བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་མི་ཚུགས་པའི་བླ་པ་དང་། དེའི་དབང་པོའི་དོན་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེའི་དབང་པོས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་རྣམས་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོར་བཤད་དོ། །དབང་པོ་ལྟ་ནི་དཔལ་བོའི་སྒོ་གྲོས་མ་ནས་ཤིང་
གྲིབ་མའི་བར་ཐུགས་ཀྱི་ལྟ་མོ་བཞི་དང་། གསུང་གི་ལྟ་མོ་ས་སྤངས་མར་བལྟའོ། །བརྟན་
པའི་སྒོ་ཅན་མ་ལ་འདིར་དཔལ་བོའི་སྒོ་གྲོས་མ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀྱན་སྦྱོང་དང་མངོན་
བརྗོད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །རྫོ་བོའི་འགྲེལ་པར་སྤར་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་དབང་
པོ་ལྟས་དབང་བྱས་པའི་སྟོན་ས་ལྟ་མོ་དེ་ལྟར་འཛོག་པར་བཤད་དོ། །

དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྤྲུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་རང་གི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ཀྱིས་མི་རྗེ་བའི་ཕྱིར། དད་པའི་སྟོབས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་བར་ལྟར་གྱུར་པ་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་མོ་ནས་ཤིན་ཏུ་བཟང་མའི་བར་གྱི་ལྟ་མོ་ལྟར་བལྟའོ། །

རྫོ་བོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་དད་སོགས་སྟོབས་སུ་གྱུར་

བའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་སྒྲིན་ས་ལྷ་མོ་ལྷར་འཛོག་པ་སྤྲ་མའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་རབ་
 ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཟན་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཅེས་སྦྱར་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དང་། ལེ་ལོའི་སྐབས་མེད་པར་སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དག་
 བའི་ཆོས་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་ཞིང་དགའ་བའི་མི་མཐུན་སྟོགས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་
 བའི་བག་ཆགས་གཙོད་པ་དང་། དག་བ་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་བྱང་བ་དང་། བདག་
 མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། མི་བརྟེན་པའི་རང་ཚུལ་དང་།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྐྱེས་མི་དགོས་པར་སྦྱན་གྱིས་བྱུབ་པ་སྟེ། དེ་བདུན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རྟ་
 རྩ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་དཔའ་མའི་བར་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་དུ་བལྟའོ། །རྩོམ་པའི་བཞེད་པ་ལྷར་ན་དེ་
 བདུན་ཁ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁ་ཅིག་བྱེད་ལས་སོགས་ལ་བཤད་
 དགོས་སོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཀྱང་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཀྱན་སྦྱོང་དང་མངོན་བརྟོན་
 ལས་སོ། །ལྷ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་དང་། རྩལ་
 བ་དང་། ཟན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་མགོར་ཡང་དག་པའི་ཞེས་སྦྱར་བ་རྣམས་
 ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་ཤིང་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 བར་རྟོགས་པ་དང་། ལེགས་པའི་བྱ་བ་བརྩམས་པ་མི་འདོར་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་བསྐྱ་
 བའི་ཆོག་རྒྱུད་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་དག་བརྩུ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆོ་བ་དང་། དུག་དང་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དག་བ་
 སྦྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རྗེས་སུ་ཟན་པ་དང་། ཉེ་དུ་ཀའི་ཚུལ་དུ་དམིགས་པའོ། །དེ་
 བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོབས་ཆེན་མ་དང་། འཁོར་ལོས་སྦྱར་མ་དང་། བཙུན་ཆེན་མ་

གསུམ་དང་། གཡོན་སྐྱོར་གྱིས་བྱ་རྒྱུ་གཤོང་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གཙུ་བོའི་ངོ་བོར་
བལྟའོ། །དེ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་ཡང་དག་འཕགས་པའི་ལམ་ལན་ལག་ཅེས་པ་མ་བྱང་ཡང་།
ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱར་རོ།།

ངོ་བོའི་བཞེད་པ་ནི་དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་བྱས་པ་དང་། བྱེད་
ལས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་མིང་འདོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་
རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་སྤང་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བ་དང་།
མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཤུ་བཞི་ན་དུ་གཡས་སྐྱོར་གྱིས་ཡ་མ་དྲུ་རྟེ་ལ་
སོགས་པ་བཞིར་བལྟའོ། །ངོ་བོའི་འགྲེལ་པར་སྤྱར་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་
དག་སྤོང་བའི་བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པའི་སྐྱོན་ས་མཆོམས་མ་བཞིར་འཛོགས་པར་
བཤད་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྟ་མོ་དང་སྤྱོད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དཔའ་བོ་དང་དངོས་སུ་སྤྱར་བ་ན་སྤྱ་མ་ཉེར་བཞི་ཡང་རང་རང་གི་དཔའ་བོ་དང་
སྤྱོད་པ་ཤེས་བྱས་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་སོ་བདུན་པ་གཙུ་མོ་དང་སྤྱོད་པ་དགོས་པའང་ཤེས་
པས། དག་པ་དེ་དག་ནི་དཔའ་བོ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དག་པའོ།།

ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི་མཐར་བཤད་པ་ནི་ཉོན་མངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་སྤྱིབ་པ་རྣམས་
སྤངས་ན་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ངི་སྤིད་དུ་རྣམ་འབྱོར་པ་ཉེ་
རུ་ཀར་སྤྱར་པ་དེ་སྤིད་དུ་འདི་རྣམས་ཁོ་ནས་རྟག་དུ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་དང་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པར་བཤད་རོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉེ་རུ་ཀར་བཤད་པའི་འོག་
དུ་གཉེན་བོའི་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པའི་སྤོང་བ་བཞི་བཤད་པ་
ན་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱ་མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ནི་ཉེ་རུ་ཀ་མ་ཐོབ་པར་དུ་བྱ་

དགོས་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ་འདི་སྔ་མ་ལས་ལེགས་སོ། །མངོན་བརྗོད་དང་ཀུན་སྦྱོང་
ལས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། སི་བྱུ་ཏེ་ལས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་
སྦོང་བ་བཤད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་ཡང་པར་བྱིན་དང་གོ་རིམ་མཐུན་པར་
བཤད་དོ།

གཉིས་པ་²¹² (ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལུས་དགྲིལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་།
²⁴⁹གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ལུས་དགྲིལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་གོ་
རིམ། ²²¹རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལུས་དགྲིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་(ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་གོ་རིམ་)ནི། ཉུང་དུའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣལ་འབྱོར་
མ་ཡི་ས་དང་གནས། །ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་སྤྱིའི་ཡན་ལག །ཐམས་ཅད་བརྟན་གཡོ་བདག་ཉིད་
ཅན། །ཞེས་དང་། མཐོ་རིམ་ས་སྤྱིའི་ས་འོག་ཏུ། །དཔལ་བོའི་ཡན་ལག་བརྟན་གཡོའི་བདག །
སྤུ་ལ་སོགས་པ་གང་བསྟན་པ། །བྱི་ནང་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་
བྱ་མ་གཏོགས་པ་ལུས་དགྲིལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་
ཀྱི་ལེའུ་དགྲུ་པར། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ལྷེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཏེ་རུ་ཀའི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་
ལུས་དགྲིལ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ཡང་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཤད་དེ། རྟེན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ལ་འབོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་
གཉིས་ཡང་གདན་གཅིག་ལ་བཞུགས་པ་ལ་དགོངས་སོ།

ལེའུ་དགྲུ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་དཀའ་ལྷན་པས་མཛད་པའི་སྤྱབ་ཐབས་སུ་ཡང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལུས་ལ་དགོད་པ་མ་བྱས་ཤིང་། ལུས་དགྲིལ་བསྒྲོམས་ཟིན་

པའི་འོག་ཏུ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་བྱུག་ཏུ་བཀོད་ནས་སྒྲོམ་པ་བྱས་པ་ནི་ལུས་དཀྱིལ་
 ལྷ་ལ་བྱི་དཀྱིལ་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལུགས་སོ། །བྱི་དཀྱིལ་སྔོན་དུ་བསྒྲོམས་ནས་རྗེས་སུ་
 ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྷ་མི་པས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྒྱ་གཞུང་མང་
 ངོ། །ནག་པོ་སྦྱང་པས། བྱི་དཀྱིལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་སྤྱི་ར་
 མ་ལ་མགོ་བོར་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ཅན་དང་། རབ་གཏུམ་མོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུས་ཀྱི་
 གནས་ཉར་བཞེར་སྒྲོམ་པ་ཡང་བཤད་ལ། བརྒྱད་ཆེན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བཞི་བཞི་ཤར་ལ་
 སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལུགས་མི་མཐུན་དང་། བྱི་མ་བཞི་བཞི་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་
 མཆོམས་སུ་ལུགས་མཐུན་དུ་འགོད་པར་གསུངས་པས་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་བྱི་དཀྱིལ་དུ་འགོད་
 པ་དང་། ཉང་ལུས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བཤད་པ་ནི། རྗེ་རྣམས་འགྲོའི་བཏུ་
 བཞི་པར། བྱི་དང་ནང་དང་ཡང་དག་གནས། ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞེར་བྱི་བ་ཡིས། །སྦྱ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་
 བཤད་པ་ནི་བྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་སྟེང་ནས་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཀྱན་སྦྱང་དང་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བཏུ་བཞི་པའི་ཡང་དགོངས་པར་སྤང་
 ཞིང་། བྱི་དཀྱིལ་སྔོན་དུ་བསྒྲོམས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་པ་ཡང་
 དེར་བཤད་དོ། །མངོན་བཟོད་ཀྱི་དགུ་པ་དང་ཟིལ་བུ་ཞབས་གྱིས་ནི་བྱི་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སྒྲོམ་
 པ་མ་བཤད་པར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཅམ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་²²⁰ (རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་། བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་(རྟེན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ནི། མངོན་བཟོད་ལས། བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་
 སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ། རྟེན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་སྔོན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་བཤད་ལ། ལྷ་

ཨི་པའི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་གཞན་ལྟ་དང་། འཁྲལ་སྤོང་དང་ནག་པོ་སྤྱོད་པའི་སྐབ་ཐབས་
དང་། སྤང་དཀའ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །འགྲེལ་བ་སྟོམ་འབྱུང་ལས་ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་སོགས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོམ་
ཚུལ་སྤྱི་རྩུ་ཁར་གསུངས་པ་བཞིན་བཤད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྗེས་སུ་བཤད་
པ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ནི་ཕྱི་དཀྱིལ་དང་། ཆོས་སོ་བདུན་
བསྟོམས་པའི་མཐུག་ཏུ་བྱའོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་འབྱུང་བ་
རིམ་བཅེགས་དང་། རི་རབ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྟོམ་པ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སྟོམ་པའི་
སྟོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་དེ་སྤྱི་ཁྱེད་ལུགས་སོ།།

དེས་ན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་དང་། བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ཅམ་
ཞིག་སྟོམ་ནའང་འབྲས་ལས་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོམ་པ་ནི་སྟོན་དུ་གཏང་དགོས་ཏེ།
འདི་ནི་དཔལ་འདུས་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་ལོ་
ནག་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གཅིག་ལྟ་སྟོམ་པ་མངོན་བཟོད་ཀྱི་དབྱུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྟོན་
དུ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཟེན་པ་དེ་ལ། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོམ་ལུགས་
སྤར་བྱས་པ་མེད་པས་ལུས་དཀྱིལ་སྟོམ་རན་པ་ན་སྤར་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བྱེད་ཀྱི། སྤར་མ་དེ་བསྐྱུས་ནས་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། རྒྱུ་ཡིག་
ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱུས་སུ་སྐྱུལ་སྐྱུ་དོར་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་
ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་སྟོམ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྟོམས་ནས་དེ་མ་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་
སུ་སྤར་བཤད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ན་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞལ་
ཡས་ཁང་སྤྱད་མི་སྤྱད་ཀྱང་དེ་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྤང་དཀའ་
ཆེ་བས་ཀྱང་རྣམ་སྤང་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱུས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་སྟོམ་

པར་བཤད་ལ། དེ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡང་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྤར་
བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གཉིས་པ་ཞིག་སྐྱེད་པའང་མིན་
ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བཤད་པ་ཡང་གཞུང་ཁྲངས་བྱུང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་།།

འོ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱི་མའི་སྤྱང་ནས་ངེ་ལྟར་སྒྲོམ་སྒྲུམ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་
ཅིག་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེའི་དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་ཡིན་
ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞོད་མ་ནས་དེར་བྱུང་བ་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་དང་
པོ་ནི་རྒྱུད་དང་མཁས་བྱུང་གི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་འཕྲེང་བར། ལུས་རྟེན་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར། ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀྱན་གྱི་ཡང་དག་རྟེན། །ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་གཞལ་
ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་བར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་འདི་དང་འདི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ཆ་འདི་དང་འདི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་མའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་
དེ་དག་ཏུ་གྱུར་པར་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཇུག་ཏུ་དོན་བསྟུས་པར་ཡང་། དེ་དག་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དེའི་དོད་དུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་། དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱེའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་གཞག་
པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་དག་བཅམས། །བྱ་བཞི་པ་རུ་རྣམ་པར་དབྱེ། །
གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྐྱེ་དཀྱིལ་འཁོར། །ཞེས་བྱ་བཞི་པའི་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་སྤང་བའི་སྐྱེའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཞོད་མ་ནས་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱུང་བེན་ན་ནི་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་པ་མེད་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། སྒྲོས་དེ་ལྟར་མོས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུས་

གཞུང་ལས་ཁང་དུ་གྱུར་པར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུ་བ་པའི་འགྲེལ་བ་
ལས། གནས་དེ་རྣམས་སུ་གནས་པའི་རྩ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་ལྷན་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
ཏེ་གནས་པར་བསྒྲོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྩི་རྩེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མངོན་བརྗོད་ལས་ལུས་དགྲིལ་སྒྲོམ་པ་ན་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་གསར་དུ་
སྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱིད་པར་བཤད་པའི་གསར་དུ་བསྦྱིད་པ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱེད་པའི་དབང་ཆོག་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་
གྲིས། །བྱུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷན་
དགྲིལ་འཁོར་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི་ནི་རྩལ་ཆོན་དང་། རས་རིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ་ལྟ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་གཞི་ཕྱག་མཆན་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གསར་དུ་སྐྱབ་དགོས་པ་
བཞིན་དུ་འབྲི་མཁན་གྲིས་གསར་དུ་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་རྩ་དང་ཁམས་རྣམས་རང་བཞིན་
གྲིས་ཏེ་གདོད་མ་ནས་གནས་ལ། དེ་ཡང་དེའི་སྐྱབ་གཞི་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལུས་ཀྱི་
རྩ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་རུ་ཀའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གདོད་མ་ནས་གནས་པ་མིན་ཏེ།
ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་རྣམས། །སྒྲོད་དུ་བྱ་བར་བཞེད་པ་སྟེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དེ་ཉིད་མི་
ཤེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དགྲིལ་ཡང་ལུས་
གདོད་མ་ནས་ལྟར་གནས་མི་གནས་མཚུངས་པས། འདུས་པའི་ལུས་དགྲིལ་ལ་རང་རང་
གི་ས་བོན་ལས་སྦྱིད་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་ཞལ་ཕྱག་གི་བྱངས་དང་ཕྱག་མཆན་སོགས་ཀྱང་ཀུན་སྦྱོད་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ཞིང་།

ཀྱན་སྦྱོང་གི་ལུགས་ཀྱང་ཉ་ལྔ་ག་ཉ་རྟེན་ཉས་རྟེན་བརྟེན་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ཨི་
བ་ལྟར་བཤད་ལ། རྒྱུད་དོན་དུའང་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ།།

འོན་ཀྱང་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་ཅམ་
ཞིག་སྦྱོང་གི། ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སྦྱོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉེ་རུ་ཀར་བསྐྱེད་
ཟེན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཅ་དང་ཁམས་ལས་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེལ་བྱ་བས་ལུས་རྟེན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱ་མདོག་སོགས་བཤད་
པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་སྡོན་དུ་ལྷ་ཨི་བ་ལྟར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་གསལ་འདེབས་
ཡིན་ལ། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡང་སྤར་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྤྱང་ནས་སྤར་ཡང་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་འབྱུང་བ་རིམ་ཅིག་རི་རབ་
གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ད་གཟོད་གཞལ་ཡས་ཁང་མ་
བསྐྱས་བར་དུ་འཇུག་པར་མོས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་
པའི་མཆོམས་ནས་རང་གི་རིགས་འབྲས་ལྔ་མ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་འབྲས་
ཕྱི་མ་སྦྱོས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་རྟེན་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་གཞུང་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
འབྱུང་བཞིའི་རྒྱུད་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་དང་། སུམ་མདོ་གྲུ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་
ལས་མེད་དཀྱིལ་བྱར་གསུམ་པ་དང་། ལྷོ་བ་རྒྱུམ་པོའི་དབྱིབས་ཅན་ལས་ཆུ་དཀྱིལ་རྒྱུམ་པོ་
དང་། སྤྱང་ཁ་གྲུ་བཞི་ལས་ས་དཀྱིལ་གྲུ་བཞིར་གྱུར་པར་བསམས་ཏེ། སྤྱི་རྒྱ་ཁ་ལས། རྟེན་
པའི་མཐེལ་དུ་ཅོམ་ཆེན་རྒྱུད་། །གཞུ་ཡི་དབྱིབས་སུ་རྣམ་པར་གནས། །སུམ་མདོ་ཡི་ནི་
གནས་སུ་ནི། །དེ་བཞིན་གྲུ་གསུམ་འབར་བ་ཉིད། །རྒྱུམ་པོའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །
ཆུ་ནི་ལྷོ་བར་རྣམ་པར་གནས། །སྤྱང་ཁར་ཡང་ནི་ས་ཉིད་དེ། །ཀྱན་ནས་གྲུ་བཞི་བ་ཉིད་

དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་དགོས་པ་
གཉིས་ལས། འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དགྲིལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཤད་དེ། ཇིས་
བྱ་བས། ཀང་བ་སུམ་མདོ་ཉེ་སྤྱོད་ལ། །རྒྱང་དང་མེ་ཚུ་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ནི་སྤར་བསྐྱེད་པ་ད་དུང་གནས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི། དེ་རྣམས་ཀྱི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བཞི་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀང་མཐེལ་གྱི་རྒྱང་དེར་སྐྱེད་པ་མིན་
ནོ། །

རྟོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ན་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ནི་འོག་མ་རྣམས་
ལའང་ཞེས་པར་བྱས་ནས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་
སོ་སོར་བྱེད་པར་བྱའོ། །ཡང་ཇིས་བྱ་བས། སྐལ་ཆོག་པ་རི་རྒྱལ་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་རྒྱད་དེའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ལ་རྩོམ་མེ་བྱེད་པར།
ལུས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཞིག་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོར་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱས་པའི་
ལུགས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དཔེར་ན་རྒྱ་ཡིག་གཅིག་བྱ་ལས་བྱེད་གཞལ་ཡས་ཁང་ཐམས་
ཅད་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཇིས་བྱ་བས། ལུས་ནི་མཉམ་པ་གྲུ་བཞི་བ། །རྒྱ་རྣམས་རབ་མཛེས་
ཉེ་རུ་ཀའི། །ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་ལུས་འདོམ་གང་ཡན་མན་དང་
པན་ཚུན་དུ་མཉམ་པ་ལས་ངོས་བཞི་མཉམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་བ་སྐྱེད་པ་དང་།
པ་གྲུ་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གྲིས་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་ཉེ་རུ་ཀའི་ཉེན་གྱི་ལུས་དགྲིལ་
སྒོམ་པར་བཤད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའོ། །

གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་ནི་སྤྱི་ལྟ་ལས། དངོས་སོ་ཀྱན་གྱིས་མཉམ་པའི་བྱིར། །གྲུ་
བཞི་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་དེར། རང་གི་ཡན་ལག་བརྒྱད་བྱུང་
ནས། །ཀ་བ་དེ་ཡིས་བསྐྱོར་ནས་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། རྩོམ་

ཐེང་ལས། ཀྱང་བརྒྱད་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་བྲ། མན་སྟེ་ལས། མགོ་རྒྱང་ལག་བཞི་སྟེང་ག་
 ལྟེ་བ་ཁ་བརྒྱད་ལ་བཤད་དོ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡི། །འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་གཅིག་
 ཏུ་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་སྒྲིམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལོ་ནག་ལྟ་བུ་ལ་དགོས་ཀྱི། བརྟེན་པ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་གཅིག་ལུ་སྒྲིམ་པ་ལ་
 མི་དགོས་སོ། །ཡང་དེར་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་པད་འདབ་སྤྱི་བོའི་ཅ་སོ་གཉིས་དང་། བརྒྱ་
 ལ་དཀོད་པའི་དབྱངས་གསལ་རྣམས་ཅ་འདབ་ནས་རྒྱ་བའི་བྱང་སེམས་དང་། དབྱངས་
 གསལ་ལས་གྱུར་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ལྷད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བརྟེན་གཡོ་ཀྱན་
 ཀྱི་ཅ་བ་རྩྱི་ཡིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། མན་སྟེར་རྒྱ་དོར་འཛིན་རྩྱི་ཡིག་ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི།
 རྟོགས་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ནང་བཤད་ཡིན་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྟེན་ཀྱི་ལུས་
 དཀྱིལ་སྒྲིམ་དུས་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེན་དེ་རྣམས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྒྲིམ་པ་ནི་
 དེ་དུས་ན་གནས་པའི་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཤད་པ་རྣམས་ནི། ལུས་ཀྱི་ནང་བཤད་ཅམ་ཡིན་
 ཀྱི། འདིའི་སྐྱབས་ལ་མི་འགྱུར་བས་མི་དགོས་སོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ མིག་བརྩུ་རེ་ཁའི་ཅིག་
 པ་ཞེས་སོགས་འདོད་པ་ལ། མཁས་པ་དག་སྒྲིམ་པ་བཤད་པར། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལུས་
 རྒྱུས་ནས། །དོ་རྩེ་ཕྱར་བུ་ལྟན་ཅིག་སྒྱེས། །བཅིངས་པ་ཐིག་སྐྱེད་རབ་ཏུ་ལྷན། །ཤིན་
 ཏུ་མཆོམས་མེད་བརྟེན་པར་བཅིངས། །གྱུར་ནི་རུས་པའི་ཐེང་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས་པ། གཞན་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲིམ་གང་ནའང་འདུག་པ་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུང་
 པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་སྟེ། བོད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲིམ་པ་
 ཀྱན་བཏགས་མང་དུ་སྒྲིམ་ངོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་རྟེན་དུ་བསྒྲིམས་ན། དེར་མ་འདུས་
 པའི་ལུས་མེད་པས་ལུས་བརྟེན་པའི་ལྟར་སྒྲིམ་རྒྱ་མི་རྟེན་དོ་སྒྲིམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་

གཞུགས་ཕྱང་རྣམ་སྤང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བཞི་སྟུན་སོགས་བཞི་དང་།
 དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ས་སྤྱིང་སོགས་སུ་དང་། ཡུལ་ལྔ་གཞུགས་རྗེ་རྗེ་མ་ལ་སོགས་
 བར་སྐྱོམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུགས་ཕྱང་དུ་མ་འདུས་པའི་འབྱུང་བཞི་སོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་སྤྱིང་ན་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱོས་ཆ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་པས་སོ་
 སོར་བྱེ་བ་དེ་རྣམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྐྱོམ་པས་མི་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་²²¹ (བརྟེན་པའི་ལུས་དགྲིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གསུམ། ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་འགོད་
 པའི་གཞི་དང་བཞུགས་གནས། གཞི་དེ་ལ་²³¹ ལྷ་ཅི་ཅམ་ཞིག་འགོད་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་
 གང་དུ་ལྷ་གང་འགོད་པ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་འགོད་པའི་གཞི་དང་བཞུགས་གནས་)ནི། འདིར་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་
 འཁོར་གང་ལ་འགོད་པའི་གཞི་ནི། འཁོར་གྱི་ལྷ་ནི་མིན་པར་ངེས་ལ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 གཉིས་ལ་ནི། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། བག་མོ་མངོན་འབྱུང་དུ། གཙོ་བོ་པག་
 མོས་མཛད་པར་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ། སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉར་བཞེར་རབ་གཏུམ་
 མ་ལ་སོགས་པ་ཉར་བཞི་སྐྱོམ་པ་བཤད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱུ་མ་པ་ཉི་ཉ་ལྔས་མཛད་
 པའི་པག་མོའི་སྦྱབ་ཐབས་སུ་སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། སྐྱོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱང་
 ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལུས་དགྲིལ་བཤད་པས། ལུས་དགྲིལ་འགོད་པའི་གཞི་ཉི་ལྔ་ཀའི་ནར་
 མ་ངེས་སོ། །འདི་ཡང་འབྱུང་བ་རིམ་རྩེག་རི་རབ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་སྤང་ལས་བྱུང་
 བའི་གཞུགས་ལས་ཁང་གི་དབུས་སུ་ཆོ་བའི་སྤྱིང་དུ་དབྱེད་པས་ལ་དང་། དེའི་དབུས་སུ་བྱི་
 ཡིག་ལས་པག་མོ་སྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་དུ་བྱི་དགྲིལ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་དགྲིལ་སྐྱོམ་པར་
 རྒྱུད་ལས་བཤད་དེ། གོ་རིམ་དེ་ནི་སྦྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ།

ལོ་ནག་ཟིལ་གསུམ་གྱིས་ནི། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཡབ་ལ་ལུས་དགྲིལ་འགོད་
 ལ། དེ་ཡང་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་གྱིས་རྟོན་དང་བརྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱེད་པའི་མངོན་
 བྱང་ལྷ་ལས་བསྦྱེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་འགོད་དོ། །ནག་པོ་སྦྱོད་པས་ནི། རྒྱ་རྩོད་འཛིན་ཡབ་
 ཡུམ་ཁྱེ་བའི་ཁྱ་བ་ལས་བཞེངས་པའི་འབྲས་བུ་རྩོད་འཛིན་གྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་འགོད། ཟིལ་བུ་
 པའི་གཞུང་དུ་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་འདི་ལྟར་སྦྱེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་ལ། གསུམ་གསུམ་གྱང་ཉེ་རུ་
 ཀ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །ལོ་ཟིལ་གཉིས་ནི་ཡབ་འབྲས་ལ། ནག་པོ་
 པ་དང་ཅུང་མི་འབྲུལ། ཟིལ་བུ་པའི་ལུགས་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས། ཆོགས་ཞིང་གི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་གི་སྒྲིན་མཆོམས་ནས་ཐིམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་དགྲིལ་གྱི་རྟོན་
 དང་བརྟོན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་ལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། འབྲུང་བཞི་རི་རབ་
 རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་། རྒྱུ་ཡིག་སོགས་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྦྱེད་པ་དང་།
 མངོན་བྱང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་བསྦྱེད་ན་ལུས་དགྲིལ་དུ་མི་རིགས་སྣ་
 དུ་བསམས་པ་འབྲུལ་ཞིང་། སྒྲུབ་ཐབས་ལས། འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྒྲོན་གྲུབ་པ། །བསྐྱལ་
 རས་ཕྱག་འཆལ་རང་ལུས་གཞུག །ཅེས་ཆོགས་ཞིང་རང་ལ་གཞུག་པ་བཤད་ནས། སྦྱེད་
 ཆོག་བྱུང་པ་ཡང་མ་བསྟན་པས་སོ་སྣ་པ་འབྲུལ། །དེ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱུད་
 གཉིས་དང་ལོ་ནག་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་ལུས་དགྲིལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་རྟོན་
 དང་བརྟོན་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་སྒྲར་བཤད་པ་བཞིན་སྦྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོར་བྱས་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཡིག་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྦྱེད་
 པའི་དབུས་སུ་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྦྱེད་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་རྒྱ་རྩོད་མེམས་སུ་
 བསྐྱར་བའི་རྟོན་ལ་ལུས་དགྲིལ་འགོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཉེ་དེ་དག་ནི་ཕྱི་དགྲིལ་དང་ལུས་དགྲིལ་གཉིས་བསྒྲོམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཟིལ་

བྱ་པའི་འདི་ནི་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱང་པ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་མི་འབྲའོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངོན་བཟོད་ཀྱི་དགྲ་པ་ལས་ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་
 ལུས་དཀྱིལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་། དབྱངས་གསལ་དང་རྩྱི་ཡིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 རྟོར་སེམས་ལས། གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་སྐྱེད་པར་བཤད་ལ། སྐྱེད་ཆོག་དེ་ཡང་མངོན་བྱང་ལྔ་
 སྐྱེད་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་འགྲེལ་པའི་
 ལུགས་དེ་རྒྱུད་ཀྱི་འང་དོན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་ཞིང་ཐིམ་པ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དང་རྒྱ་གཞུང་ནམ་དག་གང་
 ཉན་ཀྱང་མ་གསུངས་ཤིང་། དངོས་སུ་མ་ཐེན་ཀྱང་དོན་ལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཅི་ཡང་
 མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་ལ་བྱ་པའི་གཞུང་རྒྱང་ལས། མངོན་སྤྱིའི་གནས་ནས་རང་
 ལུས་གཞུག་། ལུས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་གསལ་གདབ་ཉེ་བར་དམིགས། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་སྟུམ་ན། གཞུང་དེས་ཆོགས་ཞིང་རང་ལ་བསྐྱེམས་པའི་རྩེས་
 སུ་ལུས་དཀྱིལ་གཉིས་གསལ་གདབ་པར་བཤད་ཀྱི། སྤར་མ་ཕྱི་མའི་སྐྱེད་ཆོག་ཏུ་མ་བསྟན་
 ལ། རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་གདབ་པ་ནི། སྤར་བསྐྱེད་ཐེན་པའི་སྤང་ནས་སྤར་ལྟར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྤར་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེར་བས་མི་གཞོད་དོ། །

གལ་ཉེ་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱེམས་པ་སྐྱེད་ཆོག་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེད་ཅིག་གིས་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་བྱ་པས་སྟན་སྐྱེས་ལ་བཤད་པ་དང་འབྲའོ་སྟུམ་ན།
 དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་དུ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་རྩོགས་རིམ་སྒྲིམ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡིན་ལ།
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིམ་པ་འདི་ནི་རྒྱུད་སྤིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྟོམ་འབྱུང་ལས་དབང་པོ་རྩལ་འབྱེད་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རིམ་གྱིས་དང་། རྟོན་པོས་སྐྱེད་ཅིག་

མ་གཅིག་ལ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། འགྲེལ་པས་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་
 གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པས་བཞག་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་
 འབྱོར་རྟོགས་སྤངས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་དེའི་དོན་ཡང་མིན་ནོ། །ལུས་
 དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་ཐབས་ལས་མ་བཤད་པ་ཁ་མི་སྐྱོང་ན་ནི། བྱིད་རང་གི་ལུགས་དང་ཡང་
 འགལ་ལ། མངོན་རྟོགས་དང་དབང་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་
 གཞག་དགོས་པར་འཇུག་རོ། །སྤྲ་ན་ཀ་ལྷིའི་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྐབས་ཐབས་སུ་གཞལ་
 ཡས་ཁང་མེད་པར་དུར་ཁྱོད་བསྐྱེད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་སྤྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་
 ཉིད་དུ། མངོན་བྱང་ལྔ་ལས། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ཡབ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ཡབ་
 གྱི་སྐྱེལ་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ་ཡང་དེའི་བྱ་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་སྤངས་ལ། དེས་ནི་
 ལུས་འབྱུང་བ་རིམ་ཅིག་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱོམ་པ་གསལ་
 བར་གསུངས་པ་དང་། གཞིའི་རྟེ་རུ་ཀ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས་སྒོ་ལེགས་པར་བྱང་བའི་
 མཆོམས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན་མི་རུང་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་ཐོག་མ་ནས་སྐྱོམ་པ་ལ་རུང་མི་
 ལེགས་སམ་སྟུང་མོ།།

གཉིས་པ་²²⁸ (གཞི་དེ་ལ་སྤྲ་ཅི་ཙམ་ཞིག་འགོད་པ་)ནི། དེ་དག་གིས་ནི་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་
 གང་ལ་འགོད་པའི་ལྟ་དང་། དེ་བཞུགས་པའི་གཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱེད་
 ཆོག་བསྟན་ནས། ད་ནི་ལུས་ལ་ཅི་ཙམ་འགོད་པ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་ནག་དེའི་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དེའི་བྱ་པའི་གཞུང་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱས་ལ། དེའི་གཞུང་ཆེ་བར་པག་མོ་
 མ་གཏོགས་པ་དུག་རུ་ཅ་གཅིག་བཤད་ཅིང་། གཞུང་རུ་གྲགས་པར་རེ་གཉིས་ཆང་
 བར་བཤད་དོ། །ལུ་མི་པས་ལུས་དཀྱིལ་སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཉེར་བཞེར་
 རབ་གཏུམ་སོགས་ཉེར་བཞེས་སྐྱོམ་པར་བཤད་ཅིང་། གཏོར་མ་ལུས་པའི་རྗེས་ཀྱི་དག་པ་

དན་པའི་སྐབས་སུ་སེན་མོ་དང་སོ་དག་ལ་ཁུ་ཀ་བྲ་ལའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་
ཉིར་བཞི་དཔའ་བོ་ཉིར་བཞིར་བཤད་ནས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་ལུས་ལ་དགོད་པ་མ་གསུངས་
སོ།།

ལྷ་བ་བས་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མ་གཞན་བཅུ་གཉིས་དང་།
གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་ལུས་ལ་འགོད་པར་བཤད་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མོས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ཉས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
དུ་བཤད་ལ། ལུས་དཀྱིལ་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲོམ་པར་བཤད་པས། མོད་པའི་དུམ་བུ་སོགས་
གསལ་བར་མ་སྒྲོས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་འགོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རྫོ་རྗེས་ཀྱང་ཆང་བའི་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པས་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་འབྲའོ། །
འབྲལ་སྒྲོང་ལས་བཟུས་པ་ཟིན་པའི་འོག་དུ་ལྷ་རེ་གཉིས་ལུས་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ཡང་
ལུས་དཀྱིལ་དུ་བཤད་དེ། རྣམ་དག་དང་འབྲེལ་བཞིག་མ་གཏོགས་པ་ལུས་དཀྱིལ་དངོས་སུ་
ཅུང་མི་འགོ་བཞིག་སྟེ། སྦྱར་ལུས་དཀྱིལ་དང་རྣམ་དག་ཙམ་དུ་སོང་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལས་ལྷ་བ་བས། རྣལ་འབྱོར་དབང་
ལྷག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ།།

ལྷ་བ་བས་ཁ་བསྐངས་ནས་ལུས་དཀྱིལ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། ཀྱུན་སྦྱོང་གི་
དགོངས་པར་སྒྲུང་སྟེ། དེའི་ལྷ་བ་ལས། རི་ལྟར་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཤེས། །སྤྱི་ཡི་དཀྱིལ་
འཁོར་དམ་པ་ཡིན། །རྣམ་དགོད་རི་ལྟར་སྦྱར་བའོ། །སྦྱིང་བོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་སྟེ། །
ཞེས་སྤྱི་དཀྱིལ་ལ་ལྷ་རི་ལྟར་བཀོད་པ་དེ་ལྟར་ནང་ལུས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་སྦྱར་བ་ནི།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་སྦྱིང་བོ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འབྱུང་བཞི་
རི་རབ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་དབུས་སུ་གཙོ་བོ་དང་བཅས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་

འཁོར་ལོ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་ཉེར་བཞིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་
 ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་བཞི་ཕྱགས་སུ་དང་། གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་སོགས་བཞི་མཆོམས་སུ་
 དགོད་པར་བཤད་མ་ཐག དེ་ལྟར་བྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་རི་སྤྱིད་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་བར་དུ་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྐར་
 བཤད་པའི་ལྷ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ལ།
 ལྷ་མི་པའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པ་མང་དུ་སྤང་བས་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བརྒྱ་བཞི་བ་གཉིས་སུ་ལུས་དགྲིལ་གྱི་
 ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷག་མ་ཁ་སྐོང་བར་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ནག་པོ་སྤྱོད་
 པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། ལུས་དགྲིལ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོས་པ་ཞེ་བརྒྱད་ལས་མེད་ཀྱང་ལྷ་ལྷག་
 མ་ཁ་སྐོང་བར་རིགས་སོ། །འོན་ཀྱང་པའི་ལུས་དགྲིལ་ལ་ལྷ་དུ་ཞིག་སྤྱོམ་སྟུང་ན། བག་
 མོ་ལ་ནི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་དུག་མ་གཏོགས་པ་པག་མོ་དགོད་པ་མ་བཤད་ལ། མངོན་བརྗོད་
 ཀྱི་དགུ་བ་ལས་ཀྱང་། ཞལ་བཞི་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་བ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་
 ལ། འཁོར་གྱི་ལྷ་དུག་ཕྱ་བཀོད་པ་མ་གཏོགས་པ། ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་མ་བཀོད་ཅིང་། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྐབ་ཐབས་མཛད་པ་སྤྱང་དཀའ་ཆེ་བས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །
 འོན་ཀྱང་ལྷ་བ་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་འགོད་པའི་གནས་མན་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
 བར་གསུངས་ཏེ། གནས་སུ་མ་ཟད་ལྷ་དེ་ཉིད་འགོད་པ་ཡང་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
 དགོས་སོ། །

²²⁸ གསུམ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་འགོད་པ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ལྷ། འཁོར་ལོ་
 གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་སྤྱོད་པ་དང་། ²³⁸ སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་གང་
 དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། ²⁴³ སྐྱོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། ²⁴⁶ གཙོ་

ཐོ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་དགོས་མི་
དགོས་དབྱེད་པའོ།

²³³ དང་པོ་(འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་སྐྱེད་པ་)ནི། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞེ་
བརྒྱད་ནི་སྤྱི་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིར་འགོད་པ་རྒྱད་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས་
པ་ལྟར། རྩུངས་སྤྱབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མང་དུ་བཤད་པས་གོ་སླ་ལ། མ་མོ་བཙུ་གཉིས་གང་
དུ་འགོད་པ་ལ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་དགུ་པ་ལས། མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་རྩི་རྩེ་
དང་། ལྷ་མ་ནི་གཡོན་གྱི་འཁྱུ་བྱ་དང་། དུམ་སྐྱེས་མ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་གཉིས་ནི། རྩུང་
ལྷགས་འཛིན་པའི་ཁྲ་ཚུར་གཉིས་དང་། ཁྲ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་
མཆན་ལྷག་མ་བཞི་དང་། གཡོན་རྩེ་བརྒྱན་མ་སོགས་བཞི་ནི། གཡོན་གྱི་ཕྱག་མཆན་ལྷག་
མ་བཞིར་བཤད་དེ། ཕྱག་གང་གིས་ཕྱག་མཆན་གང་འཛིན་པ་སོགས་ལོ་འཁྱུ་དང་མི་
མཐུན་པ་ཤས་ཆེདོ།

ཡང་དེར་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣོད་ནི། ཞལ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཞེས་གསུངས་པས། མོད་པ་
བཞི་ཡང་ལུས་ལ་འགོད་དགོས་ལ། ལུས་དཀྱིལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེ་རུ་ཀའི་ཞལ་བཞི་སྣོད་
བཞིའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་སྤྱི་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ངོ་བོར་མོས་པ་སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས་དེ་རྣམས་
ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལས་ལྷ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་
ནས་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ལུས་ལ་ལྷ་བཀོད་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །
དེས་ན་དུམ་སྐྱེས་མ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་གཉིས་ཁྲ་ཚུར་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ནི། ལྷག་མ་
བཙུ་ལ་ཡང་མཆུངས་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཡང་ཕྱག་མཆན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་མགོ་
བཙུ་གཉིས་ལས་དེ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་གནས་ཀྱང་ཕྱག་མགོའི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་

ཤར་བ་བཞིན་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཐོད་པ་བཞི་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་ནི་གནས་
 ཉེར་བཞིར་སྒྲོམ་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་དང་ཁམས་ལས་སྐྱེད་པ་མངོན་བཟོད་དུ་མ་བྱུང་
 ཞིང་། དགུ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ཡང་བྲིལ་བྱ་ཞབས་དང་། ལྷ་བ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་
 མི་འབྲ་བར་སྤང་བས། སྤྲ་མའི་རིགས་པ་སྤྱར་ནས་གནས་ཉེར་བཞིའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་རགས་པ་
 དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ་བཏག་གོ། །

སྤྲར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་དགུ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་སའི་ཁམས་ལྷུང་
 བྱེད་མ་ཞེས་སོགས་ལུས་ལ་ལྷ་ཉི་ཤུ་འགོད་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤང་སོགས་བྱིན་སྒྲོབ་ཀྱི་
 ལྷ་ཡིན་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་བཟོད་དང་ཀུན་སྐྱོད་སོགས་སུ་
 རྣལ་འབྱོར་མ་ཉེར་བཞི་རྩར་མ་བཤད་ཀྱང་། རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགོར། ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་བྱེ་བ་
 ཡིས། །སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །གནས་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །རྩ་
 རྣམས་ཀུན་ནི་ཡང་དག་བཤད། །ཡུལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་། །རྩ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་
 གནས་སོ་ཞེས། །ཞེས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རབ་གཏུམ་མ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་མོ་རྣམས་ནང་གི་
 ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྩའི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་པར་བཤད་ལ། དཔའ་བོ་ཉེར་བཞི་རྩ་ནང་གི་
 ཁམས་སུ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ངོ་། །

མགོ་བོ་དུམྱི་ར་མ་ལ་ཡ་ནས་བྱས་མོ་ཀྱ་ལུ་ཏ་ཞེས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ཉེར་
 བཞིར་གྱི་དོར་དང་སི་བྱུ་ཏ་ནས་འབྱུང་བའི་རྩ་སོ་གཉིས་ལ། རོ་རྒྱུད་རྒྱ་ཏྲི་གསུམ་དང་སུམ་
 སྒྲོར་མ་སོགས་ལྔ་སྟེ། བརྒྱད་དོར་པའི་ལྷག་མ་མི་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་གང་ན་གནས་པ་
 དང་། དེ་ནས་གང་འབབ་པ་ནི་སི་བྱུ་ཏ་ལས། དུམྱི་རར་ནི་མི་བྱེད་མ། །སོ་དང་སེན་མོ་
 འབབ་པར་བཟོད། །འབར་བ་འཛིན་པར་སྤྲ་གཟུགས་མ། །དེ་བཞིན་སྐྱ་དང་བ་སྤུ་འབབ། །
 ལུ་རྒྱུན་གནས་ནི་ཆེན་པོ་ལ། །རྩེ་བ་མ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །རྩ་བ་གཡས་པར་གནས་ནས་

ནི། །པགས་པ་བྲི་མ་འབབ་པར་གནས། །ཨར་བྱ་ཏར་ནི་གཡོན་པ་མ། །མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་
ཤ་འབབ་མ། །གང་ཞིག་རྩ་རྒྱས་འབབ་པའི་རྩ། །བ་ཡི་མཆོག་སྤྱན་རྒྱས་པར་གནས། །
དེ་ནི་སྤ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས། །ཐུང་བྱ་མ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད། །གང་ཞིག་དགའ་བའི་དབང་
ཐུག་གནས། །དེ་བཞིན་རུས་སྤལ་སྤྱེས་མར་གྲགས། །སྤ་བའི་དངོས་པོས་གནས་པའི་
ཕྱིར། །རུས་པའི་འཕྲེང་བ་འབྱུགས་པར་གནས། །ལྷ་མོའི་མཁར་བྱ་གང་ཞིག་རྩ། །འཇམ་
པོ་སྒོམ་པ་མ་རུ་བཞིན། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་མཆོན་པ་འབབ། །ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་ལྷག་པར་
གནས། །ལྷ་ལྷ་ཤར་ནི་དབང་མ་ཉིད། །རྒྱལ་བའི་དབང་ཐུག་ཉིད་ལ་གནས། །རྩ་ནི་གང་
ཞིག་མི་འབབ་པ། །འདོད་པའི་གཟུགས་སྤྱ་རྒྱས་པར་གནས། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་
འདོད་པ་སྟེ། །སྒྲོན་ལྷན་མ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད། །ཨོ་ཏེར་མཁྲིས་པ་འབབ་པའི་རྩ། །
གང་ཞིག་མཐུག་མ་མཆོན་མོར་བཞིན། །ཏིཤ་ཀུ་ནེར་བྱང་བ་ནི། །མ་མོ་ངེས་པར་སྒོ་བར་
བཅས།

ཀོཤ་ལར་ནི་མཆོན་མོ་ཉིད། །རྒྱ་མའི་ཐེང་བཟང་བྱུང་ཅིང་འབབ། །ཀ་ལི་རྒྱར་ནི་བསིལ་
སྤྱན་མ། །ངོས་ཀྱི་རྩ་རྒྱས་ཡང་དག་བཤད། །ཆ་བ་མ་ནི་སྟོ་གནས་ངེས། །ལམ་པ་ཀར་
ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཆང་མ་ཉིད་ནི་ཀའྱིར་གནས། །ཐམས་ཅད་བྱ་ནི་བཤད་པ་འབབ། །
མཆོམས་ཀྱི་མཐའ་ཡི་ནང་བྱ་ཡང་། །ཁ་བའི་གནས་སྤྱ་རངས་པའི་གཏོང་། །ཤེན་ཏུ་
གཟུགས་ཅན་བད་ཀན་ལྷན། །ཡི་དྲགས་ལྷག་གནས་ཡང་དག་གནས། །གང་ཞིག་རྟག་
ཏུ་རྟག་འབབ་པ། །བྲིས་ཀྱི་ལྷར་ནི་ཡང་དག་གནས། །མཁའ་འགྲོ་དམ་པའི་དབང་ཐུག་
མ། །སྤྱི་མ་ཉིད་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད། །སྟོར་རྩྱར་ནི་གང་ཞིག་རྩ། །རྒྱ་སྤྱན་མ་དེ་དམར་པོ་
འབབ། །རྒྱལ་ནི་འབབ་པར་གྱུར་པ་ནི། །གསེར་སྤྱིང་བྱ་ནི་ཡང་དག་བཤད། །ཡན་ལག་
གཟི་བཞིན་ཀུན་བྱུང་མ། །སྒྲོར་བྲལ་མར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །ན་ག་རར་ནི་སྤྱ་གྱུ་མ། །ཆེལ་

ཅན་སྒྲིམ་ཞིང་སྒྲིམ་བྱེད་འབབ། །སི་རྩུར་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཉིད། །ཐུང་མ་མཆི་མ་འབབ་པར་
བརྟེན། །མ་རུར་གནས་ནས་ལུང་སྐྱམ་འབབ། །འཆེད་པ་མ་ཞེས་ནས་པར་བསྟན། །ཀྱ་
ལུ་ཏར་ནི་ཡིད་བཟང་མ། །བྱིས་པའི་སྐབས་ནི་འབབ་པ་མོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ།།

དེ་ཡང་རུས་པའི་སྤང་བ་འབྱུགས། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། སྒྲིན་དབུས་ཀྱི་ཅ་
ནས་རུས་པ་འབབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཀྱན་སྦྱོད་སོགས་རྒྱུད་བཞི་ལས་མཆིན་པ་ཞེས་
པ་ལ། མངོན་བརྟེན་དུ་མཁལ་མ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྦྱིང་ལ་གནས་ནི་གནས་དེའི་ཅ་ནས་སྦྱང་
འབབ་པར་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲོ་བར་བཅས་ཀྱང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་སྒྲོ་
བ་འབབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དོས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱས་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་གཉེ་མ་འབབ་པར་
བཤད་དེ། ཀྱན་སྦྱོད་དང་མངོན་བརྟེན་གྱི་འང་དགོངས་པའོ། །རྩི་རྩེ་མཁལ་འགོ་ལས་ཅིབ་
ལོགས་ཀྱི་སྐལ་མ་འབབ་པར་བཤད་དོ། །ལྟོ་གནས་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་ལྟོ་བ་འབབ་པར་
བཤད་དེ། རྒྱུད་གཞན་གསུམ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །གྲོད་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་འདྲོ། །
ཆད་མ་ནི་གཞོལ་མ་སྟེ་ཅ་དེ་ནས་བཤང་བ་འབབ་པར་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ།
ཀྱན་སྦྱོད་དང་རྩི་རྩེ་མཁལ་འགོ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

མངོན་བརྟེན་ལས་སྤང་བ་ཞེས་དང་། ལུ་ཨི་བར་རྒྱ་སོ་ཞེས་སོ། །མཆམས་མཐའ་ནང་
ཞེས་པ་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། མཆོགས་མའི་མཆམས་ནི་འབབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ཆག་འགྱུར་སོགས་ལས་འདོམས་པར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། མར་དོའི་འགྱུར་ལས་
མཆམས་མཐའ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། ཀྱན་སྦྱོད་དང་རྩི་རྩེ་མཁལ་འགོ་ལས་མཆོགས་
མའི་སྐབས་དང་། མངོན་བརྟེན་ལས་སྤང་མཐའ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་སྤང་བཤད་པའི་
རྒྱུད་གསུམ་གྱི་འང་དོན་ནོ། །དམར་པོ་འབབ་པ་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས་ཁྲག་འབབ་པར་བཤད་

བ་ལྟར་ཏེ། གུན་སྦྱོད་དང་མངོན་བཟླ་དང་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །མཆི་མ་
 དང་མཆིལ་མ་ཞེས་སྟོམ་འབྱུང་སོགས་མང་པོ་ལས་གསུངས་པས། ལྷ་ཨི་བ་ལ་ཡང་མི་
 མཐུན་པ་སྣང་ཡང་ཆག་འབྱུང་ལས་སྡ་མ་བཞིན་འབྱུང་བ་དག་གོ། །ཁྱི་མ་ལ་ལུད་སྐྱུ་
 འབབ་པར་སི་བྱུ་ཏེ་ལས་སོ། །ཐ་མ་ལ་སྐབས་ཞེས་གུན་སྦྱོད་དང་མངོན་བཟླ་ལས་ཀྱང་
 འབྱུང་ལ། སྟོམ་འབྱུང་ལས་སྐ་ཆུ་འབབ་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཁྱིས་པའི་སྐབས་ཞེས་
 བ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སོ། །རྣམ་དག་གི་སྐབས་སུ་སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་དཔའ་བོར་བཤད་
 བ་ལྟར་མི་འགལ་ཡང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཅ་དེ་དག་ནས་སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་
 རྒྱུད་པའི་ཁམས་འབབ་པ་ལས་དཔའ་བོ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཅ་ལས་རྣལ་
 འབྱོར་མ་རྒྱུད་པའི་རགས་པས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པ་ནི་མིན་
 ཏེ། མངོན་བཟླ་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ་དང་པག་མོ་མངོན་འབྱུང་དུ་སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་དཔའ་
 མོ་ཉིར་བཞིར་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱུད་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་བྲིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱིས། འདི་
 དག་གནས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མ། །ཅ་ཡིན་དཔའ་བོ་ཉི་ཤུ་བཞི། །ལུས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བརྟག་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།།

233
 གཉིས་པ་(སྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་)ནི། སྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་
 བཞི་འགོད་པའི་གནས་ལ། ལྷ་བ་པས། སྟོང་ཁར་གནས་པའི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ཅ་བཞི་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཁ་དང་མགྱིན་པ་དང་
 ལྷ་བ་དང་དབུལ་བའི་བརྒྱའི་ལྷ་བར་དེ་བཞི་འགོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི།
 སི་བྱུ་ཏེ་ལས། འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ལ་ཡང་། །འབྱུང་བ་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཅ། །མར་
 མའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ནི། །ཐོགས་བཞི་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་སྟོང་ཁ་ཆོས་འཁོར་གྱི་
 ཐོགས་ཀྱི་ཅ་བཞི་འབྱུང་བཞིའི་ཅ་དང་། སྟོང་ཁའི་དབུས་ཀྱི་རྩྭ་ཡིག་ཏེ་རུ་ཀར་གསུངས་པ་

དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་བཞི་སྟུན་སོགས་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིར་
བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པའོ། །འདི་ནི་དབྱིད་ཐིག་ལས། རྟོགས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་
གནས་པའི། །འདབ་མ་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྩ་བཞི་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་
རྡོ་རྗེའི་གོ་འཕང་གནས། །མཁའ་འགྲོ་དེ་བཞིན་ལྷ་མ་དང་། །དུས་སྤྱིས་མ་དང་གཟུགས་ཅན་
མའོ། །ཞེས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

རྡོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་འཁྲལ་སྤྱོད་དང་བརྒྱ་རྟེན་ཏུ་སྟེན་པའི་རྩ་འཁོར་བཞིའི་ལྟེ་བར་རྣལ་
འབྱོར་མ་བཞི་དགོད་པ་མཛད་དོ། །དེའི་བྱ་ཞབས་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། མཆོད་པ་བཞི་ཡི་
རང་བཞིན་རྩ། །རྟོགས་བྲལ་བ་དེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་སྟེ། །ལོ་མི་པོ་ཉི་ཞེས་འབྱུང་། །གཞུང་ཁ་
ཅིག་ལས། མཆོད་པ་བཞི་ནི་རང་བཞིན་རྩ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་དོ། །སོ་སྟུ་ཏུ་ལས། རྩ་
རྣམས་བཞི་ཡང་མཆོམས་རྣམས་སུ། །རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་སོན་པའང་། །བདུད་རྩི་
ལྷ་ནི་འབབ་པ་སྟེ། །དེ་མཆོད་རང་གི་གཟུགས་གནས་པས། །དེ་ཡི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལས། །
མཆོད་པ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་སྟོང་ཁའི་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་བཞི་མཆོད་པ་བཞིའི་
རྩར་བཤད་ལ། །རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་ལ་བཤད་རྒྱ་ཡིན་པ་
ལ་དེར་མ་བཤད་པས། །འགྲུར་རུང་མ་དག་པ་འདྲོ། །གཞུང་རུང་ལས་ཀྱང་། །རྟོགས་
འདབ་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས། །སྟོང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་བསྐྱེད། །ཅེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །
ཡང་ན་མཆོད་པ་བཞི་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་བཞིར་བྱས་ནས། །ཕྱི་མ་ནི་འབྱུང་བཞིའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྩར་བྱ་ཞིང་། །རྟོགས་བྲལ་ཞེས་པ་ལ་རྟོགས་བཞི་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་སུ་
བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་བཞི་ལས་ལྷ་མོ་བཞི་དང་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་བཞི་ལས་བདུད་རྩི་
ལྷས་གང་བའི་ཐོད་པའི་སྟོད་བཞི་བསྐྱེད་དོ། །འདི་ལ་ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་

བཤད་ཀྱང་། ལྷ་རི་ཀ་པས། ལྷེ་བའམ་སྙིང་ཁའི་ཙ་བཞི་ནི། །འབྱུང་ལྷའི་རྒྱང་དང་བདུད་
 ཅི་འབབ། །བདེ་ཆེན་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་བསམ། །ཞེས་བཤད་ལ། བདེ་ཆེན་དགུ་ནི་དེའི་
 འཁོར་ལོའི་ལྷ་ལྷ་དང་། ཐོད་པ་བཞི་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །སྙིང་ཁར་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱང་འབབ་
 པ་ནི། དེའི་སྟགས་ཀྱི་ཙ་བཞི་དང་། ཉམ་མཁའི་རྒྱང་འབབ་པ་ནི། སྟོད་བསྐྱུས་ལས་ནམ་
 མཁའི་རྒྱང་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཙ་བཞི་ཞེས་པ་ལས་སོ། །
 བདུད་ཅི་འབབ་པ་ནི་མཆོམས་ཀྱི་ཙ་བཞིའོ། །ལྷེ་བའི་སྙིང་ཁའི་དབུས་ཀྱི་རྩྭ་ཡིག་ལ་བཤད་
 རྒྱར་མངོན་པས་འམ་ཞེས་པ་དག་མ་དག་བཏག་པར་བྱའོ། །དེའི་བྱ་པས་ལི་མི་མི་འོ་ཀྱི་ས་
 བོན་བཞི་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་མ་སྐྱ་མ་རྣམས་མཁའ་འགོ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཡས་སྒོར་
 གྱིས་ལྷ་མོ་བཞིའི་ས་བོན་དུ་བཞེད་པ་ལ། བྱིས་ཀྱི་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་མཁའ་འགོ་མ་གཡས་
 མགོར་འདོན་ན་མི་ལི་མི་འོ་ཀྱི་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀུན་སྟོད་དང་ནག་པོ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས།
 མཁའ་འགོ་མ་སྐྱ་མ་གྱིར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །མངོན་བརྗོད་ལས་ལི་མི་མི་འོ་ཞེས་འདོན་པ་
 ནི། ས་སྐྱུན་མ། ལུ་སྐྱ་མ་གྱི། མེ་གོས་དཀར་མོ། རྒྱང་སྒྲོལ་མ་ཞེས་པའི་རིམ་པ་དང་
 བསྐྱུན་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

ཀུན་སྟོད་ལས་ནི། མཁའ་འགོ་མ་བཞི་བརྒྱར་གནས། །སྐྱ་མ་གྱི་སོགས་བཟང་མོ་ཡིན། །
 ཞེས་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཀ་ལ་མཁའ་འགོ་མ་ཞེས་བཤད་ནས། དེ་བཞི་སྐྱ་མ་གྱི་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་དང་པོའི་མཁའ་འགོ་མ་སྐྱ་མ་གྱིར་མ་
 བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། སྐྱ་མ་གྱི་སོགས་བཟང་མོ་ཡིན། །ཞེས་པ་
 ནི། མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱ་མ་གྱི་ལ་སོགས་
 པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་སྐྱར་བར་མ་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མཁའ་འགོ་མ་སྐྱ་མ་གྱིར་བྱེད་པ་ཀུན་སྟོད་ཀྱི་དོན་མིན་འོ། །

ནག་པོ་སྤྱོད་པའི་དགྲིལ་ཆོག་ལས། མཁའ་འགོ་མ་ལྷ་མ་གྱི་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་
སྤྱན་མར་བཤད་ཀྱང་དེའི་སྤྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་པ་དང་དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྱ་མར་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ་དང་། སྤྱི་མར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མར་བཤད་པ་དང་། སྤྱ་
མར་མཁའ་འགོ་མ་སྤྱན་མོ་དང་། སྤྱི་མར་དཀར་སྤྱན་བཤད་པ་དང་། སྤྱ་མར་སྤྱོར་མཁའ་
འགོ་མ། བྱང་དུ་དུམ་སྤྱེས་མ། ལུབ་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་དགོད་པར་བཤད་པས། ཤར་
དུ་ལྷ་མ་འགོད་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་མར་མཁའ་འགོ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཡོན་སྒྲོར་གྲིས་ཤར་
ལ་སོགས་པར་དགོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་སྤྱ་མར་ལྷ་མོ་བཞི་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་
དང་སའི་ཁམས་དག་པར་ཡང་བཤད་དོ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགོར་ནི། དང་པོ་ལྷུང་བྱེད་མ་ཡིན་
ཏེ། །གཉིས་པ་དེ་བཞིན་གསོད་བྱེད་མ། །གསུམ་པ་འགྲུགས་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །བཞི་པ་གར་
གྲི་དབང་ཕྱག་མ། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱར་ཤར་ནས་བཟུང་སྟེ་མཁའ་འགོ་མ་སོགས་བཞི་གཡོན་
སྒྲོར་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པར་ཡང་ཤར་ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་ལྷུང་
བྱེད་མ་སོགས་དང་སྤྱར་བ་དང་། རྒྱུད་དེར་ལྷ་མོ་བཞིའི་ཕྱག་གཡོན་ན་ཐོད་པ་མེད་ཅིང་།
གཡས་ན་གྲི་གྲུག་མེད་པས་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ནི་དེ་དང་ཡང་དོན་མི་གཅིག་གོ།

ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པར། ལྷ་བ་པས་སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཀ་ལ་རིན་འབྱུང་གིས་
རྒྱས་གདབ་པ་དང་། གཡོན་སྒྲོར་གྱི་མཁའ་འགོ་མ་སོགས་བཞི་ལ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་
སྤྱང་དོན་གྲུབ་སྤྱང་མཐའ་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་ཡང་གསུངས་པས། ལྷ་མོ་བཞི་
སྤྱིར་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་ནང་ཆོན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱེ་ན་རྣམ་སྤྱང་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་བཞིར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་མ་གྱི་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་གཉིས་ཀ་
འཛོལ་པར་གསུངས་པས་མཁའ་འགོ་མ་སྤྱན་མའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ལྷ་མ་གྱི་འི་
ངོ་བོར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་ཀྱང་ཤར་ནས་གཡས་སྒྲོར་གྲིས་ལོ་མི་པོ་ཉི་བཞིར་སྤྱ་མ་

ནམས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ལྷུང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟུན་སོགས་བཞིའི་རང་
བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་གསུམ་གར་བཤད་ལ། མངོན་བཛྲོད་ལས་ལོ་ལས་ལྷུང་བྱེད་མ་དང་།
མི་ལས་གསོད་བྱེད་མ་སྦྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སྦྱང་ཁའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཅ་བཞི་དང་། ཡི་གེ་བཞི་ངོ་སོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལས་བསྦྱེད་པར་བྱ་
ཡི། ཡི་གེ་རྒྱུད་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱང་ཁའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅ་བཞི་ནི་ཤར་ནས་གཡས་སྐྱོར་
གྱིས་སུམ་སྐྱོར་མ་དང་། འདོད་མ་དང་། བྱིས་མ་དང་། གཏུམ་མ་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེར། གང་
སྟུན་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་། རྩོམ་མ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་དང་། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཏེ། དེ་ནམས་ནི་སུམ་སྐྱོར་
མ་ལ་སོགས་པའི་རྩའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལུ་ཏིག་འཕྲུང་བ་དང་། ལྷ་མ་ལྷན་ས་
ཀྱང་། སུམ་སྐྱོར་མ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྦྱང་ཁའི་ཅ་ལྷར་བཤད་ཅིང་། དང་སོ་བཞི་འདབ་མ་
དང་། ལྷ་བ་དབྱུས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །

བདུད་བྲལ་མ་ནི་ཨ་ཕ་རྩུ་རྩེ་ལ་བཏེན་ཏེ། ལྷེ་བ་ནས་སྟེའི་རྩེ་མའི་བར་དུ་ལངས་པར་
མན་སྟེར་བཤད་པས། སྦྱང་ཁའི་འཁོར་ལོའི་ཅ་འདབ་ཡིན་ནོ། །ཤར་གྱི་ཅ་སུམ་སྐྱོར་མ་
ནས་ས་རྒྱུད་དང་། ལྷོ་ནས་རྩུ། ལུབ་ནས་མེ། བྱང་ནས་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྩུ་སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་
འགྲེལ་བ་ལས་ལྷ་སོ་འདི་ནམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིམ་པས་ས་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ལ། ལྷ་བ་ནི་བདུད་བྲལ་མ་དང་། དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་པར་བྱའོ། །འདིས་སྟེ་ལྷ་རྒྱུད་ནས་བདུད་རྩི་འབབ་པ་འབྱུངས་ཤིང་། དེར་རྒྱུད་བརྩུས་
པ་ནམས་འཆི་རྒྱུད་ཡིན་པས། གྱི་རྩོར་ལས་ཅ་ནལ་འགྱུར་མའི་ངོ་སོར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་
དེ་སྤངས་ལ། དེའི་དབང་ལས། འཇིག་རྟེན་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་དུ་མི་མཐོང་ཞིང་འཆིའོ། །འོན་ཀྱང་ལམ་བསྐོས་པས་སྦྱིབ་བྲལ་དུ་སོང་བ་ན་

དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་བས། གྱི་རྟོག་ལས་རྩ་སོ་གཉིས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་འབབ་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་བར་མན་སྟེ་ལས་འཆད་དོ། །མན་སྟེར་སུམ་
 སྐྱོར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྲི་དང་རོ་འབབ་
 པར་ཡང་བཤད་ལ། མཚམས་ཀྱི་རྩ་བཞི་ནས་བཤད་གཅི་དང་། ཁུ་ཁྱག་དང་། བད་ཀན་ཏེ་
 བདུད་ཅི་ལྟ་དང་། སྒྲ་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་བཞི་འབབ་པར་བཤད་དོ། །ཟླ་མ་ཟླ་བས་སུམ་
 སྐྱོར་མ་སོགས་ནས་ཀྱང་བདུད་ཅི་ལྟ་འབབ་པར་བཤད་དེ། སྟོང་ཁའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་རེ་རེ་ལ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་གྲེས་ནས་རྩ་བརྒྱད་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

233

གསུམ་པ་(སྒྲོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་)ནི། སྒྲོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་གནས་
 གང་དུ་འགོད་པ་དང་། གང་ལས་སྐྱེད་པ་ནི་བྲིལ་བུ་བས། རྩྱ་བརྒྱད་ཀྱང་། དམ་ཆེག་ཅེས་
 བྱར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས། རྩྱ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་གནས་མི་གསལ་
 བ་ལ། གཞུང་ཆུང་ལས། ཆོས་འཁོར་བྱི་ཡི་འདབ་བརྒྱད་ལ། །རིང་པོའི་རྩྱ་ལས་ཁྲོ་བོ་
 བརྒྱད། །ཅེས་སྟོང་ཁར་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཉིས་རིམ་གཅིག་བྲས་པའི་བྱི་མར་རྩྱ་རིང་སོ་
 བརྒྱད་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །རྩྱ་རི་ཀ་བས། བྲག་བརྒྱད་དམ་ནི་སྒྲོ་བརྒྱད་དུ། །ལས་
 ཀྱི་རྒྱང་ངམ་བྱེད་དག་གིས། །ཁྱ་གདོང་གཤེན་རྩེ་མ་སོགས་བརྒྱད། །ཅེས་བཤད་པའི་
 བྲག་བརྒྱད་ནི། ཉིན་མོ་མཛད་ཀྱིས། ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩེ་མོ་དང་། མཁྱིག་མ་དང་།
 ལག་པ་གཡས་པའི་རྩེ་མོ་དང་། མཁྱིག་མ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱ་དང་ཕྱག་གདོང་
 སོགས་བཞི་དང་། ཀྱང་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩེ་མོ་གཉིས་དང་། གཡས་གཡོན་གྱི་ལོང་བུ་
 གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཤེན་རྩེ་བརྟན་མ་དང་སོ་ཉ་མོ་སོགས་བཞི་འགོད་པ་ལྟར་ཡིན་
 པ་འདྲའོ། །

སྒྲོ་བརྒྱད་ནི་དབྱིད་ཐིག་ལས། རྩ་ཡི་སྒྲོར་ནི་ཁྱ་གདོང་མ། །ཞེས་པ་ནས། བཞི་པ་

ཕག་གི་གདོང་ཅན་ནོ། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་རྩའི་སྒོ་གང་ཡིན་མི་གསལ་ལ། མཆོམས་རྣམས་གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་དང་། ཞེས་དེ་ལ་སོགས་པ་བཞི་མཆོམས་སུ་བཞུགས་པར་བཤད་དེ། མཆོམས་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་གསལ་ལོ། །ལྷ་བ་བའི་འགྲེལ་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ། དེ་ལྟར་ཁ་དང་ཉེ་བ་དང་། རྟགས་དང་བཤད་བ་དང་། སྤྱིན་མཆོམས་དང་མིག་དང་། ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྣ་བ་ལ་སྟེག་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་དེའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ། ཞལ་དང་ཉེ་བ་དང་། ལྷ་དང་རྟགས་དང་བཤད་བའི་སྒོར་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་སྒོ་སྒྱུར་མ་རྣམས་སོ། །མཛོད་སྤྱད་དང་། རྣ་བ་དང་། མིག་དང་སྤྱི་སྒོར་གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་སྤྲེལ་ན་གཉིས་བགྲངས་པ་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

དེའི་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བཤད་བའི་སྒོ་དང་སྤྱད་བྱུག་གཡས་པའི་ནང་དུ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གཤེན་རྗེ་བརྟན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣ་བ་དང་མིག་གཡོན་པ་དང་། གཡས་སུ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །མཚོ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་བ་ཐོག་འབྱུར་དུ། སྐབས་སྤྲ་མར་བཤད་པ་སྤྲ་དང་འདྲ་ཞིང་། སྐབས་འོག་མར་ཁ་དང་སྤྱད་བྱུག་གཡོན་པ་དང་། བཤད་ལམ་དང་སྤྱད་བྱུག་གཡས་སུ་ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་བཞི་དང་། རྣ་བ་གཡས་གཡོན་དང་མིག་གཡས་གཡོན་དུ་མཆོམས་མ་བཞི་འགོད་པར་བཤད། འབྲེལ་སྤོང་ལས། ཁ་དང་སྤྱད་བྱུག་གཡས་དང་། གཡོན་པ་དང་བཤད་ལམ་དུ་ཁྲ་གདོང་སོགས་བཞི་དང་། མཆོམས་མ་བཞི་འདྲ་བར་འབྱུང་སྟེ། འགྲེལ་བ་སྤྲེལ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་རི་བཞིན་དུ་མཚོ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་བའི་འབྱུར་གཞན་གཅིག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །རྩི་བོའི་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །ཟུ་མ་བ་ཉི་ཉ་ཉས་ནི། ཁྲ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས། །ཁྲ་ཉེ་མཆོན་བཤད་རིམ་པ་ཡིས། །མཛོད་སྤྱད་རྣ་བ་མིག་སྤྱད་ལ། །

གཤམ་ཇེ་བརྟན་སོགས་དེ་བཞིན་གནས། །ཞེས་ལྷ་བ་པའི་བཤད་པ་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་
པར་བྱས་སོ།།

དེ་ལྟར་འབྲེལ་བྱེད་མ་ཞིག་བཤད་པའི་རྩ་བ་ནི་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་སྤྲང་ལ། དེའི་
རྒྱ་དཔེ་ལ་དག་མ་དག་ཡོད་པར་གསལ་ཞིང་། བཤད་པ་སྤྲ་བྱི་གཉིས་མི་འབྲེལ་བར་སྤྲང་ཡང་།
སྒོ་མ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྤྲ་བགྲངས་ན་མི་འགྲིག་ཅིང་། མཆོམས་མ་བཞིའི་སྐབས་སུ་དེ་མ་
བགྲངས་ན་མི་འགྲིག་པར་སྤྲང་བ་དང་། སྤྲིན་མཆོམས་ནི་སྐབས་གཉིས་ཀར་བྱུང་བ་དང་།
ན་བ་དང་མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལྷ་མོ་འགོད་དགོས་པས་སྐབས་གོང་མ་
བཞིན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དེ་ཡང་དབྱིད་ཐིག་ལས། སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལུས་ལ་
བཀོད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། འདི་དག་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ། །རྩ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་
དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས། སྒོ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རྩ་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་
བྱི་ལྷ་མོ་གཞན་ཐམས་ཅད་རྩ་ལས་སྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་འདི་བརྒྱད་མི་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཁ་སྟེ་སྟེའི་རྩ་བ་དང་། ལྷེ་བའི་བྱག་པའི་ནང་དང་། མཆོན་མ་དང་བཤད་ལས་
བྱི་སྒོ་བཞིར་ཁྲ་གདོང་མ་དང་། ལུག་གདོང་མ་སོགས་དགོད། མཛོད་སྤྱི་སྟེ་སྤྲིན་མཆོམས་
བྱི་བྱག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས། དེར་གཤམ་ཇེ་བརྟན་མ་དང་། ན་བའི་བྱག་གཉིས་སུ་ཤོ་ཉ་མོ་
དང་། མིག་གཉིས་སུ་མཆེ་བ་མ་དང་། སྤྲ་བྱག་གཉིས་སུ་འཛོམས་མ་རྣམས་དགོད་དོ། །
ལྷ་བ་པ་དང་པར་སྤྲོད་པའི་ལྷ་ན་བའི་བྱག་པའི་ནང་དུ་དགོད་པར་བཤད་པ་ནི། མཆོན་པ་ཅམ་
སྟེ། ལུས་དཀྱིལ་བྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུས་བྱི་ནང་དུ་བསྒྲོམ་སོ། །མིག་དང་ན་བ་དང་སྤྲ་དང་
སྟེའི་རྩ་རྣམས་ནི། སྤྲིང་ཁའི་རྩ་གཟུགས་དང་སྤྲ་དང་བྱི་དང་རོ་འབབ་པ་རྣམས་དང་། རྩ་
རྒྱད་གཅིག་ལ། སྤྲིན་མཆོམས་དང་ལྷེ་བ་དང་བཤད་གཅིའི་ལམ་བྱི་རྩ་ནི། དེག་བྱ་འབབ་

པར་བཤད་པའི་ཅ་དང་ཅ་རྒྱུད་གཅིག་པས། སྤྱང་ཁའི་ཕྱི་སྒྲོར་གྱི་བརྒྱུད་ལ་དགོད་པར་བཤད་
པ་དང་གནད་གཅིག་པར་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གསུངས་ཏེ། རིལ་བྱ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
བྱས་པས་ཆོག་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ལྷགས་ལ་རྩྱ་རིང་པོ་བརྒྱུད་དང་སྒོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཅ་བརྒྱུད་
ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་མས་ནས་དེ་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

བཞི་²³³པ་(གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གང་དུ་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་)ནི། ལྷ་ཨི་པ་ལ་ལྷ་བ་པས། གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་གནས་མན་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། བརྒྱ་རྟེན་ཉམས་ཀྱང་
བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་བོས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་
མན་ངག་ནི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་བོའི་རྩྱ་གི་གནས་སུ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། གསང་གནས་སུ་པག་མོ་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འབྲུལ་སྒྲོང་ལས། སྤྱི་བོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡབ་དང་།
གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཨ་མུང་གི་རང་བཞིན་པག་མོ་གཉིས་འབྲུད་པས་བདེ་ཆེན་སྤྱི་བར་
གསུངས་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་རིལ་བྱ་པས། ལྷགས་ཀར་ཨ་མ་རྒྱ་
རྩྱ་རྩྱ། །མ་བཅོས་ནང་གི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཉེ་རུ་
ཀ་སྤྱང་གར་སྒྲོམ་པར་བཞེད་དེ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤྱི་བོ་པ་བཞིན་འདི་ལའང་བྱ་དགོས་ལ། འཁོར་གྱི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱུད་གང་
ལས་སྐྱེད་པའི་ཅ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་དེ་ཉིད་གསལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་
གཞན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་སྤངས་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱང་ཁའི་དབུས་ཀྱི་
རྩྱ་ཡིག་དཔའ་ལོ་ཉེ་རུ་ཀར་ཡང་དེ་ལས་བཤད་པ་འདྲ་བ་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
དང་མཐུན་པར་རིལ་བྱ་པས་བཤད་པ་འདྲིར་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་རི་ཀ་
པས་བདེ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ལྷ་ཀ་སྤྱང་ཁར་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

སྒྲོམ་ཆུལ་ཡང་སྤྱང་ཁའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྩྱ་རྩྱ་ཉིའི་ནང་གི་བྱང་སེམས་དང་། རྩྱ་ཡིག་

བ་མོ་ལྷ་བྱ་འཇག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
 འདི་ནི་ནག་པོ་པ་ལ་ཡང་བྱེད་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཉེ་རུ་ཀ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པར་
 སྒྲོམ་པ་ནི། བྱི་དཀྱིལ་ལ་སེམས་འདྲིན་པ་ལས་སྤྲ་བས་དཀའ་བར་སྤང་ན། རེ་ཞིག་ཞལ་
 གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །འདིར་གཞུང་རྒྱུང་ལས། བརྟག་དང་སྒྲོས་ལ་
 དགའ་གྱུར་ན། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདབ་མ་བཞི། །མདོག་གསལ་རྩྱུ་ལས་ལྟེ་བ་རུ། །ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་བདག་ཉིད་གསལ། །ཞེས་རྩྱུ་ཡིག་ལས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པ་འབྲ་བ་
 ཞིག་དང་། རྩྱུ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོམ་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར་བྱས་པ་འབྲ་
 བ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། སྤྱི་ལྷ་ཁར། དབྱིད་དཔའ་བོ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། ཐིག་ལེ་བདག་མེད་མར་
 གསུངས་པ་ལ། དབྱིད་ཐིག་ལས། དེ་ཡི་དབུས་བཞུགས་དཔའ་བོ་ནི། །ཡུངས་ཀར་སྒྲོམ་
 པའི་ཆད་ཅམ་སྟེ། །རྩྱུ་གི་ས་བོན་མི་ཤིགས་པ། །ཁ་བ་ལྷ་བྱ་འབབ་པ་ཡིན། །བ་སརྟ་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟེ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དགའ་བྱེད། །ཁྱོད་མའི་ཁ་ནི་མེ་ཡི་གཟུགས། །ཕག་
 མོ་ཉི་ལ་ཀ་ཞེས་བརྗོད། །ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་ནས་སྟ། །ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་
 བྱི་འབར། །བ་སརྟ་དང་སྤྲད་པས་མཉེས། །སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པས་ཡང་དག་བཞུགས། །
 ཞེས་ཕག་མོ་ལ་འདོན་པ་སྒྲོས་ཤིང་། ཉི་ལ་ཀ་ཐིག་ལེ་ནི་ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་ལ་བཤད་པས།
 ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་རྩྱན་སྐྱེས་ཁུད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཤིན་རྟུ་ཐབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དྲིལ་བྱ་པས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི། རྩྱུ་ཡིག་
 བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

འོ་ན་ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་ལས་བསྐྱེད་ནས་ལྟེ་བར་གནས་པ་བྱེད་དམ། སྤྱིང་ཁར་ཡབ་
 ཡུམ་སྐྱེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་བྱེད་ཅེ་ན། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་ལུས་དཀྱིལ་ལ་
 ཡབ་ཡུམ་གནས་སོ་སོར་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྐྱེད་པ་ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་

ལས་སྐྱེད་ཀྱང་། བཞུགས་གནས་སྤྱིང་ཁར་ཡབ་དང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་དེ། སྤར་བྲངས་
 པའི་རྒྱུ་ལ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །དེས་ན་ཉིན་མོ་མཛད་གྱིས་
 ཉེ་བུ་ཀ་སྤྱིང་ཁ་དང་། བཀ་མོ་ལྷེ་བར་བྱས་པ་ལྟར་འདིར་མི་བྱེད་དོ། །སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་
 བ་ཞེས་པ་ནི། ཡང་ན་བྱུ་བ་ཟེན་གསལ་གདབ། སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ་རྩྱུ་ཡིག་སོགས་ལས་
 བསྐྱེད་ཅས་པའི་དོན་མིན་ཉེ། ཡིན་ན་ནི་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་གསལ་དུ་སྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་གསལ་རྩ་མིག་ཐམས་ཅད་ལ། །
 དག་པའི་ལྷ་ཉིད་མོས་ཤིང་བྲན། །ཞེས་བཤད་པས། འདི་སྦྱོམ་པ་པོ་དེ་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་
 ཅིག་བྲན་རྟོགས་ལ་གསལ་བྱས་པའང་མིན་པ་དེའི་ལུགས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 བ་སྤར་བྱི་དཀྱིལ་ལ་གསལ་སྦྱང་བརྟན་པ་ཡིན་ན་ཡུད་ཅམ་རེས་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོམ། རིམ་གྱིས་
 བརྟན་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྦྱོམ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་ཉེ། ལུས་དཀྱིལ་རྒྱུང་བ་སྦྱོམ་པ་ལ་ནི་བྱི་དཀྱིལ་སྦྱོམ་པ་སྦྱོར་དུ་འགོ་དགོས་
 པ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

234

ལྷ་པ་(ལྷ་ཞེ་བརྒྱུད་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་པ་)ནི། འོ་ན་གཙོ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་
 མ་བཅུ་གཉིས་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་ན། གཞུང་རྒྱུང་ལས། སྤྱིང་འོག་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ། །རྩ་
 རྩ་ལ་སོགས་ཉི་ཤུ་བཞི། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་བྲན། །ཞེས་བཤད་པས། བླ་ལས་
 ཡུམ་དང་། ལྷ་ཞེ་བརྒྱུད་ཡི་གེ་ཉེར་བཞི་ལས་སྐྱེད་པར་རིགས་སོ་སྟམ་ན། ཡི་གེ་ཉེར་བཞི་
 ལས་ནི་ཁུངས་ཐུབ་མང་པོས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཆ་ཉེར་བཞི་སྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱི། ལྷའི་ས་
 བོན་དུ་བཤད་པ་མེད་པས་མི་འཐད་དོ། །ལྷ་གཞན་གྱི་རིགས་པ་བཀའ་ནས་ལྷ་ལྷག་མ་ཡི་
 གེ་ལས་སྐྱེད་ན་ཡང་མི་རུང་བ་ཅམ་མེད་དེ་གསལ་འདུས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཉེ་སྐྱེད་ན་ནི་
 མངོན་བརྟོན་ལས་ཀ་ཅ་ཉ་པའི་སྟེ་ཆན་ལྷའི་ཡི་གེ་རེ་རེའི་མགོ་བོར་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་པ་

གསུངས་པའི་མཐུག་ཏུ། དེ་ཡིས་ཐོད་པའི་དུམ་སོགས་དང་། །གཏུམ་མིག་མ་ལ་སོགས་
 ཀུན་གྱི། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ནས་རྩི་གྱི་བར་
 ཉེར་བཞི་ཐོད་པའི་དུམ་བྱ་སོགས་དཔལ་བོ་དང་དཔལ་མོ་བྱང་ཉེར་བཞིའི་ས་བོན་དུ་བྱའོ། །
 ལེའུ་དེར་མ་ཡིག་སྟོས་པ་ནི་འགྲེལ་པས་ཐེག་ལེའི་དོན་དུ་བཤད་དེ། ལེའུ་ཉེར་དུག་པ་ལས་
 གྲང་། ཀ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་བཞི། །མགོ་ལ་བེན་དུས་མནན་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 མཐུན་ལ། དེ་རྣམས་རེ་རེའི་མགོར་ཨོྭ་དང་། མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ་སྐར་བའི་སྤྲུགས་སུ་ཡང་རྩ་
 འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་བཞི་ལ་ཐེག་ལེ་སྐར་བ་བཞི་སྟོང་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་མ་བཞིའི་ས་བོན་དང་། མཐར་གནས་བཞི་ལ་ཐེག་ལེ་སྐར་བ་བཞི་སྟོ་མ་བཞི་དང་།
 རྩོ་བ་བཞི་ལ་ཐེག་ལེ་སྐར་བ་བཞི་མཆམས་མ་བཞིའི་ས་བོན་དང་། དེ་བརྒྱད་ལ་མགོ་བོ་
 དང་། མཐར་ཨོྭ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུར་ཚུལ་སྐར་བཞིན་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་གཞུང་
 རས་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ནའང་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་²²⁰ (གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལུས་དཀྱིལ་མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བསྟན་པ་དང་། གནས་སོགས་བརྩ་ས་བརྩ་དང་སྐར་ཉེ་བཤད་པ་དང་། གནས་རྣམས་²⁵⁵
 སྐྱེད་ཚུལ་དང་དེར་ལྷ་གང་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།²⁶⁰

དང་པོ་(ལུས་དཀྱིལ་མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་པ་)ནི། རྩོགས་མཐུན་བསྟོམ་པའི་རྗེས་དེ་
 རས་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ན་སྐྱ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རོ། །དེ་ཡང་ལུས་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོམ་པ་ནི་སྤྱ་ཏུ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 རིལ་བྱ་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ཁ་བསྐྱང་ལ། ལུས་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོམ་པ་
 ལ་བདེ་ཆེན་དང་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ཤིང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནི་སྤྱ་ཏུ་དང་དབྱིད་ཐེག་གིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་

བཤད་དགོས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་ལྷག་མ་ནི་འདིར་འཆད་དོ།

དམ་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་དེའ་བྱ་བས། འོན་ཀྱང་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་རང་བཞིན། །ཅི་ཡིན་
དེ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད། །དེ་མོར་གནས་པའི་ལས་དང་ནི། །ཐིག་ལས་ཆོན་དགྲེའི་རིམ་བས་
བསྟན། །འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། །གྲུབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ། །
བཙུག་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་འདོད། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་དེ་མིན་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་མཐོང་གོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་སྐྱ་དང་རྩལ་ཆོན་ལས་དགྲིལ་
འཁོར་སྐྱབ་པ་ལས། །ལུས་ལས་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
བཙུག་པ་ནི་སྐྱབ་གཞི་ལྷག་མཆོན་སོགས་འདི་མཁན་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་
དོན་ཏེ། །ལུས་ཆགས་དུས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །མ་བཙུག་པ་ནི་སྐྱབ་གཞི་རྩ་དང་ཁམས་
རྣམས་ལུས་ཆགས་ཅམ་ནས་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི།
མ་བཙུག་པ་རྟོགས་རིམ་ལ་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་ནི་མི་བྱའོ།

ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱན་པ་ལས་མི་
གོལ་གྱི། །ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་ཁམས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱན་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་ནས་
གོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལུས་དགྲིལ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱིར་
ལུས་དགྲིལ་ཆང་མ་སྒྲོམ་པ་ནི། །ཕྱི་དགྲིལ་ཅམ་སྒྲོམ་པ་ལས་མཆོག་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་སྤར་
བཤད་པ་འདྲ་བའི་ལོ་ན་གྱི་དེའ་གསུམ་གྱི་ལུས་དགྲིལ་སྒྲོམ་པ་ནི། །རྒྱུད་གཞན་གྱི་ལུས་
དགྲིལ་དང་། །བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དགྲིལ་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །འོ་ན་ལུས་
དགྲིལ་སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་བསྒྲོམས་པས་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་རྒྱུད་སྤོན་
བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་མེད་ན་དེ་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། །དད་པར་
བྱ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་སྟོན་ཅིག་ཅེན། །དེ་ནི་བདེན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་འདི་བཤད་པར་

བྱམ།

དེ་ཡང་བཤད་རྒྱུ་རྩོམ་མེད་ལྟེང་བ་འདི་པ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་བཤད་
 རྒྱུ་དུ་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། མ་རྒྱུ་ཀྱང་བདེ་མཆོག་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ། དེས་ རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་རྒྱུ་ལས་ནི། །ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་ནི་
 ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་བཞུགས། །ཐིམ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བདག་པོ་ཉིད། །གངས་ནི་བདུན་ཙུ་ཙུ་གཉིས་
 བཞུགས། །རེ་རེའང་འཁོར་ནི་སྟོང་སྟོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཆེན་རྒྱུ་ནི། ནམ་མཁའ་
 དང་མཉམ་པའི་རྒྱུ་དམ་རྩེར་ཐོང་གི་རྒྱུ་རྒྱས་པ་གདམས་ང་ཅན་དུ་འགྲེལ་བར་བཤད་
 ཀྱང་། ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་འགྲུལ་མ་ཡི་རྒྱུ་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་ནམ་
 མཁའ་དང་མཉམ་པའི་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུ་དོ། །ཅ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 ལྷ་ལ་ན་དང་རྣ་ས་ན། །ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་ཞེས་བྱའི་མིང་། །དེ་རྣམས་སྟོན་བའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །རིམ་
 གྱིས་ཐུན་ནི་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར། །གསུམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་འགྲོ། །ཞེས་ཅ་འཆགས་པའི་དུས་
 སུ་ཅའི་གཙོ་མོ་གསུམ་ལས་ཐུན་ཆོད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཅ་ཞེས་པ། སྟོང་ཁའི་ཅ་འདབ་བརྒྱུད་དུ་
 འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དབྱེ་བས། །ཅ་ནི་བརྒྱུད་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་ནི། །གསུམ་ཕྱེ་བདུན་ཙུ་ཙུ་གཉིས་
 གསལ། །དེ་ནི་སྟོང་དུ་རབ་ཕྱེ་བའང་། །སོ་སོར་འཕྲོས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྟོང་ཐག་
 བདུན་ཙུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱིས། །ཅ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གངས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སྟོང་ཁའི་ཅ་བརྒྱུད་ལས་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཅ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ཉེར་བཞིར་འགྲོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་ཡང་སྦྱ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཅ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས། །དོན་གཉིས་དང་། །དེ་རེ་རེ་ལས་སྟོང་ཐག་
 རེ་གྲེས་པས་ཅ་བདུན་ཁྱིམ་སྟོང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པོ་ཉིད་བཞིར་འགྲོ་བ་
 ནི་བརྒྱུད་ནས་ཡིན་ནོ།

རྒྱུད་དེར་ཅ་སྟོང་སྤྲུག་དོན་གཉིས་ལ་སྟོང་སྤྲུག་ཉེར་བཞི་པ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་བྱས་
ནས། གཅིག་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དང་། གཅིག་ནས་ཁྲག་དང་། གཅིག་ནས་རྒྱུད་
འབབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཙོ་བོ་ཡང་ནི་བསྐྱུས་པ་ལས། །གནས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གངས་
སུ་འགྱུར། །ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱུས་པས། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྩར་བཤད་པས། བྱང་
སེམས་དཀར་པོ་རྒྱ་བའི་ཅ་བརྒྱད་ནི། སྤྱི་དང་། ཁྲག་འབབ་པ་བརྒྱད་ནི་གསུང་དང་།
སེམས་བཞོན་པ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་འབབ་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྩ་
ལས། སྟོང་སྟོང་ལུས་ཏེ་རྩལ་ནི་དག །ཐུན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས། །ཞེས་སྟོང་
སྟོང་ལས་ཁུ་བ་ལུས་སམ་སྤྱི་དང་། རྩལ་ཁྲག་ནི་དག་དང་། ཐུན་པ་སེམས་སུ་བཤད་པས།
དེ་དག་རྒྱ་བའི་ཅ་ལ་ཡང་སྤྱི་གསུང་སྤྲུགས་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་དེར་རྩའི་འཁོར་ལོ་སྟོང་པའམ་སྤྱད་པ་གསུངས་པ་ནི། ཅ་བདུན་ཁྱིའི་སྟོང་གནས་
ཉེར་བཞིའི་རྩར་སྤྱད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་སྟོང་སྤྲུག་རེ་རེ་རང་རང་གི་གྲུས་གཞིའི་རྩ་
རེ་རེ་ལ་འདུས་པ་ན། ཅ་དོན་གཉིས་སུ་འདུས། དེའི་རྩ་གསུམ་གསུམ་རང་རང་གི་གྲུས་
གཞིའི་རྩ་རེ་རེ་ལ་འདུས་པ་ན་ཉེར་བཞིར་འདུའོ། །དེ་ནས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིར་
ཡང་བསྐྱུས་ནས་འགོ་བ་ནི། །གསུམ་དང་རྣམ་བརྒྱད་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཐུན་ཆོད་སྐྱད་ཅིག་
སྟོར་བ་ཡིས། །ཅ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི། །ནང་དུ་འགོ་བར་ཞེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཉེར་
བཞི་པོའི་གསུམ་གསུམ་རང་རང་གི་གྲུས་གཞི་ཉིན་མཆོན་རེ་རེ་ལ་ཐུན་ཆོད་བཞི་བཞིར་
བྱེ་བའི་ཐུན་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་ལ་འདུས། དེ་གཙོ་བོ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་ནས། གཙོ་
བོ་གསུམ་པོ་སྤྱིར་ཡང་ནི། །སྟོར་བས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགོ། །ཞེས་རྩ་རྒྱུད་གཉིས་རྒྱ་རྩེ་
ལ་སྟོར་བས་གཅིག་དུ་འགོ་བར་བཤད་པ་ནི། རྩོགས་རིམ་བསྟོམས་པའི་སྟོང་ཀྱིས་ཐོག་
མར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་དགྲ་དང་། སྟོན་མཆོམས་དང་ལྟེ་བ་ནས་རྒྱུད་ནང་དུ་ཐོག་གོ།

དེ་ནས་ཅ་དོན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ནས་མཐར་སྐྱོང་ཁའི་རྒྱ་ཁྲིར་རྩོམ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱུས་ནས་
ལྷན་སྐྱེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་གནས་
པའི་ཅ་རྣམས་སྒྲོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ཅ་དང་དེ་ནས་རྒྱ་
བའི་ཁམས་རྣམས་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོང་ཁའི་འདབ་མའི་ཅ་བརྒྱད་
རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། མོད་པ་བཞིར་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པས། ད་གཞོད་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་རྟོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྐྱེན་བྱེད་དུ་འགྲོའོ།

སྐྱོང་ཁའི་འཁོར་ལའི་དབུས་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་གི་བྱང་སེམས་མཆོན་པའི་རྩྭ་ཡིག་ལས་
གཙོ་བོ་དང་། ལྷེ་བའི་དམར་ཆ་ལས་གཙོ་མོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཞལ་སྒྲོར་དུ་བསྒྲོམས་པས་
ནི། རྩོམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་ཁྲིར་ཚུད་ནས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཉེ་སྐྱོང་ཁར་སྐྱེ་བ། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ཡང་སྐྱོང་ཁར་སྐྱེ་བ་ནས་དེར་དབྱིད་དང་ཐིག་ལེ་སྒྲོམས་
པར་ཁྱགས་པས། བྲིལ་བུ་ཞབས་གྱི་རིམ་པ་དང་བོ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། རྩོངས་པའི་རབ་
རིབ་ཅད་ནས་གཙོད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ཉེ་དུ་ཀ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །གཙོ་མོ་ཡང་ཅ་རྣམས་ལས་སྐྱེད་པ་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དཔའ་མོ་ཉེར་
བཞི་ཡང་ལུས་གྱི་ཁམས་ལ་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་གང་
བསྐྱེད་ཀྱང་ཅ་དང་ཁམས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐར་
ལྷ་སྤྱད་པ་ན་བྱི་དཀྱིལ་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པ་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ་། །
གཞུང་རྒྱུང་ལས། ལྷ་རྣམས་རང་གནས་ཐིམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གནས་དེ་དང་དེའི་
ཅ་དང་ཁམས་ལ་ཐིམ་ནས་ཅ་དང་ཁམས་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པར་བསམས་པས། ཅ་དང་
ཁམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྤར་མ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་

གཞུང་རྒྱུང་ལས། དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ནི། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་རྣམས་ལའོ། །
ཞེས་བཤད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ལོ་ན་ག་ཟིལ་གསུམ་གྱི་མན་
ངག་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་བརྒྱད་པ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཁུངས་སྟབ་ཀྱི་
གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གསུགས་ཏེ། མཐའ་ཆོད་པར་བཤད་པའི་བདེ་མཆོག་
པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

ཐབས་རྒྱུད་རྟོག་ཐོང་གིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་མང་པོ་འཆད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་
དཔལ་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དང་། རྟོ་རྟེ་གྲུར་གྱིས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་མང་པོ་འཆད་མོད་ཀྱང་། དེ་
ལ་རྟོག་པ་ཞུགས་པ་ཅུང་བར་སྤང་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞི་
ཕྱིའི་གནས་ཉེར་བཞིར་བསྐྱེད་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱས་ནས། དེར་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་
ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་དང་། དཔའ་མོ་དངོས་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་མོས་པ་བྲག་
པོ་ཡང་ཡང་སྤྱངས་ཏེ་བསྐྱོམས་པ་ན་ཡུལ་དེ་དག་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་
མོས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། རྩ་ལན་རྩ་ར་བུ་
སྟོ་སོགས། །ཡུལ་འདི་དག་གི་བྱ་མོ་གང་། །དཔའ་མོ་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ། །དེ་
ཀྱན་འདོད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། །ཡིད་ཀྱི་འཁྱགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཡིད་ལྟར་
མགྲོགས་པའི་འཁྱགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་
ཡང་འདིའི་བཤད་རྒྱུད་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཡུལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་། །རྩ་ཡི་
གཟུགས་ཀྱི་ས་གནས་སོ། །ཞེས་གནས་ཉེར་བཞིར་རྩའི་ངོ་བོར་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་
དེ་ལྟར་བྱ་བསྐྱོམ་པའི་ཡིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ན་དེ་
དག་གི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་ཉ་མོ་ནི། ཡུལ་ཉེར་བཞིར་མ་ཟད་ཡུལ་གཞན་མང་པོར་ཡང་གནས་

པར་གསུངས་པས་སྒྲགས་སྦྱོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདུ་བ་དང་པོར་རྟེན་
 ཅིང་། དེ་ནས་སྒྲགས་སྦྱོར་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་སྦྱོར་དང་ཡང་འདུ་བ་རྟེན་ལ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྷན་སྦྱོར་བསྐྱེད་ཀྱིས་པས་དེས་གྲོགས་མཛད་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་སྦྱོད་
 པ་བྱེད་པ་ན་གྲུབ་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་སུ་བཟོད་དགོས་ལ། དེར་བཟོད་པ་དང་
 བཟོད་ནས་གྲོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདུ་བའི་རྒྱར་ཡང་། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 ཕྱི་བས་ལ་ཡུལ་ཉེར་བཞིར་མོས་ནས་དེར་ལྷ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་
 པ་གཞན་ལས་བསྒྲགས་ཏེ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱའི།
 ཁྱད་ཆོས་གཅིག་བཤད་པར་འདོད་ནས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་སྦྱབ་བྱེད་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་པར་མི་
 བྱའོ།

གཉིས་²⁴⁹པ་(གནས་སོགས་བརྩ་ས་བརྩ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ནི། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 དབང་ཕྱག་གིས། སྦྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གསུང་རྣམས་པ་ཅན་
 དུ་བསྟན་ནས། ད་ནི་སྦྱའི་དགྲིལ་འཁོར་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གནས་ཞེས་སོགས་ཏེ་
 གནས་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཉི་བའི་གནས་ནས་དུར་ཁྱོད་དང་ཉི་བའི་དུར་ཁྱོད་གྱི་
 བར་བརྩ་དང་། རབ་དགའ་སོགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་བརྩ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བས།
 དཔའ་མོ་ཉེར་བཞིའི་ལུས་དགྲིལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདིར་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟད་
 འོན་གང་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱའི་ཡུལ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གྲུབ་པའི་གནས་ཡུལ་ཉེར་བཞི་གནས་
 ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་ལ་སྦྱར་ན་བྱེད་གྲིལ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་ཉེར་བཞི་
 དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཉེར་བཞི་ལ་ཡང་གནས་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་རྟེན་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་སྟེ་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲོར་ནས་ཤེན་ཏུ་མངོན་པོ།

བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱི་ལྷུ་ལ་ཉེར་བཞིན་བཞུགས་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཞི་བརྟེན་
 དང་། རང་ལ་སྦྱར་ན་ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཞི་བརྟེན་དང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཞི་བརྟེན་ལ་ཡང་
 གནས་ལ་སོགས་པར་བཤད་དོ། །ས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་
 རས་གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་བ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་ས་དང་གནས། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་
 རས། གནས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། །དེ་བཞིན་ཉེ་གནས་བྱི་མ་མེད། །ཞིང་འདིར་འོད་
 བྱེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཉེ་བའི་ཞིང་ནི་འོད་འཕྲོ་བ། །ཆཛོལ་ཉ་ནི་སྦྱང་དགའ་བ། །ཉེ་བའི་ཆཛོལ་
 མངོན་གྱར་ཉིད། །འདུ་བ་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན། །ཉེ་བར་འདུ་བ་མི་གཡོ་བ། །དུར་ཁོང་
 ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་ཉིད། །ཉེ་བའི་དུར་ཁོང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །ཕྱི་ཉེ་ཅུ་ཀ་གཞུང་དུ་སྦྱོད། །
 འདི་ནི་ནང་གི་བདག་ཅན་ས། །པ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་ས་རྣམས་ནི། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་བཟང་
 ཡི་སྐད། །ཅེས་གསུངས་ལ། ས་བཅུ་ལ་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ནི། རྣལ་
 འབྱོར་མའི་བཟང་སྐད་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །

དཔའ་མོའི་བཟང་སྐད་ཅེས་པ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྟངས་རྣམས་ལ་ཟེར་ལ། ལྷ་མོའི་སྐད་
 ཅེས་པ་ཡང་བཟང་སྐད་དུ་མན་སྟེར་བཤད་པས་དེ་རྣམས་དོན་འདྲའོ། །དོན་ནི་འཛིག་
 རྟེན་པ་དང་སྦྱ་པ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་དོན་དེ་རྣམས་ལ་བཟང་དེ་འཇུག་པར་མ་
 གྲགས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་དེ་རྣམས་དགོངས་གཞིར་བྱས་ནས་བཟང་མཛད་
 པ་ལ་ཟེར་རོ། །སྤྱི་ལྷ་ཉེ་འབྲེག་འགྱུར་ལས། འདུན་རྟོག་མངོན་གྱར་ས་དུག་པ་དང་། ཉེ་
 བའི་འདུན་རྟོག་ལྷ་པར་བྱས་ཀྱང་། མན་སྟེ་དབང་འགྱུར་ལས། ཅ་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་
 བསྦྱར་བ་ལེགས་ཏེ། འབྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་གྱི་ས་བཅུ་
 དངོས་སུ་སྒྲོས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་། འབྲས་བུ་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ཡང་
 རྒྱགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་དུ་འཐུང་གཅོད་ཅེས་པས་མོས་སྦྱོད་དང་། ཉེ་བའི་

འཕྱང་གཙོད་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་འོད་བསྟན་པར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ། གྱི་རྗེར་ལས་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེར་སྟེ་ཉིག་འབྲེང་བར་བཤད་དོ། །མངོན་བརྗོད་ལས། རབ་དགའ་སོགས་བཅུའི་སྟེང་དུ་དཔེ་མེད་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ཏེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྗེ་རྗེའི་ས་བཅུ་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བཅུ་པ་ཅམ་དང་། དཔེ་མེད་ནི་བཅུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡན་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པས་བཅུ་གསུམ་པོ་ས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་སོ།།

འདིར་མན་སྟེ་ལས། གདུལ་བྱ་ལྔ་ལས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་དོན་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ་གསུངས་པ་འདིར་ཐུན་མོང་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་འབྱམས་པའི་དོན་དུ་རྫོ་ལན་རྩ་ར་ལ་སོགས་པས་གནས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་རྗེ་རིགས་དང་དམངས་རིགས་མཐའི་རིགས་རྣམས་སུ་སྟེས་པའི་རྗེ་རྗེ་རྣམས་འཕྱོར་མ་རྣམས་ནི། གྲོང་བྱེད་གཅིག་ན་ཡང་གནས་པའི་བྱིར་ན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ན་ཡང་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་གཞན་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ།།

རྒྱས་པའི་རྒྱད་གཞན་དུ་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་། གྲོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྲངས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་གི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་བས་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་དུའི་དོན་དུ་ནང་གི་ཡུས་ཀྱི་གནས་ཉིར་བཞེ་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་དང་། འབྲིང་གི་དོན་དུ་རྫོགས་རིམ་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་

ལ་མི་སྟོས་པར་སྤྱི་པོ་སོགས་གནས་ལ་སོགས་པར་དང་། ཅ་རྣམས་ལྷ་མོར་མོས་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཆེན་པོ་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རབ་དགའ་སོགས་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་སྟེ་ལྟ་དང་།
ཐ་མ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། དང་པོ་བཞི་ནི་ལྷ་པ་ལ་སྟོས་ན་དང་བའི་དོན་ཏེ། རབ་དགའ་
སོགས་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པའི་ས་དེ་དང་དེར་མོས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ས་རྣམས་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་དགོངས་
པའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

ལྟ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་གནས་དང་མགུལ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་དུག་དང་། ཆོས་སོ་བདུན་
དང་། ས་བཅུ་འི་ངོ་བོར་མོས་ནས་དེ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་
དུ་འགྱུར་བར་ཤེལ་སྒྲོང་རས་སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་
གསུངས་ཏེ། ཀྱན་སྦྱོང་ལས། དེ་ནས་པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱུགས་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་
བདུན། །གནས་སོགས་ས་ནི་བཅུ་པོ་རྣམས། །ཆེ་མཆོག་ལྷ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། །བསམ་
པ་གང་དང་གང་གིས་ནི། །མི་རྣམས་ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྦྱར། །དེ་དང་དེ་ཡི་དངོས་གྱུར་ཏེ། །
སྣ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ནོར་བུ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་གལ་ཆེདོ།

དང་ངེས་ཀྱི་རྒྱལ་གོང་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མངོན་བརྗོད་ལས། མཁའ་འགྲོ་མ་
ཀྱན་འདི་ཉིད་དུ། །སྤྱུགས་རྗེ་ལྷན་རྣམས་རྣམ་པར་གནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཀྱན། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འང་འདི་ཉིད་དུ། །ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནས་
སོགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་གནས། །དེ་བས་དེ་རུ་བསྐྱོར་བ་ཡིས། །སྦྱོ་བུ་དེ་ཉིད་ཅན་གྱིས་མིན། །
གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མེད་གྱུར་ན། །དེ་རྣམས་བསྐྱོར་བས་ཅུང་ཟད་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ལྷན་གྱུར་

ན། །དེ་རྒྱམས་བསྐྱོར་བས་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་དེ་རྒྱམས། །བསྐྱོར་
བས་ཁམས་རྒྱམས་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་བས་ཕྱི་རོལ་སྤངས་ནས་ནི། །རྒྱལ་འབྱོར་རོལ་
བས་གནས་པར་བྱ། །དཔལ་ལྷན་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་འབྱོར་མ། །རྒྱལ་དག་ཡེ་ཤེས་ཅན་རྒྱམས་
ཀྱིས། །རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་འབྱོར་ཅན་རྒྱམས་གཟིགས། །ཐུགས་རྩེས་ཁྲབ་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ནི། །
དེ་རྒྱམས་དགྲེས་པས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ །རིམ་ལྔར་འདོད་བཞིན་སྟོལ་བར་མཛད། །ཅེས་
དང་། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་དམིགས་ཏེ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་བྱ་བས་མ། །ཐུགས་པའི་
དངོས་པོར་རབ་གྱུར་པའི། །ཆེ་བྱག་ཅམ་ཀྱིས་ངས་པར་ནི། །རྒྱལ་འབྱོར་མ་ཡིས་ཉར་
བསྟེན་པའི། །རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདི་གསལ་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་མཆོག་མཐོང་ནས། །
རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་ལེགས་འདུ་སྟེ། །བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཉམས་དགའ་བར། །ངང་པའི་
ཆོགས་འདུ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དཔལ་ལྷན་རྩེ་རྩེ་འཛིན་དངོས་སྟེ། །འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མེད། །མིག་འཕྱལ་མཁན་བཞིན་འཛིག་རྟེན་བྱ། །སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱམས། །
སེམས་ནི་དག་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས། །སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་བདག་གསོལ་འདེབས། །
ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱམས་བྱངས་ཏེ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་ལམ་ལ་ངས་པ་ཆེན་པོ་
སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །

མིང་གི་དོན་ལ་སའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱེན་པས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆེ་མ་
པར་བྱེད་པའི་གནས་དང་། བཟོད་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པས་མངོན་ཤེས་སོགས་སྤུལ་བྱུང་སྐྱེ་བའི་
ཞིང་དང་། ཆེན་ཏེ་ཆེན་འདུན་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་སྤུང་བའི་རྒྱ་ཏེ་རྟོག་པ་སྟེ་འདུན་རྟོག་དང་།
རང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། །འདུན་པ་དང་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་
བདག་གིས་དོན་དེ་བྱའོ་ཞེས་རྟོག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་པར་བྱིན་རབ་ཏུ་གྱུར་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་མངོན་ཤེས་སོགས་མཆོན་མ་མེད་པར་རྩིས་བས་འདུ་བ་དང་། བདག་མེད་པར་དུར་

ཁོད་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ལ་འབད་པ་ནི་དུར་ཁོད་དང་། ཉེ་བའི་དོན་ནི་སྤྲ་མ་ལྔ་དང་ཉེ་བ་
 ཡིན་ལ། ཉེ་ལུགས་ནི་པན་གདགས་བྱ་དང་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། རང་གི་སྤྲ་མ་
 ལས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཉེ་བའི་དོན་དུ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་དང་ཉེ་བའི་
 གནས་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ཡང་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་ཆ་
 མཐུན་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།

249

གསུམ་པ་(གནས་རྣམས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་དེར་ལྟ་གང་སྟོན་པའི་ཚུལ་)ནི། སྤྱ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡི་གེ་ཉེར་བཞི་ནི། སྤྱ་སྤྱི་ར་ལ་སོགས་པ་ལུལ་ཉེར་བཞིའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མིང་ཡིག་ཐོག་མ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་གསུམ་དང་འབྲེལ་སྟོང་སོགས་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ལས། དེ་རྣམས་
 ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་གནས་ཉེར་བཞིར་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གནས་དེ་རྣམས་
 ཕྱི་བས་མེད་པའི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྐད་ཅིག་གིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི། ཕྱི་བས་མེད་པའི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་རྒྱུད་པ་སྟོན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཆད་
 མ་ལ་ཡང་ཕྱི་བས་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་རྣམས་སྟོན་པའི་བྱིར་དང་། འདི་ཡང་ལྟེའི་གནས་ཀྱི་དོན་
 དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཕྱི་བས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་པས།
 ཕྱི་བས་ཀྱིས་སྟོང་པའམ་ཕྱི་བས་མེད་པ་ནི་ཕྱི་བས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། ཕྱི་བས་ལྟན་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་དང་། ཕྱིའི་ལུལ་རྣམས་དངོས་ཡིན་པར་བསམ་མོ། །ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལ་ཐོག་ལེས་
 བརྒྱན་པ་ནི་མན་ངག་གིས་ཡིན་པར་ལྷ་བ་པས་བཤད་དོ། །ཚུལ་དེས་གནས་ཉེར་བཞི་སྐྱེད་
 པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་གཞན་དག་མི་འདོད་ཀྱང་། མཁས་པ་མར་དོས་ཡི་གེ་ཉེར་བཞི་ངག་
 ཏུ་བརྟེན་པས་ལུས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་ཁོང་སྟོང་དམར་པོའི་སྟེང་དུ་ཉེ་
 གདན་ལ་ལྟ་རྣམས་དགོད་པར་བཤད་དེ། གནས་རྣམས་སུ་དགོད་པ་ཡང་ལྷ་བ་པ་སོགས་

གྲིས་བཤད་པས་དགོས་ཤིང་། བྲིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་རྣམས་བཞིན་དུ་
མཛད་པ་ལེགས་སོ།།

བོད་ཁ་ཅིག་བདེ་མཆོག་ནས་བླ་མེད་ར་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགྲེས་རྗེར་ནས་མི་
བྲེད་མ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གསུང་བ་ནི་དོན་མིན་
ཏེ། བྲིའི་ཡུལ་དང་དགྲེལ་འཁོར་གྱི་ཤར་ཅིབས་སོགས་ལ་བླ་མེད་ར་མ་ལ་སོགས་པར་བཤད་
པ་དང་། མི་བྲེད་མ་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འོང་དོན་མེད་པ་ནི་གོ་སློལ། ཉང་
ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲེད་ནའང་སྤྱི་བོ་དང་སྤྱི་གཙུག་དང་རྩ་བ་གཡས་གཡོན་
སོགས་ཅ་མིན་པས་མི་བྲེད་མ་སོགས་མིན་ནོ། །ལྷ་བ་པ་དང་། བརྗེ་རྟེན་ཏུའི་འགྲེལ་བ་
ལས་ཀྱང་གནས་དེ་ན་གནས་པའི་ཅ་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་བས། སྤར་བླ་མེད་ར་མ་ལ་སོགས་པར་
སྤྱེད་པའི་གནས་དེའི་ཅ་རྣམས་ལྟར་སྤྱེད་ཀྱི་གནས་དེ་རྣམས་ལྟར་སྤྱེད་པ་མིན་ནོ། །སྤྱི་བོ་
དང་སྤྱི་གཙུག་དང་ལྷག་པའི་གནས་ནི། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་བར་སྤྱི་བོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིའི་
གནས་སོ། །སྤྱི་གཙུག་ཅེས་པ་ནི་གཙུག་ཕུད་ཀྱི་གནས་སོ། །རྒྱུ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་བ་
ཀྱི་དབུས་ཀྱི་གཞུངས་པ་གཞུང་དུ་ལངས་པའོ། །ཞེས་བཤད་དེ་དང་པོ་ནི་སྤྱི་མཆོམས་སོ། །
འདི་དག་ནི་ཞེས་པ་ནི་ལྟ་དང་ལྟ་གནས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །ཁ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སྤར་བཤད་
པ་བཞིན་སྤྱིའི་ཅ་བའོ། །ཏི་མ་ལ་ཡ་ནི་ཆག་གིས་འདོམས་པར་དང་། མར་དོས་ལྷང་པར་
བསྐྱར། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཆུ་སོར་བསྐྱར་ཡང་། དོན་ནི་མན་སྟེ་ལས། ཆུ་སོན་ས་བོན་
ཀྱི་སྤྱབས་གཉིས་སོ་ཞེས་དང་། མངོན་བཛྲོད་འགྲོག་འགྱུར་ལས་འབྲས་བྱ་ལ་བསྐྱར་བ་
ལྟར་བྱའོ།།

ན་ག་ར་ལ་འདིར་སོར་མོ་རྣམས་ཞེས་སྤྱིར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་
མངོན་བཛྲོད་དང་ཀུན་སྤྱོད་དང་སྤྱི་ཁྱེད་ལས་ཀྱང་སྤྱིར་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་མཐེ་

བོད་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་སོར་མོ་བཅུ་དྲུག་ལ་འདོད་པ་ལ། སྤྲ་མ་གཞན་དག་སྤྲོམ་འབྱུང་
 དང་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར་རྒྱུ་སོར་ལ་བཤད་པས་སྤྲ་མ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་
 མོད་ཀྱང་། མན་སྟེར། སོར་མོ་བཅུ་དྲུག་ན་ག་ར་རུ་སྤྲ་གུ་མ་སྤྲོས་བྱེད་དང་ཆོལ་བྱའོ། །
 ཞེས་བཤད་ལ། མཐེ་བོད་ནི་རྒྱུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐེ་བོད་གཉིས་སོ། ཞེས་ཀྱང་བཤད་
 པས་རྒྱུ་པའི་མཐེ་བོད་དང་སོགས་ཀྱིས་ལག་པའི་མཐེ་བོད་ཡང་བཟུང་དགོས་པས་སྤྲིར་
 མཐེ་བོད་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་བྱེ་ན་བཞི་ཡིན་པས་མ་རུ་མཐེ་བོད་བཞི་ལ་འདོད་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པ་མིན་འོ། །རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པ་ནི་བོལ་ལོ། །སྤྲུའི་འཁོར་ལོ་ཡང་སྤྲར་བཞིན་ཏེ། ལྷག་མ་
 བྱི་འགའ་ཞིག་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། མ་བཤད་པ་ཡང་གོ་སྤྲོའོ། བྱི་ནང་འབྲུ་ཆུ་ལ་ནི་བྱི་རོལ་
 ཏུ་སྤྲུལ་ར་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་རྣམས་གསོ་བ་དང་།
 བྱང་དུ་ནི་སྤྲི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་དང་སེན་མོ་ལ་སོགས་
 པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་འབྲུ་ལ། བྱི་རོལ་ཏུ་རྟོ་རྟེའི་གདན་ནི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་གནས་
 དང་། རྒྱ་རྒྱུང་ནི་རྒྱ་ན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱང་དུ་རྟོ་རྟེའི་གདན་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་
 དང་། བྱི་རྒྱ་ན་ནི་རྒྱ་ཏྲེའོ། ཞེས་འཆད་དོ།

212

གསུམ་པ་(སྤྲར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། སྤྲར་རྟོན་དང་བརྟོན་པ་སྤྲེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། འདིར་རྒྱུ་པ་བཞི་པ་ལ་ཆག་འགྱུར་ལས། སྤྲེད་ཅིག་གིས་ནི་
 སྤྲེད་ཅིག་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྲེད་ཅིག་པ་ནི་གཅིག་པའི་སྤྲེད་ཅིག་གིས་བྱུ་ལ། གཅིག་པ་
 སྤྲེད་བྱེད་མེད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྲེད་འགྱུར་བ་སྤྲེད་ཅེས་བའོ། །དབྱེར་མེད་
 ལུགས་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བྱང་སྤྲེད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས་བྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་།
 བྱི་མཐོ་རིས་ཏེ་ས་སྤྲེད་དང་། ས་སྤྲེད་དང་། ས་ལོག་གསུམ་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་
 ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཁྱད་པར་

གསལ་བྱེད་གྱིས་གསལ་དུ་བཏང་བ་ལྟར་རོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་སྣམ་ན། མི་ལྷ་མྱུ་གི་ཡི་
གོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཏས་བཤད་དེ། དེ་ནི་སྤར་
ནམ་མཁར་བཞག་པའི་རྣ་དཔོ། །དེ་ཆེ་བའི་སྤར་དུ་བབས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་
རང་གི་རང་བཞིན་མྱུ་གི་རྣམ་པར་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་རང་
བཞིན་ཏེ་དུ་གའི་སྐྱར་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའོ། །བཤད་པ་དེ་དག་ལྟར་ན་དང་པོར་ནམ་མཁར་
ཡི་གོ་གསུམ་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣ་དཔོ་འདོགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱོད་པར་སྒོ་ནས་
པའི་དུས་གྱི་ཡི་གོ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་རྣ་དུ་བྱུང་བར་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཆག་འགྲུར་ལས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ཞེས་འབྱུང་བ་འགྲེལ་པ་དང་
མཐུན་ནོ། །སྐད་ཅིག་ཅས་པ་ནི་བྲག་མཆན་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པར་སྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྫོ་རྫེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ནི་སྤར་མངོན་བྱང་གི་སྐབས་སུ་བྲག་
མཆན་ལས་སྐྱེད་པ་དང་འགལ་དོགས་ཡོད་དོ། །ནལ་འབྱོར་བདག་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
མ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་དོན་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་
འགྲོ་བས་དེའི་དོན་བཤད་པ་ན་ཡུམ་དང་སྦྱར་བར་བཤད་པའོ། །

བྲག་རྒྱ་ཅན་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་སོ་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །སྐད་ཅིག་ནམ་པའི་ཞེས་པ་ནི་བྲག་མཆན་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། སྤར་མས་
དེ་ལྟར་རྫོགས་ནས་ཡུམ་དང་སྦྱར་བར་བཤད་པ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནམ་སྣམ་པ་ལ།
བྱི་མས་དུས་མཉམ་དུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པས་སྤར་བྱི་གཉིས་མི་སྟོས་སོ། །ཆག་འགྲུར་ལས།
ཀུན་ནས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། ཀུན་ནས་ནི་རྟོན་དང་བརྟོན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐད་ཅིག་སྟེ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་ཞེས་པའོ། །འདི་
ཡང་རྟོན་བརྟོན་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཁུངས་སོ། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གསང་སྤགས་

འདོན། །ཞེས་པའི་སྐད་ཅིག་ནི་སྤར་དང་འབྲུ་ལ། གིས་ནི་ཞེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེད་པའི་
སྤགས་སོ།།

ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། བརྒྱ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་བ་རྫོག་འགྲུར་ལས། རྫོགས་པ་དང་
དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་སྤགས་གསུམ་འདོན་པར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེས་
སྐྱེ་བ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། བརྒྱ་རྟེན་ཏའི་འགྲེལ་བའི་འགྲུར་ལས། སྐད་
ཅིག་གིས་ནི་གསང་སྤགས་བརྫོད། །ཅེས་པ་ནི། གསང་སྤགས་བརྫོད་པ་ལས་དུས་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ། སྤགས་བརྫོད་པ་འདི་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པ་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྤགས་བརྫོད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དུས་མཉམ་པ་ནི་
རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྤགས་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་
པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི་ཨོ་སྐྱ་སོགས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི་ཨོ་བརྒྱ་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་བ་གསུམ་གའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ལུས་དཀྱིལ་ལ་མི་སྦྱར་བར། སྤར་བྱི་དཀྱིལ་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱར་བཤད་དོ། །རྫོ་སོ་
ཆེན་པོས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྐྱ་གཅིག་འགྲུར་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མངོན་བྱང་ལྷ་
ལས། རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་དང་། སྐད་ཅིག་ཅུ་གིས་རྣལ་འབྱོར་
བདག་ནི། ཉེ་རུ་ཀ་ཆང་བར་དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། ལུམ་
གསལ་བར་དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྐྱ་འཆང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་དང་། ཀྱན་ནས་ཀྱན་དུ་སྐད་ཅིག་ནི། ཉིང་དེ་འཛོལ་སེམས་དཔའ་དང་། སྐད་ཅིག་
གིས་ནི་གསང་སྤགས་འདོན་པ་ནི། སྐྱ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་སྐད་ཅིག་ལ་གྲུབ་པ་
ལ་བཤད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་ལ་མི་སྦྱར་རོ། །

ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་ལས། སྐྱ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་

སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཨ་ཅུ་མའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱུ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་གནས་གསུམ་དུ་
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། སྒྲགས་ལྷག་མ་གཉིས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ།
 སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲགས་འདོན་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གྲང་དབང་པོ་འབྲིང་གི་
 མངོན་རྟོགས་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་བཤད་པའོ། །སྤེར་
 བརྒྱས་བྱས་ཟེར་བ་ལས། ཡི་གེ་གསུམ་ཞེས་པ་མངོན་བྱང་ལས་སྐྱེད་པའི་སྐྱབས་གྱི་ཉི་ཁྲའི་
 རོག་ཏུ་ཞི་དང་། བར་དུ་ཞུ་སྟེད་དུ་རྒྱུ་བཀོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་ཞེས་པ་རྩས་སྐྱེས་དང་།
 སྒྲགས་འདོན་པ་ནི་ཀྱང་གྲང་རྒྱུ་འདོན་པ་དང་། ཨོ་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ནི་སྤེར་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད་
 པ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། མངོན་བྱང་ལས་སྐྱེད་པ་དང་། རྩས་སྐྱེས་གཉིས་འགལ་
 བ་སོགས་གྱི་སྐྱོན་ཆེར་ཆགས་པའི་བཤད་པའོ། །སྟོམ་འབྱུང་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་པ་
 འདི་དང་པལ་ཆེར་འབྲས་བུ་ཞིག་བཤད་པ་ནི། ས་བོན་སོགས་ལས་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོབྱང་བའི་
 དབང་རྣམས་གྱིས་སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་དེའི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
 འདི་དང་སྐྱབས་མི་གཅིག་གོ།

འདིར་མར་དོས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཞེས་པ་ནས་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་བྱི་དཀྱིལ་
 ལ་མི་སྐྱར་བར་ལུས་དཀྱིལ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ནམས་
 དཀྱོངས་བསྐྱེད་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བརྟེན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་
 དཀྱོངས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲགས་དང་པོའི་དོན་ནི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོའི་རང་
 བཞིན་ནི། བདག་གི་དམ་ཆེག་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོ་འདི་དག་
 ཡིན་ཞིང་། དེས་གྲང་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྷག་མ་རྣམས་གྲང་མཆོན་པ་དང་། སྒྲགས་གཉིས་པའི་
 དོན་ནི་དམ་ཆེག་པའི་སྤྱ་རྣམས་གྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟོ་རྩའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི།

ངའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་འདི་རྣམས་(མིན་ནོ་)ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པ་དང་། སྤྲུགས་གསུམ་པའི་དོན་ནི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་དོ་ཞེས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་པ་ལ་འཆད་དོ།

མལ་གྱིའི་རྗེས་འབྲང་དག་ཀྱང་གཞུང་དེ་རྣམས་ལུས་དཀྱིལ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
མལ་གྱིའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ན། ཅ་དང་ཅ་ནང་གི་ཁམས་རྣམས་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོར་
མོས་པ་ཅམ་བྱེད་པ་དང་། གཞུང་གི་དོན་འཆད་པ་ན། སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེད་པ་དང་། བརྒྱ་
རྟེན་ཉམ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་རང་ལུགས་
ལ་འདྲི་བ་དང་། ཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ལུས་དཀྱིལ་དང་། འཇམ་བུ་སྤྱིང་དང་འོག་མིན་
ན་བཞུགས་པའི་སྤྱིའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དང་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ཞེས་པས་གསུང་
གསུམ་དང་། རྩ་ཞེས་པས་སྤྲུགས་གསུམ་དང་། ཞི་སྐྱེན་ནས་ཅི་ཏྲའི་བར་གྱིས་ལྷ་རེ་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་པོ་དེ་མན་ཆད་བརྗོད་པས། བྱི་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱ་གསུང་
སྤྲུགས་དང་། ཞིང་སྦྱེས་དང་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་
སྤྲུགས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ང་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་བྱས་ནས། སྤྲུགས་གསུམ་པའི་དོན་
ནི་སྤྲུ་མར་མ་ཟད་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷར་མོས་པ་བྱས་
ལ། དེ་རྣམས་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་དང་ཐ་མི་དད་པར་མོས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །འོད་
ཀྱི་བཤད་སློལ་དེ་གཉིས་ནི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་འོག་ཏུ་བཤད་པས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་བྱི་
དཀྱིལ་གྱི་སྦྱེད་ཆོག་སྤར་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱར་མ་དགོངས་འདུག་ལ། འབྲེལ་བ་གསུམ་
ཀྱི་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་དཀྱིལ་དགོངས་བསྦྱེད་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་
ཟེན་པ་དང་། མལ་གྱིའི་བཞེད་པ་རང་ལུགས་ལ་འདྲི་བ་དང་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེད་པ་གཉིས་
འགལ་ཞིང་། བརྒྱ་རྟེན་ཉམ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་རང་ལུགས་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱི་དཀྱིལ་ལ་མི་སྦྱར་

བ་ཡང་འགལ་ལོ།།

དེའི་ཕྱིར་སྤྲུགས་དོན་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོའི་དོན་སྦྱེད་སྤྲུགས་སུ་
བཤད་པ་མ་ཐོན་པས་མི་ལེགས་ཏེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། གསང་སྤྲུགས་འདི་ནི་འདོན་
པ་ན། །སྐད་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལྡན། །སྐད་ཅིག་སྤྲུགས་ལས་འབྱུང་བདག་ཉིད། །
དཔའ་བོ་ཀུན་དང་རྣལ་འབྱོར་མཐོ། །ཞེས་སྐད་ཅིག་མའི་སྤྲུགས་བརྗོད་པ་ལས། དཔའ་བོ་
དཔའ་མོ་ཀུན་སྦྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བ་གསུམ་གས་ཀྱང་སྤྲུགས་དེ་སྦྱེད་
སྤྲུགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་སྐབས་དེར་བྱུང་བའི་སྤྲུགས་དང་།
འདིའི་སྤྲུགས་གཉིས་ཇི་བཞིན་དུ་མི་འདྲ་ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྤྲུགས་ལས་ལྷ་རྣམས་འབྱུང་
བར་གསུངས་པ་འདྲའོ། །དེས་ན་སྤྲུགས་གསུམ་པོ་འདི་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་
བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྦྱེད་སྤྲུགས་སུ་བཤད་པའི་
སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ལུས་དཀྱིལ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སྔོན་དུ་བསྦྱེད་
ཟེན་པ་ལ་བྱར་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་ན། བསྦྱེད་ཟེན་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལ་བྱེད་པའི་སྐབས་ནི་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཡི།
བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེའ་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཨོ་ལྷ་མྱོ་ནི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་མདོར་བསྟན་པའོ། །སརྩ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །སྒྲི་ར་ནི་
དཔའ་བོའོ། །ཡོ་གེ་རྒྱ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་སྟེ། ལྷ་རེ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། གཞལ་
ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། སྦྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ཀའི་
སྦྱེད་སྤྲུགས་སུ་འགྲོ་བའི་གནད་གིས་སོ། །ཀྲ་ཡ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། སྤར་གྱི་ཨོ་
གྱི་དོན་ནོ། །ལྷ་ཀ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་སྟེ་ལྷ་མའི་དོན་ནོ། །ཅི་ཏྲ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཐུགས་ཉེ་རྒྱུ་གི་དོན་བཤད་པའོ། །འོག་མིན་དང་ཡུལ་ཉེར་བཞིན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཙམ་དུ་
མ་ཟད་ཐོགས་དུས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་ཀྱན་གྱི་སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །རྡོ་རྗེ་ནི་དེ་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་སྐར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ།།

ང་རྒྱལ་འཛིན་ལུགས་ནི་སྐར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གིས་བསྐྱོམས་པའི་བྱིར་
དང་། ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རང་དགྲིལ་འཁོར་
གྱི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དེའོ་སྙམ་པ་སྟེ། འདི་ལ་གཟུགས་སྐྱའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཉེ་རུ་ཀའི་ངོ་བོར་
མོས་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་མོས་པ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཉེ་རུ་ཀའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་ཤར་བར་མོས་ནས་དེའི་ངོ་བོར་མོས་
པ་དག་པོ་བསྐྱེད་དོ། །བཟླ་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་། རྒྱུ་མེ་དག་པ་དང་། སྐྱ་རྩམ་མེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དང་། རྒྱུ་ཨ་ཉི་དག་པ་དེ་རའོ་ཞེས་པ་སྟེ། བྱི་མའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་ཞུགས་པའི་དག་པ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོལ་པས་
སྐར་བཤད་པ་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བཟླ་རྒྱུ་མེ་དག་པ་དེ་དང་། རང་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་མོས་
པ་དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་སྐར་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།

བཞི་པ་¹⁴⁶གོ་བོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་པ་ལ་གཉིས། གོ་ཆ་བྱ་ཞིང་
ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་། ²⁸¹དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གདབ་པའོ།།

དང་པོ་(གོ་ཆ་བྱ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། བྱི་དགྲིལ་དང་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཡལ་

དང་ཡུམ་གྱི་གོ་ཆ་གཉིས་བགོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པས་གོ་བགོ་བ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་ཡེ་ཤེས་
 པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱན་འབྲེན་པ་སོགས་ནམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཐོ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་དང་འབར་བའི་ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱར་བ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས་ལ། དམ་
 ཆོག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོར་གཞུག་པར་བྱའོ། །སྤྱར་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་གསུམ་
 ག་ནས་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཡང་འགྲེལ་བ་གསུམ་
 གར་འོག་ནས་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་མཆོད་པར་ཡང་བཤད་པ་གཉིས་མི་
 འགལ་བ་ནི་ལྟ་སྤྱན་བྲངས་ཟིན་པ་ལ་མཆོད་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་ཀྱི། སྤྱན་འབྲེན་པ་ལ་རྒྱུད་
 གཞན་ནས་མཆོད་ཡོན་གྱིས་སྤྱན་འབྲེན་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་སྤྱར་དུ་སྤྱན་བྲངས་ཞེས་པའི་
 རོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །འོ་ན་སོགས་ཀྱི་རོན་གང་སྟམ་ན་སྤྱན་འབྲེན་པའི་ལྟ་བཞེངས་
 བཞུགས་ཀྱི་སྤྲངས་ཅན་ལ་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྤྱན་འབྲེན་པར་བཤད་པ་སྤྱད་
 པའམ། ཡང་ན་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་ནི་དང་པོ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་འདིར་དང་པོའི་རོན་དུ་
 བྱའོ།

²⁶⁸
 གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གོ་ཆ་བཅེང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡེ་
²⁷⁷
 ཤེས་པ་གཞུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(གོ་ཆ་བཅེང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རོན་དང་། ཡན་ལག་གི་རོན་
 བོ།

དང་པོ་(སྤྱིའི་རོན་)ནི། གོ་ཆ་འདི་ནམས་རོན་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ། གོ་ཆ་ནི་ལྟ་ཅི་
 ཅམ་ཞིག་ལ་འགོད་སྟམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་མངོན་བརྗོད་ལས། གོ་ཆ་གཉིས་པོ་ཉིད་དག་
 ཀྱང་། །འཁོར་ལོ་ཀུན་ལ་ནམ་བསྒྲོམས་ནས། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་

ཆ་བྱེད་པར་བཤད་ཟེར་མོད་ཀྱང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འཁོར་ལོ་ཀུན་ལ་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་
འཁོར་བསམ་པར་བཤད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་ཀུན་ལ་གོ་ཆ་བགོ་བ་མ་བཤད་ལ། མངོན་བརྗོད་
ཀྱི་འགྲུར་གཞན་མང་པོ་ལས། གོ་ཆ་གཉིས་པོ་བགོ་བར་བྱ། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ནམ་
བསྐྱེམས་ནས། །ཞེས་འབྱུང་བས་གཞུང་དེས་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་ཆ་སྐྱེམ་པར་སྟོན་
པ་མིན་ནོ།།

ཡང་ནག་པོ་པའི་དགྲིལ་ཆོག་ལས། དཔའ་བོ་ཀུན་དང་རྣལ་འབྱོར་མ། །གོ་ཆ་གསུམ་
གྲིས་བརྒྱན་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་ཆ་བྱེད་པར་བསྟན་ཟེར་བ་ཡང་མར་
དོས་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་ལ། དཔའ་བོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་གྱི། །གོ་
ཆ་གསུམ་གྲིས་ཞེས་འབྱུང་ལ། །གཅིག་ལས། དཔའ་བོ་ཀུན་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི། །གོ་ཆ་
ཞེས་འབྱུང་བས། བུམ་བཟུངས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལ་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་གོ་
ཆས་བརྒྱན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་ལ། །གོ་ཆ་གསུམ་གྲིས་
བརྒྱན་ཞེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགྲིལ་ཆོག་གི་འགྲེལ་པར་མར་དོས། སྒར་སྐྱབ་ཐབས་
སྐྱོམ་དུས་སུ་གོ་ཆ་གསུམ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་རང་ལ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་དང་། དཔའ་བོའི་གོ་ཆ་
གཉིས། ཕྱག་རྒྱ་ལ་དཔའ་མོའི་གོ་ཆ་བཀོད་པ་གསུམ་ལ་འཆད་དོ། །གཞུང་དེ་ནི་རྩ་རྒྱུད་
ཀྱི་ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ་ན་ཡོད་པ་བཀོད་པར་སྤང་ལ། རྩ་རྒྱུད་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་གྱི་རྩོམ་
བཅས་པ་ལ། དཔའ་བོ་ཀུན་དང་རྣལ་འབྱོར་མ། །གོ་ཆ་རྣམས་པ་གཉིས་གྲིས་བརྒྱན། །ཞེས་
དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་། འི་མེད་པ་མ་དག་སྟེ། དེར་ཡང་སྟོད་པ་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་ཆས་འཇུག་བྱས་པ་ཞིག་གི་སྟོད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །མལ་གྱི་
འགྲུར་ལ་དེ་ཆད་ཀྱང་། འགྲུར་གྱི་ཕྱི་མོ་མ་དག་པར་གསལ་ལ། མར་དོ་གཅིག་ཕྱས་བསྐྱར་
བའི་འགྲུར་གཉིས་སྤང་བ་ལས། དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གོ་ཆ་གསུམ་གྲིས།

ཞེས་འབྲུང་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་དག་གོ།

ཀུན་སྐྱོད་ལས། དཔའ་མེད་གོ་ཆ་དྲུག་བཤད་པའི་མཐར། གོ་ཆ་དྲུག་ཉིད་པག་མོ་སྟེ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་ལེའུ་སྔ་མར་ལྟ་ཆང་བར་བཤད་པའི་མཆམས་ཡིན་ཀྱང་། ཨོ་པོ་
 སོགས་ཀྱི་གོ་ཆ་དྲུག་པག་མོ་ལ་འགོད་པར་བཤད་པས། ཨོ་ཏ་སོགས་དྲུག་ཀྱང་གཙོ་བོ་
 ལ་འགོད་པར་གསལ་ཏེ། སྔོན་འབྲུང་དང་ཀུན་སྐྱོད་གཉིས་ཀྱང་གོ་ཆ་འབྲུང་བར་སྤང་བས།
 དེའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷ་ཨི་པའི་གཞུང་ཡང་སྔོན་འབྲུང་དང་མཐུན་
 ནོ། །མངོན་བཟོད་ལས། ལངས་པའི་དུས་སུ་གོ་ཆ་འགོད་པར་བཤད་པ་མང་ལ། དེ་ལྟར་
 བེ་སྔ་མ་དང་འབྲུག་ཞིང་། གཞན་སྐྱབ་ཐབས་སྒོམ་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོད་གཞི་གསལ་བར་
 མི་སྤང་ངོ། །ལྷ་ཨི་པ་དང་དེའི་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལས། གོ་ཆ་བརྩ་གཉིས་འགོད་པར་
 གསུངས་ཀྱང་། ལྟ་གང་ལ་འགོད་མི་གསལ་ལ། དེའི་བྱ་པའི་ལྟ་ལྟར་ནི། གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་
 བསྐྱེད་ཅིང་འཁོར་མ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་གོ་ཆ་བཀོད་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ལ་
 འགོད་དོ། །ནག་པོ་སྐྱོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ནི། གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ཅམ་ལ་བཀོད་
 གྱི། གཞན་ལ་མ་བཀོད་དོ། །ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཡང་དེ་དང་འབྲུག་།

ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་བར་ལྷ་བ་པས། དཔའ་མེད་གོ་ཆ་ཁ་དོག་དྲུག་པའི་ཡི་གེ་དྲུག་ལྟ་དང་
 དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་འགོད་པར་བཤད་པའི་མཐུག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་མ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་ལྟ་དང་སྔགས་དྲུག་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་འགོད་པ་གཙོ་བོ་
 ལ་ཡང་བྱ་བར་བཤད་པས། གོ་ཆ་སྔ་མ་དྲུག་ཡབ་ལ་འགོད་པར་ཞེས་ཏེ། བརྒྱ་དཀྱི་ཏའི་
 འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་དེ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་མའི་ཨོ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །མན་སྟེ་དང་།
 འབྲུལ་སྐྱོད་དང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་། ར་ཡ་སེ་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་ཉིད་ལ་འགོད་

དོ། །བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་དང་། ཉིན་མོ་མཛད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོ་རྩེ་སྟེ།
ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་ཆ་བྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལོ་བྲིལ་ནག་གསུམ་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་གྱི་སྒྲུབ་ས་སུ་ནི། གཙུ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་ཅམ་ཞིག་གོ་ཆ་འགོད་པའི་གཞིར་གཟུང་དོ། །དེ་ཡང་གཞིའི་ཉེ་དུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་སྟེ།
ཕག་མོ་མངོན་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུམ་རྒྱུད་ལ་བཀོད་པ་ཡང་མང་དོ། །སྦྱར་ནི་
གོ་ཆའི་ལྷ་རྣམས་ཕྱི་འདྲེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་དང་། ལག་པ་ལ་འགོད་པ་སོགས་མང་
དུ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལ་འགོད་པའི་གོ་ཆ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྦྱར་ན། ལ་བ་པས། སྒྲགས་དང་
ལྷ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པས་སྒྲགས་ཉིད་འགོད་པ་དང་། ཡང་ན་སྒྲགས་རྣམས་ལས་བསྐྱེད་
པའི་ལྷ་འགོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དེ། བརྒྱ་རྟེན་ཉམ་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དགོད་
བྱའི་སྒྲགས་ནི་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་བློ་དང་ཡོ་དང་ནི། ཡི་གེ་མི་དང་མི་ཉིད་དང་། །རྩྱ་དང་
ཕུ་ཅེས་སྦྱར་བ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་དུག་ཏུ་བཤད། །ཅེས་དཔལ་མོ་དུག་གི་གོ་ཆའི་
སྒྲགས་གསུངས་ལ། སྦྱར་བའི་དོན་ནི། ཞི་ཉི་མོ་མོ་རྩྱ་ཕུ་དུག་གི་སྦྱར་དུ་སྦྱར་བ་ལ།
སྒྲུབ་ལྟར་དང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་བཤད་དོ།

དཔལ་མོ་དུག་གི་སྒྲགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། ཡ་སྟེ་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་དང་། །དེ་བཞིན་
གྲུག་བཞེད་བཅུ་གཉིས་གྱི། ཡི་གེ་བར་མ་དོར་བྱས་ལ། །ཡན་ལག་དུག་ཉེ་དུ་ཀར་བཛོད། །
དཔལ་མོ་དུག་དང་མཉམ་སྦྱར་བ། ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་གནས། །ཞི་ན་མ་སྦྱར་བོ་
༡༩། །རྩྱ་རྩྱ་ཕུ་དང་ཡང་དག་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉའི་
བར་ནི་ཡ་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་ནི་ཉའོ། །དེ་ལ་རི་ལི་བཞི་སྦྱངས་པའི་གྲུག་
བཞེད་དང་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པས། ཉ་རྩྱ་ནས་ཉི་ཉམ་ཞེས་པའི་
བར་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཡི་གེ་བར་མ་དོར་བོ་སྦྱ་དང་ཐ་མ་དོར་ནས། ཉ་ཉི་རྩྱ་ཉ་ཉི་ཉི་ཉི་

ཐུང་བྱ་བྱུག་བཞག་གོ། །དེ་ནི་ཉེ་བུ་ཀའི་སྤྱིང་ཁ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་བཟོད་དེ།
 དེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའམ། དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དང་
 པའོ། །ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ལ། ཡི་གེ་རེ་རེ་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་པས། ཉ་ཉི་ལ་སོགས་
 པའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་གནས་པ་ནི། ཨོྲ་ནས་པཎ་གྱི་བར་གྱི་དཔའ་མོ་(དཔའ་བོ་)བྱུག་དང་མཉམ་
 པར་སྒྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་རྣམས་གྱི་སྟོན་དུ་འོ། །འདི་ནི་སྐལ་ལྷན་གྲགས་པའི་
 འགྲེལ་པའི་ལུགས་སོ། །ཅ་རྒྱད་གྱི་སྒྲགས་རིམ་ཞིན་དུ་ཀུན་སྟོན་དང་སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་
 གསུངས་ལ། ལོ་རྒྱུ་གཉིས་གྱི་གཞུང་དུ་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་དང་མཐུན་ནོ། །ནག་པོ་
 པས་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་ཐོག་མར་ཨོྲ་ཡིག་སྒྱར་བ་ནི། རྩོམ་མཁའ་འགོ་ལ་བརྟེན་པའོ། །
 མངོན་བཟོད་ལས། སྒྱ་གསུང་ཐུགས་དམ་ཆོག་སོགས་གྱི་བདེ་མཆོག་རིགས་སོ་སོ་ལ་གོ་
 ཆ་གཉིས་གྱི་སྒྲགས་རྣམས་ཅ་རྒྱད་དང་འབྲ་བ་དང་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དོ། །

གོ་ཆའི་ལྷ་ནི་མངོན་བཟོད་ལས། པར་འདབ་མ་ལྷ་པའི་དབྱས་སུ་པག་མོ་དང་། འར་
 ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་གཤེན་རྩེ་མ་ནས། ཅ་རྩེ་ཀའི་བར་ལྷ་བཀོད་ནས། རྩོམ་སེམས་དཔའ་
 སོགས་བྱུག་དང་མཉམ་པར་སྒྱར་བ་བཤད་དེ། གནས་གྱི་རོ་བོ་དུ་ཡུམ་བཞུགས་ནས་ཡབ་
 གྱིས་འཁྱུད་པ་དང་། པག་མོ་ནི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པ་དང་། ལྷ་མོ་གཞན་ལྷ་ཞལ་གཅིག་
 ཕྱག་བཞེས་པ་དང་། སྒྱ་མདོག་ནི་རིམ་པ་བཞེན་དུ། དམར། སྟོ། དཀར། སེར། ལྗང་གྲ། དུ་
 པའི་མདོག་ཅན་དང་། རྩོམ་སེམས་སོགས་ནི་རིམ་པ་བཞེན་དུ། དཀར། སེར། དམར།
 སྟོ། དམར། ལྗང་དང་། རྩོམ་སེམས་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པ། གཞན་ལྷ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
 བཞེས་པར་བཤད་ཅིང་། ཡང་ན་སོ་སོར་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་ཡབ་ཡུམ་ཕྱལ་ནས་སྟོམ་
 པར་ཡང་བཤད་ལ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྱུག་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པར་སྟོམ་པར་ཡང་
 བཤད་དོ། །

སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྷ་བ་བས་མཛད་པ་དང་། བརྒྱ་རྟེན་ཉམ་རྟེན་སེམས་ཀྱི་རྩ་
 ཞལ་དཀར། གཡས་དམར། གཡོན་ནག ཕྱག་རྒྱ་གི་གཡས་གསུམ་ན། རྩི་རྩི་དང་།
 རྩི་མ་རྩི་དང་། མགོ་བོ། གཡོན་གསུམ་ན། རིལ་བུ་དང་། ཐོད་པ་དང་། ཁ་ལྷོ་ག་འཛིན་
 པར་བཤད་དེ། འབྲེལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུད་ན། རྩི་རྩི་ཐོད་ཁ་ལྷོ་ག །
 རལ་གྱི་ཅང་ཉེཅུ་མགོ་བོ་འཆང་། །ཞེས་རལ་གྱི་ཞེས་ལྷག་པོ་གཅིག་འཆང་དོ། །གཞན་
 ལྷ་པོའི་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་ཁ་དོག་སྤར་དང་འབྲེལ། གཡས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ན་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་དང་། བརྒྱ་དང་། རྩི་རྩི་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། རལ་གྱི། འོག་མ་ན་
 རྩི་མ་རྩི་དང་། གཡོན་གཉིས་ན་རིལ་བུ་དང་། ཐོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ལྷོ་ག་འཛིན་པར་
 བཤད། རྒྱུད་ལས་ཕྱག་བཞིས་ཐོད་པ་དང་། ཁ་ལྷོ་ག་དང་། ཅང་ཉེཅུ་དང་། རིལ་བུ་འཛིན་
 པར་བཤད་ཀྱང་། དེའི་འོག་གི་སྐྱབས་སུ་རང་རྟོགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་འཛིན་པ་ཡང་བཤད་
 དོ། །དཔའ་མོ་རྒྱག་གི་སྐྱེ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་ནི་སྤར་དང་འབྲེལ། བག་མོ་ནི་
 དམར་སྤྱོད་ལྷང་བའི་ཞལ་གསུམ། ཕྱག་རྒྱ་གི་གཡས་གསུམ་ན་ལྷགས་རྒྱུ་དང་། ཆངས་
 མགོ་དང་། གྱི་གྲུག་དང་། གཡོན་གསུམ་ན་ཐོད་པ་དང་། ཁ་ལྷོ་ག་དང་། ཞགས་པ་
 འཛིན་པ་དང་། ལྷག་མ་ལྷའི་གཡས་གཉིས་ན་རྩི་མ་རྩི་དང་གྱི་གྲུག གཡོན་གཉིས་ན་ཐོད་
 པ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ལྷོ་ག་དང་། རིལ་བུ་འཛིན་པར་བཤད་དེ། རྒྱུད་ནའང་དེ་བཞིན་དུ་
 ཡོད་དོ། །

ཡལ་ཡུམ་ཐབས་ཅད་ཀྱང་གཡས་བརྒྱུད་གིས་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དཀར་པོ་རྣམས་
 རྩི་གདན་དང་། རྩི་བའི་འོད་ཀོར་ཅན། གཞན་རྣམས་ཉི་མའི་གདན་དང་། དེའི་འོད་ཀོར་
 ཅན་ནོ། །དཔའ་མོ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱག་པ་དང་། ཐོད་པའི་དབུ་རྒྱན་དང་། མགོ་བོའི་དོ་
 བལ་དང་། རྒྱན་གསུམ་པ། རྒྱག་ལྷགས་ཅན་དང་། དཔའ་མོ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་པ་དང་།

གཅེར་མོ་སྐྱ་གྲོལ་བ་དང་། སྤྱན་གསུམ་པ་དང་། རོད་པའི་དབུ་རྒྱ་དང་མགོ་སྤང་ཅན་ནོ། །
 ཅ་རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནམས་སུ་རྩལ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །སྤྱབ་ཐབས་
 ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མང་བོས་ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ལ་ཡུམ་མ་བཤད། ཡུམ་ཀྱི་གོ་
 ཆ་ལ་ཡང་ཡབ་མ་བཤད་ལ། ཅ་རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཡུམ་བཅས་
 དང་། ཡུམ་ཀྱི་གོ་ཆ་ལ་ཡབ་མ་བཤད་ལ། ཨ་མུ་ཀ་རས་ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཡུམ་བཅས་དང་།
 ཡུམ་ཀྱི་གོ་ཆ་ལ་ཡབ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་བཤད་དེ། མངོན་བརྗོད་ལས་གངས་ང་ཅན་དུ་
 གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གང་ལྟར་ཡང་ལྟེ་བར་ཨོ་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབའ་མོའི་གོ་
 ཆ་འགོད་པ་ནི་ཡུམ་ལ་ཡིན་གྱི། ཡབ་ལ་མི་བྱེད་དོ། །ཨོ་ཏ་སོགས་སྟོང་ཁ་སོགས་སུ་
 འགོད་པ་ཡང་ཡུམ་ལ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ལོ་ངེལ་གཉིས་ལ་ནི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་བཞིན་དུ་བྱའོ། །འོ་ན་གོ་ཆ་དེ་དག་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་གང་དུ་བྱེད་སྟུང་ན།
 ལོ་ངེལ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱབ་ཐབས་ཆེ་བ་གཉིས་ལས་དམ་ཆོག་པ་རྫོགས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་པ་
 སྤྱན་མ་བྱངས་པའི་སྐབས་སུ་གོ་ཆ་མངོན་པ་ནི་མངོན་སྲོད་དང་སྟོམ་འབྱུང་དང་མཐུན།
 བྱི་མའི་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་དེའི་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །

མངོན་བརྗོད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྱངས་པའི་འོག་དང་། མཉམ་
 གཞག་ལས་ལངས་པའི་དུས་སུ་གོ་ཆ་བྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་
 གང་གི་གཞུང་ཁུངས་སྤྱབ་གང་ཡིན་པ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་བྱས་ན་
 ཡེགས་སོ། །འོ་ན་གོ་ཆ་དེ་དག་རྩལ་རི་ལྟར་དགོད་སྟུང་ན། འདི་ནི་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པར་བྱའོ། །གོ་ཆའི་དོན་ནི་ལྷ་ཨི་པའི་དབའ་བོ་གཅིག་པའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། གོ་ཆ་
 གཉིས་ཀྱིས་ལུས་བཅིངས་ན། མི་བྱེད་པ་དང་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེར་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མ་བྱུང་བས། དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་

པར་བྱེད་པ་མིན་པས། གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ན་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། རྗེ་རྗེ་པག་མོར་
དངོས་སུ་མོས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བགོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་གཡོ་མི་རུས་
པར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་སྤྱོད་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། གོ་ཆ་བྱུག་གིས་བསྐྱངས་པར་བཤད་པའི་
དོན་ཡང་དེའོ།

གཉིས་པ་²⁶⁹ (ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི། དོན་གཉིས་མདོར་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤར་གོ་ཆ་
གཉིས་ཤེས་པས་ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཨོྲ་ཏ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ཁར་
དགོད་ལ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤྲགས་
དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རྗེར་སེམས་སུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་དེ། ལྷག་མ་ལྷ་ལ་
ཡང་དེའི་རིགས་པ་སྤར་རོ། །མགོ་ནི་སྤྱི་མཆོམས་སམ་མཆོགས་མའོ། །ཕུ་ཏྲ་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ནི། ལྷ་བ་པས། བགས་པའི་ནང་ན་གནས་
པའི་རྩལ་སྤར་རབ་རྣམས་དེའི་རང་བཞིན་དང་། ཁ་དོག་ཅན་དུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་
རྟེན་ཏུ་ཉམས་ཀྱང་བཤད་པས། ལུས་དབང་གི་རྩལ་སྤར་རབ་ཐམས་ཅད་ཏྲ་མཁྱིན་གྱི་ངོ་བོའི་
ཕུ་ཏྲ་ལྷ་གྱུར་མོས་པར་བྱའོ། །སྤྲགས་འགོད་པའི་གནས་ནི། ལྷ་བ་པས། དཔྲལ་བར་
འགོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ལྷ་འགོད་ན་ཡང་ལུས་དབང་གི་རྩལ་ཐམས་ཅད་དེའི་
ངོ་བོར་མོས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་བཤད་པས། དཔྲལ་བར་
འགོད་པ་འགོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷ་ཡིན་ན་གཟུགས་སྤང་ལ་རྣམ་སྤང་ཞེས་དང་། ལུས་
ལ་སྤྲག་དོག་རྗེ་རྗེའོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ལ་ལྷ་དེ་གཉིས་སྤྱི་བོ་དང་དཔྲལ་བར་སྒྲོམ་
པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་ངོ་།

བགས་པའི་ནང་དུ་ཞེས་གསུངས་པས་གོ་ཆ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་
དགོད་དོ། །ལྷ་བ་པས། གཞན་དུ་གོ་ཆའི་སྤྱི་བཅུ་གཉིས་པོ་སྤོན་གྱི་ཡི་གེ་ཏ་དང་པོ་ལ་

སོགས་པ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །ཨོ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡི་གེ་འགོད་
 བའམ་ལྟ་འགོད་པ་སོགས་སྤར་དང་འབྲེལ་བ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ནོ། །
 མཆོན་ཆའི་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དྲུག་ཆོན་གཉིས་གོ་ཆར་སྟོན་པའོ། །ལྟེ་བ་
 ཞེས་སོགས་ནི་ཡུམ་གྱི་གོ་ཆ་དྲུག་གང་དུ་འགོད་པའི་གནས་སོ། །ཁ་ནི་མགིན་པར་འགོད་
 པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མང་བ་བཞིན། ལྟ་བ་པས། ལྟེ་བ་སྤྱང་ཁ་མགིན་པ་མགོ། ཞེས་
 ཀྱང་བཤད་པས་མགིན་པར་དགོད་དོ། །སྤྱི་གཙུག་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །མཆོན་ཆ་ཉིད་ཅེས་
 པ་ནི་སྐྱབས་འདིར་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ། །མན་སྟེར་དང་པོ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ སྤྱི་
 མའི་ཡི་གེ་བཞིའི་སྟོན་དུ་རྟོ་རྟེ་སྟོན། ཞེས་པ་སྤྱར་རོ། །ཅ་རྒྱུད་ལས། དང་པོ་གསུམ་དང་
 ལྟ་བའི་གནས་སྤར་དང་འབྲེལ་བ་ བཞི་བ་གོ་ཆ་ཉིད་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། ཉེ་སྤྱུག་པ་གཉིས་
 སུ་གོ་ཆའི་གཟུགས་ཀྱིས་འགོད་པ་དང་། དྲུག་པ་མཆོན་ཆ་ཞེས་བྱར་འདོད། །ཅེས་པ་ནི་
 རྟ་མགིན་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་པ་ལ་སྐྱལ་ལྟན་གྲགས་པས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་²⁶⁹ (ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། སྤར་སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
 པ་སྐྱེན་འབྲེན་པར་བཤད་པ་འཆད་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ནི། མཚུབ་མོ་གཉིས་མདུད་པ་སྟེ་ཕུ་གུ་
 རྒྱུད་དུ་བྲ། གུང་མོ་གཉིས་ཅེ་མོ་སྤྱར་བ་དང་། མཐེ་བོང་གཉིས་རྩི་རྩེ་སྟེ་མི་བྱེད་པར་བརྟན་
 བོར་རབ་དུ་སྤྱར་ནས་བྱར་དུ་བསྟན། མིང་མེད་དང་མཐེའུ་རྒྱུད་ནམས་བརྒྱུད་པ། དབྱལ་
 བའི་དབྱེས་ཀྱི་དབྱེས་ཀྱི་ཐད་བཞག་ནས། གུན་དུ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་འགྲེལ་པ་
 སྟོམ་འབྱུང་ལས། གཡོན་དང་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བར་བྲ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་
 བཟང་པོས་ཀྱང་གཡོན་དང་གཡས་གཉིས་ཀར་བསྐྱོར་བར་བཤད་པས། དང་པོར་གཡོན་
 དུ་བསྐྱོར་ཞིང་དེ་ནས་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བས་སོ། །ཀྱན་སྐྱོད་ལས། ཀྱང་པ་མནན་ཞིང་ཞེས་
 པ་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། མངོན་བརྙེན་ལས། ཀྱང་པ་བྱེད་མནན་ཞེས་དང་། ཀྱང་པ་

གཡས་བརྒྱུད་གནས་ནས་སྤྱ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་འབྲུལ་སྤྱོད་དང་། འགྲེལ་བ་སྤྲོམ་
འབྱུང་ལས་རྒྱུད་པ་གཡོན་པས་གཡས་པ་མནན་པར་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས། རྟོ་
རྟོ་སྤྱིལ་མོ་ཤུང་བརྒྱུད་ནས། །ཞེས་རྟོ་རྟོ་སྤྱིལ་མོ་ཤུང་བཞིག་ནས་གཡས་བརྒྱུད་བའོ། །
ལྟའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྤྱ་རྒྱུད་པ་གཡས་པའི་མཐེབ་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་དུ་གཡོན་པའི་མཐེབ་ཆེན་
གྱིས་མནན་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་གཞོན་ལུགས་བསྒྲིག་
སྤྱོད་འབྱུང་བ་ནི་འབྱུར་སྤྱོད་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཁྱེད་དུ་བལྟ་ཞེས་པ་ནི་སྐོར་
བའི་སྤྱོད་དུ་མིག་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་དམའ་བར་བྱས་ནས། །གཡོན་ནས་ཁྱེད་དུ་བལྟས་ཏེ་བྱ་
བར་འགྲེལ་བ་སྤྲོམ་འབྱུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱེད་དུ་བལྟས་ནས་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིས། །སྤྱོད་སྤྱོད་འདིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་
ན་བཞུགས་པའི་དབའ་བོ་དང་དབའ་མའི་དབའ་བྱུག་མ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ཁོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་འབྲུགས་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་སྤྱོད་ལས་པུ་ཅེས་ཀྱང་
འབྱུང་ངོ། །ལྷ་བ་པས། །སྤྱོད་ཁའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱངས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། བརྒྱ་རྒྱེ་
ཏས་སྤྱོད་ཁའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ཡང་
དགོས་ལ། །སྤྱོད་ཁའི་ས་བོན་ནི་ཨ་བླུ་ཀར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོ་རྟོ་སྤྱིལ་དམ་ཆོག་
པ་གསལ་གདབ་པ་རྟོ་གསལ་པ་དང་། །ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཉིང་
འདོན་སེམས་དབའ་སྤྱོམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་པ་དང་བརྒྱ་རྒྱེ་ཏའི་འགྲེལ་བ་རྟོ་གྱུར་ལས། །ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོད་
བཞིན་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་འབྱེན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། །སྤྱན་བྱངས་པའི་རྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་མི་བྱེད་པ་འདྲ་བཞིག་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་བ་བྱི་མའི་འབྱུར་གཞན་དང་། འགྲེལ་བ་སྤྲོམ་འབྱུང་
ལས། །སྤྱན་བྱངས་པ་ལ་མཆོད་ནས་རང་ལ་གཞུག་པར་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་དགོས་སོ། །

སྤྱན་འབྲེན་པའི་བྲག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཀས་དམ་ཆོག་གི་བྲག་རྒྱ་ཞེས་ཟེར། འགྲེལ་བ་སྒྲིམ་འབྲུང་
ལས། བྲག་རྒྱ་བ་བ་ཞེས་པ་འདིས། །ཞེས་བ་བའི་བྲག་རྒྱར་བསྐྱར་བ་ནི། འཁྲལ་སྤོང་ལས།
འབར་བའི་བྲག་རྒྱ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ། མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལས་བཏགས་
པའི་བྱིར། རྒྱ་ལ་འབར་བ་དང་། རྒྱ་ལ་བ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་སྤང་
ངོ། །སྒྲིམ་འབྲུང་དང་ཀུན་སྤྱོད་དང་། འགྲེལ་བ་གཞན་གསུམ་དང་། འཁྲལ་སྤོང་ལས། ཡེ་
ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལ་སྤྲགས་མ་གསུངས་ཀྱང་བྲིལ་བྱ་པས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྩོ་བོ་
ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས། རེ་རྩྱུ་བྱི་རྩོ་ས་དགུག་གཞུག་བཅེང་མཉེས་བཞི་བྱ་བར་གསུངས་
པ་འདྲིར་ཡང་སྤྱར་ཏེ། མངོན་བརྗོད་ལས། རེ་རྩྱུ་བྱི་རྩོ་རྩོ་རྩོ་ལྷགས་ཀྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོར་
བས། དགུག་ཅིང་གཞུག་སྟེ་བཅེངས་ལ་དབང་དུ་བསྟེན། །ཞེས་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱང་པ་སྒྲིམ་
པ་ལ་གསུངས་པས། དཀྱིལ་འཁོར་དེར་སྒྲོ་བ་ལྷགས་ཀྱུ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་
གིས་དགུག་པ་སོགས་བྱ་བར་ཤིན་དུ་རུང་ངོ། །

དེ་ཡང་བརྩ་ཨུཌ་ཤ་རེ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་རང་རང་
གི་སྟངས་དུ་དགུག་ བརྩ་སྤྱུ་ལ་རྩྱུ་ཞེས་པས་སོ་སོ་ལ་གཞུག་ བརྩ་སྤྱུ་ལ་བྱི་ཞེས་པས་འོ་ཆུ་
འབྲེས་པ་ལྷར་དབྱེར་མེད་དུ་བཅེང་། བརྩ་སྤྱུ་རྩོ་ཞེས་པས་མི་བཞེད་པ་མེད་པར་དབྱེས་
བཞིན་དུ་བཞུགས་པར་བསམ་སྟེ། རྟོན་རྣམས་ལ་ཡང་འོད་བྱེད་དང་དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་
པའི་བར་དུ་ཡང་བསྐྱེམ་མོ། །དེ་ནི་བདག་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་འགོག་པ་དང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཟོན་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་
བཤད་དོ། །གོ་ཆ་བགོ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས་པ་ལ་མཆོད་ནས། དམ་ཆོག་པ་ལ་
གཞུག་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྲིལ་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ཡང་བྱེད། །བྲིལ་བྱ་པའི་
སྤྱ་ལྷར། བྱི་གསང་མཆོད་པའི་སྤྱ་མོ་རྣམས། །སྤྱན་བྲངས་བགོགས་བསྐྱད་མཆོད་ཡོན་

དབུལ། །ཞེས་སྤྱན་དངས་པ་ལ་བགཤས་བསྐྱད་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་སྤྱན་དུ་འགོ་བའི་
 བྱིར་དང་གསང་བའི་མཆོད་པས་མཆོད་པར་བཤད་པ་ནི། ཇིས་བྱ་བའི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་ཡང་
 བྱའོ། །གཞུང་ཚུང་ལས། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་དངས་ལེགས་མཆོད་ནས། །ཡི་གེ་བཞི་ཡིས་རང་
 ལུས་གཞུག། །གནས་གསུམ་བྱིན་བརྒྱབ་གོ་ཆ་བཅིང་། །ཞེས་བཤད་པའི་གནས་གསུམ་
 བྱིན་བརྒྱབ་ནི། ལུས་དཀྱིལ་དང་ལྷ་ལྷ་ལ་ཡང་བྱའོ།།

དེ་ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་ནི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་བྱེད་པར་རྒྱད་ནས་
 གསུངས་མོད་ཀྱང་། ལོ་ཇིས་གི་ལུགས་ནི་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པར་སྤྲང་བས་གཞུང་
 ཚུང་གིས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཡང་གོང་དུ་བྲངས་ན་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པའི་རྗེས་སུ། ཚེ་ཡོ་ག་ཤུད་ན་ཞེས་པས་ང་རྒྱལ་འཛིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོ་ག་
 བྱིན་ལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་འབྱུག་ཀྱང་། འདིར་དམ་ཆེག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་
 རོ་མཉམ་དུ་སྦྱར་བ་ལ་བྱའོ། །འོན་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་པར་འོང་ལུགས་རིམ་
 ཡོན་སྤྱུལ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རོ་འོ་
 དབྱེར་མེད་ཡོན་ལ། དེ་ཉིད་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བར་མོས་པ་ཡོན་ཞིང་།
 དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ཤར་བའི་ཆ་ཤས་སུ་མོས་དགོས་པས་ངོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་
 འཛིན་ནོ། །སྤྱགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱིང་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱིན་
 པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་དང་། ཆག་འགྱུར་ལས།
 སྤྱིང་ཁའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ལོ་ཆེན་དང་མར་དོའི་འགྱུར་ལས། སྤྱིང་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་
 འབྱུང་ངོ། །སྤྱགས་གོང་མ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྐབས་འདིར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིང་འབྱུང་ལས་
 གསུངས་ཏེ། སྤྱགས་གོང་མ་བརྗོད་པའི་མཐུག་ཏུ། སྤྱིང་ཁར་གཡམས་གཡོན་ཕྱག་དག་
 གིས། །བཀོད་དེ་བརྒྱ་ལྟར་རྒྱས་བྱ། །སྤྱིང་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ལ་བསྐྱོར། །མཁའ་འགོ་མ་

ཡི་བྱ་བ་སྒྲིམ། །ཞེས་འབྱུང་གསལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལས་སྤྲིང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་
དེ་དག་པར་མངོན་ནོ།།

ཕྱག་རྒྱ་ནི། ལག་པ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པ་དག་སྤྲིང་ཁར་བསྒྲུབ་ཤེ་བ་ལྟར་གྱི་པད་
ཀོར་བྱས་པའི་མཐར། ཕྱག་རྒྱ་སྤྱད་པ་ན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོར་བ་དེ་
ནི་མཁའ་འགོ་མའི་བྱ་བ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱན་གྱི་བདེ་བ་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་སྤྱན་པར་བྱེད་པའོ། །
དེས་ན་མཁའ་འགོ་མའི་སྤྲིང་བོ་སྟེ་སྤྱགས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། སྤགས་སྤྲ་མ་
བརྗོད་ཅིང་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་མར་དོས་སྤགས་ལན་རེ་དང་པད་ཀོར་གཡོན་དང་གཡས་དང་
དབུས་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་མཐར་འབྱུང་ཚུལ་བྱེད་ལ། མལ་གྲོན་ས་བརྒྱད་པ་ནམས་ནམ་
ལྷ་འདོད་པའི་སྤྱགས་སུ་ཞེས་པས་དབུས་སུ་གསུམ་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་རེ་རེ་བྱེད་
དོ། །སྤགས་ལ་བསྐྱོར་ཞེས་པ་ནི་སྤགས་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དོན་དང་། སྤགས་གྱིས་ནི་སྤགས་
བརྗོད་པ་བསྟུན། །དེ་ནས་འགྲེལ་པ་ནམས་ནས་སྤར་ལྟར་སྤགས་གསུམ་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་
པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །སྤར་བཤད་པ་ནི་སྤར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་བྱང་
ལས་སྦྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤགས་གསུམ་ལས་སྦྱེད་པའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་གྱི། སྐབས་དེར་
སྤགས་གསུམ་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་མིན་པ་ནི། ནལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་གི་དགོངས་པར་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེར་བཤད་པའི་སྐབས་ཙམ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱ་
གར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ནལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་གི་དགོངས་པ་ལྟར་མ་དེས་པར་
འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

268
གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གདབ་པ་)ནི།

གཞུང་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོགས་བཅད་
དང་། སྤགས་སྤགས་མཆོད་གྱི་འོག་ཏུ་གསུངས་པ། ལྷ་བ་པས། སྐབས་འདིར་བྱངས་ཏེ་
བཤད་པ་ལྟར། འིལ་བུ་ཞབས་གྱི་གཞུང་གསུམ་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་པའི་འོག་བདག་

བསྐྱེད་ལ་མཆོད་པའི་སྡོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོང་མཆོན་པོ་དང་། བརྒྱ་
རྩ་ཉ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོང་རྩེས་ཀྱང་བཤད་པས། འདིར་སྦང་ངོ་། །དེ་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ལྷ་ནི་སྤར་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྱངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱན་འབྲེན་པ་
མན་ངག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་པས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་
དོ། །དེལ་བྱ་པས་ཀྱང་། སྙིང་ཁའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ཡེ་ཤེས་དགྱིལ་འཁོར་དབང་
བསྐྱར་ལ། །སྤྱན་བྱངས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲལ། །དབང་གི་ལྷ་ནི་རྫོང་པོས་ལྷ་
སོ་བདུན་ལ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། དེའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིས་
གང་བའི་ཐོད་པ་དང་། རྒྱ་མ་རུ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱན་བྱངས་པ་ལ། རང་གི་སྙིང་ཁའི་
ས་བོན་ལས་བྱང་བའི་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་གདབ་
པར་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བལྟམས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་བྱའོ། །
ཞེས་པའི་བར་བཞེད་ཅིང་། བྱག་གཡོན་པའི་ཐོད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོ་བར་བྱས་ཏེ། ལྷགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅིའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱོ་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་རང་དང་ལྷ་རྣམས་བདེ་བ་
ཆོན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམ་མོ། །འགྲེལ་བ་གཉིས་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་
པའི་འོག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྤྲུགས་བཞེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེལ་བྱ་པས་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཆེ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི་རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་ལས་བལྟམས་
པ་ཙམ་གྱི་དུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་སྤྱི་བྱས་གསོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དབང་གི་
ལྷ་ཡི་བདུན་ཅིའི་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིས། དབང་བསྐྱར་བའི་ལྷ་བདག་གིས་རི་མ་འཁྲུང་
པའི་སྤྱི་བྱའོ་ཞེས་དང་། སྤྲུ་ཉ་ལྷ་ག་ཉ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཨ་ཟླ་

ནི་མངོན་པར་དོ། །ཤེ་ཀ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །ས་མ་ཡ་གྲི་ཡེ་ནི་དམ་ཆེག་གི་དཔལ་ཏེ།
དེ་ལྟར་གསུང་བར་བསམ་པའོ། །མདོ་སྤེའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལས་ཡུམ་ལས་བལྟམས་པའི་
དུས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷས་ཁྲུས་གསོལ་བར་བཤད་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། མངོན་
བརྗོད་སོགས་ནས་སྤར་བཞིན་གསུངས་སོ། །དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་སྒོ་མཆམས་མ་
བརྒྱད་ཀྱིས་བགོགས་སྒྲོད་པ་དང་། དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཤིས་དང་། དཔའ་བོ་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲུ་དང་། ཡུམ་བཞི་པག་མོ་དང་ལྷས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་བདུད་རྩིས་བཀའ་བ་བསྐྱམས་
ནས་དབང་བསྐྱར་བར་ངོ་བོས་བཤད་དོ།

མངོན་བརྗོད་ལས། འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བདུད་རྩི་ལྷས་གང་བའི་
ཐོད་པས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རྩུས་གང་བའི་བྱམ་པས་དབང་
བསྐྱར་བ་གཉིས་ཀ་བཤད་དོ། །མངོན་རྟོགས་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནས་རྒྱ་དབང་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་
མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས། ཀྱི་རྡོར་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས། ལྷ་ཨི་པའི་སྐྱབ་
ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་མཛད་དོ། །སྤྲ་མས་ནི། བདུད་རྩི་ལྷས་ཡོངས་
སུ་གང་བའི་བྱམ་པས་བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དང་། རྣམ་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་དག་ལས་དགའ་བ་དང་། མཆོག་དགའ་དང་། རྣམ་
པའི་དགའ་བ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་མཆོན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །རྟོན་པ་དང་ལྟ་
བ་དང་འབྱུད་པ་དང་། འབྲིག་པ་དང་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། གསང་
བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབང་བཞི་པ་སྐྱང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལྟ་རི་པས་མཛད་པ་ལས་ནི། དབང་

བཞི་ལེན་ལུགས་གསལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་འགྲེལ་བ་དོན་རྒྱུ་བས་མཛད་ཟེར་
བ་ལས་ནི་ལྟ་མོ་ལ་འཁྱུད་པ་ཅམ་དུ་གནས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་ལྟ་བ་ཅམ་ཡང་
མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་། བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་སྤྱོད་བ་
མེད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་ལྟ་བ་ནི་གསང་དབང་དང་། དུག་རྒྱ་ལ་འཁྱུད་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་དབང་
བཞི་པར་བཤད་ལ། དགའ་བ་བཞི་དབང་བཞིར་འདོགས་པ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། དབང་ནི་
བཞི་ཡི་གངས་ཀྱིས་ནི། །དགའ་བ་ལ་སོགས་རིམ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་
འདོད་དོ།

བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེས་སྟོན་མཆོམས་དང་། མགྱིན་པ་དང་། སྟོང་
ཁ་དང་། རྒྱུ་མཐེལ་ཡན་ཆད་ཁངས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རེ་རེ་
བ་གསུམ་དང་། སྟོན་གསུམ་བསྟོམས་པའི་དྲི་མ་དག་ནས་དབང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ་པར་
འཆད་དོ། །སྤྲེལ་ཁ་ཅིག་ནི། རྒྱ་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་བྱམ་
དབང་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་ལྟ་ཆོགས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་
ལྷེ་ཐོག་དུ་གནང་བ་ནི། གསང་དབང་དང་། ནམ་མཁའི་ལྟ་ཆོགས་ཀྱིས་རང་ལ་རིག་བྱ་དོ་
རྗེ་མ་གཏད་ནས་སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་སྟེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་དོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་དགའ་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་དང་། རྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་འདོད་ཆགས་བཞི་དག་པས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བཞི་བྱང་བའོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ལྟར་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། དགོངས་པ་ནི་མན་སྟེ་ལས། དབང་པོ་རབ་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ལ་ནི། དགའ་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་དབང་བསྐྱར་བཞི་ནམས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་དོན་དུ་དེ་
ཡང་དབང་བསྐྱར་ནམ་པ་བཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ནི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་ལ། དེ་དང་སྒར་བངས་པའི་གྱི་རྡོར་གྱི་ལུང་གིས་དགའ་བ་བཞི་དབང་བཞིར་
བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི། དགའ་བ་བཞི་ལ་དབང་བཞིར་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི། རྒྱ་དབང་གི་སྟེང་ནས་བྱེད་པ་མིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་རྟོན་པ་སོགས་བཞི་ནི་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་རིག་མ་དང་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་དབང་བཞི་སྒྲུང་བར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ལེན་ས་ནི་དབང་གི་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལེན་ཚུལ་ནི་ཉེ་རུ་ཀས་ཕྱག་
རྒྱ་གཏད་པ་ལས་དབང་བཞིའི་ངོ་བོ་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ཡང་སྐབས་འདིར་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐབས་སྟོབས་གྱིས་ཤེས་དགོས་པས་གྱི་རྡོར་ལ་
བདག་མེད་མའོ། །མན་སྟེ་ལས། དབང་བཞིར་བཞག་པའི་དགའ་བ་བཞི་ཀ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེད་པར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ནི། ཡེ་རྒྱ་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཁུ་བ་རིམ་གྱིས་བབས་པ་ལས་ལུས་གྱི་གནས་སོ་སོར་
བྱང་སེམས་བབས་པ་སྟེ་བ་བ་ན་སོ་སོར་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པ་ངོས་བཟུང་ལ། དབང་བཞི་ཐོབ་
པར་བསམ་སྟེ། དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་པ་ལ་དངོས་སུ་བྱང་སེམས་ཁུ་བ་ཡང་འོང་
ལ། དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱས་པ་མེད་པས་ནི་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་མཐར་དངོས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །
རྩི་བའི་བཞེད་པས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ངོས་པ་མི་མཛད་པར་བྱམ་དབང་ཙམ་ཞིག་
ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བདེ་བ་ལ་ངོ་སྟོན་པ་ཡང་མ་མཛད་པས། རྒྱ་དབང་བསྐྱར་ནས་བྱི་མ་
བཀྱས་པ་ལས་བྱམ་དབང་དང་། དེ་ནས་སྟེང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་པག་མོ་ལ་ཐེམ་ནས་
དེ་དང་ཉེ་རུ་ཀ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་སྟེ་ལ་བཞག་པ་མྱངས་པ་ལས།
གསང་དབང་དང་། དེ་ནས་ཉེ་རུ་ཀས་པག་མོ་ཕྱག་རྒྱར་གནང་བ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པས་རྒྱང་ཐེམ་པས་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་རྒྱུང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ནས་ཉེ་རུ་

གས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་བསྟན་པའི་དོན་གོ་བ་ལས། ཆོག་གི་སྒྲོན་ས་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་
པར་བསྒྲོམ་པའོ།

ཆོག་གིས་སྟོན་ལུགས་ནི། དེགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྲུབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འོད་གསལ་བར་སྒྲོམ་ས་ཤིག འོད་གསལ་དེ་ནི་སྒྲུབ་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་
གིས་སྟོན་ཤིག དེ་ལྟར་གཞན་གང་གི་ཡང་རང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བ་དེ་འོད་གསལ་མཐོང་
བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དུ་རྒྱུང་སེམས་
ཅམ་ལས་བྱུབ་པའི་སྟ་སོ་བདུན་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་ལ་རྫོགས་པ། འངའ་ཆོན་ལྟར་
ཁ་དྲག་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྒྲུབ་བ། རྒྱ་རྒྱ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་ཤིག དེ་འདྲ་
བའི་ཀུན་རྫོབ་དང་འོད་གསལ་དོན་དམ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ནི།
བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་སྟེ་དབང་བཞི་པའོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བསྒྲོམ་མོ།

ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དབང་བཞི་ཆེར་བར་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་འདི་ལེགས་ཤིང་།
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་འོངས་འདུག་པས་མཆོག་དུ་
ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་བཟུང་ངོ། །འདི་འདྲ་བའི་བྱུང་འཇུག་ལ་དབང་བཞི་པའི་
ངོ་སྤྲད་པས་སྒྲོད་རུང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྱུབ་པའི་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་འདི་
ནི་དེལ་བུ་ཞབས་ཀྱི་འང་བཞེད་པར་སྒྲུབ་བས། མ་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་ལའང་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་
གཞན་ནས་བཀའ་བ་མིན་ནོ། །ཐོད་ན་ཉིང་ངེ་འཛོལ་གྱི་དབང་བཞི་མདོར་བསྐྱུས་ལེན་པ་ལ།
ཕལ་ཆེར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱུ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་མང་བར་སྒྲུབ་ཡང་།
མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཀོད་པའི་རྒྱུད་སྟེའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་

པ་ཉུང་བར་སྤང་བས། སྤྱབ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་རུང་ལ་བཞེན་ནས་དབང་བཞི་མདོར་
བསྐྱུས་སྤར་ལྟར་སྤངས་ན་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི། རོ་བོས་ཚུ་དབང་གི་
རྗེས་སུ་མཛད་ལ། མཆོ་སྤྱིས་ཀྱིས་དབང་བཞི་ཀ་སྤངས་ཟེན་པའི་མཐུག་ཏུ་མཛད་དེ་གང་
བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་ཆུང་ལྷག་མ་ལས་ལྷ་རྣམས་རྫོགས་པ་དང་སྤྱིས་
པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱི་བོ་ནས་སྤྱི་ལ་ཞུགས་པའི་ཆུང་ལྷག་མ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་གནས་པ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷར་སྤྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། བག་མོ་ལ་རྣམ་
སྤང་དང་། མཁའ་འགོ་མ་སོགས་བཞི་ལ་རིན་འབྱུང་དང་། སྤྱགས་གསུང་སྤྱི་དམ་ཆོག་གི་
ལྷ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ། སྤང་མཐའ། རྣམ་སྤང་། དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱས་
གདབ་སྟེ། གཞུང་ཆུང་ལས་ཀྱང་། བག་མོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ལྷ་ལྔར།
གཙོ་བོ་ལ་རྫོང་སེམས་དང་། དུམ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། མཁའ་འགོ་མ་སོགས་ལ་གཡོན་
སྐྱོར་དུ། ཉག་པ་དོན་གྲུབ་དཔག་མེད་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་གདབ་པོ། །ལྷ་བ་པའི་འབྲེལ་
པའི་སྐབས་གཞན་དུ་གཙོ་བོ་ལ་སྤར་དང་འབྲ། དུམ་ནག་མོ་ཡིན་ན་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དམར་
མོ་ཡིན་ན་རྫོང་སེམས་དང་། རྣམ་འབྱོར་མ་བཞི་ལྷ་ལྔ་བཞིན་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ལྷ་སྤར་དང་འབྲ། སྐྱོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྤང་དང་།
ལྷོ་དང་ལྷོ་རྒྱབ་པ་གཉིས་ལ་རིན་འབྱུང་། རྒྱབ་དང་རྒྱབ་བྱང་བ་གཉིས་ལ་འོད་དཔག་མེད་
དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་བ་གཉིས་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་ཡང་མཛད་དོ། །

གཞུང་ཆུང་ལས། བདུད་ཅིས་དབང་བསྐྱུར་ཐམས་ཅད་ལ། །རྫོ་རྗེ་མཆོན་མ་འཛིན་པ་
ལོ། །ཞེས་དང་། བསྐྱུས་ལ་བསྐྱུས་པའི་དབྱ་རྒྱན་ཉིད། །ཅིས་གསུངས་པས། བེལ་བྱ་པའི་
ལྷ་རེ་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ། རིགས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་ལྔ་ནི། བསྐྱུས་པའི་དབྱ་རྒྱན་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་

དོ་རྩེའི་མཆོན་མ་འཛོལ་པར་བཤད་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བོར་དོ་རྩེས་མཆོན་པ་འབྲ་བ་ཞིག་
འདུག་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་འདེབས་པ་སྟེ། སྤྱི་མ་དང་འདི་གཉིས་
རྒྱས་བསྐྱས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་རིགས་ལྡན་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རིགས་ལྡན་
རེ་རེ་ལ་ཡང་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱས་འདེབས་དང་
པོའི་གཙོ་བོའི་རྒྱས་འདེབས་ནི། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་རྒྱས་གདབ་དང་། ཡུམ་གྱི་ནི་ཆོས་སྤྱི་
ལ་གཞུགས་སྤྱིའི་རྒྱས་གདབ་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་ནི་སོ་སོའི་རིགས་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཡིན་
པ་དང་། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་དབང་ལྡན་རང་ལ་བསྟེན་པ་མངོན་
བརྗོད་ཀྱི་དགོངས་པར་རྩོམ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི། བགགས་དང་
སྤྱིབ་པ་དང་ཐེག་དམན་སེལ་བ་དང་། བཟླས་སྒྲོམ་གྱི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཞེ་སོགས་ཀྱི་
ལས་སྤྱོད་པ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཉམས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། དམ་
ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཉམས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་
བའི་དགོས་པ་བརྒྱད་རྩོམ་བཤད་དོ། །

146

ལྟ་བུ་ལྟ་རྒྱུས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་ནི། མཆོད་པའི་སྐབས་འདིར་གཞུང་ནས་སྤྲུགས་
ཀྱི་མཆོད་པ་ཅུ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་བ་བས། དེ་ནས་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། ལྷ་
མོ་རོ་མས་བྲངས་པའི་བདུད་རྩི་མུང་བར་བྱའོ། །སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྟེན་པ་བརྒྱད་
པའི་བར་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། བརྒྱ་རྟེན་ཏས་
ཀྱང་བཤད། རྩོམ་པོའི་འགྲེལ་པར་བུམ་དབང་དང་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་དང་། རང་དང་གསང་བ་
དང་དེ་ཁོ་ནའི་མཆོད་པའོ། །གསང་བ་དང་འགྲེལ་བའི་བདུད་རྩི་མུང་བ་དང་། འེས་རབ་
ཡེ་འེས་དང་འགྲེལ་བ་དགའ་བ་བརྩམ་པའི་མཆོད་པ་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་སྤྱིར་
མཆོད་པ་ལ་སྤྱི་མཆོད་ལ་སོགས་པ་བཞིར་བྱ་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི་བུམ་དབང་གི་མཆོད་པ་

དང་། གཉིས་པ་ནང་བདུད་ཅིའི་མཆོད་པ་ནི་གསང་དབང་གི་མཆོད་པ་དང་།

གསུམ་པ་གསང་བ་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེད་པ་སྟེ།
 དབང་གསུམ་པའི་མཆོད་པ་ལོ། །དབང་བཞི་པའི་མཆོད་པ་ནི་དངོས་སུ་མ་སྟོས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་མཆོད་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་ལས་སྟོང་ཁའི་ས་སོན་ལས་
 སྐྱུལ་པའི་མེ་ཉོག་མ་སོགས་ལྟ་དང་། གཟུགས་དྲོ་རྩེ་མ་སོགས་ལྟ་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་
 དང་རྒྱན་སྒྲུབ་སྟུང་ཆོགས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་ཉམས་དང་ལྷན་པས་མཆོད་པ་དང་། འདོད་ཡོན་
 ལྟ་དང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་། བ་དན་དང་། ལྷ་རེ་དང་། རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་
 དང་། དྲོ་རྩེ་སྐྱུ་དང་། རོལ་མོའི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་མེ་ཉོག་མ། བདུག་པ་མ། མར་མེ་མ། རྒྱག་པ་མ། ཞལ་ཟས་མ་རྣམས་རིམ་པ་
 བཞིན་དཀར་བ། དུ་བའི་མདོག་ དམར་སེར། ལྷང་གྲ། སྣ་ཆོགས་མདོག་ཅན། རྒྱག་བཞིའི་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དྲོར་བྱིལ་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོད་རང་རང་གི་མཆོད་
 སྟོན་ཀྱིས་གང་བ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་བྱེ་རོ་རེག་བྱ་དྲོ་རྩེ་མ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་དཀར། སྟོ། དཀར། དམར། ལྷང་བ། རྒྱག་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་རྒྱུ་ག་དང་ཐོད་
 པ་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་མེ་ལོང་སོགས་རང་རང་གི་མཆོན་མ་འཛིན་པ་སྟེ། སྤྲ་བྱེ་
 གཉིས་ཀའི་རྒྱག་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྒྱག་མཆོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་འཛིན་པ་ལོ། །

སྐགས་ནི་ཨོ་བཟླ་བུ་ཕྱེ་ལྷ་མེད་སྐྱེད་དང་། བུ་ཕྱེའི་གནས་སུ་རྒྱུ་བེ་དང་། གྲི་བེ་དང་། གཞུ་
 དང་། བེ་མེ་བྱ་བཅུག་ལ། ལྷག་མ་སྤར་བཞིན་དུ་བྱའོ། །འདོད་ཡོན་མན་ཆད་ཀྱིས་མཆོད་
 པའི་སྐགས་ནི། ཨོ་སྐྱུ་བེ་ལྷ་སྤར་ས་ར་སྤུ་རྩེ་མེ་རྩ་ས་སུ་བྱ་ལྷ་མེད་སྐྱེད་སྐྱེད། ཞེས་པར་ཡང་
 བཤད་དོ། །བྱིལ་བྱ་པས། གཟུགས་མ་སྐྱུ་མ་བྱེ་རོ་མ། །རེག་མ་ཆོས་མ་ཞི་བ་མ། །དཀར་
 སྟོ་སེར་དམར་ལྷང་དཀར་མོ། །ཞལ་གཅིག་རྒྱག་བཞི་གཡོན་ཐོད་རྒྱུ། །གཡས་རྣམས་མེ་

མོང་མི་མི་དང་། །དེ་མཆོག་རོ་མཆོག་ན་བཟའ་དང་། །ཆོས་འབྱུང་དང་ནི་ཁྲ་མ་རུ། །ཨོ་
ལྷ་བཟླ་ལྷ་དེཾ་ཉྱུ། །ཨོ་ལྷ་བཟླ་བི་ཁི་ཉྱུ། །ཨོ་ལྷ་བཟླ་གཞེ་ཉྱུ། །ཨོ་ལྷ་བཟླ་ར་སེ་ཉྱུ། །ཨོ་
ལྷ་བཟླ་མཛེ་ཉྱུ། །ཨོ་ལྷ་བཟླ་ཉྱེ་ཉྱུ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོད་པ་བྱི་མཆོད་དུ་བཤད་
དོ། །སྤྱང་ཁའི་ས་བོན་ལས་སྤྱལ་པའི་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་མཆོད་དེ།
མཆོད་པ་བསང་སྤངས་སོགས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ནས་ནང་མཆོད་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ལྷ་བ་བས། ལྷེ་ཉྱུ་ལས་དོ་རྩེ་དཀར་
པོར་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། དེལ་བྱ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་
ལྷ། །ཡི་གེ་ཉྱུ་བྱུང་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ། །དཀར་པོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་བཀོད་སྤྱ་གྲུས་བངས། །
བདུད་ཅི་གསེལ་བས་ལྷ་ཆོགས་མཆོག་ཆོམ་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་དུ་བཏང་
བས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྩེས་སུ། །ཨོ་ཨ་མྲི་ཏ་ཨུ་ད་ཀ་ཉྱུ་ཉྱུ་ཐ་ཐ། །ཧྲི་ལྷུ་ཁྲི་ཉྱུ། །ཞེས་པ་
དང་། ཡི་གེ་གསུམ་བཟོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །དེ་ནས་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་བྲག་བཞེས་
ལ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་མཐར་ཡི་གེ་གསུམ་
བཏགས་ལ་དབུལ། །དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷའི་སྤྲལས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་བཏགས་
ལ་དབུལ། །དེ་ནས་དུར་ཁོད་པ་དང་ཕྱོགས་སྒྱིང་འབྱུང་པའི་བར་རྣམས་ལའང་དབུལ་ཏེ།
དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ལྷ་མོ་རོ་རྩེ་ཅེ་མས་བདུད་ཅི་བསྟབས་པར་བསམས་ལ། །ཆང་གིས་
མཆོད་དེ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཆོམ་པར་བསམས་ལ། །ཨོ་ཨ་མྲི་ཏ་སྤྱ་ད་
ན་སྤྱ་བྲུ་ཨ་ལྷ་ལྷོ་ཀོ་ཉྱུ། །ཞེས་བཟོད་དོ། །སྤྱང་ཁའི་ས་བོན་ལས་སྤྱལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་
བཞི་དང་སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དེ། །བཅུ་གཉིས་སྒྲོས་ལ་ཐོད་པ་ན་གནས་པའི་བདུད་ཅི་ལྷས་
ཀྱང་མཆོད་པར་བྱ་སྟེ་ནང་མཆོད་དོ། །དེལ་བྱ་བས། །སྤྱང་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞེས་བདུད་
ཅི་ལྷས་མཆོད་པ་ནང་མཆོད་དུ་བཤད་དོ། །གསང་མཆོད་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་

གསལ་བཟབ་སྟེ། གནས་བཞིར་ཡི་གེ་བཀོད་པ་སོགས་གསལ་གདབ་ལ། སྟོམས་པར་
 ཟུགས་ཏེ་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པས་བྱི་ནང་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བསམ་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཏེ་རུ་ཀའི་ཆཤས་ཅམ་དུ་ཐད་པའི་བྱིར་རོ།

དེལ་བྱ་ཞབས་ཀྱིས། ལྷར་དུ་དངོས་བྱུང་བྱེད་པར་ནི། །ཕྱག་རྒྱའི་མཆོད་འདི་ཐེ་ཆོས་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་མཆོད་པའི་གཙུག་པོ་འདི་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་གཉིས་
 ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པ་དང་ཡུན་མི་ཐུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། མན་
 སྟེ་ལས། ལྷ་ན་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 གང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་བྱི་མར་གསུངས་པ། རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་གོམས་ལས། །
 ལྷ་ཡི་སྤྱིང་པོ་སྒྲིམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མཆོད་པ་ཆེན་པོར་འདོད། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 རྟོགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བྱངས་པ་ལྟར་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྤྱར་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བསྒྲིམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོད་པའི་
 འཁོར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་ནས་བྱས་པས། ཆོགས་
 བདེ་ལྷག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་འབད་དོ། །དེ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། ཨོྃ་ཤྱི་བཟླ་ཞེས་
 སོགས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། ཨོྃ་རྩེ་ཉ་ཉ་ཞེས་སོགས་དེའི་ཉེ་བའི་སྤྱིང་པོའི་
 སྤྱགས་དང་། ཨོྃ་བཟླ་བེ་རོ་ཅ་རྩེ་ཞེས་སོགས་བཙམ་ལྷན་འདས་མའི་སྤྱིང་པོ་དང་། ཨོྃ་སརྩ་
 བུད་ཉ་ཞེས་སོགས་བཙམ་ལྷན་འདས་མའི་ཉེ་བའི་སྤྱིང་པོར་བཤད་དོ།

རྫོགས་ཆེན་པོས། སྤྱིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནི་ལྷའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་སྤྱིལ་བར་བྱེད་པས་སྤྱིང་པོ་དང་། ཉེ་བར་བསྤྱིལ་
 བས་ཉེ་སྤྱིང་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་ལས་སྤྱིབ་པས་སྤྱགས་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་
 བསྤྱིལ་བས་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་སྤྱིད་པས་རིག་སྤྱགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་

བརྗེད་པའི་བློ་བ་སྦྱོར་བས་གཞུངས་སྤྲུགས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཙྰ་
སྤྲུགས་ལ་ཆོན་བཏེར་བཞིར་བྱས་པའི་ཐོག་མར་ཨོྲ་དང་། མཐར་ཏུ་ཏུ་བཅ་སྤར་བཏེར་བཞི་
དང་། དེ་ནས་དཔའ་མོ་ཏེར་བཞི་དང་། དེ་ནས་སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས་སྤྲོ་
པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་མཆོན་སྤྲུགས་དང་། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་བརྒྱད་དེ། དེ་རྣམས་
ཀྱི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤར་ལྟར་སྤར་དོ། །མཆོད་པའི་སྤྲུགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་
པ་གཉིས་ནས་བསྟོད་པར་བཤད་དོ། །

འབྲུལ་སྤོང་ལས། རྒྱུ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲུགས་བསྟོད་པ་དང་། སྤྲུགས་སྤྲུག་མ་རྣམས་བརྒྱས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུགས་སུ་མཛད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོ་རྗེས་རོ་མས་བདུད་ཅི་བྱངས་
པའི་འོག་ཏུ་རྒྱུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད་ནས། ལྷ་སོ་སོའི་སྤྲུགས་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་བཅས་པས་
མཆོད་པར་བཤད་དེ། སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་མཆོད་སྤྲུགས་སུ་འདོད་དོ། །སྤྲུགས་འདི་རྣམས་
དང་བརྒྱས་པའི་སྤྲུགས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་བཤད་པ་ནི་མཆོད་སྤྲུགས་ཡིན་
པས་འདིར་ཡང་ཆང་དགོས་སོ། །མཆོད་སྤྲུགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྤྲུགས་འདི་རྣམས་བརྗེད་ནས་དེས་མཆོད་པ་མིན་ཏེ། རོ་མས་བྱངས་པའི་བདུད་ཅི་བྱངས་
པའི་འོག་ཏུ་སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་རྗེས་
གཞན་འབྲུལ་པའི་མཆོད་སྤྲུགས་ཀྱང་མིན་ལ། གཞུང་ལས་མཆོད་སྤྲུགས་སུ་ཡང་བཤད་
ཅིང་། ཙྰ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱང་ཀྱིས་ཡང་དག་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པས་
བསྟོད་པའི་མཆོད་པའི་སྤྲུགས་སོ། །དེ་ཐོག་མར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། མཆོད་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བས་ནང་མཆོད་བྱས་པའི་མཐུག་ཏུ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོམས་
འཐུག་གི་མཆོད་པ་འགྲེལ་པ་གཉིས་ནས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་འདིར་མཆོད་པ་དེ་བྱེད་

བ་རྒྱ་རོ་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་པར་མར་དོས་བཤད་ཅིང་རྫོ་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་འབྲུང་ལ།
 སྤྱི་མིང་གིས་ཀྱང་གོ་རུས་སོ། །སྤྲལས་མཆོད་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལ་རྟེན་བརྒྱད་ནི། ཐུན་མོང་
 དང་། ལྷ་སོ་སའི་སྤྲལས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟོད་པར་མར་དོ་བཞེད་དོ།

¹⁴⁶ སྤྲལ་བ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་ཞིང་དག་པ་བྲན་པ་ལ་གཉིས། ²⁹⁷ ལྷ་སྟོམ་པ་དང་། དག་པ་
 བྲན་པར་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(ལྷ་སྟོམ་པ་)ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་ལེ་
 ཤེས་ལྷ་དང་། སྤྱི་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བྱར་མོས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་སྟོམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
 ལྷ་རྣམས་སྤྱི་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོམ་པ་ནི། ཀུན་སྦྱོང་ལས། ཆོས་དང་ལོངས་སྦྱོང་སྤྱལ་བ་
 ཡི། །སྤྱི་གསུམ་དག་ནི་རྣམ་སྟོམ་པ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ནི་སུམ་ཅུ་བདུན། །དེར་ནི་ངེས་
 པར་འབྲུང་བར་འབྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །འདི་ལ་པམ་མཐིང་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་
 མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གསུམ་སྟོམ་ལུགས་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་། དཔལ་དྲ་རི་ཀ་པས། ཕྱི་
 དགྲིལ་གྱི་ལྷ་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྟོམ་པ་དང་། ལུས་དགྲིལ་སྟོམ་པ་ནི་
 རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྤྱལ་སྤྱོད་དང་། ཆོས་སྤྱོད་དང་། ལོངས་སྤྱོད་སྤྱི་བཟུངས་སུ་གསུངས་སོ། །
 དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་སྤྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པས་སྤྱལ་སྤྱོད་དང་། གཉིས་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
 ཞུགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཆོས་སྤྱོད་དང་། གསུམ་པ་ནི་གདུལ་བྱ་མཆོག་གི་དོན་དུ་
 གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཅ་དང་། ཁམས་ཀྱི་སྟོན་སྟོམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཡིན་པས། ཅ་དང་ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོན་སྟོམ་བདེ་བ་ལ་རྫོགས་པར་
 ལོངས་སྦྱོང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཞག་སྟེ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།

ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷ་རྣམས་རིགས་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོག་པས་
 རྣམ་སྒྲུང་མེ་ལོང་ལྷ་བྱ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་། རིན་འབྱུང་མཉམ་
 ཉིད་དང་། སྤང་མཐའ་སོར་རྟོག་དང་། དོན་གྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་སྒོ་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་རྣམས་ནི་རྩོ་བོའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཡང་དང་
 ཡང་དུ་གྲུས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བསྒྲོམ་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་དུ་དང་གྲུས་པར་སྦྱར་བས་བསྒྲོམ་དགོས་ལ། དེ་
 ཡང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་རིམ་བཤུགས་པ་བཞིན་དམིགས་པ་དུ་མ་ལ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཆོགས་སུ་
 སྒྲོམ་པ་རྒྱུད་པ་མིན་གྱི། ལྷར་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་ཅེ་གཅིག་
 དུ་བཞག་ཉེ་སྒྲོམ་པ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
 ལ་གཉིས་ལས་ཐ་མལ་པའི་ཞེན་པའི་གཉེན་སོར་ནི་གཞལ་ལས་ཁང་དང་ལྷ་སྒྲོམ་པ་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པའི་དག་
 པའི་ང་རྒྱལ་ཤུགས་ཅན་རེ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་སྒོ་དེའི་ཤུགས་མ་ཡལ་
 བར་དུ་དེའི་རྒྱན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འཛོག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞུང་དུ་མ་
 ལས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་མཆོག་གི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་བསལ་
 དགོས་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ཉིད་འཆར་བའི་གཉེན་སོར་ནི་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་སྒྲོམ་པ་ན། རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། སྐབས་
 གང་ཡིན་གྱི་སྤང་བ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་རེ་རེ་ནས་གསལ་འདེབས་པ་དང་། འཛོག་སྒྲོམ་བྱེད་
 པའི་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་གསལ་བཏབ་པ་ཤར་བ་དེ་ལ་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་དུ་འཛོན་པའོ། །ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ནི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྦྱོད་བཅུད་

མིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲོད་བཅུད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐ་མལ་པའི་
 ང་རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
 སྤྲོད་བ་ལྟར། ས་བོན་སྤྲོད་བ་སྐྱབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 སྤྲོད་བ་ལྟར་ས་བོན་ཉམས་སྤང་ནས་མངོན་གྱུར་སྤྲོད་བ་ཡང་མིན་ནོ། །འོན་ཇི་ལྟར་འགོག་
 ལྷམ་ན། སྤྲོ་བྱུང་བའི་འགལ་རྒྱུན་གཞན་མེད་པ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 དེ་དག་དེའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆོ། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་རུས་པ་དང་།
 དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་གསལ་བཏབ་པའི་ཆོ་གསལ་གང་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བར་སྤང་བ་སྐྱེས་ནས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་དེས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་
 ཞེན་གཉིས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་རེའི་བར་དུ་སྐྱོག་རུས་པས་མི་ཆོག་གི་
 ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གོམས་པ་ཆེ་བས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 པ་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་གཞན་མི་འཆར་བ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དེ་ལ་རྗེས་
 སུ་ཞུགས་དགས་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གྱི་རུས་པ་
 ཉམས་པས། དེ་དག་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་མ་ཤར་
 བ་ཡིན་གྱི། སྤང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བཀག་པ་མིན་ཏེ། དིགས་པའི་རྒྱལ་བོས། རྣམ་
 ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །རུས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་འགོག་པའི་
 རུས་པ་ཐོབ་ན་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། དངོས་པོ་ལ་ལྟར་མ་སོང་ཡང་ལྷའི་བཅོས་མིན་གྱི་
 ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ནའང་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་བོ། །གང་གསལ་བཏབ་པ་དེའི་སྐོར་མིན་པར་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་གང་ཤར་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་

བཟུང་། གསལ་བཏབ་པའི་སྐོར་ནས་ཆ་གཅིག་གསལ་ན་དེ་ལ་བཟུང་། དེ་མི་གསལ་བར་
སོང་བའམ་འགོ་བར་སྤང་ན་སྤྱི་སྤྱི་ལ་གཟུང་། དེ་ལྟར་ང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་གཉིས་སྤེལ་
མར་བསྐོམས་པས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོག་ནས་སྤྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་ནི། དཔེར་ན།
ཡེ་ཤེས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ན་སྤར་གྱི་རང་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་སྤངས་དེ་དོར་
ནས་ལྟ་ཡིན་ནོ་སྤུང་པའི་བསམ་པ་འགྱུར་འགོ་བ་བཞིན་དུ། མི་བསྐྱོད་པ་དང་ནམ་སྤང་ལ་
སོགས་པའོ་སྤུང་པའི་བསམ་པ་བཅས་མ་དེ་འགྱུར་ནས་སྤྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པ་ལ་བྱའོ། །
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་སྤྱི་ང་རྒྱལ་མ་བཅས་པ་སྤྱི་ཡང་རྟེན་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་གསལ་པོ་མེད་
པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་རྟེན་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཅས་མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་མེད་
པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྟེ་སྤྱི་བཞི་འོང་བར་སྤང་ངོ་།།

དེ་ཡང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་སྐོམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་བའི་སྤང་བ་སྐོམ་
པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་གོ། ལུན་རེ་རེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་བརྟན་པ་དང་། ལུན་རེ་ལ་སྤང་བ་
བྱད་པར་ཅན་དུ་སོང་ནས། ཡིད་དོར་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ལོག་པ་དང་། དེ་ལ་སེམས་གྱི་
གནས་ཆ་བརྟན་ན་རགས་པ་ལ་ལོབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་མར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
པ་ལྟ་བུ་ལ་ལོབས་པ་ན་ཞལ་ཕྱག་རྫོགས་པ་དང་རྒྱན་དང་ཕྱག་མཆན་སོགས་རྫོགས་པ་
དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་གསལ་དུ་བསྐྱབ། དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་ལྟ་གཞན་གཅིག་དང་གཉིས་
ལ་སོགས་པ་བསྐྱན་ཞིང་། དེ་ནམས་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་ནས་གནས་པ་ལ་བསྐྱབ། དེ་
ནས་ནང་ལུས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གསལ་སྤང་སོགས་ལ་བསྐྱབ་བོ། །གཟུགས་བརྟན་ལྟར་
མོས་པར་བྱ་བར་བཤད་པ་དང་། གྱི་རྟོར་ལས། བསྐྱོད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །
བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྤྱོས་པ་བསྐྱོམ། །སྤྱོས་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྐོམ་ཚུལ་ནི། གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་དང་དམིགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་

ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་ལྡན་པར་སྦྱང་བ་སྟེ།
བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཅེས་གྲང་བེར་རོ། །ལྷ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་སོགས་
ཀྱི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་པ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་བླན་ཤེས་དང་། བྱིང་གོད་
གཙོད་པ་དང་། ཞི་གནས་དངོས་དང་རྗེས་མ་ཐུན་པར་སོང་མ་སོང་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་
ལམ་རིམ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་གི་
གནས་བསལ་བ་སོགས་ནི་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་²⁹³ (དག་པ་བླན་པར་བྱ་བ་)ནི། དག་པ་བླན་པ་ནི་གཞུང་ལས། མཆོད་པའི་རྗེས་
སྤྱ་གཏོར་མ་གསུངས་ལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་བསྐྱེས་པའི་རྗེས་ལ་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་
གསུངས་པ་ནི། བྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གཏོར་མ་བསྐྱེས་པའི་རྗེས་སྤྱ་བར་བཤད།
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམས་པའི་འོག་བསྐྱེས་པའི་གོང་འདིར་རྣམ་དག་བསྐྱོམ་པར་བཤད་ཅིང་།
དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་རྣམ་བསམས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། སྦྱོད་པའི་དུས་སྤྱ་གང་བྱ་བ་དེ་བྱ་
བར་ལྷ་བ་པས་གསུངས་པའི་སྦྱོད་པ་ནི། བརྒྱ་དཀྱི་ཏས་རྒྱ་བའི་དུས་སྤྱ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། གཏོར་མ་ལུལ་རྗེས་སྤྱ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དེ་ནས་ཐུན་
མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པས། དག་པ་བླན་པ་ནི་སྐབས་འདིར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །སེན་མོ་དང་སོ་དག་ལ་ཁུར་ཀ་སྤྲ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྐབས་ལ་ནི་རྟོ་རྟོ་སེམས་
དཔའའོ། །དེ་དག་ནི་དཔའ་བོའི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་དཔའ་བོ་ཉིར་བཞིའི་
རྣམ་དག་བཤད་པ་ནི། སྤར་ལུས་དཀྱིལ་དུ་བཤད་པ་བཞིན་མི་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཉིར་
བཞི་ནས་འབབ་པ། སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་སྦྱོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཉིར་བཞི་ནི། སྐབས་
འདིར་དཔའ་བོ་ཉིར་བཞིའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ནས་སྤྲུགས་དང་རྒྱན་ཆའི་དག་པ་བྲན་པར་བྱ་བ་ནི། དཔལ་བོ་སྟེ་གཙོ་བོའི་རྩ་བའི་
 སྤྲུགས་ནི། ཀ་ར་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྤང་སྤྲུགས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་དང་པོ་སྟེ་མཆོག་གོ་ཞེས་
 ལ་བ་པས་བཤད་དེ། བརྒྱ་དྲུག་ཉ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་པས། དཔལ་བོའི་རྩ་བའི་སྤྲུགས་དང་པོ་
 ཞེས་པ་དག་ལ། དང་པོ་ནི་གངས་ཀྱི་མེན་ཀྱི་མཆོག་གི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་ཆངས་པའི་སྦྱང་པ་
 དང་། སོགས་ཀྱིས་ཐལ་བ་དང་སྦྱོ་བོའི་འཁོར་ལོར་བརྟག་གོ། །དཔལ་བོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་
 སྤྲུགས་ཉེར་བཞི་ཡིས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་ཉེར་བཞི་ཡོངས་སུ་དག་
 པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །དཔལ་བོ་སྟེ་ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་དུག་པོ་ཡིས་ཏེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་བྲག་རྒྱ་
 དུག་པོ་འདི་ཡིས་ལུས་ཏེ་སྦྱོ་མཛེས་པའོ། །རྩི་རྩེ་པག་མའི་རྩ་བའི་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་ལས་
 བྱང་བའི་མགུར་རྩ་སྟེ་མགུལ་རྒྱན་གྱིས་མགྱོན་པ་བརྒྱན་ནོ། །སྟེ་གཙོ་བོ་ཡི་སྦྱང་པོ་ཡི་
 གོ་ཉེར་གཉིས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པའི་མགོ་བོའི་སྤང་བ་བརྒྱ་ཡི་སྦྱང་གྱིས་སྦྱོ་
 ལ་བརྒྱན་ནོ། །ཉེ་སྦྱང་ཡི་གོ་བདུན་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གདུབ་ཀོར་ཏེ་རྩ་རྒྱན་
 ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་ལ་བརྒྱན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཉེ་སྦྱང་སྦྱང་
 བྱང་རྩ་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤང་སྤྲུགས་ཀྱི་གོས་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །
 རྩལ་འབྱོར་མ་པག་མོ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ཆའི་གསང་སྤྲུགས་དུག་རྩམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 སྐར་པགས་བྱས་པས་ནི་སྦྱོ་རྩམ་པར་བརྒྱན་པའོ། །མཁའ་འགྲོ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཤེན་རྩེ་
 འཛོམས་མའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྩལ་འབྱོར་མའི་སྤྲུགས་ལས་བྱང་བའི་ཀ་སྤྱ་
 ལ་ནི་བརྟུང་བའི་ཐོད་པའོ། །སྤྲུགས་ནི་འདིར་སྦྱང་རྩེའོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས་བཤད་
 པ་ནི་སྤྲུགས་ལས་བྱང་བའི་ཐོད་པའོ། །དེ་ཡང་སྟེན་སྦྱོར་གྱི་བདེ་བ་ནི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 ལ། ཀ་སྤྱ་ལའི་ངས་དོན་ཡང་བདེ་བ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་སྦྱོབ་པས་སྤྲུགས་
 ཞེས་བྱའོ། །

རྫོགས་པའི་འགྲེལ་པར་རྣམས་འབྱོར་མ་སོ་སོའི་སྤྲུགས་ལས། སོ་སོའི་བྲུག་གི་ཐོད་པ་སྦྱང་
 བར་བཤད་དོ། །བེ་རོ་ཅ་རྩེ་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་ལུས་ཀྱི་སྦྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་
 པ་ལུས་དབྱུ་ལ་བརྒྱན་པའོ། །སྤྲུགས་དེ་རྣམས་ལས་རྒྱན་ཆ་དེ་རྣམས་སྦྱང་བར་རྫོགས་པའི་
 འགྲེལ་པར་བཤད་དེ། དངོས་སུ་ཡོད་ནའང་དེ་ལྟར་བྱས་ལ་གདགས། བྲུག་རྒྱ་དེ་རྣམས་
 དངོས་སུ་འཛིན་པ་མེད་ནའང་སྤྲུགས་བརྗོད་པས་སྤྲ་མ་དང་མཚུངས་པའི་པན་ཡོན་འཐོབ་
 བར་བཤད་པས། སྤྲུགས་རྣམས་ལས་བསྦྱང་བའི་རྒྱན་ཆ་རྣམས་ལུས་ལ་བཏགས་པར་
 མོས་པར་བྱའོ། །འོག་གི་ཁ་ཏྲུ་ག་ནི་ཞེས་པ་ནས། གང་དུའང་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་ནི་འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། ཐོད་པས་དབྱུ་ལ་བརྒྱན་པའོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ་སྦྱར་
 བར་གསུངས་པས་འདིར་སྦྱང་ངོ། །རང་གིས་འཆང་བའི་ཁ་ཏྲུ་ག་ནི་ལྟ་སྟེ་དེ་རུ་ཀའི་སྦྱའི་
 རང་བཞིན་དུ་མོས་པའོ། །ཡང་ན་རང་གི་རུས་པའི་གཞུང་ཆོགས་ཁ་ཏྲུ་གའི་རང་བཞིན་
 དུ་བལྟའོ། །ཁྲ་མ་རུའི་སྒྲ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
 དཔའ་བོ་བཙུང་ལྟ་བུར་འདས་ནི་ཐབས་སྤྱང་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་བྱིར་ཉིན་མོ་ཞེས་
 གསུངས་ལ། རྣམས་འབྱོར་མ་བཙུང་ལྟ་བུར་འདས་མ་ནི་སྤྱང་བ་སྦྱང་བའི་སྟོང་ཕྱོགས་ཡིན་པས།
 མི་དམིགས་པའི་བྱིར་མཆོན་མོ་ཞེས་པར་བརྗོད་དོ།

སྦྱང་ན་འདས་བྱུང་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆང་བར་འགྱུར་
 ལ། སྐབས་འདིར་ནི་དཔའ་བོ་བཙུང་ལྟ་བུར་འཐུག་གི་སྦྱར་མོས་པ་དང་། བག་
 མོ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་མོས་པར་བྱའོ། །ཡི་གེ་བཞིའི་དོན་ནི་ཅི་རིགས་
 པ་ཞིག་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་པ་བཤད་དགོས་པ་ནི་འཆང་བར་འགྱུར་
 རོ། །སྒྲ་མ་མལ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་དག་པ་བྱན་པ་འདི་སྒྲ་མ་པམ་མཐིང་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་མཉམ་གཞིག་གི་རྗེས་ལ་བྱེད། ལྷ་རོ་པའི་སྒྲོབ་མ་རྒྱ་གར་དུ་རི་ཀ་པ་ནི་མཉམ་

གཞག་རང་དུ་འདོད། མལ་གྲོས་ནི་ཉམས་ལེན་མཛད་པ་ན་བརྗེད་གིས་དོགས་ནས་བསྐྱེད་
 རིམ་མཉམ་གཞག་གི་རྗེས་རང་ལ་དག་པ་བྲན་པ་བསྐྱོམས་ནས། དེ་ནས་མཆོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་མཛད་ཟེར་ལ། མར་དོ་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ནི་ལྷགས་གཉིས་པ་ལྟར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་སྤྱོད་པ་མཐུན་སོ་བདུན་དང་སྦྱོར་བས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
 དང་། ས་བཅུ་རྣམ་པར་དག་པ་གནས་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱོར་བས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་།
 གོ་ཆ་ནས་རྣམ་དག་གི་བར་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུངས་པར་
 འཆད་དོ། །དེ་ནི་སྤྱབ་ཐབས་འདིར་པར་བྱིན་པའི་མཐེན་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་འདུས་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་སོ་བདུན། བྱི་དཀྱིལ་ལྟ་སོ་བདུན་གྱི་
 རོ་བོར་གྱུར་པས་ནི་གཞི་ཤེས་བསྐྱུས་ལ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་ལ་ལམ་ཤེས་
 ས་བཅུར་བཞག་པ་ཉིད་ལ་ལུས་ཀྱི་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པར་མོས་པར་
 བྱས་པ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་སྐྱོམ་པས་ནི་ལམ་ཤེས་བསྐྱུས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་གཞི་
 དང་ལམ་བྱེད་པར་གྱི་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་ནས་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གོ་ཆ་འཆིང་
 བ་སོགས་མཐེན་པས་ནི་རྣམ་མཐེན་གྱི་ལམ་བསྐྱུས་སོ།།

བཞི¹⁴⁰པ་(རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་)ནི། གཞུང་དུ། ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་མདུན་བསམས་ནས། །ཞེས་པ་
 ནས། དེ་ལས་གཞུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདིས་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པར་
 འགྲེལ་པ་བཞི་ཀ་ནས་བཤད་ཅིང་། སམ་མཐིང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
 བཞེད། དེ་གཞུང་གཞན་ནས་ནི་མཆོད་པ་དང་། གཏོར་མ་དང་། དག་པ་བྲན་པ་དང་།
 མཉམ་ལངས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་བཤད་པའི་འོག་དུ་འབྱུང་བས། བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་སྐོར་

ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་བྱེད་པ་འབྲ་བ་ཅིག་སྤང་ངོ་། །ཡང་འགྲེལ་བ་གསུམ་ག་ལས། ལྷ་ལི་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱད་རིམ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱད་རིམ་བྲས་པའི་མཐར། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱིས་འཁོར་ལོར་ལངས་ནས་བསྐྱས་པ་དང་། གཏོར་མ་བྱ་བར་བཤད་དོ། །འགྲེལ་
བ་དེ་རྣམས་ལས། ལྷ་ལི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱད་རིམ་གཞན་པའི་སྤྱད་རིམ་
མ་བཤད། གཙུག་ཁོར་ལས། བསྐྱས་པའི་མཐུག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ནས། ལྷ་དུ་སྤྱད་པའི་
བར་གྱི་སྤྱད་རིམ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱས་ནས། ལྷ་ལི་ཞེས་སོགས་རྫོགས་རིམ་
སྒོམ་བ་ལ་སྐྱར་བས་སྤྱད་རིམ་གཉིས་ཡོད་དོ། །མར་དོ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱད་རིམ་
གཉིས་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱེད་རིམ་གསལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་སེམས་གཏོད་རྒྱས་པའི་ཆེ་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་སྒོམ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱས་ཏེ་བསྒོམ་པའི་བསྐྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྲས་
པའི་འོག་ཏུ་གཙུག་ཁོར་དེ་བསྒོམ་ཞིང་། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
འཐུག་པར་བཞེད་དོ། །མལ་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་སྤྱད་རིམ་གཉིས་མི་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱེད་
རིམ་བསྒོམ་རེས་ཀྱིས་གཏོར་མའི་མཐུག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་བསྒོམས་པའི་མཐར་
བསྐྱས་པ་བྲས་པའི་འོག་ཏུ་རྗེས་སྤྱོད་ལ་འཐུག་པར་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱད་རིམ་བྱེད་པ་འདི་བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་
བ་ལ་ཐུན་མཆམས་བྱ་བར་འདོད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱད་པ་ནི་མིན་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གསལ་བ་དང་ཡུན་རིང་དུ་སེམས་གཏོད་མི་
རྒྱས་བར་དུ་གཙུག་ཁོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཞར་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་དེ། བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་བར་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྐབས་འདིར་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱེད་རིམ་ཅུང་ཟད་
ལས་སུ་རུང་བ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་རུང་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་སྐྱེད་ཆོག་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ་གཙུག་
ཁོར་མི་སྒོམ་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱད་རིམ་གཙུག་ཁོར་བྲས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་སྒོམ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཆེ་ནི་སྤྱན་གྱི་ངོ་བོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོར་རྣམས་ཟེན་པའི་མཐུག་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས།
ལྷང་བ་ན་ཕྱག་གཉིས་པ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ལྷང་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་རབ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་ནས། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་བཞག་
ནས་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལྷའི་འཁོར་ལོ་མི་སྒྲོམ་པ་ནི་མིན་འོ།

དེས་ན་ད་ལྟའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པ་རེ་ཡང་གལ་ཆེ་
བས་དེ་བཞུས་པའི་སྡོན་དུ་བྱེད་ན་དབྱངས་གསལ་ངག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་དབྱངས་
གསལ་གྱི་ཐོང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་འཕྲོ་བ། ལྷ་བྱག་གཡས་
པའི་རྒྱང་དང་འགྲོགས་ནས། འཕྲོས་པས་འཕྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སུ་
བྱས། བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུང་བའི་དབང་ལོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་
དང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ལྷ་བྱག་གཡོན་ནས་ཞུགས་ནས་ལྷེ་བར་གནས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་དབྱངས་གསལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་ལ་
དམར་བའི་མདངས་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསྒྲོམ། དེའི་དབྱས་སུ་སྐད་ཅིག་གིས་རྒྱ་ཡིག་དཀར་
དམར་དེ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཏེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་གཡས་བརྒྱུད་གིས་
བཞུགས་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྫོང་བྲིལ་བསྐྱམས་པ། རྣམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་
ལྷ་བྱ་ཡུམ་རྫོང་མེ་པག་མོ་ཞལ་གཅིག་མ། ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྫོང་མེ་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་དང་།
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་གསང་གནས་གཉིས་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་མའི་དགའ་བའི་སྐྱས་འགྲོ་བ་
རྣམས་བཀྱག་སྟེ། དུར་ཁོད་ལ་ཐིམ། དེ་ནི་རྟེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ། དེ་སྐྱུ་འཁོར་ལ། དེ་གསུང་
འཁོར་ལ། དེ་སྤྱགས་འཁོར་ལ་ཐིམ། དེའི་ཤར་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་
བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ལྷ་མོ་བཞི་ལ་དང་།
དེ་ནས་མེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མཆོམས་ན་གནས་པ་བཞི་ནི། གཟུགས་ཅན་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་

གཡས་སྐྱོར་གྱིས་ལྷ་མོ་བཞི་ལ་ཐེམ། འདིར་ཐོད་པ་བཞི་རིམ་སྤྱད་པ་མ་བཤད་ཀྱང་།
གཟུགས་ཅན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་བསྟུང་།

ལྷ་མོ་བཞི་ཡང་རང་ངོས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟུ། དམ་ཆོག་པ་
ཡབ་ཡུམ་ནི་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐེམ། བརྟེ་ཏ་ཁ་ཅིག་ལུགས་འདི་
ལའང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལྟེ་བ་དང་། སྤྱང་ཁར་སྐྱོམ་པ་གདམ་ང་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་
གཉིས་ཀྱང་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་པས་ཞུ་བར་གྱུར། ཞུ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སིལ་
རས་བྱགས་པའི་ཐུ་ཏིག་ལྟ་བུའི་རྩྭ་ཡིག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། དེའི་ལྷ་ནས་
རྒྱ་དཔེ་བར་དུ་སྤྲ་མ་བྱི་མ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྟུས་ནས། རྒྱ་དཔེ་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་
ཅམ་དུ་བྱས་པ་ལ་སེམས་བཟུང་ངོ། །རབ་གྱིས་ནི་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་འོད་གསལ་
དུ་བསྟུས་པ་ལ་སེམས་རུས་ཆད་དུ་གཟུང་ངོ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་བསྐྱེད་པ་ནས་འདིའི་
བར་ནི། འགྲེལ་བ་གསུམ་ག་ལས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་བཤད་ཅིང་། འདི་ནས་རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་རྣམ་བསམ། ཞེས་པ་སོགས་རྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཤད་པས། བཟླས་པ་དང་གཏོར་མ་སོགས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བསྟུང་། །སྤྱད་རིམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་འདི་དང་། རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་
གཉིས་ཀྱི་གནད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།

⁵⁵
གསུམ་པ་ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རིམ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བཟླས་པ་རིམ་བྱ་བ་དང་།
³¹¹
གཏོར་མ་རིམ་བྱ་བའོ།

དང་པོ་(བཟླས་པ་རིམ་བྱ་བ་)ནི། དེས་སྐྱོ་བར་གྱུར་ན་ཉེན་བཟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་
ཅད་སྐྱད་ཅིག་གིས་དམིགས་པར་བྱས་ལ་བཟླས་པ་བྱ་སྟེ། རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་ནི། རང་གི་ལྟེ་

བར་སྐྱབ་བ་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་དཀར་དམར་རམ། ཡང་ན་རྒྱ་དྲ་རྒྱ་དཀར་དམར་བལྟས་
ལ། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིབ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་རྩྭ་ཡིག་གི་གདངས་ཀྱིས་རྒྱ་དྲ་ལས་
འཁོར་ལོ་ལྷའི་ལྷ་ཆོགས་ཡང་དག་པར་སྒྲོས་ཏེ་འགོ་བའི་དོན་བྱས་པར་བསམ། སྐར་ཡང་
ཕྱིར་འབྱུག་པ་ན་འབྱུག་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་ཡིག་གི་གདངས་ཀྱིས་སྐར་བའི་སྐད་པ་ཚུར་འཐེན་པ་
བཞིན་དུ་སྒྲགས་དང་ལྷ་ལྷན་ཅིག་དུ་འོངས་ནས་ལྷེ་བའི་རྒྱ་དྲ་དེ་ཉིད་ལ་ཐིམ་པར་བསམ་
སོ།།

རྟོན་བསྐྱས་འདི་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྟོན་བསྐྱས་བྱེད་པར་འགྲེལ་བ་གསུམ་ག་ལས་
བཤད་པས། གནས་པའི་སྒྲིབ་ལ་རི་ལྷར་བྱ་བ་མི་གསལ་ཡང་། བྱ་དུ་ཞུགས་ནས་ཐིམ་
པའི་འོག་དུ་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་ནང་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་གདངས་ནི་ལྷུང་འོག་གདངས་སུ་བསྐྱེད། །
འགྲེལ་བ་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། སྐྱ་མ་དམ་པའི་གདམས་པས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྟོན་བསྐྱས་
བྱ་བར་བཤད་པ་བཞིན་འདིའི་གནད་ལེགས་པར་སྐྱ་མ་ལས་བཅའ་དགོས་སོ། །དམ་ཆོག་
གི་བསྐྱས་པ་ནི། རྒྱ་དྲ་དེ་ཉིད་ལས་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་པོ་དང་། ཉེ་སྤྱིང་གི་སྒྲགས་བརྟེན་ཅིང་འཁོར་
ལོ་སྒྲོམ་པའི་ལྷ་ཆོགས་སྐར་བཞིན་འགོ་བའི་དོན་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། སྐར་ཡང་སྐད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་སྒྲོས་པ་དང་། ལྷ་གཞན་སོ་སོའི་སྒྲགས་བརྟེན་པ་རྟོགས་པ་ན་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲོ་བ་དང་།
སྐད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒྲོ་བའོ།།

ལྷ་གཞན་གྱི་སྒྲགས་སྒྲོ་ཚུལ་ནི། དེ་ནམས་ཀྱི་སྒྲགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་
སེམས་དཔའ་རྩྭ་དགོད་པར་བཤད་པས། དེ་ལ་བསྐྱས་བྱའི་སྒྲགས་ཀྱི་འབྲང་བས་འཁོར་
བར་དམིགས་ནས་བསྐྱེད། །དོ་ལའི་བསྐྱས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དྲ་རྒྱལ་
ཀྱིས་སྒྲགས་སྐར་རང་གི་ཞལ་ནས་ཞུགས་ནས་རྟོ་རྟེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཞུགས།

དེའི་རྒྱ་རྒྱའི་ལམ་ནས་སྟོང་དུ་ལངས་ཏེ། གཙོ་མོའི་ཞལ་ནས་འཛོན་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་
ཤིང་ལྷ་དར་ཐིམ་པ་དང་། ཡང་སྤར་བཞིན་འཁོར་བར་བསྐྱོམས་ནས་སྤང་སྤགས་སྒྲོ་བའོ། །
ལྷ་བ་པའི་འགེལ་པར་འགྱུར་ཅུང་འཁྲགས་ཡོད་ཀྱང་། བརྒྱ་དཀྱི་ཏ་དང་། འགེལ་བ་སྟོམ་
འབྱུང་ལས་འབྱུང་བ་འདི་ལེགས་སོ།།

བསྐྱེད་བྱའི་སྤགས་ལ། སྤྱི་བརྩ་ནི་དཔལ་དོ་རྩེ་དང་། ཉེ་དང་རུ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་
སྤྱ་ཀྱི་ནི་ཁྲག་འབྱུང་གཉིས་བསྟན་ཟེར་མོད་ཀྱང་། རུ་རྩི་ར་ཁྲག་ལ་འཇུག་པའི་བྱར་ཅམ་ལ་
བཞེན་ནས་ཁྲག་འབྱུང་དུ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་མི་ལེགས་ཞེས་བོད་ཀྱི་
མཁས་པ་དག་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གི་རྒྱའི་མཁའ་འགྲོ་མའོ། །རྒྱ་ལ་ནི་བྲ་བའམ་ཆོགས་སོ། །
སི་བ་རི་ནི་སྤར་ལྷར་གཉིས་སོ། །སྤྲ་རྒྱའི་གཞི་ཚུགས་ཤིག་པའོ། །བརྩ་བའི་རྩ་ཅ་རྒྱའི་ཡེ་ནི་
དོ་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མའོ། །སྐྱུ་བྱང་རྒྱ་རྒྱ་གི་རྒྱའི་ཡེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཁའ་འགྲོ་མའོ། །བརྩ་མཆོ་རྒྱའི་ཡེ་ནི་དོ་རྩེ་རབ་བསྤགས་མའོ། །མངོན་སྟོན་ལས། གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་ཉེ་སྟོང་གཉིས་ལ། སྤྱ་གསུང་སྤགས་ལ་སོགས་པའི་བདེ་མཆོག་
གི་རིགས་སོ་སོ་ལ་བཞེན་པའི་སྤགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། ལྷ་ཨི་བ་ནས་
གསུངས་པ་ལྷར། རིལ་བྱ་པས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་དང་། མངོན་བརྩོན་དག་པ་འགའ་
ཞིག་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་ཨི་བ་འགྱུར་བཅས་མ་བྱས་པའི་མར་དེའི་འགྱུར་
དང་། ལོ་ཆེན་དང་། ཆག་དང་། ཟངས་དཀར་ཀྱི་འགྱུར་དང་། རིལ་བྱ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ཆེ་
བ་རྣམས་ལས། ཡུམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་ཉེ་སྟོང་སྤར་དང་འདྲ། ལོ་ཆེན་ཀྱི་འགྱུར་མར་དོས་
བཅས་པ་ལས། ཡུམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་ཉེ་སྟོང་གཉིས་སྤར་བཤད་པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་འབྱུང་
ཡང་དཔེ་མ་དག་པར་མངོན། ཉག་པོ་སྟོན་པའི་སྤྱབ་ཐབས་སུ་དེ་ལྷར་འབྱུང་བའི་མ་དག་པ་
མིན་ནོ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས། དང་པོར་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་། དེ་ནས་སྤང་

མངོན་པའི་སྤྲུགས་བཤད་ནས་ལྷ་མོའི་སྣོད་པོ་དང་ཉེ་སྣོད་དུ་བཤད་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་གྱི་
 ཆོག་མེད་པས་ལུས་དཀྱིལ་བཞིན་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཅ་རྒྱུད་དང་ཀུན་སྦྱོང་ལས། དཔལ་
 པོ་དང་དཔལ་མོ་རྣམས་གྱི་སྤྲུགས་ལ། རོག་མར་ཨོྲ་དང་། མཐར་རྩྱུ་གཉིས་དང་པུ་སྦྱར་
 བར་བཤད་དོ།

དེ་ལ་དཔལ་པོ་ཉེར་བཞིའི་སྤྲུགས་ལ་ནི། རང་རང་གི་མཆོན་སྤྲུགས་མེད་པ་དང་། ཡོད་
 པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་ནས་འབྱུང་བ་ལ་ཅ་སྤྲུགས་ཀ་ར་ཀ་ར་ལ་སོགས་པ་
 ཆོན་པ་ཉེར་བཞིར་བཅད་པའི་རོག་མཐར་སྤར་བཞིན་སྦྱར་བའོ། །འདི་ཡང་མངོན་བཛྲོད་
 ལས་འབྱུང་ངོ་། །མཆོན་སྤྲུགས་ཡོད་པ་ལ་ཅ་སྤྲུགས་ཉེར་བཞི་དང་སྤེལ་ལུགས་གསུམ་
 མངོན་བཛྲོད་ལས་གསུངས་ཏེ། ཨོྲ་ཁར་ཀ་སྤྲ་ལ་ཀ་ར་ཀ་ར་རྩྱུ་རྩྱུ་པུ། ཅས་པ་ལྟ་བུ། ཨོྲ་
 དང་མཆོན་སྤྲུགས་ཉེར་བཞི་རོག་མར་བྱས་ནས། ཅ་སྤྲུགས་གྱི་དུམ་བུ་ཉེར་བཞི་འོག་ཏུ་
 བཏོན་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ཨོྲ་ཀ་ར་ཀ་ར་ཁར་ཀ་སྤྲ་ལ་རྩྱུ་རྩྱུ་པུ། ཅས་པ་ལྟ་བུ། ཅ་སྤྲུགས་
 གྱི་དུམ་བུ་སྤར་བྱས། མཆོན་སྤྲུགས་འོག་ཏུ་བྱས་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ཨོྲ་ཀ་ར་ཁར་ཀ་སྤྲ་
 ལ་ཀ་ར་རྩྱུ་རྩྱུ་པུ། ཅས་ཅ་སྤྲུགས་གྱི་དུམ་བུ་བྱེད་མར་བཏར་བའི་བར་དུ་མཆོན་སྤྲུགས་
 ཉེར་བཞི་བཅུག་པ་ཞིག་གོ། །བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། ཨོྲ་ཀ་ར་ཀ་ར་ཁར་ཀ་སྤྲ་ལ་ལི་ནི།
 བ་ཅ་རྩྱུ་རྩྱུ་པུ། ཅས་སྦྱར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ།

དཔལ་པོ་རྫོ་རྗེས་དཔལ་པོའི་མཆོན་སྤྲུགས་ཉེར་བཞི་བསྐྱེགས་པ་ལ། རོག་མར་ཨོྲ་དང་
 མཐར་རྩྱུ་གཉིས་དང་པུ་སྦྱར་ཏེ། འདོན་པ་ནི་དཔལ་པོའི་སྣོད་པོ་དང་ཉེ་སྣོད་བསྐྱེད་པའི་
 ལུགས་དང་། དཔལ་མོ་ཉེར་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ནི། དཔལ་མོའི་སྣོད་པོ་དང་ཉེ་
 སྣོད་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཀ་ར་གཉིས་ནི་གྲིས་གཉིས་དང་། ཀྱ་རུ་གཉིས་
 ནི་མངོན་གཉིས་དང་། བན་རྩྱ་གཉིས་ནི་ཆེངས་གཉིས་དང་། རྩ་ས་ལ་གཉིས་ནི་སྦྱག་པར་

གྲིས་གཉིས་དང་། གྲོ་ཟླ་ཡ་གཉིས་ནི་བསྐྱོད་པར་གྲིས་གཉིས་དང་། ད་ཏ་གཉིས་ནི་སྒྲིགས་
གཉིས་དང་། བ་ཅ་གཉིས་ནི་ཆོས་གཉིས་དང་། ཟླ་ཟླ་གཉིས་ནི་ཐོ་གཉིས་དང་། བ་ས་ནི་
ཞག་དང་། རུ་རྩི་རྩ་ནི་ཁག་དང་། ཨ་རྩ་ནི་རྒྱ་མ་དང་། སྤྲ་སྤྲ་བ་ནི་འཕྲེང་བ་དང་། ལ་སྤྲི་
ནི་ནི་འཕྲེང་བ་དང་། སྤྲ་ནི་བདུན་དང་། སྤྲ་ཏ་ལ་ནི་ས་འོག་དང་། ག་ཏ་ནི་གནས་པ་དང་།
སྤྲ་རྩི་གི་ནི་ལག་འགྲོ་དང་། སར་པོ་སྤྲ་ནི་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་རོ། །ཁ་ཅིག་སར་སྤྲ་ཞེས་འདོན་
ཞིང་ལག་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཟེར་རོ། །ད་ཟླ་ཡ་གཉིས་ནི་བསྐྲིགས་གཉིས་དང་། ལྷ་ཀྱང་
རྒྱ་གཉིས་ནི་ཁྲག་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་སྒྲོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་
མཆོན་སྤྲུགས་ཀྱི་འགོར་ཨོྲོ་དང་། མཐར་རྩྱ་གཉིས་དང་པུ་སྤྲར་བ་ནི། སོ་སོར་འདོན་པ་
དང་། དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། དེ་ནས་སྒྲོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་སྤྲུགས་
བཅུ་གཉིས་བསྐྲིགས་པ་ལ། ཐོག་མཐར་སྤྲར་བཞིན་སྤྲར་བ་ནི། དེ་དག་གི་བསྤྲུས་པའི་ཉེ་
སྤྲོང་དུ་དཔའ་བོ་རྩོམ་བཤད་དོ། །འུ་གི་རྩི་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ནི་བཅུ་སྤྲད་པར་སྤོམ།

ཡབ་ཀྱི་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་བཅོམ་སྤྲན་འདས་དཔའ་བོའི་དབང་སྤྲུག་ལ་སྤྲུག་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། མཉུ་ཀམ་ནི་བསྐྲུལ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཨ་ལྷི་སི་ནི་སྤྲུལ་ནི་མེ་དང་
མཉམ་པའི་འོད་ཅན་དང་། རྩི་རྩི་ནི་རལ་པ་དང་། སྤྲ་ཀྱུ་ལོ་རྩི་རྩི་ལ་ནི་ཅོད་བན་མི་བཟད་
པ་ཅན་དང་། དེ་ལྷ་ཀ་རྩི་ལོ་ག་ནི་མཆེ་བ་རྣམ་པར་གཅིགས་པ་དང་། རྩི་པ་རྩི་སྤྲ་སྤྲ་ནི་
འདིགས་པའི་ཞལ་ཅན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དཔག་ལུལ་ཅན་འདྲིམས་པའི་ཞལ་ཟེར་རོ། །ས་ཏ་སྤྲ་ནི་
སྤྲོང་དང་། རྩི་རྩི་ནི་སྤྲུག་དང་། རྩི་སྤྲ་རྩི་ལ་ནི་འབར་པའི་འོད་ཅན་དང་། བ་རྩི་ནི་དག་སྤྲ་
དང་། སྤྲ་ལོ་དུ་ཏ་ནི་ཞགས་པ་གདེངས་པ་དང་། ཁ་རྩི་དུག་དང་། ཨོ་ག་ཡན་ལག་ཟེར།
གཞན་དག་ཁ་རྩི་ནི་མཁའ་དང་། ཨོ་ག་ཉི་ལུས་ཟེར་རོ། །རྩི་རྩི་ཉེ་ནི་འདྲིན་པའོ། །སྤྲ་ག་
ནི་སྤྲུག་དང་། རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ལ་ནི་བགས་པའི་ན་བཟའ་ཅན་ནོ། །མཉུ་རྩི་སྤྲ་མཉུ་ཀ་ར་མ་

བྱ་པ་ཡ་ནི་དུད་ཁ་ཆེན་པོའི་ཐུན་པ་དང་འབྲ་བའི་སྐྱ་ཅན་ཟེར། ཁ་ཅིག་དུད་ཁ་ཆེན་པོ་དང་།
ཐུན་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་ཀའི་འགོར་ཨོ་གཅིག་དང་། མཐར་
རྩྱ་གཉིས་དང་པར་སྐྱར་ཏེ་བསྐྱས་པ་གཅིག་དང་། རྒྱ་དང་པར་པེའི་འགོར། ཨོ་རེ་དང་མཐར་
རྩྱ་གཉིས་དང་པར་སྐྱར་བ་སོ་སོར་བྱས་པ་གཉིས་བཤད་དོ། །པམ་མཐེང་པ་ལས་བརྒྱད་
པ་ལ་གཉིས་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱང་པོའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྒྲགས་དང་། ཞལ་བཞི་པའི་སྒྲགས་
སྤྱེལ་བ་དང་། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲགས་དང་། རྒྱ་དང་པར་སྐྱར་པའི་སྒྲགས་སྤྱེལ་བ་
དང་། འཁོར་གྱི་ལ་དཔའ་བོའི་སྒྲགས་ལ་རྩྱ་པར་བཅད། རྒྱ་འཁྱོར་མའི་སྒྲགས་རྣམས་ལ་
ཨོ་བཅད་ལ་བརྒྱའོ། །ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་བྱེད་པར་གཞུང་ནས་འབྱུང་
བ་བཞིན་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷགས་དང་པོས་ནི། རྒྱ་འཁྱོར་མ་ཉེར་བཞིའི་སྒྲགས་རེ་དང་། ཅ་སྒྲགས་ཀྱི་
དུམ་བུ་རེ་སྤྱེལ་འདུག་སྟེ་དུ་གོ་ནས། རྒྱ་འཁྱོར་མ་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲགས་ལའང་
སྒྲགས་གཞན་དང་སྤྱེལ་དགོས་པར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཅ་སྒྲགས་ལ་ཉེར་བཞིར་བཅད་པ་ནི། དཔའ་བོ་ཉེར་བཞིའི་སྒྲགས་ཡིན་ལ། དེའི་རེ་
རེའི་འོག་ཏུ་དཔའ་བོ་རེའི་མཆོན་སྒྲགས་འབྱུང་བ་ནི། དཔའ་བོ་དེའི་ལུམ་གྱི་སྒྲགས་ཡིན་
གྱི། ལྷ་གཅིག་གི་སྒྲགས་ལ་སྤྱེལ་ནས་སྒྲགས་གཉིས་སུ་བྱས་པ་མིན་པའི་བྱེད་ཏེ། དཔེར་
ན། ཡལ་གྱི་སྤྱང་པོ་དང་ཉེ་སྤྱང་གི་འོག་ཏུ་ལུམ་གྱི་སྒྲགས་དེ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་
རེ་རེའི་སྒྲགས་སྤྱེལ་བ་མིན་པ་དང་འབྲའོ། །དཔའ་བོ་རྩི་རྩིས་ནི་རྒྱ་དང་པར་སྐྱར་ནས་དཔའ་
བོའི་མཆོན་སྒྲགས་ཉེར་བཞི་དང་སྤྱེལ་བ་བྱས་ཀྱང་། སྒོ་མཆམས་མ་དང་མ་སྤྱེལ་ལ། སྤྱང་
པོའི་ལྷ་མོའི་སྒྲགས་ཞལ་བཞི་པའི་སྒྲགས་དང་སྤྱེལ་བ་ཡང་མི་སྤང་ངོ་། །མངོན་བརྗོད་
ལས། ཅ་སྒྲགས་ལ་དུམ་བུ་ཉེར་བཞིར་བྱས་པ་གཅིག་དང་། དཔའ་བོ་ཉེར་བཞིའི་མཆོན་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྡན་པ་དང་། དཔལ་ལོ་ཉེར་བཞི་དང་མ་སྤྲུལ་ལོ། །དཔལ་ལོ་དང་དཔལ་ལོའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོག་རྟེན་བཤད་པ་ལྟར། གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཉེ་འདོན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལོ་ལྟར་ལོ། །དཔལ་ལོ་རྟོག་རྟེན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལའང་། ཞི་ཉེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འགོར་ཞི་དང་། མཐར་ཕྱིན་གཉིས་དང་པར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཉིས་དང་། བརྒྱ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཆོན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མཐར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཞིན་སྤྲུལ་བ་དང་། དཔལ་ལོའི་གྲོ་ཆ་བྱུང་ཆོན་གཉིས་ལོ་དེ་བསྤྲུལ་ནས་ཐོག་མཐར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཞིན་སྤྲུལ་བ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལོའི་གྲོ་ཆ་ལའང་སྤྲུལ་བ་གཉིས་བཤད་དོ། །

གཞན་ལ་དབང་བསྤྲུལ་བ་དང་། རང་ཉིད་བདག་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། རབ་གནས་སོགས་ལ་དབང་བ་ལ་སྤྲུལ་དུ་བསྤྲུལ་བ་གཞན་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་གངས་རི་ཅམ་ཞིག་གི་བར་དུ་བསྤྲུལ་དགོས་སྤྲུལ་ན། མངོན་བཟོད་ལས། སྤྲུལ་དུ་བསྤྲུལ་བ་བྱ་བ་ནི། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་འབྱུང་དུ་བསྤྲུལ། །འཁོར་ལོའི་གསང་སྤྲུལ་ལའང་བསྤྲུལ་ལོ། །རང་གི་ལྷ་ལོ་ཡང་འབྱུང་དུ་བསྤྲུལ། །གཞན་ནི་ཁྱི་དུ་བསྤྲུལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷ་བ་པས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ལ་འབྱུང་དང་། འཁོར་ལ་ཁྱི་བསྤྲུལ་བར་བཤད་དོ། །སྤྲུལ་བ་པས། དཔལ་ལོའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གསང་སྤྲུལ་ནི། །ཁྱི་སྤྲུལ་གསུམ་དུ་བསྤྲུལ་བར་བྱ། །དཔལ་ལོ་རྟོག་རྟེན་འཁོར་ལ་འཁོར་ལོ། །ཁྱི་སྤྲུལ་གཉིས་ནི་བསྤྲུལ་བར་བྱ། །ཀ་ཀ་ལ་སོགས་རྟོག་རྟེན་བརྒྱུད། །སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྟོག་རྟེན་འཁོར་ལ་བཞི་ཡི། །སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྟ་དང་ལྟ་བརྒྱུ་ནི། །སྤྲུལ་དུ་བསྤྲུལ་བ་བྱ་བ་སྤྲུལ། །ཞེས་གཙོ་བོ་ལ་ཁྱི་སྤྲུལ་གསུམ། འཁོར་ལ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཁྱི་སྤྲུལ་གཉིས་གཉིས། ལྷ་མོ་གཞན་བརྒྱ་གཉིས་ལོ་རེ་རེ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱེད་དུ་གཤེགས་ལྟ་བུ་བསྤྲུལ་བར་བཤད་དེ། གཙོ་བོ་ལའང་ཁྱི་སྤྲུལ་གསུམ་མོ། །

དེ་དང་མཐུན་པར་དེ་རི་ཀ་པས་ལྷ་ལོ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་ཡང་གསུངས་པས། ལྷ་ལོ་པ་དང་རིལ་བུ་པའི་ལྷ་རེ་གཉིས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བྱ། ཡང་དེ་རི་ཀ་པས། འབྲིང་ངམ་

ཆུང་དུའི་ཆུལ་གནས་ན། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་པོ་འབྱུང་དུ་སྟེ། །དེ་བཞིན་མཁའ་འགོ་སྤྱོད་
ཕྱག་བཅུ། །བསྐྱེད་ཏེ་ལྷ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་ཁྲི་ཕྱག་སྟེ། །སྦྱིན་སྲེག་
མཆོག་གིས་ཉེ་བར་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་བསྐྱེད་པ་རབ་ཡིན་ལ།
བསྐྱེད་པ་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ནི། གཙུ་པོ་ལ་འབྱུང་དང་། འཁོར་ལ་ཁྲི་ཕྱག་རེ། གཉིས་ཀ་ལ་
སྦྱར་མོང་དུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྤྲུགས་ལ་ཁྲི་ཕྱག་གཅིག དེ་རྣམས་ལ་སྦྱིར་བསྐྱེད་པའི་
ཉེས་པ་དག་བྱེད་ལ་ནི། རི་ཅམ་འཆམ་པ་གཅིག་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་ལ་
ནི། གཞན་ནས་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། སྤར་མ་ནི་ཞི་བ་དང་། བྱི་མ་ནི་
དབང་ངོ་། །བསྐྱེད་ཆུའི་སྤྲུགས་ནི་ཅ་སྤྲུགས་ཡིན་ན་རབ། དེ་མིན་ནའང་སྤྱིང་པོའི་སྤྲུགས་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ། འཁོར་གྱི་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བགྲང་འབྲིང་ནི་མངོན་བཟོད་ལས།
མི་རུས་གྱི་སྤྱོད་བ་ལ་བྱ་བར་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ། དེ་མ་གྲུབ་ན་གདན་བཞི་ལས། ཞི་
རྒྱས་དབང་དང་མངོན་སྦྱོང་ལ། །ཁོ་དེ་ཅི་ནི་ལས་ཀྱན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །
སྤྱོད་ཐག་ནི་གཞོན་རྒྱ་མ་མ་ཉམས་པས་བཀལ་བའི་རས་བལ་གྱི་སྦྱུད་བ་ལ་བྱ་བར་རྩོ་རྩོ་
མཁའ་འགོ་ལས་བཤད་དོ།

རབ་གནས་རྒྱས་པ་ནི་སྤྱོད་བ་དང་མན་སྟེ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་བྱ། བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་
བ་ལས། སྤྱོད་བ་ལ་གསུང་རྩོ་རྩོ་བསྐྱེད་པ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གཟུགས་
དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པར་བསམས་ལ། རུམ་པའི་རྒྱས་གཏོར་ཏེ། མཆོད་
ནས་གསུང་རྩོ་རྩོའི་སྤྱིང་པོ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་བྱའོ། །གསུང་རྩོ་རྩོ་
འདིར་བསྐྱེད་པར་གྱི་དབང་ཕྱག་གོ། །དེའི་སྤྱིང་པོ་ནི། ཨོ་བསྐྱེད་ནིར་ཏུ་ཤུ་ར་རྩུ་རྩུ་པའི་ཅེས་
བའས། སྤྱི་རྩུ་རྩུའི་ཐོག་མཐར་སྤར་བཞིན་སྦྱར་བའོ། །སེམས་མ་ཡོངས་པ་ལ་འབད་ནས་
བསྐྱེད་པའི་སྦྱིན་ཏུ་ཅང་སྦྱར་བྱལ་དང་། ཏུ་ཅང་སྦྱར་བ་དང་། རིང་ཐུང་གི་ཆད་ལས་ཉམས་

བ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱོག་ནས་འདོན་པ་སོགས་ལ་བཤད་པ་རྣམས་དང་བཅས་བར་བསྐྱས་སོ། །འདི་ལ་ཡིད་བསྐྱས་དོ་རྗེ་བསྐྱས་བ་དང་། དག་བསྐྱས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཐུན་ངོ་ལ་མ་ཡེངས་བར་བསྐྱས་པ་རྣམས་གངས་སུ་གཞུག་གི། ཐུན་བར་དུ་བསྐྱས་བ་དང་། སེམས་གཡེངས་ནས་བསྐྱས་པ་སོགས་ནི་གངས་ལ་མི་པན་ཡང་བསྐྱས་བར་ནི་བཤད་དོ། །

དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། མཐེ་བོང་ལྷགས་ཀྱང་བྱས་ནས་ནི། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུགས་པར་བསམ། །འཁོར་དུ་མཉམ་གཞག་སྒྲགས་བསྐྱས་ན། །འབྲུབ་འབྲུར་འདིར་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་བ་དང་། །ཁ་སྐྱོར་ལས། དེ་ཉིད་ཡོད་ན་འབྲུབ་ལ་མེད་ན་མི་འབྲུབ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མན་སྟེ་ལས། ལག་བ་གཡས་པའི་སོར་མོ་རྣམས་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་དང་། གཡོན་པའི་སོར་མོ་རྣམས་བསྐྱེད་འདབ་མའི་རྣམ་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསམས་ལ། དེ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་ལྷུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉི་མ་ལྷུངས་མཆོན་བ་དང་། ལ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་བ་ལས་མཆོན་བ་བསྐྱོམས་པ། སྒྲོང་བ་དང་། སྒྲོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པར་བསྐྱོམས་ནས་གཡས་པས་བགང་བ་དང་། ལྷའི་སྐྱུ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་འབྲུབ་ཀྱི། མེད་ན་མི་འབྲུབ་པར་གསུངས་བ་དང་། ཞལ་དུ་ཡོད་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་འདོན་པར་མོས་པར་བྲིལ་བྱ་བ་དང་ལྷ་བ་པས་གསུངས་པ་ལྟར་བཏོན་ན་དེ་དག་གི་གངས་ཀྱི་འབྲུར་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །མངོན་བརྗོད་ལས། དུང་ཆེན་ཐེང་བ་སྤངས་ནས་སུ། །ལག་གཡོན་མཐེ་བོང་སྤྱོད་ལག་གིས། །གསང་སྒྲགས་དག་ནི་བསྐྱས་བ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་³⁰³ (གཏོར་མ་རི་ལྷར་བྱ་བ)ནི། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ནི་ཅ་རྒྱད་ལས་མི་གསལ་ལ། གཞུང་ནས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་གཏོར་སྒྲགས་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཆོ་ག་གཞན་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་པས། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་གསལ་བར་

གསུངས་པ་ནི། གཙོ་བོར་སྤྲོམ་འབྱུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱ་རྒྱུ་ཏ་དང་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པའི་རྟོ་རྟོ་སོགས་མང་པོས་ཀྱང་ལྷ་བ་བ་ལྟར་བཤད་དོ། །འདིར་སྤྲོམ་འབྱུང་ལས། སྤྲོམ་བྱེད་གཏོར་མ་མེད་པར་ལས། །སྤྲུང་དུ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་སྤྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །གཏོར་མའི་རབ་ཏུ་བཟུགས་པ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཀྱན་སྦྱོང་ལས། རང་འདོད་ལས་ལ་སྦྱོན་བྱ་བ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་གཏོར་མ་སྦྱོན། །མར་ངོ་ཡི་ནི་ཆེས་བཅུ་དང་། །ཡར་ངོ་ཡི་ཡང་དེ་གྱུར་ལ། །སྤྲུང་དུ་འབད་པས་ཆང་དང་ཤ་ཡིས་ཀྱང་། །རྟོ་རྟོ་སྤྲོ་མོ་རབ་ཏུ་མཆོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་ཡང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྲིར་བྱན་གྱི་ཐོག་མཐའ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་བྱ་བར་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་གཏོར་མ་སྤྱང་བ་ནི། མདུན་དུ་ཡོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྤྱང་དུ་རྩི་ལས་བྱུང་བའི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །གཏོར་སྦྱོང་ནི་ཨོྭ་ཨུྭ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་མི་མགོ་ཆོན་པའི་སྦྱོང་དུ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ཨ་དཀར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱའི་སྦྱོང་དུ་བསྦྱོང་དོ། །དེའི་བྱ་བས། དེ་སྤྱང་ཨ་ལས་བརྒྱའི་སྦྱོང་། །དུམ་བྱ་གཅིག་པ་ནང་དམར་པོ། །ཞེས་ཐོད་པ་དུམ་བྱ་གཅིག་པ་ནང་དམར་པོར་བཤད་དེ། གཙུག་ཁོར་ལས་ཀྱང་རོ། །ཕྱི་ནི་དཀར་པོ་ལོ། །དེའི་ནང་དུ་གཏོར་མའི་རྩིས་གང་ཡིན་ནམས་བདུད་རྩི་ལྷ་དང་སྦྱོན་མ་ལྟར་བསྦྱོང་བ་ནི། །ཤར་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་དབུས་ཀྱི་བར་དུ་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ཨོྭ་ཨུྭ་ཨོྭ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཀར་ལྗང་དམར་སེར་མཐིང་ཁ་ནམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། དེམ་པ་བཞིན་དུ་གསང་བའི་སྦྱོན་འཛིན་དང་། །ཤ་ཆེན་དང་། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དང་། རང་བྱུང་གི་མེ་ཏོག་རྟ་དང་། དེའི་ཆུ་ནམས་ལ་སྦྲར་ཡང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པ་དང་། མེ་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་དབུས་ཀྱི་བར་དུ་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་ལོ་མོ་པོ་ཏྲུ་བོ་དཀར་སྦོ་དམར་ལྗང་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། བ་ལང་བྱི་སྤང་པོ་ཆེ་ཏྲ་ཡི་སྦྱོན་མ་སྤེལ་ནམས་ཡི་གེ་དེ་དག་

གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ།

འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་ས་བོན་ལྔ་ཚན་གཉིས་ལས། བདུད་ཅི་ལྔ་དང་ཤ་ལྔ་སྐྱེད་པར་
བཤད་པ་ཅུམ་ལས། ས་བོན་གང་ལས་དེ་རྣམས་གང་སྐྱེད་མི་གསལ་བས་སྐྱེད་ལུགས་
དེ་ནི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་དང་གཙུག་ཞོར་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེར་ཁྱིམ་ལས་ཤ་ཆེན་སྐྱེད་པ་ལ་
བསམས་ནས་ཤེས་སྒྲུབས་སུ་ཤ་ཆེན་མེད་ཅིང་། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བེ་མ་བྱུང་བ་ནི་ཤ་ཆེན་དེ་
ནི་ཤ་དང་བདུད་ཅི་གཉིས་ཀ་ལ་གཏོགས་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། སྒོ་མ་
འབྱུང་ལས། བདུད་ཅི་ལྔ་པ་ལ་ལྷད་པ་དང་། ཀླུ་མར་དང་ཆེལ་གསུམ་གང་བྱུང་གཅིག་
བཤད་པས། ཁྱིམ་ལས་དེ་གསུམ་གང་བྱུང་གཅིག་དང་། དབུས་སུ་བེ་དམར་པོ་ལས་ཤ་ཆེན་
བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མ་ལྔར་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ལ། བདུད་ཅི་ལྔ་ལ་གཤེགས་པ་གཤེགས་
མར་འཛོག་ཚུལ་དང་། རྒྱུགས་དང་མཆམས་སུ་འགོད་ཚུལ་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་མང་
དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཚུལ་འདི་ནི་སྒོ་མ་འབྱུང་གི་དགོངས་པའོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་གཡོས་པས་མེ་འབར་
བའི་རྟོད་གྱིས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཞུ་སྟེ། ཉི་མ་འཆར་ཀའི་མདོག་ལྟར་དམར་པོར་
བལྟའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་དཀར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཁ་ལྷོ་ག་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདུད་
ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟས་པ་ཐོད་པར་བྱུང་སྟེ་ཞུ་བས་བཅུད་དེ་དག་དབུ་
ཆུའི་མདོག་ཅན་བསིལ་བར་བྱུར་པར་བསམ་མོ།

དེ་ནས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཐོག་མར་ཨོྲ་དང་། མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་
པས་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་བདུད་ཅིའི་སྟེང་དུ་གནས་པར་བལྟས་ལ། དེ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ཨོྲ་དཀར་པོ། ལྷུང་དམར་པོ། རྩྱུ་སྒོན་པོ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་གནས་
པར་བསམ་མོ། །འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱ་མཆོལ་སོགས་པ་ན་གནས་པའི་བདུད་ཅི་དང་།
རྒྱུགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མེའི་དབང་ཕྱུག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་

བཤད་ཀྱང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དོན་དེ་འོད་
 ཟེར་གྱི་སྤྱུ་གུས་བྲངས་ནས་བདུད་ཅི་གསོལ་བར་བསམ་ཞིང་། བདུད་ཅིའི་སྣོད་དེ་ཤར་ནས་
 བརྩམས་ཏེ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒོར་དང་། མེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མཆོམས་གཡས་སྒོར་དུ་བསྒོར་
 ལ། ཞི་ཀ་ར་ཀ་ར་ནས་རྩྱ་རྩྱ་པར་གྱི་བར་ལན་ཅིག་བརྗོད་ལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ལ་
 དབུ་ལ་ལོ། །དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་། ལྷ་མོ་བཞི་དང་། སྒོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ལ་
 རི་ལྟར་རིགས་པར་བསྒོར་ཏེ། ཞི་ལྷ་བརྗོད་ཨ་ར་ལི་རྟོ་རྩེ་རྩྱ་བོ་རྟོ་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་ས་མ་ཡ་སྟོ་
 རི་བྱ་རྟོ་ཞེས་བ་འདི་གཅིག་ནས་ལྷ་བརྗོད་པས་དབུ་ལ་བར་བྱའོ། །ད་ལྟ་འགྱུར་བའི་སྔོན་
 འབྱུང་ལས་ཡེ་ཤེས་བ་སྤྱན་བྲངས་བ་ལ་སྟོང་གའི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱན་བ་དང་། ས་མ་ཡ་སྟོ་ལ་
 སོགས་བ་བརྗོད་བ་དང་། ཕྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་དང་སྟེང་འོག་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིང་སོ་སོར་
 འགུགས་པའི་སྤྲགས་སོ་སོ་དང་། དེ་ནས་སྤྲགས་གཞན་ཞིག་མགོ་བོར་བཏགས་པའི་རྩ་
 སྤྲགས་ལན་ཅིག་བརྗོད་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་འབུལ་ཞིང་། སྤྲགས་འོག་མ་ལན་གཅིག་
 ནས་ལྷའི་བར་བརྗོད་པས་ལྷ་མོ་བརྩ་གཉིས་ལ་འབུལ་བར་བཤད་དེ། རྒྱུད་དེར་སྦྱབ་ཐབས་
 ལ་ལྷ་བརྩ་གསུམ་ལས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །

གཞུང་ནས་དོན་ཐལ་མོ་ཁ་གཉེན་དུ་བྱེ་ལ་མཆོན་བྱེད་ན་གཏོར་མ་སྤྱན་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་
 གསུངས་ནས། གཏོར་སྤྲགས་གཉིས་བཞོད་པ་མ་གཏོགས་པ་མཐོན་གང་ལ་འབུལ་བ་
 སོགས་མི་གསལ་ལ། སྤྲགས་གོང་མའི་མཐར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ལན་ལྷའི་བར་དུ་མངོན་
 པར་བསྤྲགས་པར་བྱས་ལ་བསྟབ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལན་གཉིས་སོགས་གདམ་
 ང་ཅན་གྱི་ཆོག་མེད་དོ། །མངོན་བརྗོད་དང་ཀུན་སྦྱོད་ལས། སྒྲ་གྲོལ་ཞིང་གཅེར་བུར་བྱས་
 ནས་སྟོར་བལྟས་ཏེ་དོན་ཐལ་མོ་ཁ་གཉེན་དུ་བྱེ་ནས་མཆོན་བྱེད་ན་གཏོར་མ་བྱ་བར་བཤད་
 ཅིང་། སྤྲགས་ལན་གཉིས་སོགས་བརྗོད་པ་ལ་གདམ་ང་ཅན་གྱི་ཆོག་མེད། དེས་ན་ལྷ་བ་

པས་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་ལན་ལྟ་བུ་བཟོད་དགོས་ཀྱང་ལྟ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་
མ་ངེས་པས་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ། གཅིག་གཅིག་ལོ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་ཡུམ་དང་།
དེ་ནས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་ལྟ་སོ་བཞི་དང་། དེ་ནས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོ་མཆོམས་མ་ཕྱོགས་
ན་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་མཆོམས་ན་གནས་པ་ལ་དབྱེ་ལོ།

དེ་ལྟར་ཕྱུལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞལ་བསིལ་དང་། ལག་ཕྱིས་དང་། སོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་
དབྱེ་ཞིང་རིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོད་ནས་རྒྱུད་པས་བརྟེན་དེ། འདོད་དོན་
འབྱུང་བར་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། སྤིང་བ་དང་མཉམ་ཞི་བའི་ཆགས་བཅོམ་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་འཛོམས། །ཁྱོད་ནི་དངོས་སོ་མཐའ་དག་མཁའ་ལྟར་གཟིགས་པ་དག་དང་ལྡན། །
མགོན་སོ་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བ་ལྟེ་བའི་རྩལ་བརྒྱན་ཐུགས་ཀྱི་རྩལ། །མཛོད་ཅིག་ལྟ་སོ་རྣམས་ནི་
བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་རྗེས་བཅེར་མཛོད། །ཅེས་བཟོད་དོ། །དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་མ་
ནི་སྒྲོམ་འབྱུང་དང་། འགྲེལ་པ་སོགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟར་བསྐྱུར་བ་མེད་པར་འབྱུལ།
པམ་མཐེང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་མང་པོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛོད། །ཨ་ལྷ་ཀ་རས་འཛིག་རྟེན་
པ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་རྗེས་ལ། བདེ་མཆོག་གི་ལྟ་ཡུམ་དང་
བཅས་པའི་སྐྱུར་བསྐྱུར་ནས་འབྱུལ་བ་མཛོད་དོ།

པམ་མཐེང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་དུར་ཁྱོད་
བརྒྱུད་ལ་སོག་པས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་བརྒྱུད་དུ་སྐྱུར་པ་ལ་འབྱུལ་
བར་བཞེད་དེ། རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །སྤར་སྐྱེད་བྲངས་པའི་དུར་ཁྱོད་ན་གནས་
པའི་ཕྱོགས་སྐྱོད་དང་ཞིང་སྐྱོད་དང་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་དང་། མཆོམས་གཡས་
སུ་བསྐྱོར་ཞིང་། ཨོ་ཁ་ཁ་ཁ་ཉི་ཁ་ཉི། སྐྱུ་ཡམྱ། རྟུ་ས། ལྷ་ཏ། བྱ་ཏ། བི་ཤ་ཅ། ལྷ་ཏ་
ད། ཨ་བ་སྐྱུ་ར། བཟོ་རྒྱུ་ཀ་རྒྱ་ཀི་རྒྱ་དལ། ཨི་མོ། བ་ལོ་གཉི་ཏུ། ས་མ་ལ་རྟུ་རྒྱ། ལྷ་མ།

སར་སྤྲི་མེ་པ་ཡལྟུ། ཡ་ཐེ་བྱ། ཡ་ཐེ་བྱ། ལྷ་ར་ཐ། ལྷ་ར་ཐ། རི་ག་ཐ། ལྷ་ཏི་པ་མ་ཐ།
 མ་མ་ས་ཐ་ཀ་ཏ་ཡ། སད་སྤ་ཁི་བི་འུ་ལྷ་ཡེ། ས་ཏ་ཡི་ཀ་ལྷ་ཐ་ཐ། སྤྱི་སྤྱི་པར་པར་སྤྱི་
 ཞེས་ལན་གཉིས་བརྗོད་ནས་སྤྱོགས་དང་མཆོམས་ན་གནས་པ་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །
 སྤྱོགས་སྦྱང་ལ་སོགས་པས་བདུད་ཅི་དེ་གསོལ་བས་ལུས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆེམ་བར་
 བསམ་མོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མགོན་སྤྱི་ལ་སོ་ཅི་ལ་སོགས་པ་དབུལ་ཞིང་། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་
 གིས་མཆོད་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོད་ལ། བརྗོད་ལག་པས་བརྗོད་བྱས་ཏེ་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་
 བ་གདབ་པོ།

བརྗོད་ལག་པས་བརྗོད་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་པ་རྣམས་དང་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་གསལ་བར་
 མ་བཤད། ཁ་ཅིག་གིས་ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེབ་ཆེན་གྱི་སྤྱིང་ན་པར་ལ། གཡོན་པའི་
 མཐེབ་སྤྲི་གྱིས་སེ་གོལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་གཤེགས་
 གསོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གཅིག་པར་མངོན་ལ། འདིར་ནི་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་དང་། འོག་
 ཏུ་ནི་གཤེགས་གསོལ་གྱི་བརྗོད་བྱའོ། །དེ་ནས་ཆོ་ག་ལྷག་ཆད་ཁ་སྦྱང་བའི་དོན་དུ་བྲིལ་བུ་
 དགོལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བས། ཞི་བཟླ་ཏེ་རུ་ཀ་ས་མ་ཡ། མ་རུ་སྤ་སྤ་ཡ། ཏེ་རུ་ཀ་ཏེ་ནོ་
 པ་ཏི་ཏེ་ཏི་ཏེ་མེ་སྤ་ཐ། སྤ་ཏི་ཏེ་མེ་སྤ་ཐ། སྤ་པོ་ཏེ་མེ་སྤ་ཐ། ཨ་རུ་ར་ཏེ་མེ་སྤ་ཐ། སར་
 སྤྲི་མེ་པ་ཡལྟུ། སར་ཀམ་སྤ་ཅ་མེ། ཅེ་ཏྱི་ཤྱི་ཡི་ཀྱ་རུ་སྤྱི། ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏེ་ལྷ་ག་ཐ་ཐ།
 བརྗོད་ཏེ་རུ་ཀ་མ་མེ་སྤ་ཐ། ཏེ་རུ་ཀ་སྤ་ཐ། མཉེས་པ་ལ་སྤ་ལྷ་ཏྱི་པར། ཅེས་ཡི་གེ་བརྒྱ་
 པའི་སྤགས་བརྒྱ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་མངོན་བརྗོད་ལས་གསུངས་སོ།

ཆོ་གའི་ལྷག་ཆད་ཁ་སྦྱང་ཚུལ་ནི། སྤགས་དེས་ལྷག་ཆད་གྱི་ཉེས་པ་དག་པར་བྱས་
 པས་ཆོ་ག་ཆད་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས། ཞི་ཡོ་ག་འུད་རྣམས་རྣམ་ཡོ་ག་འུད་
 རྟོན་ཏོ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སྤྱིང་ཁར་པད་ཀོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱས་ལ། ཕྱག་རྒྱ་

སྤྱད་པ་ན། ལག་པས་འབྱུང་པའི་ཚུལ་བྱ་ཞིང་། མཐེ་བོང་དང་སྤྱན་ལག་གིས་སེ་གོལ་
 གཏོག་པ་སྔོན་དུ་འགོ་བས། ཚི་བཟླ་མུམ་ཞེས་བཟོད་དེ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཤེགས་སུ་
 གསོལ་ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བདག་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱད་རིམ་རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པའི་བར་དུ་བྱ་ལ། དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་ཉི་རུ་
 ཀ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པར་ལྷང་བར་བྱའོ། །ལུས་དཀྱིལ་ཇི་ལྟར་
 བསྐྱ་བ་ནི་བཤད་ཅིན་རྟོ།།

གཉིས་⁵⁵པ་སྐྱན་སྔ་བྱའི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཐུན་
 གཞན་བྱེད་ལུགས་སོ།།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ལངས་
 པ་ལ་རང་ལ་དཔའ་བོའི་གོ་ཆ་དུག་དང་། ཡུམ་ལ་དཔའ་མེའི་གོ་ཆ་དུག་པོ་རྣམས་དང་། རང་
 གི་གནས་ཉེར་བཞིར་ཉི་གདན་ལ་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཉེར་བཞིའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་རྣམ་
 པར་བསམས་ནས། ཆོམ་ངམ་སྟེ་བགེགས་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་ཞལ་བཞི་པའི་སྤྲགས་
 གྱིས་ཤིན་རུ་སྟེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟོད་པས་བསྐྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚུལ་ནི། གཡོན་པའི་མཐེབ་
 མུའ་གྱིས་ཤར་ནས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་སེ་གོལ་གཏོག་པ་སྔོན་དུ་འགོ་བས་སྤྲགས་བཞི་
 བཟོད་པའོ། །ཆངས་པ་ནི་བདེ་མཆོག་ཡིན་ལ། དེར་སྦྱོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་ངོ་བོར་ལྟ་བའོ།།

དེ་ནི་རྟག་གྱུར་ནས་ཉི་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །དཔའ་བོའི་རྟང་པ་བརྒྱད་པའི་
 གསང་སྤྲགས་གྱིས་བདག་ཉིད་ལ་མཆོད་པ་དང་། ལྷ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་
 སེམས་མཐོང་ནའང་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པར་མོས་པས་རྟང་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲགས་གྱིས་བསྦྱོད་ནས་

ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ནི་དེ་དག་གི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་ཡང་གཟུང་
ངོ། །སྦྱོང་བ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི་སྒྲ་མ་མ་གཏོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་
པར་བཤད་དོ། །རྒྱུད་འདི་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། རྣལ་
འབྱོར་པ་བདག་ཉིད་གཞན་ལ་བག་ཚེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྤངས་ཏེ་སྒྲོ་བློས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྦྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན།
ཁམས་གསུམ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་བདེ་བའི་མཆོག་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་སྦྱང་གི་ངོ་བོར་
དབྱེར་མེད་པར་སྦྲུམ་པ་ལ་གནས་ནས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་ལྔར་ཀུན་དུ་སྦྱོང་བ་ནི། ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རིགས་གཅིག་དུ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདག་
གཉིས་ཀྱི་མཆོན་མར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་དམིགས་གཏད་འཛིག་པའི་སེམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་ཕྱག་རྒྱའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལྔ་ལ་བདེ་སྦྱང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོང་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ལོངས་སྦྱད་པས་
ནི་ལུས་རྒྱས་པས་བདེ་བའི་རྟེན་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བས་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དེ་
ལས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་
སྦྱད་པའི་འབྲས་བྱ་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བའི་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ལ། རྣལ་
འབྱོར་པ་དཔའ་བོ་སངས་བཞི་ལྷན་དུ་ཉམས་ང་བ་མེད་པར་སྦྱོང་དོ། །དེ་ལྟར་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀའི་
གོ་འཕང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་བསྐྱུལ་བསྦྱོང་དང་། དག་གི་སྦྱ་བརྗོད་
བཏང་སྟོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་པ་དང་། སྒྲགས་བསྐྱུས་པ་དང་འབྲ་བའི་
ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ཀུན་སྦྱོང་ལས། སྤྱི་ཏེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་གནས། །ཡན་ལག་
གི་ནི་བསྦྱོང་པ་དང་། །ཆོག་གི་རབ་འབྲམས་ངེ་སྟེད་པ། །དེ་སྟེད་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྒྲགས་

ཡིན། །ཞེས་ཏེ། རྗེས་སྤྱོད་བྱ་ཚུལ་དེ་རྣམས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་དང་མངོན་བརྗོད་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

ཁུས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི་ལྷ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གས་བྱའོ། །ཁ་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་
རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་གསལ་གདབ། གཏོར་མ་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་
ཀྱི་ཆོ་གས་སམ། ཡང་ན་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ལ། ཨོྭ་ཁ་ཁ་ཞེས་སོགས་
ལན་ཅིག་བརྗོད་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ལ་གཏོར་མ་འབུལ་བར་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་དོ། །
དེ་ནས་རང་གི་བཟའ་བདུང་རྣམས་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་གས་སྤང་བར་འགྲེལ་བ་རྣམས་
ནས་བཤད་པ་ནི། སྤྱོད་འབྱུང་ལས། ལྷ་མ་དཔའ་བོ་རྣལ་འབྱོར་མ། །མཆོད་ཅིང་རྗེས་སུ་
སྤྱད་པར་བྱ། །ཨོྭ་ལྷ་མྱོ་ཞེས་པས་སྤྱགས་ཀྱིས། །རྟག་དྲ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བྱ་ཞིང་། །རྟ་
རྟོ་རྗེས་པས་སྤྱགས་ཀྱིས། །སྤང་བ་དང་ནི་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །རྟ་ཡིག་ཁ་དོག་འཕྲོག་པར་
བྱེད། །རྟོ་ཡིག་ནི་རྣམས་འཕྲོག་པར་བྱེད། །རྗེས་ཡིག་ནུས་པ་བཅོམ་པ་དང་། །བདུན་
ཅིའི་རྣམ་པའང་བརྟེན་པར་བྱ། །ལྷ་གསུམ་ལ་སོགས་དང་བུལ་བ། །གལ་ཏེ་སྤེད་ལྷན་
འཐུངས་གྱུར་ན། །དེ་ནི་དུག་འགྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །སྤྱགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འབྱུང་འགྲེལ་བ་ལས། ལག་པ་གཡས་ལ་རྟོ་ཡིག་ལས་སྐྱེས་
པའི་འཁོར་ལོ། རྣམ་སྤང་གི་ངོ་བོ་རྟོ་ཡིག་གིས་མཆོན་པ་བསམས་ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྗེས་ཀྱི་
སྤྱོད་བཞག་ལ། ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་རྟ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤང་མཐའི་རང་བཞིན། བརྒྱ་དམར་
བོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རྟས་མཆོན་པ་བསྐྱོམས་པ་ཡིས་ཁ་དགེ་བ། རྗེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཉི་མ་ལ་
གནས་པའི་རྗེས་ཡིག་མི་བསྐྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་བལྟས་ལ། སྤྱགས་དེ་གསུམ་ལན་
གསུམ་མཐ་ལྷའམ་བདུན་བརྗོད་ནས། རྗེས་ཡིག་ལས་སུ་ཨོྭ་ གཡོན་དུ་ལྷ་མ་མདུན་དུ་རྟོ་
གནས་པར་བསམས་ལ། ཨོྭ་ལྷ་མྱོ་ཡང་སྤྱ་མ་ལྟར་བརྗོད་ནས། ལྷ་མ་དང་། དཔའ་བོ་

དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་མཆོད་ནས་རང་གིས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་
བསྟེན་པའི་ཉེས་པ་ནི་ལྷ་གསུམ་ཞེས་པ་བཞིས་བསྟེན་པར་འཆད་དོ། །ཉ་ལ་སོགས་པས་
ཁ་དོག་དང་ངི་རུས་ཀྱི་སྟོན་འཕྲོག་པ་ནི་སྤང་བའོ། །སྟོན་བསལ་ནས་བདུད་ཅིར་བྱེད་པ་ནི་
རྟོགས་པའོ། །མང་པོར་སྟེལ་བ་ནི་འབར་བར་བྱས་པའོ། །འདི་ནི་བཟའ་བརྟུང་ལ་ལོངས་
སྟོང་རེས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ།

དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དོ་སྟམ་དུ་མོས་པའི་ར་རྒྱལ་སྟོན་དུ་འགོ་བས།
ཨོ་ས་མ་ཡ་ཤུད་རྩ་སྐྱེ་རྩ་མེད་ས་མ་ཡ་ཤུད་རྩ་ཉྱེ། ཞེས་བརྗོད། ས་མ་ཡ་ནི་འདིར་མཉམ་
པའི་དོན་དང་། ཤུད་རྩ་ནི་དག་པའོ། །དེ་ནས་ལྷེ་དོ་རྩེར་སྦྱེད་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
སྤར་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་ལྷེ་བར་གནས་པའི་རྩྱུ་མི། ལྷ་ད་དཀར་དམར་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོར་མོས་པ་ལ་ལྷལ་བས་ཆོས་པར་བསམ་མོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོས་
ན་ཡོན་སྦྱང་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། གདན་བཞི་ལས། གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་བཟའ་བརྟུང་རྣམས། །
བསྟོ་བ་བྱས་ནས་བཟའ་བར་བྱ། །འདི་ལྟར་སྦྱོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །བྱ་ཡོན་དུ་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ནང་གི་སྟོན་སྟེག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཟ་བ་ལ་བྱ་ཡོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་
ཏེ་ཞིན་དུ་གཤམ་ཆེད།

གཉིས་³¹⁸པ་(ཐུན་གཞན་བྱེད་ལུགས་)ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་དང་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་ནས། ཉིན་
གི་གུང་སྟོན་ལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་སྤྲུགས་གསུམ་
བརྗོད་པས་སྐད་ཅིག་གིས་རྟོན་བརྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་རྩོགས་པར་མོས་པར་བྱས་ཏེ། སྤར་
བཞིན་གསལ་གདབ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གསལ་གདབ་བྱིན་པ་དང་། གསང་གནས་བྱིན་
རྒྱབས་སོགས་བྱས་ལ། བདེ་སྦྱང་བསྐྱོམ། འཁོར་རྣམས་གསལ་བཏབ་བྱིན་པ་དང་། སྤར་

གྱི་བདེ་བ་བླན་པར་བྱས་ལ། ཆོས་སོ་བདུན་གྱི་དག་པ་རྒྱས་བསྐྱས་གང་རུང་ཞིག་བླན་པར་བྱ། དེ་ནས་ལུས་དགྱིལ་བསྟོམ། དེ་ནས་གོ་བགོ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱའོ། །འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས། དག་པ་གསུམ་ནས་སྦྱོར་བ་ཆོགས་བསག་གི་བར་རྣམས་སྐྱུ་གཞན་གསུམ་ལ་བྱ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་ཅུང་ཟད་ལས་རུང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་བར་དུ་མ་ཆག་པ་རེ་དང་། སྦྱོང་བའི་ངང་ལས་རྒྱ་ད་འཛོག་པ་ནས་མངོན་བྱང་སྟོམ་པའི་བར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །སྐྱུ་དེ་བཏང་ནས་སྤྱི་བྱོའི་སྐྱུ་ལ་མ་ཞུགས་གྱི་བར་དང་། སྤྱི་བྱོའི་སྐྱུ་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །

དེ་ནས་སྐྱུ་བཞི་པ་མཆོན་མའི་སྐྱུ་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ། དེའི་མཐར་ནམ་གྱི་གྲང་ལ་ནི། དག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་ཀླ་ཡིའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ལ། ཨྱོ་ཚུར་སྦྱོན་ཚུར་སྦྱོན་དཔའ་བོ་ཆེ། །དག་པའི་ཆོག་ནི་སྟོན་པ་པོ། །སྦྱེད་ངང་འཛིག་དང་རང་འབྱུང་བ། །སྦྱོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འདི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། མཐར་རྩྱུ་རྩྱུ་པར་སྦྱར་བའི་དབྱངས་གསལ་ཆར་གཅིག་བརྗོད་ལ། འོད་གསལ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པར་བྱས་ལ། གཉིད་ཀྱང་འོད་གསལ་དུ་མོས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ནི་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེས་པ་དང་གཏོར་མ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་སྦྱུད་རིམ་སྟོང་ཁར་བྱས་ནས་རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་བབྱང་ན་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཆེའོ། །སྐྱུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཅི་མང་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཐོ་རངས་གྱི་སྐྱུ་ལ་འོད་གསལ་ལས་ལངས་ཏེ། ལུས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་འོར་མོས་པ་བྱ་སྟེ། ཨྱོ་ཚུར་སྦྱོན་སོགས་བརྗོད་ནས་སྐྱུ་དང་པོའི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་གནས་པར་བྱའོ། །དེལ་བྱ་པའི་ལུས་དགྱིལ་ལ་ནི། ལྷ་ལྷ་ལས། ས་བོན་

འོད་གྲིས་ཤེས་རབ་བདག་པོ་དང་། །འཁོར་ལོ་བ་དང་ཁང་བ་བཅེགས་མ་རྣམས། །སྤང་
བར་བྱས་ཏེ་འོད་གླུར་རིམ་བཞིན་བསྟུ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱིང་ཁའི་ཉེ་རུ་ཀའི་བྱགས་
ཀའི་རྩྱ་ཡིག་ལས། འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས་པའི་
མཐར་སྤོད་བཅུད་དུར་ཁྱོད་དང་། དེ་དང་བསྐྱུང་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། དེ་སྣ་སྣ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ན་ལྟ་ལ་སྟུང་ཅིང་། དུམ་བཞི་སྤར་བཞིན་སྟུང་། དུས་དཀྲིལ་རྒྱང་བ་ཡིན་ན་ཁང་
བ་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་བསྟུ། དེ་ནས་བརྟེན་པའི་དུས་དཀྲིལ་རྣམས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་རང་
གནས་སུ་ཐེམ་བའམ་རིམ་གྲིས་བསྟུས་ཏེ། སྤྱིང་ཁའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་བ་དུམ་བཞིག་དེ་ནས་
གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡབ་དུམ་གཉིས་སྤྱིང་ཁའི་གཙོ་བོ་ཡབ་དུམ་ལ་བསྟུ། དེ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱིང་
ཁའི་ཉེ་གདན་རྩྱ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟུ། ཉི་མ་དང་ལྷ་དང་ཉ་ནས་རྒྱ་དའི་བར་རྣམས་སྤར་
བྱི་མ་ལ་རིམ་གྲིས་བསྟུས་ལ། རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་བྱས་ཏེ། དུག་གཉིས་བ་ཡབ་
དུམ་དུ་ལངས་ལ་བསྟེན་བ་དང་སྟོན་ལམ་དང་། ཡིག་བརྒྱ་ཡང་བརྗོད་གསུངས་ཏེ། སྤར་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགོས་སོ།།

ཐུན་གཞན་ལ་འབྲུག་པ་ན། གྲུང་དང་ཕྱི་ངོའི་ཐུན་མཆོམས་སུ། །བསམ་གཏན་ཁང་
བར་སྟན་བདེར་འབྲུག། །བདག་ཉིད་འོད་ཟེར་དུ་གླུར་བ། །རྩྱ་དུ་གླུར་ཏེ་ཡོངས་གླུར་ལས། །
བཙུག་ལྟན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི། །དཀྲིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་སྣ་སྣ་ཡི། །ཁང་བཅེགས་
རིན་ཆེན་ཆོགས་ལས་གྲུབ། །དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་བསྐྱོར་གསལ་དམིགས་ནས། །དབང་བསྐྱུར་
བ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བྱའོ། །ཞེས་རང་འོད་དུ་བཞུས་པ་ཡོངས་སུ་གླུར་བ་ལས་
རྩྱ་དུ་གླུར། དེ་ཡོངས་སུ་གླུར་བ་ལས། རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་། གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པའམ།
ཡང་ན་སྤར་བཞིན་དག་པ་གསུམ་ནས་ཡེ་ཆོགས་ཀྱི་བར་རི་ལྟར་འཆོམ་པ་ཞིག་བྱ་ལ།
མངོན་བྱང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམས་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྟགས་བརྗོད་ལ། རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་

གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་ལ་གསལ་གདབ། དེ་ནས་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱོམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
སོགས་བྱའོ།

ཐུན་མཚམས་ཐ་མ་ལ་ནི་སྤར་བསྐྱན་པའི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་སྤང་ལ། བསྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་
རྗེས་ལ་རྩྱ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་གྱུར་བ་དགྲིལ་འཁོར་བདག་པོ་ལ་བསྐྱས་
ལ། དགྲིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡང་འོད་དུ་གྱུར་བ། སྤྱང་ཁའི་ཤེས་རབ་
རབ་གྱུར་ཡབ་ཡུམ་ལ། །དེ་ཡང་སྤྱང་ཁའི་ཉི་བཅས་རྩྱ། །ཉི་མ་ཁྱ་ཉའི་མགོ་ཁྲ་ཆེས། །ཐིག་
ལེ་རྒྱ་དའི་བར་བསྐྱས་ལ། །དེ་ཡང་དམིགས་མེད་གཉིད་ལ་འབྱུག །ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་
རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུལ་བསྐྱུལ་བས་སད་པར་མོས་པ་བྱས་ལ། ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་ཉི་མ་
སྤ་མ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།

གཉིས་པ་⁵³རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། །ཁྲ་ལི་ཀླ་ལི་མདུན་བསམས་ནས། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་སྟོན་ཉེ་ཟུར་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་⁵³པན་ཡོན་ནི། སེམས་ནི་ངལ་བསོ་སོགས་ནི་འགྲེལ་བ་གསུམ་ག་ནས་པན་
ཡོན་དུ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནའི་མིན་གྱི། རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་པན་ཡོན་ནོ། །
ཆོགས་བཅད་འདིའི་གོང་དུ་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། མི་མཆོག་གང་ཞིག་
ཀུན་སྤྱོད་པ། །ཐིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་ཅིང་། །
སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་བདེར་གཤེགས་གྱི། །རིགས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལུན་འགྱུར། །རི་ལྟར་སྤོན་
བསགས་ཐིག་པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དམན་པ་སྟེ། །གང་ཞིག་འདི་ནི་རྟག་སྒྲིམ་
པ། །ས་ལ་འདོད་པ་ཀུན་དབང་ལྷག །དཔེར་ན་མར་གྱིས་གང་བའི་སྟོད། །མེ་ཡི་དབུས་
སུ་བཞག་པ་ནི། །མར་སར་སྤེང་དུ་ཁྱུ་གྱུར་ཞིང་། །དེ་བཞིན་ཕྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡི། །མཚན་གྱིས་

སྤྲིག་པ་འཛིག་པར་འགྱུར། །བསམ་གཏན་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་སམ། །སྒྲིག་ཅིང་ཁ་ཏོན་
 བྲིས་པ་ཡིས། །མཐོ་རིས་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་གྱུར་བ། །ཡང་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འཐོབ། །
 ཅེས་པའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་
 པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་པན་ཡོན་དང་། དེ་ཆེ་འདིར་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཐོབ་པ་
 ཡང་། ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆོས་འདི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོར་
 འགྱུར་བ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པའི་སྤྲིག་ཀུན་འདག་པ་དང་། ལམ་འདི་ལ་བསམ་གཏན་
 བྲིས་པ་ཅམ་དང་། སྤྲིགས་བམ་ལ་སྒྲིག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དུ་འདོན་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིགས་
 བམ་བྲིས་པས་ཀྱང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་པར་བ་འཁོར་སྐྱར་འཐོབ་པར་བསྟན་
 བོ།

གལ་ཏེ་གཡེང་བས་མ་གྲུབ་ན་འཆི་བའི་ཆེ་པན་ཡོན་ནི། ལམ་འདི་ཡི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་མྱང་འདས་ཏེ་འཆི་བ་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྲིས་བཟང་
 པོ་ནས་བྲིས་བཟང་པོ་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བར་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་ངལ་བསོ་བ་དང་འདྲ་
 བར། ཆོས་སྤྱོད་པའི་གནས་འདི་ནས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བར་སྐབས་སུ་
 རྣལ་འབྱོར་པ་སེམས་ངལ་བསོ་བ་ཅམ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་མོ། །དེས་ན་འཆི་བ་
 དོན་དམ་པ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། འགྲོད་དགོས་པ་དང་བྱི་མར་འཛིགས་པའི་འཆི་བ་དེ་
 མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། ལམ་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་
 རྣམས་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བའི་ཆེ་ནི་དཔལ་ཁྲག་འཕྱང་སྟེ་
 ཏེ་རུ་ཀ་དང་། རྩེ་བཙུན་མ་པག་མོ་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ལག་ན་མེ་
 ཏོག་དང་། བདུག་སྒོས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱལ་མཆན་དང་། བ་དན་སྣ་ཆོགས་པ་དང་།
 སིལ་སྟན་གྱི་སྒྲ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱི་མཆོད་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་མཁའ་

སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་དོ།

འགྲེལ་བ་གསུམ་ནས་མཁའ་སྤྱོད་འོད་གསལ་ལ་བྱས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་གོ་འཕང་
ལ་འགོད་པར་བཤད་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་འཆར་དུ་
འཇུག་པའོ། །གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྲུར་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་བཏང་
སྟེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་འགྲོའོ་ཞེས་སྒྲུས་
ཟིན་ཆོད་ཀྱི་སྟངས་བཤད་པ་ནི་དང་དོན་གྱི་མཁའ་སྤྱོད་དོ། །དེས་ན་འཆི་བ་ཞེས་པ་འདི་
ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཞག་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བ་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
འཆི་བ་ནི་གནས་བཟང་པོ་གཅིག་བཏང་ནས། བཟང་པོ་གཅིག་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟ་ན་ཆེ་འདིར་ཁང་བཟང་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེའི་མཇུག་དུ། ཅ་རྒྱད་ལས། དེ་འབྲའི་དབའ་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་མ། །ས་སྟངས་
ན་ནི་རྟེན་པར་དགལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བན་ཡོན་དེ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་
ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་སའི་སྟངས་ན་ཤིན་ཏུ་དགོན་
པར་བསྟན་པས། འདི་འབྲ་བའི་རྟེན་དགའ་བའི་ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་ས་ཡོད་པའི་དུས་
སུ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ལམ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་
འབད་པར་བྱོས་ཤིག ཅས་སྟོན་པའང་ཡིན་པ་ནི་འདིའི་འོག་དུ་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་པ་ནས།
གོ་འཕང་མཆོག་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉིད་ཀྱི་འོད་
གསལ་དང་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་འཆར་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་འདི་ཡི་གདམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཅད་
གཅད་དགོས་པའང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

རོལ་དང་། ལག་པ་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་གསུངས་པས། སྤྲ་མ་ནི་ལག་པས་མཆོད་པ་དང་།
 བྱི་མ་ནི་ལག་པ་ལ་མཆོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་གཡོན་པའི་ཀུན་སྦྱོང་གི་བྱང་པར་ཞིག་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཙ་རྒྱུད་ནས། དམ་ཆོག་བརྒྱུད་གསུངས་པ་ཤེས་ནས་སྤང་བ་གལ་ཆེདོ།

འདི་ལ་གཉིས། དམ་ཆོག་བརྒྱུད་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་གཡོན་པའི་
 དམ་ཆོག་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(དམ་ཆོག་བརྒྱུད་སྦྱར་བཤད་པ་)ནི། ཙ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་ནི། །
 རྟེན་དཀའི་དམ་ཆོག་ང་ཡིས་བཤད། །སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་གཡོན་ནས་འགོ། །འདོད་པའི་
 འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད། །བྱིས་དང་ཞིང་དུ་རྣམ་གནས་པ། །ཤིན་ཏུ་རིང་ཡང་ཤེས་པར་
 འགྱུར། །ཕྱི་ཉེ་རུ་ཀ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ །སྦྱོབ་དཔོན་རྣལ་འབྱོར་མ་ཉིད་ཡིན། །རྒྱུད་འདི་
 རུ་ནི་སྦྱབ་པ་པོ། །ལེགས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །བརྟན་མི་བྱ་ཞིང་སྤང་མི་བྱ། །རུས་
 པ་ཡིས་ནི་མཆོད་པར་བྱ། །ཀླ་ཀླ་གདོང་སོགས་བརྒྱུད་པོ་ནི། །གྲོལ་དང་དད་པ་འཕེལ་
 བྱེད་པ། །རྟག་པར་དངོས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །དམ་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོང་བར་བྱེད། །ལྷ་
 མོ་གཞན་དང་ཀུན་སྦྱོར་བའི། །རྣམ་པར་ཚོངས་པས་འདོད་པ་མིན། །གཉིས་སུ་འབྱེད་
 དང་ཐོགས་མེད་མིན། །དམ་ཆོག་སྦྱོང་པའི་སྦྱད་བྱ་བ། །མི་མའི་དབང་ལྷག་ལེགས་པར་
 སྦྱོར། །ཆངས་སྦྱོང་དེ་བཞིན་བསམ་གཏན་ཏེ། །ཁྲི་མེད་བྱ་གར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང། །འདི་བརྒྱུད་
 དམ་ཆོག་ཀུན་སྦྱོང་ཡིན། །སྦྱབ་པ་ལ་ནི་གནས་པ་ཡི། །སྦྱབ་པ་པོས་ནི་རྟག་ཤེས་བྱ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་ཅེས་པའི་རྒྱུད་པ་བཞིའི་དོན་ནི། སྤྲ་གས་པས་བྱད་
 མེད་དམ་སྦྱེས་པ་མཐོང་བ་ན་གཡོན་གྱི་ཆ་ནས་འགོའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་རིང་ཡང་ཤེས་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལང་ཀས། སྦྱེས་པའམ་བྱད་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ། བྱིས་མམ་
 ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ན་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ལ་གཡོན་ནས་སྦྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

དཔའ་བོ་རྟོ་རྩེས། སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་ནལ་འབྱོར་མ་མཐོང་ན་གཡོན་གྱི་ཆ་རྒྱ་བྱས་ནས་
འགོ་བཤོ། །རིང་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་རིང་ཡང་བྲིས་མམ་ཞིང་དུ་གཡོན་པའི་སྦྱོད་པས་བྱ།
ཞེས་དང་། གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྲུར་ལས་ཀྱང་བྱད་མེད་ནི་ནལ་འབྱོར་མ་ལ་བཤད་པས།
སྐྱེས་པའམ་ནལ་འབྱོར་པར་ཤེས་ལ། ཞིང་ན་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པས། གནས་ཁྱད་
པར་ཅན་ན་བཞུགས་པའི་ནལ་འབྱོར་པོ་མོ་ལ་བྱེད་པར་མངོན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ན། །གཡོན་ནས་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བྱ་
ཞིང་། །སྦྱི་བོས་བྱག་ནི་བྱས་ནས་ཀྱང་། །ལན་གསུམ་བར་དུ་གསོལ་བ་གདབ། །ཁྱོད་མ་
བདག་ནི་བྱ་ཡིན་ཏེ། །རི་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བར་དུ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བྱ་མ་ལས། །
བྱང་བའི་རང་གི་འོ་མས་སྦྱོངས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གསོལ་གདབ་ནི། ཁྱོད་མ་ཞེས་
སོགས་སོ། །འདི་དངོས་སུ་མ་རྒྱས་ཀྱང་ཡིད་གྱིས་བྱ་དགོས་པའི་འདི་པའི་དམ་ཆེག་གོ། །
མལ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་། མར་དོས་རྒྱད་འདིའི་ནལ་འབྱོར་པོ་མོས། འགོ་བའི་ཆེ་རྒྱུང་པ་
གཡོན་པ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་འགོ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ན་
བཞུགས་པའི་ནལ་འབྱོར་མས་རིང་མོ་ནས་ཀྱང་མཁྱེན་ནས་འཕྲད་ཅིང་ལུང་སྟོན་པར་
འཆད་དོ།།

གཞན་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱུད་པ་གཡོན་པ་སྦྱོན་དུ་འདོར། །ལག་པ་གཡོན་པ་
ཡོངས་སུ་སྒྱུར། །གཡོན་གྱི་སྦྱོད་པས་རབ་མཆོད་བྱེད། །གཡོན་པས་འབྱུང་པ་ཅམ་དང་
ནི། །གཡོན་པ་ཡིས་ནི་མཆོད་ཅིང་བ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཡོན་པའི་ཀུན་སྦྱོད་ཐམས་
ཅད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ནལ་འབྱོར་ནམས་ཀྱི་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ནལ་འབྱོར་མ་ཉིད་ཡིན།
ཞེས་བཤོ། །བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲུབ་པ་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་བརྟན་
པར་མི་བྱ་ཞིང་། སྤང་བར་མི་བྱ་བར་ཅི་རྒྱས་པས་མཆོད་དོ། །ཀྲ་ཀྲ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་

གཉིས་ནི། ལྷ་བ་བ་དང་། ལྷ་སྤྲུལ་གྱི་འགྲེལ་བར། དམ་ཆོག་བརྒྱད་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་
 ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། བྱི་མར། ལྷ་སོགས་པོ་ཉ་བརྒྱད་པོ་ལ། ཁྲོལ་དང་དད་པ་འཕེལ་བྱེད་ཅིང་། །
 ཞེས་འདོན་ནོ། །འགྲེལ་བ་གཞན་རྣམས་ནས་སྤར་བྱངས་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ཡང་དམ་
 ཆོག་བརྒྱད་ལ་མི་འདྲན་ནོ། །གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྲུར་ལས། ལྷ་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་
 མཆོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་པོས་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
 འཆད་ལ། མོས་དང་དད་པ་ཞེས་མང་པོ་ལས་འབྱུང་བས་ལྷ་གདོང་སོགས་ལ་མོས་དང་
 ཞེས་སྒྲུར་རོ། །

དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱའི་དམ་ཆོག་བརྒྱད་གྱི་དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཡོན་པའི་ཀུན་
 སྐྱོད་དང་། མི་བརྟན་ཤིང་མཆོད་པ་ནི་དམ་ཆོག་དང་པོ་ཡོ། །ལྷ་མོ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་དམ་
 ཆོག་གཉིས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཚོངས་པས་པོ་ཉ་མོ་གཞན་དང་སྒྲུར་བ་སྒྲོང་
 བཤོ། །གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམ་ཆོག་གསུམ་པ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཆར་འབྱེད་
 པ་སྒྲོང་བ་ལ་ལང་ཀ་དང་དཔའ་བོ་རྩེ་རྩེས་བཤད་པ་ནི། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པས། གཉིས་སུ་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་བཤད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་སྒྲོང་བ་
 དང་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཐོགས་མེད་པ་ནི་དམ་ཆོག་བཞི་པ་སྟེ། སྐལ་ལྷན་དང་ལང་
 ཀས་སྐྱ་སོར་བཞག་ཅམ་ལས་གཞན་མ་བཤད། དཔའ་བོ་རྩེ་རྩེས། གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་
 དུ་མི་རུས་པ་ལ་བཤད་དོ། །

སྤར་སྤར་མ་རྣམས་ཐོགས་མེད་མིན། ཞེས་བཏོན་ནས་དམ་ཆོག་མེད་པ་སོགས་ལ།
 ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་མིན། ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་།
 འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས། གཉིས་སུ་མེད་དང་ཐོགས་མེད་པ། ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་པས།
 དེ་ལྟར་དུ་བྱའོ། །ཅུ་རྒྱུད་ལས། པོ་ཉ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ལ། འདོད་ནས་ཚོངས་པས་

བཞོད་མི་བྱ། །པོ་ཉ་ལ་རྟག་ཞེན་ཐར་པ། །འདའ་བ་ཡིས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་པོ་ཉ་ལ་ཐར་པའི་དོན་དུ་ཞེན་པས། རྟག་ཏུ་སྟེ་རྒྱན་དུ་བྱ་བ་དེས་
འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལ། དེ་འབྲ་བའི་ལམ་ལས་གང་
གིས་ཀྱང་བགྱི་བར་མི་རུས་པ་ལ་བྱའོ།

དམ་ཆོག་ཅེས་པ་གཅིག་ནི་དམ་ཆོག་ལྷ་པ་སྟེ། དམ་ཆོག་ནི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ། །སྤྱོད་
པ་ནི་འདོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །སྤྱད་པ་ནི་དེ་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཡུལ་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་གསུམ་པས་ནི་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་བལ་
བར་སྤྱོད་པ་བཀག་ཅིང་། བཞི་བས་ནི་ལམ་འདི་ལས་ཡིད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། །
མི་ཞེས་པ་གཅིག་ནི་དམ་ཆོག་དྲུག་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཀོང་ཀ་ནས། རྩི་རྩི་དང་བརྒྱ་འདུས་པའི་
དུས་སུ་དབང་ཕྱག་དང་བལ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་དུ་དབང་ཕྱག་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་
ལ། དཔའ་བོ་རྩི་རྩིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད། ཡང་ཀས། གཞན་འབྲ་བ་ལ་དབང་ཕྱག་
མ་དང་བལ་བར་མི་བྱ། ཞེས་བཤད་དོ། །སྐལ་ལྷན་དང་དཔའ་བོའི་འགྲེལ་པར། བྱད་མེད་
དབང་ཕྱག་གིན་ཏུ་སྤྱོད། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ལེགས་ལ། དེ་ཡང་ལང་ཀའི་འགྲེལ་པར་
ཀུན་ཏུ་སྤྱོད། ཞེས་འབྲུང་བ་གསལ་ཞིང་། དོན་ནི་འདོད་པའི་དབང་ཕྱག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྲེན་པའི་རུས་པ་མ་རྩོགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་པ་གསུམ་
ལས། ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་གཞི། །ཞེས་འདོན་པ་ནི། དམ་ཆོག་བདུན་པ་སྟེ།
སྐལ་ལྷན་གྱིས་གཞིར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། ཆངས་པ་ཉིད་དུ་སྤྱད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དཔའ་བོས་ཀྱང་གཞིའི་དོན་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
མཛད། ཡང་ཀ་ཡང་དེ་དག་དང་འབྲ་བ་ལ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འཛོགས་པའི་དུས་སུ་ཞེས་
བཤད་དོ། །དོན་ནི་དྲུག་པ་ལ་མི་འབྲལ་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱི་བོ་ནས་བྱང་སེམས་

འཛག་པའི་དུས་སུ་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ལ།
 ཚངས་བར་སྤྱད་ཅེས་བྲས་པའོ། །སྤྲ་མ་རྣམས་དུག་པ་གསང་གནས་སོགས་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབ་པ་སོགས་དང་། བདུན་པ་ནི། དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་མཉམ་པར་འཛོག་
 པའི་བསམ་གཏན། ཚངས་པ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་འཆད་མོད་
 གྲང་། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལྟར་ལེགས་སོ།།

ཁོ་མེད་ཅེས་པ་གཅིག་ནི་བརྒྱད་པ་སྟེ། བྱ་གར་ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་ནས་བྱང་
 སེམས་ལེན་པའི་དུས་སུ་ཁོ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་པའོ། །ལང་ཀས། བྱང་སེམས་ལེན་པའི་
 དུས་སུ་སྤང་བར་མི་བྱེད་ཅེས་དང་། སྐལ་ལྷན་གྱིས་ཁོ་ཞིང་སྤང་བར་མི་བྱ་ཞེས་བཤད་
 པའི་དོན་ནི། དཔའ་བོས། བྱང་སེམས་ལེན་པའི་དུས་སུ་བཙོག་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བྱ་བ་ལ་
 བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་བཙོག་ཅིང་སྤྱག་བྱོ་བའི་བསམ་པ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་
 པའི་མི་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་ཞེས་གཞན་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །འགྲེལ་
 པ་གསུམ་ནས། ཁོ་མེད་རྒྱན་གྱིས་ཀྱན་དུ་སྤྱོད། །ཅེས་འབྱུང་ཡང་། འབྱུར་སྤྲ་མ་རྣམས་པ་
 གསལ་ལ། ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་ལྷུས་སྤངས་ཏེ་འབྱུང་བའོ། །དམ་ཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་བྱེད་
 ལུགས་དང་། ངོས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་ཚུལ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་། བརྟེན་གསུམ་
 གྱི་དགོངས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པར་སྤང་ངོ་། །འདི་རྣམས་བསྐྱུང་བའི་དམ་
 ཆོག་གལ་ཅན་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་བཤད་པ་ལ་མ་བརྟེན་ན་བསྐྱུངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུང་
 བས་མཁས་པ་གྲུང་བསྐྱེགས་ཏེ་ཞིབ་དུ་བཤད་ངོ་། །དམ་ཆོག་འདི་བརྒྱད་གོང་མ་རྣམས་
 བདེ་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཆད་ཀྱང་། གཡོན་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་མ་
 གཏོགས་པ་སྤྲ་མེད་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཅ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་དང་སྟོན་པའི་ལྷུང་
 བ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་པ་གཟུང་བསྐྱེག་གི་སྐབས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་ནང་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡང་མང་

བར་སྤང་བས་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་³²⁷ (ཐུང་བར་དུ་གཡོན་པའི་དམ་ཆེག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་
གནད་བཤད་པ་དང་། ལག་པའི་མཆོད་པ་བཤད་པའོ།།³³⁶

དང་པོ་(གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་བཤད་པ་)ནི། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། གཡོན་པའི་
ཀུན་སྤྱོད་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐར། ཅུང་ཟད་གསུངས་དང་མ་གསུངས་པ། །དཔལ་
ལྷན་ཁག་འཐུང་གཡོན་པས་སྤྱོད། །སྤྱབ་པོ་ས་སྟེང་ས་འོག་ན། །བསྐྱེད་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
བྲལ་བས་ཀྱང་། །གཡོན་པས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ལ་
གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཅ་
རྒྱུད་དང་མངོན་བརྗོད་སོགས་ལས། སྤྱོད་བཅུད་ཀུན་གཡོན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་
པ་འདི་ཉིད་གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་པར། རྗེ་ཆེ་མཁའ་འགོ་ལས། བརྟན་
པ་དང་ནི་གཡོ་བ་ཡི། །འགོ་ཀུན་གཡོན་ལས་བྱུང་བས་ན། །གཡོན་གྱིས་བཟའ་ཞིང་གཡོན་
མཆོད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མངོན་བརྗོད་ལས། གཡོན་པའི་སྤྱོད་པ་ཤེས་རབ་
སྟེ། །གཡས་པ་དེ་བཞིན་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལས། གཡོན་པ་
ཤེས་རབ་རུ་གསུངས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་ཤེས་རབ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་
དེར་བྱས་པ་དང་། དོན་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་སོ།།

དེའི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཛོག་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་
མཆོན་གྱིས་འཛོག་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ནི། ཅ་ཤེ་ལས། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་
མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། བྱ་བྱེད་གང་

ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་ནི།
གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཕྱིར་ན། སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་གཡོན་ནས་བྱུང་བར་གསུངས་
ཀྱི། བྱད་མེད་ལའང་གཡོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་།
གཡོན་རྒྱུད་མ་ལས་བྱུང་བའི་དཀར་ཆ་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པ་
ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུད་རྣམས་ནས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ལས་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་བར་བཤད་པ་མང་ངོ་། །ཡང་། སྟེ་དང་འཛིག་དང་རང་འབྱུང་བ། །སྟོང་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་འདི་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་སྟེས་
ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཉིད་སྟོང་བཅུད་བྱད་པར་ཅན་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་འབྲེན་པ་
དང་། སྟེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས། བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་གཡོན་པ་ལས་འབྱུང་བར་
གསུངས་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཡོན་པས་མཆོན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་པས། ལམ་དའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ད་ལྟ་ནས་སྟེག་པའི་
ཕྱིར་དུ་གཡོན་པའི་ཀྱན་སྟོད་རྣམས་བྱེད་ངོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོན་
ཉིད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
ལ། ལམ་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་དགོས་པ་ལམ་འདིར་
སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་འཕྲོལ་བ་ནི། ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་དམ་
པའི་བདེ་བ་སྟེ། བདེ་བ་མཆོག་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམས་པ་ལས་ཡིན་
ཏེ། སྟེ་བྱུ་ལྟ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མདོར་བསྡུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །
བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས། །རི་སྟོང་སངས་རྒྱས་གང་འཕྲོལ་བ། །གང་གིས་དམ་

པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། །སྐྱེ་བ་འདིར་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
རྒྱས་ཅི་ཞིག་གྲ། ཞེས་པ་དང་། མདོར་བསྡུས་པས་ནི། ཞེས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་འདིར་བདེ་བས་
འཛོལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ལམ་གཞན་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་
མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །

ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ལ་ཐབས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་
སུ་རང་གི་ལུས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྟན་སྐྱེས་མཆོན་མི་རུས་པའི་ཆོ།
པོ་ཉ་མོ་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལས་མཆོན་དགོས་ཏེ། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས།
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཉམ་ལྟན་པས། །དོ་རྩེ་བརྒྱ་མཉམ་སྦྱར་བས། །བདེན་པ་གསུང་བས་
མངོན་སུམ་དུ། །འདི་འབྲེའི་སྒྲོམ་པ་གང་གསུངས་པ། །དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་
ལ། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གང་སྤངས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་སྟོན་པ། །གཞན་ཀྱིས་
མཆོན་པས་མི་མཐོང་སྟེ། །དང་པོའི་ལས་པས་རིག་པར་བྱ། །ཐོག་མ་བར་མཐའ་བྲི་མེད་
པ། །རིག་སྟེ་གཞན་དུ་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་མཆོན་པ་སྟོན་
དུ་སོང་ན་རང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ནལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས། སོག་རྒྱ་ཁྲིར་ཚུད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེད་པར་སྤྲ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱ་རུས་པ་ནས་ཀྱང་ཕྱིའི་རྒྱུ་པོ་ཉ་
མོ་སྤྲགས་སྐྱེས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཞིང་སྐྱེས་དང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་པོ་ཉ་མོ་
དང་འདྲ་བའི་སྐལ་བར་ལྟན་ན་ལམ་ཆེས་སྦྱར་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་མིན་པས་ཐབས་
དེ་གཙོ་བོའོ། །

དེ་འབྲེའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱང་པར་ཅན་སྤྲིག་པ་ལ་ཡང་གཡོན་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་དམ་
ཆོག་རྣམས་གལ་ཆེད། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཕྱག་རྒྱ་དང་བལ་གསང་སྤྲགས་
ནི། །ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་འགྱུར་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་པོ་ཉ་ལེགས་འགྲོགས་

བས། །སྐྱབ་པ་པོ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་འཛོལ། །བརྒྱས་བཞིན་བསམ་གཏན་མཆོད་མེད་པར། །
 ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པར་འགྱུར། །སྤྲལ་ས་དང་ཕྱག་རྒྱས་སྐྱབ་པ་པོས། །མཆོད་པ་ཉིད་ལ་
 རབ་ཏུ་འཇུག། །འདི་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་མེད་དེ། །དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ངེས་པ་ཡིན། །
 རོ་ཉའི་ལམ་ལ་དགའ་རྣམས་ཀྱིས། །སྐྱབ་པ་པོ་ནི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 བསྟན་བཅོས་ནི། བ་རྒྱད་མ་རྒྱད་ཀྱི་ནོ། །ངེས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཉེ་རུ་
 ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དཔའ་བོ་གང་ཞིག་ཕྱག་རྒྱ་དམན། །སྐྱབ་པོ་མཆོད་པར་བྱེད་
 པ་ནི། །ཕུབ་མ་རྒྱུད་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་རྩ་རྒྱད་ལས། རོ་ཉ་རལ་གྱི་འོ་འབྲུ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྟེན་པར་
 དགའ་བའི་དོན་དུ་ཀོང་ཀ་ན་པ་བཞེད་པ་ནི། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་མེད་
 པར་རྣལ་འབྱོར་ཆོས། །ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་བཞོད་གྱུར་དང་། །ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཚུལ། །
 དཔུལ་བར་འབྱོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་རྟེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་
 བར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ། ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟག་ཏུ་གཡོན་པ་ཡིས་ནི་བྱ། །བྱད་མེད་རྣམས་ལ་མཐུན་པར་བྱ། །དེ་
 ཡིས་ངེས་པར་རྟག་པར་འབྱུང་། །རྒྱུད་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་གིས། །ས་ཡང་རྟོ་ཞིང་རི་
 མོ་འདྲི། །ལག་པ་གཡོན་པས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི། །སྤྱི་བོ་ལ་ནི་འབྲུག་པར་བྱེད། །རང་ཡུལ་
 ལག་པ་གཡོན་པས་སྟོན། །དེ་ཡིས་རང་གི་རིགས་ནི་བྲན། །སྐྱབ་པའི་ཕྱིས་ལ་པན་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁའ་འབྱོ་མའི་རོ་ཉ་མོ་མང་བོ་ཞིག་གཡོན་པའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་
 དབྱེས་ཤིང་བྱ་བ་དེས་འཇུག་པས་གཡོན་པའི་ཀྱན་སྦྱོད་དེ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྦྱད་
 པས་དེ་དག་ཡིད་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

བྱད་པར་དུ་ལག་པ་གཡོན་པ་མཆོད་པའི་ཀྱན་སྦྱོད་བྱེད་པ་ནི་རོ་ཉ་མོ་བྱད་པར་ཅན་

དང་འདྲ་བ་ལ་སྔན་དུ་བརྟན་པ་དགོས་ལ། བརྟན་ཡང་ལག་པ་གཡོན་པས་བྱེད་དེ། ཅ་རྒྱུད་
 ལས། བརྟན་ནི་ལྷ་པོ་བསྟན་པ་དག། སྦྱབ་པ་པོ་ཡིས་ལག་གཡོན་གྱིས། །འདི་ནི་དཔལ་འཛིན་
 གནས་ཡིན་ཏེ། །བརྟན་ཆམས་ལ་ནི་རབ་འབྱུག་པའོ། །ཁམས་གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་དང་། །
 འགྲོ་ཀྱན་གཡོན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྔོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་ལག་
 གཡོན་གྱི་ནི་བརྟན། །མདོར་བསྟུས་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་
 འདྲ་བ་བསྦྱབ་པའི་བྱིར་དུ་ད་ལྟ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་དེ་དགོས་པ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །ལག་པ་གཡོན་པའི་སྦྱེད་ཆོག་བྱས་ནས་དཔལ་དཀྱིལ་འཁོར་པ་ལ་མཆོད་
 པ་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོག་སྟེ། བྱུང་པར་ཅན་བདེ་སྦྱང་སྦྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་སྟེ།
 ཆམས་རྫོགས་པར་སྦྱ་སྟེ། ལག་པ་དེ་རྩལ་ལྡན་དུ་སོང་བས་དཔལ་བྱ་བ་གཞན་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
 བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཚུལ་འདི་དག་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་
 མཆོག་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བཙོ་ལྷ་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལེའུ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སོ་ཉ་མོའི་མཆན་ཉིད་དང་བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་
 པར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ལའང་ངས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་³³² (ལག་པའི་མཆོད་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བྱི་རོལ་མཆོད་པ་དང་། ལག་པ་³⁴⁰
 མཆོད་པ་དང་། ལག་མཆོད་མ་བྱུབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། ³⁴³

དང་པོ་(བྱི་རོལ་མཆོད་པ་)ནི། བྱི་རོལ་མཆོད་པ་འདི་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་བ་ནི། ལྷ་བ་པས།
 སྔོན་ལངས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཉག་པའི་རྩོམ་སྔོན་ལངས་པའམ་སྐབས་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཤད་དེ། སྔོན་ལྷ་བ་སྦྱུང་བྱེད་པའི་སྦྱུང་བའམ་སྦྱུང་བའི་སྦྱུང་བ་སྐབས་
 སུ་ཡང་བྱུང་རོ། །བདག་བསྟེན་ནི་འཁོར་ལོ་སྔོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་ཞེས་
 གསུངས་པས་སྦྱུང་པར་ཡིན་ན་བྱུག་གཉིས་པ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་གསལ་

བཏབ་པས་འགྲུབ་ལ། དེ་འབྲེལ་མིན་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་གྱི་བདག་བསྐྱེད་
དམ་དག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་རུང་ངོ། །མདུན་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་ས་ཕྱོགས་
གཙང་མར་ཞལ་བཞི་པའི་སྤྲུགས་བརྗོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྟག་པའི་དོ་རྗེས་ས་ཕྱོགས་
གཙང་མར་ལག་པ་གཏད་ནས་སྤྲུགས་བརྗོད་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་གནས་དེའི་བགེགས་
བསལ་བ་ཡིན་པས་དེས་བགེགས་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །འདིར་མེ་རྟོག་འབྲུལ་བའི་སྡོན་དུ་
ལག་པ་གཡོན་པ་སྐྱར་བར་གསུངས་པས་སྡོན་དུ་ལག་པ་ལ་ལྷ་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བྱས་ནས་
བྱའོ།

བདུད་ཅི་ལྟ་དང་དྲི་བཟང་ལ་སོགས་པའི་གོང་བྱའམ། དེ་དག་ཆང་བ་མེད་ནའང་དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གཞན་གང་རུང་དང་བསེས་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་བའི་གོང་བྱས་མཐུལ་བྱ་
བཞི་པ་དེ་ལག་པ་གཡོན་པས་བྱལ། དེ་ནས་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་ཆོ་ག་འདིའི་མཐར་
དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རི་མོ་དབྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྲིན་
གྱིས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཡུམ་བཞིའི་གནས་སུ་དྲི་བཟང་པོས་བྱ་བཞི་པ་རེ་དང་། ལྷ་
གནས་གཞན་རྣམས་སུ་རྒྱུམ་པོ་རེ་བྱས་ཏེ་མེ་རྟོག་གི་ཆོམ་བྱ་རེ་ཡང་དགོད་དོ། །དེ་ནས་
དེའི་དཀྱིལ་དུ་ལག་པ་གཡོན་པ་བཞག་ལ། གནས་དེ་ཡུལ་ཉར་བཞི་གནས་ལ་སོགས་པ་
བཅུར་བྱས་པའི་ས་བཅུར་མོས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་སྐྱ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཉར་
བཞི་དང་། ཨོ་སྤྱི་ཐ། ཨུ་པ་སྤྱི་ཐ། བྲེ་ཐ། ཨུ་པ་བྲེ་ཐ། རྩོན་དོ་ཏ། ཨུ་པ་རྩོན་དོ་ཏ། མེ་ལྷ་ཀ།
ཨུ་པ་མེ་ལྷ་ཀ། བྲླ་ལྷ་ཀ། ཨུ་པ་བྲླ་ལྷ་ཀ། ཞེས་པ་བཅུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་འདིའི་དོན་སྲར་
བཤད་ཅིན་ཏོ།

དེ་ནས་གནས་དེར་སྐྱད་ཅིག་གིས་རྒྱང་མེ་རྩུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་དང་། མའི་སྟེང་
དུ་རི་རབ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྤྲ་ཆོགས་བརྗོད་དང་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོ་རྩེའི་འགྲེལ་པར་ཁྲ་བ་མ་བྱུང་ཡང་། བརྒྱ་རྟེན་
ཉའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བས་འགྱུར་གྱི་ཕྱི་མོའམ་བོད་དཔེ་ཅུང་མ་དག་པར་མངོན་ནོ། །ཁྲ་བ་
ནི་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་དབྱངས་གསལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཅན་དུ་བལྟ་བ་
སྟེ། འདི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མངོན་བྱང་ལྡན་སྐྱེད་པ་བསྐྱས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སྤར་
བཤད་པ་དང་རྒྱས་བསྐྱས་སོ། །དེ་ནས་རང་གི་སྟོང་ཁ་ནས་ཡི་གེ་རྩྱུ་ཆད་ནས་སྣ་བྱག་
གཡས་པ་ནས་བྱུང་སྟེ་ཁྲ་བའི་དབྱས་སུ་བཞག་སྟེ། ཁ་དོག་ནི་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་
ཅན་ནོ། །ས་བོན་དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྤྱན་དངས་ཉེ་རྩྱུ་ལ་བཅུག་
པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། བཙོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྟག་པའི་རྫོ་རྩེ་དང་བེ་བླ་ཉིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བལྟ་བར་བཤད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་
སྐྱེད་པའི་ལུགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྲ་བའི་ཁ་དོག་གཉིས་དང་། དབྱངས་གསལ་གཉིས་ནི་
མེ་ཁོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ས་བོན་ནི་སོར་རྟོག་དང་། སྟོ་བསྐྱ་སོགས་ནི་བྱ་
བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཆུབ་པའོ། །དེ་
ནས་དགྲིལ་འཁོར་གསལ་གདབ། རྒྱ་གཞུང་བཞིར་དེའི་རྩེས་སུ་གོ་ཆ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་
གཞུག་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་མ་བཤད་དེ་བསྐྱས་པའི་ལུགས་སོ། །དེ་རྣམས་བྱ་བར་
འདོད་ནའང་བྱེད་པ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

དེ་ནས་མཆོད་པ་ནི། ལྷ་བ་པས། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་མ་
བཅུ་བྱག་དང་། ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་བདུན་ཅི་ལྟ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལ་སོགས་
པས་མཆོད་པ་དང་། དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པ་ཆོ་ག་རིལ་བ་བཞིན་སྐྱངས་པས་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་མེ་རྟོག་དབུལ། སྤར་ཡང་དེ་

ཉིད་དུ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲིང་པོ་དང་། ཉེ་སྦྲིང་གིས་མེ་ཏོག་དབུལ། དེ་ནས་མཁའ་འགོ་
 མ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཤེན་རྗེ་འཛོམས་མའི་བར་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་སྒྲོར་དང་། མཆོམས་
 གཡས་སྒྲོར་གྱི་སྦྲིང་བས། གནས་ཇི་ལྟ་བར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མེ་ཏོག་དབུལ། དེ་ནས་ལག་
 པ་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གནས་དེ་དང་དེར་ཨོྲ་ལ་སོགས་པས་མེ་ཏོག་ཕུལ་ནས་
 ལག་པ་གཡོན་པ་ན་གནས་པའི་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲགས་བརྗོད་པ་སྟོན་
 དུ་འགོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དོར་ལ། སྦྱི་བོར་ཐལ་མོ་སྦྲར་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ལག་པའི་
 ལྷའི་འཁོར་ལོ་དེ་རང་ལ་གཞུག་གོ། ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ནས་སྦྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་།
 ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་བསྟོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་ལ། ཇི་ལྟར་རྒྱས་པས་སྒྲིག་བཤགས་སོགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་།
 བཟླས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་གདབ་པ་སོགས་བྱ་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཞུང་གཞན་
 གསུམ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅིང་མ་གཏོགས་པ་འདྲའོ།

བོད་རྣམས་མཆོད་ཡོན་སོགས་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཉེར་སྦྲིང་སྟོན་དུ་བྱེད་དོ། །བདུད་ཅི་ལྟ་
 དང་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་སོགས་སྦྲིང་གའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བར་བཤད་དེ། མཆོད་རྗེས་དེ་
 དག་ཐོགས་པའི་ལྷ་མོ་སྦྱལ་བའོ། །སོགས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་འདོད་ཡོན་སོགས་གཞན་རྣམས་
 བསྟུའོ། །བསམ་གཏན་ནི་རང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའམ་མདུན་གྱི་ལྷ་ལ་སེམས་འཛིན་
 བའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་བདག་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མདུན་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་མ་གྲུབ་ན་འདི་
 ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ནས་ཆད་ལྷག་གི་ཉེས་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེ་
 བརྒྱ་བ་བརྗོད་པ་དང་། སྦྲིང་གའི་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱག་རྒྱ་
 སྦྱད་པ་ན་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སེ་གོལ་བརྟུང་ཅིང་སྟོན་ལག་གིས་ས་ལ་རེག་
 ལ། ཨོྲ་བརྗོད་ལུ་ཞེས་བརྗོད་པས་རང་གི་གནས་ནས་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་བདག་ཉིད་

ལ་གཞུག་གོ། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རིམ་དབྱི་བར་བྱ་བར་ལྷ་བ་པས་བཤད་པ་ལྟར་
གཞུང་གཞན་གསུམ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་³³⁶པ་(ལག་པ་ལ་མཆོད་པ་)ནི། ལག་པ་ལ་མཆོད་པའི་དུས་ན་ལྷ་བ་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཆོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་བྱ་བར་གསུངས་པས། ཆོགས་འཁོར་བྱེད་ན་ལག་པ་ལ་
མཆོད་པའི་ཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་དགོས་ལ། དེ་མིན་པའི་སྐབས་གཞན་ཆེས་བརྩེ་ལ་སོགས་
པའི་དུས་སུ་ཡང་བྱའོ། །རྒྱན་གྱི་བཟའ་བཏུང་གི་དུས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། བྱ་
བྱ་པས། ཟས་ཀྱི་རྩི་རྩི་སེམས་སོགས་དང་། སྦྱང་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་སྦྱོན་སྟེག་བྱ། །ཞེས་
ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་རྩི་སེམས་སོགས་སྦྱེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དགོས་
པ་གཞན་ནི། ཀུན་སྦྱོང་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལག་མཆོད་ཀྱིས། །དབུལ་བ་ཡིས་ནི་
འདོད་དོན་འགྱུར། །སེམས་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། །བཟའ་བཏུང་གོས་སོགས་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །རྟག་རྟ་མཆོད་པ་བྱས་པ་ཡིས། །ཡིད་ལ་བསམས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ་རྒྱང་པ་གསུམ་པ་ལ་འགྱུར་གཞན་ལས། སེམས་ཀྱི་བསམ་པར་མ་བྱས་ཀྱང་། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། སྦྱིར་ཅི་བསམས་པ་འགྲུབ་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་དབུལ་བ་སེམས་
བར་གསུངས་སོ།།

འདི་བྱེད་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ལྟར་སྦྱེད་ཚུལ་ནི། སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་
སྟགས་པས་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལག་པ་གཡས་
པའི་མཐེབ་སྟོན་གྱིས་ནང་མཆོད་སྒྲངས་ཏེ་ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་བསང་གཏོར་བྱ། དེ་ནས་
ལག་པ་གཡོན་པའི་སོར་མོ་རྣམས་བསྐྱས་པའི་མཐེ་བོང་ལ་ལྷ་གདན། སོར་མོ་གཞན་བཞི་
ལ་ཉི་གདན་རེ། བསྐྱས་པའི་སེན་མོ་ལ་ཡང་ཉི་གདན་བསམ་མོ། །མཐེ་བོང་ནས་སེན་མོ་
བསྐྱས་པའི་བར་དུག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྩི་སེམས་ནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་

ཨོྭ་ཏ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དགོད་པར་གཞུང་གསུམ་ལས་བཤད་པས་དེ་ཙམ་
 ཞིག་གམ། ཡང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེས་ལྟ་དང་ས་བོན་སྒྲིམ་པ་གདམ་ང་ཅན་དུ་
 བཤད་ཅིང་། རྩོམ་མ་ན་ཀ་ལྷོ་ཡང་ལྟར་སྒྲིམ་པར་བཞེད་ཟེར་བ་ལྟར་ཡང་ཆོག་པས་རྡོར་
 སེམས་སོགས་དུག་དགོངས་བསྐྱེད་དམ། ཡི་གེ་ཙམ་ལས་སམ། ཡི་གེ་འགྲུར་བའི་ཕྱག་
 མཆན་ལས་ཆོག་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་གང་རུང་བྱའོ། །ཡི་གེ་ནི་ཨོྭ་ཏ་སོགས་སམ། ཡང་
 ན་ཏ་ཉི་ནས་ཉི་གི་བར་དུག་ལས་སྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ།

ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་དུག་ལུམ་དང་བཅས་པར་སྐྱབས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་སྦྱོར་
 བཤད་སྦྱར་བས་ཆོག་སྟེ། ལྟ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་སོགས་ནི་སྦྱར་བཤད་
 ཟེན་རྟོ། །ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་དུ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྒྲ་དམར་པོ་འདབ་མ་ལྟ་བུ་
 གཅིག་བསམ་མོ། །དེའི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་
 ཉི་ཡོ་སྔོན་མོ་ནས་པཌ་པཌ་དུད་ཁའི་བར་ལྟ་བུ་བཀོད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤིན་རྗེ་མ་ནས་
 གཏུམ་མའི་བར་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པ་དང་། བསྒྲའི་ལྟེ་བར་ཨོྭ་པི་དམར་པོ་དགོད་ལ་
 རྡོ་རྗེ་པག་མོར་བསམ་པར་གཞུང་གསུམ་ལས་བཤད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་སྦྱར་
 བཤད་པ་ལྟར་པག་མོ་སོགས་དུག་ཏུ་དགོངས་བསྐྱེད་དམ་ས་བོན་ཙམ་ལས་སམ། ཆོག་
 གསུམ་ལས་བསྐྱེད་དེ། མངོན་བརྗོད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསྒྲ་འདབ་མ་ལྟ་
 པའི་ལྟེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ། དཔའ་མོ་དུག་བཀོད་ནས། རྡོར་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཡབ་ཀྱིས་
 འཁྱུད་པ་དང་། ཡབ་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་
 རོ། །ལག་པའི་རྒྱབ་ཏུ་ཡང་སྒྲགས་སམ། ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བར་
 བསམ་པའམ། ཡང་ན་ལག་པའི་རྒྱབ་ཏུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཆོགས་གསལ་བར་བལྟའོ། །
 ལག་པའི་རྒྱབ་ནི་སོལ་གོང་རོ། །དེ་ནས་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་

རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷུང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་ངོ་བོར་མོས་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་ལག་པ་ལ་གནས་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཁུ་བའི་རྩས་ཀྱིས་བྱག་
བར་གཞུང་བཞི་ལས་བཤད་པས། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཡི་གེ་གསུམ་བཅོད་ཅིང་།
ལག་པ་གཡས་པས་ཁུ་བའི་རྩས་སྒྲུངས་ནས་ལག་པ་གཡོན་པའི་ཕྱི་ནང་མེད་པར་ལན་
གསུམ་དུ་བྱག་ཅིང་། ཆང་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལག་མཐིམ་དེ་དཔའ་
བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་ངོ་
བོར་མོས་པར་བྱས་ལ། ཁུ་བའི་རྩས་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བཤད་དེ། ཁུ་བ་ནི་ཐུག་
པ་དང་ཞོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་ནི་གོང་བྱའི་རྩས་ཤེད་དང་ཟན་ལ་སོགས་
པས་ཀྱང་མཆོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་དང་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲགས་བཅོད་ནས་དབུལ་ལོ། །སྒྲ་མ་རྣམས་ཡབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ལ་གཡས་སྒློར་དང་། ཡུམ་གྱི་
གོ་ཆ་ལ་གཡོན་སྒློར་དང་། འཁོར་ལོའི་ལྷ་ལ་ཕྱོགས་གཡོན་དང་། མཆོམས་གཡས་སྒློར་
ཀྱིས་ལན་གསུམ་གསུམ་དང་། ཆང་གིས་ཀྱང་གོ་ཆའི་སྒྲགས་བཅོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་དང་།
ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་གསུམ་དབུལ་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་
ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་ཞེས་པ་ནི། རིག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ལ་སྒྲ་མ་
རྣམས་འཆད་དོ།།

དེ་ནས་ཆད་ལྷག་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བཅོད། ཆོགས་འཁོར་བྱེད་པ་ཡིན་
ན་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ། སྐབས་གཞན་ཡིན་ན་སྐབས་དང་
མཐུན་པར་འདོད་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །དེ་ནས་ལྷ་བ་པའི་འགྲེལ་པར་གསོལ་བ་
བཏབ་ལ། རྩས་དེ་རྩས་གཞན་དུ་འཕམ་གཞན་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་བཞག་ནས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི།
རྟག་པའི་དོ་རྩས་རྩས་དེས་གཞན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའམ་གང་ཡང་རུང་བར་བཞག་ལ།

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ལ། རོན་ནི་ལག་པ་ལ་མཆོད་པའི་ཇུས་དེ་རྣམས་ཆོགས་ཀྱི་
 བཟའ་བརྟུང་ངམ། རང་གི་བཟའ་བརྟུང་ལ་བསེས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པའམ། ཡང་ན་སྡོད་
 གཅིག་གི་ནང་དུ་གཞུག་ལ་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །སྤྱི་མ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་བཞག་ན།
 མོངས་སྡོད་འཕེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བཞེད་དོ། །དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་
 པ་ལ་གོས་པའི་ཇུས་གཡོན་པའི་སྤྱིན་ལག་གིས་བཟུང་སྟེ། སྟོང་ཁ་དང་། ལྷེ་དང་། མགོ་
 བོར་རྩྭ་ལྷུང་ཚོ་བརྗོད་པ་སྡོན་དུ་འགོ་བས་བྱག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ལག་པ་གཡས་
 པས་གཡོན་པ་ལ་འགོས་པའི་ཇུས་རྣམས་བསྟུས་ཏེ། གཡོན་གྱི་ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་ དེ་
 རྣམ་དེ་གཡོན་པའི་སྤྱིན་ལག་གིས་སྦངས་ནས་བྱེད་པར་སྒྲ་མ་རྣམས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་
 ལག་པའི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་བདག་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་མོ། །འདི་ཡང་ཐོག་མར་བད་ཀོར་
 བྱས་ཏེ་མགོ་བོར་བཞག་ནས། ཡོ་ག་ལུད་རྩ་བརྗོད་པས་ཞུ་ནས། སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་
 གོ་ཆ་ལ་ཐེམ་པས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསམ་ཞེས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཟེར་དོ། །

³³⁶
 གསུམ་པ་(ལག་མཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ་རྩེ་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། འདིར་ལྷ་བ་པས། ཡང་ན་ཞེས་ཆོས་
 འབྱུང་གྲུ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་པ་མཆོད་པ་གཅིག་བསྟན་པ་ནི། ཆོགས་འཁོར་
 གྱི་སྡོན་དུ་ལག་མཆོད་མ་གྲུབ་ན་ཆོ་ག་འདི་བྱས་ནས་ཆོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཆོ་ག་འདིའི་མཐར་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཚུལ་འདིས་དགྱེལ་འཁོར་
 མཆོད་པ་ཡང་བྱུང་ངོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་བརྗོད་
 ཅིང་། ལག་པ་ལྷ་སྟེད་པའི་ཆོ་གས་དག་པར་བྱས་པའི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མིང་མེད་གྱིས་
 བདུད་ཅིའི་སྟེད་ཆོག་གིས་དག་པར་བྱས་པའི་ཚུས་བྱེད་གྱིས་མདུན་དུ་འཁོར་ལོ་གྲུ་
 གསུམ་པ་གཉིས་བྱག་ཅིང་། དེའི་དབུས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱུ་ལོ་གཅིག་བྱ། དེར་རང་གི་

སྤྱིང་ཁའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་དངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྤྲུམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་དགྱིལ་འཁོར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་ནི་བྱ་གསུམ་བསྟོལ་མར་
བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་དོ་རྗེས། ཅིབས་བྱག་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པའི་ཞེས་བྱུང་བྱག་
པར་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལ་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དོན་ནི་ཆོས་འབྱུང་དོ། །དེ་ནི་ཨེ་ཡིག་གི་དོན་དང་།
དེའི་དབྱས་གྱི་ལྷུ་མ་པོ་ནི་བློ་ཡིག་གི་དོན་དང་། དང་པོ་ལ་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ལྷན་སྦྲེས་
གྱི་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཤེས་རབ་མའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱེ་གནས་གྱི་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་རྣམ་ཐར་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་མཆོན་པའི་ཆོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་པ་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་གསང་བ་བྱུང་བ་ལས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་
ཅན་གྱིས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདེ་འབྱུང་བྱེད། །རྣམ་དག་ཤེས་རབ་ལུས་ལ་འབྱུང་། །
སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གནས་ཞི་བ། །ལྷ་རྩལ་ཆོས་འབྱུང་མི་འགྱུར་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ནི་
བདག་གིས་བསྟོན། །ཨེ་ཡི་ཆ་བྱད་བཟང་པོ་ལ། །དབྱས་སུ་བློ་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །
བདེ་བ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་པ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏིག། རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་གང་
གནས་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་འབྱུང་གཅིག་གི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བློ་མ་པོས་མཆོན་
པའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མཆོན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་
འབྱུང་དང་། དབྱས་གྱི་ལྷུ་མ་པོའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཚུད་པ་ནི།
ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེས་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་འབྱུལ་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས། ཆོས་

འབྲུང་མི་འབྲུར་ཞི་བ་ཉིད། །ཤེས་རབ་རང་གི་དངོས་དེ་སྤིད། །ཀུན་ཏུ་ལྷ་རྩལ་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས། །སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་དག་པ་ལས། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱལ། །མཆོག་ཏུ་
 ཤེས་ཤིང་རྣམ་དག་གང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་སྤྱག་བྱས་པ། །བརྗོད་མིན་ཀུན་ལ་བྱབ་
 པའི་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་རྣམ་འབྱུང་ལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་གནད་ཤེས་ནས་
 དགྲིལ་འཁོར་སྤར་ལྟར་བསྒྲུབས་ནས་མཆོད་པ་ནི། དེ་འབྲུང་བའི་གོ་བ་མེད་པར་དགྲིལ་འཁོར་
 མཆོད་པ་ལས། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཆོས་འབྲུང་གི་ནང་དུ་དགྲིལ་འཁོར་
 སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། གཏོར་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 བཞིན་དུ་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་བཟའ་བརྒྱུད་སོགས་
 ཡི་གེ་གསུམ་དང་ཀང་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲགས་གྱིས་སྤུལ་ནས། ཐོད་པ་ན་གནས་པའི་ཁྲོས་བྱེད་
 བདུད་ཅིར་བྱས་པ་ཡང་མཐེ་བོང་དང་། སྤོན་ལག་གིས་སྦྱངས་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་
 རང་རང་གི་སྦྱང་བོ་དང་། ཉེ་སྦྱང་གིས་དང་། ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྤྲགས་གྱིས་
 སྤུལ་ཏེ། མཉེས་པར་བྱ་བར་བཤད་ལ། ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་མཆོན་
 དང་། ལྷའི་སྤྲགས་ཀྱི་མཐར་འབྲུ་གསུམ་བཏགས་ནས་འབྲུལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་
 གཞན་ལའང་འབྲུལ་བར་འདོད་དོ། །བྱི་རོལ་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་བདུད་ཅི་ལྷའི་མཆོད་
 པ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཁྲོས་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་
 དག་པར་མཆོད་པར་གསུངས་པ་ནི། དེག་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་སྤར་བྱི་རོལ་མཆོད་པའི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྗོད་པ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་ཞུགས་
 པའི་བར་ནི། བྱི་རོལ་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་ས་དེ་ལ་
 གནས་པའི་ཁྲོས་བྱེད་གཡོན་པའི་སྤོན་ལག་གིས་སྦྱངས་ཏེ། རྩྱུ་ལྷུང་ལྷོ་གྱི་སྤྲགས་བརྗོད་

པ་སྡོན་དུ་འགོ་བས། སྒྲིང་ཁ་དང་། ལྷེ་བ་དང་། མགོ་བོ་རྣམས་སུ་བྱུག་པར་བྱཏོ།།

དེ་ནས་ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་ཞུགས་
པར་བལྟ་བར་བྱཏོ། །དེ་ལྟར་དམ་ཆེག་དང་སྡོམ་པ་དག་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱན་བཞིའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་གནས་པའི་སྐབས་ནས་སྤྱན་གྱི་བར་དུ་མཆོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེས་མཆོད་པའི་
དུས་ཁྱད་པར་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོད་ལས། དགུན་འབྱིང་ལ་སོགས་སྒྲ་བ་ཡི། །ཆེས་བཅུ་ལ་ནི་
གྲུས་པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་བ་རེ་རེའི་ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པས་དུས་རྒྱུན་པ་དང་ཁྱད་པར་བ་
རྣམས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ་རུ་ཀའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་མཆོད་པ་ལ་བཅོན་པར་བྱས་
ན། རྒྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་དང་རྩེ་བཅུན་མས་རྩེས་སུ་བཟུང་ནས་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ།།

51

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པ་དཔལ་ལྷ་ཨི་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་
མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་མཛད་པ་དེ་མཐར་ཐིན་པའོ། །གཞུང་འདི་གང་གིས་
བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་སྤྲ་མ་ཏི་ཀཱི་རྩི་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་
དང་། རྒྱ་བསྐྱར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བུ་ག། གསང་མཆོན་འཇམ་པའི་
རྩི་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དབྱས་མ་ག་རྩའི་དཔེ་དང་སྤྱར་ནས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་
ཞིང་། ཆེག་དོན་ལ་ཞུས་དག་བྱས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པལ་བའོ།། །།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་མཐར་སོན་པ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཡི། །
རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། །འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས། །

ཕྱིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་རྒྱུ་དེ་ལས་བཏུས་ནས། །སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་མཆོག་
མཛད་པ། །གཞུང་ཅུང་དོན་རྒྱས་གནད་ཀྱི་ལེགས་འདུས་པ། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་
ལྷ་མི་བ་ཡི་གཞུང་། །འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རྩ་བཤད་རྒྱུ་ཀྱན་དང་། །རྒྱ་གར་མཁས་པས་
མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་གཞུང་། །ཀྱན་ལ་རིང་དུ་འབྲིས་པར་བྱས་པ་དང་། །དམ་པ་སྡེ་
མ་རྣམས་ལས་ལེགས་འོངས་པའི། །བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར། །གོ་སླའི་
ངག་གིས་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི།།

ལམ་འདི་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པ་གསོ་བྱེད་དང་། །བདག་ཀྱང་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འདི་འབྲ་
བའི། །ལམ་བཟང་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བྱ་བྱེད་དང་། །ལོག་པར་བཤད་པའི་བྲི་མ་བསལ་
བའི་ཆེད། །དེ་བྱེད་བདག་ལ་གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོ་མས། །བཅེ་བ་ཆེན་པོས་བཅོད་
པ་མཛད་དུ་གསོལ། །འདི་ན་ཡང་དག་པ་དང་ལྟར་སྦྱང་གི། །བཤད་པ་རི་བཞིན་བྱེད་པ་
ཆེས་དཀོན་ཞིང་། །བྱུང་པར་རྟོག་ཐེག་པའི་གཞུང་ཀྱན་ལ། །རྣམ་གཞག་ཆགས་པ་ཕྱིན་
ཏུ་ཅུང་བས་ན། །ལེགས་བཤད་འདི་ལའང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །དེས་པ་རྟོག་པ་
དཀའ་བར་སྦྱང་ན་ཡང་། །མཁས་པ་རིང་དུ་བསྟེན་པའི་དཔྱད་ལྡན་གྱིས། །ལེགས་པར་
བཤད་ན་དགའ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ལུང་དང་མན་ངག་རིགས་ལམ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་
པར་དབྱེད་ནས་བཞག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། །རྩ་རྒྱུ་མཐོང་བའི་བྱིས་སློ་མི་གསལ་བས། །
ནོངས་པར་གང་གྱུར་དམ་པའི་སྦྱོར་སྒྲར་བཤད་པས། །རྣམ་དག་བསམ་པས་འབད་པ་ཆེན་
པོ་ཡིས། །རྩལ་འདི་བསྐྱབས་པས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་
མཐའ་དག་རྣམས། །སློ་མེད་ཐེག་པའི་ལམ་འདིར་འཇུག་པར་ཤོག །འཁོར་བར་འཁོར་བའི་
ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དཔལ་ལྡན་ཏེ་རུ་ཀ་དང་རྗེ་བཙུན་མས། །མ་ལྟར་བཅེ་བ་ཆེན་
པོས་རྗེས་བབྱུང་ནས། །ཡང་དག་ལམ་འདི་གོགས་མེད་མཐར་བྱེན་ཤོག །

ཅེས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལྷ་ཨི་བས་མཛད་པའི་བཙུག་ལྷན་འདས་དཔལ་
འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འཛོལ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། མདོ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ། ལམ་འདི་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མོས་
པ་མང་པོས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་གིས་ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱེལ་
བའི་དོན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་ཅ་བ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱན་དང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་
རྣམས་དང་། གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་པ་བྱུག་དང་། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་གཞན་རྣམས་
ལའང་རིང་དུ་འཕྲིས་པར་བྱས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་སྟེལ་སོ་སོ་བ་ཡང་མང་
དུ་བལྟས་ནས་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་
ཆེ་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་
དཔལ་ལོ། ། མདྲུལོ། ། ། ། ། རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གསང་ཆེན་
དཔལ་ལྷན་སྤྱད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་འདིའི་མདོ་ལྷགས་བྱང་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གཅེས་
འཛིན་སྤྱད། གྲ་ཆང་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མང་དུ་པར་སྦྱོན་གྱི་ལས་ལ་གཞིལ་སྐབས་
མ་ཕྱི་ཁུངས་བཙུན་རྣམས་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་ཐོག་ཏུ་དག་ནན་ཏན་བཀྱིས་
ཏེ། དཔེ་གཞུགས་དང་དཔེ་གཞུགས་ཅི་རིགས་སུ་པར་སྦྱོན་རྒྱ་ཆེར་བཀྱིས་པའི་དགེ་ཅས།
འགྲོ་བའི་སྤྱུག་ཀྱན་ཉི་པར་ཞི་བའི་སྦྱན་མཆོག་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་ཐོག་ སྤྱིད་པའི་མིག་གཅིག་རྒྱ་གོང་ས་རྒྱལ་མགོན་རྒྱལ་
དབང་སྐུ་ཐེང་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་
རྣམས་སྐུ་ཆེ་ཞབས་པད་བཏན་ཅིང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གྱིས་གཙོས་པས་མཛད་འཕྲིན་
ཉི་ཟེར་ས་སྟངས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ། པར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གཞིལ་བའི་
སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། འདིར་རྒྱ་ཆེར་པར་དུ་བཏབ་

པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་རེ་རེས་ཀྱང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྲུང་བ། མདོར་ན་རྒྱལ་བ་སྙན་
 དར་ཞིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག་ཅིས་དབལ་ལྡན་སྤྲད་རྒྱད་པའི་མཁན་མྱ་
 འདུས་མང་ནས་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྟོར་བཅས་དག་ལེགས་འཕེལ། ། །

༣། །ཤེས་བྱའི་ཁྱིན་ཀུན་འངལ་བའི་མེ་ཁྲོ་ཁྲོས་སྤྱགས། །སྐལ་བཟང་ན་བའི་རྒྱན་གྱིར་ལེགས་བཤད་གསུང་། །
གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་ལྷམ་མེར་མཛེས་པའི་སྒྲ། །མཐོང་ཐོས་བློ་བས་དོན་ལྡན་ལ་སྤྱག་འཆལ།།

༡༡། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་
བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་བཀྲགས་སོ།།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་
རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེ་མ་ཞེས་བྲ་བ། ལྷ་མ་དང་
རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །དཔལ་བོ་དཔལ་མོའི་དབང་ཕྱག་མ། །བྲེ་བའི་དབྱས་ན་ལྷན་པོ་ལྟར། །རབ་བརྩེད་
ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་དང་། །རྩེ་བཅུན་རྩེ་རྩེ་པག་མོ་ཡི། །ཞབས་ལ་སྦྱང་ནས་ཕྱག་འཆལ་ཉེ། །
གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པའི་རིམ། །ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་དཀའ་བའི་གཞུང་། །སྤྱོན་ཆད་
སྤྱོགས་འདིར་ཅ་བཤད་ཀྱི། །རྒྱུད་སྤེས་ལེགས་པར་མ་བཟལ་བ། །བདག་གིས་བརྩོན་
པ་ཆེན་པོ་ཡིས། །རིང་དུ་འབད་ལས་རྟེན་གྱར་བ། །དེ་འདིར་བཤད་པར་བྲ་ཡིས་ཉོན། །
ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གཞུང་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་ལ་
ཆོག་དོན་ཅམ་གྱི་སྦྱང་ནས་དམིགས་སྒོར་སྒྱུར་རྒྱུ་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདུག་ནའང་། རྫོགས་རིམ་
འདི་བདེ་མཆོག་གི་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གང་གིས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁུངས་ལ་བརྟེན་ཉེ་མཐའ་དག་པར་བཤད་པའི་གོ་བ་ལེགས་པར་
ཆགས་པའི་བཤད་པ་མི་འདུག་གོ།

དེ་ལྟ་ནའང་རྣམ་དབྱེད་དང་དོན་གཉེར་ཆེ་ཞིང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟོལ་རི་འབྲ་བ་ཅིག་
ཡིན་པ་མཐོང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའི་བསམ་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་

བར་རིགས་ཏེ། ལྷ་མི་པའི་ལྷགས་འདི་འཕགས་ཡུལ་དུ་བདེ་མཆོག་གི་ཅ་བ་རུ་གྲགས་ཤིང་། རྗེས་འབྲང་གི་བྱུང་ཆེན་གྱི་མ་འདུག་པས་ཤིན་ཏུ་འགངས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ལ་ལྷ། རྫོགས་རིམ་འདི་ཅ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་། ཉམས་སུ་ལྟངས་པས་རྒྱུད་ལ་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། རིམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་འདི་ཅ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཀྱན་སྦྱོང་ནས་འབྲུང་བ་དང་། མངོན་བརྗོད་སོགས་ནས་འབྲུང་བའོ།།

དང་པོ་(ཀྱན་སྦྱོང་ནས་འབྲུང་བ་)ནི། སྦྱོང་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ལས། ལྷ་མི་ཀླ་མི་མདུན་བསམས་ནས། །རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ངལ་བསོ་བ། །ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་ནི། །ལྷེ་བའི་ཅ་བར་གནས་པར་བསྟོམ། །ཡི་གེ་མཆོག་གི་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་གནས་པར་བསམ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་ཅན། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་ནི་བསྟོམ་པར་བ། །གོང་བུ་ལས་འདས་གྱུར་པ་དེ། །སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་བསྟོམ་མི་བ། །དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བསམ། །སེམས་པ་ཉིད་དུ་མཆོན་པ་མིན། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་དེ་བསམས་ན། །དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་འདྲིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པར་གསུངས་པ་བཞེད་པའོ།།

གཉིས་པ་(མངོན་བརྗོད་སོགས་ནས་འབྲུང་བ་)ནི། ཀྱན་སྦྱོང་གི་བཅུ་གཉིས་པར་གཞུང་སྤར་བྲངས་པ་དེའི་འཕྲོས་འགའ་ཞིག་འབྲུང་བ་ལྷག་དང་བཅས་པ་དང་། སྤར་བྲངས་པ་ཡང་རྒྱུ་

ཅིང་ས་བོན་མེད། །གཟུགས་མེད་མཚན་མཁའ་མེད་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་དངོས་སོ་
 བོ། །རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་དག་ཏུ་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་
 སུ་སྒྲངས་པའི་མཚན་མ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ། བསྟན་པ་དགོད་པ་ལག་བཅངས་
 དང་། །འབྱུང་དང་གཉིས་གཉིས་ལ་སོགས་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབྱུགས་འབྱིན་
 གསུངས། །དགྲ་པ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་འདིར་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །རྣམ་པ་གཞན་
 དག་ཅ་དང་འབྲ། །དེ་ཉིད་སོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སོག་ །དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་དམ་པ་ཡིན། །དེ་
 ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱབ་བྱེད་དེ། །ལུས་ཀྱན་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ། །ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡིན་པར་བཤད། །སྦྱེས་པ་མ་ནིང་ལ་སོགས་ཉིད། །སྤྱ་བའི་སྦྱང་
 སོའང་འཛིན་པ་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་དག་ཏུ་འབྱུང་དེ་ལ། །གང་ཞིག་ས་ལ་གནས་རྣམས་དང་། །
 བསྟན་བཅོས་དག་ནི་མ་ལུས་དང་། །རིག་བྱེད་གྲུབ་མཐའ་གནས་པ་རྣམས། །འཛིག་ཉིན་
 འདི་དང་གཞན་དག་ཏུ། །དེ་མེད་པར་ནི་འགྲུབ་མི་འགྲུར། །རིག་བྱེད་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 རྣམས་ལ། །འདི་ནི་སྦྱང་སོར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་འི་
 བསྟན་པ་སོགས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་མདུན་བསམས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོས་ངལ་བསོ་སྟེ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སེམས་ཉིད་དེ། །སེམས་ཀྱང་བརྟག་པར་མི་
 བྱའོ། །སེམས་ཅོམ་ཉིད་ཀྱང་མི་བསམ་སྟེ། །དེས་ནི་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་གིས་
 རྒྱུད་ཀྱན་ལས་གསང་བ། །ཁྱོད་ལ་ཡང་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །འདི་ནི་འབད་པས་སྤྱ་བྱ་སྟེ། །
 གཉིས་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྟོམ། །རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་། །དཔལ་
 བའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་འབྲས་བྱ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ལ།
 །ཉེ་རུ་ཀ་མདོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། །གང་གི་རི་ལྟར་སྟོན་དུ་གསུངས། །ཐམས་ཅད་བདག་
 ཉིད་ཉག་ཏུ་གནས། །ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་སུ་བརྗོད། །སྒོ་དགྲུ་རུ་ནི་གྱུར་པ་སྟེ། །ཉེ་

བའི་དབྱུག་ན་བརྒྱ་ཆེ། རམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲགས། དེ་ཡི་གནས་ན་དཔལ་
 བོ་བཞུགས། ཆ་མེད་ཆ་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། ལུས་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟེ། ལུས་
 བྲལ་བྲི་མ་མེད་བ་སྟེ། ལ་ལར་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ན་བཞུགས། ལ་ལར་སྣ་ཡི་གནས་ན་
 བཞུགས། ཞེས་བ་ནས། རི་ལྟར་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ། ལྟ་ཡིས་རི་སྤྲོད་གསུངས་བ་
 ཀྱན། གང་དེ་རམས་ཅད་བདག་ཉིད་གནས། ཞེས་པའི་བར་དང་། ལྟེ་བའི་ཅ་བར་བརྒྱ་
 གནས། གེ་སར་བཅས་ཤིང་འོད་དང་ལྗན། རང་བཞིན་ཀྱན་ནི་ཤེས་དག་ལྟར། བཅུ་
 སྟག་ལ་སོགས་གྱིས་ནི་བསྟོར། ཡི་གེ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་སྦྱར་བའི་བདག་
 ཉིད་དོ། དེ་ཡི་དབྱུག་སྤྱོད་བ་ཆེ། སྦྱོང་དང་བསྐྱུ་བར་བྱེད་བ་ཡིན། གང་གི་མིང་ནི་ཀྱན་
 རང་བཞིན། གང་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་གྲགས་པའོ། ཉི་མ་ཆུ་བ་རྣམ་དག་སྟེ། འཆར་དང་
 རུབ་པར་བསྟན་བ་ཡིན། སྤྲིག་པ་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། བསོད་ནམས་རམས་ཅད་
 རྣམ་པར་འཕེལ། བརྒྱའི་སྣ་ཅེར་ཡུངས་ཀར་ཅམ། རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཀྱན། ཡིད་
 གྱིས་འདས་པར་ཡང་དག་ལྗན། བྱི་ཡི་དབྱུངས་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། དེ་ཡིས་ཡེ་
 ཤེས་སངས་རྒྱས་ཏེ། གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་
 ཉམས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་མཆོན་མ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། མངོན་བརྗོད་ལས། རམས་ཅད་བདག་
 ཉིད་ཉག་བཞུགས་པར། གང་ཞིག་སྤར་ནི་བཤད་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་སྤར་བཤད་
 བ་ནི་རྒྱུད་དེའི་ལུ་དང་ལོ་ལ་ཡང་བསྟེན་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནར་མི་བྱ་བར་ཅ་རྒྱུད་
 ལས། གསང་བ་མཆོག་གི་དབྱེས་བ་ན། རམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཉག་ཏུ་བཞུགས། མཁའ་
 འགྲོ་ཀྱན་དངོས་སེམས་བ་ནི། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་བདེ་བའི་མཆོག་འདི་ནི་རང་
 སྤང་བཅོམ་ལྗན་དཔལ། མཁའ་འགྲོ་བྱེད་བའི་སྦྱོམ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་
 བསྟེན་དགོས་ཏེ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཁྱོད་གྱིས་སྤར་བཤད་གསང་བ་དང་། རམས་

ཅད་བདག་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་བཞུགས། །ཡི་གེ་བཅུ་དྲུག་རིག་པ་ཆེ། །བདེ་མཆོག་སྒྲ་མར་
བལྟ་བ་དང་། །ཞེས་གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་ན་ཞེས་སོགས་རྒྱད་དེར་བལྟ་
བ་དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད་གཉིས་ཀ་ལའང་བསྟེག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བར་
སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོ་ནི་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་
གང་གིས་གསུངས་པ་ཀུན་སྦྱོད་ན་མི་གསལ་ཡང་མངོན་བརྗོད་ལས་གསལ་བར་བལྟ་
ལ། ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་ལ་བརྟེན་
ནས། རྫོགས་རིམ་བསྟོམ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་སྦྱོད་དང་མཐུན་པ་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས་
གསུངས་ཤིང་ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ཡང་མངོན་བརྗོད་དང་བསྟུན་དགོས་པར་སྤར་བྲངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པས་ཅ་རྒྱད་དང་མངོན་བརྗོད་དང་ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་གསུམ་
བསྟེགས་ཉེ་འདྲིའི་རྫོགས་རིམ་ཤེས་དགོས་ལ། བདེ་མཆོག་གི་གཞུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་རི་
ལྟར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བསྟེན་པའི་ཐབས་རི་ལྟར་བསྟན་པའོ། །³⁸⁷

དང་པོ་(ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་
བསྟན་པའོ། །³⁸⁸

དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། བལྟས་དང་ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཀུན་སྦྱོད་ལས།
གོང་མའི་གོང་མ་མེད་པ་ཉིད། །འདི་ཉིད་དུ་ནི་ཡང་དག་བསྟན། །མེས་ཉེ་གཞན་དག་རྩ་
དང་འབྲ། །ཞེས་མར་དོའི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་སྟེ། བལྟས་པ་སོགས་བཞི་ནི་རྒྱད་སྟེ་བཞི་
ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་གསུམ་ནི་གོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ནི་

སྟེ་རོལ་བ་སྟེ་ཆོག་པ་པར་འདྲ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་པར་སྒར་
བྲངས་པའི་ལུང་། ལ་ལར་གཞུགས་ཅན་དག་དུ་བཞུགས། ཞེས་སོགས་རྒྱུད་གཉིས་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནོ།།

འདི་ཡང་བརྟག་གཉིས་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འདི། །སྟེ་མའི་གཞུགས་
གིས་ཡང་དག་གནས། ཞེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་གསུངས་
ཤིང་། གསུམ་པོ་སྤངས་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བྱང་ཆུབ་བརྗོད། །ཡང་ན་དེ་
ཉིད་ཐམས་ཅད་བདག །ཡང་ན་ཀུན་གྱིས་རྣམ་པར་སྤངས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལུ་
ཉིག་སྤོང་བར། ཡང་ན་ཞེས་པ་དང་གང་ཡང་ཞེས་པ་རྣམས་གངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀུན་བདག་
ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དགའ་བ་གསུམ་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཉིད་དེ། ལུན་མོང་གི་བདེ་བ་གཉིས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ལུན་མོང་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ན་ཞེས་པ་རྣམས་གངས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤངས་
པ་ནི་དགའ་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་རང་རིག་པའི་བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཉིད་བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་དག་དང་བྲལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཡིས་གསུམ་པོ་སྤངས་པ་ཞེས་སོ། །ཞེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་གི་ལུན་
མོང་བ་སྟེ་འཇོག་ཉིད་གཞུང་འཛིན་གཉིས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བ་དགའ་བ་གསུམ་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱང་པར་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བས་དགའ་བ་གསུམ་
ཀྱིས་དེ་སྤངས་པར་བཞད་པ་ལྟར་ཏོ། །རེས་འགའ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱུང་བ་དང་། རེས་འགའ་དགའ་བ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བཞད་པ་
རྣམས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྟེ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ལ་

ཁྱབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་རི་མ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་བྲུང་པར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
ཉིད་གཞན་ལ་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆོས་གཞན་
རྣམས་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡང་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་དང་
རང་བཞིན་ཅན་ལ་ནི་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ངོ་མོ་
གཅིག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་བཙུང་ཀྱན་ལ་བྱབ་པ་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་
ལ་བྱབ་པར་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་དམ་པའི་འབྲེལ་པ་སྐྱེད་པོ་
གསལ་བ་ལས། ཆོས་ཉིད་ནི་བྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ནོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བྱབ་པ་སྟེ་ཆོས་རྣམས་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་རྒྱ་བ་
དང་མི་རྒྱ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་ལས་ཆོས་ཉིད་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
ནོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོས་ལུས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་གཞན་ཡང་ཐབས་
དང་ལྷན་ན་ལུས་དེ་ལས་དེ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མན་ངག་སྟེ་མ་
ལས། འོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་
བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། བདེ་བ་
ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གསང་བ་གྲུབ་པ་ལས། རང་གིས་རིག་པའི་ལྷ་ཇས་དེ། །སྤྲུལ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་དགོ། བ་མ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་བས་མཐོང་མི་
འགྱུར། །མི་འགྱུར་བ་ཡི་རང་ལུས་དེ། །སྤྲུགས་གཅིག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །སྤྲུལ་པའི་བཀའ་

རྩོན་གནས་པ་ལས། །རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་རྣམ་པར་གནས། །རྩྭ་ཤིང་འཁྲིལ་ཤིང་ལ་སོགས་
 པ། །ཀུན་རྩ་གནས་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །མི་ནི་ཐབས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །མི་ནི་མཐོང་
 བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཐབས་དང་བྲལ་ན་ནམ་དུ་ཡང་། །ལྷ་རྩམ་ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་བ། །
 གཉུག་མའི་ལུས་ལ་གནས་ན་ཡང་། །ཤེས་རབ་ཞན་པས་མཐོང་མི་འགྱུར། །རྩི་ལྷ་ར་
 བྱར་ཤིང་ཁུ་བ་དང་། །ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་རྩི་ལྷ་ར་མར། །དེ་བཞིན་ལུས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ། །
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་གནས། །ཞེས་རྣམ་འབྱོར་པ་རང་གིས་རིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷ་
 རྩམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་དོན་ནི། །
 ཤིང་ལ་མེ་དང་། །འོ་མ་ལ་མར་གནས་པ་སོགས་དང་འབྲ་བར་གསུངས་ལ། ཐབས་དང་
 བཅས་ན་རང་ལུས་ལས་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ལ་ཤིན་རྩ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
 བོ། །གཞན་ཡང་དོན་གྱི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་པན་ཚུན་
 དུ་འབྲ་བར་རོ་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཤིང་། ལུལ་དེ་ཡང་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་
 བས་ཀྱང་དེ་ལྷ་ར་གསུངས་ཏེ། །ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། གང་དེ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་
 གནས། །དཔའ་བོ་འདི་རྣམས་གསང་ཆེན་པོ། །ཕྱི་དང་ནང་དུ་ཡང་དག་གནས། ཀུན་ལ་
 བྱུང་བ་ཅིང་རྟག་རྩ་སྟོང་། །ཞེས་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དང་ཡང་། །དེ་དང་འབྲ་
 བར་སྟོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་།
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་བཞིན་
 དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བརྫོང་བ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བྱུང་
 བར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷ་ར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བའི་སྟོང་ནས་
 ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་བྱུང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའི། །ཆོས་
 འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པ་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུ་དོན་འབྲ་

བསོད་ནམས་དམན་པ་ཡང་། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ཡ་
འདི་ནི་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་བརྒྱད་པ་སོགས་ནས་བདེ་བས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པར་བཤད་པ་
རྣམས་ཀྱི་གནད་དམ་པའོ། །མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པས། བརྟན་སོགས་
གཡོ་བ་དང་བཅས་པའི། །འཁོ་ཀྱན་བྱབ་པས་བྱབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བཞིན་པས་ནི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཐར་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་དག་རིགས་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །བརྟག་པ་མིན་པ་དོ་རྗེ་ཅན། །གཟུགས་མེད་པར་ནི་རྩ་གའི་ནང་། །ཞེས་
པའི་རྟོག་པས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ནི་དེས་མ་བསྐྱེད་པའོ། །དོ་རྗེ་ཅན་ནི་ལྟན་སྐྱེས་སོ། །
གཟུགས་མེད་པར་ཏེ་གཟུགས་སུ་མེད་པའོ། །རྩ་ག་ནི་ཆོས་འབྱུང་འོད་གསལ་ལོ། །དེའི་
ནང་ནི་དེར་ཡེ་ཤེས་དེ་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའོ། །

གསང་བ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེར་བཞུགས་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གསང་
བ་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་སྟེ་ནམ་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དགུས་བ་སྟེ་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བ་དང་། གསང་བ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་དང་། དེར་
རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི་དེ་དོར་ནས་གང་དུ་ཡང་མ་བཞུད་པའོ། །འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་
འདིར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་བ་སྐབས་སུ་བབ་བ་ལྟར་རོ། །ཞུ་ཁྱེད་ཞེས་བ་ནི་
ནམ་མཁའ་སྟེ་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ་བསྐྱར་བའོ། །ཨ་ཀི་ནི་བྱ་བྱར་འགོ་བ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་
བྱུང་བར་འགོ་བས་ཞུ་ཀི་ནི་སྟེ་མཁའ་འགོ་མ་བཞིའོ། །དེའི་ངེས་དོན་ནི་ནམ་མཁའ་ཤེས་
རབ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་བྱུང་བར་འགོ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་སོ། །དེའི་དངོས་པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བ་ལས། རེ་ནི་ནམ་མཁའ་འགོ་བ་ཞེས། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་
ནམ་པར་བརྟགས། །ནམ་མཁའ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བས་ན། །མཁའ་འགོ་མ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །

མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཉིད་བྱིར་དེ་ཡི་དངོས། །ཞེས་སོ། །དེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱན་དངོས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །སེམས་དཔའ་ནི་འཁོར་བ་སྟེ་ཐབས་
མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ངོ་བོ་སྟེ། །རྗེ་སེམས་དཔའི་སེམས་དཔའི་དོན་ཡང་དེའོ། །རྗེ་རྗེ་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའོ། །

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས། །རྗེ་སེམས་ཞེས་པའི་འོག་ཏུ་བདེ་བའི་མཆོག་
ཅེས་གསུངས་ཏེ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གནས་པ་ནི་
བདེ་བ་གཞན་ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། །དེ་ཉིད་གསལ་བ་ལས་སེམས་དཔའ་ཞེས་
པའང་འཁོར་བ་ནི། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མི་བྱེད་བྱིར། །
འདི་ལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔར་བརྗོད། །དེ་ཡི་བྱིར་ན་དེ་འོག་ཏུ། །བདེ་བའི་མཆོག་ཅེས་རྒྱད་
ལས་གསུངས། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གནས་པས་ཀྱང་། །དེ་ནི་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་བརྗོད། །
ཅེས་གསུངས་ཏེ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར་བཤད་པ་གཞན་མཛད་པའང་ཡོད་པས་སྟོ་གཅིག་ཏུ་
མ་ངེས་སོ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ངོར་རྣམ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱར་འབྱུང་བས་རང་འབྱུང་ངམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་རང་འབྱུང་
དང་། །སྐལ་བ་ཕུན་ཆོགས་དང་ལྷན་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྩད་
ནས་འབྱེན་པས་དཔའ་བོ་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས་གཅིག་བྱ་དང་། །ལུས་ལ་ལྷག་
པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དང་སྦྱལ་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་སྟེ་
ཆེ་བའི་ལྟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །མཁའ་འགྲོ་མའི་བྱ་བ་ནི་ཅ་སོ་དུག་གི་ཆོགས་ཡིན་ལ། །དེས་
བསྐུལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པ་ཞེས་པ་སམ་རྟ་ར་སྟེ་བདེ་བ་མཆོག་གོ། །དེ་འབྲེལ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་
ནི་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་ཐ་སྟོན་དུ་སྟོང་པ་སྟེ་མེད་པ་ལ་ཡང་
དམིགས་པ་མིན་ནོ། །རྩྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དང་ས་བོན་རྒྱ་ད་ཅམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་

དང་། རི་མས་གོས་པ་སྟེ་བསྐྱད་པ་མེད་ཅིང་། གཟུགས་སྤྱང་མེད་ཅིང་གཉིས་སྤང་གི་
མཆན་མ་ཡང་མེད་པའོ། །མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་སེམས་མཆན་མར་
སྤང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུང་ངོ་། །སྟེ་བའི་གནས་སུ་དོ་རྩེ་ཅན་
སོགས་བཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། རྣམ་པར་རྟེན་བས་ནི་རོལ་པ་དང་། ལྷས་
རྣམས་ཀྱང་ནི་ལྷས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྟེ་བའི་དབུས་ན་གནས་པའི་
གསང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་བཅའ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ལས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་། མཐར་སྐྱད་ས་ཡང་དེར་བྱེད་པའོ། །འཛིག་ཉེན་འདིར་དེ་
མེད་པས་མི་འགྲུབ་པ་ནི། ཆེ་འདིར་མཆོག་ཐོབ་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་པ་
སྐྱར་བའི་མཐུ་ཉིད་དུ་ཟད་པའོ། །འཛིག་ཉེན་གཞན་དུ་འདྲེས་པའི་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་
དུ་མར་བརྒྱད་ནས་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་མེད་པར་མི་འཐོབ་པའོ། །རིག་བྱེད་གྱིས་མཆོན་
པའི་བྱ་རོལ་པའི་གཞུང་དང་རང་གི་བྱུང་བའི་མཐའི་གཞུང་རྣམས་སུ་སྤྱང་བའི་དོན་འཆོལ་
བའི་བཅའ་བྱའི་སྤྱང་བའི་དོན་ནི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལམ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་རྣམ་
འགྲུབ་སྟེ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ངོ་།

ཞེས་ངེས་པའི་དོན་མཐར་སྐྱག་པའི་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། །སྤྱང་བའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་
མེད་དེ་ཡང་གསལ་བར་དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ། །སྤང་དང་དོར་བ་ག་ལ་ཞིག་ །སྤང་བྱ་དང་ནི་དོར་བྱ་ཡི། །ཆོས་ཀྱང་མི་
ལམ་རི་བཞིན་ནོ། །དགའ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་མཆོག་ །
དགའ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། །འདི་ནི་དངོས་མེད་བྱང་ཆུབ་པོ། །གཉིས་པོ་རོ་གཅིག་
དབྱེར་མེད་པར། །དགའ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད། །ཤེས་རབ་སྤྱང་རྩེའི་དབྱེ་བ་ནི། །སྟོན་
མེ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །འདི་གཉིས་མི་བྱེད་བདག་ཉིད་ངོ། །རོ་གཅིག་དངོས་པོའི་སེམས་

ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་མཉམ་སྦྲུང་བས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་བྱེད་པ། །དེ་
 ཉིད་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་པའི། །སངས་རྒྱལ་ཀུན་རྣམས་རབ་ཏུ་གཞུག། །དབྱེར་མེད་རྣམ་པར་ཡང་
 དག་རིག། །གང་ཞིག་གནས་ན་དོ་རྗེ་སེམས། །དེ་སྤྱིད་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར། །
 བདེ་བས་སྦྱོམ་པར་བྱས་ནས་ནི། །སྦྱབ་པོ་བདེ་མཆོག་རྫོགས་པར་དུ། །དེ་སྤྱིད་དེ་ནི་སྦྱང་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲང་
 རོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་ཡང་དེར་སྤང་བ་མི་ལམ་གྱི་སྒྲང་རོར་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པའི་དགའ་བ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །མཆོག་ནི་
 དུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་མ་བྱས་པའི་སྦྱང་ཉིད་རྫོགས་པ་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པའོ། །
 དགའ་བ་བདེ་ཆེན་གང་གི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགོས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་
 ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་བྱེད་ཡིན་པས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་རྫོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པའོ། །

འགྱུར་གསར་ལས། དགའ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། །རྫོགས་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་
 བྲལ། །ཞེས་འགྱུར་ངོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་སྦྱང་བ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་རོ་གཅིག་
 པ་དབྱེར་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྗེའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་སྦྱོན་མེ་དང་དེའི་སྤང་
 བ་བཞིན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅམ་སྟེ་སྦྱང་རྗེ་བདེ་ཆེན་དང་ཤེས་རབ་སྦྱང་
 ཉིད་རྫོགས་པ་གཉིས་སེམས་གཅིག་གི་དངོས་པོར་སྦྲུང་རོ། །དེ་འབྲས་བའི་ཐབས་ཤེས་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྦྲུང་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་མཐའ་དག་གང་ལ་
 གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་ལམ་གོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྱུར་གསར་ལས། དེ་
 ཉིད་སངས་རྒྱལ་མཐའ་དག་གི། །རབ་ཏུ་གནས་པ་སྒྲ་ན་མེད། །ཅེས་འགྱུར་ངོ། །དེ་ལ་
 རྗེ་རྗེ་དང་སེམས་དཔའི་དོན་ཆང་བ་ནི་སྤང་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་འབྲས་བའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱམས་ནས་བཟོད་པ་ནི་དཔལ་བདེ་མཆོག་མ་ཐོབ་
 ཀྱི་བར་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལམ་འདི་ཉིད་བཟོད་པ་གཅིག་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་ལམ་མཆོག་ལ་བྱག་འཆལ་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་སྤར་བཤད་པའི་
 ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་ནི་འདི་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་ལ་སྤར་ཕྱགས་སྐྱུ་མའི་
 ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དགོས་མོད་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་རྣམས་
 སུ་སྤྱང་ཕྱགས་བདེ་སྤྱང་སྤྱར་བའི་ལམ་ཉིད་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་གཙོ་བོར་འཆད་པ་ལྟར་ཉི་
 རོན་ཀྱང་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་དེ་སྤྱད་དེ་ནི་སྤྱང་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྤར་ཡང་བདེ་སྤྱང་
 གི་ཐབས་ཤེས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱུ་མའི་རྩ་འབྲུལ་ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཤེས་རིམ་བཞིན་ཉིད། །
 སྤྱི་དང་དགའ་བ་མཐའ་དག་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རབ་སྤྱོད་ཅིང་། །འཛིགས་དང་འཛིགས་པར་བྱེད་
 མེད་བདེ་བ་འབྱུང་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་པ་ནི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་
 རྗེས་འགོ། ཞེས་བདེ་བ་དང་དེ་སྤྱི་བྱེད་དང་འཛིགས་པ་དང་དེ་བསྤྱི་བའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་སྐྱུ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱུ་མ་མཁན་ལ་སྐྱུ་མར་སྤར་བ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་
 བཞིན་དུ་དེར་སྤར་བར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྣམ་འབྱོར་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་
 ལྟར་གནས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་སློབ་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དེའི་མཐུག་ཏུ། ཞེ་
 མའོ་བདེ་ཆེན་འདོད་པ་ཡིས། །ས་གསུམ་པོ་ནི་གང་བ་སྟེ། །ཞེ་མའོ་ནི་བའི་བདེ་བ་འབབ། །
 སྤྱི་ཆོགས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་རྒྱས། །ཞེ་མའོ་བདེ་བ་བདེ་ཆེན་པོ། །ཞེ་མའོ་རིམ་ལྟར་རིམ་
 བཟུལ། །ཞེ་མའོ་ལྷན་སྐྱེས་བདག་ཉིད་ཆེ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད། ཅེས་
 ཀྱང་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་རེ་རེ་སྟོན་ཞིང་། དེ་ལའང་ཞེ་མའོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་
 བར་གསུངས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་སྤྱང་པ་དང་འདི་གཉིས་སྤར་ཉི་བསྐྱམས་པས་རྣམ་

གསུངས་སོ། །དོན་མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མཆོན་ཉིད་དེ། །ནམ་
 མཁའ་ལ་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད། །ཁམས་གསུམ་པ་ནི་མ་ལུས་པའི། །འགྲོ་ཀུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
 ཡིན། །བརྟན་པ་དང་ནི་གཡོ་བ་ཡི། །འགྲོ་བ་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། །མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་
 པའི་དངོས། །ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ངེ་བཞིན་ནོ། །གང་གིས་སྒྲུན་པོ་འཆིང་གྱུར་པ། །འདིར་
 དེས་མཁས་རྣམས་རྣམ་པར་རོལ། །ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ས་གསུམ་མ་ལུས་
 བཟའ་བར་བྱ། །གཞན་དུ་གཡ་ཏེ་སྦྱར་བ་ནི། །མ་ཆང་མར་མེ་ལྟ་བུར་འདལ། །ཞེས་དང་།
 གང་ཆེ་འདུས་བྱས་ཚུལ་རྣམས་ནི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་སེམས་ཀྱིས་སུ། །མེ་ལོང་ལྟ་བུར་
 རབ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་ཡིན། །སྟོན་དང་ཚུ་བུར་ལྟར་སྟོན་པ། །གང་ཆེ་
 འདུས་བྱས་ཚུལ་རྣམས་ནི། །གང་གིས་ངེ་ལྟར་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་
 ཡིན། །མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མི་ལམ་སྐྱུ་མ་དྲི་ཟེང་གོང་། །མིག་འབྱུལ་
 མཚུངས་པར་གང་གིས་མཐོང་། །དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བརྟོན། །ཅས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལ་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་གྱི་མིང་ཅམ་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་གཞན་
 མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཆོན་ཉིད་དེ་
 མིང་ཅམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ནི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པས་སྦྱང་བ་དང་མི་འང་
 བས་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ནི་རྩུན་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
 དང་ལྡན་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། །སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་
 པའི་རེགས་པས་དབྱེད་ན་འགའ་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་ལ། །འོན་ཀྱང་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་
 པ་ལ་མི་བསྐྱབས་པས་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་དང་། །རེག་པ་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱུ་མ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཡོ་བའི་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་།
 བརྟན་པའི་འགྲོ་བ་དང་ནང་གི་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་དེ། འདི་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་མི་སྟོང་པར་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་སོ། །
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་གང་གིས་སྒྲུན་པོ་འཁོར་བར་འཆིང་བ་དེས་ཐེག་པ་སྒྲ་ན་མེད་
པ་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རོལ་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་མཉམ་པར་སྒྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་
བསྐྱེམ་པ་འདི་ཡིས་ནི་ས་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པ་བཟའ་བ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་སྟེ་མི་
སྒྲུང་བར་བྱའོ།

འོ་ན་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྱུར་བ་དང་བལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་
འོད་གསལ་དུ་སྒྱུད་པ་ལའང་འདི་དང་འབྲེལ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྱུར་བ་ལས་
གཞན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ན། མར་མེ་ཤི་བ་
ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅམ་ཟད་པའི་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ལྷུང་གི་སངས་རྒྱས་མི་
འཐོབ་པོ། །པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བསྐྱེམ་ཡང་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱེམས་པས་ཞི་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སློབ་ནའང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲ་མ་ལ་གཙོ་བོར་མི་སློབ་ཀྱི་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་སློབ་པ་ཡང་ཞི་བའི་
མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་དེར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་
པར་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་སྟོང་བ་
གནང་བ་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་སྟོང་སྒྱུར་འདོད་ནས་བྱེད་པ་གཏན་མིན་པ་དང་དབང་དང་དམ་
ཆོག་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྟོང་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་སྤྲགས་དང་ལྟའི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པས་སྒྱུངས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱང་མེད་པས། ལམ་དེར་ཕྱག་རྒྱའི་
སྒྱུར་བས་ས་གསུམ་བཟའ་བར་བྱ་ཞེས་མི་གསུང་ངོ། །ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་

ཐབས་ལ་སློབ་པ་ཡང་མེད་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམ་པའི་སྟོང་ཡང་མེད་
བས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཙོ་བོར་འདྲིས་པར་བྱེད་ན། མ་ཆང་མར་མེ་ལྷ་བྱར་
འདད། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དཔལ་རྫོང་མཁའ་འགྲོའི་གཞུང་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱིས་བརྟགས་ན་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེད་བྲེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མི་བྲེད་
ཀྱི་ཐབས་གྱིས་བྲེད་པ་དང་། དེ་ཡང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པར་ནི་ཆོག་གས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་གྱིས་བྲེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དེ་དང་ཐེག་པ་
ལྷན་ན་མེད་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ལ་མཆོག་དམན་འབྱུང་བ་མིན་གྱི་གཏན་ལ་
པབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེམ་པའི་ཐབས་མཁའ་གྱིས་བྲེད་པར་
དུ་འཕགས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་མ་བྱས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱེམས་པས་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པས་ཡུལ་ཅན་བྲེད་པར་ཅན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱེམས་ན་དེ་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པས་ཆོག་པ་དང་། དེ་བསྐྱེམས་པས་ཉོན་ཐྱིབ་
ཏུ་མ་ཐད་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་ཆེ་འདྲིར་འབྱུབ་པར་གོ་བྱས་
པས་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཆུགས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་མ་རྩ་དྲུག་
བྱུག་རྒྱའི་སྟོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་མ་ཆང་ཞེས་པའི་གང་མ་ཆང་
བ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཤད་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ།
གཙོ་བོའི་དོན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ནི་གང་གིས་ཞེས་པའི་རྒྱ་པ་གཉིས་དང་
སྤར་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་བཤད་པའི་སྐབས་འདྲིར་
ཐབས་བདེ་བའི་ཕྱོགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་རྒྱ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ནི་དོན་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་འདྲན་སོ་སོར་མ་སྤལ་བར་དངས་ན་གོ་བ་ཆེ་བའི་

གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་འདུས་བྱས་རྣམས་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རབ་དུ་
ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། དེའི་གོང་དུ། གང་ཡང་ལས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ལ། །ཤེས་རབ་དང་ནི་སྦྲར་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡང་སྟོང་པའི་གནས་སུ་སྦྲར། །དེ་
འདིར་བདག་ཆེན་དཀའ་ཐུབ་ཡིན། །ཞེས་ལས་གང་བྱེད་པ་ལ་དུས་ཀྱང་དུ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །
གང་ཆེ་སེམས་གཞན་མི་གཡོ་ན། །དེ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི། །ངེས་པར་སྟེར་བ་ཉིད་དུ་
བཤད། །ཅེས་ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་དང་མ་བྱལ་ན་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་སྟེར་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱར་བ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་དེ་ངེ་འབྲེལ་ཞིག་ལ་བྱེད་སྟུང་
པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའོ། །ཆུ་བྱར་ལྟ་བུར་སྒྲིན་པ་ནི། །རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
བསྐྱེད་པའོ། །འདུས་བྱས་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་རྫོགས་པར་བྱ་རྒྱ་དང་།
རྫོགས་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་བྱ་སྟེ་དང་པོ་ནི་སྟོང་བཅུད་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་
རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་འདུས་ནས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་དེ། གཟུགས་བརྟན་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་
མ་བྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་སྟུང་པ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་
སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མེད་ན་ཆོག་ཅན་དུ་ཟད་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མི་རྟོག་པས་སྦྱབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པས་ལུང་གི་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་དོན་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འབྲེལ་པར། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་སྟེ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
ཞེས་སོགས་གྱི་རྒྱུད་པ་བཞི་ནི་རིམ་ལྡེའི་བདག་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པར་ཡང་འབྱུང་བས་

སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཐེག་པ་འདིར་གསུངས་ལ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱུ་
 མ་ལྟ་བུ་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུན་མོང་བ་སྤྱི་དོན་གྱི་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་གྱིས་གསུངས་པའི་བདག་བྱིན་རྒྱལ་ས་སྐྱུ་ལུས་
 ལྟ་བུ་སྐུ་ས་དོན་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་སོ་སོར་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 ཞེས་པ་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་མ་མ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་ཞོག་འཁོར་བ་ལས་ཐར་
 བ་ཡང་མི་འཐོབ་པས་ལམ་གྱི་སྲོག་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། ཉོན་མོངས་ལས་ནི་ལམ་གྱི་
 ལུས། །བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ནི། །སྤྱི་གྲུ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། །དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་དེས་
 པར་མཚུངས། །ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་མ་ཤེས་པས། །ཀྱུ་རྫོབ་ལ་ནི་ཉེར་དམིགས་ནས། །
 རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ནད་རྣམས་སྒྲེ། །དེ་རྣམས་སྐྱུ་མའི་སྤྲོ་བ་གྱིས་འཆོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །སྐུ་ས་དོན་གྱི་སྐྱུ་ལུས་བདག་བྱིན་རྒྱལ་ས་ནི། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ལྟ་ཡི་རྣམ་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་བདག་། །སྐྱེད་ཅིག་མཛོན་སུམ་བྱེད་པ་པོ། །ལུགས་མ་སོགས་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས། །རྣམ་པར་བྱས་པའི་དབྱིབས་སུ་འགྱུར། །སྤྱོད་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་རང་བཞིན་
 གཟུགས། །བདག་བྱིན་རྒྱལ་ས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདག་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་
 པ། །སྤྲོ་སྤྲོགས་དུམ་བུ་བཞིན་ཤེས་བྱ། །འདི་འདྲའི་མཆོན་ཉིད་མཆོག་གྱུར་པ། །སྤྱོད་པོ་
 ལུགས་རྣམས་གྱིས་མི་ཤེས། །དེ་བྱིར་སྐྱུ་འབྲུལ་འདི་བསྐྱེམས་ན། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་ལ། རིམ་ལྡེ་ལས་ཀྱང་། རང་བྱིན་རྒྱལ་ས་པའི་རིམ་པ་ནི། །
 གང་གིས་སྒྲ་མ་ལས་མ་བསྐྱབས། །མདོ་སྤྱི་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། །དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། །བྱང་པར་དུ་སྐྱེད་ཅིག་ཙམ་
 གྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་བྲལ་ན་སྤྲོ་སྤྲོགས་
 བཞིན་དུ་སྤྱོད་པོ་མེད་པར་གསུངས་པས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དཔལ་བདེ་མཆོག་ལ་ཡང་

སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མེད་མི་རུང་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། མཛོན་བཟོད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་གོམས་ལས། ལྷ་ཡི་སྦྱང་པོ་སྦྱོམ་བྱེད་དང་། ཉེ་ནི་མཆོད་པ་
ཆེན་པོར་འདོད། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་བྱེད་པའོ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
དོན་བསྟོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་སྟེ་སྐྱུ་བར་བྱེད་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་
པོ་དང་། རང་བཞིན་བདག་མེད་ཆོས་རྣམས་ནི། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བྱི་མ་མེད། སྦྱོང་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡིང་། སྦྱོང་ཉིད་རྟག་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་བདེ་མཆོག་གི་ཅ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་
བདག་མེད་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་བསྟོམ་དགོས་པར་གསུངས་པས་བདེ་སྦྱོང་སྦྱར་བའི་ལམ་
བསྟོམ་པར་འདོད་པས་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པར་བཅའ་བར་བྱའོ། སྒྲ་མེད་
ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་བའི་གོ་བ་བཅའ་མི་དགོས་སམ་སྦྱོམ་པའི་ལོག་རྟོག་
སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

གཉིས་³⁶⁸པ་(ཐམས་པའི་བདེ་བའི་རྟོགས་པ་ཤད་པ་)ནི། འོ་ན་བདེ་སྦྱོང་སྦྱར་བའི་བདེ་བ་དེ་རི་འདྲ་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅམ་ཞིག་བསྟོམས་པས་སེམས་
ཤིན་སྦྱངས་སྦྱེས་པ་ན་དེའི་མཐུས་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལས་རུང་དུ་སོང་ནས་ནང་དུ་པན་
འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྦྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་པའི་བ་དང་
སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་
གཉིས་ཀ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་སེམས་
མི་རྟོག་པར་འཛིག་པ་རིང་དུ་བསྦྱངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི་ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་ལུང་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཉེ་དེ་ཕྱིར་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་

བ་ཡང་འདིའི་བདེ་བ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་
རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱ་རྒྱུད་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་དུ་
གསུངས་པའི་རྒྱུ་ཕྱིར་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་ནང་དུ་གཟུང་སྟེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པའི་
སྲོག་ཅོལ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་ཆེན་
སྐྱེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་། ནང་ལུས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་གནད་དུ་
བསྐྱུན་པའི་རྒྱུ་གི་རྣལ་འབྱོར་མིན་པས། དེའི་བདེ་བ་ཡང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་བདེ་སྟོང་
སྟོར་བར་བཤད་པའི་བདེ་བ་མིན་པས། རྒྱུ་རྫོང་མེད་པ་ལྷན་པ་དང་། བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྲོག་
ཅོལ་རྣམས་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྒྱུ་ཕྱིར་འགྲོ་
བ་བཀག་ནས་ནང་དུ་གཟུང་སྟེ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལའང་སྟོར་བར་བཤད་དོ། །

མདོར་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་
བདེ་བ་མང་པོ་བཤད་མོད་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་
ལས་རྒྱུ་དབྱུ་མར་བཅུད་པའི་དབང་གིས་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་བདེ་
བ་མ་བཤད་པས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བར་གསུངས་པའི་བདེ་བའི་དོན་མེད་དོ། །མན་ངག་སྟེ་མ་
ལས་ཀྱང་། འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་རྣམས་
བཞིན་དུ། བདེ་བར་ཉེ་བར་བསྐྱུན་ན། བདག་མེད་པ་ཉིད་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ན་ལྷ་
ཅི་སྟོས། དེ་ལྷར་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལྷག་པ་ཉིད་ལས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱ་བས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་འདི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཐབས་སུ་གྱུར་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁབ་ཀྱི་བྱ་ག་ནི་ནམ་མཁའི་བྱ་གའོ་ཞེས་པ་ཁོ་ནས་ནམ་མཁའ་དང་

ཡང་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་བདག་མེད་གཏན་མ་རྫོགས་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྐྱེ་བར་གསུངས་ན། བདག་མེད་གཉིས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་ནས་ཡུན་དུ་མའི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་སྟོང་
ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་ཞེས་པ་ཡང་
ས་དེར་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པས་ན་སྤྲ་མེད་གྱི་ཐེག་པ་བདེ་བའི་སྟོ་
ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཞོ་སྟེ་མའི་ཚོད་པ་བཀོད་
པའི་ལན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བདེན་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་གྱི་
བདེ་བ་མིན་པས་སྤྲ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མིན་ལ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ལས་
དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་དངོས་སུ་འདྲན་པའི་ཐབས་ཀྱང་མ་གསུངས་
པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོ་ནས་མཆོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། འོ་ན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་གང་ཡང་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བདེ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འདི་གསུངས་མོད་འདིའི་ཐབས་བསྟན་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་བར་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རིམ་པ་འདི་ཁོ་ནས་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པར་
འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་ལས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་པས་འབྲས་བུའི་སྐབས་
སུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཤད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཐེག་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །

གསང་བ་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་དེ་ཡང་རྒྱད་གནས་པར། །དཔལ་ལྷན་གསང་
བ་འདུས་པར་གསལ། །སྟོས་པ་དུ་མ་རྒྱས་གྱུར་བ། །གཞན་དུ་སྤྲས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། །
བྱ་བ་སྟོང་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་། །མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་ལ་སོགས་སུ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་གཅིག་
ལུ་ཉིད། །རྣམ་པ་དུ་མར་རྣམ་པར་གནས། །ཕྱང་པོ་རིན་ཆེན་སྟོང་ཉིད་དུ། །སེམས་ཅན་

བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཉིད་འབད་པས་སྤྲས་མཛད་ནས། །སངས་རྒྱས་མགོན་
 བོས་རྣམ་པར་བཞག། །ཅེས་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་དགའི་དེ་ཉིད་དེ་རྒྱད་སྟེ་ལོག་མ་དང་མདོ་སྟེ་
 རྣམས་སུ་མ་བསྟན་པར་སྤྲས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་གཅིག་སུ་ཉིད་
 དེ་རྣམས་སུ་རྣམ་པ་དུ་མར་གནས་པར་གསུངས་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ཉིད་ལ་རིམ་
 གྱིས་བགྱི་བར་བཞེད་ནས། རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་
 ཉིད་དེ་རྣམས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་རྣམས་སུ་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་
 དགོས་ཏེ། གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་
 བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཟག་
 མེད་གྱི་བདེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལྟན་སྦྱེས་གྱི་བདེ་བ་མིན་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཚུལ་འདྲིར་
 སྤྱངས་པ་གཅིག་ཡིན་ན། པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་ནས་ཤེས་ལ། ཡང་
 དེ་འདྲ་བ་དེ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྲ་མེད་
 གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་མེད་པ་ནི། རྒྱད་སྟེ་ལོག་མའི་གཞུང་ལ་གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་ནས་
 ཤེས་པར་བྱས་མོད་ཀྱང་། སྟོ་གོས་གྱི་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པའི་སྐབས་སུ་འདུག་པས་སྤར་
 བཤད་པའི་བདེ་བ་དང་པོ་ཅམ་ལའང་སྤྲ་མེད་གྱི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་བདེ་ཆེན་དུ་འཛིན་པ་
 ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤྱང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་བདེ་བ་ནི་ལྟན་སྦྱེས་
 གྱི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བ་དེ་ཐོག་མར་སྦྱེ་བ་ནི། རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ཨ་ཕ་
 རྒྱ་རྒྱུར་བཅུད་པའི་དབང་གིས་གཏུམ་མོ་སྤར་བས་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་སྦྱེ་ལ།
 དེའི་བདེ་བ་དང་སྤར་བཤད་པའི་བདེ་བ་རྣམས་བདེ་བ་ཅམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་དོན་ཤིན་ཏུ་
 བྱང་ཆེ་བས་མ་འབྲུལ་བར་སོ་སོར་བྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་ཐེག་པ་འདྲིར་དམིགས་པ་
 མེད་པའི་སྦྱང་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། ཐབས་ནི་དམིགས་པ་མེད་

བའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ལྟར་ཅིག་སྒྲེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མང་ངོ་།།

ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེས་སྤྱོད་བསྐྱེམས་ན་སྤར་བཤད་བ་ལྷར་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྦྲོལ་
 ཚུལ་གྱི་ལམ་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་པས་འབྲུག་པ་དང་། ལམ་གཞན་དུ་བསྐྱེལ་
 པ་གངས་མེད་པ་དུ་མར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡང་ལམ་འདིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲུག་པར་
 གསུངས་ཏེ། ས་སྤྱུ་ཏ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མདོར་བསྡུས་པས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཉིད། །བསྐྱེལ་བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས། །རི་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་གང་འཛོལ་བ། །གང་
 གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། །སྦྲེ་བ་འདྲིར་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམ་
 པ་སྦྲེ་མཆོག་གི་བདེ་བ་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ནོ། །གསང་བ་བྱུབ་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ།
 སྤྱུབ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གཏང་བས། །བརྟུལ་ཞུགས་མེད་ཀྱང་འབྲུག་པར་འགྱུར། །བརྟུལ་ཞུགས་
 བརྒྱ་ཐག་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དམན་ན་འབྲུག་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཆོམས་མེད་
 ལྷ་པོ་བྱེད་པ་དང་། །སྤྱོད་པར་ངལ་བར་བྱས་པས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་ལྷན་ན་འབྲུག་འགྱུར་
 ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་
 ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བསྐྱེམ་པ་ལ་བྱ་ཡི་སྤྱོད་རྒྱུ་བསྐྱེམ་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་སྤྱོད་
 ལས། དེ་ནས་བསྐྱུང་ཆ་མེད་ཅིང་བཟའ་བ་མེད། །དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡང་མེད་ཅིང་དཀྱིལ་
 འཁོར་མེད། །སྤྲགས་བརྒྱས་མེད་ཅིང་དགའ་ཐུབ་སྤྱོད་སྤྲེག་མེད། །མདོར་ན་སེམས་དེ་འདུས་
 པའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་དེར་ལམ་ཀུན་འདུས་པའི་
 ཚུལ་ཏེ་ངོ་མོ་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །དོན་
 དེ་ནི་བརྟག་གཉིས་ལས་གསལ་བར་བཤད་དེ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །བྱང་ཚུབ་
 སེམས་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །སྤྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་མེད་དགའ་ཐུབ་མེད་དང་སྤྱོད་སྤྲེག་མེད། །

དགྲེལ་འཁོར་ཅན་ཡང་མེད་ཅིང་དགྲེལ་འཁོར་ཡང་ནི་མེད། །དེ་ནི་སྤྲལ་ས་བསྐྱེད་དེ་དཀའ་
ཐུབ་དང་དེ་སྦྱོན་སྤྲལ། །དེ་ནི་དགྲེལ་འཁོར་ཅན་དང་དེ་ནི་དགྲེལ་འཁོར་ཉིད། །མདོར་བསྡུས་
ན་ནི་སེམས་དེ་འདུས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིང་བ་དང་སྒྲིང་རྩེ་ནི་
སྒྲར་བཤད་ལ་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུར་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ལ་སྤྲལ་ས་བསྐྱེད་ནས་དགྲེལ་འཁོར་གྱི་བར་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཕྱིའི་སྤྲལ་ས་
བསྐྱེད་སོགས་སོ། །འོན་ཀྱང་ནང་ངེས་དོན་གྱི་སྤྲལ་ས་བསྐྱེད་སོགས་དེ་ལ་ཆང་བར་སྒྲོན་
པ་ནི་དེ་ནི་སྤྲལ་ས་བསྐྱེད་ཞེས་སོགས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་པས་སྲུགས་དང་། ཡང་
དང་ཡང་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱེས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པས་དཀའ་ཐུབ་
སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ཕྱང་པོའི་སྲེག་རྫས་འདྲོམས་པས་སྦྱིན་སྲེག་དང་།
ངེས་དོན་གྱི་རྩི་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་ཉེ་རུ་ཀ་འདུས་པས་དགྲིལ་འཁོར་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱང་པོ་ཡིན་པས་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །མང་དུ་སྤྲས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མདོར་
བསྡུས་ན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཆུལ་ཅན་ཉེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཉེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྒྲུ་ཅན་ལས་བཤད་དོ། །གཞུགས་ཅན་ཞེས་པ་ལས་ཆུལ་ཅན་ཞེས་པ་
འགྱུར་ལེགས་ལ། འདུས་པའི་ཆུལ་ཅན་གྱི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྦྱང་པ་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ན་ལ་མི་གཞུང་བར་དེ་ཉིད་སྲུགས་བསྐྱེས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་དེ་
ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལམ་གཞན་རྣམས་འདིར་འདུས་པར་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་ནི་
ལམ་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གང་འགྲུབ་ཐམས་ཅད་ལམ་འདིར་
མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པ་དང་། ལམ་བདེ་བས་འགྲུབ་པའི་ཆུལ་བྱེད་

ལས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་འདིར་འདུ་བའོ།

དེ་ལྟར་ལམ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ལམ་མདོར་བསྐྱས་དང་།
དུས་ཆེ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་དང་། ཆེ་འདིར་སྤྲིག་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བས་ཀྱང་འགྲུབ་ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་བ་ལྷ་མར་ཆོག་ས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཤིན་ཏུ་མི་ཆེ་
བའི་བསོད་ནམས་དམན་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་
བས་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་བྱད་པར་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནད་ལ་
མཁས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་ལམ་སྤྱན་མོང་བས་རྒྱུད་སྤྲངས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་
གིས་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱུང་བྱས། དེའི་དུས་སྤྲུལ་སྤྲངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྤྱོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྤྱི་བའི་
རྒྱུད་སྤྲིན་ནས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བར་སྦྱར་བྱས་པའི་སྐབས་ནས་ལམ་
བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་པོ་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྐྱངས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་མིན་ནོ།

368

གསུམ་པ་(ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཨེ་མི་སོགས་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་སྤྱོད་གཞིའི་དོན་དུ་འདུས་ལ། དེའི་
དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་ཐོག་མའི་ཡི་གེ་ཨེ་མི་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུའོ། །དེ་ལ་ཐོབ་བྱ་འབྲས་
བུའི་ཨེ་མི་དང་། ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཨེ་མི་དང་། དེ་འདྲེན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་ཨེ་མི་གསུམ་ཡོད་
པའི་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལམ་གྱི་ཨེ་མི་ལ་ཨེ་ཡིག་དང་ཆོས་
འགྱུར་གྱི་དབྱིབས་བྱ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་བདག་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་
ལ། དེའི་ཆེ་བྱ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིག་གསུམ་ཡང་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་

ཉིད་དང་མཆོག་མ་མེད་པ་དང་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་དོན་ཨེ་ཡིག་གི་མཆོག་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་
 སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་གཅིག་མེད་ན་ཨེ་ཡིག་གི་དོན་མ་ཆང་ངོ་། །དེ་ཡོད་ཀྱང་
 བྱི་ནང་གི་ལྷ་མོ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་མེད་ན་ཨེ་ཡིག་
 གི་དོན་མ་ཆང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལྷ་བདེའི་ངོ་མོར་བསྐྱེད་པ་དང་།
 སྒྲིང་ཉིད་ལྷ་མོ་དང་བདེ་ཆེན་ལྷ་མོ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེས་དེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དེས་པའི་
 བདེ་སྒྲིང་སྒྲིང་མི་ཤེས་ན་ཐིག་ལའི་དོན་མ་ཆང་བས་ཨེ་ཨྱི་དོན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྒྲིང་
 བ་དགོས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྒྲིང་ལ་བྱུང་བའི་དོན་ཀྱི་གཙུག་པོ་
 མདོར་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུ་ལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཀྱུས་འདེབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ། རྗེ་རྒྱུ་
 འཕྲུང་བ་ལས། ཨེ་ནི་སྒྲིང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །དེ་བཞིན་ཨེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་དང་། །ཐིག་ལེ་
 དེ་གཉིས་སྒྲིང་ལས་བྱུང་། །དེ་སྒྲིང་བ་ཡི་མད་མཆོག་གོ། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྒྲིང་
 བྱུང་། །མདོར་བསྐྱུས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །རྒྱུ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད། །རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱེ་
 བྱི་ཐོག་མར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་གཉིས་སྐྱེ་མེད་པ་ཡི་ཤེས་དེ་རྒྱུ་གང་ལས་
 བརྒྱད་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་མཆོག་ཡོད་ལ་དེ་མི་སྒྲིན་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཀྱན་ཀྱི་ནི་དོན་
 བསྐྱུས་པ། །སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིང་རྗེ་མི་བྱེད་པ། །གང་ལ་དེ་ཉིད་མདོན་པར་བརྒྱད། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེས་པའི་རྒྱ། །ཨེ་ཨྱི་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། །གང་ལ་འདི་གཉིས་མེད་པ་ནི། །དེ་ལ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། བདེ་
 མཆོག་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཨེ་ཨྱི་ཡི་གེ་ལ་རབ་གནས། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 ཡང་དག་ལས། །རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་བསྐྱེད་པ། །སྒྲིང་བ་བདེ་མཆོག་བྱང་ཆུབ་
 རྒྱེ། །བརྒྱད་པར་བྱ་མིན་བསྐྱུན་དུ་མེད། །གསང་བ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདུས་
 པ་སྒྲིང་བ་དག་གི་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །འོ་ན་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེའི་བདེ་བ་དང་སྒྲིང་པ་

རྒྱུ་ལྡན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྤྱང་ཉིད་ངེས་པའི་
སྤྱོད་པས་འབྲ་བ་ཡུལ་ཅན་གཞན་གང་གིས་ངེས་པ་ལ་མེད་པས། སྤྱོད་པ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་
ཐབས་བདེ་བས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་སོ།།

བདག་མེད་པའི་སྤྱང་ཉིད་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པ་མ་ངེས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ལ། ངེས་བྱེད་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་མཆོག་གི་གནད་མེད་པས་རེ་རེས་མི་
ཆོག་གི་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ས་ར་ཉ་ས། སྤྱིང་རྩེ་དང་བྲལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཞུགས་
པས། །དེས་ནི་ལམ་མཆོག་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་སྤྱིང་རྩེ་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམས་ན་ཡང་། །
འཁོར་བ་འདྲིར་གནས་ཐར་བ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །གང་ཡང་གཉིས་པོ་སྦྱར་བར་བྱས་པ་དེ། །
འཁོར་བར་མི་གནས་ཟུང་ན་འདས་མི་གནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོ་ཉ་ལས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོར་འཆད་པས་འདྲིའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་
ནོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་ལོག་
ནས་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ངང་གིས་འབྱུང་བས་བདེ་བ་ཉིད་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་
མི་འསྐྱོ་བར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམས་པ་ཅམ་སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་པའི་དོན་ཡིན་ན། བདེ་བ་འབའ་ཞིག་
བསྐྱོམས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་འཆད་པར་མི་རིགས་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ངེས་ཤེས་སྤྱོད་དགོས་སོ།།

སྤྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཆོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ཏུ་བདེ་བའི་
ཕྱོགས་གསལ་ཞིང་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཅམ་དུ་མི་གསལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་སྤྱང་ཉིད་
རྟོགས་ཚུལ་གསལ་ལ་བདེ་བའི་ཕྱོགས་དེ་ཅམ་དུ་མི་གསལ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་བདེ་སྤྱང་
གཉིས་ཀ་སྦྱར་བ་དོན་དུ་གཟུང་གི་རེ་རེ་བ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་གཏམ་ནི་རྒྱུ་ལྟར་རབ་ཏུ་གྲགས་ཀྱང་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་བདེ་ཆེན་

དང་། སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་པའི་མཐར་ཐུག་དང་སྟོར་ཚུལ་ཤེས་པ་ཤིན་
ཏུ་དགོན་པ་ལ་དགོངས་ནས། ས་ར་ཉས། ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་ན་དེ་ཡི་གཏམ་སྤྲོ་ཡང་། །བདེ་
ཆེན་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཅུང་ཟད་རེས་ཆེན་སྤྲོ་བར་མི་
བྱ་བར་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བའི་དོན་འདི་རྟོགས་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འབད་བར་
བྱའོ། །སྤར་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་
མཛད་པ་མང་པོས་བདེ་སྟོང་བྱང་འཇུག་དང་། བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཅེས་བཤད་ཅིང་།
འཕགས་ལུགས་ཀྱི་བྱང་འཇུག་གི་དོན་ཡང་དེ་ལ་འཆད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། མགོན་པོ་ཁྱུ་སྤྱབ་
ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་ཙམ་ལ་
བྱང་འཇུག་ཏུ་མི་བྱེད་དོ། །འོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་འོད་གསལ་གྱི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱང་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་ལ་དེ་
ནི་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་དུག་པའི་སྐྱབས་སུ་ཐབས་ཤེས་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་
གསུངས་པའི་དོན་སྟོན་གསལ་ལས། ཐབས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སྟོར་བ་བྱང་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དངོས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་
དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་འབྲེ་བའི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྒྱང་པའི་
སྐྱབས་གཅིག་དང་། བྱང་འཇུག་གི་སྐྱབས་ཀྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རིམ་ལྡེའི་
རིམ་པ་བཞི་པར་བཤད་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རིམ་པའམ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྔ་པ་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པའི་ཡ་གཅིག་ཡིན་པས་གཞུང་གཞན་

ནས་བཤད་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཅམ་ཞིག་ནི་ཚུལ་བཞིའི་མཐའ་
 རྒྱལ་གྱི་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་གོང་ན་
 ཟུང་འཇུག་གི་མཐར་ཐུག་ཡོད་པས་ད་དུང་དེར་མ་སྟེབ་པོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་གཞུང་
 གཞན་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་འདི་མི་འབྲས་བུ་འདིར་ནི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བཞིན་པར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུང་འདྲ་ཟེར་ལྷ་བའི་
 ཉིར་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ལ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་པ་དེའོ། །འདི་འབྲས་བུའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཨེ་དང་། ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་ཤ་ཡིག་གི་དོན་ཏེ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་རྒྱུའོ། །སྦྱར་རྒྱལ་ནི་སྤྲ་མ་
 ཐུགས་དང་ཕྱི་མ་སྦྱར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་སྟེ་ཐིག་ལེའི་དོན་ནོ། །བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་
 ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱས་བཏབ་འཁོར་ལོ། །མཁའ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ནོ། །
 བདག་མེད་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །སྤྲ་ཆོགས་ཐབས་དང་སྟོང་རྗེ་སྟོབས། །ཟུང་འཇུག་
 གཉིས་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱུང་། །དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྷན་
 སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཐབས་དང་སྟོང་རྗེའི་སྟོབས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཉེ་རུ་
 ཀ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ཤར་བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མོ་ཉེ་རུ་ཀ་ཡེ་ཤེས། །དེ་
 ཡི་དབྱེ་བ་བརྟག་མི་བྱ། །དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱས་བཏབ་འཁོར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྒྱས་བཏབ་པ་ནི་སྤྲ་བཤད་པ་གཉིས་སྦྱར་དང་ཐུགས་སུ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་
 དོན་ནོ། །ཕྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལའང་རྫོ་
 བོ་ཆེན་པོས་སྤྲ་བཤད་པའི་ཟུང་འཇུག་ལ་བཤད་པ་ལྷར་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་
 གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དང་། སྤྲ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་

གསུངས་པ་ལྟར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས་ལྷོ་རྟེ་
རུ་ཀ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡང་། སྤང་ཕྱོགས་སྒྱུ་ལུས་གྱི་རྟེ་རུ་ཀ་དང་། སྟོང་ཕྱོགས་བདེ་སྟོང་
གི་རྟེ་རུ་ཀ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་³⁵⁶དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
དེ་³⁹⁰ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(ཐབས་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། བདེ་སྟོང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྟོང་བཞིན་བདག་མེད་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་དེའི་གོ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དབྱ་མའི་གཞུང་
རྣམས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་སོ། །ལྷན་
སྐྱེས་གྱི་བདེ་བའི་ཆ་བསྐྱེད་པ་ནི་བདེ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཆོག་པས་དེ་འདྲེན་བྱེད་རྟགས་གྱི་
ཨེ་ཨྲི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཨའི་དོན་ནི་ཡུམ་གྱི་ཟླ་ག་རྟེན་དང་། ཨའི་དོན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཡབ་གྱི་རྩོ་རྩེ་དང་། བརྟེན་པ་རྩོ་རྩེ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་ལེ་ནི་སྤྲ་ཆོགས་པའི་སྤྱལ་བ་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་རྩོ་རྩེ་མེམས་དཔའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ།
རྩོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། ཨེ་ནི་ཟླ་གའི་མཚན་ཉིད་དེ། །བརྟེན་ཉེ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །བརྟེན་པ་རྩོ་
རྩེ་ཞེས་ནི་གསུངས། །བརྟེན་པ་རྩོ་རྩེ་འཆང་བ་ཡིས། །དེ་ལ་གནས་པ་ཐེག་ལེའི་གཟུགས། །
སྤྲ་ཆོགས་སྤྱལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །བདེ་བ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡི་གནས། །རྩོ་རྩེ་མེམས་དཔའ་
བདེ་བ་ཆེ། ཞེས་སོ། །དེས་ནི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྟགས་གྱི་ཨེ་ཨྲི་གཉིས་སྤྲ་བ་ལས་ལམ་གྱི་
ཨེ་ཨྲི་འདྲེན་པའི་ཐབས་བསྟན་ཏོ། །འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ནང་གི་རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ལས་ལམ་གྱི་ཨེ་ཨྲི་འདྲེན་པའི་
ཐབས་ལུས་གྱི་གནད་གྱི་རྟགས་གྱི་ཨེ་ཨྲི་ཡང་སྤྲ་ཆ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བོ་ལྟེ་བར་སོན་
འཁོར་ལོ། །ཨེ་ཡིག་རྣམ་པར་ཡང་དག་གནས། །སྟོང་ཁ་མགྱེན་པར་ཡང་དག་གནས། །

ཨྲི་ཡི་གོ་ལང་བར་འདོད། །ཅེས་སྤྱི་བོ་དང་ཉེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱིབས་ཨྲི་གྲུ་གསུམ་གྱི་
དབྱིབས་དང་། སྤྱིང་ཁ་དང་མགོན་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱིབས་ཨྲི་ཡི་གྲུ་སྤྱི་བོ་དབྱིབས་སུ་
གནས་པ་ཨྲི་ཨྲི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བོ་འབྱུང་འབྱུང་ལ་པ་ལས། ཡང་ན་ཨྲི་ཡི་གྲུ་
ཤེས་རབ་གྱི་བདག་ཉིད་སྤྱི་བོ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོངས་རང་བཞིན། ཉེ་བ་
དང་མགོན་པ་ལ་ཨྲི་ཡི་གྲུ་ཐབས་གྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོངས་རང་
བཞིན་ཉིད་སྤྱིང་ཁ་དང་སྤྱི་བོའི་གནས་གྱི་ཁ་སྤྱི་བོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྤྱི་བོ་པའི་
དགའ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅ་འཁོར་རྣམས་གྱི་ཉེ་བར་སེམས་གཟུང་བས་ལྷན་
སྤྱི་བོ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་དོན་རྟོ། །

ཅ་འཁོར་བཞི་ཨྲི་ཡི་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་དང་མི་མཐུན་པས་ཅུང་མ་དག་པའོ། །
ལྷན་སྤྱི་བོ་འབྱུང་བའི་ཐབས་རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་སའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཅ་ཨྲི་ཨྲི་སྤྱི་
ཉི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བོ་འབྱུང་ལས། རྒྱུང་མ་རོ་མ་ལོགས་གཉིས་སུ། །ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་རང་བཞིན་
ཅན། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལི་རང་བཞིན་གྱིས། །དགའ་བ་བཞི་ལི་གཟུགས་ཅན་མ། །ལྷན་སྤྱི་བོ་
དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། །གཉིས་མེད་མཆོག་གི་དབང་ཕྱག་མ། །ཀུན་རྫོབ་ཀུན་ལྷ་བུ་
སྤྱི། །སྤྱི་བོ་མེད་བདེ་བའི་གཟུགས་ཅན་མ། །ཞེས་ལྷ་ལིའི་རོ་བོ་རྒྱུང་མ་དང་། ཀླ་ལིའི་རོ་བོ་
རོ་མ་གཉིས་ལོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ན་གནས་པའི་མཆོག་གི་དབང་ཕྱག་མ་རྒྱ་ལི་
ལྷན་སྤྱི་བོ་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། སྤྱི་བོ་ཨྲི་ཡི་རང་བཞིན་དང་འབྱུང་བ་གཉིས་
ཀ་ལ་འབྱུག་པས་འདིར་ནི་དགའ་བདེ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་བཞི་སྤྱི་མ་
སྤྱི་མ་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་བུའི་རོ་བོ་དང་། རྒྱ་ལི་ནས་ཀུན་ལྷ་བུ་བབས་པ་ལ་སྤྱི་བོ་མེད་
དེ་དོན་དམ་བདེ་བའི་གཟུགས་ཅན་མ་སྤྱི་བོ་ཅན་སྤྱི་བོ་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
ཤེས་རབ་གཟུགས་གྱིས་ལ་ལ་ནི། །རོ་མ་ཐབས་གྱིས་ཡང་དག་གནས། །དེ་དག་དབྱུང་

སུ་གནས་ལྷ་མོ། །ཨི་ཡིག་སྒྲ་ཆོག་པ་གཞུགས་ཅན་ལ། །ལྷ་མོ་སྒྲ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན། །
 དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་རབ་སྒྲུབ་ལ། །བདེ་ཆེན་རབ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ལ། །རྟག་ཏུ་ཡང་
 དག་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་ལྷ་བར་རོ་རྒྱུད་གི་དབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་མོ་མའི་རོ་བོ་ཨི་ཡིག་
 བསྐྱེམས་པས་བདེ་ཆེན་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ་ཅ་འཁོར་གང་ན་
 ཡོད་པའི་ལྷ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡར་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་
 ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱེམས་པས་སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གནས་ཐབ་མོ་རེ་ཡོད་པ་
 གུན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱག་འཆོལ་ཞེས་པའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ། །གང་གང་གིས་ནི་
 བསྐྱེམས་པ་ཡིས། །མི་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ཡང་དག་སྒྲུབ། །དེས་དེའི་རང་བཞིན་འགྱུར་ལྷ་
 མོ། །སྒྲ་ཆོག་པ་གཞུགས་ཅན་ནོར་བུ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིའི་དོན་ཤེས་པ་གཤམ་
 ཆེའོ། །གཞུང་འདི་གྲུང་དང་གུན་སྒྲུབ་སོགས་རྒྱུད་མང་པོར་འབྱུང་ཞིང་གཞུང་གཅིག་ཡིན་
 གྲང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་སོ་སོ་བ་མང་པོ་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ནི་
 སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་
 ཐོ་གང་དང་གང་གིས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གནད་ཆེ་བ་གང་དང་གང་དུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་ཡིད་སྒྲུབ་བ་སྟེ་གཏད་ནས་བསྐྱེམས་པ་ལྷ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བདེ་ཆེན་སྟེ་ལྷ་མོ་པག་
 མའི་རོ་བོ་ཨི་ཡིག་བསྐྱེམས་པ་དེས་ཅ་གནས་དེར་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་
 དེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནོར་བུ་ཤེས་སྒྲོང་རས་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་བཞག་པ་ན་དེ་དང་དེའི་གཞུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ལུས་ཀྱི་
 གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱེམས་པས་གདམས་ངག་གིས་མཐུས་གནས་
 དེར་རྒྱུད་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཁྱེད་མཆོག་ཏུ་
 གྲུང་བའོ། །

གཉིས་པ་³⁸⁷ (དེ་ནི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ལྷ་ར་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ནི་ལྷ་
བསྟན་པ་དང་། ³⁹³ རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ནི་ལྷ་
བསྟན་པ་ལོ།

དང་པོ་(ལྷ་ར་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ནི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་)ནི། ཉུང་དུ་འཛིན་པ་ལས།
ལྷ་ར་རྒྱ་དང་བྲལ་གསང་སྤྲུགས་ནི། །ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་འབྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཤེས་
རབ་མའི་ལྷ་ར་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བྲལ་ན་ལམ་གཞན་གྱིས་མི་འབྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་པོ་ཉ་ལེགས་འགྲོགས་པས། །སྦྱབ་པ་པོ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་
འཕྲོག། །བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་མ་གཏན་མཆོད་མེད་པར། །སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་འབྲུབ་པར་འགྱུར། །
སྤྲུགས་དང་ལྷ་ར་རྒྱ་སྦྱབ་པ་པོས། །མཆོད་པ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་འཇུག། །འདི་ལས་གཞན་
པའི་མཆོད་མེད་དེ། །དེ་ལྷ་ར་བསྟན་བཅོས་ངེས་པ་ཡིན། །པོ་ཉ་ལེགས་ལ་དགའ་རྣམས་ཀྱི། །
སྦྱབ་པ་པོ་ནི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པས་པོ་ཉ་ལེགས་
གྱིས་ཕྱི་ལོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་དང་བྲལ་ཡང་འབྲུབ་པ་དང་། །སྦྱར་བར་འབྲུབ་པ་ཡང་དེའི་
མཐུས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། །རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་ཕྱེད་པ་སྟོན་
དུ་གཏོང་བ་འགོག་པ་མིན་ནོ།

པོ་ཉ་ལེགས་ལ་བསྤྲུགས་པ་ནི། །བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷ་ར་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱིས་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ཡང་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་
ལུགས་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུད་པས་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་
གཟིགས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་ལུ་བཅོ་ལྷ་པ་ནས་ཉེར་བཞི་པའི་བར་གྱིས་པོ་ཉ་མོ་བྱད་པར་
ཅན་དང་འདྲུ་བའི་སྐོར་ཉིད་བཤད་ཅིང་གཞན་ཡང་ལུ་མང་པོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལྷ་ར་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ལ་ཐབས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལས་དང་

པོ་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་མཆོན་
 མི་རུས་པའི་ཆེ་པོ་ཉ་མོ་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལས་མཆོན་དགོས་ཏེ། གསང་བ་
 གྲུབ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཉམ་ལྷན་པས། རྡོ་རྗེ་བསྐྱེད་མཉམ་སྦྱར་བས། བདེན་
 པ་གསུང་བས་མངོན་སུམ་དུ། འདི་འདྲའི་བསྐྱེད་པ་གང་གསུངས་པ། འདྲ་པོའི་ལས་
 ཅན་སེམས་ཅན་ལ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གང་སྤངས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་སྟོན་
 པ། གཞན་གྱིས་མཆོན་པས་མི་མཐོང་སྟེ། འདྲ་པོའི་ལས་པས་རིག་པར་བྱ། རོག་མ་
 བར་མཐའ་བྱི་མེད་པ། རིག་སྟེ་གཞན་དུ་རུས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། འདི་ལས་
 མཆོན་པ་སྟོན་དུ་སོང་ན། རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱེད་པས་
 སོག་རྒྱ་ཏྲེར་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་སྦྱོར་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱ་རུས་པ་ནས་ཀྱང་
 ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་པོ་ཉ་མོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཆེས་སྤྱར་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་
 དུ་མིན་པས་ཐབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དཔའ་བོ་གང་
 ཞིག་ཕྱག་རྒྱ་དམན། སྐྱབ་པོ་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཕྱབ་མ་བརྟུང་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 འོན་ཀྱང་ཅ་རྒྱུད་ལས། པོ་ཉ་རལ་གྱི་འོ་སོ་འདྲ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་
 པས་བརྟེན་པར་དཀའ་བའི་དོན་དུ་ཀོང་ཀ་ན་པ་བཞེད་པ་ནི། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་།
 རྣམ་འབྱོར་མེད་པར་རྣམ་འབྱོར་ཆོས། ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་བཟོད་ཀྱང་དང་། ཡེ་ཤེས་མེད་
 པར་ཡེ་ཤེས་ཚུལ། དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོས་མེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་རྟེན་
 ཀྱན་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བྲལ་ན་མི་འགྲུབ་པར་ཅ་རྒྱུད་ལས་
 གསུངས་པ་དེ་ཉིད་བཤད་རྒྱུ་སྤྱི་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་མ་གཏོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་དུ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། འདི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་

མ་དངོས་སུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བཟང་མོ་སྤང་བར་མི་
བྱ་སྟེ། དུག་རྒྱ་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་འདི་མ་གཏོགས་པར་དངོས་བྱུང་སྤྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་སོ།།

དུག་རྒྱ་བཟང་མོ་ནི་བརྒྱ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་གྱི་བཅུད་དུག་རྒྱའི་སྟོབས་གྱིས་གྱང་འཆིང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་
ལས། ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བ་སྤང་གི་ལྷ་ལྷ་ཆུབ་པའོ། །འཇམ་པ་ནི་བརྒྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའོ། །
འཁྲང་བ་ནི་ཁུ་བ་སྤྲ་བ་སྟེ་གང་གི་ཁུ་བ་འཐས་པར་གྱུར་བའོ། །མཛེར་བ་ཅན་ནི་དུང་ཅན་
མ་སྟེ་བརྒྱ་ལ་ཕྱེ་མཛེར་ཡོད་པའོ། །བྱང་མེད་འདི་དག་ནི་བཅུད་འཆིང་བ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སྤང་སྟོ་ཅན་དང་། གསུམ་པ་ནི་རི་མོ་ཅན་མ་
ཡིན་ལ། ཆུབ་པ་དང་འཇམ་པ་ནི་བརྒྱ་འོ། །དུག་རྒྱ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཁམས་གྱི་
བཅུད་འཆིང་བ་ནི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་ཀྱི་ཚུད་ནས་འགོ་བ་ཕྱི་དེ་དུག་རྒྱ་སྟོག་ཅེས་
དུ་འགོ་བའི་གནད་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར། དེ་ནས་རྗེ་རྗེ་བརྒྱ་འདུ་བྱ་
བ། །རི་བཞིན་བཤད་གྱིས་མཉན་པར་གྱིས། །རིན་ཆེན་རྗེ་རྗེའི་རབ་སྦྱར་བས། །ཨ་ཕ་རྒྱ་
ཀྱི་ཅན་དངོས་བྱུང། །རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་ཡང་དག་རོལ། །དོན་དམ་པ་ཡི་ཉམས་ལ་གནས། །
དེ་ཡི་སྦྱར་བས་རོལ་བར་ནི། །གཉིས་མེད་རྒྱུད་རྣམས་གྱིས་འགྱུར་རོ། །ལྷས་གྱི་ཉམས་
སུ་ཕྱོད་བཞིན་བ། །བྱིས་པ་རྣམས་གྱི་བྱང་ཆུབ་འོང་། །ཏ་ཡིག་དུག་པ་དང་ལྡན་པའི། །
ས་བོན་རྗེ་རྗེའི་ཞོར་བྱ་དགོད། །ཨ་ཕ་རྒྱ་ཀྱི་ཕྱི་ཅེར་འབབ་སྟེ། །སྟེང་དུ་ཁ་བལྟས་དབུ་
བར་སོན། །བསྐྱང་བའི་དུས་སུ་སྟོ་ལྡན་གྱིས། །རང་གི་ལག་པས་རྗེ་རྗེ་གཟུང་། །ཞེས་
སོ། །རིན་ཆེན་ནི་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་བརྒྱ་འོ། །ཨ་ཕ་རྒྱ་ཀྱི་ཅན་ནི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་གྱི་བྱང་ཆུབ་

ནི་བཅའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཉམ་ལྷན་གྱི། འབྲུག་པ་ནི་དབྱངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ལྷ་རིང་པོ་སྟེ་དེ་ཉ་
དང་སྐྱར་བས་རྩྭ་ཡིན་ལ། ས་བོན་རྩི་རྩི་བྱ་གར་བཞོད་པས་ནི་ཁམས་མི་འཕྲོ་བར་བྱེད་
དོ། །རྩྭ་ཉིའི་ཅར་བྱང་སེམས་འབབ་པའི་རྒྱ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཅའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན་ཏེ་འདིའི་གནད་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

རྩྭ་ཉིའི་ཅ་ནས་ནོར་བུའི་ཅའི་བར་དུ་བབ་པ་ན་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། སྟེང་
དུ་ཁ་བལྟས་པ་སྟེ་གྲུ་དུ་ལོག་ནས་དབྱལ་བ་བར་དུ་སོན་པ་ན་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་
བཞི་སྟེའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་གོ་སྟོའོ། །མན་སྟེ་ལས། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་དག་
སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་ནའི་རྒྱང་དག་ཨ་ཕ་རྩྭ་ཉིར་འཇུག་པ་ན་གཏུམ་
མོ་འབར་རོ། །དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསེག་ཅིང་ལྷ་བ་འཇུ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལས་རྒྱ་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་རྩྭ་ཉིར་ཞུགས་ནས་གཏུམ་མོ་སྦྱར་བས་
བྱང་སེམས་འཇུ་བར་བཞུགས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩི་རྩིས། དེའི་ཆེ་སྒྲ་བྱུག་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྷོག་པར་བཞུགས་ལ། རྒྱང་གཉིས་རྩྭ་ཉིར་ཐེམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་དེ་ནི་ཕྱིའི་སྟོག་
ཅོལ་ལོ། །ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ནས་སྟོག་ཅོལ་གྱི་ལམ་འདི་མ་བཞུགས་པ་ཡང་མེད་ཅིང་བཞུགས་
པ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཐབས་འདིས་རྒྱང་རྩྭ་ཉིར་སྦྱང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
དགའ་བར་སྦྱང་ནའང་གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་ན་རྒྱུད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གོ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་
བར་སྦྱང་རོ། །ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་པལ་མོ་ཆེ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ཡེ་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་རྩྭ་ཉིར་ཚུད་པའི་སྐབས་ཡོད་དོ།

390

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འཕྲེན་པ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་)ནི།
འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱང་མེ་རྩྭ་ས་རི་རབ་དང་བཅས་པ་ལྷ་རྫོགས་རིམ་ལ་

སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་ན། ཀྱང་པ་ནས་མགོ་བོའི་བར་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་གསལ་
བ་ལས། ཀྱང་མཐིལ་གཞུ་ཡི་རྣམ་པ་ཡི། །རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་དག་གནས། །སྟེ་
བའི་ཕྱོགས་འདིར་མེ་ཉིད་ནི། །བྱ་གསུམ་རྣམ་པར་འབར་བའོ། །སྟོ་བར་ཚུ་ཞེས་གྲགས་
པ་ཡི། །དགྲིལ་འཁོར་རྒྱུ་བའི་རྣམ་པའོ། །སྟིང་ཁ་རུ་ནི་ས་ཉིད་དེ། །ཀྱན་ནས་བྱ་བཞི་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་སྟེང་མགྲིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནི། །རི་ཡི་རྒྱལ་བོ་རི་རབ་དང་། །ཞེས་དང་། དེ་
ཡི་ཅེ་མོ་མགོར་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་དབྱིབས་མཐུན་པའི་སྟོ་ནས་བཤད་པའོ། །དེ་ཡང་
སསྐྱ་ཏེ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་མགོ་བོའི་ཟེ་འབྱ་སྟེ། །རི་ལྟར་
ཚུ་ཆེན་ལ་སོགས་རིམ། །སྐྱ་མའི་དུས་ཐབས་རིམ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་གནས། །ཞེས་ཀྱང་པའི་མཐིལ་ཚུ་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་སྐྱ་མའི་
མན་དག་གིས་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་རིམ་དང་སྐྱར་བའི་ལུགས་སུ་གསུངས་པས་ཀྱང་
ཤེས་སོ། །

འདི་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས། ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་
རྟག་བཞུགས་པར། །གང་ཞིག་སྤར་ནི་བཤད་པ་ཉིད། །དགྲིལ་འཁོར་ལུས་ནི་ཡིན་པར་
བཤད། །དེ་ནི་སྟོ་དགུ་དག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
གསང་བ་མཆོག་གི་དགྲེས་པ་ན། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་པའི་
གསང་བ་ནི་ས་དང་། མཆོག་ནི་རྒྱ་དང་། དགྲེས་པ་ནི་མེ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ནི་
རྒྱུད་དང་། རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་དེ་ཉིད་གསལ་བ་
སོགས་ལས་གསུངས་ཏེ་སསྐྱ་ཏེ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བ་སོགས་ཕྱི་བསྐྱེད་
རིམ་ལ་སྐྱར་ན་འབྱུང་བཞི་རིམ་བཅུག་དང་། རང་རྫོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་ན་རྫོང་འེ་ལུས་སྟོན་ཏེ།
དེའི་ལུགས་ཀྱིས་རི་རབ་ཀྱི་སྦྱང་ལུགས་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་བྱང་གི་ལྷ་ལི་

ཀླ་ལའི་འགོད་པའི་གཞི་བརྒྱ་ནང་ལ་སྦྱར་བ་ན། སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་སྦྱར་ཅུ་ལས་
གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། མགིན་པ་དང་སྟོང་ཁ་དང་ཉེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཁོར་
སོགས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་ནས་ཀྱན་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱར་རུང་བ་ཡང་རྩ་
རྒྱད་ལས། ཆོས་འབྱུང་གིས་པའི་དབུས་སུ་དབྱངས་གསལ་བཀོད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
སྤྲུགས་བརྒྱ་བ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བཤད་རྒྱུ་སྦྱར་ནས་ནང་བཤད་མཛད་པ་ན། ཉེ་བའི་
རྩ་འཁོར་ལ་གསུངས་པའི་དོན་མན་སྟེ་ལས། འདིས་ནི་ཉེ་བའི་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
གསུངས་སོ་ཞེས་རྩ་འཁོར་གཞན་ལ་ཡང་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་
ལ་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་རི་རབ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་
དེ་ནང་རྫོགས་རིམ་ལ་བཤད་པ་ན། གང་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་པས་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་འཆར་
བའི་གཞི། རུག་པའི་སློང་གྲུ་པ་ཅན་གྱི་རྩ་རྩེའི་ལུས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་གནད་ནམས་སྟོན་
བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལུ་ཨི་བ་ལྟ་བུ་མངོན་བྱང་ལྟ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་
ཀ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་གྱི། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་དབུས་སུ་
མངོན་བྱང་ལས་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ལུས་འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་
གྲུ་བཞིར་སྦྱར་བཤད་པས། རྒྱང་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་དང་། དབྱངས་གསལ་
འགོད་པའི་གཞི་བརྒྱ་ཚུན་ཆོད་གང་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་པའི་གཞི་དང་སྦྱར་ལ་བཤད་དོ།

རྟུག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དོན་ནམ་མཁའི་ཁམས་བདེ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
སྦྱར་ན། བདེ་ཆེན་འབྲེན་བྱེད་མཆོན་པའི་དབྱངས་གསལ་ལྷ་བ་རྩྱུ་བཅས་དང་། བདེ་ཆེན་
མཆོན་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་བྱ་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ན། གང་དུ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་
སའི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དེས་བྱངས་པའི་བདེ་
ཆེན་གྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །སྤྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡང་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། སྟོང་པའི་ངང་

ལས་རྒྱ་དར་ཡངས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །སྤྱི་ཁར་མངོན་བྱང་གི་
དབྱངས་གསལ་རྣམས་སྤྱི་བའི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་ནས་རྒྱ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་བཤད་པ་
ཡང་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། ལུས་གྱི་གནད་གཞན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ཁར་དབྱངས་
གསལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་བ་ནང་ལ་སྤྱར་བ་ན་མྱད་པ་དང་། རྩྱུ་ཡིག་ནང་ལ་སྦྱར་བའི་
སྐབས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་ལ་བཤད་པ་ཡང་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཉིད་
གསལ་བ་ལས། དེ་ཡི་ཅེ་མོ་མགོར་གསུངས་ཏེ། །འདམ་སྤྱེས་འདབ་མ་སུམ་ཅུ་གཉིས། །
དེ་ཡི་དབྱས་སུ་རྩྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཁྲ་ལི་ཀྲ་ལི་ལས་སྤྱལ་བ། །མི་ཤེགས་གོ་འཕང་ཉམས་དགའ་
བ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱར་བཟོད། །ཅེས་ཁྲ་ལི་ཀྲ་ལིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་བ་བདེ་བ་ཆེན་
པོར་ཡང་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་རྟེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ནི་ལུས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བཤད་
པ་ལ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དབྱས་གྱི་དབྱ་མ་དང་དེའི་ཡར་སྤྲ་མར་སྤྲ་སོགས་
གནད་དུ་བསྐྱུན་ས་མང་ཡང་། ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་འདི་ནི་ཀུན་སྦྱོད་ལས། ཆོ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྫོགས་པ་ནི། །ལྟེ་བའི་ཅ་བར་གནས་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྟེ་བ་སྤྱལ་
པའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་མངོན་བཟོད་ལས་ཀྱང་།
དགྱིལ་འཁོར་ལུས་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །དེ་ནི་སྒོ་དགུ་དག་ཏུ་འགྱུར། །དེ་ལ་ལྟེ་བའི་འཁོར་
ལོ་ཆེ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་བྱར་བཤད། །དོ་རྩེ་ཅན་ནི་དེར་བཞུགས་པ། །ཞེས་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་དོ་རྩེ་ཅན་ངེས་དོན་ལྟན་སྤྱེས་གྱི་རྟེ་རུ་ཀ་ལྟེ་བར་
བཞུགས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་བཞུགས་པ་ནི་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་གིང་ལ་མེ་གནས། ཞེས་
པ་ལྟར་དེར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་ལྟན་སྤྱེས་འབྱུང་བ་སྟེ། རྟེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་མངོན་བཟོད་ལས། ལྟེ་བའི་ནང་ན་བསྐྱེད་ཆེ། །

བཅུ་དྲུག་ཐེག་ནི་གདབ་པར་བྱ། ཡི་གེ་དང་ཡང་མཉམ་པར་སྒྲིབ། །ཁ་སྒྲིབ་བྱ་བ་བྱས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ལྟོ་བ་སྤྱུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་
རྩ་འདབ་རིམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་རྩ་འདབ་བཞི། གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད། གསུམ་པ་
ལ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་། བཞི་པ་ལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པར་
བཤད་དོ། །རྩ་འདབ་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་གསུམ་ནི་ཉེ་དུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། བཅུ་དྲུག་ལ་
སོགས་ཀྱིས་ནི་བསྒྲིབ། ཞེས་པའི་སོགས་ཀྱིས་བསྤྱས་སོ། །

ཡི་གེ་དང་མཉམ་པར་སྒྲུབ་བའི་ཡི་གེ་རྒྱུད་པ་བསྒྲམ་པ་མེན་པར་སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་དབུས་གྱི་རྩེ་འོད་དུ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཡི་གེ་བསྒྲམ་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྩ་དང་
 ཡི་གེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲུབ་བའི་བསྒྲམས་པས་བྲ་བ་བྲས་ཚུལ་ནི། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་
 ཁ་ཅིག་ལས། །ཁ་སྒྲུབ་འབྲེད་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རྩེ་འོད་ཁ་འབྱུང་
 བ་འབྲེད་པར་བྲེད་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མའི་ཁ་སྟེན་རོ་རྒྱུད་གི་ཁ་ཟུམ་པ་དང་། རོ་རྒྱུད་གི་ཁ་
 སྟེན་དབུ་མ་ཁ་ཟུམ་པ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་པས་དབུ་མའི་ཁ་འབྲེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རོ་
 རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་སྒྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་དེ། ཞེས་པ་ལྟར་
 བཤང་རྩེ་འོད་ཁོང་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་འབྲེད་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཉི་མ་རྩྭ་བ་ནམ་དག་
 རྟེ། །འཆར་དང་རུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་དང་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཐབས་དེས་ཉི་མ་རོ་མ་རྩྭ་བ་རྒྱུད་མའི་རྒྱུད་དག་པར་བྲས་ཉེ་སྟན་སྟེས་གྱི་ཡི་གེས་འཆར་བ་
 དང་། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་རུབ་པར་བྲེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །བསྐྱའི་སྣ་ཅེར་
 ཡུངས་ཀར་ཅམ། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱའི་རྩ་འཁོར་ཡིན་ཉེ། དོ་ཇེ་སྟངས་པ་ལས། བསྐྱའི་མིང་
 ཅན་འཁོར་ལོ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་མཆོག་གི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་སྒྲེབ་སྐྱོ་རུ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་སྦྱར་ན་

འཁོར་གྱི་ཉེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་དང་། །ཡུངས་ཀར་ལ་
བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདྲི་ཞི་ཕྱི་དང་རྒྱུ་ལ་བྱའོ། །རྒྱ་དང་མི་རྒྱུ་འཛིན་བཞིན་
ཀྱན་ནི་སྟོང་བཅུད་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ་ཅ་བ་རྒྱུ་དང་སེམས་མཆོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་ཀྱི་
བཞུགས་པར་ཡང་དག་ལྟོ། །ཕྱི་ཡི་དབྱངས་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་འཛིན་པ་གི་
བཞུགས་པ་སྤངས་པའི་ཡིད་གྱི་བཞུགས་པ་རྟོག་པའི་བཞུགས་པའོ། །དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡིད་
བཞུགས་མིན་གྱི་ཚོགས་རིམ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་འབྱུག་གནས་གསུམ་ཡི་གོ་གསུམ་དང་སྤྱར་བ་
ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་བཞུགས་ལོ། །ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་བ་པས་ཉེ་བར་རྒྱུ་རྟོག་པའི་
བཞུགས་པ་བཤད་པ་བཞིན་འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་ནི་ཀྱན་སྟོང་ལས་
མི་གསལ་ཡང་ཏེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་དང་མཐུན་ཏེ་དག་བཞུགས་ཀྱི་རིམ་དོན་བཤད་ན་དེ་
ལྟར་འབྱུར་རོ། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཏེ། །གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུར་རོ། །
ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བྱངས་པ་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྟན་
སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུར་གྱི་གཞན་ཏེ་དེ་དང་བྲལ་བས་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་མི་འབྱུར་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་གནད་ཉེ་བ་སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་ད་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་དང་མཉམ་པར་སྤྱར་བ་དང་། དེ་ཡང་མི་དམིགས་
པར་སྤྱར་བ་དང་། ཉེ་བར་རྒྱ་ཡིག་གསལ་རྒྱ་ད་དཀར་དམར་ལས་ལྟར་འབྱུག་གནས་གསུམ་
གྱི་རྟོག་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིན་བཅུད་པ་ལས་ལྟན་སྐྱེས་དང་། རྒྱ་མའི་སྐྱ་
བསྐྱེད་པ་ལྷ་ཨི་པའི་ཚོགས་རིམ་དུ་བཤད་པ་ནི་ཅ་རྒྱུ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་ཀྱན་སྟོང་དང་།
མངོན་བཟོད་དང་ཏེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་གསུམ་བསྐྱེད་ཏེ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་སུ་སྤངས་

བྱའི་གདམས་ངག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། ཇི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དངོས་སོ།།

དང་པོ་(ཉམས་སྲུ་སྒྲུབ་བྱའི་གདམས་ངག་གི་རྣམ་གཞག་)ནི། བདེ་མཆོག་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་བྲལ་དང་། རིམ་པ་ལྡེ་རྣམ་གཞག་གཉིས་གསུངས་ཏེ། བཤམ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །བསམ་གཏན་སྒྲིག་ཚུལ་འཛིན་པ་དང་། །རྗེས་སྲུ་བན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། །སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་བྲལ་གོ། །ཞེས་དང་། རང་གི་སྒྱུ་ནི་སྒྱུ་མ་མཉམ། །བདག་བྱིན་བརྒྱབ་འདི་སྤོ་མོ་དང་། །དོ་རྗེ་བརྒྱས་རང་མཆན་ཉིད་དོ། །རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཏེར། །དེ་ལས་ལྷག་མ་བྱུང་འབྲུག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་སྒྱུ་སྒྱུ་མ་དང་མཉམ་པ་སྟེ་མཚུངས་པའི་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་སྤོ་མོར་གྱུར་པ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ་སྒྱུ་ལུས་སོ།།

དོ་རྗེ་བརྒྱས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པའི་རིམ་པ་སྟེ་རིམ་པ་དང་པོ་ལོ། །མདོན་པར་རྗོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ནི་རིམ་པ་བཞི་པ་སྟེ་མིང་གཞན་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་གཏེར་ནི་སེམས་དབེན་ནམ་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟེ་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལོ། །སྤར་བཤད་པ་བཞི་ལས་ལྷག་མ་ནི་བྱུང་འབྲུག་གི་རིམ་པ་སྟེ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ལོ། །བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། བརྒྱ་མགོན་པོ་སོགས་མགོན་པོ་ལྡེ་རྒྱུང་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱུང་གི་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་འགྲོ་བས། །སྤགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་འགྱུར་ཞིང་། །ལས་ཀྱན་བྱེད་པས་རྒྱུང་དུ་བརྗོད། །རྣམ་ཤེས་བཞོན་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་འཛོམ། །རྒྱུད་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གསང་བ་ཡི། །ཐབས་དང་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱུང་དང་སྤགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྒྱུར་བར་བཤད་ཅིང་། ཏྲག་ཏུ་ཐོ་རངས་ལངས་ནས་རྒྱུང་། །སྟོང་སྤག་གཅིག་ནི་བགྲང་བྱ་སྟེ། །དེ་བྱིར་རྒྱུང་གི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། །ཏྲག་ཏུ་མཉམ་གཞག་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་གསུངས་

ལ། གུན་རྫོབ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ལས། །དངོས་མེད་ཀྱང་མིན་ཆ་མེད་ཕྱིར། །ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ལྟན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། །རང་བྱིན་བརྒྱབས་དང་
རང་འབྱུང་སྟེ། །ཞེས་དང་། །བདེ་ཆེན་མངོན་པར་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །དེ་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མཆོག་ །ཅེས་སྟོན་འབྱུང་ལས་སྤར་བྱངས་པའི་བྱང་འཇུག་བཤུད་པའི་འཕྲོ་ལ་
གསུངས་ཏེ། གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱུ་ལུས་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་དང་། །མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་འོད་གསལ་བ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་གསུངས་པས་དེ་དག་གི་ཤུགས་
ཀྱིས་སེམས་དབེན་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ནི་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། །སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཁྲ་གདོང་མ། །འུག་
གདོང་མ་ནི་བསམ་གཏན་འདོད། །སྟོག་ཚེལ་དུ་ནི་གནས་པ་ཁྱི། །འཛིན་པ་ལ་ནི་པག་
མོའོ། །རྗེས་བྱན་གནས་པ་མོ་ཉ་མོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྟན་མར་འདོད། །མཆི་བ་མ་ནི་
རྒྱས་བརྟན་ཐོབ། །འཛོམས་མ་འབྲས་བྱ་གུན་བདག་སྐྱེས། །འཁོར་བ་ལས་ནི་གྲོལ་གྱུར་
པ། །ཞེས་པག་གདོང་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྒོ་མ་གསུམ་པག་མོ་དང་བཞི། །གཤེན་རྗེ་མོ་ཉ་
མོ་དང་བརྟན་མ་སྟེ་མཆོམས་མ་གཉིས་དང་དྲུག་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་
བཤུད་ལ། །འགྲེལ་བ་ལས་དེ་རྣམས་རྟོགས་སྒྲིབ་དང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་
བཤུད་དེ། །ཡན་ལག་དྲུག་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་ལོ། །
ལྷ་མི་པའི་འགྲེལ་བ་བྱང་པར་གསལ་བྱེད་ལས། །ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་
རིམ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ནི། །རིགས་པས་བྱུང་བའི་
ཡན་ལག་དྲུག་པའི་གོ་རིམ་ཁོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའི་གཞན་དུ་ན་དངོས་བྱུང་མི་འབྱུང་སྟེ།
འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། །བསྟེན་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སྦྱར་བས། །སྐྱབ་པའི་མཆོག་ནི་བྱས་ནས་
སྟ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི་གཞན་དུ་ན། །བྱུང་བ་མཆོག་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །ཞེས་བྱངས་ནས་

མཆོག་འགྲུབ་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རིམ་པ་སྐྱབ་དགོས་ཞེས་བསྐྱབས་ནས་ལུ་
ཨི་པའི་ལྷགས་འདི་ལ་ཡང་ཡན་ལག་དྲུག་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ།

སྒྱུར་ཚུལ་ནི། །མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྷ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྷ་ལ་
འདུག་པ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་སྟེ་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སོར་སྤྱད་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ནས་
ནང་གི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྒྱུར་བ་ནི་བསམ་
གཏན་ཡིན་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་།
དམིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ངེས་པ་ནི་དཔྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལྷ་ལ་དམིགས་
པས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་། དགའ་བས་བསྐྱོམས་པའི་ལྷ་ལ་སིམ་པ་དང་བཅས་
པའི་སེམས་ནི་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས་
རྣམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ལོག་པས་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟོ། །སློག་ཚུལ་ལ་
སོགས་པའི་ཡན་ལག་གྱེ་མ་བཞི་རྫོགས་རིམ་དུ་བཤད་ཅིང་། འདི་ཁོ་ན་རྒྱུད་དང་བརྒྱུད་པའི་
རིམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བཤད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉི་ཅུ་ཀ་ནས་དཔེ་མེད་མཆོ་ལས་
བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་བཤད་ཅེས་འཆད་དོ།

དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གྱི་ལུང་དང་མཐུན་ཞིང་། རྒྱུད་གྱི་རྫོང་ཆེན་ཆེན་ལང་དོན་
མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་ཆད་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་ཡོད་པས་བཤད་པ་སློགས་གཅིག་པ་རེ་རེ་
ལ་ཞེན་ནས་གཞན་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །སློག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
མངོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱུད་འདི་ནས་ཅ་བསྐྱོམ་པ་དང་
རྒྱུད་བསྐྱོམ་པ་དང་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམ་པ་དང་བོད་བསྐྱོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་
དང་མཆོན་བཅས་བསྐྱོམ་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྐྱོམ་པ་

ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་འོད་གསལ་སྣང་བ་ཉིད་བསྒྲིམ་བ་དང་བྱང་འཇུག་བསྒྲིམ་བ་དང་གསུམ་སྟེ། སྟོག་ཨ་ཕ་རྩུ་ཏྲིར་འཇུག་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་བསྒྲིམ་བ་ནི་ལྟ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་ས་དོན་དམ་པའི་བདེན་བ་བསྒྲིམ་བ་ནི་གསུམ་ཡིན། ཞེས་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་ལ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། རྫོགས་རིམ་ལ་རྩུང་རྩུ་ཏྲིར་རྩྭ་བའི་ཐབས་གཅིག་དང་རྩྭ་བ་ལ་བཞེན་ནས་བསྒྲིམ་པའི་སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ། བདེ་མཆོག་ཏུ་མ་ཟད་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གཞན་བསྒྲིམ་བ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། སྦྱོར་བྱག་གི་ཡན་ལག་གྱི་མ་བཞི་བཤད་བ་ནི། ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འབྱོར་ལ་དོ་རྩེ་བཟུམ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བ་ལྟ་ཡང་འདི་ལ་སྦྱོར་བར་ཤིན་ཏུ་བྱང་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། བག་སོ་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ལྟར་རིམ་བ་བཞིའི་གདམས་ངག་བཤད་བ་ནི། དེར་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཀླུ་གངས་བཀོད་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ལུགས་འདིའི་རྫོགས་རིམ་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལུགས་མི་འབྲ་བ་ཆེ་བ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགེལ་ནས་དུས་འཁོར་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་བྱག་དང་། དཔེ་མེད་མཆོ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྦྱོར་བྱག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་དང་། འདུས་བ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་རིམ་ལྟའི་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་གཅིག་དང་། འིལ་བུ་པའི་རིམ་ལྟ་དང་། རིམ་བ་བཞི་བ་དང་། ཀླུ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གཅིག་སྟེ་བྱག་ཡོད་ལ། བདེ་མཆོག་གི་ཡུམ་སྒྲོང་དང་ཡབ་སྒྲོང་ནས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་རྩྭ་བ་འགའ་རེ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་³⁹⁹ (རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་དངོས་)ནི། རྫོགས་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ནི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བ་ལྟར་དག་པ་བྲན་པའི་འོག་བཟུམ་པའི་གོང་དུ་

ཐུན་རྒྱུ་ལྷ་འཛམ་པ་རེ་བསྐྱོམ་ཞིང་། གཙོ་ཆེར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
 སེམས་བརྟན་པ་ནས་གཙོ་ཆེར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་བྱ་བ་དང་ལུ་བ་པས་
 དེ་ལྷ་འཛམ་གྲུས་པ་དང་བཅས་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱོམ་པས་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་
 པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱོམ་
 པའི་རིམ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་བརྟན་པོ་ཉིད་ན་མཛམས་འདི་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ཞར་
 བྱུང་དུ་དང་གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ། དེ་ལྷ་མིན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མང་དུ་སློབ་པ་སྤར་
 སོང་བ་ཡིན་ན། ཐུན་དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་ལན་ཅིག་དང་། ཐུན་གཞན་གསུམ་གྱི་
 དུས་སུ་བསྐྱབས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱས་ཏེ་ལྷ་འཛིན་ལ་འབྱོར་ཐུན་འཛམ་པ་རེ་
 བསྐྱོམ་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་ཐུན་གྱི་མཐར་ལྷ་བསྐྱབས་པའི་འོག་དུ་ཏེ་རུ་ཀ་ལ་ལ་ལུ་ལ་
 ལངས་པའི་ལྷ་འཛིན་ལ་འབྱོར་གསལ་གདབ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱོམ་སོ། ། །

དེ་ནས་སྤར་བྱངས་པའི་སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ལྷ་འཛམ་པ་ལ། ལྷ་ལི་ཀྲ་ལི་མདུན་
 བསམས་ནས། ཞེས་སོགས་འདི་སྐྱབས་ཐབས་གཙུག་ཁོར་དང་། ཡི་གེ་བདུན་པ་དང་བདུད་
 ཅི་འཛིག་པའི་སྐྱབས་ཐབས་སུ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱབས་སུ་བྱངས་སོད་ཀྱང་། བཤད་
 པ་མ་མཛད། ཀུན་སྤྱོད་འགྲེལ་པར་ཡང་། སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཁ་འཕངས་པ་མིན་པ་
 མ་བཤད་དོ། །ལྷ་མི་པའི་སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ལུ་བ་པས་བཀྲལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱུང་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫོ་རྗེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 བཤད། ཡང་སྐྱབས་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་གསུམ་ནས་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་སྤྲོ་མ་གསུམ་
 དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འགྲེལ་པ་སྤྲོ་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་།
 བམ་མཐིང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་འགྲེལ་པ་སྤྲོ་མ་གསུམ་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་
 འདུག་པ་ལས་འདིར་སྤྲོ་མའི་ལུགས་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོས་ངལ་བསོ་བར་

བྱའོ་ཞེས་སྟོན་དུ་སྤང་རོ། །རྣལ་འབྱོར་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་ཐབས་ཤེས་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཆེན་པོ་ནི་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་བཤད་པ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལས་མཆོག་དུ་གྱུར་
 པའི་དོན་ཏེ། སྟོན་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཆད་མེད་དང་། །མཁས་
 བཙུན་སྟོ་བའི་ལས་བདག་ཉིད། །ཤིན་ཏུ་མད་བྱུང་བྱེད་པ་པོ། །ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་བཤད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་ཆེན་པོའི་སྦྱ་དོན་བདུན་ལ་འབྲུག་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ལྟར་རོ། །རྣལ་
 འབྱོར་ཆེན་པོ་དེས་ངལ་བསོ་ལྷགས་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་འདི་ནི་ཡིད་འདུས་པ་ལ་རྒྱང་
 གིས་རྒྱབས། །གཡོ་ཞིང་འཕྱར་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་བསྐྱུན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིན་
 ཏུ་འཕྱར་ཞིང་གཡོ་བའི་རྒྱང་གི་བཞོན་པས་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སེམས་འཁོར་ལོ་བཞིན་
 དུ་བསྐྱོར་བས་ཤིན་ཏུ་དལ་བར་གྱུར་པ་དེ་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་
 གདམས་པ་བསྐྱོམ་པས་མི་བསྐྱུན་པའི་རྒྱང་ཐིམ་པ་དེའི་ཆེ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 སེམས་ངལ་བསོས་པའི་ཆོམ་པ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་རྒྱང་རང་གི་གནས་སུ་གནས་པས་རྟོག་པའི་ཆོགས་ལས་ཁོལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱུགས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 དེ་ཉིད་ལ་མ་བཙུགས་པ་དང་རྣལ་མའི་སེམས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་བཙུགས་མ་བཙུགས་གྱི་
 མཆོམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདུན་ཞེས་པ་སྟོན་དུ་ཡང་བསྐྱུར་བས་དང་པོའི་
 དོན་ཏེ། དང་པོར་སྒྲ་བ་གནས་པར་བསྐྱོམ་ཞེས་པའོ། །གང་དུ་ན་རང་དམ་ཆོག་སེམས་
 དཔའི་ལྟེ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་ནང་གི་དབུས་སུའོ། །

སྒྲ་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་སྤང་བ་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་
 གྱི་ལྟ་ཆོགས་འཕྲོ་བ་ཅན་ངག་དུ་བརྟེན་པས་སྒྲ་བྱུག་གཡས་པའི་རྒྱང་དང་འགྲོགས་ནས་

ཕྱིར་འཕྲོས་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་འེ་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་ཏེ། རོག་མ་
མེད་པ་ནས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་
བྱུག་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་ནས་ལྷེ་བར་གནས་པར་བསམས་ནས། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་དབྱངས་གསལ་
གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་དུ་ཤར་བ་བསམ་མོ། །ལྷ་བ་དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་རྩྱི་གི་ཡི་གེ་མཆོག་དོ་
རྩི་འཆང་གི་གནས་དེ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གནས་པར་
བསམས་ལ། ལྷ་བ་དང་ས་བོན་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རང་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱེ་
གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྩི་ཅན་ཏེ། དོ་རྩི་གསུམ་མི་ཕྱེད་བའི་དོ་རྩི་འཛིན་པ་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་
གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ། རྣམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ། ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་
ཀྱིས་དོར་བྲིལ་བཟུང་ནས་ཡུམ་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་ཡུམ་
དོ་རྩི་པག་མོ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྩི་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་འབྱུང་
པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བསམ་མོ། །གོང་བྱ་ལས་འདས་གྱུར་པ་དེ། །ཞེས་པ་ནི་དེ་
ནི་གཟུགས་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་བསྐྱུར་བ་ལེགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་རིམ་
ཀྱིས་ཞུ་ཞིང་ཐེམ་པ་ལས་རྣ་དའི་གཟུགས་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སྟོན་བཅུད་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྐྱུང་ཚུལ་ལ། ལྷ་བ་པས་
སྐྱེ་མའི་དགའ་བའི་སྐྱས་ཡང་དག་པར་བཀུག་པའི་ཁམས་གསུམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་རིམ་པས་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མའི་
སྐྱུང་དོད་རོལ་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་ཡལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་རོལ་བའོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པ་
གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བསྐྱུར་བ་མི་ལེགས། དགའ་བའི་སྐྱ་ནི་གསང་གནས་
གཉིས་སུ་བའི་སྐྱའོ། །དེས་བཀུག་ཅེས་པ་ཅམ་ལས་འགྲུགས་ཚུལ་གཞན་འགྲེལ་པ་གཉིས་

ཀར་མི་གསལ་ལ། མར་དོས་འབྱུང་བ་དང་འོ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཅེད་འཛོམས་གནས་
 པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ལྟ་བུར་དེ་རྗེ་ཞོར་བྱར་བདེ་བ་སྤྱང་བའི་ཆེ། དཀྱིལ་
 འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པར་བསམ། དེ་ནས་དེ་ཉིད་ལས་བདེ་བའི་
 རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་
 བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་བསམ་ཞིང་། བསྐྱུ་བྱ་རྣམས་འོད་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་
 བསམས་ནས་སྤྱད་པར་བཞེད་དེ། མན་ངག་དེ་སྦྱར་བས་ཆོག་གོ། །རྫོ་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོས་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་འོད་ཟེར་ལྷར་བཞུས་ཏེ་སྤྱད་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་བཀྲ་གཤམ་པའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ལ་ཐེམ། དེ་ནི་རྟེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ། རྟེན་
 གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་སྦྱུ་འཁོར་ལ། དེ་གསུང་འཁོར་ལ། དེ་
 ཟུགས་འཁོར་ལ། དེའི་གར་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན།
 མཁའ་འགྲོ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ལྷ་མོ་བཞི་ལ་ཐེམ། དེ་ནས་མེ་ནས་བརྩམས་
 ཏེ་མཆོམས་ན་གནས་པ་བཞི་ནི། གཟུགས་ཅན་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་ལྷ་མོ་
 བཞི་ལ་ཐེམ། ཐོད་པ་བཞི་ཡང་གཟུགས་ཅན་མ་སོགས་བཞི་ལ་བསྟུ། ལྷ་མོ་བཞི་ཡང་རང་
 ངོས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟུ། དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་
 པ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན། སྣོད་བཅུད་རྣམས་དམ་ཆེག་པ་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྟུ། དམ་ཆེག་པ་
 ཡབ་ཡུམ་ནི་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐེམ། དེ་གཉིས་ཀྱང་སྣོམས་པར་
 ཞུགས་པས་ཞུ་སྟེ། ཞུ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སིན་རྩུ་རས་བྱུགས་པའི་ཕྱི་ཉིག་ལྟ་
 བུའི་རྩྱུ་ཡིག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། དེའི་ཕྱི་ནས་རྒྱ་དཔེ་བར་དུ་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་
 ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས། རྒྱ་དཔེ་ཡང་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་ཅམ་དུ་བྱས་པ་ལ་སེམས་

ཞེས་པ་ནི། གཞུགས་དེ་བསྐྱེམས་པས་སྟོག་རྩྱུ་ཏྲུང་ཞུགས་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པའི་
 རོན་ཏེ། རབ་གྱིས་ནི་རྣ་དུ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་འདྲར་ཞེས་པའི་རབ་ནི་རྣ་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ལ་
 སེམས་བརྟན་ནས་དེ་དམིགས་རྟེན་དུ་མ་བཞག་ཀྱང་དེར་དམིགས་རྟེན་གཞན་མེད་པར་
 སེམས་གཞུང་བས་སྟོག་རྩྱུ་ཏྲུང་སྤྱད་ལུས་པའོ།།

དེས་ན་རྣ་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དོར་ནས་
 སེམས་འཛིན་པའི་ཆེ་ཡིད་དོར་ཅ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་སྤང་ཀྱན་སྤྱད་ལུས་པ་ཡིན་
 བ་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ཐད་སོ་དེ་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྩྱུ་ཏྲུང་ནང་གི་
 ཐད་སོ་དེར་མོས་ནས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་
 གྱི་གནད་རྣམས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེམ་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་འབྲེན་པའི་ཆེད་དང་དེ་
 འབྲེན་པ་ལ་སྟོག་རྩྱུ་ཏྲུང་གཞུག་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་དེ་རྣམས་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་པ་དང་།
 དེ་ཡང་རྩྱུ་ཏྲུང་ནང་དུ་སེམས་འཛིན་དགོས་པའི་གནད་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་མེད་
 བ་རྩྱུ་ཡིག་སོགས་བསྐྱེམས་པས་སེམས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རྟེན་ཀྱང་།
 སྟོག་རྩྱུ་ཏྲུང་ཚུད་ནས་ལྷན་སྐྱེས་འབྲེན་པ་མི་སྲིད་པས་གོང་གི་གནད་རྣམས་ཤེས་དགོས་
 བའང་ངེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་ཐོན་པའི་བཤད་པ་གྲིས་པ་མི་སྤང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
 དགའ་ཞིང་འདི་དང་འདི་འདྲའི་རིགས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །འདི་བྱད་
 པར་གསལ་བྱེད་ལས། ཡང་ན་ལྟེ་བའི་བརྒྱལ་གནས་པའི་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་སྦྱར་བའི་ནང་ན་
 ཡོད་པའི་ས་བོན་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱའི་ཅ་བ་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་རི་མོ་སེམས་བརྟན་པར་
 བྱེད་པའི་སྟོན་ས་ཅ་གཉིས་ལ་སྟོག་གི་རྒྱང་རྒྱ་བ་སྤངས་ནས་དབུ་མ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་
 པས་གཏུམ་མོ་སྤར་བ་ལས་སྦྱི་བོའི་རྒྱ་བ་ཞུ་ནས་འཁོར་ལོ་བྲབ་པའི་རིམ་པས་དགའ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་གྱིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་བྱུང་ནས་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་མི་དམིགས་པར་བསམ།
 རིམ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །རིམ་པ་ཡང་སྤར་གྱི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་།
 ཡང་ན་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱད་རིམ་བྱེད་པ་སོགས་བཞག་
 བས་དང་པོ་ནས་རྩྱི་ཡིག་ཉིད་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་ལས་ལྷན་སྦྲེས་
 ཤར་བའི་ཆེ་ནི་དམིགས་པས་མ་བསྐྱུས་ཀྱང་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་
 དགྲིལ་འཁོར་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ།

ལྟེ་བའི་བསྐྱེལ་ཞེས་སོགས་ནི། ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་པར་བྱེད་ཆེ་ཁ་
 སྦྱར་གྱི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་རྩྱི་ཡིག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེལ་ཅ་བ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་གྱི་རི་མོ་
 བྱི་ཅུང་ཟད་རིང་པའི་སྤང་བུ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་གཟུང་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་
 པའོ། །ཡང་འགྲེལ་བ་དེར་གསུང་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་མན་ངག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལྟེ་
 བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་དབྱངས་གསལ་མཉམ་
 པར་སྦྱར་བའི་དབུས་སུ་རྩྱི་ཡིག་བསམས་ནས་དེ་ནས་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོས་པས་སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་བཞུས་ནས་དབྱངས་གསལ་སྦྱར་བ་ལ་གཞུགས།
 ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་འོད་དུ་བཞུས་ནས་སྤར་བ་བཞིན་གཞུགས། ཡང་
 འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱ་བ་དབྱངས་གསལ་རྩྱི་དང་བཅས་པ་འོད་དུ་བཞུས་ནས་འོད་
 གསལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་དེ། དང་པོར་རྩྱི་ཡིག་ལ་སེམས་བརྟན་དུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་
 སྤྱད་རིམ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །འདི་ལ་དང་པོར་དམིགས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་མོས་པ་ཅམ་མིན་པ་
 ཡིད་ངོར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྱད་མི་རུས་པའི་དུས་སུ་ནི་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྤར་
 ལྟར་བསྐྱེལ་བ་བྱས་པས་ཆོག་ལ། ཡིད་ངོར་ངེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་རུས་པའི་ཆེ་ན་ཅ་འཁོར་གྱི་
 རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་པོ་ཐད་སོར་མོས་ནས་བསྐྱེལ་མོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་རིམ་ལ་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་

གསུམ་བཤད་ཀྱང་། སྐར་བཤད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ག་ལ་ཅུང་ཟད་འདོར་ལེན་གྲས་པའོ།

སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་བསྐྱེལ་མི་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་རྒྱ་དང་སྤངས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་
 སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་རྒྱུད་བསྐྱེལ་པའི་སྐབས་དང་། རྒྱུད་ཐིམ་པའི་སྐབས་
 གཉིས་ལས་འདྲིར་དང་པོའོ། །པམ་མཐིང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ལུགས་འདི་ལ་དོར་བཞུགས་
 བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་སྤངས་ཡང་བྱེད་པ་ལྟ་ཞི་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་
 ལ། བྱེད་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེལ་པ་ལ་སེམས་རིང་དུ་གཟུང་བའི་མཐར་ཉེ་རུ་ག་
 ཡབ་ལུས་དུ་ལངས་པའི་དུས་སུ། རྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ཀྱི་རྩ་རྟེའི་ནང་དུ་ཆ་བ་དཀར་
 དམར་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་གམ་རྒྱ་དང་དཀར་དམར་བསམས་ལ། རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པའི་དུས་
 སུ་རྩྱུ་རྟེའི་ནང་ནས་རྒྱུད་གི་གདངས་ཨོ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་འཇུག་པར་བསམས་ལ། རྩྱུ་
 ཡིག་གམ་རྒྱ་དང་ལ་གཞུག། དེ་ནས་ལྡང་འཇུག་གང་རུང་ཞིག་གི་ཡུན་ཚད་ཅམ་ཞིག་ཞུགས་
 པ་དེར་བཟུང་ནས་དེའི་རང་གདངས་ཞུ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་བསམ། དེ་ནས་རྩྱུ་རྟེའི་ནང་
 གི་རྩྱུ་རམ་རྒྱ་དང་ལས་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་ཆེ་ཡང་རྩྱུ་རྟེའི་ནང་ནས་ཕྱིར་འགྲོ་བ་བསམ་ཞིང་དེའི་
 ཆེ་རྒྱུད་གི་རང་གདངས་རྩྱུ་གི་གདངས་སུ་འཇུང་བར་བསམས་ལ་མ་ཡེངས་པར་དོ་རྩེའི་
 བཞུགས་པ་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་གསུམ་གར་ཡི་གེ་གསུམ་བརྗོད་ནས་རྒྱུད་གི་དོར་བཞུགས་བྱ་
 བར་གསུངས་པས། ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་སྤྲུགས་གཉིས་སྦྱོར་བ་དགོས་སོ། །

དེ་ནི་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། གདམས་ངག་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བྱ་བར་བཤད་པ་ཅིག་
ཡིན་ལ། ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་ཅ་དབུ་མའི་ནང་ནས་མ་བྱས་པར་སྒྱུར་ཁོང་པའི་ནང་
ནས་འགྲོ་འོང་སོགས་བྱེད་པའི་རྡོར་བརྒྱས་ལ་ཅི་ཅམ་འབད་ཀྱང་སོག་དབུ་མར་བཅུད་
པའི་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་ལས་ལྟན་སྐྱེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་མི་སྲིད་པས་རྡོར་

བཞུགས་ཀྱི་གནད་ཡི་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཅ་དབུ་མ་ནས་རྡོར་བཞུགས་བྱེད་པ་ནི་གདམས་
 ངག་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་བྱེད་པའི་གདམས་པ་གི་དམ་པའོ། །རྒྱུད་མྱེར་ལྡང་བའི་ཆེ་འཁོར་
 ལོ་ལྡེ་ལྟ་ཆོགས་འཕྲོས་ནས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། འབྲུག་པ་ན་ལྟ་རྣམས་རྒྱུད་སྟགས་
 དབྱེར་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཐེམ་པར་བསམ་པར་འགྲེལ་བ་རྣམས་ནས་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཁྲུག་དུ་ཡི་གེ་སོགས་ལ་སེམས་
 འཛིན་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དེའི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་ནས་རྡོར་བཞུགས་བྱེད་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
 ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟེ་དེར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། །རྩོམ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པར་རྟེན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་དང་དྲུག་པ་ལ་
 བཤད་པ་མ་མཛད་ལ། རྒྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གདན་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་རྩི་རྩི་ཅན་ནི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། ཡི་གེ་མཆོག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་།
 དེ་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲོས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་དུ་སྤྱད་ཅིང་། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་
 རིམ་མཉམ་བཅུད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེམས་ཏེ་གཏད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་པོ་ཉེ་ལམ་ལས་གཞན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོ་ཉེ་ལམ་ནི་སྒྲ་མ་ལས་ཤེས་པར་
 བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ལས། ཞུ་ལི་ཀུ་ལི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དབང་པོ་རབ་
 འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། དཔའ་པོ་རྩོ་
 རྩི་བྱས་ཟེར་བའི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་ཆགས་སྟོལ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་
 པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་ཡི་གེ་དང་ཐེག་ལེ་བསྟུ་བའི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྐྱར་ཏེ་འཆད་མོད་ཀྱང་
 ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་བར་སྤང་བས་མ་བཞོད་དོ། །

བཞི་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སྤར་

བཤད་པའི་རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱད་ཐུབ་ལུགས་དང་། ⁴¹⁸རྣམ་འབྱོར་དེ་
 བསྐྱེམས་པ་ལས་སྟོག་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ⁴²⁸དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་སྟོང་སྟོགས་དང་སྤང་སྟོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱད་ཐུབ་ལུགས་)ནི། སྤར་བཤད་པའི་
 ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་དབྱས་ཀྱི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་རྩྭ་ཡིག་ལ་སྟགས་པ་ལ་དམིགས་
 བྱས་བསྐྱེམས་པས་ནི། རོ་རྒྱང་ནས་རྒྱང་བརྒྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་པ་བསྐྱོག་ནས། དབྱ་མར་རྒྱ་
 བར་བྱེད་པས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བྲ་སྟེ། སྟོག་ནི་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ཡིན་ལ། ཚུལ་བའི་
 སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འགོག་པའི་དོན་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཁྱད་
 པར་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་ཡང་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། ལྟེ་བར་སྤ་བའི་ལྷ་ལི་ཀྲ་
 ལའི་སྤྱར་བའམ། ཐུགས་ལ་སྟགས་པ་ལ་ཐིག་ལེ་ལ་སྟགས་པའི་སྤྱར་བའི་བསམ་གཏན་
 གང་དེ་ཡང་སྟོག་འཐོན་པ་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་
 བསམ་གཏན་འདི་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ཀྱིས་རོ་མ་དང་རྒྱང་མ་དག་གི་རྒྱ་བ་ལས་བསྐྱོག་ནས་
 དབྱ་མར་སྟོག་རྒྱང་གི་ཚུལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་རྒྱ་སྟེ་འདི་ཡང་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོག་སྒྲིའི་སྤ་མོ་བསྐྱེམས་པས་རོ་རྒྱང་ནས་སྤ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་
 འབྱུང་འབྱུག་བཀག་ནས་དབྱ་མར་འཛུད་པས་རྒྱད་ཕྱི་མར་དེ་སྟོག་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་ཡང་སྟོགས་ཅམ་མཆོན་པ་སྟེ། ལྟེ་བ་དང་སྟེང་ཁ་སྟགས་སུ་ཐིག་ལེ་དང་ཡི་གེ་
 སྟགས་ལ་དམིགས་བྱས་བསྐྱེམས་པས་ཀྱང་བྱེད་ལས་དེ་བྱེད་པའི་སྟོག་ཚུལ་དུ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ཅ་འཁོར་ཡོད་ས་རྣམས་སུ་ཡི་གེ་སྟགས་འགོད་པའི་རྫོགས་
 རིམ་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །འདི་ནི་ཞལ་ལྷང་གི་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་ལྷང་ལས། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ནས་གསང་བའི་སྤ་ཅེར་རྫས་ཀྱི་

ཐེག་ལེ་བསྐྱོམ་པ་སྟོག་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་བཤད་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ན། དབུགས་དགག་
སྟོང་བའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་སྟེ་བྱ་ཏུ་རྒྱང་འབྱུང་འབྱུག་གི་སྟོ་བསྟུ་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་།
དེས་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་ཏེ་དེས་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་།
དབུགས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ལ། ཐབས་དེ་རྩིས་ལ་རྒྱང་
རྒྱ་བ་འགོག་པའི་སྟོག་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷེ་བར་གནད་དུ་བསྟུན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཚུལ་
ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དཔལ་ཤ་བ་རི་པས་ཀྱང་། དེ་ནས་ལྷེ་བར་ཆོས་འབྱུང་ནང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྣ་ད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཆ་དུ་དམིགས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱང་གིས་བཅུ་གཉིས་
འགག། དོན་ཆེན་འབྲུབ་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་ལྷེ་བར་རྣ་ད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་
པས་རྒྱང་བཅུ་གཉིས་འགོག་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ནི་དཔེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་བྱུབ་
པའི་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་དེ་ཁོ་ན་ནི་ད་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་ཨོ་གི་རྣམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
ལྷ་མོ་དང་། ལུང་རྣམ་པའི་དོན་ཡོད་བྱུབ་པའི་གཟུགས་ནི་རྒྱང་རོ།།

དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འདྲེས་པ་ལས་རྫོགས་པ་ནི་འི་གྱི་ཡི་གེ་གཟུགས་སུ་སྟུལ་ནས་
ལྷེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལོ། །འདི་ནི་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་གཡོ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱང་
གཉིས་འགོག་པར་བྱས་པས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རྩི་རྩི་རྣལ་འབྱོར་མའི་
སྟུབ་ཐབས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་བརྟན་པར་བྱེད་མི་རུས་ན་དེའི་ཙེ་ལྷེ་བའི་བརྒྱར་གནས་
པ་ནི་མ་དང་རྩི་བ་ཁ་སྦྱར་གྱི་དབུས་སུ་འི་ཡིག་གི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་རིང་
པོ་བརྒྱའི་སྤང་བུ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་ཅ་གཉིས་ལ་སྟོག་རྒྱང་གི་
རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཐལ་བས་དབུས་སུ་ཞུགས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་སྟེ་བའི་རྩི་བ་

ཁྱེ་བ་ལས་རིམ་གྱིས་འཁོར་ལོ་ལ་བྱུང་བས་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་བྱུང་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བས་ཅིག་ཅར་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟོང་པར་བསྐྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པར་བསམ་མོ་ཞེས་ལྟེ་བར་བེ་
ཡིག་དང་། དེའི་འོད་ཟེར་ལ་སེམས་གཟུང་བས་རྩི་རྒྱུད་གཉིས་འགོག་པར་བལྟ་
དེ། ལྟེ་བའི་ཙ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འོད་ནང་དུ་སེམས་གཟུང་བའི་གདམས་ངག་གི་ཁྱད་
ཆོས་སོ།།

འདིའི་ཁྱད་སྟེ་མ་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་སྟེ་ལ། སྐྱུ་ཏ་ལས་ཀྱང་། རོགས་
གཙོད་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། སྟོང་པ་མཆོན་དུ་མེད་པ་ལ། །ཡི་གེ་རྣལ་འབྱོར་ལ་
སོགས་ཅི། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། །དེ་ཉིད་རི་ལྷར་རྩི་རྩོན། །མཆོན་
གཞི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། །སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཚུ་ཤིང་ལས། །སྟོང་པོ་བདུད་ཅི་འབྱས་
བྱ་ལྟར། །འབྱས་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ནི། ཞེས་པ་ནས། རི་ལྷར་མཆོན་ཉིད་ཤེས་ནས་
ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཀྱིས་ནི། །དེ་ཡི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལས། །ལྷུར་བ་ཉིད་
དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡི་གེ་ལ་སོགས་
པས་མཆོན་དུ་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་བསྟོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལུས་ཀྱི་གནད་
རྣམས་སུ་ཡི་གེ་བཀོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཙ་དང་
ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོས་བཏགས་ནས་
བསྟོམ་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། ཚུ་ཤིང་སྟོང་པོ་མེད་
པ་ཡིན་ཀྱང་བདུད་ཅི་དང་འབྱས་བྱ་མངར་པོའི་སྟོང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། སྟོས་
བཏགས་ནས་ཡི་གེ་སོགས་བསྟོམ་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་པོ་མེད་
པའི་ཚུ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བསྟོམ་པ་ལས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་འབྱས་བྱ་མངར་པོ་

དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
 རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མཆོན་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་
 ལྷ་དང་དེ་རྣམས་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་འདིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟོང་པ་དེ་རྫོགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
 བའོ། །དེ་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྟོང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དང་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
 རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་བདེ་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་སྦྱར་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་སྤྱར་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

མན་སྟེར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱར་བ་དང་། སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་དོད་དང་པོར་བྱས་ནས། དང་པོ་
 སྦྱར་བས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སོགས་མཆོན་པར་བྱས་ནས། དེའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་
 ལ་སོགས་པ་བཀོད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དོགས་གཅོད་དུ་མཇུག་པ་ནི་གཞུང་
 དེའི་གོང་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་བཀོད་པ་ལ་དགོངས་ལ།
 འོན་ཀྱང་འདིའི་མཇུག་སོགས་སུ་སྟོང་ཁའི་བསྐྱེད་དབྱས་སུ་ཡི་གེ་བཀོད་ནས་བསྐྱོམས་པ་
 ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོན་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འབྲེལ་ཏེ། དོགས་གཅོད་ཀྱི་གཙུག་
 ནི་བྱི་མའོ། །རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་སུ་ཡི་གེ་དང་ཐེག་
 ལེ་སོགས་བཀོད་ནས་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་འདུས་པ་ལུགས་གཉིས་དང་ལོ་ནག་ཐེལ་གསུམ་
 སོགས་ཀྱི་ལུགས་མང་པོ་ནས་འབྱུང་བ་ལ། ཐབས་འདིས་སྟོན་རྒྱ་རྒྱུ་བསྐྱས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་
 བསྐྱེད་པ་རི་བཞིན་དུ་མ་རྫོགས་པས་འདི་རྣམས་ལ་ཅིས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་
 ལ་ཡང་རི་བཞིན་དུ་ཤོད་པའི་བཤད་པ་མི་སྣང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་འབྲེལ་བསྐྱོམ་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་རྣམས་བྱངས་ནས་ཆོས་སྟོང་བར་སྤྱང་བས་རྣམ་དཔྱོད་
 དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ། །

གྱིས་སྒྲགས་བཟུངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་དོ་རྗེའི་ཆོག་སྟེ་སྤར་བརྗོད་
 ཟེན་ཏོ། །ཞེས་དོར་བཟུངས་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་པས་དབུ་མ་ནས་རྒྱུད་འབྱུང་
 འཇུག་བྱེད་པར་བསྐོས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་དེའང་རྒྱུད་གི་དོར་བཟུངས་བྱ་བར་
 གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །བུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་
 གླུ་བས་སྤྱ་གྱུར་པ་རི་སྤྱིད་པར་ཞེས་པ་ནི་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྲ་བར་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་མི་
 བྱེད་པར་ནང་དུ་གནས་པ་བརྟན་པོ་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་དོར་བཟུངས་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 དོར་བཟུངས་གྱིས་སློག་རྩུ་རྩྱིར་ཁྱལ་ས་པ་དང་གནས་པ་བརྟན་པོ་བྱེད་པའི་དོན་མོ། །དོ་རྗེ་
 སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཞིང་དག་གི་གནས་ཁྱལ་ས་པ། །སྤྲགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་
 བཟུངས། །སྤྱི་གཙུག་དབུ་མའི་གནས་རྒྱུད་པར། །སློག་གི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཟུངས། །ཞེས་
 དབུ་མའི་གནས་སྤྱི་རྒྱུད་པར་དོར་བཟུངས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

འོན་ཏེ་མེད་འོད་ལས། གཡོན་དང་གཡས་དང་དབྱ་མའི་སྲོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་
 རྩོམ་བཞུས་པའི་རིམ་པ་དང་། མ་ཞིང་གི་བཞུས་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་ཅུ་གཡས་གཡོན་
 བས་སྲོག་རྒྱ་བའི་དོན་དོར་བཞུས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་དང་འགལ་བའི་
 སྲོན་མེད་དེ། དའི་དོན་ནི་ཅུ་གསུམ་ནས་སྲོག་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་དོར་བཞུས་ཤེད་པའི་དོན་ཡིན་
 ལ། ཅུ་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆེ་དོར་བཞུས་ཤེད་པ་ནའང་དངོས་སུ་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དངོས་སུ་མི་འགོག་པར་དབྱ་མ་ནས་འབྱུང་འཇུག་ཤེད་པར་སོས་ནས་
 ཤེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །

དེས་ན་དོར་བཟུམ་གྱི་ད་པ་ན་གཡས་རོ་མ་དང་གཡོན་རྒྱ་མའི་དོར་བཟུམ་གྱི་ད་པ་
ཡིན་ཟེར་ནས་ཅ་དེ་གཉིས་ནས་རྒྱ་འབྱུང་འབྱུག་གྱི་ད་པར་མོས་པའི་དོར་བཟུམ་གྱི་ད་
པ་མང་དུ་སྦྱང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོར་བཟུམ་གྱི་གོལ་ས་ཆེ་ཤོས་ལ་གནས་པར་ཤེས་

པར་གྱིས་ཤིག གཞན་ཡང་བྱི་མེད་འོད་ལས་དབྱུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་དང་
 ལྷན་ཅིག་སྟགས་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། འབྱུང་བ་མེ་ཏོག་གི་སྒྲིབ་བ་བཞིན་
 དུ་ཆོ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་བཟླ་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྟོད་འགྲེལ་ལས། དབྱུ་མའི་ནང་ནས་རྒྱུད་འབྱུང་
 ལྷང་བྱེད་པ་ཡང་རྒྱ་ཉིར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མེ་ཏོག་གི་སྒྲིབ་བ་བཞིན་ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། རྒྱུད་སྒྲིབ་ཐག་ལྷ་བྱ་དང་། རྒྱུད་གི་གདངས་རྒྱུད་པ་དོན་གཉིས་པ་ལྷ་བྱའི་
 སྟགས་གྱི་ཡི་གེའི་གདངས་སུ་ཤར་བ་མེ་ཏོག་རེ་རེ་བ་ལྷ་བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡིག་འབྱུང་
 ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་གཟུགས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

རྒྱུད་དོན་རྫོང་སྒྲིབ་པ་ལས། སྒྲ་དང་ཐེག་ལའི་མིང་དུ་བྱས། །རྒྱུད་གཉིས་གྱི་ནི་བྱི་ནས་
 བོ། །མ་རིག་མདུད་པ་འབྱེད་པར་བྱེད། ཅས་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ལ་རྟོག་བཞུས་
 བྱས་པས་སྟོང་ཁའི་རྒྱ་ཁྲི་ལ་རོ་རྒྱུད་གིས་དགྱིས་པའི་མ་རིག་པའི་མདུད་པ་འབྱེད་པར་
 གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟག་མའི་སྟབས་འགགས་པ་ལ་ཐུར་མ་རིང་སོས་དེའི་ནང་དུ་འབྱུང་
 འཇུག་བྱས་པས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱེད་དོ། །རྒྱ་
 དེར་སྟགས་གྱི་དེ་ཉིད་རྟོག་བཞུས་གྱིས་རྒྱ་ཁྲི་འབྱེད་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤངས་
 ཐུབ་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། བོད་གྱི་གདམས་ངག་ལས་འདིའི་
 གནད་ཐོན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བྱུང་འདུག་པས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ། །

412

གཉིས་པ་(རྣམ་འབྱོར་དེ་བསྟོམས་པ་ལས་སྟོག་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་)ནི།
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པའི་ཐབས་གྱིས་སྟུང་རིམ་བྱེད་པ་
 བོ། །སྤར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྟོག་དབྱུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་
 རྒྱུད་བ་ཅན་གཅིག་ཡིན་ན། ཐབས་དེས་ཀྱང་སྟོག་དབྱུ་མར་སྟུང་བྱས་པར་འོང་ལ། དེ་ལྟ་

བར་སྤང་བ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཉག་ས་ནི་འཕྱར་བ་དང་རྟ་རྒྱུག་པ་སོགས་མི་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །དེའི་ཉག་ས་དང་པོ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་སེམས་འཛིན་པ་ལ་མོ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཞིང་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱ་ཀློང་མ་ཞུགས་པའི་གོང་ལྷ་མོ་ནས་
 གྲུང་འབྱུང་བ་དུ་མ་འོང་བས་ཉག་ས་འབྱུང་བ་ཅན་ནོ། །ཉག་ས་གསུམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་
 སོགས་ཀྱི་སེམས་གནས་བསྐྱུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཞིང་། དེ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་
 ཐབས་བྱ་མི་དགོས་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སློག་དབྱ་མར་བཅུག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 གླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཐབས་བྱས་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་
 ཆོས་ཡིན་པས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཉག་ས་སོ། །ཉག་ས་བཞི་པ་ལ་ནི་སློག་རྒྱ་ཀློང་བཅུད་
 པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་བ་གཅིག་དང་། སེམས་གནས་སྤྱི་ཅམ་པ་ལ་འཆར་བ་གཉིས་ཡོད་པས་
 ཆེས་མ་དེས་པའི་ཉག་ས་སོ། །

ཉག་ས་ལྷ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅུང་ཟད་གྲང་མ་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་
 བས་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཉག་ས་སོ། །ཉག་ས་གཉིས་པ་རྒྱུང་གི་ཉག་ས་བཤད་པ་ལ་ནི་གཞི་
 ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཉག་ས་དེས་པ་ཅན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱེ། རྣལ་འབྱོར་གླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཁྱད་སྤངས་སྤུང་ནས་འབྱུང་བའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཐབས་
 ལྷར་བཤད་པ་འབྲུག་པ་ཞིག་བྱས་པ་གཞིར་བཞག་ལ། དེས་ཐུན་འཁྱོངས་པ་མ་བྱུང་བར་དུ་
 སློག་རྒྱ་ཀློང་རྒྱུད་པ་དཀའ་བས་ཐུན་འཁྱོངས་པ་ན་རང་གི་སྒྲ་བྲག་གཉིས་གང་རུང་རེ་
 བར་རྒྱ་བའི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་ངོས་གཟུང་ལ། དེ་ནས་ལུས་གནད་དང་སེམས་ཀྱི་
 འཛིན་ལུགས་སྤར་བཞིན་བྱས་པའི་མཐུས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྒྲ་སྒྲོར་བཞགས་པ་ན་
 རྒྱུང་མཉམ་རྒྱུར་ཐེངས་པ་དང་། དེ་ཡང་ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་ལ་དེས་པ་མེད་ཀྱི་
 འགལ་རྒྱུན་གཞན་མེད་ན་དེས་ཅན་དུ་ཐེངས་ཀྱིན་འདུག་པ་དང་། མཉམ་རྒྱུ་ཡང་གང་རུང་

གཅིག་དག་ལ་ཅིག་ཤོས་ཞན་པ་མིན་པར་དག་ཞན་ཤེད་མཚུངས་སུ་རྒྱ་བ་འོང་བར་སྤང་
ན། རྣམ་འབྱོར་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུང་དབུ་མར་འཕྱེད་བྱས་པ་ཅམ་དུ་འཛོག་བྱས་མེད་ཀྱང་
ལན་ཅིག་རྒྱུད་བྱིན་ཆད་ནས་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བར་མི་འཕོ་བ་མིན་ནོ།

དེ་ནི་སྟོག་རྒྱ་ཁྲིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཁྲིར་གནས་པ་ནི་མཚམས་འདི་ནས་བྲིལ་ཏེ་
བསྐྱོམས་པས་སྒྲ་བྲག་གི་རྒྱ་བ་ཞན་དུ་སོང་བའི་མཐར་ཞིབ་དུ་བརྟགས་པ་ན་རྒྱ་བ་སྤྲོ་མོ་
ཡང་ལྷོག་པ་གཅིག་འོང་། རྟོག་རྒྱུལ་དེ་ངེས་དཀའ་བར་བྱུང་ན། ལུས་དང་པོར་གཡོ་འགུལ་
མེད་པར་བདེ་མོར་གནས་པའི་དུས་སུ་ལྟོ་བ་འགུལ་མི་འགུལ་བརྟག། རུང་ཟད་འགུལ་བར་
སྤང་ན་མ་ལོག་པའི་རྟགས་ཡིན། བརྟག་པ་འདི་བྱད་པར་དུ་ལྟེ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ཐུར་སེལ་ལོག་
གི་སྒྲ་སྟོར་འབྱུང་འཕྱག་བྱེད་མི་བྱེད་རྟོག་པ་ལ་གཡེ་ཆེ་བ་ཡིན། སྒྲ་བྲག་གི་རྒྱ་བ་སྤྲོ་མོ་ཡང་
ལོག་པ་ལ་ཐེམ་དཀའ་སྒྲ་གཉིས་ལས། ཐེམ་དཀའ་ན་ཡུད་གཅིག་ལ་ལྟོ་བ་རྒྱུང་གིས་ཁེངས་
པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། ཞི་མ་ཐག་ལྟེ་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་མེ་གནས་པའི་
ཐད་ནས་བྱོད་བྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཞུ་བདེ་འཛེན་ནོ། །སྒྲ་བྲག་གི་རྒྱ་བ་སྤྲོ་
མོ་ཡང་ལོག་པ་འདི་བྱེད་བ་སྤྲོ་མོ་མ་ཆོད་པར་བསགས་པས་བྱེད་བ་ཤས་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་
ཡང་འོང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུང་རྒྱ་ཁྲིར་རྒྱུད་པ་དང་ཐེམ་པ་གང་ཡང་མིན་པས་བྱད་པར་བྱེད་པར་
བྱའོ། །རྒྱ་ཁྲིར་ཐེམ་པ་བྱུང་ཡང་སྤྲར་རྒྱུང་ལངས་ནས་ཅ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་ནི་དུ་མ་ཞིག་འོང་
ངོ། །རྟོར་བཞས་ཀྱི་ལྷོང་བ་སྟེ་རྒྱུལ་ནི། དེ་ཞིག་རྒྱུང་གི་གདངས་ལ་སྒྲགས་སུ་མོས་པ་ཅམ་
ལས་མི་འོང་ཡང་། གོམས་པའི་མཐར་པར་ལ་མོས་པ་བྱས་པ་ཅམ་མིན་པར་རྒྱུར་ལ་རང་
གི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་འཆར་བའི་གསུང་གི་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་འབྱུང་སྟེ་
བསྐྱེད་རིམ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཡང་དང་པོར་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་ནས་འབྱུང་འཕྱག་བྱེད་པར་མོས་པ་
ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། གདམས་ངག་གིས་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་གོམས་པ་བསྐྱེད་ན་

ཆུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་འདྲེ་ནང་ནས་དངོས་སུ་འབྱུང་འཇུག་
བྱེད་པ་འོང་ངོ་། །འདི་ལ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དང་པོར་སྣ་བྱག་རེ་རེ་བར་རྒྱ་བཞིན་
བ་ན་དོར་བཞུས་བྱས་པའི་མཐུས་སྤར་པོར་མཉམ་རྒྱར་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་ཀྱིན་འདུག་ན་
དོར་བཞུས་ཀྱིས་ཆུང་རྒྱ་རྒྱུ་འདྲེ་ཙུང་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་སློག་དབུ་མར་གནས་པ་འོང་ལུགས་ནི། འབྱུང་འཇུག་གང་རུང་རེའི་ཡུན་ཆད་
ཀྱིས་གནས་པ་ནི་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་གོམས་པ་ཡུན་བསྐངས་པ་ན་མཆོམས་
གཅིག་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་གཅིག་འོང་ངོ་། །དེ་བྱུང་
བ་ན་སྤར་ཡང་གོམས་པ་བསྐངས་པས་གནས་པ་རེ་རིང་རེ་རིང་དུ་འགྲོ། དེའི་གནད་ཀྱིས་
ལྡང་འཇུག་གཉིས་རེ་བྱུང་དུ་སོང་ནས་མཐར་ཆུང་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱ་བ་མ་མོ་ཡང་མོག་
ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འགྲོ་ལོ། །འདི་ཡང་བྱི་མེད་འོད་ལས། དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་སྟོང་
ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་དབུགས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སློག་གི་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་
སྐབས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དོར་བཞུས་བྱས་པས་ཆུང་བྱི་ནང་དུ་འབྱུང་འཇུག་གི་
གཡོ་བ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །དོར་བཞུས་ལ་ཡང་རིག་པ་
ལ་ངར་ཐོན་པ་རྒྱན་ལྡན་པ་མེད་ན་བྱིང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེར་སོང་ན་སྣ་སྟེའི་ཆུང་
འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པ་བྱུང་ན་ཡང་སྟོན་བསྐྱེད་པ་མིན་པ་ཡོན་ཏན་མི་སྟེ་བས་བྱིང་བ་
གཅོད་པ་གལ་ཆེ་ལོ། །སློག་དབུ་མར་གནས་པ་རྟེན་པའི་ཆོ། ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདྲེ་ནང་གི་ཡི་
གོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་སེམས་གཟུང་བར་བྱས་པས་སྤར་པོར་ཆུང་རྒྱ་རྒྱུ་
ཐེམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་བླ་མེད་གྱི་ལམ་འདིར་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་དེ། དེ་བསྐྱེམས་པས་མཆོག་འགྱུར་པ་ལ་སློག་རྒྱ་རྒྱུ་འདྲེ་སྤྱད་པ་གཅིག་མེད་མི་རུང་
ཡིན་ཏེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་འདྲེ་སློག་གི་རྒྱང་། །བཏན་པ་པག་སོགས་

རྣམ་འབྱོར་མ། །མ་བརྟན་སློག་གི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས། །དངོས་གྲུབ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་སོ། །ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་འདྲུས་པ་ཕྱི་མ་དངས་པ་ནས་ཡན་ལག་དྲུག་
དང་བྲལ་ན་མཆོག་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་སློག་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གསང་གནས་
དང་ཉེ་བ་དང་སྡིང་ཁ་དང་སྡིན་མཆམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་ཐེག་ལེ་དང་ཡི་
གེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་སློག་རྒྱ་ཁྲིར་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་
སློག་ཚུལ་ཡིན་པས། གཞུང་རྣམས་ལས་ཉེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་གནས་ཕྱོགས་
རེའི་སློག་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། མཆོན་པ་ཅམ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཡེ་ཞེས་ཞབས་ལུགས་གྱི་
སྦྱར་དྲུག་གི་རྒྱ་གཞུང་གཅིག་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལྟར་སློག་ཚུལ་རྒྱ་
ཆེར་བཏང་ན་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་ནས་སློག་
ཚུལ་དུ་བཤད་པ་རིམ་རིམ་བཞིན་དུ་མ་རྒྱུད་ན་ལམ་དེས་འཆང་མི་རྒྱ་བར་འཛིན་ན་ནི་
ཆོས་སྤྱོད་བའི་སློ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སློག་ཚུལ་གྱི་སློ་མི་འདྲ་བ་མང་
པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སློ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་དབྱ་མར་བཅུད་ནས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ཡང་དེ་
ཅམ་གཅིག་འོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སློག་གི་རྒྱུ་ཉེ་བ་དང་སྡིང་ཁ་དང་སློག་མ་དང་དཔྱལ་བ་དང་དབང་ཆེད་དང་རྩ་དང་
མེ་དང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་འཇུག་པས་ཐེག་ལེ་ལ་སློག་གནས་ཤིང་ཕྱིར་མི་
འཇུང་བ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་རྒྱུ་དབྱ་མར་འཇུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་
གནས་པ་ལ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུ་གསུངས་པ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་འོང་ཞིང་དེ་མེད་པར་ཆེ་
གཅིག་ལ་མཆོག་འགྲུབ་པའང་མི་སྲིད་དོ།

བྲམ་ཐེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཟ་ཞིང་འཇུང་ལ་གཉིས་སྟོད་ཀྱིས་དགའ་ཞིང་། །རྟག་དུ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཁོར་ལོ་འགོངས། །ཆོས་འདི་ལྟ་བུས་འཛིན་རྟེན་པ་རོལ་འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ། །

སྒྲིལ་བའི་འཛིན་ཏེན་མགོ་བོར་རྟོག་པས་མཉན་ནས་སོང་། །གང་དུ་རྒྱུ་དང་སེམས་ནི་
མི་རྒྱ་ཞིང་། །ཉི་མ་རྒྱ་བ་འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་ལ། །མི་ཤེས་པ་དག་གནས་དེར་སེམས་ནི་
དབྱུགས་སྤྱང་ཞིག །མདའ་བསྟན་གྱིས་ནི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྟན་ནས་སོང་། །ཞེས་ཕྱི་
ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་ཐབས་གྱིས་ཉི་རྒྱའི་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་བཅུད་ཅིང་། །བཅུད་པ་
དེའི་འབྱུང་འཇུག་གི་རྒྱ་བ་བཅད་པ་ལ་བཞེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བཞུས་པའི་བྱང་
སེམས་གྱིས་ལུས་བཀང་བའི་བདེ་སྟོང་སྤྱར་ནས་སྒྲིལ་བ་ཅད་ནས་གཅོད་པ་གདམས་
ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་དབྱུ་མར་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་
པར་གནས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་དེར་ཐིམ་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། །བྱམ་ཐེ་ཆེན་པོས། །རྒྱུ་
དང་མེ་དང་རྒྱ་དང་དབང་ཆེན་འགག་པ་ན། །བདུད་ཅི་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་རྒྱུ་ནི་སེམས་ལ་
འཇུག །ནམ་ཞིག་སྤྱོད་བཞི་གནས་གཅིག་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ན། །བདེ་ཆེན་མཆོག་ནི་ནམ་
མཁའི་ཁམས་སུ་མི་ཤོང་ངོ་། །

ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་བཞི་ནི། །དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། །སྤྱོད་བཞིས་བསྟན་པ་བརྒྱ་
ཐག་དག། །ཞེས་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུ་གི་སྤྱོད་བཞིས་རྒྱུ་རེ་རེ་ཡང་དགྲུ་བརྒྱ་རེ་རྒྱ་བར་བཤད་པས་
འབྱུང་བཞིའི་རྒྱུ་ངོ་། །གནས་གཅིག་ནི་དབྱུ་མ་སྟེ་དེར་ཞུགས་པའོ། །དེ་བཞི་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མ་
ལ་ཐིམ་པ་ནི། །མེ་དང་རྒྱ་དང་དབང་ཆེན་སའི་རྒྱུ་འགགས་པའོ། །རྒྱུ་གི་རྒྱུ་སེམས་
སྤང་བ་དང་པོ་ལ་ཐིམ་པ་ནི་རྒྱུ་ནི་སེམས་ལ་འཇུག་པའོ། །བདེ་ཆེན་སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་ནི་
བདུད་ཅི་སྟེ་བྱང་སེམས་རྒྱ་བ་སྟེ་འཛིན་པའི་དུས་ཏེ་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་མཐུས་སོ། །
ཡང་དོ་ཉ་ལས། །མིག་ནི་མི་འཇུག་སེམས་འགོག་དང་། །རྒྱུ་འགག་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་སྒྲིལ་
མས་རྟོགས། །གང་ཆེ་རྒྱུ་རྒྱ་དེ་ནི་མི་གཡོ་སྟེ། །འཆི་བའི་ཆེ་ན་ནལ་འབྱོར་མས་ཅི་བྱ།
ཞེས་གདམས་ངག་གི་གནད་རྟོགས་པའི་སྒྲིལ་མས་བསྟན་པ་ལས་སུ་སྟེགས་ལྟར་མིག་

བཅུམས་ཏེ་མི་བསྐྱོམ་པར་མིག་མི་འཛུམ་པའི་ལྟ་སྟངས་ལ་གནས་ཏེ། མོག་རྩུ་འྱིར་སྤྱད་པའི་
ཐབས་ལ་སེམས་བཞུགས་དུ་འགྲོ་བ་བཀག་ནས་སེམས་བཟུང་བས་རྩུང་དབྱ་མར་ཚུད་
ནས་རྩུང་རྩུབ་འགགས་པ་སྟེ་ཐེམ་ནས་མི་གཡོ་བར་གནས་ཏེ། འཆི་བའི་རིམ་པ་བཞིན་
འབྱུང་བའི་ཆོ་ན་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་གྲོགས་སུ་རྣམ་འབྱོར་མའི་ཕྱག་
རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འདིས་ནི་དེའི་དུས་སུ་མི་དགོས་པར་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་འུ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་མི་འགོག་
པོ། རྒྱུང་ཐིམ་པ་དགོས་པ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རི་
སྐད་དུ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་བྲབ་པའི་ཆུ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་སྟུག་པོ་དངས་པར་
གྱུར་པ་ན་གང་དུ་སོང་བ་མི་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་འདི་ཡང་སྤར་སྟུན་མི་འཆད་པར་
འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་ཐིམ་པར་གྱུར་པ་ན། མཆོག་ཏུ་སྟོག་ཅིང་ཆོམ་པ་ཐོབ་པས་གང་དུ་
ཡང་འགོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱུང་རང་གི་གནས་སུ་གནས་པས་རྟོག་
པའི་ཆོགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུགས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ཅི་
ཞིག་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་དང་སེམས་སྤང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་རྒྱུང་ཐིམ་ནས་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུང་རང་གནས་སུ་
གནས་པའི་དུས་སུ་ལྟན་སྐྱེས་འཆར་བར་གསུངས་སོ། །

ཏྲགས་འཆར་ཚུལ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་ཁོར་ལས། དེ་ལས་གཟུངས་ནི་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ། དང་པོ་རི་དྲགས་སེད་བཞིན་སྒང་བ་སྟེ། །མཆན་མ་གཉིས་
 བ་དུད་ཁའི་རྣམ་པ་ཅན། །གསུམ་པ་སྟོན་བྱ་མེ་ཁྲིར་དང་འབྲ་བ། །བཞི་པ་སྟོན་མེ་འབར་
 བ་ལྟ་བུར་གསལ། །མཆན་མ་ལྟ་པ་རྣམ་པར་མ་བཏྲགས་པར། །སྟོན་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་
 བུར་སྒང་བ་ཡིན། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་ནི། །བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་སེམས་བཟུང་བ་ལས་ཉགས་རྣམས་
འཆར་བའི་སྐབས་ཏེ། སློག་རྒྱ་ཏྲིར་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉགས་འདི་རྣམས་འཆར་
རོ། །རི་དྲགས་སྟེང་ནི་མིག་རྒྱལོ། །ཉགས་བཞི་པོ་འདི་སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་གསལ་དུ་སོང་བ་
ལ་མིག་རྒྱ་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་ཀྱི་དེ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱད་བ་འཆར་བ་མིན་
ཞེས་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཉགས་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་བརྟན་གཡོའི་ཆད་ཡིན་ཞེས་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དུ་
བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱད་བ་འཆར་བ་ལ་བཞེད་བ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི་ཕྱི་མ་ཉིད་ལེགས་
བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་འདུ་བུལ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་བརྟན་མི་བརྟན་
སོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་འཆར་བས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། །

དུ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་སློག་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་
སེམས་འཛིན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མིན་པའི་སེམས་མི་རྟོག་པར་འཛིན་པ་བསྐྱུངས་པ་རྣམས་
ལའང་འབྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བྱུང་བར་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཐབས་སྤྱི་མ་ལ་འབྱུང་
བ་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྷོག་རུང་དུ་སོང་བ་དང་། ཅུང་ཟད་
ལོག་པ་དང་། བརྟན་ནས་ལོག་པའི་ཉགས་གསུམ་ཡོད་པར་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱིས་བཞག་པ་ལྟར་
དབང་པོའི་སློ་རྣམས་ནས་ཕྱིར་ཏུ་ཅང་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ནང་དུ་ལྷོག་པར་རྩོམ་བ་
དང་། ཅུང་ཟད་ལོག་པ་དང་། དབུ་མར་ཅུང་ཟད་ཆུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉགས་ནས་བཟུང་
སྟེ། ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་པ་དང་། ལོག་ཉགས་བྱུང་བར་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་རིམ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་སློག་དབུ་མར་ཐིམ་པར་རྩོམ་པའི་ཐིམ་རིམ་
གྱི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སློག་རྒྱ་ནས་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་བར་རྣམས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་
བའི་སྐབས་སོ། །མཆོན་མ་བརྒྱུད་ནི། མཛོན་བརྗོད་ལས། ཐམས་ཅད་གསལ་བྱེད་སློན་མ་
ནི། །དང་པོའི་མཆོན་མ་དག་དུ་བཟླ། །གསལ་བྱེད་སློག་གི་ཆ་ཅམ་སྟེ། །མཆོན་མ་གཉིས་

བ་དག་ཏུ་བརྟུག་། དཀར་པོའི་འོད་ཀྱི་ཚུལ་ཅན་ནི། ། རྒྱུགས་བཅུ་དག་ཏུ་བཟུང་བྱ་སྟེ། ། ཉོན་
 མོངས་འབྱེན་པ་གསུམ་པ་ཡིན། ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རྣམ་པར་བརྟུག་། འདོད་པའི་ལྷ་ཡི་
 མོངས་སྦྱོང་ནི། ། བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་དག་ཏུ་བཟུག་། ། གཞུགས་དང་རེག་སོགས་ལྷ་མོ་ནི། །
 རྒྱུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པ་ཡིན། ། རྒྱུག་པ་གཞུགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ། བདུན་པ་དག་ནི་ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས། ། བརྒྱད་པ་རང་ཉིད་འདོད་བཞིན་དུ། ། སངས་རྒྱུ་ལྷ་མོ་བྱ་དག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིན་བྱ་མེ་ཁྲེང་དུ་མཛོན་བཞེད་ཁ་ཅིག་ལས་གསུངས་
 ཏེ། ཉེ་རུ་ཀ་མཛོན་འབྱུང་དང་། སྤྱི་ལྷ་མོ་དང་མཐུན་ནོ། ། གསུམ་པ་ལ་མཛོན་འབྱུང་ལས།
 རྒྱུ་མཐུན་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་སྤྱང་། ཞེས་དང་། སྤྱི་ལྷ་མོ་ཅན་གཉིད་དབྱིབས་སུ་བཤད་
 རོ། ། བཞི་པ་ལ་མཛོན་བཞེད་འགྲེལ་པར། འདོད་ལྷ་ཡི་མོངས་སྦྱོང་སྤྱང་བ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།
 འདོད་ལྷ་ཡི་ཁམས་ཟས་ཀྱི་མོངས་སྦྱོང་ནི་བདུན་ཅི་ཡིན་ལ། འདིར་ནང་གི་བདུན་ཅི་དཀར་
 པོ་ཅན་སྦྱང་སྤྱི་ལྷ་མོ་གཉིས་རྣམས་འབབ་པ་མཐོང་བའོ། ། ལྷ་པ་ལ་མཛོན་བཞེད་མང་པོ་ལས།
 གཞུགས་དང་རེག་སོགས་ཀྱི་ལྷ་མོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། ལྷ་པ་ལྷ་ཡི་ལྷ་མོའི་སྤྱང་བ་
 རྒྱུང་ནས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའོ། ། མཛོན་བཞེད་ཁ་ཅིག་དང་། རྒྱུད་གཞན་ནས་གཞུགས་ཀྱི་
 ལྷ་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་། མཛོན་བཞེད་འགྲེལ་པར་གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་བདེ་བར་སྤྱང་བ་
 ཞེས་པ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཕྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
 བས་ཁ་ནང་དུ་བཟུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་པ་ལྷ་པ་ཁ་
 ཕྱིར་བཟུངས་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཐེམ་པའི་སྐྱབས་སོ། ། གཞུགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
 གུན་རྒྱུ་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཐེམ་པས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་སུ་སྤྱང་བའི་
 གཞུགས་སྤྱང་རགས་པ་ཐེམ་པའི་སྐྱབས་སོ། །

འདི་ལ་མཛོན་འབྱུང་ཁ་ཅིག་ལས། མེད་མེད་ཀྱི་མོངས་སྦྱོང་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་འཛིགས་

བའི་མོངས་སྤྱད་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །བདུན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དེ་ནས་སྟོང་པ་བཞི་
 ཤར་བའོ། །བརྒྱད་པ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོང་པ་
 བཞི་པ་འོད་གསལ་ལ་སྤར་ངེ་ལྟར་འཕེན་པ་བཏང་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་འདུག་གི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྐྱུར་ལངས་པ་སྟེ་སྟོབ་པའི་བྱུང་འདུག་གོ། །དགུ་པ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འདུག་
 སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་མ་སྟེ་གོང་མ་སྟོབ་པའི་བྱུང་འདུག་ལས་སྒྲ་མ་སྟེ་གོང་མར་གྱུར་བའོ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཕྱགས་དང་སྤྱང་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་
 གཉིས། སྟོང་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། ⁴³⁶སྤྱང་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྟོང་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་)ནི། ལྷ་ཨི་བའི་འགྲེལ་པ་ངོ་བོས་མཇུག་པ་ལས།
 སེམས་སྤང་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ཡི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར། །
 དངོས་པོ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བསམ་ནི་
 འོད་གསལ་དུ་བསྐྱོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་བསྐྱོམ་མི་བྱ། ཞེས་
 པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བྱུང་ཅོམ་ཡིན་ལ། དེས་
 སེམས་སྤང་བ་དང་། སྤང་བ་མཆེད་པ་དང་། སྤང་བ་ཉེ་བར་ཐོབ་པ་གསུམ་བསྟན་ནོ། །དེ་
 ཡང་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་པ་དང་། ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་པ་དང་། མེ་རླང་ལ་ཐེམ་པའི་སྐབས་གསུམ་དུ་
 སྒྲིག་རྒྱུ་དང་དུ་བ་དང་མེ་བྱིར་དུ་སྤང་བ་གསུམ་དང་། ཀྱན་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རླང་སེམས་ལ་
 ཐེམ་པའི་དུས་སུ་རླང་མེད་པའི་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་འབྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཆོད་
 མ་ལྟ་པ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་སྤྱིན་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་སྤར་
 བངས་པའི་དོན་ནོ། །སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་
 འདིའི་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྟོང་པ་གཞན་གསུམ་ཡང་འདིས་སྟན་ནོ།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྟོན་གྱི་རྣམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་དམར་སེར་གྱིས་བྲབ་བ་
 དང་། སྟོན་གྱི་སྒྲག་ནག་པོའི་སྒྲུབ་པས་བྲབ་བ་དང་། དེ་སངས་རྣམ་རྒྱ་བའི་འོད་གྱིས་བྲབ་
 བའི་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་མཁའི་རང་མདོག་རི་བཞིན་དུ་ཐོན་པའི་སྟོན་བྱེད་གསུམ་པོ་
 དེ་དང་བལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་སྟེ་བཞི་ཡོད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ངོར་
 རྟོགས་མཆོམས་རྒྱ་ཆད་པ་མེད་པར་སྟོང་སང་དེ་བ་ལ་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་ཤར་བའི་རྣམ་
 པ་ཅན། ཡུལ་སྤང་གཞན་མི་འཆར་བ་ནི་སེམས་སྤང་བ། དང་པོ་སྟེ་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་
 རོ། །དེ་རྣམ་སྤང་བ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་རྣམ་ཡུལ་སྤང་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོང་
 སང་དེ་བ་ལ་འོད་དམར་པོ་འཕེལ་དམར་སེར་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྤང་བ་མཆེད་པ་སྟེ་
 ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་རྣམ་སྤང་བ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་རྣམ་ཡུལ་སྤང་
 གཞན་མེད་པར་སྟོང་སང་དེ་བ་ལ་འོད་ནག་པོས་བྲབ་བ་འདྲ་བ་གཅིག་འཆར་བ་ནི་ཉེར་
 ཐོབ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྟོགས་མཆོམས་རྒྱ་མ་ཆད་པར་
 སྤང་བའོ། །དེའི་དུས་སུ་སྟོན་ལ་བྲན་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་མཆོམས་གཅིག་རྣམ་རྒྱུད་ཐེམ་ཕྱུལ་
 ཆེ་བས་བྲན་མེད་དུ་ཐམ་གྱིས་འགོ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེའོ། །
 དེ་རྣམ་སྒྲུབ་ནག་ལྟར་སྤང་བ་དང་བྲན་མེད་དེ་སངས་པ་ན་ཐོ་རངས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་གཡའ་
 དག་པ་ཁ་དོག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དང་བལ་བ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །སྟོང་པ་བཞི་གའི་དུས་སུ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་རྣམ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་འོད་གསལ་
 ཀྱི་དུས་སོ། །

བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ནི། ཤིལ་བྱ་བས། བྱི་དང་ནང་གི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་
 ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་རྣམས་

བར་དུ་མོག་པ་ན་དགའ་བ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་རིགས་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་སྤྱར་རོ། །མན་ངག་
སྟེ་མར་མས་བརྟན་གྱི་བཞི་ག་ལྟན་སྐྱེས་ལ་རྒྱུད་དུ་དང་བར་མ་དང་ཆེན་པོ་དང་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོར་སྟེ་བར་བཤད་དེ། ཡས་བབས་གྱི་བདེ་བ་བཞི་ལས་ནི་མས་བརྟན་གྱི་བཞི་བདེ་བ་
ཆེ་བ་གཅིག་ཡོང་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལུགས་ལྟོག་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་
རུང་ཡང་ལུགས་ལྟོག་གི་དགའ་བ་གཞན་གསུམ་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འཛོག་པ་གཅིག་བཤད་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་དགའ་བ་གསུམ་
དུ་བཞག་པ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བར་མི་འཛོག་ཀྱང་ལུགས་མཐུན་ཡས་བབས་གྱི་དགའ་
བ་གསུམ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བར་འཛོག་པའི་སྐབས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །
འོན་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་དགའ་བ་
གསུམ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་མཆོད་ཉིད་པར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་
བརྟག་གཉིས་ལས། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། །འདི་ལྟར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་རྣམ་
བཞི། ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བཞིར་འབྱེད་པ་
མེད་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ལ་དེ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགའ་བ་གསུམ་
པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །

ཡང་གྱེད་རྒྱུ་ལས། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་དེ། །ཡང་ན་ཀུན་གྱིས་རྣམ་པར་
སྤངས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྤང་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་དགའ་
བ་གསུམ་གྱིས་ལྟན་སྐྱེས་སྤོངས་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟན་སྐྱེས་དགའ་བ་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་
རྫོགས་པར་དགའ་ལ་གནད་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་ཁོ་བོས་ཕྱོགས་ཅམ་བསྟན་པ་ཡིན་

སྒྲིབ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་དང་སྒྲུབ་བ་ལས་ཀྱང་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། དང་
པོ་དགའ་བ་དཔའ་བོ་སྟེ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྣལ་འབྱོར་མ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ལུས་
ཉིད། །བདེ་དེ་ཐབས་དེ་ཀུན་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ལ་ཡང་འབྲལོ། །
དེའི་དོན་ནི་འགྲེལ་པར་དགའ་བ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་གནས་བཤའ་པ་ནི། སྒྲུབ་བཤའ་པ་དང་འབྲས་
ཞིང་། དང་པོ་དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཆར་ལ་བཤའ་དེ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཁྱད་དགའ་འོ། །མ་ལུས་ཉིད་ནི་དགའ་
བ་གསུམ་པོ་སྤངས་པའོ། །དེ་ནི་བདེ་དེ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་བ་དེའོ། །གསང་
གནས་བསྒྲིབ་པའི་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་
འོར་བུའི་ཅེར་རྫོགས་པའོ། །རིག་པ་ནི་དེ་ལ་ལོངས་སྒྲིབ་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ལྟ་
སྐྱེས་སོ། །

དེའི་ཆེ་བ་ནི། མཐོ་རིས་ས་སྟངས་ལོག་ཏུ། །སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ལུས་གཅིག་འགྱུར།
ཞེས་པས་སྟོན་འོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐྱད་ཅིག་གིས་ཏེ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་
གསུམ་པོ་ལུས་གཅིག་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་བར་འགྲེལ་པས་བཤའ་
དོ། །ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཁྱད་པར་བ་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་ཀུན་ལ་རྒྱས་
བཏབ་སྟེ་བསྐྱེམས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བདེ་སྟོང་ཏུ་འཆར་བའི་དོན་ཏོ། །མར་དོས་སྐྱབ་
པ་ནས་བཅུམས་ཏེ་རྡོ་རྗེར་བྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་རགས་པའི་བྱིར་ཐབས་ཡིན་པས་
དཔའ་བོ་དང་། འོར་བུ་དང་ཉེ་བར་བྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་སྤ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་
རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། འོར་བུར་བྱིན་པའི་བདེ་བ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་པས་
ཁྱད་དགའ་དང་། འོར་བུའི་ཅེར་སོན་པའི་བདེ་བ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་འཆད་དེ། བྱང་
སེམས་ཁུ་བ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་བར་སྐྱེབ་པ་ན་དགའ་བ་དང་། རྡོ་རྗེའི་མགྲིན་པར་སྐྱེབས་པ་ན་མཆོག་

དགའ་དང་། འོར་བྱར་ཕྱིན་པ་ན་ཁྱད་དགའ་དང་། འོར་བྱའི་ཅེ་མོར་སོན་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་
སྐྱེ་བར་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་པ་དང་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་དགའ་
བཞི་སྐྱེས་པ་ན་མཉམ་གཞག་ལ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱོམ། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་བདེ་ཆེན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྐྱོམས་ན་དེ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་
སྤང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་སྟེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས།
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རབ་སྦྱར་བས། །ཉི་མ་རེ་རེ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་གང་མཐོང་
བ། །དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་བརྟུང་བར་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་བདག་ཉིད། །རྟག་ཏུ་
བདག་ཉིད་ལ་འབྱུང་འབྱུར་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་འོ། །རྗེས་ཐོབ་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྤར་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་
གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་ཆོན་པ་གཉིས་བསྐྱེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག། དེ་
ལྟར་མཉམ་རྗེས་སྟེལ་བ་རྒྱན་ལྷན་དུ་བྱའོ།

གཉིས་⁴²⁸པ་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། སྟོང་བ་བཞིའི་སྐོ་ནས་ལྷགས་མཐུན་
དུ་ཞུགས་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་གནས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐར་ལྷང་བ་ན་འོད་
གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ཅན་ལས་སྦྱ་མའི་སྦྱར་ལྷང་ཞིང་ལངས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ཡང་
བསམ་གྱིས་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི་འོད་གསལ་
ལོ། །དེ་བསམ་པ་ནི་སེམས་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་བསྐྱོམ་
པའོ། །དེ་བསམས་ན་སྟེ་བསྐྱོམས་པ་དེ་ལས་གཞུངས་འཕྲོག་པ་ནི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་འཕྲོག་པའོ། །
རྫོགས་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་དེ་བསམས་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི་འོད་གསལ་ལོ། །འོད་གསལ་བའི་ངང་ལས་སྤར་གྱི་སྦྱ་མ་

ལྷ་བྱའི་ལྷ་འོ་སྐྱར་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ལ་གཞུངས་ཞེས་བྱའོ། །གཞུངས་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་
སྐྱར་ལངས་པའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་ལྷ་འོ་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་ལངས་པར་བྱའོ། །
སྐྱུ་མ་པའི་འཕེན་པ་བྱ་ནས་ལྷ་འོ་སྐྱུ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གཞུངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུངས་བྱ་བར་
བཤད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ལྷ་མི་པའི་འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས་ཀྱང་། ཡང་སྤྱི་ཤིང་ཐུན་ལ་འོད་
གསལ་ལས་ལངས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོར་མོས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤངས་པས་རྫོགས་རིམ་
གྱི་སྐྱབས་སུ་དངོས་སུ་རྒྱས་པ་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་ནོ། །འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞུངས་བྲལ་
ཆེན་གྱི་དངོས་བྲུབ་ལ་བཤད་པའི་བྲལ་ཆེན་ནི་སྐྱུ་ལུས་རྫོང་ཆེ་འཆང་གི་སྐྱུ་འབྲུབ་པའོ། །དེ་
ཡང་མངོན་བརྫོད་ལས། དེས་ནི་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། ཞེས་བསྐྱར་ཏེ། ལྷ་ར་ནི་འཛིན་
པ་ལའང་བསྐྱར་བྱ་བྱང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྫོང་ཆེ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་རྫོང་ཆེ་འཆང་གི་མཆན་གྱི་
ཐོགས་གཅིག་སྟོས་པའོ། །འོད་གསལ་ལས་ལངས་པ་ན་དང་པོ་ཉིར་ཐོབ་དང་། དེ་ནས་
མཆེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤང་བ་སྟེ་ལ། དེ་ནས་མར་མེ་ལྟར་འབར་ནས་སྟེག་རྒྱུའི་བར་བཞི་
ལུགས་ལྟོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ལ་ཉར་ཐོབ་སོགས་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་འབྱུང་ཡང་ལུས་
སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྷང་བ་ནི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པ་དང་དུས་མཉམ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །ལུགས་
འདིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་པའི་མཚམས་ནས་ལུས་
དཔེན་གྱི་སྟོར་ཅི་རིགས་པ་འབྱུང་ལ། རྫོང་ཆེ་བཞུས་པའི་རིམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་རྒྱང་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་ནས་ལྷེ་བའི་དབུ་མའི་མདུད་པ་ལེགས་པར་གྲོལ་བའི་
དབུས་སུ་རྒྱང་བསྐྱས་ཏེ་ཐིམ་པར་མི་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་རྫོང་བཞུས་གྱི་རིམ་པར་འདྲ་
ཞིང་། ཅ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་སྐྱུ་ལུས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ཚུན་ཆད་ནི་

འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པས། །
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ། ཁོང་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་ནས་ནི། དབྱས་སུ་
 གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཡུད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་
 བཏགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སྟོན་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཐབས་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་
 པ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱའོ། །ཤེས་རབ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་
 རོ་གཅིག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
 དུ་སྦྱར་བའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བཏན་པ་དང་གཡོ་བའོ། །དེ་མདོར་བསྡུས་པ་ཁོང་
 བྱའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་ལྗེའི་སྒྱུ་ཕྱག་གྱུ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྟོན་བཅུད་
 དེའི་དབྱས་སུ་བྱང་འཇུག་དོན་མཆང་གི་གཟུགས་སུ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །རིམ་པ་འདི་ཉིད་
 གྱིས་སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
 ཟུག་པར་བཤད་དེ། སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་
 ཉེ་བྱང་འཇུག་གི་སྒྱུར་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་བཏན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་བ་ནི་རྒྱུད་དང་
 སེམས་ཅམ་དུ་ཟད་ཅིང་དེ་ཡང་བྱང་འཇུག་གི་སྒྱུར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །རིམ་པ་འདི་ཉིད་
 ཅེས་པ་ནི། འོད་གསལ་ལས་ཚུ་ལས་ཉེ་ལྗེ་གི་ཚུལ་དུ་བཞེངས་པའོ། །སྐད་ཅིག་ཅམ་ཞེས་
 པའི་ཅམ་གྱི་སྒྲས་ནི་འོད་གསལ་ལས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་གཅོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་སྟོན་གསལ་ལས། སྒྱུ་འབྱུལ་བྱ་བ་ལས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། ཡོངས་
 སུ་བཏགས་པ་དང་། གཟུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གསུངས་པ་
 ཁུངས་སུ་བྱངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ལྗེའི་སྒྱུར་དགོངས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དང་། ས་བོན་ལ་
 སོགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་འཇུག་གི་སྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུ་གསུམ་
 ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་ལྗེའི་སྒྱུར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྱུ་

ལུས་གཉིས་ལྟར་ལྟའི་སྐྱར་སྐྱེས་པ་མིན་ནོ། །སྒྲོན་གསལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱ་བྱང་གིས་
 །ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ཟབ་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྱ། །འདི་ནི་བདེན་པ་
 །གཉིས་སུ་བཤད། །ཀྱུན་རྫོབ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །བྱེ་སྟེ་སོ་སོར་ཤེས་ནས་སུ། །དེ་ནས་
 །གཅིག་ཏུ་འདྲེས་བྱས་པའི། །ཟད་མེད་གོ་འཕང་སྒྲོམ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་
 །པར་གསལ་བྱེད་ལས། །འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དེ་ཡང་ཉིང་
 །རེ་འཛིན་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་གཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
 །བྱ་པས་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱིན་གྱིས་བཤམས་དང་རང་རྟགས་
 །དང་། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་གཟུགས་རྫོགས་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 །བསྐྱབས། །གང་ཡང་སྐད་ཅིག་སྒྲུར་བ་ཡིས། །རང་ཉིད་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་འགྱུར། །རྩས་
 །ཉེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ས་བོན་མེད་པར་བསྒྲོམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་ལྟའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 །གསུམ་བཤད་པ་ནི་སྐྱ་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཞེས་པ་བཞིས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
 །གསུམ་པའི་ལྟའི་སྐྱ་རྟོན་ལ། །སྐད་ཅིག་སྒྲུར་བ་ཡིས་ཞེས་པ་ནི། །ཡུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་
 །བྱེད་པ། །ཞེས་པ་དང་དོན་འབྲེལ་བས་རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དང་སྐྱ་མའི་སྐྱ་རྟོན་པ་
 །ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྟ་དགོངས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲུར་བ་ནི་འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་
 །མ་རྟོགས་པའོ། །འདི་བདག་བྱིན་བཤམས་སུ་བཤད་ཅིང་འོད་གསལ་ཏུ་སྐྱད་པ་ཡང་བཤད་
 །པས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ལ་ཤས་ཆེར་སྒྲུར་དགོས་མོད་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟ་པའི་སྐྱ་
 །མའི་སྐྱ་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན། དེ་ལས་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་
 །ལ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱ་ལུས་དོ་རྩེ་འཆང་གཅིག་དང་བྱང་འཇུག་གི་དོ་རྩེ་འཆང་གཉིས་
 །ཡོད་དོ། །ཁ་འྲུ་གཞི་ལྟ་སྒྱ། །ཤེས་རབ་རྒྱ་མ་རུ་ཡི་སྒྱ། །ཉིན་མོ་བཙམ་ལྟན་དོ་རྩེ་ཅན། །

རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཚན་མོར་བརྗོད་ཅེས་པའི་རྣང་པ་བཞིའི་ངེས་དོན་བཤད་ན། ཁ་སྤྱོད་གས་
ནི་སྦྱ་མའི་ལྷ་སྦྱ་སྟོན་ལ། རྒྱ་མ་རུའི་སྦྱས་ནི་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་སྟོན་ནོ། །དེའི་སྦྱ་མ་ནི་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་ཅན་ཏེ་མཚན་དཔེའི་ངོ་བོར་དམིགས་པས་ཉིན་མོ་སྟེ་ཐབས་སོ། །
ཕྱི་མ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་སྟེ་སྤང་བའི་སྦྱོས་པ་བསྐྱས་པས་མཚན་མོ་སྟེ་ཤེས་རབ་སོ། །ཕྱ་ངན་
འདས་བྱུང་དཔེའོ་ནི། །དུག་པ་སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྷ་བ་པ་དང་། ཤེས་རབ་
བསྐྱང་བའི་འགྲེལ་བར། ཕྱང་ངན་ལས་འདས་པ་འཆི་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དྲི་ཟེའི་
སེམས་ཅན་བར་དོ་སྟེ། དེ་ཡང་མཛོན་ཤེས་ལྷ་དང་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །དེས་ན་དུག་པ་སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེའ་
བོ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ་དེའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་ཆོས་དབྱིངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱའོ། །དུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་པ་ནི་གདུལ་
བྱའི་སེམས་སམ་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་སྤང་བའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འཆི་བའི་
འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལས་བར་དོ་བྱུབ་པ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུ་
སེམས་ཅན་ལས་ཏེ་རུ་ཀའི་སྦྱ་མའི་ལུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བཞེངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དུ་སྦྱལ་པ་འབྱེད་པའོ། །

བཤད་པ་སྦྱ་མའི་དུག་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་དུག་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དུག་པ་
ནི་ལུལ་དུག་གི་དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའོ། །རྫོ་བོ་ཆེན་
པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འོད་གསལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ལྷ་རེ་གཉིས་
སོ། །དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་སེམས་གསུམ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱལ་པའོ། །
ཞེས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སེམས་གསུམ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱ་མའི་སྦྱར་

ལངས་པར་བཤད་དེ་སྟོང་པ་བཞི་ལས་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་པར་བྱང་བའོ། །ཆོག་གི་དོན་
 ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཙམ་བཤད་པ་སྤྲུལ་པར་བྱང་ཡང་དོན་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་པར་སྐྱངས་པའི་ངང་ནས་བར་དོ་མཆོན་པའི་རྣམ་པར་ལངས་པའི་
 གནད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤྱི་མའི་སྤྱར་ལྡང་ཚུལ་མཐའ་དག་པ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་ཉོགས་དགའ་བར་ཡོད་པས་འཕགས་སྟོར་དུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ནི། །ཕག་མོའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་
 དོན་འགྲེལ་པར། དག་པའི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཕག་མོའི་ཞེས་བཤད་དེ། ཕག་
 མོས་ནི་འོད་གསལ་མཆོན་པས་དེའི་སྤྱལ་པར་བཤད་དེ། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཏེ་རུ་
 ཀ་ཡབ་ཡུམ་དུ་འར་བའོ། །

ཕྱི་ནི་ཞེས་པ་བཞིའི་རྒྱུ་པ་དང་པོའི་དོན་ནི། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཞེ་ཨྱི་ལ་
 སོགས་གཉིས་མེད་པའང་། །ཕྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིག་དེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཡི་གེ་དེས་ནི་བརྗོད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ། དར་མ་ཟད་
 ཞེ་ཨྱི་ལ་སོགས་པའང་ཡི་གེ་དེས་བརྗོད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེ་ཨྱི་ལ་གཉིས་ཏེ་བདེ་
 སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཞེ་ཨྱི་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཞེ་ཨྱི་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་
 བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཞེ་ཡིག་གི་དོན་ཤེས་རབ་དོན་དམ་འོད་གསལ་ལྟན་ཅིག་
 སྤྱིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཨྱི་ཡིག་གི་དོན་ཐབས་ཀྱན་རྩོལ་སྤྱི་མའི་སྤྱུ་དང་། ཐེག་ལའི་དོན་
 སྤྲུལ་ཐུགས་དང་ཕྱི་མ་སྤྱར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའོ། །དེ་ཡང་རྩོ་བོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་
 པར། ཕྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ཟུང་འབྲུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་
 པ་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད་ཀྱང་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱུ་ཡང་བཟུང་ངོ་། །ཉེའི་དོན་ནི་མཁའ་
 འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཉེ་ནི་རྒྱ་སྟོང་བདག་ཉིད་དེ། །རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་ཉོག་པའོ། །རང་

སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཀག་པ་ལས་བྱུང་བ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལམ་གཅིག་དང་། སྟོག་
རྒྱ་ཏྲུང་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷན་སྦྲེས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེའི་
ལྷ་མ་གཉིས་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི་སྤྲས་དོན་དང་།
མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་དམིགས་
བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད། །ཁུྱ་ག་ནི། ཞེས་པ་ནས། གང་དུའང་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་
པའི་བར་རྣམས་ལྷ་ཨི་པའི་འགྲེལ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དག་པ་བྲན་པའི་སྐབས་
སུ་སྦྲུང་མོད་ཀྱང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་ལ་བལྟ་དུ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྫོགས་འགྲེལ་པར་
བལྟ་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁུྱ་ག་ནི་ལྷ་ཡི་སྒྲ། ཞེས་པ་ནས། ག་ནི་གང་དུའང་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་
ལྷ་ཨི་པས་སྦྱབ་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ན་ཆང་བར་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་དན་འདས་བྱུང་
ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་གཉིས་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་པ་མང་དུ་སྤྲང་། དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་མངོན་
བརྗོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་བལྟ་པའི་སློབ་པའི་
བྱང་འཇུག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་
མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་འབྲུག་ལ། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་འབྲུག་པར་
ཉི་བ་ན་རི་ལྷར་འོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྫོགས་ཀྱང་ལས། ཉི་མ་གཅིག་གིས་འབྲུག་འགྱུར་རམ། །
ཆོག་གས་ཉི་མ་གཉིས་ནའམ། ཉིན་གསུམ་རབ་ཏུ་སྦྲུང་བས་སམ། །དེ་བཞིན་ཉི་མ་བཞི་
ཡིས་སམ། ཉིན་ལྔར་རབ་ཏུ་སྦྲུང་བ་ཡིས། །འབྲུག་འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །མེ་ཏོག་
སོགས་པས་མཆོད་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་གནས་སུ་རབ་འདུག་སྟེ། །ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་
ཅིག་རབ་ཞུགས་ནས། །རྫོགས་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་བཅས། །རྫོགས་ཉི་མ་ལྷན་ནས་ནི། །སྤྱོད་པ་

འདི་ནི་རབ་བརྒྱམས་ན། །སྐྱ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ནི། །འབྲུག་འབྲུག་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 མེད། །ཅེས་པ་འདིས་སྟོན་ལ། ལུང་དེའི་དོན་མན་སྟེར། ལྷ་བ་དུག་ཏུ་རིག་མའི་བརྟུལ་
 ཞུགས་སྤྱད་ནས་ཉི་མ་བདུན་རང་གི་ལྷ་བལྟ་བར་བྱས་ཏེ། སྦྱར་བ་རབ་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་ཤིང་
 གང་གི་ཆེ་ཉིན་མཆན་དུ་མར་མའི་འོད་གྱི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ཏག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རྣམ་
 འབྱོར་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟན་ཅིག་
 རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་དུ་བྱས་
 ཏེ། ཐོ་རངས་གྱི་ཐུན་ནས་བརྒྱམས་ལ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཁམས་གསུམ་པ་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
 གཅིག་པའི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་མོས་ནས་རྫོ་རྩེས་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་རོ་མཉམ་པ་
 ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་། མར་མའི་འོད་གྱི་རྒྱན་ལྷ་བར་ཏག་པར་ཉིན་མཆན་ཐོག་ཐག་གནས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པའི་དགའ་བ་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
 དུ་བྱས་པ་ལས། སྐྱ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་འབྲུག་སྟེ། སྐྱབ་ཐབས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་
 ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། མན་ངག་རི་ལྷ་བར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པའི་ཉི་བའི་ཉིན་ཞག་ལ་སྟེ།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལྷ་བའི་ཆ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱིར། སྐྱ་རངས་ཤར་བའི་
 དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་གྲུབ་པ་རྫོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཞེས་བཤད་དོ། །རྫོ་རྩེ་ཉི་མ་ཞེས་པ་བཞི་འདུས་པ་ལས་
 གྱང་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ནི་སྦྱོན་གསལ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་
 ལ་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། རྫོ་རྩེ་ཉི་མ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཉི་མ་ཉིད་དོ། །དེ་བུ་བ་ནི་
 དམར་ཐག་ཆད་པའི་མཆོམས་སུ་ཡོ་བྱད་ཅི་སྟེད་པས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་
 ཏེ་ཆོགས་གྱི་མཆོད་པའོ།

དེ་ནས་སྒྲ་མའི་དེ་ན་གྱིས་མཆོན་བྱེད་ན། བྱག་རྒྱ་ལ་བཏེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་
 བ་སྐྱེ་རེངས་འཆར་ཀའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པའི་ལུང་ཕོག་པས་ཀྱང་མཆོག་
 འགྲུབ་པོ། །ནང་གི་མངོན་བྱང་གི་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། རྗེ་ཉི་མ་ནི་ཐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱུང་བའོ། །རུབ་པ་ནི་དེ་འགགས་པ་ལ་བཤད་
 པོ། །ཐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོན་དུས་གྱི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་མའི་
 འོད་ཀྱང་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་མཆེད་པའོ། །དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྤང་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རུབ་ཅིང་འགགས་པ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སྤྱན་དུ་འགོ་བས་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྤང་
 བ་ཉེར་ཐོབ་གྱི་སྦྱར་བ་འདི་ནི་བཅུ་པ་སྟེ་འབྱུང་བའོ། །སྐྱེ་རེངས་འཆར་བ་ནི་མ་དག་པ་
 ཉེར་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདས་པའི་དུས་སུ་སྐྱབ་པ་པོས་སྦྱང་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་
 བྱག་ཆེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་འོད་གསལ་བ་བསྐྱོམས་པས་གཉིས་
 སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་སྤངས་ནས་ཐོ་རངས་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཐར་བྱག་པ་མངོན་དུ་
 གྱུར་པའི་ཆེ་སྦོལ་བའི་བྱང་འཇུག་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་མི་སྦོལ་བའི་བྱང་འཇུག་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་འགྱུར་
 ཞིང་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ལས་མི་གཡོ་བར་བཞུགས་སོ། །

དེ་འདྲ་བའི་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་
 ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེའི་རྟེན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་སེམས་ཅམ་ལས་བྱལ་བ་ནི་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་
 ལ། སྐྱེ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་ལ་གཉིས་
 སྐྱེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས། གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 སས་མ་བསྐྱས་པར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 རེམ་པོར་འདོད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་

སྤྲུལ་གྱི་བཞེད་པར་སྤྲུལ་བ་ནི་ཡེགས་པར་སྤྲུལ་བ་མེན་པར་ཡེགས་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲུ་བའི་བྱང་
འབྲུག་གི་སྤྲུ་དེས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་དོ། །
སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་གཞན་ནས་ཡེ་ཡེས་གྱི་རྟེན་གྱི་གཟུགས་སྤྲུ་སྤྲུལ་སྤྲུ་དང་བྱུགས་ཆོས་སྤྲུ་
དང་། གསུང་ལོངས་སྤྲུར་མང་དུ་བཤད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྲུལ་པ་ལ་འདིས་སྤྲུལ་པ་
དང་། འདི་སྤྲུལ་པའི་བྱེད་པ་ལོ་དང་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། བྱེད་པ་ལོའི་སྤྲུ་འདིས་ཆོས་
ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྲོད་པའི་བྱེད་པ་ལོའི་ལོངས་སྤྲུ་དང་། བྱ་བའི་ཐབས་འདིས་ལོངས་
སྤྲོད་པའི་གསུང་ལ་ལོངས་སྤྲུར་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཡེགས་པར་བྱའོ། །དྲིལ་བྱ་ཞབས་
ཀྱིས། འདི་ནི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲུ་སྟེ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་གཉིས་མེད་པ། །མ་ནིང་ཞེས་བྱར་བརྟེན་
པ་སྟེ། །ཁ་ཅིག་བྱང་འབྲུག་ཅེས་བྱར་བརྟེན། །སྤྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཆོས་སྤྲུ་འདིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྟོང་པ་དང་སྟོང་རྩེ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་བཞིན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་ཡང་། །
རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡང་དག་འབྲུག་། །ཀུན་ཀྱང་སྤང་བ་མེད་པའི་ཆོ། །སྟོང་རྩེ་དང་ནི་རོ་གཅིག་
ཡིད། །འདི་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཁྱུད་ཅིང་། །སྟོང་པ་ཉིད་བཞིན་འབྲུག་པར་བྱེད། ཅེས་དང་།
མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཡེས་ནི། །ཐབས་ཉེ་བྱུགས་རྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་
པས་གཉིས་སྤང་མེད་པར་ཡང་དག་པའི་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྩེ་འབྲུ་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བཞུགས་པའི་སྟོང་རྩེ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཡེས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུར་བཤད་དེ། པར་བྱེན་གྱི་ཐེག་
པ་ནས་དྲི་བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲུར་བཤད་པ་ལ་ནི་ཆོས་སྤྲུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་འདིར་མཆོག་གི་དངོས་སྤྲུབ་ཐོག་མར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ལྷན་རྩེ་ལྷར་འོང་
བ་ནི། འདིའི་བཤད་རྒྱུད་སྤྲུ་ཏུ་ལས། དེ་ནས་གང་དུ་རིག་མའི་སྤྲེས་བྱ་བྱུབ་པ་དེར་འདི་
ལྷ་བྱའི་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། ས་འདི་དག་འཁྱེད་མགྲུ་ལ་རངས་པས་རྣམ་པ་བྱུག་
ཏུ་གཡོས་ནས། བདུད་ཀྱི་གནས་སུ་ཆ་ལང་ལྷ་བྱའི་སྤྲུ་བྲགས་པ་དང་། འཁྲུགས་བཅུར་

བསྐྱལ་པའི་མེ་ལྷ་བྱའི་སྐར་མདའ་ལྷུང་བ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་པའི་སྤྲ་དང་། ཐམས་
 ཅད་དུ་གནས་རྟོ་ལྷུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱལ་པའི་མེའི་གཟུགས་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲ་
 བ་འབར་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་སྤྱེ་གནས་ཀྱི་སྤྲ་པོར་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྤྲ་བ་དང་།
 ཆངས་པ་དང་བྲུབ་འབྲུག་དང་ཆུ་བདག་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་། དག་པོ་དང་མེ་དང་སྟོབས་
 བཟང་པོ་དང་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དང་གཞོན་སྤྱོད་དང་གྲུབ་པ་དང་བྱི་བ་དང་མིའམ་ཅི་དང་སྟོ་
 འབྲེ་དང་ལྷའི་མཆོག་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་རྩུ་བྱང་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་གཞན་
 ཡང་སྤྲ་ཕ་ཅ་ཅ་གསུམ་དུ་གནས་པའི་སྤྲ་རྣམས་དེར་འོངས་ནས་ཡང་དག་པར་དགའ་
 བས་མེ་ཉོག་གིས་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །མི་མི་དང་། སྤྱིང་བྱ་དང་། ཀྱ་སྤྲ་རྩ་དང་། ཏ་སྤྲ་ར་
 དང་། དུང་དང་། ཟངས་དུང་གི་སྤྲ་དང་། བན་ཏི་དང་། པ་ཏ་ཏ་དང་། རྩ་རྩ་ནམ་མཁར་
 གནས་ཏེ་དེས་ཏྲ་ཏྲ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ལྷའི་བྱ་མོ་དང་རིག་པ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོའི་
 བྱ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གར་བྱེད་པ་དང་། སིལ་སྤྲ་དུ་མ་བྱེད་པ་དང་། མིའམ་ཅི་དང་།
 གཞོན་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྲ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་གར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་དགའ་བ་དང་བཅས་པས་
 རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཏྲ་ཏྲ་ལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ནམ་མཁར་གནས་
 པའི་སྤྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་སའི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་གསོལ་བར་མཇུག་དོ། །གང་ཞིག་དགའ་
 ལྷན་དུ་གནས་པའི་སྤྲ་རབ་མཆོག་དང་། གང་ཞིག་ལྷའི་བྱ་མོ་དང་། རིག་པ་འཛིན་པ་དང་།
 འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་འོངས་ནས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་མེ་ཉོག་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱི་སྤྲ་
 ཆོགས་ཀྱི་བྱིའི་ཆར་དང་། བདུག་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་བྲུང་པར་གྱིས་གྲུས་པའི་རྩལ་གྱིས་མཆོད་
 པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་བྲོད་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་རྩལ་གྱི་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་
 པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱེས་པའི་མཆོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་
པའི་མཆོན་མར་བཤད་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་བླན་པའི་སྣང་བ་དང་མན་སྟེར། མཆོག་གྲུབ་པའི་
མཆོན་མར་བཤད་པ་ལེགས་སོ། །ཁ་སྐྱོར་འགོས་འགྱུར་དང་། འགྲེལ་བ་གཞན་གཉིས་
སུ་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མན་སྟེར་དང་འགྲོག་འགྱུར་དུ་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ནི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟངས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱུར་དུ་བྱང་བའོ། །ཕྱི་མའི་དོན་ནི་འཆང་
རྒྱ་བའི་རིག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱོན་གསལ་ལས། རིག་
པ་ཆེན་པོ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །སྐྱེས་བྱ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །དེ་དག་
ལས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་
སྐྱེས་བྱ་ལྟ་བུའི་ལྟེན་སྐྱེ་རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བྱའི་གཟུགས་ཏེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའོ། །
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ།

འགོས་འགྱུར་ལས། ས་ཆེན་པོ་འདི་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་གཡོས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་སྐྱ་བསྐྱགས་ལ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགའ་མགུ་སོགས་ནི་དགའ་བའི་སྐྱ་བསྐྱགས་
པ་ལ་བྱའོ། །གནམ་རྫོ་ལྟར་བ་ནི། བདུད་ཀྱི་གནས་ཀྱན་ཏུ་རྫོ་ཆར་འབབ་པའོ། །འགོས་
འགྱུར་ལས། ཕྱག་རྒྱའི་སྣང་པོ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བ་བསྐྱེད་སེལ་ཤིང་ཁམས་གསུམ་
པོ་སྣང་བར་མཇད་དེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མན་སྣང་ཕྱག་རྒྱའི་སྣང་པོ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ལ་
བཞུགས་པའི་གྲུབ་པའི་སྣེས་བྱ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འཛོམས་པའོ། །རྩམ་བྱུང་ནི། འགོས་ཀྱིས་
མཆོ་སྤྲོད་དུ་བསྐྱུར་རོ། །འགོས་འགྱུར་ལས། འོག་མིན་གྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱང་འོངས་ནས། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་རྣམས་མཆོག་གྲུབ་པའི་བྱུང་དུ་འོངས་པའི་གནས་ནི་
སངས་རྒྱས་པ་དེ་འདྲིང་པའི་མེ་ཏེན་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་པས་འདྲིང་ཁམས་སུ་འོངས་པའོ། །འགོས་འགྱུར་ལས། སྤྱོད་པ་པོའི་

བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མན་སྟེར་བསྐྱབ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་ནི་དོ་རྗེ་སེམས་དབའོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བཤད་པ་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། སྐྱབ་
བ་པོས་དོར་སེམས་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་སོ།།

འགོས་འབྱུར་ལས། ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེས་
འབྱུང་བ་བདེ་ལ་གཟུགས་མེད་ཁམས་པས་མཆོད་ཚུལ་ནི། མན་སྟེ་ལས། ཁམས་དེ་ལ་
གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ནི། གཟུགས་ཚུང་བ་ལ་གཟུགས་མེད་ཅེས་དགག་སྐྱབ་བྱས་པའོ། །
ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དགོས་པའི་དབང་གིས་
འདོད་ཁམས་སྤྱོད་ངས་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་སད་ནས་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་
པའི་དབང་སོ་ཅན་དུ་འབྱུར་ཏེ་ཆངས་མ་དང་ཆངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པ་འདི་མང་སོ་
རིག་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་ཞེས་ལུགས་དེ་རྒྱ་གར་བའི་མང་སོ་མཁྱེན་པ་རྣམས་གསུང་བར་
བཤད་དོ། །ཆངས་མ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་སོ་ལས་ཆངས་པ་ལ་སོ་
མོ་གཉིས་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་སོ་སྟེ་མ་པའོ། །མངོན་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཞེས་པ་སྐྱེ་ངེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། བྱ་མོ་
རྟེན་པ་སྤྲ་བ་ལ་རྟེན་མེད་མ་ཞེས་པ་ལྟར་ཚུང་བ་ལ་དགག་སྐྱབ་སྐྱར་བ་ཡིན། ཞེས་འདོད་པ་
གཉིས་བཤད་དོ། །ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ལམ་འགའ་ཞིག་བསྐྱར་ནས་འོག་མིན་
དུ་འཆང་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཏེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། མི་སྤྱུ་ཚུ་ཡི་བྱ་བ་མེད། །དུས་དང་ཆོད་ལས་
རྣམ་པར་གྲོ་ལ། །གཙང་སྤྱི་སྤྱི་དུ་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །དེ་ཡིས་གྲོང་པའི་ཆོས་སྤྱི་དེ། །
ཚོད་ལྡན་དུས་སྤྱི་དངོས་བྱུང་འབྱུར། །ཞེས་དང་། ཚོད་ལྡན་ཡོན་ཏན་བཞི་ཉིད་དེ། །དངོས་
བྱུང་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་ལམ་འདིས་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་ལ་རྫོགས་ལྡན་ལ་སོགས་

ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་ཅམ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་ཉེ་དུ་
ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟ་བ་ལ་འབད་དེ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་
བའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་ལེགས་པར་རྒྱུད་སྐྱེད་ས་
དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་
བསྐྱེད་བ་གཞིར་བྱས་ལ། ལམ་རིམ་པ་དང་པོ་ཐུན་སོ་སོ་ལ་བསྐྱེད་ས་པའི་མཐར་ཕྱི་དང་
ནང་གི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་བདེ་སྟོང་བསྒྲིམ་པ་དང་།
དེའི་མཐར་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བ་སོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་ངོ་།

འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཉེ་ལམ་འདིའི་བག་ཆགས་བརྟན་པར་བྱས་
ན་རྟེན་དཀའ་ལ་འདིག་སྒྲིབ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་སྤྱང་པོ་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་
འབྲེན་མཆོག་རྗེ་རྗེ་མེས་པ་དཔའ་དེ། །དམིགས་མེད་བཙེ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །
གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་རྗེ་བཞིན་དུ། །མདོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོད་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །གསང་
མཐའ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིབ་མེད་རྒྱུད་རྣམས་གསུངས། །ཁྱད་པར་ཐབ་མོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུ། །
དུང་ཕུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་ཕྱག་རྒྱག་གསུངས། །དེ་ཡི་ནང་ནས་རྒྱལ་མཆོན་ཏིག་ལྟ་བུ། །
དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ཅ་བའི་རྒྱུ། །བཤད་རྒྱུད་བཟང་ལ་མང་བས་གསལ་བྱས་
པའི། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གཞུང་། །ལམ་འདིས་མཆོག་བརྟེན་ལྷ་
ཨི་བ་ཡི་ལུགས། །གསལ་མཛད་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་དང་ནི། །ཨ་ཏིཤ་དང་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་བ་དང་། །རྣམ་གྲོལ་རྒྱ་བ་ཀུ་ལྷ་ར་སོགས་ཀྱི། །འབྲེལ་བ་རྒྱག་དང་བོད་ཀྱི་བཤད་
པ་དང་། །རྒྱ་གར་མཁས་པའི་བདེ་མཆོག་གཞུང་མང་ལ། །བརྟེན་ནས་ཅ་བཤད་ཆ་མཐུན་
རྒྱུད་རྣམས་ནི། །ལེགས་པར་སྐྱར་ནས་བདེ་མཆོག་རྫོགས་རིམ་ནི། །ཀུན་གྱི་གནད་དོན་
གསལ་བྱེད་འདི་བརྟེན་སོ། །རང་ལུལ་དམན་ལ་ཆགས་པ་རིང་དུ་དོར། །གཞན་ལུལ་

དུ་ཡང་རྣམ་གཤེད་ས་བསྐྱེད་ས་ནས་ནི། །མདོ་སྤྲལ་ས་གཞུང་ལ་སྤྲལ་ས་མ་ཆོམ་བར། །
 ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པའི་ངལ་བ་མང་བསྟན་པས། །མང་ཐོས་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པའི་སྒོ་ཆེན་ནི། །
 དུ་མས་རིང་དུ་འབད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི། །མདོ་སྤྲལ་ས་མ་གྱི་གནད་ལ་ངེས་ཉིད་ནས། །
 ལྟར་སྒྲུང་ལམ་གྱིས་བགྱི་བར་མི་རུས་ཐབས། །རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་མང་བྱེ་བ་ལ། །
 རོངས་པར་གྱུར་ན་བསམ་པ་ཐག་པས་འཆགས། །རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ཅི་ཡོད་པ། །
 མར་གྱུར་འགོ་ཀུན་ཀུན་མཁྱེན་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །ཟབ་ལམ་འདི་དང་རྣམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །
 ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། །ཞིང་སྤྱིས་ལྟན་སྤྱིས་སྤྲལ་སྤྱིས་རྣལ་འབྱོར་
 མའི། །སྤྲལ་ས་ལས་ལྟན་སྤྱིས་བདེ་ཆེན་རྫོགས་པར་ཞོག། །ཅེས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲལ་
 ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ལམ་འདིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀ་སྤྱིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
 འདོད་པའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་བསྐྱེད་བ་དང་། །ལུ་ནག་འིལ་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་རྩ་བ་
 ལུ་ཨི་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲུང་ཞིང་དེ་ལ་སྤྲལ་ས་འདིར་བཤད་པ་མཐའ་ཆོད་པ་མི་སྒྲུང་བར་
 མཐོང་ནས། །རྫོགས་རིམ་ལུགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆོག་གི་དོན་དང་། །དམིགས་
 བ་སྦྱོང་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་ལུགས་གསུམ་གའི་རྫོགས་རིམ་
 ཀྱི་མཐའ་གཙོད་རྣམས་མཐའ་ཆོད་པར་ཤུགས་དགེ་སྦྱོང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་བཤམ་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། །འགྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྟན་རྣམ་
 བར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་དཀའ་བཞི་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་
 བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། །བྱད་པར་དུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་རྣམས་སྤྲལ་ས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་རུས་པར་གྱུར་ཅིག། །སར་མདྲ་ལོ། །

བར་བྱང་སྒོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་
 ལྷུང་། །ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་
 བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
 མོ་སྒྲོང་བྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་
 ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྦྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུན་བའི་སྒྲོའི་སྤྲིག་སྒྲོད་མི་
 བཟད་པས་གངས་སྒྲོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་སྦྱབ་བའི་བསྐྱུན་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྒྲོང་བ་ལྷར་འབར་བ་དེ་ནི་
 མིང་གི་ལྷག་མ་ཅན་དུ་ཉམ་ཉེས་བར་བྱས། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྒྱལ་ཐན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་
 གནོད་འཆེ་བྱ་གྱུའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྷར་
 བརྒྱལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱུན་བའི་མེ་རྩོམ་ཡང་སྤར་བཞིན་
 གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་སྒྲོངས་འདིར་ཡང་སྦྱབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་
 སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལྤེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་
 ཀྱན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། །ནང་བསྐྱུན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་
 ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྒྲུར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྐྱེད་སྒོན་ཆིག་དུ། །ཤུའི་
 དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྲུར་བཤོ། །

༥ རྒྱལ་བསྐྱུན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྡན་སྤྲད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་
 འདྲིའི་མདོ་སྤགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱུན་བ་མི་ཉམས་གཅེས་འཛིན་སྤྲད། གྲ་ཆང་ནས་རྒྱལ་
 བའི་གསུང་རབ་མང་དུ་པར་སྐྱུན་གྱི་ལས་ལ་གཞོལ་སྐུལ་མ་བྱི་ཁྲུངས་བཅུན་ནམས་ལ་

ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་ཐོག་ཁྱེད་གཞན་ཉན་བགྱིས་ཏེ། དཔེ་གཟུགས་དང་དེབ་
 གཟུགས་ཅི་རིགས་སུ་པར་སྒྲན་རྒྱ་ཆེར་བགྱིས་པའི་དགོ་ཅས། འགྲོ་བའི་སྤྱད་ཀྱན་ཉི་པར་
 ཞི་བའི་སྒྲན་མཆོག་གཅིག་ཕྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ལུན་གནས་
 ཐོག་ སྤིང་པའི་མིག་གཅིག་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་བཅུ་བཞི་བ་
 ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་བསྐྱར་འཛིན་ཀྱི་སྤྱིས་ཕྱ་དམ་པ་ནམས་སྐུ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྟན་
 ཅིང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གཙོས་པས་མཛད་འཕྲིན་ཉི་ཟེར་ས་སྟངས་ཡོངས་ལ་བྱུང་
 བ། པར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གཞིལ་བའི་སྐུ་བོ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། འདིར་རྒྱ་ཆེར་པར་དུ་བཏབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་
 རེ་རེས་ཀྱང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ། མདོར་ན་རྒྱལ་བསྐྱར་དར་ཞིང་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་བའི་
 རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་ཅས་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་པའི་མཁན་ལྷ་འདུས་མང་ནས་སྒོན་པའི་མཆོམས་
 སྒྲོར་བཅས་དགོ་ལེགས་འཕེལ། ། །

